

Országgyűlési Napló

*Dr. Hiller István, Jakab István, dr. Latorcai János,
Lezsák Sándor és Sneider Tamás*
elnöklete alatt

Jegyzők: *Földi László, dr. Lukács László György,
dr. Tiba István, dr. Varga László*

Tárgyai	Hasáb
Az ülésnap megnyitása	16501
Napirend előtti felszólalások:	
Burány Sándor (Párbeszéd)	16501
Dr. Orbán Balázs , a Miniszterelnökség államtitkára	16502
Csárdi Antal (LMP)	16504
Dr. Rétvári Bence , az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára	16505
Dr. Vadai Ágnes (DK)	16508
Dömötör Csaba , a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkára	16509
Dr. Szakács László (MSZP).....	16511
Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter.....	16513
Z. Kárpát Dániel (Jobbik)	16515
Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter.....	16516
Nacsa Lőrinc (KDNP)	16518
Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter.....	16520
Halász János (Fidesz).....	16522
Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter.....	16523
Az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, és másrészről a Szingapúri Köztársaság közötti Partnerségi és Együttműködési Megállapodás kihirdetéséről szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig	
Dr. Völner Pál igazságügyi minisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója	16526
Felszólalók:	
Dr. Zsigmond Barna Pál , a Fidesz képviselőcsoportja részéről.....	16526
Dr. Gyüre Csaba , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	16527
Nacsa Lőrinc , a KDNP képviselőcsoportja részéről	16529
Molnár Gyula , az MSZP képviselőcsoportja részéről	16530
Dr. Völner Pál igazságügyi minisztériumi államtitkár előadói válasza.....	16531
A Schengeni Információs Rendszer keretében történő információcserével összefüggő egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig.....	
Kontrát Károly belügyminisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója	16532
Felszólalók:	
Dr. Zsigmond Barna Pál , a Fidesz képviselőcsoportja részéről.....	16534
Nacsa Lőrinc , a KDNP képviselőcsoportja részéről	16534
Dr. Varga-Damm Andrea , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	16536
Molnár Gyula , az MSZP képviselőcsoportja részéről	16540
Dr. Keresztes László Lóránt , az LMP képviselőcsoportja részéről	16542
Kontrát Károly belügyminisztériumi államtitkár előadói válasza	16545
A klímavészhelyzet kihirdetéséről szóló törvényjavaslat, valamint Az éghajlatváltozási veszélyhelyzetből fakadó, halasztást nem tűrő feladatokról szóló határozati javaslat együttes általános vitája a lezárásig.....	
Szabó Timea (Párbeszéd), a napirendi pont előadója	16547
Schmuck Erzsébet (LMP), a napirendi pont előadója.....	16552
Felszólalók:	
Schanda Tamás János innovációs és technológiai minisztériumi államtitkár	16555
Bencsik János , a Fidesz képviselőcsoportja részéről	16562
Nunkovics Tibor , a Jobbik képviselőcsoportja részéről.....	16569
Dr. Aradszki András , a KDNP képviselőcsoportja részéről.....	16572
Dr. Gurmai Zita , az MSZP képviselőcsoportja részéről	16578
Dr. Varga László , az MSZP képviselőcsoportja részéről	16582
Dr. Oláh Lajos , a DK képviselőcsoportja részéről.....	16586
Dr. Keresztes László Lóránt , az LMP képviselőcsoportja részéről	16589
Tordai Bence , a Párbeszéd képviselőcsoportja részéről	16600
Dr. Szél Bernadett (független)	16609
Balczó Zoltán (Jobbik)	16615
Nacsa Lőrinc (KDNP)	16615

Koncz Ferenc (Fidesz).....	16616
Schmuck Erzsébet (LMP).....	16617
Dr. Szél Bernadett (független).....	16617
Arató Gergely (DK).....	16618
Schanda Tamás János innovációs és technológiai minisztériumi államtitkár.....	16619
Hohn Krisztina (LMP).....	16623
Bana Tibor (független).....	16626
Koncz Ferenc (Fidesz).....	16628
Dr. Aradszki András (KDNP).....	16629
Ungár Péter (LMP).....	16629
Z. Kárpát Dániel (Jobbik).....	16630
Csárdi Antal (LMP).....	16631
Koncz Ferenc (Fidesz).....	16634
Dr. Keresztes László Lóránt (LMP).....	16634
Nacsa Lőrinc (KDNP).....	16635
Nunkovics Tibor (Jobbik).....	16636
Arató Gergely (DK).....	16636
Tordai Bence (Párbeszéd).....	16637
Schanda Tamás János innovációs és technológiai minisztériumi államtitkár.....	16637
Schmuck Erzsébet (LMP).....	16640
Ungár Péter (LMP).....	16643
Z. Kárpát Dániel (Jobbik).....	16647
Koncz Ferenc (Fidesz).....	16647
Csárdi Antal (LMP).....	16648
Dr. Aradszki András (KDNP).....	16649
Dr. Varga-Damm Andrea (Jobbik).....	16650
Nacsa Lőrinc (KDNP).....	16652
Dr. Keresztes László Lóránt (LMP).....	16656
Nunkovics Tibor (Jobbik).....	16659
Csárdi Antal (LMP).....	16660
Bencsik János (Fidesz).....	16661
Arató Gergely (DK).....	16661
Dr. Aradszki András (KDNP).....	16662
Tordai Bence (Párbeszéd).....	16663
Z. Kárpát Dániel (Jobbik).....	16663
Nunkovics Tibor (Jobbik).....	16665
Bencsik János (Fidesz).....	16666
Tordai Bence (Párbeszéd) előadói válasza.....	16667
Dr. Keresztes László Lóránt (LMP) előadói válasza.....	16668

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény és az uniós vámjog végrehajtásáról szóló 2017. évi CLII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig.....	16670
Schanda Tamás János innovációs és technológiai minisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója.....	16670
Felszólalók:	

Barcza Attila , a Fidesz képviselőcsoportja részéről.....	16671
Balczó Zoltán , a Jobbik képviselőcsoportja részéről.....	16672
Dr. Aradszki András , a KDNP képviselőcsoportja részéről.....	16673
Molnár Gyula , az MSZP képviselőcsoportja részéről.....	16674
Dr. Keresztes László Lóránt , az LMP képviselőcsoportja részéről.....	16675
Volner János (független).....	16679
Schanda Tamás János innovációs és technológiai minisztériumi államtitkár.....	16681
Nacsa Lőrinc (KDNP).....	16682
Arató Gergely (DK).....	16683
Kocsis-Cake Olivio (Párbeszéd).....	16684
Kovács Pál , a Miniszterelnökség államtitkára.....	16686
Dr. Keresztes László Lóránt (LMP).....	16687
Schanda Tamás János innovációs és technológiai minisztériumi államtitkár előadói válasza.....	16690

Egyes törvényeknek a piacfelügyelettel összefüggő módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitája lezárásig	16691
Schanda Tamás János innovációs és technológiai minisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója	16691
Felszólalók:	
Barcza Attila , a Fidesz képviselőcsoportja részéről	16693
Z. Kárpát Dániel , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	16695
Nacsa Lőrinc , a KDNP képviselőcsoportja részéről	16698
Dr. Szakács László , az MSZP képviselőcsoportja részéről	16700
Varju László , a DK képviselőcsoportja részéről	16701
Z. Kárpát Dániel (Jobbik)	16702
Schanda Tamás János innovációs és technológiai minisztériumi államtitkár előadói válasza	16703
A kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulásáról, valamint egyes kulturális tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig	16704
Fekete Péter , az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára, a napirendi pont előadója	16704
Felszólalók:	
L. Simon László , a Fidesz képviselőcsoportja részéről	16709
Ander Balázs , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	16714
Nacsa Lőrinc , a KDNP képviselőcsoportja részéről	16718
Dr. Hiller István , az MSZP képviselőcsoportja részéről	16721
Arató Gergely , a DK képviselőcsoportja részéről	16725
Ungár Péter , az LMP képviselőcsoportja részéről	16730
Kocsis-Cake Olivio , a Párbeszéd képviselőcsoportja részéről	16735
Bencsik János (független)	16739
Kissné Köles Erika nemzetiségi szószóló	16743
Nacsa Lőrinc (KDNP)	16747
Arató Gergely (DK)	16748
Ungár Péter (LMP)	16749
Dr. Varga László (MSZP)	16750
Dr. Szél Bernadett (független)	16753
Dr. Gurmai Zita (MSZP)	16758
Bana Tibor (független)	16759
Dr. Varga-Damm Andrea (Jobbik)	16761
Fekete Péter , az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkárának előadói válasza	16765
Ügyrendi kérdésben felszólaló:	
Bencsik János (független)	16769
Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény és a Magyar Állatorvosi Kamaráról, valamint az állatorvosi szolgáltatói tevékenység végzéséről szóló 2012. évi CXXVII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig	16769
Zsigó Róbert agrárminisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója	16769
Felszólalók:	
Pócs János , a Fidesz képviselőcsoportja részéről	16772
Magyar Zoltán , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	16773
Juhász Hajnalka , a KDNP képviselőcsoportja részéről	16777
Dr. Varga László , az MSZP képviselőcsoportja részéről	16779
Dr. Vadai Ágnes , a DK képviselőcsoportja részéről	16782
Zsigó Róbert agrárminisztériumi államtitkár előadói válasza	16786
A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény és a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig	16789
Farkas Sándor agrárminisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója	16789
Felszólalók:	
Koncz Ferenc , a Fidesz képviselőcsoportja részéről	16792
Nunkovics Tibor , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	16795
Juhász Hajnalka , a KDNP képviselőcsoportja részéről	16796

Dr. Gurmai Zita , az MSZP képviselőcsoportja részéről	16797
Dr. Vadai Ágnes (DK)	16799
Farkas Sándor agrárminisztériumi államtitkár előadói válasza.....	16800
Az ülésnap bezárása	16802

Az ülésen jelen voltak:

KOVÁCS PÁL, a Miniszterelnökség államtitkára, DR. ORBÁN BALÁZS államtitkár, DÖMÖTÖR CSABA, a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkára, FARKAS SÁNDOR agrárminisztériumi államtitkár, ZSIGÓ RÓBERT államtitkár, KONTRÁT KÁROLY belügyminisztériumi államtitkár, POGÁCSÁS TIBOR államtitkár, DR. KÁSLER MIKLÓS emberi erőforrások minisztere, FEKETE PÉTER államtitkár, DR. RÉTVÁRI BENCE államtitkár, NÉMETH SZILÁRD ISTVÁN honvédelmi minisztériumi államtitkár, DR. VÖLNER PÁL igazságügyi minisztériumi államtitkár, BODÓ SÁNDOR innovációs és technológiai minisztériumi államtitkár, SCHANDA TAMÁS JÁNOS államtitkár, SZIJJÁRTÓ PÉTER külgazdasági és külügyminiszter, TÁLLAI ANDRÁS pénzügyminisztériumi államtitkár, SÜLI JÁNOS tárca nélküli miniszter.

Az Országgyűlés tavaszi ülészakájának
16. ülésnapja
2020. április 21-én, kedden
(9.00 óra - Elnök: Jakab István
Jegyzők: dr. Tiba István és dr. Varga László)

ELNÖK: *(A teremben lévők felállnak, és ezzel köszöntik a választópolgárok közösségét. Amikor az ülést vezető elnök helyet foglal, a teremben lévők is leülnek.)* Tisztelt Országgyűlés! Az Országgyűlés tavaszi ülészakájának 16. **ülésnapját megnyitom**. Tájékoztatnom önöket, hogy az ülés vezetésében Tiba István és Varga László jegyző urak lesznek segítségemre. Köszöntök mindenkit, aki figyelemmel kíséri munkánkat.

Tisztelt Országgyűlés! **Napirend előtti felszólalás**ra jelentkezett Burány Sándor képviselő úr, Párbeszéd-képviselőcsoport: „Aktuális ügyekről” címmel. Képviselő úr, öné a szó.

BURÁNY SÁNDOR (Párbeszéd): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Államtitkár Urak! Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak! Nincs olyan nap, amikor a kormány ne döngetné a mellét, hogy milyen újabb és újabb sikereket ér el a válság terén, hogyan próbálja tonnaszámra behozni a védőfelszereléseket, amelyek aztán éppen az emberekhez nem jutnak el, és hogyan próbálja megmenteni a gazdaságot úgymond Magyarország történelmének legnagyobb gazdasági mentőcsomagjával.

A helyzet az, hogy miközben a kormány döngeti napról napra a mellét, közben az érintettek, az érintetteket képviselő szakmai és érdekképviseleti szervezetek nem tartják elégségesnek ezeket a lépéseket - én sem. Ugyanis bármennyire is hivatkozik arra a kormány, hogy Magyarország történetének legnagyobb gazdaságélénkítő programjára készül, az igazság az, hogy a kormánynak nem, mondjuk, a győri programmal kell versenyeznie, hanem a járvány hatásait kellene a lehető legnagyobb mértékben ellensúlyozni. Európában így tesznek, kormányról kormányra sorra jelentik be a mentőcsomagokat, és vezetnek be az újabb és újabb intézkedéseket. Ehhez képest a magyar kormány Európa legkisebb gazdasági mentőcsomagját képes beterjeszteni az Országgyűlésnek, vagy legalábbis beszélni róla, mert sok tekintetben még csak beszélnek róla, ami nem lesz elégséges a válság szociális következményeinek mérsékléséhez sem, nemhogy megoldásához.

Az a felfogás eleve helytelen, hogy majd ha a válságnak vége lesz, akkor majd több vagy legalábbis ugyanannyi új munkahelyet teremtenek, mint amennyit a válság megszüntetett, mert azt az időszakot valahogy túl kell élni, túl kell élni egészségi értelemben, és túl kell élni szociális értelemben egyaránt. Márpedig Magyarországon az európai, a gazdaság európai országok zömével szemben az a helyzet, hogy az emberek zömének nincs egy-, két-, három-, négy-, öt- vagy hathavi tartaléka. Ezek a tartalékok legtöbb esetben már az első hónapban elfognak, és onnantól kezdve marad a kilátástalanság.

Ebben a helyzetben először is komoly, a mostaninál sokkal komolyabb lépéseket kellene tenni a még meglévő munkahelyek megőrzésére, a kieső jövedelmek pótlására. Az a jövedelemátvállalás, amit a kormány eddig bejelentett, egész egyszerűen elégtelen, ennél sokkal komolyabb mértékű állami segítségnyújtásra lenne szükség. Nem véletlenül a költségvetési kihatása ezeknek az intézkedéseknek az önkormányzatok bevételei szerint is szinte nulla, hiszen az a hiányszám, amit önkormányzatok eddig publikáltak, az önmagában attól összejön, hogy a gazdaság zsugorodni fog minden előrejelzés szerint, még akkor is, ha a kiadásokat nem növelik. A kiadásokat igenis az állami szférában, a költségvetési szférában növelni kellene, különben nem lesz elégséges ez a segítség. A kiesett jövedelmeknek, a bajba kerülő cégek munkavállalói kieső jövedelmének legalább 80 százalékát át kellene vállalni, ehhez képest önkormányzatoknak a töredékét próbálják meg megteremteni.

A második: akik elveszítették éppen az állásukat, és még van esély arra, hogy kereshetnek állást, azok esetében két dolgot kellene sürgősen megtenni. Az egyik: az önkormányzatok által megkurtított álláskeresői időszakot, amit kilenc hónapról három hónapra kurtítottak meg, újra vissza kell emelni kilenc hónapra. A második: az álláskeresők járadékát legalább százezer forintban kell megállapítani, hiszen ennél kevesebb pénzből nem fognak tudni megélni. És a harmadik, hogy akik már mind a két első kategóriából kiestek, és a válság következtében bajba kerültek, azoknak be kell vezetni a válságkezelő alapjövédelmet szintén legalább százezer forintos mértékben, annak érdekében, hogy az előttünk álló, ki tudja, hány nehéz hónapot a magyar családok túléljék szociális értelemben. Ehhez kevés az adókedvezmény, mert adókedvezmény nincs azok esetében, akiknek eleve nincs jövedelme. Ehhez kevés a hitellehetőség, hiszen azok a vállalkozások, amelyek becsukják a kapuikat, ezekkel a hitellehetőségekkel bevétel híján most nem tudnak kellő mértékben élni.

Sokkal nagyobb erőfeszítésre lenne szükség. Kérem, hallgassanak az érdekképviseleti szervezetekre, hallgassanak a konzervatív közgazdászokra. A szakma, az emberek, a képviseletek egyértelműen mondják, hogy ez így kevés. Van jel arra, hogy ezt már önkormányzatok is felismerték *(Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az idő leteltét.)*, de egyelőre még semmi konkrétumot nem látunk. Köszönöm szépen a figyelmüket. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm. Tisztelt Országgyűlés! A kormány nevében Orbán Balázs államtitkár úr kíván válaszolni. Államtitkár úr, öné a szó.

DR. ORBÁN BALÁZS, a Miniszterelnökség államtitkára: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak! Odáig egyetértünk képviselő úrral, hogy rendkívül nehéz helyzetben vagyunk, és a koronavírus elleni védekezéssel összefüggésben nemcsak emberéleteket kell megmentenünk, és az emberi egészséggel kell

foglalkoznunk, hanem a járvány gazdasági következményeinek az enyhítésére is fókuszálnunk kell. Ezt mi meg is tettük, majd később el fogom mondani önnek, hogy miképpen, de ha megengedi, egy előzetes megjegyzéssel szeretnék kezdeni.

Mi tanultunk már önöktől 2002 és 2010 között válságkezeléssel összefüggő szakmaiságot. Akkor annak az volt a következménye, hogy a magyar gazdaság összeomlott, és a magyar gazdaság a csőd szélére keveredett, több százezer ember veszítette el a munkáját, és önök nem csináltak mást, mint elrohantak az IMF-hez, hitelt vettek fel, és ezért cserébe megszorítottak, és elvették a jövedelmet a családoktól, a közalkalmazottaktól, a nyugdíjasoktól. Ismerjük ezt a válságkezelési receptet, már a Bokros-csomag kapcsán is a kilencvenes években ezt alkalmazták. Azt gondolom, hogy a magyar emberek egyöntetűen mondanak nemet erre a típusú válságkezelésre, különösen úgy, hogy 2010 után, amikor sikerült a gazdasági helyzetet stabilizálni az önök kormányzását követően, akkor bebizonyosodott, hogy egy másik típusú válságkezelési megközelítés működőképes, és az a válságkezelési megközelítés az, amely munkahelyeket teremt, amely költségvetési egyensúlyt teremt, és amely gazdasági növekedést hoz, nem pedig az önök-féle megközelítés.

Most is hasonló megközelítésben szeretnénk kezelni a válság gazdasági hatásait. Egy új New Dealben gondolkodunk, nem pedig megszorításokban gondolkodunk. Lehet, hogy képviselő úr nem figyelni kellő alapossággal az ezzel összefüggő magyar és nemzetközi elemzéseket, de a magyar gazdasági mentőcsomag az Európai Unió országain belül az egyik legjelentősebb. Ahogy beszéltünk erről, 18-20 százalékát a GDP-nek tervezzük átcsoportosítani, tervezzük megmozgatni, és tervezzük a koronavírus elleni védekezés gazdasági hatásainak enyhítésére fordítani. Ez egy nagyon komoly összeg, Magyarország legkomolyabb válságkezelő intézkedéscsomagja.

Az azonnali intézkedések, amelyeket azonnal, a veszélyhelyzet elrendelését követően meghoztunk, összességében már 3600-3700 milliárd forint teherkönyvitést jelentettek a családoknak, magánszemélyeknek és a vállalkozásoknak, és az azóta bejelentett intézkedések továbbra is ezt a célt szolgálják. Így szeretnénk visszaépíteni a 13. havi nyugdíjat, így szeretnénk további adócsökkentéseket foganatosítani, így szeretnénk kifejezetten direkt módon az uniós szabályokkal, a de minimis szabályok változásával, annak segítségével felhasználva kifejezetten célzottan vállalkozásokat támogatni.

(9.10)

S ennek eredményeképpen, ennek a New Deal-nek az eredményeképpen, mi azt gondoljuk, hogy képesek leszünk annyi munkahelyet teremteni, amennyit a válság elpusztít. Szerintünk ez a legfontosabb cél, amit most ki tudunk tűzni magunk elé.

Ön említette az úgynevezett Kurzarbeitet, tehát a munkabér-támogatás rendszerét, lekicsinylő hangnemben említette ezt; nemzetközi példákat említett.

Én azt javasolom, amit tegnap Szijjártó miniszter úr is javasolt a képviselő uraknak, hogy a nemzetközi hírekkel és a nemzetközi tervekkel kapcsolatban ne csak az első mondatot olvassák el, hanem menjenek bele a részletekbe, és nézzék meg, hogy a más országokban lévő munkabér-támogatási programok részletszabályai hogyan alakulnak, és ehhez minősítsék a magyar megközelítést. Az a bértámogatási program, amiről ön azt mondta, hogy semmi, az 220 milliárd forintot jelent.

Az önök egyetlen javaslata az alapjövedelem, ami egy politikai tervezőasztalon készített, szélsőbaloldali javaslat. Mindenhol, ahol kipróbálták más országokban, kiderült, hogy nem működik és igazságtalan, mert pont azt a célt nem teljesíti, amit ön is említett, hogy azoknak segítsünk, akiket leginkább sújt a válság.

Mi ezt tesszük, és nagyon örülnénk annak, ha tudnák támogatni a kormány ez irányú válságkezelő intézkedéseit, ahogy ezt eddig nem tették meg egyetlen alkalommal sem. Köszönöm szépen a szót. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen államtitkár úr választását. Tisztelt Országgyűlés! Szintén napirend előtti felszólalásra jelentkezett Csárdi Antal képviselő úr, LMP-képviselőcsoport: „Aktuális ügyekről” címmel. Öné a szó, képviselő úr.

CSÁRDI ANTAL (LMP): Tisztelt Elnök Úr! Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Az elmúlt napok tökéletesen bebizonyították, hogy a Fidesz úgy érzi, hogy eljött a leszámolás ideje. Ocsmány és vállalhatatlan módon a veszélyhelyzetet kívánják felhasználni arra, hogy leszámoljanak mindennel és mindenkivel, akik az önök útjában állnak. Mert útjában állnak önöknek jól láthatóan a döntéseik alapján a sikeres önkormányzatok, útjában állnak önöknek az ellenzéki pártok, és a legszomorúbb, hogy a beteg emberek is ebbe a kategóriába tartoznak bele.

Érdemes megnézni, hogy vajon miért van útjában a magyar kormányban a magyar önkormányzatiság, és azt gondolom, hogy tudjuk a választ: a magyar önkormányzatok be tudják bizonyítani azt, hogy lehetséges ilyen nehéz időkben is érdemi segítséget nyújtani azoknak az embereknek, akikről önök elfeledkeztek. Jó példa erre a VIII. kerületi, a IX. kerületi vagy az I. kerületi segítség, amit kifejezetten a válság gazdasági áldozatai kaphatnak meg ezekben a kerületekben úgy, hogy közben a kormányzat semmit nem tett annak érdekében, hogy ezeknek az embereknek segítsen.

Hihetetlen éles a kontraszt ebben a kérdésben, ráadásul egyértelműen bebizonyosodik az is, hogy az önkormányzatok a saját szűkös erőforrásaikkal nagyon markánsan kiveszik a részüket a védekezésből. Ezt önök azzal hálálják meg, hogy ott tesznek be botot a küllők közé, ahol csak lehet. Ezt igazolja, hogy az egyébként fideszes vezetésű XII. kerületi önkormányzat által rendelt védekezési felszereléseket, amiket egyébként ők a védekezésre használtak volna

föl, lefoglalják. Mert ugyan az önkormányzat miért kapjon külön védekezési felszerelést? Én meg azt nem értem, hogy önöknek miért van erre szükségük, hiszen mindennap halljuk, hogy repülőgépek és védőfelszerelések tonnái érkeznek. Döbbenetes látni ezt a leszámolást. Az, hogy az ellenzéki pártokat önök megpróbálják ellehetetleníteni, nem új dolog, de azt gondolom, hogy az ellenzéki pártok tudják fölhívni a figyelmet arra - és teszik is meg ezt elég hatékonyan -, hogy önök kikről feledkeztek el: a társadalom nagyobbik részéről. Ebben az értelemben én értem, hogy önök miért akarják ellehetetleníteni adott esetben az önkormányzatokat.

De az összes közül, azt gondolom, hogy a legfájdóbb és a legméltatlanabb, ahogy a betegekkel bántanak el. A 60 százalékos férőhely-felszabadítást semmilyen - hangsúlyozom: semmilyen - észszerű logika és az ismert számok sem igazolják. Döbbenetes látni, egyetlenegy kivétellel: amennyiben önök elrejtik a valós számokat, amennyiben önök tisztában vannak olyan tényekkel, amiket nem hoznak tisztába (*sic!*), az lehet esetleg indoka egy ilyen drasztikus lépésnek.

De azt gondolom, hogy a nemzetközi példák - ahogy államtitkár úr is hivatkozott erre az előző válaszában - egyértelműen igazolják, hogy nem szükségszerű közel 40 ezer kórházi férőhelyet felszabadítani. Szeretném jelezni tisztelt képviselőtársaimnak, hogy Magyarországon több mint 44 ezer kollégiumi férőhely van. Az önök feladata és felelőssége az, hogy ezeket a férőhelyeket ki tudják alakítani a betegellátás részére, és ebben az esetben nem kellene hazaküldeni rehabilitáció alatt lévő, beteg embereket. Mert vajon milyen helyzetbe fognak kerülni ezek a beteg emberek? Ki fogja őket szakszerűen gondozni? Vajon egy család képes-e észrevenni értő szemmel, szakértő szemmel, hogy mikor van szükség beavatkozásra? Ki fogja beadni adott esetben az infúziót ezeknek a beteg embereknek? Ki fogja a katétert cserélni? Vajon meg tudják-e otthon valósítani a gyógytornát, ami egy rehabilitációhoz megint csak szükséges?

Egyértelműen tudjuk a választ: a rehabilitációhoz szükséges infrastruktúra és szakértelem a kórházakban van. Ettől fosztották meg a magyar társadalom egy jelentős részét, és szeretném jelezni, hogy ez emberiesség elleni bűntett. Igen, tisztelt képviselőtársaim, önöknek nagyon nehéz lesz majd belenézni a következő generációk szemébe azok után, hogy ezt a lépést megtették. (*Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret leteltét.*)

Egy mondatot még engedjen meg, elnök úr, mert szeretném elmondani, hogy Orbán Viktortól tudjuk, hogy nem azt kell nézni, hogy mit mondanak, hanem hogy mit tesznek - és amit tesznek, az vállalhatatlan. Köszönöm szépen. (*Taps az ellenzéki pártok soraiban.*)

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! A kormány nevében Rétvári Bence államtitkár úr kíván válaszolni. Államtitkár úr, öné a szó.

DR. RÉTVÁRI BENCE, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára: Köszönöm szépen a

szót, elnök úr. Tisztelt Képviselő Úr! Tisztelt Ház! Magyarország Kormánya az európai kormányok közötti összehasonlításban is az egyik leggyorsabban hozza meg a döntéseit, egyrészt az egészségügyi védekezés kapcsán, másrészt pedig az emberek munkahelyének megmentése kapcsán és a szociális válság lehetőség szerinti minél nagyobb tompítása érdekében.

Ebben az ellenzékre nem számíthatunk, hiszen önök nem támogatták itt a parlamentben azt, amikor gyorsabban akartuk a veszélyhelyzetben elfogadtatni ezeket a döntéseket, önök húzták az időt is, és aztán magát a koronavírus-veszélyhelyzettel kapcsolatos felhatalmazást sem adták meg a kormányzatnak. Azt akarták, hogy ne pár óra alatt, hanem pár hét alatt szülessenek meg ezek a döntések, és addig mind az egészségügyben, mind pedig a gazdaságban vagy a szociális területen is beláthatatlan következményei legyenek az önök napi pártpolitikai szempontjának. Még a koronavírus-járvány idején sem tudtak átlépni a politikai határokon.

A Fidesz-KDNP azonban 2010 után átlépett mindenfajta politikai határokon, amikor azt mondta, hogy politikai hovatartozásra tekintet nélkül minden magyar önkormányzat minden adósságát kifizeti az önkormányzatok helyett. Nem azt nézte, hogy milyen politikai színezetű az az önkormányzat, hanem azt mondta, hogy volt előtte egy hibás kormányzati politika, amelyik eladósította az önkormányzatokat, mert feladatot adott nekik, forrást pedig nem adott, és ezt utólag a Fidesz-KDNP-kormány minden - akár baloldali, akár jobboldali, akár független - önkormányzat számára kifizette.

Ne mondja azt, tisztelt képviselő úr, hogy ez a kormány ne segítette volna minden eszközzel az önkormányzatokat, utána pedig a legnagyobb költségeket, a kórházakat, az iskolákat át is vállalta az önkormányzatoktól. (*Közbeszólások az ellenzéki pártok soraiban. - Az elnök csenget.*) Ez teremtette meg a béremlésnek is a fedezetét és a lehetőségét, többek között.

A válsághelyzet ideje alatt benyújtottunk egy törvényjavaslatot, amely az önkormányzatoktól ezeket a feladatokat a vírus kezelésével kapcsolatban átvette volna, és nyilván az ezzel kapcsolatos felelősséget is, önök ez ellen 24 órán belül tiltakoztak. Amit ön itt mondott, tisztelt képviselő úr, hogy az önkormányzatoknak ez nagy teher, volt egy javaslat, amelyik kiségitette volna az önkormányzatokat ezzel kapcsolatban, és arra önök hangosan tiltakoztak. Akkor az ellen a törvényjavaslat ellen tiltakozott, ami az önkormányzatról ezt a feladatot levette volna, most amiatt tiltakozik, hogy milyen nagy a feladat az önkormányzatokon.

Tisztelt képviselő úr, ön hetente változtatja az álláspontját - és a teljes magyar ellenzék -, és ugyanazzal a harsánysággal a vírusveszélyhelyzet ideje alatt ugyanazt és ugyanannak az ellenkezőjét is itt mondják.

(9.20)

Tisztelt Képviselő Úr! A Fővárosi Önkormányzat 6 milliárd forintot kap idősotthoni ellátásra minden

esztendőben, és ebből csak annyit kellett volna megoldani, hogy a Pesti úti idősoththonban legyen folyamatosan egy orvos (*Dr. Vadai Ágnes: Volt is!*), nem jogilag, hanem fizikailag legyen ott folyamatosan egy orvos, aki ellátja a betegeket. És most szerződéseket lobogtatnak, és Karácsony Gergely annyira felkészült, hogy olyan leveleket hoz nyilvánosságra, amelyeket ő írt alá, csak a fejlécén a főjegyző neve szerepel, tisztelt képviselő úr, mert még arra se figyelnek oda, hogy legalább a főpolgármester ne a főjegyző levélpapírján, hanem a saját levélpapírján levelezzen. Ennyire felkészületlenek, ennyire nem figyelnek oda, és így veszélyeztetik önök az emberek egészségét az idősoththonokban és máshol is. (*Dr. Vadai Ágnes: Tízszázalékos a halálózási arány Magyarországon! Miről beszélés? - Az elnök csenget.*)

Kórházi kapacitások, tisztelt képviselő úr. Ön is látta, én is láttam, mindnyájan láttuk azokat a képeket, videókat, amelyek Olaszországban, Spanyolországban készültek, és amelyek azt mutatták, hogyan ülnek, várakoznak koronavírusos betegek a folyosókon órákat vagy akár fél napokat, napokat. Ezt mindnyájan szeretnénk elkerülni, ugye, képviselő úr? Ön is szeretné elkerülni, hogy ne a folyosón üldögéljenek, és ott várakozzanak a koronavírusos betegek, tisztelt képviselő úr. Mi is szeretnénk elkerülni. Ezért megkérdeztük vezető orvosok, vezető matematikusok véleményét, hogy ahhoz, hogy elkerüljük ezeket a jelenségeket, mennyi kórházi ágyat kell felszabadítani, és ezt folyamatosan, ütemezetten hajtja végre a kormányzat.

Valótlán az az állítás, képviselő úr, amit ön is és a balliberális sajtó is mond, hogy olyan embereket a kórházakból el lehetne most bocsátani, akik ápolásra, kezelésre szorulnak. Nem. Aki ápolásra, kezelésre szorul - ezt többször elmondtuk, több közleményt is kiadtunk róla, egyértelműen fogalmazzunk a levelekben -, azoknak természetesen a kórházi kezelését folytatni kell, őket a kórházból nem szabad elbocsátani. Ha ilyen eset valahol bármikor megtörténne, forduljon a kórházigazgatóhoz (*Csárdi Antal: Amíg ki nem rúgják!*), forduljon a betegjogi képviselőhöz, forduljon a tisztiorvoshoz, a Népegészségügyi Központhoz, mert ha ilyen dolog történt, az hiba, azt korrigálni kell. Mindenkit, aki kórházi ápolásra szorul, a kórházban kell ellátni.

De, tisztelt képviselő úr, ön is belátja, ön sem örülne annak, ha ne adj' isten - erre van esély, bízunk benne, hogy elkerülhetjük, de azért van rá erős esélyünk -, tömegesen megjelenének koronavírusos betegek a kórházakban, és ott keverednének a koronavírusos és egyéb betegek. Mindenki látja a nemzetközi tapasztalatok alapján, hogy nyilvánvalóan jobb ilyenkor, hogy aki nem szorul közvetlen kórházi ellátásra, az otthon van, de akinek közvetlen kórházi ellátásra van szüksége, az természetesen ott kell hogy maradjon a kórházakban, és továbbra is ott kell őket ellátni.

Tisztelt Képviselő Úr! Látjuk, hogyan kezelik önök a válságot: csak és kizárólag szűk látókörű politikai mezsgyében; a kormány pedig igyekszik mindent megtenni annak érdekében, óriási költségvetési

átcsoportosításokkal is, hogy a védekezés költségei korlátok nélkül, folyamatosan rendelkezésre álljanak. Köszönöm szépen. (*Taps a kormánypártok sorában.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen államtitkár úr választát. Tisztelt Országgyűlés! Napirend előtti felszólásra jelentkezett Vadai Ágnes képviselő asszony, Demokratikus Koalíció: „A koronavírus-járvány hatása a magyar társadalomra” címmel. Öné a szó, képviselő asszony.

DR. VADAI ÁGNES (DK): Köszönöm a szót. Tisztelt Ház! Előjáróban egy dolog, ami mellett nem lehet elmenni szó nélkül: önök hazaküldenek és halálra ítélnék olyanokat, akik kórházi ápolásra szorulnak. (*Dr. Rétvári Bence: Nem igaz! - Dr. Völner Pál: Szégyelld magad! Hazudsz!*) Belegondolnak abba, hogy milyen fájdalmat és keserűséget okoznak magyarok sokaságának, csak azért, mert Orbán kitalált valami orbitális baromságot, és hű szolgálja, a tízparancsolattal gyógyító Kásler pedig orvoshoz méltatlanul végrehajtatja azt?

A 133-hoz - most ugyan nincsenek annyian - Orbán tévedésből a „bátor”, a polgárok már régen a „tolvaj” jelzőt tették. Én azt, hogy „szívtelen”. És ugyanez a szívtelenség és érzéketlenség jellemzi önöket akkor, amikor a magyarok megsegítéséről van szó. Önök az elmúlt tíz évben folyamatosan háborúznak nem létező ellenségekkel, majd az elmúlt hetekben kiderült, hogy az első szembejövő valódi problémával nem tudnak megbirkózni. Önök két héttel ezelőtt Európa leghasználhatatlanabb mentőcsomagját tették le az asztalra, és ezen a tegnapi módosításuk sem segített.

Nézzük meg, hogy ki mit kapott az elmúlt két hétben, és csak az elmúlt két hétben! A Magyar Corvinlánc Testület villájának felújítása 2020-2022 között 6,5 milliárd forint, ezzel szemben a magyar nyugdíjasoknak nulla forint. Támogatás székely gazdáknak 18,7 milliárd forint, ezzel szemben a munkájukat elvesztő magyaroknak itthon nulla forint. Tao a látvány-csapatsportoknak akár 22,5 milliárd forint, ezzel szemben béremelés az egészségügyben és a szociális szférában dolgozóknak nulla forint. De ezzel még nincs vége. Azt tudjuk, hogy amikor maguk megvédenek valamit, akkor azt vagy ellopják, vagy tönkreteszik. Ez most sem történt másként.

Önök találták ki a világ első olyan munkahely-megmentő csomagját, munkahelyvédelmi csomagját, amely nem megvédi a munkahelyeket, hanem megszünteti azokat. Az önök csomagja miatt például a Spar bejelentette, hogy kirúgja azt a majdnem ezer embert, akiket egyébként éppen a válság alatt vettek fel. Hát, ez tényleg egyedülálló teljesítmény a világon, fideszes unortodoxia! Jól foglalta össze az önök válságkezelését Parragh László, a vezénylő tábornok gazdasági tanácsadója, amikor szó szerint azt mondta: annyi ember ment tönkre, hogy ezzel nem tudunk mit kezdeni. Na, hát ezzel tényleg sikerült megkoronázniuk az ámokfutásukat, csak félek attól, hogy ennek itt nincsen vége.

Ugyanakkor azt is hallottuk, hogy azért akartak változtatni egy kicsit a csomagon, mert a multik elégedetlenkedtek. Ha tehát egy multinak nem tetszik valami, akkor a tábornok úr rögtön lakájként hajlong. Na de mi lesz a pincérrel, akit kirúgtak, és nem tudja, hogy mikor tud újra dolgozni? Miatta nem kell változtatni? Mi lesz azzal a boltossal vagy vendéglátóssal, aki nem tud kinyitni, nincs egy fillér bevétele sem, de a bérleti díjat és a közüzemi számlákat fizetni kell? Vagy mi lesz azzal az anyukával, aki már kivette az összes fizetett szabadságát, és most fizetés nélküli szabadságon van otthon a gyermekével, és nem tudja, hogy miből fognak megélni? Miattuk nem kell változtatni?

Tisztelt Ház! Mi már tettünk javaslatokat. Például kezdjenek érdemi bértkiegészítésbe minden cégnél! Fizessék ki az elbocsátottak korábbi bérének 80 százalékát! Adjanak azonnali juttatást a nyugdíjasoknak! Hirdessenek rezsimoratóriumot! Vagy vezessék be a rendkívüli vírusszabadságot a kisgyermekükkel otthon maradó szülőknek!

Tisztelt Kormánypárti Képviselő Hölgyek és Urak! Érdeklődni szeretnék, hogy mégis mi volt a terv, mire gondoltak. Hogy az eddig munkanélkülivé vált 300 ezer magyar majd elmegy focizni, kiköltözik Székelyföldre kapálni, vagy éppen villát fog felújítani? Mert láthatóan erre van pénz, de azokra a problémákra, amikről én beszéltem, arra meg nincsen. És ezt egyedül találta ki a vezénylő tábornok, fő tisztí orvos, vagy maguk is segítettek benne? S minek kell még ahhoz történnie, hogy önöknek ne a foci legyen a legfontosabb? Mi kell még ahhoz, hogy Magyarország jelenlegi miniszterelnöke szeresse a határon inneni magyarokat a családon és Mészáros Lőrincen túl is? Könyörgöm! Önöknek olyan hatalmuk van, mint Európában senkinek! Itt, a parlamentben kétharmados többségük van. Korlátlan hatalma van Orbánnak. Minden a kezükben van, minden. Önök elvesznek céget, földet, pénzt, önkormányzati jogkört. Milyen eszköz kell még, hogy segítsenek a magyaroknak?

De lehet, hogy nem is az eszközzel van itt gond, hanem a képességgel vagy az akarattal. Ha a képességgel, akkor tanulmányozzák a DK húszpontos tervét (*Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeleteltét.*), ha meg az akarattal, akkor azt javasolom önöknek (*Az elnök ismét csenget.*), hogy a vezénylő tábornok vezetésével keressenek más melegedőt a Parlament épülete helyett... (*Az elnök kikapcsolja a mikrofont. - Taps az ellenzéki pártok soraiban. - Nacsa Lőrinc: Ez gyenge volt!*)

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! Képviselő Asszony! Nem kívántam közbeszólni, de mondandójának lényege, azt gondolom, hogy a parlamentben megszokott stílust, még akkor is, ha az elmúlt időszakban nehéz volt, meghaladta. (*Dr. Vadai Ágnes: Melyiket, elnök úr? Emlékeztessen!*) Válaszadásra megadom a szót Dömötör Csaba államtitkár úrnak. Parancsoljon, államtitkár úr!

DÖMÖTÖR CSABA, a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkára: Köszönöm a szót, elnök úr. Azt,

hogy ki hogyan vesz majd részt az Országgyűlés munkájában, tisztelt képviselő asszony, majd a választók eldöntik. Azt még hozzátenném, hogy önök okkal vannak ellenzékben, nem ez az első év.

Ami a járvány elleni küzdelem eredményeit illeti, a felszólalása első részében ezt érintette. Azt szeretném elmondani, hogy Magyarország elsők között eszmélt, elsők között lépett, és ennek megvan a pozitív eredménye, mert sikerült ellaposítani a járványgörbét, és nemcsak mi mondjuk ezt, hanem az Egészségügyi Világszervezet képviselője is. A cél az, hogy mire belépünk a tömeges megbetegedések szakaszába, mindenhol elég felszerelés és készülék legyen, hogy minden koronavírusos beteg megkapja a lehető legjobb ellátást.

Zajlik egy meglehetősen méltatlan vita a halálozások számát illetően. Tegnap az egyik képviselőtársam azt állította - de a helyes kifejezés az, hogy hazudta - a PM részéről, hogy mi állunk a legrosszabban a világon. Ha a fertőzöttek számához viszonyítom az elhunytak számát, akkor Belgium, az Egyesült Királyság, Olaszország, Svédország és Franciaország is rosszabbul áll nálunk, Hollandia is, de ennél még pontosabb képet ad, ha az egymillió lakosra jutó halálesetek számát nézzük: ez Ausztriában például 51, Svédországban 151, nálunk pedig 20. Tehát, amikor önök ezzel ellentétet állítanak, akkor hazudnak, pont.

(9.30)

Ami az ágyszámokkal kapcsolatos vitát illeti, amint azt tegnap is elmondtuk, az intézkedéseknek az a célja, hogy elkerüljük azt, ami Olaszországban történt, elkerüljük azt a helyzetet, hogy orvosoknak arról kelljen döntenie, hogy kit részesítenek ellátásban és kit nem. Arra is szeretném felhívni a figyelmét, hogy a döntéseket az ágyak használatával kapcsolatban minden esetben orvosok, orvosi konzíliumok hozzák meg, és fontos alapelv az, hogy a döntés nem járhat állapotromlással.

Meghallgatjuk az önök kritikáit, de attól még tény marad - (*Dr. Vadai Ágneshez:*) hiába bújjik a telefonjába -, hogy önök, ha ágyszámokról van szó (*Dr. Vadai Ágnes: Figyelek!*), 16 ezer ágyat számoltak föl. (*Dr. Vadai Ágnes: Maguk meg 36 ezerről...*) Hiába kiabál, hiába kiabál, hiába kiabál, tisztelt képviselő asszony, 16 ezer ágyat számoltak föl. Úgyhogy, amikor ágyszámokról beszél, legyen szíves, ezt tegye hozzá! És ha a dolgozókra hivatkozik, 6 ezer egészségügyi dolgozót tettek utcára, 130 milliárdos adósságot hagytak a kórházaknál.

És ha a mentőautókat nézzük, amelyek... (*Dr. Vadai Ágnes: Ne arról beszéljen, hogy mi volt tíz évvel ezelőtt, hanem arról, hogy mi van most!*) Hiába kiabál, tisztelt képviselő asszony, ha a mentőautók számát nézzük, amelyek kulcsfontosságúak ebben a helyzetben, önök egyetlenegy - hiába menekül a telefonjába -, egyetlenegy mentőautót nem szereztek be. (*Dr. Vadai Ágnes: Nem menekülök.*) Szóval, ha szakmai mércét állítanak fel, akkor ehhez mérten legyenek szívesek.

Ami a társadalmi hatásokat illeti, egyetértek az-
zal, hogy a gazdasági következmények ugyanennyire
fontosak. Ön lekutyázza ezt a programot, de azért lás-
suk is, hogy miről van szó! Felfüggesztettük a március
18-a előtti hiteleket. Önök ezek szerint nem támogat-
ják? A fogyasztási hiteleknek lesz felső korlátja. A
munkaadóknak a súlyos anyagi gondokkal küzdő
szektorokban nem kell munkaadói járulékot fizet-
niük. Önök ezek szerint nem támogatják. Júliustól
csökken a munkaadói adó. Több mint 81 ezer kisvál-
lalkozásnak nem kell kata-átalányadót fizetnie. Fel-
függesztettük a kilakoltatásokat. Ez az, amit önök
nem támogatnak?

Bértámogatást kapnak a munkaadók. Most önök
hivatkozhatnak arra, hogy ez nem elég, csak ne úgy
hivatkozzanak rá, hogy százazrek kerültek az utcára
akkor, amikor önök kormányoztak. Kiemelt támoga-
tást kapnak a képzések, kiemelt támogatást kapnak a
stratégiai szektorok - például a turizmus 600 milliár-
dot -, és 2000 milliárdos kedvezményes hitelkeretet
kapnak a vállalkozások, miközben visszaépítjük azt a
13. havi nyugdíjat, amit önök elvettek - nem adtak,
hanem elvettek.

Most tudjuk, hogy önöknek mindenféle javasla-
taik vannak, hallom és látom is ezeket. Egyébként
még a 20 pontjukat is elolvastam. Egy dolog köti eze-
ket a javaslatokat össze: munkaalapú társadalom hely-
lyett segélyalapú társadalom eredményeznének,
olyan helyzetet, ahol nem elsősorban munkából érde-
mes élni, hanem állami juttatásokból. Ebből is látszik,
hogy önök visszavágynak egy olyan időszakba, amikor
12 százalékos volt a munkanélküliség annak minden
következményével, stagnáló bérekkel, megnyírbált
családtámogatásokkal és megugró államadóssággal.

Szóval, önök már egyszer főztek ebből a recept-
ből. Na, az volt a szívtelenség receptje! Az ország meg
is kóstolta, és sokunk nevében mondhatom, hogy még
egyszer nem kérünk belőle. Köszönöm, hogy meghall-
gattak. *(Taps a kormánypárti padsorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr vála-
szát. Tisztelt Országgyűlés! Szintén napirend előtti
felszólalásra jelentkezett Szakács László képviselő úr,
MSZP-képviselőcsoport: „Aktuális kérdésekről” cím-
mel. Öné a szó, képviselő úr.

DR. SZAKÁCS LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm a
szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Most is hall-
gattuk, hogy segélyalapú társadalom az, amire mi
készülünk, meg amire tesszük a javaslatot. Ez egész
egyszerűen nem így van.

Én értem, hogy ez a politikai kommunikáció, meg
hogy ezt kell mondani, meg ezután is ezt fogják majd
mondani, de legalább egyszer most tisztázzuk: mi is
munkát szeretnénk adni mindenkinek. Aki most elve-
szítette a munkáját, nem azért veszítette el a munká-
ját, mert őrá nincsen szükség a munkapiacra, hanem
azért, mert most olyan szabályokat kellett alkotni,
hogy csökkenteni tudjuk a járvány hatásait, hogy ő
nem tud elmenni dolgozni, meg nem akar beteg lenni.
Nem akar másokat megfertőzni, és legfőképpen nem

akar meghalni. Ezért ő most nem tud dolgozni, ezért
róla gondoskodni kell. És ezt tisztázzuk! Ez nem se-
gély! Nem szabad őket ennyire lenézni. Ez nem se-
gély, nekik ki kell fizetni a munkabérüket, mert nem
akarnak másokat sem megbetegíteni, meg magukat
sem akarják megbetegíteni. Ebben van vitánk, ha
önök ezt mondják.

És abban is van vitánk, amikor önök azt mond-
ják, hogy ez egy történelmi nagy csomag, amit való-
jában majd egy hónapja ígért a miniszterelnök, hogy
majd bejelent; most majd talán május 3-án, 4-én, ha
tegnap jól meghallgattuk, és 10 ezer milliárdot for-
dítanak erre. De egy dolgot nem mondanak el: ezt a
10 ezer milliárdot három év alatt fordítják erre a gaz-
daságra. Tehát ennek pont a harmada igaz most, ami-
ről önök beszélnek. Nem 18 százalék, annál jóval
kevesebb, három év alatt - ezt mondták el az önök
államtitkárai nem olyan régen azon a gazdasági
bizottsági ülésen, ahol Palkovics miniszter urat
szerettük volna meghallgatni, csak ő nem ért oda a
Gazdasági bizottság ülésére, hanem csak az állam-
titkárokat tudtuk meghallgatni.

Higgyék el, mindenki nagyon várta ezt a csoma-
got, főleg a családok lakhatási és anyagi biztonsága
érdekében. Nagyon várták, hiszen az önök család-
támogatási politikája alapvetően az adóelengedésre,
adókedvezményekre alapul, meg a hitelekre, a ked-
vezményes hitelekre. És mind a kettő probléma, mert
aki eleszítette a munkáját, nem tudja igénybe venni az
adókedvezményt, aki pedig vett föl támogatott hitelt,
most majd nem tudja visszafizetni. Ezért higgyék el,
nagyon várták, hogy önök végignézik most a jó nem-
zetközi gyakorlatokat, és abból tényleg kiválasztják a
legjobbat; adott esetben a német példát, amiről itt
annyi szó esik: a Kurzarbeit, a rövidített munka.

Mindenki azt gondolta, hogy ez nem egy olyan
fideszes dolog lesz, ahol lesz egy hangzatos bejelentés,
és utána pedig majd megint jön az apró betű, amiből
majd ki fog derülni, hogy érthetetlen - megkockáz-
tatom: értelmetlen - feltételekkel lehet csak igénybe
venni, és azt is csak a kiválasztottnak. Csak önök a
kiválasztottakat úgy hívják, hogy nemzetgazdasági
szempontból nagyon megbecsült vállalkozások.

Most talán ez majd változik. Tegnap este óta má-
sok a hírek. Tegnap estére ígérték a kormányrende-
letet, reméljük, hogy ma estére meg is jelenik majd ez
az ígélet. De ezek a nemzetközi példák, amiket önök
alapul vesznek, néha az az érzésünk, hogy önök úgy
járnak vele, mint ahogyan a lengyel mérnökök jártak
akkor, amikor addig fejlesztgették a Fiatot, amíg kis
Polski lett belőle. *(Németh Szilárd István: Ez nagyon
gyenge vicc volt.)*

Mi azt szeretnénk, hogy most tényleg legyen egy
igazi, németes munkahelyvédelmi program, ami meg-
védi a magyarok munkahelyeit, és ad lehetőséget azok-
nak, akik a járvány miatt már elveszítették a munka-
helyeiket. Ez nem segély! És képzelmek el, hogy ha valaki
már márciusban elveszítette a munkahelyét, neki egy
hónapja maradt, egy hónapja maradt arra, hogy vala-
hogy magának munkát szerezzen; pontosan az az egy
hónap, amikor önök szerint is tombolni fog a járvány.

Miért nem lehet ezt meghosszabbítani kilenc hónapra? Ez miért segély? Ők nem érnek kevesebbet, mint a járvány előtt. Ők a munkájukat szeretnék végezni, csak most nem tudják a munkájukat végezni. És igen, van egy vitánk, olyan vitánk van, hogy önök hogyan kezelik ezt a válságot. Önök hitelből fogják kezelni ezt a válságot, és a cégeket akarják eladósítani. A cégeknek kínálnak hitelt. Ki fogja felvenni ezeket a hiteleket akkor, amikor éppen gazdasági szempontból zuhanásban vannak?

Ki fogja felvenni ezeket a hiteleket, amikor nem tudják, hogy miből fogják visszafizetni. És ez nagyon fontos kérdés. (Dr. Orbán Balázs: *Idő! Idő!*) Azért adják ezeket a hiteleket, hogy a cégek majd vissza is tudják fizetni, nem azért, hogy később majd végrehajtsák ezt a céget, és esetleg valaki megszerezze ezeket a cégeket. Ezek a mi kétségeink. A mi javaslatainkat pedig korábban elmondtuk. Köszönöm szépen a figyelmüket.

ELNÖK: Köszönöm. Tisztelt Országgyűlés! A kormány nevében Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter úr válaszol az elhangzottakra. Öné a szó, miniszter úr.

SZIJJÁRTÓ PÉTER külgazdasági és külügyminiszter: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselő Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Először is szeretném leszögezni, hogy egy ilyen nehéz gazdasági időszakban, ha egy kormány gazdaságvédelmi akciótervet rak össze, akkor két dologra kell figyelnie.

Először is, hogy az a terv a gazdaság növekedését vissza tudja hozni, újra tudja indítani a gazdaságot, és vele együtt a veszélybe került munkahelyeket pótolni tudja, illetve meg tudja védeni; az elveszett munkahelyek helyett pedig újak jöhessenek létre. Ez az egyik szempont.

A másik szempont pedig az, hogy még az ilyen nehéz gazdasági időszakokban is a költségvetési és pénzügyi fegyelmet tartani kell és komolyan kell venni, mert pontosan ezek azok az időszakok, amikor rossz szándékú emberek - egyenlőségjel: spekulánsok - megtámadhatnak és meg is támadnak nemzetgazdaságokat, költségvetéseket, országokat, devizákat.

(9.40)

Éppen ezért ennek a gazdaságvédelmi akciótervnek két célt kell szolgálnia: a gazdaság újraindítását, a munkahelyek megvédését, illetve a fegyvelmezett gazdálkodást, és ez a gazdaságvédelmi akcióterv mind a két elvárásnak megfelel. És igen, ez Magyarország történetének legnagyobb, legrobusztusabb gazdaságvédelmi akcióterve, a benne foglalt gazdaságdinamizáló programok a GDP 18-20 százalékát mozgatják meg.

Engedje meg, hogy tájékoztassam önt arról, hogy folyamatos a konzultáció a kormány és a gazdasági szféra szereplői között, azt gondolom, ez így normális, és ezen konzultációk nyomán néhány új részintézkedés bevezetéséről döntöttünk.

Az egyik legfontosabb intézkedése ennek a tervnek az az állami bértámogatási rendszer, amelyet azon vállalatok vehetnek igénybe, akik a világjárvány miatt bevételkieséssel kell hogy számoljanak, ezért a náluk lévő munkahelyek veszélybe kerülnének, elbocsátásokkal járna ez a világjárvány, ugyanakkor vannak vállalatok, amelyek inkább csökkentik a munkavállalóik munkaidejét, de megtartják őket. És annak érdekében, hogy a lehető legszélesebb körben biztosítsuk a támogatást ezeknek a vállalatoknak, és a lehető legszélesebb körben tegyük lehetővé az illetékesen veszélybe kerülő munkahelyek megvédését, úgy döntöttünk, hogy a kieső munkaidő inntól kezdve 15-től 75 százalékig terjedhet, magyarul: napi két óra megmaradó munkaidő esetében is az állami bértámogatást igénybe lehet venni.

Jelentős mértékben lecsökkentettük az ezzel járó bürokratikus kötelezettségeket, hiszen ha valamikor, akkor ilyen helyzetben van ennek itt az ideje és az indokoltsága, és inntól kezdve, a határozathozatal napjától automatikusan módosulhatnak a munkaszerződések, nem kell egyesével a munkaszerződések módosításával időt és adminisztrációt eltölteni.

Úgy döntöttünk, hogy a bértámogatás ezek után a részmunkaidőben foglalkoztatottakra is alkalmazható, valamint a munkaidőkeretben foglalkoztatottakra is kiterjesztettük. És hogy a bürokratikus követelmények még tovább csökkenjenek, nem szükséges a gazdasági körülmények, a gazdasági nehézségek vészhelyzettel való szoros összefüggését sem tételesen bizonyítani, ugyanakkor a távmunkában és az otthoni munkavégzés esetén is igényelhető lesz a támogatás.

És ha csak ezt az egyet vezettük volna be, akkor jogos lenne a képviselő úr kritikája, hogy ez kevés, ez nem elég, de nem csak ezt az intézkedést vezettük be; emellett világos döntést hoztunk arról, hogy újabb 2 százalékkal csökkentjük a szociális adót 15,5 százalékra. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy az adókulcs már majdnem a fele lesz annak, mint ami három, illetve négy esztendővel ezelőtt volt. Ez egy világos, kiszámítható adócsökkentési pálya.

A cégeknek nyújtott hitelek kapcsán pedig nyilvánvalóan vita van közöttünk a képviselő úrral, de nem is igazán közöttünk, hanem a vállalatok és ön között, ugyanis a vállalatok igénylik azoknak az alacsony kamatozású, kedvezményes, hosszú futamidejű hiteleknek a bevezetését, amelyek nyomán a likviditási nehézségeiken úrrá tudnak lenni. Éppen ezért döntöttünk egy széles körű hitel- és tőkeprogram megindítása mellett, és ez így összességében adja ki a magyar gazdaságtörténet legrobusztusabb gazdaságvédelmi akciótervét.

Köszönöm szépen. (Taps a kormánypártok sorában.)

ELNÖK: Köszönöm szépen, miniszter úr. Tisztelt Országgyűlés! Szintén napirend előtti felszólalásra jelentkezett Z. Kárpát Dániel képviselő úr, Jobbik-képviselőcsoport: „Miért készül dózerolás az út szélén?” címmel. Öné a szó, képviselő úr.

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! El kell mondanom, hogy szomorú vagyok a tegnapi nap tapasztalatait illetően, hiszen egy járványügy okozta válsághelyzetben valódi összefogásra lenne szükség az országban, ehhez képest a parlament összpárti szinten szégyellheti magát. Először a felhatalmazási törvény körüli komédia, amit a kormányzat kiobbantott, majd az azt követő, egymás mellett elbeszélő polémiák egy olyan helyzetet idéznek elő, hogy ez a kormány bizony a pozitív, jobbító javaslatokat sem látszik meghallgatni, nem is reagál érdemben ezen szakmai felvetésekre.

Szomorú vagyok, mert a tegnapi napon is úgy éreztem magam, tisztelet a kivételnek, mintha vallási fanatikusok vitatkoztak volna egymással: mindenki a saját véleménybuborékának az érveit pufogtatta a parlamentben, és minimális visszacsatolással adózott azoknak, akik egy kicsit is más árnyalattal, más optikával látják ugyanezt a történetet, pedig én úgy gondolom, hogy tisztességes hazafi a jelenlegi helyzetben csak használni akar a hazájának, és azt szeretné, hogy a járványügy okozta válsághelyzet felszámolásra kerülhessen, vagy legalábbis a különböző kárait csillapítani lehessen.

A fertőzöttek számáról folytatott statisztika mentén itt számháborúznak egymással kormánypárti képviselők, miközben világszinten az egyik legkevesebb tesztet lakosságáranymosan Magyarország végzi (*Dr. Orbán Balázs: Nem igaz!*). Tehát önöknek fogalmuk sincsen arról, hogy a fertőzöttek száma valójában hol jár, különböző tippek és sötétben szaladgálás tapasztalható ebben a helyzetben.

És hát, vannak valódi emberi tragédiák, vannak létező emberek, akiket két-három héttel egy amputáció után most hazaküldenek egy kórházból. És mit csinálnak önök? A saját véleménybuborékukba zárkózva azt mondják, hogy nem hiteles a forrás, márpedig ez nem igaz. Aztán kiderül, hogy hiteles a forrás, egy valódi ember előáll a valódi élettörténetével, aztán elkezdnek a 2010 előtti korszakra mutogatni, és ezen valódi ember valódi problémájára egy szóval sem reagálnak.

Epp ezért volt üdvöztető számomra tegnap Szijjártó miniszter úr azon kiszólása, amely abszolút közös az én világlátásommal, hogy bizony itt konkrét szakmai kérdésekre konkrét szakmai válaszokat kellene adni, és egy szakmai diskurzus mentén talán eljuthatnánk oda, hogy a hasznos, jobbító ötletekből befogadjon valamit ez a kormányzat, és kimozduljon végre a saját véleménybuborékából, visszatérjen a magyar rögválóság közelébe. Hiszen van, amiben egyetértünk: például a hiteltörlesztési moratóriumot a Jobbik felvetése nyomán - nyilván a kormányzat azt fogja mondani, hogy saját kútfőből, teljesen mind egy - legalább kilúgozott formában, de megvalósították, és én ezt üdvözlöm. Tehát tudunk találni olyan pontokat, ahol ellenzéki támogatás vagy éppen ellenzéki kezdeményezés adódik egy megoldás mellé, és én ezen pontokat keresem.

Eppen ezért miniszter úrra hallgatva én most konkrét kérdéseket teszek fel, be is sorszámoztam

őket, hogy a választ megkönnyítsem. Első körben azt szeretném kérdezni öntől, önöktől, hogy ez a bizonyos bértörlesztést illető 70 százalék hány százalék valójában. Mert azt látjuk, hogy a kieső bérek egy részét pótolná, és egy részének segítené a kormány a kipótlását, ugyanakkor a szakma becslései szerint mindez nem lehet több a teljes kieső bértömeg 20-25 százalékánál.

És valóban azt látjuk, és a második kérdésem itt jön, hogy 75 ezer forint marad a plafonja annak, hogy valakinek a bérét kipótolják. Miniszter úr, akkor kijelenthető-e, hogy önök még az átlagbért kereső magyar ember kieső bérét sem tudják vagy akarják kipótolni? Hiszen ha ön kiszámolja az átlagbért ezt a megfelelő százalékát és ezt a 75 ezer forintos plafont, arra fog jutni, hogy aki átlagbért keres Magyarországon, és most kiesik a bérének adott esetben a fele, még annak az embernek a személyes esetében sem fogja Magyarország Kormányának segíteni ezen bérnek a visszapótlását; mert nem jön ki a matek, miniszter úr. A 75 ezer forint egy olyan minimális, eltörpülő összeg, amelyet átlagbért kereső emberek sem tudnak feltétlenül a saját boldogulásukra ezen kipótlás tekintetében 100 százalékig kihasználni, hiszen így is lesz kieső béruk, még az állami kipótlás mellett is.

Harmadsorban, nagyon fontos kérdés, miniszter úr: mit üzennek annak, aki már elveszítette a munkáját? Itt folyt számháború a parlamentben arról, hogy ez most 100 ezer, 125 ezer vagy 300 ezer ember. Biztos, hogy szaporodni fog ez a szám, tehát teljesen felesleges nekünk számháborúba bonyolódni, de azt látom, hogy a kormányzati kommunikáció semmit nem üzen annak, aki már bajba került.

Negyedsorban: miniszter úr, mint mondtam, én támogatom a hiteltörlesztési moratóriumot, de hogy fordulhat elő az, hogy különböző végrehajtói letiltások a mai napig a legkisebb nyugdíjat, a legalacsonyabb fizetést is érik. És ezek a végrehajtó rablóbandák, tisztelet a kivételnek, mert biztos, hogy van tisztességesen működő közöttük, zavartalanul halászhatnak a zavarosban, és azokat a végrehajtói letiltásokat, amelyek ellen egyébként többször már közösen szót emeltünk, egy válságidőszak közepette folytatják, tíz-és százmilliárdokat kihúzva indokolatlanul magyar emberek zsebéből. Ez egy társadalmi-szociális katalizmahelyzet, és egy magát nemzetinek valló kormányzat nem hagyhatná helyben azt, hogy teljes társadalmi osztályokról, csoportokról mondjon le. (*Az elnök csengetéssel jelzi az időkeret leteltét.*)

Ezen négy konkrét, körülhatárolt kérdésre tehát négy konkrét szakmai választ szeretnék kapni. Köszönöm a lehetőséget. (*Taps a Jobbik soraiban.*)

ELNÖK: Köszönöm. Tisztelt Országgyűlés! A kormány nevében Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter úr válaszol. Miniszter úr, öné a szó.

(9.50)

SZIJJÁRTÓ PÉTER külgazdasági és külügyminiszter: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt

Képviselő Úr! Tisztelt Képviselőtársak! Természetesen mi nyitottak vagyunk a szakmai párbeszédre és a konzultációra, úgy azonban nagyon nehéz szakmai alapú és higgadt, nyugodt párbeszédet folytatni, hogy a magyar ellenzék folyamatosan alázenél egy nemzetközi hazugságkampánynak, és az időnk és kapacitásaink egy jelentős részét még ebben a helyzetben is arra kell fordítanunk, hogy teljesen méltatlan, igaztalan, hazug vádakkal szemben védjük meg Magyarországot.

Ne legyünk naivak, és ne is legyünk képmutatók, nyilvánvalóan nagyon komoly egybehangzások vannak a brüsszeli és az ellenzéki támadások között. Ezért, ha szakmai párbeszédre vagy - ahogy az ön egyik frakciótársa múlt héten fogalmazott - kollegialitásról van szó, mi erre nyitottak vagyunk, bármikor szívesen konzultálunk, de akkor a nemzetközi hazugságkampány magyarországi alákomponálását talán abba kellene hagyni.

Ami a szakmai kérdéseket illeti, tisztelt képviselő úr: először is, a 70 százalékos szabályon, és 15 és 75 százalékos közötti kieső munkaidő esetében is (Z. Kárpát Dániel: *Nem, nem! A 75-nek a 70 százaléka!*), ezt szeretném még egyszer tisztába tenni. Tehát úgy döntöttünk, hogy változtatunk a 70 százalékos szabályon, és 15 és 75 százalékos közötti kieső munkaidő esetében is (Z. Kárpát Dániel: *Ennek 70 százaléka!*) rendelkezésre áll az állami bértámogatás lehetősége. Ezért mondom azt, hogy akár napi két órára csökkentett munkaidő esetében is, hiszen a 100 mínusz 75, az 25 százalékos, nyolc óra 25 százaléka két óra, tehát ha csak két óra munkaidő is marad meg egy napon, akkor is az állami bértámogatást fel lehet használni.

Ilyen esetben, tisztelt képviselő úr, a munkavállaló két forrásból kapja a fizetését: először is, kapja a munkáltatójától, hiszen a megmaradt munkaidőre vonatkozó fizetést a munkáltatótól kapja, és kapja az államtól, mégpedig a járási munkaügyi hivatalon keresztül. Tehát két forrásból kap fizetést.

Az nyilvánvalóan egy komoly vita, hogy mekkora összeg felel meg ebben a helyzetben. Én azonban nem lennék olyan bátor, tisztelt képviselő úr, hogy akármilyen összeget is lekicsinyelnék a jelenlegi helyzetben. Nyilvánvalóan azon vagyunk, hogy minél jobb megoldást találjunk; nyilvánvalóan azon vagyunk, hogy minél több ember számára az állami bértámogatás lehetősége könnyítést jelentsen. Ezért is hajtottuk végre ezeket a változtatásokat az állami bértámogatási szabályrendszeren.

A másik kérdésére, hogy mi lesz azokkal, akik elveszítik a munkahelyüket (Z. Kárpát Dániel: *Akik elvesztették.*), vagy akik már elvesztették a munkahelyüket: számukra úgy lesz új munkahely, ha beruházások jönnek Magyarországra, vagy a már Magyarországon működő vállalatok újra beruháznak, vagy új beruházók érkeznek. Munkahely nem lesz másként csak beruházásból. Ezért is nagyon fontos, hogy a tegnapi napon elindult az az új beruházástámogatási programunk, amely minden eddiginél nagyobb mértékű támogatást biztosít azoknak a vállalatoknak, amelyek beruháznak és munkahelyet teremtenek, és minden eddiginél kevesebb bürokratikus tehernek

néznek ezek a vállalatok elébe. Ugyanis az Európai Unió engedélyezte a de minimis alapon adható támogatások 800 ezer euróra történő megemelését, ezért a tegnapi napon megindítottuk azt a beruházástámogatási programunkat, amelynek keretében a beruházott érték felét - tehát még egyszer mondom, a beruházott érték felét - az állam költségvetési forrásból, nem EU-s forrásból, magyar nemzeti költségvetési forrásból odaadja annak a vállalatnak, amely legalább 150 ezer eurónyi beruházást végrehajt, és ezáltal értelmezhető nagyságban járul hozzá a munkaerőpiaci feszültségek oldásához.

Ennek a beruházásösztönzési programnak az európai uniós engedélyezési - magyarul notifikációs - eljárása lezajlott Brüsszelben, és ezen a héten megindítjuk annak a beruházásösztönzési programnak a notifikációját is, amely már a 800 ezer euró fölötti támogatásokat is lehetővé fogja tenni. És mivel az elmúlt öt évben mindig beruházási rekordot döntöttünk, többek között a beruházásösztönzési rendszer működésének köszönhetően, én bízom abban, hogy ez a program, amelyet szintén a vállalatokkal való konzultáció keretében alakítottunk ki, nagymértékű munkahelyteremtésre ad majd lehetőséget.

Végezetül pedig a végrehajtások tekintetében azt tudom ígérni a képviselő úrnak, hogy ennek a kérdésnek utánanézzünk, ezt megvizsgáljuk, és annak eredményéről személyesen fogom tájékoztatni a képviselő urat. (Z. Kárpát Dániel: *Legyen úgy! - Taps a kormánypárti padsorokból.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen miniszter úr válaszát. Tisztelt Országgyűlés! Napirend előtti felszólalásra jelentkezett Nacsa Lőrinc képviselő úr, KDNP-képviselőcsoport: „Aktuális kérdésekről” címmel. Képviselő úr, ön é a szó.

NACSA LŐRINC (KDNP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Egy ország gazdasági erejét, felkészültségét jól mutatja az is, hogy hogyan reagál, és hogyan vészeli át a válságokat. Hogy egy válság milyen mértékben sújtja az országot, és hogyan tud abból kilábalni, bizonyítványt állít ki a válságot megelőző évek gazdálkodásáról is. De nézzük azt, hogy hogy történt ez korábban!

A 2008-as gazdasági válság egy olyan korszakban érte Magyarországot, amikor a válság előtti években Gyurcsány Ferenc, a mai ellenzék vezére - így igaz, jobbikos képviselőtársak (*Moraj a Jobbik sorában.*) - és elvbarátai mire alapozták az országot: magas adókra; folyamatos megszorításokra; szegény, devizahitelekbe hajszolt családokra; végletekig eladósított önkormányzatokra, kórházakra, iskolákra; IMF-hitelekre; munkanélküli-segélyekre; Európa legmagasabb rezsiköltségeire; elszabaduló inflációra és kezelhetetlen mértékű államadósságra alapozta az országot. Elcsalták a költségvetési számokat, hazudtak reggel, éjjel meg este, és a megszorításaik célpontjai is mindig a magyar családok és kisvállalkozások voltak, miközben kiszolgálták szenvtelenül a külföldi multik érdekeit.

Gyurcsányék alatt az állami vagyon egy jelentős része magánvagyonná vált, ezáltal nőtt az ország kitettsége is, a nagy osztogatás közepette még saját cégének is jutott az olcsóbb áramból. 2002-től kezdve 2010-ig a gazdasági növekedés lelassult, az infláció, különösen a nyugdíjasok és az alacsonyabb jövedelmű társadalmi rétegeket érintő infláció egyre gyorsult, a munkanélküliség az egekbe növekedett. A Gyurcsány-féle felelőtlen kormányzás miatt szükségessé vált pénzügyi kiigazítás a társadalom szinte minden rétegét közvetlenül is érintette, de a társadalmi károk később jelentkező közvetett gazdasági hatása idővel még ennél is súlyosabb lett. Emlékeztünk arra, tisztelt képviselőtársaink, hogy Szlovákia gazdasági növekedése 2007 negyedik negyedévében 36-szorosa volt a magyarénak.

Folyamatosan nőtt az államadósság, egyre-másra vették fel a hiteleket, a magyar embereknek mégsem jutott belőle semmi. Volt olyan válság előtti év - 2006-ról beszélünk -, amikor a magyar költségvetés hiánya európai, sőt világrekordnak számított, a deficit egyedül a háború sújtotta Libanonban volt magasabb a világon. Magyarország és a magyar társadalom Gyurcsány és Bajnai alatt elvesztette versenyképességét. Ilyen állapotban érte akkor a válság Magyarországot. A Gyurcsány-, Bajnai-kormányok a válságot további megszorításokkal és segélyekkel próbálták kezelni, amellyel azonban csak tovább mélyítették a válságot. Tisztelt képviselőtársaim, ezért nem szeretnénk erre az útra lépni.

Egy évtized elteltével a jelenlegi ellenzék - a kinyilasoktól a diplomás kommunistákig - Gyurcsány Ferenc vezetésével ma is egytől egyig ugyanazt a megbukott baloldali, megszorításokra és segélyekre épülő, válságkezelőnek nevezett, de valójában válság-mélyítő politikát akar lenyomni a magyar emberek torkán, mint 2008-2009-ben.

A 2008-as válság során a baloldali liberális kormányok első dolga volt, hogy megszorításokat kényszerítsenek a nyugdíjasokra és a magyar családokra. Elvették a 13. havi nyugdíjat, megszüntették az otthonteremtési kedvezményt, két évre csökkentették a gyst, és kivették a kamattámogatott hiteleket. Megemelték az áfát, a jövedéki adót, a vállalkozások társasági adóját és a személyi jövedelemadót is. Megadóztatták a családi pótlékot és más szociális támogatásokat is. Csökkentették az önkormányzati támogatásokat, és befagyasztották a közszféra béreit.

Eddig a kitekintés a múltból. A lesújtó eredményt értékelni felesleges, a magyar emberek megtették ezt 2010-ben, és azóta is. Mi történik most? Az előbbiekek szemben a 2020-as koronavírus-járvány következtében kirobbanó gazdasági válság egy gazdaságilag erős, kiszámítható, stabil alapokon álló országgal találta magát szemben. A mostani időszak előtti években Magyarországon már 5 százalékos volt a gazdasági növekedés, 850 ezer új munkahely jött létre, és 3,5 százalékal alatti volt a munkanélküliség. A költségvetési hiány évről évre kiszámítható, bőven a maastriichi kritériumok alatt volt, az államadósságot pedig

82 százalékról már 66 százalékra sikerült csökkenteni.

A nemzeti kormány, a Fidesz-KDNP válasza a válságra, hogy ebben a rendkívül nehéz helyzetben is a munkahelyek megtartására és új munkahelyek létrehozására fókuszálunk. Annyi munkahelyet kell létrehozni, amennyi munkahely a koronavírus-válság következtében megszűnik. A munkaadók és munkavállalók célt az adócsökkentéseket és támogatásokat kapnak, az állam pedig átvállalja a bér egy részét. Sőt, a szocialisták által elvett 13. havi nyugdíjat is fokozatosan visszaépítjük. Az egészségügyi dolgozók pedig az ideai béremeléseken felül 500 ezer forintos juttatást is kapnak.

A magyar családoknak különösen rossz tapasztalatuk a válságokkal kapcsolatban az, hogy állandóan „reform” szavakat hallottak Gyurcsány Ferentől, folyamatosan Gyurcsány Ferenc programokat hirdetett nekik. A most Vadai Ágnes által bejelentett 20 pont már a 28. program Gyurcsány Ferenc életében.

(10.00)

Volt olyan program, aminek az volt a neve, hogy A józan ész nevében, itt a „józan” szót nem egészen értjük, de mi büszkén valljuk továbbra is az elvet: segély helyett munkát szeretnénk. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! A kormány nevében Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter úr válaszol. Parancsoljon, miniszter úr!

SZIJJÁRTÓ PÉTER külgazdasági és külügyminiszter: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselő Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! 2010-ben valóban azzal a dilemmával szembesültünk, hogy a rendkívül mély gazdasági válságból való kiút tekintetében melyik lehetőséget válasszuk. Óriási nemzetközi nyomás volt rajtunk abban a tekintetben, hogy az IMF által szorgalmazott, a nemzetközi gazdaságpolitikában akkor bevettnek számító és Gyurcsány Ferenc által korábban is szívesen alkalmazott megszorításokra épülő politikát folytassuk, amely lehet, hogy a túléléshez éppen elég lett volna, de efelől is voltak nagyon kemény és nagyon komoly kétségeink.

Mi inkább azt az utat választottuk, amely egy bátor, az adócsökkentésre, munkahelyteremtésre és a családok támogatására alapuló gazdaságpolitikát jelentett, amelyet akkor a rendkívül jóindulatú, bölcs, jövőbe látó és általában sikeresen a dolgokat előre jelző közgazdászok csak unortodoxnak neveztek. Most mindent, amit az előbbi mondatban mondtam jelzőként, erőteljesen idézőjelben legyenek kedvesek érteni. Szóval, ezzel az unortodox gazdaságpolitikával azt értük el, hogy tíz esztendő leforgása alatt az Európai Unió leggyorsabb gazdasági növekedési ütemét tudtuk felmutatni a tavalyi esztendő végén. A problémából a megoldás részévé váltunk Európában úgy,

hogy közben nemhogy eladósodás nem történt, hanem az államadósság évről évre csökken.

Itt szeretném aláhúzni még egyszer azt, amit egyik ellenzéki képviselőtársunk, talán Szakács László felvetésére idehoztam, hogy a válsághelyzetekben, a világgazdasági nehézségek közepette a legfontosabb az, hogy az ország gazdaságát, valutáját támadhatatlanná tegyük, de legalábbis mindent elkövessünk annak érdekében, elővigyázatosságból, hogy azok a támadások, amelyeket adott esetben megkísérelnek, sikertelenek maradjanak. Ezért fontos az államadósság folyamatos csökkentése, ezért fontos a kiszámítható, fegyelmezett pénzügyi és költségvetési gazdálkodás. 2010 óta sem tértünk le arról az útról, amely az adócsökkentések gazdaságpolitikáját jelenti, ezért is az ideai esztendőben is, a világgazdasági kihívások ellenére is adót csökkentünk. A szociális adó további 2 százalékponttal való csökkentése komoly segítség a gazdaságnak, segítség a vállalatoknak és segítség a munkavállalóknak egyaránt.

Ugyanakkor, amikor azokat a gazdaságpolitikai intézkedéseket rakjuk össze, amelyek a mostani helyzetre megoldást kínálhatnak, figyelembe kell vennünk azt, hogy Magyarország rendelkezik a világ tizedik legnyitottabb gazdaságával. Tehát a magyar gazdaság teljesítményét a külgazdasági körülmények rendkívüli mértékben meghatározzák. A világgazdaság alakulása is nagy hatással van éppen ezért a magyar gazdaság teljesítményére, mert bár lakosság-szám tekintetében csak 92.-ek vagyunk a világon, a 34. legnagyobb exportteljesítményt Magyarország tudja előállítani. 35 olyan ország van a világon, amely százmilliárd euró fölötti exportot tud évente előállítani, és mi, magyarok közte vagyunk, ez világosan mutatja a magyar munkaerő hatékonyságát, szakértelmét és versenyképességét. Ezért különösen kell figyelni arra, hogy a magyar vállalatok az elnehezült körülmények közepette is a világpiaci versenyképességüket meg tudják őrizni. Ezért különösen kell segítenünk azokat a magyar vállalkozásokat, amelyek vagy maguk az exportpiacokra termelnek, vagy exportértékláncok tagjaiként szolgálják ki kis- és közepes vállalkozásként a Magyarországon exportra termelő vállalatokat. Éppen ezért egy három pillérből álló hitel-, garancia- és biztosítási programot indítunk, amelynek keretében 450 milliárd forintnyi hitelkeretösszeget nyitunk meg a magyar vállalkozások számára beruházások és forgóeszköz-hitelezés tekintetében, ahol hatéves futamidőt alkalmazunk. A kamat hitele 0,1 és 2,5 százalék között van. A kis- és közepes vállalkozások számára a forgóeszközhitelt éven belül 0,1 százalékos kamatra adjuk.

Emellett garanciaprogramot indítunk a vállalkozásoknak, hiszen tudjuk, hogy az ilyen nehéz időkben a kereskedelmi bankok előszeretettel szorítják rá arra az ügyfeleiket, ha vállalkozásokról van szó, hogy a biztosítéki pooljukat növeljék. Ehhez újabb pénzügyi forrásokat kell mozgósítani a vállalkozásoknak, ide mi beállunk egy garanciaprogrammal, hogy ez további nehézségeket ne okozzon. Emellett pedig egy olyan biztosítási terméket vezetünk be, amely 365 napos,

késleltetett fizetés esetén biztosít egy hidat azoknak a vállalkozásoknak, amelyek külföldön adják el a terméküket és a szolgáltatásukat, és a piac megvédéséhez szükség van arra, hogy még a késleltetett fizetési kondíciók elfogadásával is a külpiacokon tudjanak maradni. Mert számunkra az a fontos, hogy ezeknek a vállalatoknak a versenyképességét *(Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret leteltét.)* a jövőre is megőrizzük, sőt folyamatosan javítsuk, hogy amikor az új körülmények beállnak, akkor a legjobb startpozícióból a magyar vállalatok indulhassanak. Köszönöm a türelmét, elnök úr. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen a miniszter úr válaszát. Tisztelt Országgyűlés! Napirend előtti felszólásra jelentkezett Halász János képviselő úr, a Fidesz képviselőcsoportjából: „Aktuális ügy” címmel. Öné a szó, képviselő úr.

HALÁSZ JÁNOS (Fidesz): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Hamarosan hat hete, hogy a kormány veszélyhelyzetet hirdetett a koronavírus-járvány miatt. Emlékezhetünk rá, hogy az első megbetegedést március 4-én regisztrálták, amikor két iráni diáknál mutatták ki a vírust.

A kormány már egy héttel később, nagyon gyorsan és átgondoltan kihirdette a veszélyhelyzetet. Ez időben meghozott, fontos intézkedés volt, hiszen hozzájárult ahhoz, hogy ne az Európában és később Amerikában látott többeszes mértékben, hanem jóval lassabban, kezelhetőbben nőjön a fertőzöttek száma. Minél fegyelmezettbben védekezünk, annál inkább merderben tudjuk tartani a járványt.

Ma már elmondhatjuk, hogy a magyar intézkedések hatásosak voltak, sikerült visszaszorítani a vírust. Azért lassítottuk le a vírust, hogy fel tudjanak készülni a kórházaink. Köszönjük szépen az egészségügyben dolgozók áldozatos munkáját.

Tisztelt Ház! A kormány az elmúlt hetekben is számos további intézkedést hozott a magyar emberek egészségének, valamint a magyar családok, a gazdaság és a munkahelyek védelme érdekében. Átmeneti adómentességet kaptak cégek, több mint 81 ezer kisvállalkozó kapott június 30-áig mentességet a kata átalányadó-fizetési kötelezettsége alól. A kormány felfüggesztette a kilakoltatásokat, lefoglalásokat és az adóvégrehajtásokat. A lejáró gyes-, gyet- és gyedjogosultságokat is meghosszabbította a veszélyhelyzet megszűntéig.

Fontos döntések születtek a költségvetés alapvető átrendezéséről is. A kormány létrehozta a járvány elleni védekezés alapját, valamint a gazdaságvédelmet, a gazdaság újraindítását szolgáló alapot. Eddig már több mint 500 milliárd forintot fordítottunk a járvány elleni védekezésre. Elindult a „Növekedési hitelprogram hajrá” a kis- és középvállalkozások számára, tehát segít a Magyar Nemzeti Bank is. Munkahelyvédelmi, bértámogatási programot indítottunk. Gyorsabban utalja ki az adóhivatal az áfát a vállalkozásoknak. Újabb 2 százalékponttal csökken a szociális

hozzájárulási adó mértéke. 2021-től 11 százalékra csökken a kisvállalati adó kulcsa, és még kedvezőbb lesz a SZÉP-kártya igénybevétele. Újra kell indítanunk a gazdaságot, legalább annyi új munkahelyet kell teremtenünk, mint amennyi a koronavírus-járvány következtében megszűnik.

De ez nem tetszik mindenkinek. Elképesztőnek és megdöbbentőnek tartjuk, hogy az ellenzék minden intézkedés ellen tiltakozik, és nem akar része lenni a megoldásnak. Ezzel újra csak azt bizonyítják, hogy továbbra sem a vírus, hanem a kormány ellen akarnak küzdeni.

És Brüsszel is hasonlóan viselkedik. Az Európai Parlament pénteken elfogadott határozatában bírálta a magyar rendkívüli intézkedéseket. Brüsszel még a járvány idején is kettős mércét alkalmazva támadja Magyarországot, a magyar jogállamiságot, és ismét a 7. cikkely szerinti eljárást sürgeti az Európai Bizottságnál. Pedig a támadások helyett inkább a járvány elleni védekezésre kellene összpontosítani. Európai összefogásra és egységes cselekvésre lenne szükség. A járvány egész Európa számára közös kihívás. Ezért az EU-ban a külön érdekekkel szemben a közöset kell előnyben részesíteni, ilyenkor nem időszerű és izléstelen keverni az emberéletek mentése érdekében szükséges intézkedéseket az ideológiai vitákkal. Elfogadhatatlan, hogy egyesek minden európai parlamenti jelentésből egy újabb Sargentini-jelentést szeretnének kreálni. Most inkább támogatni kellene a tagállamokat abban, hogy talpra álljanak és segíteni tudják az embereket. A magyar rendkívüli jogrenddel összefüggésben az alapvető jogok biztosításának megkérdőjelezése, ezek a vádak mind alaptalanok.

(10.10)

Az EP és mások is valótlanul állítják azt, hogy Magyarországon határozatlan időre hirdették ki a veszélyhelyzetet, hogy ez aztán így is marad majd mindig, és hogy nem is ülésezik a parlament. Hát, most is itt vagyunk a magyar Országgyűlésben! Köszönöm szépen külügyminiszter úrnak, Szijjártó Péter miniszter úrnak, hogy ezzel kapcsolatban is mindig határozottan megvédi a magyar álláspontot. Biztos lehet benne, hogy a Fidesz-frakció teljes erejével támogatja önt és a kormányt. Köszönöm szépen a figyelmet. *(Taps a kormánypárti padsorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! A kormány nevében Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter úr válaszol. Miniszter úr, öné a szó.

SZIJJÁRTÓ PÉTER külgazdasági és külügyminiszter: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselő Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Amikor a külföldről érkező alaptalan vádaskodásokat hallgatjuk, akkor egyszerűen az nem fér a fejünkbe, hogy hogyan lehet az, hogy ezeknek az embereknek ilyen helyzetben erre van idejük. Tehát hogyan lehet az, hogy a görög miniszterelnök, a finn Európa-ügyi miniszter, a

német külügyi államtitkár, a dán külügyminiszter, a holland külügyminiszter most, amikor naponta ezrek halnak meg Európában, naponta tízezrek fertőződnek meg, azzal foglalkozik, és azzal kapcsolatban terjeszt hazugságokat, hogy Magyarországon majd ki vethet véget a veszélyhelyzetnek? Hogyan lehet ez? Vajon ezeknek az embereknek egy vagy kettő órával több van mindennap? Vagy hogyan lehet, hogy erre van idejük akkor, amikor az európai történelem egyik legjelentősebb és egyik legrejtélyesebb kihívásával nézünk szembe, és szó szerint emberéleteket kell, kellene menteni? Aközben ezek az emberek arról hazudoznak, hogy Magyarországon vég nélküli és határtalan felhatalmazást kapott a magyar kormány és a magyar miniszterelnök.

A hazugságaik napról napra, állításról állításra buknak meg. De ez nem zavarja őket, és nem is tartja vissza őket attól, hogy ezeket a hazugságaikat nap mint nap megismételjék. A mai napon a Die Weltben a Német Szociáldemokrata Párt egyik politikusa azt írja, hogy nincsen parlamenti demokrácia, ha nincsen parlament. Hát itt vagyunk! Itt ülünk, itt ülésezünk! És ezek után még mindig napról napra elmondják, hogy a magyar parlament nem ülésezik, a magyar parlament munkáját a koronavírus-törvény ellehetetlenítette. Még ma is, nemhogy mondják, leírják, miközben itt dolgozik a magyar Országgyűlés.

Amikor az Európai Tanács elnökétől, Charles Micheltől, illetve Reynders biztos úrtól hallgatjuk a kritikákat, akkor szerintem most már világossá válik, hogy ezek az emberek frusztráltak Magyarországgal szemben, és bosszút esküdtek ellenünk, és azt is megmondom önnek, miért. Charles Michel volt Belgium miniszterelnöke, Didier Reynders volt Belgium külügyminisztere akkor, amikor a kormánykoalíciójuk azért bukott meg, mert nem tudtak megállapodni koalíción belül, hogy a globális migrációs kompaktot támogassák vagy ne támogassák. Világossá vált, hogy az akkori belga kormány, élén Charles Michellel és Didier Reyndersszel a külügyminiszteri székben, egyértelműen a magyar kormányt hibáztatta azért, hogy ez az ügy egyáltalán feljött. Hiszen mi voltunk azok, akik világossá tettük, hogy nem lehet közfelkiáltással vagy nem lehet a szőnyeg alatt áttolni a globális migrációs kompaktot, amely az emberiség történetének legkedvezőbb jelenségeként állítja be a migrációt, amely azt mondja, hogy definíciószerűen a világ valamennyi országának vagy kiindulási, vagy tranzit-, vagy célországnak kell lennie, elveszi az országok jogát attól, hogy úgy döntsenek, mint mi, hogy mi egyik sem akarunk lenni ebből a háromból, és miért ne dönthetnénk így. Egy szót nem szól arról, hogy az embereknek joguk van békében, biztonságban és nyugalomban a saját hazájukban élni. Egy szót nem mond arról, hogy minden országnak joga megvédeni a kulturális, vallási, történelmi identitását. Ezt a globális migrációs kompaktot akarták áttolni. Mi hangosan felszólaltunk ez ellen. Egyike voltunk annak az öt országnak, amely ez ellen nemmel szavazott, és ez volt az az ügy, amely elvezetett az akkori belga kormánykoalíció felbomlásához.

Az akkori belga miniszterelnök és külügyminiszter ezért bukott meg. Ők most frusztráltak velünk szemben, és bosszúhadjáratot indítottak velünk szemben, és ezért támadnak minket, hiszen a támadásaiknak semmi ténybeli alapjuk nincsen.

Azt kell belátnunk, tisztelt képviselőtársaink, hogy a liberális mainstream a lehető legintoleránsabb irányzat, ami valaha létezett a politikai ideológiák tekintetében. Az egyik legintoleránsabb irányzat, hiszen a véleményszabadság joga meg a szólásszabadság joga addig illet meg bárkit is, amíg az a valaki velük egyetért, és ha valaki a liberális mainstreammel szemben foglal állást, akkor onnantól kezdve azt kikezdi, a szakmáján belül megtámadják, ellehetetlenítik. Nézzék meg, mi lesz azokkal az újságírókkal, akik el merik mondani, hogy azért legalább a tényekre érdemes figyelni, milyen támadásoknak vetik alá azokat a nyugat-európai vagy amerikai politikusokat, akik fel mernek szólalni mellettünk, és nézzék meg, hogy milyen hazugságokat terjesztenek a jelenlegi magyar kormányról a nyugat-európai sajtóban. Arról már nem is beszélve, hogy amikor arról beszélünk, hogy a magyar koronavírus-törvényben nincsen konkrét határidő a veszélyhelyzet végére, akkor van három másik ilyen ország az Európai Unióban, amely ugyanilyen törvényt fogadott el, és van négy olyan ország, ahol pedig a kormány kizárólagos joga, a parlament figyelmen kívül hagyásával, hogy meddig hosszabítja meg azt a bizonyos rendkívüli helyzetet.

Sajnos azt kell mondjam, képviselőtársaink, hogy a kettős mérce ezután is itt lesz, és a liberális mainstream támadásaira továbbra is számítanunk kell. Nekünk egy dolgunk van: dolgozni tovább. Köszönöm. *(Taps a kormánypárti padsorokban.)*

ELNÖK: Megköszönöm miniszter úr válaszát. Tisztelt Országgyűlés! A napirend előtti felszólalások végére értünk.

Mielőtt folytatnánk munkánkat, ülésvezetési kérdésben kell döntenie az Országgyűlésnek. Hiller István alelnök úr fel kíván szólalni a mai vita során. Alelnök úr képviselői felszólalása esetén az önálló indítvány további tárgyalása során csak akkor vezetheti az ülést, ha ehhez az Országgyűlés hozzájárul.

Kérdezem tehát a tisztelt Országgyűlést, hozzájárul-e ahhoz, hogy az előterjesztés további tárgyalása során alelnök úr az ülést vezethesse. Kérem, kézfelemeléssel szavazzanak! *(Szavazás.)* Köszönöm.

Megállapítom, hogy az Országgyűlés látható többséggel indítványomat elfogadta.

Tisztelt Országgyűlés! Most általános vitákkal folytatjuk munkánkat. Felkérem képviselőtársaimat, hogy aki ezeken nem kíván részt venni, a korábban kiadott főigazgatói tájékoztatóban foglaltak szerinti rendben hagyja el az üléstermet. Felkérem a vitában részt vevő képviselőtársaimat, hogy mindannyiunk egészségének megőrzése érdekében lehetőség szerint csak a vitában felszólaló és az azt követő két felszólalásra jelentkező képviselő tartózkodjon a teremben.

Tisztelt Országgyűlés! Soron következik „**Az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, és**

másrészről a Szingapúri Köztársaság közötti Partnerségi és Együttműködési Megállapodás kihirdetéséről” szóló előterjesztés általános vitája a lezárásig. A kormány-előterjesztés T/10092. számon a parlamenti informatikai hálózaton elérhető. Bejelentem, hogy az Országgyűlés az előterjesztést uniós napirendi pontként tárgyalja.

Elsőként megadom a szót Völner Pál úrnak, az Igazságügyi Minisztérium államtitkárának, a napirendi pont előterjesztőjének. Parancsoljon, államtitkár úr!

DR. VÖLNER PÁL igazságügyi minisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Az önök előtt fekvő törvényjavaslat célja egyrészről az Európai Unió és tagállamai, másrészről a Szingapúri Köztársaság közötti partnerségi és együttműködési megállapodás kötelező hatályának elismerése és törvényben való kihirdetése. Az Európai Unió Tanácsának felhatalmazása alapján a megállapodás aláírására 2018. október 19-én, Brüsszelben került sor az Ázsia-Európa találkozó 12. állam- és kormányfői csúcstalálkozója során. A megállapodás hatálybalépéséhez a részes felek általi ratifikáció, valamint a felek annak megtörténtéről szóló értesítése szükséges, amely jelenleg folyamatban van, tehát a megállapodás még nem lépett hatályba.

A megállapodás új alapokra helyezi az Európai Unió és Szingapúr együttműködését többek között az egészségügy, a környezetvédelem, az éghajlatváltozás, az energiaügy, az adóügy, az oktatás és a kultúra, a munkaügy, a foglalkoztatási és szociális kérdések, a tudomány és technológia, valamint a közlekedésügy területén. Emellett fontos együttműködési pontokat határoz meg a tömegpusztító és kézfegyverek elterjedése, valamint a terrorizmus elleni küzdelemben is.

(10.20)

A megállapodás mind a politikai, mind a gazdasági kapcsolatok szempontjából kiemelkedő jelentőségű az európai uniós tagállamok, így Magyarország számára is, és hozzájárul azok elmélyítéséhez.

Tisztelt Képviselőtársaim! Kérem, hogy a törvényjavaslatot támogatni szíveskedjenek. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypártok sorában.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Országgyűlés! Most a vezérszónoki felszólalásokra kerül sor. Megadom a szót Zsigmond Barna Pál képviselő úrnak, a Fidesz képviselőcsoportja vezérszónokának.

DR. ZSIGMOND BARNA PÁL, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Ház! Indonézia, Vietnám és a Fülöp-szigetek után negyedikként Szingapúrral folytatja az Unió az ASEAN-országokkal kötött második generációs megállapodásainak sorát. A szerződést,

mely jelentős eredmény az uniós külpolitika számára, még 2018 októberében írták alá Brüsszelben. A megállapodás jól illeszkedik mind az Unió, mind Magyarország hosszú távú külpolitikai elképzeléseihez.

Egy hihetetlenül átfogó szerződésről beszélünk. Hatálya kiterjed a biztonságpolitikára, az egészségügyre, a környezetvédelemre, az oktatásra, a kultúrára, emberi jogi kérdésekre, és még sorolhatnánk. Emellett olyan területeken is lehetővé teszi a stabilabb és hatékonyabb együttműködést, amelyek nemzetközi szintű összefogást igényelnek. Ilyen a terrorelhárítás, a határokon átívelő szervezett bűnözés elleni küzdelem vagy éppenséggel a klímapolitika.

A szóban forgó szerződés azonban minden gyakorlati vonatkozása mellett szimbolikus értékű is egyben, egy erős és határozott üzenet, hogy az Európai Unió komolyan veszi a délkelet-ázsiai térségben való politikai és gazdasági szerepvállalást. Egy ilyen átfogó szerződés hozzájárul a politikai dialógus megerősítéséhez, valamint az Unió és hazánk által is képviselt értékek népszerűsítéséhez.

Tisztelt Képviselőtársak! Fontosnak tartom, hogy a fennálló helyzetben is megőrizzük a hosszú távra tervezés képességét. A világszerte lezáruló határok és a fizikai elszigetelődés ideje alatt a külkapcsolatainkat továbbra is ápolnunk és építenünk kell. Úgy vélem, az egyezmény támogatásával mi is hozzájárulhatunk ehhez a munkához, elősegítve ezzel a nemzetek közötti párbeszédet és együttműködést.

Minderre való tekintettel a Fidesz-frakció támogatni fogja a megállapodás kihirdetését, és tisztelettel kérem erre többi képviselőtársamat is. Köszönöm a szót. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Gyüre Csaba képviselő úrnak, a Jobbik képviselőcsoportja vezérszónokának. Parancsoljon!

DR. GYÜRE CSABA, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! Nem árulok el meglepetést, a Jobbik Magyarországi Mozgalom is támogatja az Európai Unió és tagállamai, másrészt a Szingapúri Köztársaság közötti partnerségi és együttműködési megállapodás kihirdetését. Tehát mint a címében is benne van, a tárgy a megállapodás kötelező hatályának az elismerése, a felek egyrészt az Európai Unió tagállamai és a Szingapúri Köztársaság.

Ebben a megállapodásban a felek alapelvi szinten rögzítik, hogy megerősítik az emberi jogok egyetemes nyilatkozatában foglaltakat, valamint a jogállamiság és a jó kormányzás alapelvei iránti erős elkötelezettségüket, tiszteletben tartván az ENSZ alapokmányában megfogalmazott közös értékeket. A felek megerősítik elkötelezettségüket a bíróságok függetlenségének elve, valamint a korrupció elleni küzdelem mellett.

Az együttműködés főbb célkitűzései: együttműködés kialakítása regionális és nemzetközi fórumokon és szervezetekben, együttműködés kialakítása a

terrorizmus és a több államot érintő bűncselekmények elleni küzdelem terén, együttműködés kialakítása a nemzetközi közösséget érintő legsúlyosabb bűncselekmények elleni küzdelem terén, együttműködés kialakítása a tömegpusztító fegyverek és a hordozóeszközök elterjedése, valamint egyéb fegyverek tiltott felhalmozása és kereskedelmének minden formája ellen. A kereskedelem bővítése és fejlesztése szintén fontos célkitűzés, valamint együttműködés a beruházások vonatkozásában. Továbbá együttműködés a jogérvényesülés, a szabadság, a biztonság terén, jogi együttműködés az adatvédelem, a migráció, az embercsempészet, az emberkereskedelem, a nemzetközi szervezett bűnözés, a pénzmosás, a tiltott kábítószerek elleni küzdelem terén.

Együttműködés a vámügy, a makrogazdasági politika, a pénzügyi intézmények, az adózás, a kis- és közepes vállalatok, az információs társadalom, a tudomány és technológia, az energiaügy, a statisztika, a közlekedés, az oktatás, a kultúra, a környezetvédelem és az egészségügy területén is, valamint a Szingapúri Köztársaság részvételének fokozása az Ázsiára kiterjedő uniós együttműködési programokban. A felek szeretnék a szerepüket erősíteni az egymásról alkotott képük javítása érdekében egymás régióiban, rendszeres párbeszédet igyekeznek kialakítani egymás társadalmában, a kölcsönös megértés fokozása, a különböző kulturális, vallási és társadalmi nézetek tudatosítása.

Tehát ezek a legfőbb célok, amiket ez a megállapodás meg akar valósítani. Ezek közül kettőt kiemelnék. Egyrészt a migrációt, amely ma is egy nagyon aktuális téma, illetve az volt az elmúlt öt évben is az Európai Unióban. Hogy az Európai Unió és a tagállamok ezt mennyire komolyan veszik, azzal a 19. cikk (4) bekezdés d) pontja foglalkozik, amit szó szerint ismertetnék: az illegális bevándorlással, a migránsok csempészésével és az emberkereskedelemmel szembeni hatékony és megelőző politika kidolgozása az egyik legfőbb feladat. Tehát itt is az illegális bevándorlás mindenféle formájának a megakadályozása lenne egy nagyon fontos feladat.

A 36. cikk foglalkozik az egészségüggyel, amely ma nagyon aktuális. Itt a felek megállapodnak, hogy az egészségügyi feltételek javítása érdekében információcserét hajtanak végre, a korai felderítés, a megelőzés és a felügyelet terén együttműködnek, elsősorban a komolyabb fertőző betegségek elkerülése, megakadályozása és leküzdése céljából. Nyilván a Covid-19 vírus is ennek az egyik része.

Hogyan tud megvalósulni ez a megállapodás? Elsősorban úgy gyakorlatiasodik, hogy a felek vegyes bizottságot hoznak létre a megfelelő működés és végrehajtás biztosítására, a prioritások meghatározására, javaslatlételre a célkitűzése előmozdítása érdekében. A vegyes bizottság legalább két évente ülésezik, de bármikor, amikor igény van rá, felváltva Brüsszelben, illetve Szingapúrban tartja az üléseit. Társelnököt neveznek ki, tehát egyrészt Szingapúr, másrészt az Európai Unió ad egy-egy társelnököt. A vegyes bizottságban szakosított albizottságokat hoznak létre.

Amennyiben ez a megállapodás hatályba fog lépni, ha a tagállamok is elfogadják, akkor öt évre szól, de évenként automatikusan meghosszabbodik egy-egy évvel, ha a lejáratá előtt hat hónappal a felek egyike sem jelenti be írásban azt a szándékát, hogy nem kívánja meghosszabbítani. Tehát akár nagyon hosszú távon is életben maradhat.

Ez a megállapodás, amiről most szó van, egy második generációs megállapodás, hiszen az ASEAN-országokkal már korábban is kötöttünk ilyeneket. 1980-ban volt az első együttműködési megállapodás, amely negyven év alatt eléggé elavult, ezért szükséges egy újabb, időszerűbb megállapodásnak a megkötése. Ez egyébként már megkötésre került Indonéziával, a Fülöp-szigetekkel és Vietnámmal is ezen térségek országai közül, úgyhogy Szingapúr lesz a negyedik ASEAN-állam, amellyel megkötjük ezt a szerződést. Az ASEAN egyébként a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetsége, amelynek tíz tagja van. 1967-ben hozta létre Indonézia, Malajzia, a Fülöp-szigetek, Szingapúr és Thaiföld, s később csatlakozott hozzá a nyolcvanas-kilencvenes években Brunei, Vietnám, Laosz, Mianmar és Kambodzsa. Miért fontos ez a térség? Hát, sok dolog miatt fontos. Egyrészt azért, mert a Föld lakosságának csaknem a 10 százaléka ebben a térségben él. Szingapúr ezen belül ugyan egy törpe városállam, de a lakossága 6 millió fő. Az egy főre jutó GDP-je viszont 50 ezer dollár fölött van, a világ egyik leggazdagabb állama, a világ harmadik legnagyobb pénzügyi központja, és komoly vezető szerepet tölt be a világgazdaságban.

Mindezekre tekintettel fontosnak tartjuk az együttműködési megállapodás létrejöttét, ezért a Jobbik is támogatja a megállapodás hatálybalépését. Köszönöm szépen megtisztelő figyelmüket. *(Taps.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Nacsa Lőrinc képviselő úrnak, a KDNP képviselőcsoportja vezérszónokának. Parancsoljon, képviselő úr!

NACSA LŐRINC, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Az Európai Unió és ezen belül Magyarország nagy hangsúlyt fektet a harmadik országokkal folytatott együttműködés fejlesztésére, kiterjesztésére. A most kihirdetésre kerülő együttműködési megállapodás felöleli a gazdasági és társadalmi élet szinte valamennyi területét.

Szingapúr a világ egyik legversenyképesebb gazdasága, elsősorban a stabil politikai háttérének és a rendkívül fejlett üzleti környezetének köszönhetően. A városállam növeli egész Ázsiában leggyorsabban a tudásintenzív iparágakban a saját exportját. Szingapúr jelentős globális szereplő a megújuló energia és az energiahatékonyság területén is. Számunkra kiemelt jelentőséggel bír az oktatási, tudományos együttműködés kiszélesítése, különös tekintettel a kutatás-fejlesztés és az innováció területére, a magas hozzáadott értékkel bíró projektek révén.

Szingapúr digitális fejlettsége a világ élvonalába tartozik. A szingapúri gazdaságot jellemző rendkívül

fejlett alap-infrastruktúra, a jogi, oktatási, kutatás-fejlesztési és üzleti környezet komoly növekedési lehetőséget kínál a magyar innovatív vállalkozások és startupok részére.

(10.30)

Kétoldalú gazdasági kapcsolataink fejlesztésében kiemelt helyen szerepel a tudásalapú magyar cégek piacra juttatása, elsősorban a logisztika, pénzügyi infrastruktúra, orvostechológia, biotechnológia, smart city rendszerek, high-tech termelő iparágakat hatékonyabbá tevő megoldások, mint az ipari automatizálás vagy a robotika területén is az együttműködés kiszélesítése folyamatos célunk.

Együttműködésre van lehetőség az önzetű technológiák tekintetében is a kölcsönös tapasztalatok megosztásával és új közös projektek indításával is. A magyar vállalatok a következő területeken tudnak partnerséget kialakítani a szingapúri piacon: orvosi eszközök, kórháztervezés, -kivitelezés, gyógyszergyártás, kutatás-fejlesztés, bioinformatika, élelmiszer-biztonság, állategészségügy és humán diagnosztika.

Említésre méltó, hogy a közelmúltban együttműködési megállapodást írt alá a Külgazdasági és Külügyminisztérium a szingapúri űrtechnológiai szövetséggel. A megállapodás kiterjed a Föld-megfigyelés és klímaváltozás, kutatás-fejlesztés, az űrfelfedezés, valamint az űrtávközlési berendezések fejlesztésére is.

Korábban az Európai Unió és Szingapúr között horizontális légügyi egyezmény aláírására is sor került 2006-ban, és jelenleg is folyamatban vannak az EU és az ASEAN-országok közötti átfogó légügyi megállapodások létrehozására irányuló tárgyalások. Reméljük, hogy mihamarabb az átfogó légügyi együttműködésre irányuló megállapodást is itt köszönhetjük majd a magyar Országgyűlésben.

Fentiekre tekintettel is támogatjuk a törvényjavaslat elfogadását. Köszönöm szépen. *(Taps a kormányzó pártok padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Molnár Gyula képviselő úrnak, az MSZP képviselőcsoportja vezérszónokának. Parancsoljon!

MOLNÁR GYULA, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Ház! Nagy öröm, hogy itt lehetünk, és ilyen fontos törvényjavaslatokat tárgyalhatunk meg.

Szeretnék reagálni külügyminiszter úrra, aki nem várta meg ennek a fontos szingapúri egyezménynek az esetleges vitáját, hogy valóban, a magyar parlament működik, fontos törvényeket fogadunk el. Úgy vagyok ezzel, mint ahogy a karácsonyi vásár környékén szokták azt mondani, hogy van olyan szaloncukor, amelyik nyomokban kakaót tartalmaz. Nem tudom, ismerik-e ezt a mondást. Hát, így vagyunk mi is most ezzel, valóban, most olyan demokráciát élünk,

hogy ez olyan parlamentarizmus, hogy ez nyomokban tartalmaz valóban demokratikus elemeket. Tehát tényleg itt vagyunk, fontos törvényeket tárgyalunk, és akkor el lehet mondani majd a CNN-nek (*A teremben helyet foglaló Hidvéghi Balázs felé:*) - látom, vannak európai parlamenti képviselők -, el lehet mondani a kommunikációban, hogy mi a baj, hiszen itt minden szép rendben történik. Sőt, még egy lehet, hogy van egy szép paraván, amit felhúznak majd este 6-7 óra felé, amikor mondjuk, a kulturális szféra közalkalmazotti dolgairól beszélünk.

Annyi sok okos, jó dolgot elmondtak a képviselőtársak előttem, hogy gyakorlatilag most tényleg nem megyek bele a részletekbe, hogy mi minden van benne. Egyetlenegy gondolat kísérlet, ha már leadtak előre hozzászólni, és látom, mennyire figyelnek, hogy ez a Szingapúr most valami szimbólum lett, mert pont tegnap Matolcsy Nemzeti Bank-elnök - és ő a Jolly Joker ezekben a gazdasági kérdésekben, amennyire mi tudjuk kívülről -, pont bement, hogy akkor az új irány Szingapúr. Nagyon jó, tehát abból a szempontból, ami itt is elhangzott, hogy az egy főre eső GDP mennyi. Tényleg, maximálisan szeretném, hogyha Magyarország ott lenne, de tessék majd arra odafigyelni, hogy eközben azért az államszerkezet legyen már olyan, ami egy ilyen demokratikus jogállamban esetlegesen működik. Itt állunk, tehát figyeljünk arra oda, hogy tényleg, a szingapúri modellnek nagyon sok szépsége van, de ne vegyünk át mindent abból, ami ott működőképes. És ha már Szingapúr, akkor tessék már odafigyelni arra is, hogy ott azért az oktatásban, az egészségügyben, meg az állam működésében voltak azért előremutató dolgok.

De a lényeg az, hogy a Szocialista Párt - és ez a bejelentés lényege, ezért álltam fel - támogatni fogja ezt a javaslatot, és köszönöm a figyelmüket. (*Taps.*)

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! A vezérszónoki felszólalások végére értünk. Engedjék meg, mielőtt folytatjuk munkánkat, hogy köszöntsem Hidvéghi Balázs európai parlamenti képviselő urat. (*Taps a kormányzó pártok padsoraiból.*)

Tisztelt Országgyűlés! Most kétperces felszólalásokra van lehetőség. Kérdezem, kíván-e ezzel valaki élni. (*Nincs ilyen jelzés.*) Jelentkezőt nem látok. További képviselői felszólalásokra szintén lehetőség van. Kérdezem, kíván-e ezzel valaki élni. (*Nincs ilyen jelzés.*) Jelentkezőt nem látok. Mivel további felszólalásra senki nem jelentkezett, az általános vitát lezárrom.

Államtitkár urat kérdezem, kíván-e válaszolni. (*Jelzésre:*) Igen. Ön a szó, államtitkár úr.

DR. VÖLNER PÁL igazságügyi minisztériumi államtitkár: Köszönöm a szót, elnök úr. Először is szeretném megköszönni a frakcióknak, hogy támogatták a törvényjavaslatot.

Molnár Gyula képviselőtársunk - egy kicsit a témától elkanyarodva - a parlament működésével kap-

csolatban tett néhány megjegyzést, hogy ez nyomokban kakaót tartalmaz. Azért a klímavészhelyzet, éghajlatváltozás, környezetvédelem, piacfelügyelet, hogy csak néhányat soroljak fel a mai tárgyalandó témák közül, szerintem azért nem elhanyagolható témák. Tehát ezért ne degradáljuk le a mai működésünket! Köszönöm szépen. (*Taps a kormányzó pártok padsoraiból.*)

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm államtitkár úr válaszát. Tisztelt Országgyűlés! A módosító javaslatok benyújtására csütörtökön 16 óráig van lehetőség.

Tisztelt Országgyűlés! Soron következik „**A Schengeni Információs Rendszer keretében történő információcserével összefüggő egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról**” szóló előterjesztés általános vitája a lezárásig. A kormány-előterjesztés T/10093. számon a parlamenti informatikai hálózaton elérhető. Bejelentem, hogy az előterjesztést uniós napirendi pontként tárgyalja az Országgyűlés.

Elsőként megadom a szót Kontrát Károly úrnak, a Belügyminisztérium államtitkárának, a napirendi pont előterjesztőjének. Államtitkár úr, ön a szó.

KONTRÁT KÁROLY belügyminisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Ma is a biztonság a legfontosabb közösségi érték, és Magyarország biztonságos ország, Európa egyik legbiztonságosabb országa. Az előttünk fekvő törvényjavaslat is ezt a célt szolgálja.

A törvényjavaslat célja, hogy az európai uniós jogi aktusoknak megfelelően módosítsa, illetve megalakítsa a schengeni információs rendszer megfelelő magyarországi működtetéséhez szükséges jogszabályokat. Az uniós szabályozás általános célja, hogy a schengeni információs rendszeren keresztül szolgáltatott információk felhasználásával biztosítsa a szabadságon, a biztonságon és a jogérvényesülésen alapuló térségen belül a biztonság magas szintjét, a közbiztonság és a közrend fenntartását, valamint a biztonság védelmét a tagállamok területén, továbbá biztosítsa a személyek tagállamok területén való mozgására vonatkozó rendelkezések alkalmazását is.

A schengeni információs rendszer azáltal képes biztosítani a biztonság magas szintjét, hogy támogatja az operatív együttműködést az illetékes nemzeti hatóságok, különösen a rendőrség, a vámhatóság és a bevándorlási hatóság között. Az operatív együttműködés célja annak biztosítása, hogy a határrendészeti, valamint bűnüldöző feladatokat ellátó szervek, az idegenrendészeti hatóság, valamint a menekültügyi hatóság és az igazságügyi hatóságok gyors, gördülékeny, rendszeres és ellenőrzött hozzáféréssel jussanak hozzá a feladataik ellátásához szükséges információkhoz; a többszörös személyazonosságok felderítése, a jóhiszemű személyek helyes azonosítása és a személyazonossággal való visszaélések elleni küzdelem, harmadik országbeli állampolgárok személyazonosság-

ellenőrzésének megkönnyítése a tagállamok területén, valamint a bűnüldöző hatóságok nem bűnüldözési célú uniós információs rendszerekhez való hozzáféréseinek megkönnyítése azon esetekben, amikor ez súlyos bűncselekmények és a terrorizmus megelőzéséhez, nyomozásához, felderítéséhez vagy büntetőeljárás megindításához szükséges.

Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! A schengeni információs rendszer úgynevezett második generációja 2013-ban lépett hatályba. Az európai uniós jogi aktusok, amelyek végrehajtása érdekében szükséges e törvényjavaslat elfogadása, a meglévő rendszer továbbfejlesztését és tökéletesítését célozzák.

A meglévő figyelmeztető jelzések megtartása, illetve továbbfejlesztése mellett új típusú figyelmeztető jelzések létrehozására is sor került uniós szinten. Annak érdekében, hogy a jogellenesen az Európai Unió területén tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok visszaküldésére szolgáló rendszer hatékonyabbá váljon, létrejött a kiutasításra vonatkozó figyelmeztető jelzés kategóriája. A rendőrségi együttműködés és a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés terén új típusú figyelmeztető jelzés például a jogellenes elvitellel veszélyeztetett gyermek utazásának megakadályozása érdekében szükséges figyelmeztető jelzés.

Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! A schengeni információs rendszerrel összefüggő európai uniós jogi aktusok 2018. december 27-én léptek hatályba. A tervezett ütemezés szerint a továbbfejlesztett schengeni információs rendszer éles működésbe lépésére legkorábban 2021 decemberében kerülhet sor.

(10.40)

Ezt megelőzően kell elvégezni az uniós szintű központi fejlesztések mellett a tagállamok által megvalósított nemzeti fejlesztéseket és teszteléseket, továbbá meg kell alkotni a végrehajtásához szükséges jogszabály-módosításokat is.

Tisztelt Országgyűlés! A schengeni információs rendszer működése ez idáig is hozzájárult Magyarországnak, a magyar emberek biztonságához. Ez egy olyan rendszer, amelyhez való csatlakozás, és amelyben való eredményes együttműködés Magyarország nemzeti érdeke, ezért arra kérem a tisztelt Országgyűlést, hogy a törvényjavaslatot támogassa és fogadja el. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypártok padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen államtitkár úr beszédét. *(A felállva beszélgető Szabó Timeának, Tordai Bencének és dr. Varga-Damm Andreának:)* Egyben megkérem képviselőtársaimat, esetleg, ha lehet, az egészségük védelme érdekében a frakcióegyeztetést máshol folytassák le. Köszönöm megértésüket. *(A beszélgető képviselők elfoglalják helyüket.)*

Tisztelt Országgyűlés! Most a vezérszónoki felhívásokra kerül sor. Megadom a szót Zsigmond

Barna Pál képviselő úrnak, a Fidesz képviselőcsoportja vezérszónokának.

DR. ZSIGMOND BARNÁ PÁL, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Jelen törvényjavaslat célja három európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges hazai szabályozás bevezetése, az érintett ágazati törvények kisebb mértékű módosítása. Ennek megfelelően a törvényjavaslat egyszerűbbé és átláthatóbbá kívánja tenni azon szabályokat, amelyek a gyakorlati használat során problémát jelentettek.

A törvényjavaslat tartalmazza a schengeni információs rendszerrel kapcsolatos általános szabályokat és a figyelmeztető jelzések és egyéb adatok kezelésével kapcsolatos feladatok meghatározását, valamint adatvédelmi és garanciális szabályokat. Az Európai Bizottság által 2016 áprilisában közzétett, a határigazgatás és a biztonság erősítését szolgáló, szilárd és intelligens információs rendszerekről szóló közleményét követően számos uniós jogalkotási javaslat és ajánlás született, amelyek célja a meglévő információs rendszerek strukturális hiányosságainak kezelése, azok kihasználásának maximalizálása, az információs hézagok megszüntetését célzó új kiegészítő rendszerek kifejlesztése, illetve a rendszerek közötti interoperabilitás biztosítása.

Az interoperabilitás többek között biztosítja, hogy a végfelhasználók, különösen a határrendészeti, valamint bűnüldöző feladatokat ellátó szervek, az idegenrendészeti hatóság, valamint a menekültügyi hatóság és az igazságügyi hatóságok gyors, gördülékeny, rendszeres és ellenőrzött hozzáféréssel jussanak hozzá a feladataik ellátásához szükséges információkhoz. Továbbá lehetővé teszi az azonos biometrikus adatsorhoz kapcsolódó többszörös személyazonosságok felderítését, a jóhiszemű személyek helyes azonosítását és a személyazonossággal való visszaélések elleni küzdelmet.

Magyarország számára az új schengeni információs rendszer kiemelten fontos, mivel az lehetővé teszi a terrorizmussal, az illegális migrációval, illetve a határon átnyúló bűnözéssel és a szabálytalan határátkelésekkel szembeni határozottabb fellépést, ezáltal nagyobb biztonságot teremt valamennyi európai és valamennyi magyar polgár számára. A Fidesz országgyűlési képviselőcsoportja támogatja a törvényjavaslat elfogadását. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypártok padsoraiból. - Dr. Varga-Damm Andrea a pulpitusra lépve az elnökhöz szól.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Országgyűlés! A képviselő asszony kérésének megfelelően megadom a szót, amennyiben lehetséges, Nacsa Lőrinc képviselő úrnak, a KDNP képviselőcsoportja vezérszónokának.

NACSA LŐRINC, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Pedig hölgyeké az elsőbbség. Köszönöm szé-

pen, elnök úr. Pedig szerettem volna képviselő aszszony felszólalására reagálni, de a mai nap szerintem lesz még erre lehetőség. *(Derültség.)*

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! A mostani törvényjavaslat európai uniós jogharmonizációs jellegű. A törvényjavaslat célja, hogy egyszerűbbé és átláthatóbbá tegye azon szabályokat is, amelyek a gyakorlati használat során esetleg problémát jelenthettek a múltban. A törvényjavaslat tartalmazza a schengeni információs rendszerrel kapcsolatos általános szabályokat és a figyelmeztető jelzések és egyéb adatok kezelésével kapcsolatos feladatok meghatározását, valamint adatvédelmi és garanciális szabályokat is.

Számunkra a schengeni megállapodás eredményeképpen létrejött, Európán belüli szabad mozgás intézménye Európa egyik legnagyobb vívmánya. Éppen most, a koronavírus okozta világjárvány idején érzékeljük leginkább, hogy az európai országok határátkelőhelyek megnyitásával milyen mértékben egymásra vannak utalva. Miniszter úr ma is meg tegnap is beszélt már az ingázásról, a határ két oldalán a munkavállalói ingázásról, illetve az áruforgalom szabad áramlásáról, azt gondolom, ezeket a mostani helyzetben sem szabad figyelmen kívül hagyni. Reméljük, hogy az európai veszélyhelyzet elmúltával újból visszaáll a schengeni belső övezeten belül a polgárok szabad mozgásának intézménye.

Mi, kereszténydemokraták támogatjuk „békeidőben” a schengeni szabad mozgás intézményét, ami viszont csak nagyon szigorú külső határellenőrzéssel együtt képzelhető el. Számunkra ez elengedhetetlenül fontos, ugyanis hazánk nagyon hosszú külső schengeni határokkal rendelkezik, Magyarország négy olyan országgal szomszédos, akik nem tagjai a schengeni övezetnek. Azt sem szabad elfelejtenünk, hogy bár jelenleg nem irányul olyan nagy figyelem a migrációra, de ettől ez nem szűnt meg, a balkáni migrációs útvonal ugyanolyan aktív volt még pár hónappal ezelőtt is, mint 2015-ben, ráadásul nem tudhatjuk, hogy a világjárvány elmúltával Törökország meddig képes vagy meddig hajlandó majd feltartóztatni a területén tartózkodó, Európába bármikor megindulni képes több mint négymillió migránst.

Tehát a belső schengeni szabad mozgás intézményéhez szükség van a külső határvédelemre és a határellenőrzésre is. A külső schengeni határátkelőhelyeknél a belépő harmadik országbeli személyeket ellenőrizni kell, ki kell szűrni maradéktalanul a belépésre nem jogosultakat, valamint a bűnözőket, a terroristákat és az illegális határátlépőket is. Az európai polgárok biztonsága érdekében a schengeni információs rendszer ezután már még pontosabb, részletesebb információkat fog tartalmazni a harmadik országokból érkező állampolgárokról. Ezután a rendszernek tartalmaznia kell majd egy olyan mechanizmust, amely értesítést küld a tagállamoknak akkor, ha a harmadik országbeli állampolgárok az önkéntes távozásra előírt határidőn belül nem tettek eleget visszatérési kötelezettségüknek. Ennek a mechanizmusnak

elő kell segíteni, hogy a tagállamok teljesítsék a kiutasítási határozatok végrehajtására vonatkozó kötelezettségeiket, valamint a beutazási tilalom elrendelésére vonatkozó kötelezettségeiket azon harmadik országbeli állampolgárok tekintetében, akik nem tettek eleget visszatérési kötelezettségüknek. Abban az esetben, ha az érintett harmadik országbeli állampolgárok az őrizetből a kitoloncolás foganatosítása nélkül szabadulnak, akkor a kiutasításra vonatkozó figyelmeztető jelzést az érintett tagállamoknak haladéktalanul be kell majd vinni a schengeni információs rendszerbe.

A pontosabb adatszolgáltatás a részletesebb és a gyakorlati élethez igazított figyelmeztető jelzések következtében, reméljük, a jövőben egy biztonságosabb, jobban működő schengeni információs rendszert eredményez majd. Éppen ezért a KDNP képviselőcsoportja támogatja a javaslatot. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr, és köszönöm a megértését is. Tisztelt Országgyűlés! Felszólalásra következik Varga-Damm képviselő aszszony, a Jobbik-képviselőcsoport vezérszónoka. Parancsoljon, öné a szó.

DR. VARGA-DAMM ANDREA, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: *(Megkocogtatja a mikrofont.)* Működik? *(Dr. Keresztes László Lóránt: Igen.)* Köszönöm.

Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Az előttünk fekvő T/10093. számú törvényjavaslat célja a schengeni információs rendszernek a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok visszaküldése céljából történő használatról szóló 2018. november 28-án elfogadott 1860. számú európai parlamenti és tanácsi rendelet hazai szabályozásba ültetése. Ez a rendelet számtalan korábbi rendeletet, illetve tanácsi határozatot módosított, egyrészt az új migrációs kihívások okozta problémák feloldására, a gyakorlatban megvalósult korábbi határozatok és rendeletek hiányos szabályozásai miatti nehézségek leküzdésére. Együttal természetesen, miután a terrorizmus a világban az utóbbi években már némileg csökkent, de azok a góccok, amelyekben ezek kialakultak, nem számolódtak fel, ezért némileg a terrorizmus nemzetközi leküzdésére szolgáló schengeni szabályok módosítására is sor kerül.

E törvényjavaslat egyszerűbbé és átláthatóbbá kívánja tenni a szabályokat, amelyek a gyakorlati használat során problémát jelentettek, és a schengeni információs rendszerrel kapcsolatos általános szabályokat és figyelmeztető jelzéseket és egyéb adatok kezelésével kapcsolatos feladatokat határoz meg, illetőleg adatvédelmi és garanciális szabályokat vezet be. E törvény 74 paragrafusból áll és 11 törvényt módosít, amelyek a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról, a rendőrségről, a nemzetbiztonsági szolgálatokról, a külföldre utazásról, a közúti közlekedés nyilvántartásáról, a szabad mozgás és tartózkodás

jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról, a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szólnak, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról, a schengeni információs rendszerről szóló 2012. évi CLXXXI. törvény módosításáról, a körözési nyilvántartási rendszerről, illetve a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról.

(10.50)

Ha megengedik, azért pár szó erejéig emlékezünk vissza a schengeni rendszerre. A schengeni egyezmény az Európai Unió 1. és 3. pillérének része, amely elsősorban a belső határőrzet megszüntetését és a külső határok közös ellenőrzését jelentette.

Az egyezménynek nem minden európai unióbeli ország tagja, 22 ország alkalmazza, alkalmazza továbbá négy nem EU-tagország, és öt EU-tagország pedig nem alkalmazza ezt. A luxemburgi Schengenben 1985. június 14-én került sor az Európai Gazdasági Közösség akkori öt tagja, Belgium, Hollandia, Luxemburg, Franciaország és a Német Szövetségi Köztársaság részéről a megállapodás aláírására a Princesse Marie-Astrid nevű hajó fedélzetén, ami azt jelentette, hogy ezen országok között a közös határaikon gyakorolt ellenőrzés fokozatosan szűnt meg. Ez még nem egyszerűsítette a határátlépés lehetőségeit, de már kilátásba helyezte, hogy az országok között lebontják a határokat.

A megállapodást 1990. június 19-én bővítették ki az úgynevezett schengeni végrehajtási egyezménnyel, amely meghatározta a megállapodás megvalósításának folyamatát, és egyúttal életképessé tette azt. A személyforgalmat a belső országhatárokon történő ellenőrzés megszüntetésével folyamatosan erősítették, és a részes államok a külső határellenőrzésükre koncentrállhattak.

A megállapodás és az egyezmény végül teljes mértékben 1995-ben lépett hatályba, az öt alapítóhoz csatlakozott Spanyolország, Portugália és később pedig természetesen más tagállamok is.

A schengeni megállapodást és a schengeni vívmányokat az amszterdami szerződés bontotta ki teljes mértékben, és 1997. október 2-án 1999. május 1-jei hatálybalépéssel az amszterdami szerződés teljes mértékben átrendezte az Európai Unión belüli bel- és igazságügyi együttműködést. Így ez a maastrichti szerződés 3. pillérének egyik része lett, és a kilenc témakörből a külső határok átlépésével, a bevándorlással, a menedéjjoggal és a polgári jogi, valamint vám-együttműködéssel és a csalással foglalkozó részek átkerültek az 1. pillérbe, így a belső határátlépésre és a külső határellenőrzésre, a vízumkiadásra, a bevándorlás szabályozására és a menedéjogra vonatkozó döntéseket ezután az EU Tanácsán belül üléselő miniszterek határozzák meg.

Az egyezménynek 2007 óta tagja hazánk, és azóta tagja Románia is, Bulgária is, Horvátország pedig 2013-ban csatlakozott. 2004 decemberében fejeződtek be Románia EU-csatlakozási tárgyalásai, 2007. január

1-jén lett teljes jogú tagja, és 2004 nyarán fejeződtek be Bulgária EU-csatlakozási tárgyalásai, aki szintén 2007. január 1-jén lépett be az EU-ba.

Hogy miért is hozom fel ennek a két országnak EU-csatlakozásbeli történeti visszatekintését? Azért hozom fel, mert ha már itt a schengeni információs rendszerről és a határátlépésről, határellenőrzésről beszélünk, akkor azt gondolom, hogy kapcsolódhat ehhez a témához az a kérdés, hogy Magyarország vajon miért nem erőltette, miért nem lépett fel határozottan az iránt, hogy Románia legyen a schengeni határ, és a román-magyar határ része lehessen annak a schengeni belső könnyebbé tett határátlépésnek, ami tulajdonképpen a schengeni egyezménynek a legfontosabb célja volt.

Románia EU-taggá válása kapcsán a magyar kormány álláspontja annak idején a következő volt: a kormány kész minden segítséget megadni a tagság kapujában álló Romániának a csatlakozási felkészülés sikeres befejezése érdekében, de egyúttal aktívan részt vesz a csatlakozási tárgyalásokon vállalt kötelezettségek teljesítésének ellenőrzésében is. Magyarország szempontjából a bővítés különös fontosságú, mert az Unió nem pusztán két taggal bővül, hanem egy jelentős szomszédunk és vele együtt kétfélmillió magyar is az Európai Unió tagjává válik. Románia csatlakozása hozzájárul a magyarság határokon átnyúló békés egyesítéséhez, az európai polgárság nyújtotta jogok elősegítik nemzetpolitikai célkitűzéseink megvalósítását.

Ugye, ez az előterjesztés is azt tartalmazza, hogy a határunkon kívül élő magyar nemzettestvéreinkkel való minél könnyebb és szorosabb együttműködés az EU közös tagságnak a legfontosabb eleme. Ma ugyan Magyarország GDP-je az EU 28-as átlagához képest 67,8 százalék, de 2004-ben ez 39 százalék volt, azaz közel a fele. 2004-ben Magyarország rendkívül nehéz gazdasági helyzetben volt még ahhoz, hogy hét ország határát ellenőrizze, ily módon azt gondolom, hogy a csatlakozási tárgyalásokat folytató, bármikori magyar kormányzati szervek kifejezetten komoly hibájának kell tekinteni azt, hogy nem szorgalmazták a schengeni határnak Románia részére való feladatát. Ugyanis Magyarországnak hét ország határa közül 2004-ben még csak Ausztria volt a schengeni határra felkészülve, azóta tíz év alatt Szlovákia, Szlovénia és Horvátország fokozatosan átvette ezt a feladatot, de még mindig itt van számunkra Szerbia, Románia és Ukrajna.

Ha nem lett volna a migrációs nyomás, talán ezt a kérdést szóba sem hozzuk, hiszen azért a magyar határvédelem igen nagy múltra tekint vissza, és rendkívüli minőségi munkát végzett mindig, de a migrációs nyomás megmutatta, hogy legalább olyan erőteljesen kellett volna a szomszédos országaink schengeni határvédelmét követelni, mint a kisebbségi jogokat. Ez legalább olyan súlyú kérdés. De ha már itt vannak a kisebbségi jogok, akkor egy kérdésről hadd beszéljek, ami - meg kell mondjam, hogy remélem, nemcsak nekem - szívügyem és szívproblémám, és valószínűleg Nacsá Lőrinc képviselőtársamnak fogok adni alkalmat,

hogy reagáljon az előterjesztésekre. A kohéziós politika a régiók egyenlőségéért és a régiók kulturális fenntartásáért polgári kezdeményezésnek 2020. május 7-én ér véget a szavazása. Azaz már csak 17 nap van hátra. Az egymillió aláírásból, ami szükséges ahhoz, hogy az Európai Bizottság ezzel foglalkozzon, eddig 273 294 aláírás történt. Magyarországon máig 218 115 aláírás volt, azaz 80 százalékát Magyarország adja az eddigi aláírásoknak. Magyarországon a minimum 15 750 volt, Magyarország ezzel 1384,86 százalékos eredményt ért el az aláírásban.

De menjünk oda, ahol magyar nemzettestvéreink élnek! Romániában máig 36 421 aláírás van a minimum 24 ezerből, azaz mindössze 151,75 százalék. És mi a következtetés, amit levonhatunk ebből? Magyarország polgárai kilencszer jobban szeretnék, hogy a Románia területén élő kisebbségek kulturális és területi autonómiája megteremthető legyen, mint az ott élő polgárok.

A választáskor, az utolsó választáskor 120 ezer boríték érkezett a határon túli magyarok részéről a levélzavazatok eredményeként. Ha 120 ezren úgy gondolták másfél, közel két évvel ezelőtt, hogy a magyarországi választásokon mint nemzettestvéreink részt kívánnak venni, és Magyarország polgárai küzdenek mindazért, ami az autonómiát vagy legalább a kulturális autonómiát jelenti, hogy lehet az, hogy hatodannyi ember gondolja, hogy aláírja elektronikusan ezt a kezdeményezést, mint amennyi nemzettestvérünk szavazott? Valami ebben a kérdésben nem stimel.

De menjünk tovább! Szlovákiában mindössze 10 398 aláírás van, bár legalább a minimumot teljesítették, de Szlovéniában 59, Horvátországban 79 és Ausztriában mindössze 620. Ez azt jelenti, hogy nemzettestvéreink külföldön úgy gondolják igen nagy részben, hogy a kulturális autonómiájuk biztosítva van. Mert, ha nem így gondolnák, akkor legalább olyan mértékben, ahogy magyarországi magyar emberek, ezt a kezdeményezést támogatnák.

De visszatérve részben a javaslatra: a javaslat a jövőre nézve a határátlépés, a belföldön való tartózkodás és harmadik országbeli polgárok átutazása, illetőleg visszaküldése vonatkozásában álláspontom szerint minden idők legszigorúbb rendelkezése. Már nehezen tudom elképzelni, hogy ennél szigorúbb szabályokat lehetne hozni. Bármikor, amikor a Belügyminisztérium előterjeszt valamilyen új javaslatot, belügyminiszter úrnak mindig azt szoktam mondani, hogy természetesen támogatjuk mindazokat a rendelkezéseket és gyakorlatokat, amelyek a bűncselekmények leküzdésére, megelőzésére, illetőleg a megtorlásra vonatkoznak, támogatunk minden olyan javaslatot, ami a nemzetközi terrorizmus Magyarországra való hatását enyhíti vagy teljesen kiszűri.

Támogatjuk mindazokat a szabályokat, amelyek a migrációs válság leküzdésére, illetőleg arra vonatkoznak, hogy Magyarország területét mindazok a némileg szerencsétlen, némileg szegény emberek, akik a Közel-Keletről és Ázsiából érkeznek, ne tudják el-

árasztani, hiszen Magyarország társadalma és gazdagsága nem alkalmas arra, hogy őket eltartsa, kezelje, illetőleg számukra lehetőségeket teremtsenek. Tehát mindazzal egyetértünk, ami ezek leküzdését szolgálja, de minden ilyen javaslat majd a gyakorlatban váltja be a hozzáfűzött reményeket.

(11.00)

Ugyanis nézzük meg, hány tanácsi rendeletet és határozatot módosított ez a 2018. novemberi európai tanácsi határozat, mennyi olyan gyakorlati probléma merült fel, amire korábban nem gondoltak! Én csak azt remélem, és a Jobbik Magyarországért Mozgalom azt reméli, ha ezt a rendszert bevezetik, akkor valóban azokat a célokat eléri, amelyeket szolgál. De még arról sem szabad elfelejtkeznünk, hogy soha ezek a szabályok olyan polgárokat, akik semmilyen módon se nem migránsok, se nem bűnözők, se nem terroristák, se nem sértik sem hazánk, sem az Európai Unió egyetlen országának az érdekét, azoknak az élete ne nehezüljön el, ne legyenek kitéve olyan tortúrának, amilyeneket ők nem érdemelnek meg.

A másik probléma pedig, hogy ma már ezek a szabályrendszerek olyan iszonyatosan bonyolultak, hogy lassan úgy érzem, hogy minden rendőrnek egy bibliát kell a kezébe adni, az ellenőrzés és a személykutatás bibliáját, tekintettel arra, hogy már nem tudom elképzelni, hogy van Magyarországon olyan rendőr, aki ezt a szabályrendszert tényleg úgy ismeri, hogy annak minden pontját maximálisan be fogja tudni tartani.

Nagy tisztelettel kérem a Belügyminisztérium munkatársait, vezetőit, hogy találjanak ki egy olyan képzési rendszert, ami azt jelenti, hogy a rendőröknek, akik ezeknek a szabályoknak a betartásán dolgoznak, ne legyen a fejükben zűrzavar, ne legyenek bizonytalanok, és egyszerűsítsék le úgy a rendszereket a mindennapi gyakorlat szintjére, hogy ezek valóban hatékonyan működni tudjanak. Nagyon köszönöm a figyelmüket. Szép napot kívánok mindenkinek! (*Taps a Jobbik soraiban.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Molnár Gyula képviselő úrnak, az MSZP képviselőcsoportja vezérszónokának. Parancsoljon!

MOLNÁR GYULA, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Ház! Tényleg mindig csodálkozom, hogy a frakcióm ilyen fontos feladatokat bíz rám, és tényleg, amikor készültem erre a dologra, akkor valóban ez volt a fejemben, de most, hogy meghallgattam jobbikos képviselőtársam gondolatait, tényleg elképesztő széles tárháza nyílik meg a gondolatoknak ezen napirend kapcsán.

De hadd térjek vissza az előző hozzászólásomban is említett tételre, mert mégiscsak fontosnak tartom, hogy akkor ez a parlament most hogyan és miképpen működik. Én értem a miniszterelnök úr minden mon-

datát, meg értem mindenkinek a mondatát, hogy valójában a parlament bármilyen módon a vészhelyzetet bármikor megszüntethetné, de tudják, ez olyan, mint amikor a tyúkólba bemegy három farkas, bent van két tyúk, és szavaznak arról, hogy mi legyen az ebéd. Tehát ez körülbelül úgy néz ki, hogy semmi, de semmi esélye nincs azoknak, akik esetleg másképp gondolkoznak arról, hogy hogyan, miképpen kéne működni ennek a világnak.

A másik, amit szeretnék elmondani, hogy a politika mégiscsak azért egy virtuális tudomány, bármennyire igyekszünk, és a mai kommunikációs technikák megpróbálják nagyon kézzelfogható termékké tenni. Nekem volt egy nagyon jó barátom, tanítómesterem, aki már nem lehet közöttünk, sokan a teremben dolgoztak vele, ismerték, Kiss Péternek hívták, volt kancelláriaminiszter az előző időszakban, egy nagyon-nagyon bölcs és okos ember volt. Ő maga is mérnök volt, én is mérnök vagyok, és neki volt mindig az a mondanója, hogy a gépészet és a politika között az a különbség, hogy ha egy erőkart összerakunk, és a különböző fogaskerekek mind a helyükön vannak, s ha tekerjük, akkor a végén annak forognia kell. A politikában az a különbség, hogy ha bármikor egy fogaskereket kivesszünk, és tekerjük, és az embereknek azt mondjuk, hogy de látjátok, hogy forog, és amíg elhiszik, addig az politika, akkor az működik. De van egy pillanat, amikor nem fogják elhinni.

Ezt szerettem volna, tudom, hogy vicces, hogy Schengen kapcsán beszélek erről, de azt akartam elmondani, hogy ez a lényeg, hogy van egy pillanat, amikor a kommunikáció és a valóság, ha tartósan elválják egymástól, akkor az lesz a probléma, hogy minden, ami addig felépült, az nem picit nem esik le, akkor minden, ami felépült, az valamilyen formában össze fog omlani.

A másik dolog, amit szeretnék elmondani, ez szerintem egy picit reagálás mindarra, amiről az előttem lévő képviselők szóltak. Nagyon érdekes, ez egy korosztályos kérdés lehet, hogy amikor én a Schengen szót meghallom, tényleg egy nagyon-nagyon fontos és nagyon boldog érzés tölt el. Én nagyon sajnálom azt, hogy arrafele ment a világpolitika, arrafele ment a magyarországi kommunikáció, hogy amikor Schengenről beszélünk, akkor egy nagyon kicsi ugrással már azonnal a migránskérdésre, a menekültkérdésre próbálunk megátugrani.

Én tényleg őszintén mondom azt, az én korosztályom számára - én a '80-as évek végén végeztem az egyetemet - mindaz, ami a berlini fal környékén történt - én még jártam úgy Berlinben, hogy én rajta tudtam maradni azon a metrón, amelyik átment Nyugat-Berlinbe az akkori, utolsó pár éves útlevelemmel -, tehát tényleg számomra az, amit ez a Schengen szó jelent, valóban arról szól, hogy megnyílnak a lehetőségek, megnyílnak a határok, és talán, azt hiszem, Nacsa képviselő úr mondta, hogy a szabad mozgás maga az egyik legnagyobb vívmánya az Uniónak.

Tényleg maradjunk már ennél, és minden olyan javaslat, minden olyan tétel, amelyik arról szól, hogy hogyan, miképpen lehet ezt pontosabbá tenni, hogyan,

miképpen lehet ezt hatékonyabbá tenni, hogyan, miképpen lehet pont azokat kiszűrni, akik adott esetben visszaélnék ezzel - és nagyon fontosnak tartom az előterjesztésben a gyermekekkel kapcsolatos részt -, tehát mindaz, amit ki lehet ebből szűrni, tovább lehet pontosítani, még inkább olyanná lehet tenni, amelyik kiszűri azokat, akik visszaélnék ezzel, de lehetőséget jelent azok számára, akik viszont élni tudnak és élni akarnak vele, ezt nagyon fontosnak tartom.

Úgyhogy bocsánat, megint abban a könnyű helyzetben voltam, hogy a tartalmi elemzésekkel nem fogok tudni versenyezni a teremben, megint azt szeretném mondani, hogy támogatni fogjuk a javaslatot, és köszönöm szépen a lehetőséget. *(Taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Keresztes László Lóránt képviselő úrnak, az LMP képviselőcsoportja vezérszónokának. Parancsoljon!

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT, az LMP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Egy jogharmonizációs célú javaslatról van szó, ugyanakkor nagyon fontos politikaterületeket érint, és el is hangzott a vitában, hogy a biztonságról beszélünk, a határőrizetről beszélünk, a magyar és európai emberek biztonságának szavatolásáról. Én azt gondolom, hogy egy parlamenti vitanap elején indokolt azzal kezdeni, most egy különleges helyzet van, hogy megköszönjük mindazoknak a munkáját, akik ma a magyar emberek biztonságáért dolgoznak a frontvonalban. Nyilván ez egy speciális időszak, ami a járvány idején különösen nagy kihívás, tehát én azt gondolom, hogy erre mindenképpen figyelmet kell fordítani.

Nagyon röviden tehát, el is hangzott képviselőtársaim, illetve az előterjesztő részéről, hogy ez egy jogharmonizációs célú javaslat, tehát áttekintettük ilyen módon, és nyilvánvalóan ez támogatható formailag, azzal együtt is, hogy nagyon-nagyon sok fontos kérdésre föl kell hívnunk a figyelmet. Annyit azért szeretnék elmondani, egy picit a jogalkotás kritikája, a kormány jogalkotása felé kritika, hogy itt sem volt elegendő idő a megfelelő szakmai egyeztetésekre, tehát valahogy a kormány a jogszabályok előkészítésével nem követi azokat az egyeztetési elveket, amiket egyébként a maga számára előírányoz. Ezt mindenképpen fontosnak tartom megjegyezni, hogy ilyen esetben is jó lenne, ha ezen tudna változtatni a kormányzat.

Rátérve a lényegre, itt nagyon-nagyon fontos elvekről, a szabad mozgás elvéről van szó, illetve arról, hogy ennek kapcsán a biztonságot, a külső határok védelmét szavatolni kell. Én nagyon örülök annak, hogy fölmerült a nemzetpolitikai vonatkozás, nyilván ez számunkra egy rendkívül fontos kérdés, és szintén az a biztonságpolitikai kérdés, akár a migrációval, terrorizmussal kapcsolatban, ami most nyilván az elmúlt hónapokban, az elmúlt időszakban akkora figyelmet nem kapott, de illúziónk nem lehet, hogy a jövőben ez

nemhogy az elmúlt években tapasztalható, de annál nagyobb mértékben lesz kihívás. Tehát nyilván egy olyan politikaterület kell hogy legyen a biztonságpolitika és az Európai Unió külső határainak védelme, ami eddig nem kapott prioritást az európai politikában. Én magam is több éven keresztül a Régiók Bizottságának tagjaként tapasztaltam azt, hogy mennyire nehéz ezt a területet úgy kezelni, hogy az európai politikai elit megfelelő komolysággal tekintse ezt a kérdést, ugyanakkor érezhető már, és érzik azért az Európai Uniót irányító nagy politikai erők is, hogy ez egy jogos elvárás az Európai Unió polgárai részéről, hogy a biztonságra, a biztonságpolitikára és az emberek védelmére sokkal nagyobb figyelmet szenteljen a politika, és ennek megfelelően a forrásokat is biztosítsák. Nyilván ez alapvető strukturális átalakításokat igényel majd.

Hasonlóképpen a hazai politikában föl kellene hívni a figyelmet, ha ilyen kérdésekről beszélünk, hogy a legelső és a legfontosabb feladat, hogy azoknak az embereknek, akik a mindennapi biztonságunk megőrzésén dolgoznak, azoknak a megfelelő megbecsülést az anyagi juttatások tekintetében is meg kell adni. Tehát bármilyen szabályozásnak és bármilyen rendelkezésnek, bármilyen egyezménynek csak akkor van értelme, hogy ha azoknak, akiknek az ellenőrzést és a végrehajtást el kell végezni, és mindennap a biztonságunkért kell dolgozniuk, az állam is megadja azt, ami megjár, tehát a tisztességes bérezést, a megfelelő munkakörülményeket, az előrelépési lehetőségeket s a többi. Tehát én azt gondolom, hogy erre is föl kell hívni a figyelmet.

Hasonlóképpen fölmerült itt a migrációs kockázat. Ezzel kapcsolatban is el tudjuk mondani, hogy ez nem lecsengőben van, ez egy velünk élő, folyamatos kihívás lesz. És erről majd hosszabban fogok beszélni, most nem mennék bele az éghajlatváltozással kapcsolatban, hogy mi várható, milyen módon várható a migrációs nyomás erősödése. De azt is látjuk, hogy most a járványügyi helyzetben egy példátlan és rendkívül mély gazdasági válság elé nézünk. Ennek még pontosan a mélységét nem fogjuk tudni megbecsülni sokáig, de az biztos, hogy ez magával fogja hozni azokat a biztonságpolitikai problémákat, amikre szintén oda kell figyelni.

A tekintetben pedig én azt gondolom, hogy nagyon széles körű konszenzus van, hogy az Unió külső határait meg kell védeni, az illegális migrációt meg kell állítani, és a bevándorláspolitikának nemzeti hatáskörben kell maradni.

(11.10)

Szerintem ez - és nagyon örülök, ha - most már a közeljövőben nem lesz vita tárgya. Ugyanakkor az majd, és az éghajlatváltozással kapcsolatos napirendi pontnál erre részletesen ki fogunk térni, hogy ha itt arról beszélünk, hogy meg akarjuk védeni az Unió biztonságát, meg akarjuk védeni az Unió külső határait, akkor egyfelől fontos persze az úgymond passzív védelem, tehát a külső határok védelme, de a legtöbb,

amit tehetünk, az az, hogy a migrációt kiváltó okokat komolyan vesszük, ezeket feltérképezzük, és közösen cselekszünk annak érdekében, hogy ezeket mérsékelni lehessen, és magát a migrációs nyomást próbáljuk meg csökkenteni.

Egy fontos utalásra szeretnék még reagálni a nemzetpolitikai szempontok tekintetében. Varga-Damm Andrea képviselő asszony egy nagyon-nagyon jó szakmai áttekintést adott a schengeni rendszerről, illetve magáról az előterjesztésről, és nagyon fontosnak tartom, hogy megemlítette a nemzetpolitikai vonatkozásokat, illetve megemlítette a nemzeti régiók támogatásáért indított európai polgári kezdeményezést. Itt egy mondhatni, picit örömteli kiegészítést szeretnék tenni. Itt bizonyos számokat hallhattunk a képviselő asszonytól a tekintetben, hogy a nemzeti régiók támogatása érdekében indított európai polgári kezdeményezés online aláírásgyűjtése hogyan áll, de ennél, hála istennek, sokkal jobb a helyzet. A napokban tudhattuk meg, hogy az RMDSZ 150 ezer aláírást papíralapon leadott ehhez a kezdeményezéshez, tehát lényegesen több aláírás gyűlt Erdélyből, mint amit most itt ebben a felszólalásban hallhattunk. Külön lehet online gyűjteni ezeket az aláírásokat, külön papíralapon, tehát mondhatjuk azt, hogy olyan 170 ezer aláírás gyűlt Erdélyből. Ez mindenképpen egy fontos adat, azzal együtt is, hogy igen, valóban, nem sokára lejár a határideje ennek a gyűjtésnek.

Itt is föl kell hívni rá a figyelmet, hogy az év elején februárban került az Országgyűlés elé egy nagyon fontos országgyűlési határozati javaslat, amelyben egy frakció kivételével valamennyi párt, valamennyi frakció kifejezte a támogatását. Ez egy igazi felemelő pillanat volt, amikor valóban egy majdnem teljes nemzeti egység alakulhatott ki, és akkor megindult ez a számláló, megindult az aláírásgyűjtés, exponenciálisan ennek a sebessége. Ezt láthatóan sajnos megtörte ez a járványhelyzet, ez objektív okokból is megnehezítette ezeknek az aláírásoknak a gyűjtését.

Az is egy nagyon fontos lépés volt a Székely Nemzeti Tanács részéről, hogy az Európai Bizottsághoz fordult annak érdekében, hogy tekintetbe véve, hogy az egész Európai Unióra vonatkozóan vannak kijárási korlátozások, és ez lehetetlenné teszi az aláírások gyűjtését, hogy hosszabbítsák meg ennek a gyűjtésnek a határidejét. Ezt fontos lépésnek tartjuk, és bízunk benne, hogy az Európai Bizottság erre racionális döntést fog hozni.

Ezzel együtt is azt gondolom, hogy ennek a rendszernek nagyon komoly nemzetpolitikai jelentősége van. A felvetéseket egyébként sok tekintetben relevánsnak tartom képviselő asszony részéről is. Mi természetben tartjuk a határon túliak szavazati jogát, ezt nem vonjuk kétségbe, mi azt szeretnénk, ha minden határainkon kívül élő magyar embernek ugyanolyan hozzáférése és lehetősége lenne ahhoz, hogy a politikai véleményét kinyilvánítsa.

Nos, tehát összességében azt gondolom, hogy ez egy olyan javaslat, amelyet támogatni fogunk, ez egy jogharmonizációs jellegű javaslat. Ami mögött pedig, amilyen politikai területek és amilyen kihívások

meghúzódnak e mögött, azok viszont olyan kérdések lesznek, amelyek az elkövetkezendő évtizedekben velünk fognak élni, és folyamatos kihívást jelentenek, de alapvető feladatunk, hogy ezeket úgy közelítsük meg, hogy pártpolitikai gondolkodáson túl lépve, megpróbálva a nemzet érdekeit maximálisan figyelembe véve, nemzeti szinten egy konszenzusos jogalkotásra törekedni. Az Európai Unió szintjén pedig mindenki a lehetőségeinek megfelelően törekedjen arra, hogy az Európai Unió is úgy alakítsa a politikáját, hogy ezeknek a XXI. századi kihívásoknak maga ez a közösség is a lehető legnagyobb mértékben meg tudja felelni. Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! A vezérszónoki felszólalások végére értünk. Kétperces felszólalásra senki nem jelentkezett. Kérdezem képviselőtársaimat, hogy az egyes frakciók részéről kíván-e valaki élni a felszólalás lehetőségével. *(Nincs jelzés.)* Jelentkezőt nem látok, az általános vitát lezárom.

Megadom a szót Kontrát Károly államtitkár úrnak, aki válaszolni kíván az elhangzottakra.

KONTRÁT KÁROLY belügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! Azt itt is szeretném leszögezni, hogy az előttünk fekvő törvényjavaslat egy uniós jogharmonizációs feladatot teljesít vagy javasol teljesíteni, és ez megfelel Magyarország nemzeti érdekeinek is. Hiszen a biztonságot, Magyarország, a magyar emberek biztonságát, de az uniós polgárok biztonságát is szolgálja.

Köszönöm azokat a képviselői megszólalásokat, amelyek támogatják a törvényjavaslatot, és abban az örömteli helyzetben vagyunk, hogy minden frakció támogatásáról biztosította a javaslatot. Köszönöm szépen. Engedjék meg, hogy reagáljak néhány kritikus megjegyzésre, amely a javaslattal kapcsolatban ha nem is magához a szövegszerű javaslathoz kapcsolódott, de ma már a magyar parlamenti demokráciát az is bizonyítja, hogy bármely törvényjavaslattal kapcsolatban bármiről lehet beszélni, és ennek is voltunk a tanúi.

Varga-Damm Andrea képviselő asszonynak szeretném válaszolni, hogy Magyarország, a magyar kormány tisztában van azzal, hogy milyen fontos kérdés lenne Románia csatlakozása a schengeni rendszerhez, de szeretném elmondani, hogy ezt Németország és Hollandia, illetőleg több más nyugat-európai ország akadályozta meg, és jelenleg sem valósult ez meg. Tisztában vagyunk azzal, hogy ez a magyar követelményeknek, illetőleg Magyarország érdekeihez hogyan viszonyul, Magyarország világos álláspontot foglalt el ebben, de még egyszer mondom, ez nem rajtunk múlt, mi is örülnénk neki, ha ez megvalósulna, hiszen ez Magyarország számára is meg a határon túli, Erdélyben élő magyarság számára is nagyon sok könnyebbséget jelentene.

Ami a rendőrök ismereteit érintő hozzászólását jelenti képviselő asszonynak, szeretném elmondani, hogy Magyarország rendőrségének tagjai folyamatos képzésen vesznek részt, és ismerik a szolgálat ellátásához szükséges jogszabályokat, a rájuk vonatkozó törvényeket, rendelkezéseket. Azért is mondhatjuk azt, hogy az elmúlt tíz évben jelentősen nőtt Magyarországon a közbiztonság, csökkent az ismertté vált bűncselekmények száma, hiszen létszámában megerősödött, szakmai felkészültségében, társadalmi megbecsülésében megerősödött rendőrségünk van. Ezúton is szeretném a magyar rendőrség személyi állományának megköszönni mind a belbiztonság, mind pedig a határok védelme érdekében kifejtett szolgálatát. Köszönjük szépen.

Ami Molnár Gyula MSZP-s képviselőtársunk hozzászólását illeti - aki sajnálom, hogy nincs itt, mert szívesen elmondtam volna, de képviselőtársa itt van, majd ha gondolja, továbbítja -, a hozzászólásában pártfeladatát teljesítve lefikázta a parlament előtt levő törvényjavaslatot, előtte a Szingapúrral kötendő egyezményt, majd most pedig ezt az uniós jogharmonizációs feladatot teljesítő törvényjavaslatot is. Különböző népmesei fordulatokat alkalmazott ennek a célnak az elérése érdekében. Szeretném elmondani, hogy ez a törvényjavaslat egy nagyon fontos törvényjavaslat, Magyarország ennek megfelelően kezeli ezt. Mi komolyan vesszük az uniós tagságból eredő kötelezettségeinket, fontos a schengeni rendszer megújítása, ez a javaslat arról szól, és abban bízom, hogy ezt mindenki a súlyának megfelelően kezeli. Hiszen eleget teszünk az uniós kötelezettségünknek, és a nemzeti érdekeket is szolgáljuk.

Úgyhogy arra kérek mindenkit, hogy ezt támogassák, hiszen a schengeni rendszer egy nagyon fontos eleme Magyarország biztonságának. Ez a rendszer bevált, ez a rendszer olyan eredményeket hozott, amelyeket valamennyien ismerünk, és fontos az, hogy 2021 decemberében, amikor ezek az új szabályok hatályba lépnek, arra fölkészülten tudjunk rendelkezésre állni, és tudjuk alkalmazni ezeket a szabályokat. Ehhez fontos az, hogy a parlament elfogadja ezt a törvényjavaslatot.

Keresztes László LMP-s képviselő úr hozzászólásával kapcsolatban, aki egyébként támogatta - köszönöm a támogatást -, azt mondta el kritikaként, hogy talán jobban kellett volna egyeztetni ennek a törvényjavaslatnak a benyújtása előtt vagy benyújtásával kapcsolatban. Szeretném elmondani, és itt is megerősíteni a meghívást, hogy ezen a héten csütörtökön 16.30-kor a Belügyminisztériumba egy hétpárti egyeztetést hívtunk össze fontos törvényjavaslatok kapcsán. Szeretném itt is megerősíteni, hogy ha van olyan része ennek a törvényjavaslatnak, amelyet önök módosítani szeretnének, vagy fontosnak tartják, hogy módosítás kerüljön elfogadásra, akkor a Belügyminisztérium, a kormány nyitott a tekintetben, hogy az érdemi javaslatokat megvizsgálja, és azokról egyeztessünk. Erre csütörtökön a Belügyminisztériumban, képviselő úr, van mód.

Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! Egy nagyon fontos törvényjavaslatot tárgyalunk, nagyon fontos az, hogy ezt a parlament most napirendjére vette, hiszen kellő időt tudunk biztosítani arra, hogy az elfogadás esetén, amiben bízunk, és úgy látom, hogy annak minden feltétele adott, Magyarország felkészüljön Schengen újabb fejezetének a végrehajtására, hiszen még egyszer mondom, ez megfelel Magyarország nemzeti érdekeinek, és megfelel az uniós kötelezettségeink teljesítésének is. Ezért arra kérem a tisztelt Országgyűlést, hogy a javaslatot támogassa. Köszönöm a figyelmüket. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

(11.20)

ELNÖK: Köszönöm szépen államtitkár úr válaszait. Tisztelt Országgyűlés! A módosító javaslatok benyújtására csütörtökön 16 óráig van lehetőség.

Tisztelt Országgyűlés! Soron következik a **klimavédelemről szóló törvényjavaslat, valamint az éghajlatváltozási veszélyhelyzetből fakadó, halasztást nem tűrő feladatokról** szóló határozati javaslat együttes általános vitája a lezárásig. A Tordai Bence, Párbeszéd; Burány Sándor, Párbeszéd; Szabó Timea, Párbeszéd; Mellár Tamás, Párbeszéd és Kocsis-Cake Olivio, Párbeszéd, képviselők által benyújtott törvényjavaslat T/7021. számon, a Schmuck Erzsébet, LMP; Gurmai Zita, MSZP; Hadházy Ákos, független; Szél Bernadett, független; Vadai Ágnes, DK; Nunkovics Tibor, Jobbik; Szabó Timea, Párbeszéd és Keresztes László Lóránt, LMP, képviselők által benyújtott határozati javaslat pedig H/7380. számon a parlamenti informatikai háttérrel elérhető.

Tisztelt Országgyűlés! Az előterjesztők jelezték, hogy két felszólaló ismerteti a nyitóbeszédet. Elsőként megadom a szót Szabó Timea képviselő asszonynak, a napirendi pont egyik előterjesztőjének. Parancsoljon, képviselő asszony!

SZABÓ TIMEA (Párbeszéd), a napirendi pont előadója: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Önök érdekes, mondhatni cinikus módon most, a koronavírus-járvány kellős közepén tűzték napirendre a Párbeszédnek már tavaly nyáron benyújtott törvényjavaslatát a klímavédelemről, csak azért most, hogy bebizonyítsák, hogy a diktatúratorvény alatt is működik a parlament. Hát, lelkük rajta! De nincsenek illúzióink, itt vannak hárman, akik majd elmondják a sok mellébeszélést, hogy mi mindent tett a kormány a klímavédelemmel kapcsolatban, és gondolom, hogy a végén majd gyakorlatilag leszöpri egészében a javaslatot, miközben a jövőnk szempontjából ez az egyik legfontosabb törvény, amit a parlament az elmúlt tíz évben tárgyalt.

A Párbeszéd javaslata ugyanis azon kevés irományok egyike, amely valóban a jövőről szól, amennyiben a jövő alatt nem azt értjük, hogy kinek a kertje végében épülhet stadion, és ki viheti haza magának a

Balatont. Orbán Viktor és a Fidesz tíz éve próbál elbábozni nekünk egy mesét arról, hogy mi mindenben képviselik a magyar emberek érdekeit, miközben a valóságban ott tartunk, hogy rendeleti úton kényszerítenek rá településekre súlyosan környezetszennyező, külföldi beruházásokat. Csak három konkrét példát hadd idézzek föl az elmúlt napok terméséből, hogy milyen is az a nemzeti érdek, amit a Fidesz képvisel!

A Veszprém megyei Sümegprága mellett a kormányhivatal engedélyezte, hogy egy osztrák befektető védett, Natura 2000-es besorolású területen bazaltbányát nyithasson azok után, hogy a nemzeti park tiltakozott, a település lakosságának kétharmada pedig elutasította a bányanyitást.

Egy másik, nagyobb port kavart ügy: Gödön évek óta küzd a lakosság a dél-koreai Samsung akkumulátortorgyára ellen, amit alig néhány méternyire a családi házaktól építhetett fel az ázsiai multi. Tűzveszélyes, robbanásveszélyes, ártalmas gázokat és gőzöket enged a környezetbe, meg persze zajos is. De kinek az oldalára áll az Orbán-kormány, amikor választania kell a magyar emberek és a külföldi befektetők között? A kiemelt beruházással nyilvánítással a lakosság és az önkormányzat összes beleszólási jogát elvette a kormány, most pedig egy éjszakai rendelettel a miniszterelnök a gyárra kivetett helyi adót is egy tollvonással eltörölte, hogy akik szagolják, hallgatják, elviselik a gyárat meg a veszélyes üzem közelsége miatt az ingatlanuk leértékelődését, azok még közvetett úton se részesülhessenek a termelés profitjából. Ez lenne a magyar emberek kormánya, amire önök olyan büszkék?!

Vagy nézzük a harmadik esetet: egy szintén éjszakai salátatörvénnyel elveszik a nemzeti parki védett földek nagy részét. A védett nemzeti parki kezelésű földterületekhez a rendszerváltás óta egyetlen magyar kormány sem mert hozzányúlni, annyira egyértelműen nemzeti érdek, hogy ezeknek továbbra is a nemzeti parkoknál kellene maradniuk. Az Orbán-kormánynak azonban minden nemzeti érdeknél fontosabb, hogy találjon még egy kis szétosztható állami földet a hűen szolgáló párttagok meg Mészáros Lőrincnek, Tiborcz Istvánok gazdagítására. Annyira fontos, hogy még a koronavírus-járvány idején is jut rá ideje, amikor Európa tisztességes kormányainak az emberi egészség, a családok és a munkahelyek megmentése köti le minden energiáját.

A Párbeszéd előttünk fekvő törvényjavaslata a klímáról, az éghajlatváltozásról szól, és én is arról beszéltem mindeddig, hogy minden, ami mostanában történik velünk a járványtól az egyre súlyosabb tavaszi aszályig meg Orbán Viktor egyszemélyű kormányzásáig, összefügg a klímakrízissel.

Önöknek talán újdonság, de 1992-ben az ENSZ riói klímacsúcsán a tudósok elmondtak mindent a klímáról, ami azóta szóról szóra bekövetkezett. Beszéltek régi világgazdaságok újjáéledéséről, az újak felbukkanásáról, a talajok termőképességének csökkenéséről, a sivatagosodásról, az időjárás szélsőségek gyakoribbá válásáról meg arról is, hogy a változások, il-

letve azok következményei, mint például az ismét terjedni kezdő fertőző betegségek az idős emberekre jelentik a legnagyobb veszélyt.

De tudjuk, hogy a Fidesz előszeretettel tekint az ENSZ-re ellenségként, úgyhogy idézzünk egy hazai szervezetet is ezzel kapcsolatban! Az Országos Meteorológiai Szolgálat honlapon közzétett adatai szerint egy évtizeden belül Magyarország északi és keleti része nyáron gyakorlatilag élehetetlen lesz. Miskolcon, Nyíregyházán, Debrecenben, Szegeden és több nagyvárosban is évente közel két hónapig lesz 40 fok körüli hőmérséklet. Ez az idősekre, gyerekekre, betegekre különösen veszélyes. Szintén az OMSZ írja, hogy ha a globális átlaghőmérséklet emelkedése eléri a 2 fokot, az a Kárpát-medencében 4 fokos felmelegedést fog eredményezni majd, ami gyakorlatilag a teljes elsivatagosodást jelentheti. Felelőtlen félrevezetés tehát Orbán Viktor részéről az, hogy a Kárpát-medence védettebb a klímaváltozás hatásaival szemben, sajnos pont fordítva van.

1992 óta pontosan 28 év telt el, és ebből a 28 évből 14 évig, vagyis az eltelt idő felében Orbán Viktor-nak hívták a kormányfőt. Talán nem indokolatlan föltenni neki a kérdést: mit tett Orbán Viktor a klímaváltozás megfékezéséért és a kivédhetetlen hatásokra történő felkészülésért? Védettebbek vagy ellenkezőleg, védtelenebbek vagyunk-e most, mint mondjuk, 2010-ben, amikor legutóbb kormányra került?

2010-ben a magyar államnak jelentős földvagyonra volt, részben olyan földterületek, amelyeknek nem a gazdasági, hanem a természetvédelmi értéke az igazán fontos, részben pedig termőföldek, amelyeket jobbára családi gazdaságok, a mezőgazdasági kisüzemek hasznosítottak. Mára az Orbán-kormány rablóprivatizációja miatt szinte egyáltalán nem maradt termőföld állami kézben, ezért kell az újabb földrablási hullámba már a nemzeti parkok földjeit is nekik bevonnani.

Most, amikor élelmiszerválság fenyeget, és egyre fontosabb lenne, hogy a meglévő erőforrásainkat a magyar lakosság ellátása érdekében használjuk fel, talán nem kell részletesebben elemezni, hogy miért baj, ha az egykori állami termőföldek kétharmada Mészáros Lőrinchez és a többi, politikailag kinevezett, úgynevezett helyben élő családi gazdálkodókhoz került. A Fidesz új földesurainak nagybirtokain nagytáblás, gépesített, sok vegyszer felhasználására és kevés emberi munkára épülő gazdálkodás folyik. Ezek a növényssivatagok egyrészt maguk is gyorsítják a klímaváltozást és a talajpusztulást, másrészt egyre nagyobb mértékben ipari növényeket és külpiacokon értékesített, tőzsdei termékeket állítanak elő. Az orbáni földpolitika is felelős azért, hogy évről évre fokozódó mértékben szorulunk élelmiszerimportra, és hogy a hazai mezőgazdaság egyre kevesebb ember számára biztosít megélhetést.

Ez történt az állami földekkel, de az sem szívderítőbb, ami az állami környezet- és természetvédelemben az elmúlt tíz évben lezajlott. Nincs már önálló környezetvédelmi minisztériumunk. Az egész világon összesen négy ország van, amelyeknek nincsen önálló

környezetvédelmi minisztériuma. Tudják, hogy melyek ezek? Szaúd-Arábia, Szomália, Tanzánia és Magyarország. Európában egyedül Magyarországon nincs önálló környezetvédelmi minisztérium. Hát, ennyire fontos Orbán Vikornak a környezetvédelem és a klímaváltozás elleni harc! Annyira például, hogy az Audi védett pannon tölgyesben építhet festőüzemet, a japán és a dél-koreai gumigyár a környezetvédelmi engedélyében szereplő hulladékmennyiség sokszorosát termelheti, a Samsung akkumulátorüzeme beköltözhet a gödiiek előszobájába, és nincs senki a kormányban, aki azt mondaná, hogy ez a magyar emberek érdekeivel ellentétes.

Nincs már önálló zöldombudsman, és a magyar állam ugyanúgy, mint Kína a nyolcvanas-kilencvenes években, kiiktatta a környezetvédelmet mint a gyorsabb gazdasági növekedés előtt álló akadályt. Mi, azaz önök, az Orbán-kormány így készül a klímaváltozásra.

(11.30)

Számíthattunk rá, hogy több lesz az aszály és az árvíz, mégsem alakították át önök a vízügyet megelőző árvízvédelemre és a tervezett vízgazdálkodásra, ahogyan azt a 2010-es kormányprogram ígérte. Nincs stratégiánk a víztakarékos öntözésre, a hagyományos technológiákkal öntözhető állami földek zömét viszont megkapták a Fidesz agrárbarói. Ezek szerint ők a maguk módján mégis készülnek a klímaváltozásra.

Nincs védelem a települési zöldterületeknek, van helyette lekövezett, fátlan Kossuth tér, megtizedelt Orczy-kert, számos vidéki fairtas Pécsről a Balatonig, és ha önökön múlik, lesz vigalmi negyedé alakított Városliget is. A beton növeli a forróságot, viszont egyetlen kifejlett fa két klímaberendezés hatékonyságával hűti a környezetet. Egyedül a Kossuth térről 500 mesterséges klímának megfelelő hűtőkapacitás hiányzik az önök fairtó hevélete miatt úgy, hogy a kormányhivatal aktív közreműködésével, jogsértő módon, kordonok mögött, a hajnali órákat kihasználva irtották ki az egykori park egészséges fáit, mivel önök is jól tudták, hogy tilosban járnak. *(Nacs Lőrinc: Óbuda!)*

Tíz éve folyik uniós kötelezettségzegési eljárás a magyar kormány ellen a katasztrófális légszennyezés miatt. Évente 15 ezer halottal és százezernyi megbetegedéssel fizetünk a kormány nemtörődömségéért. Ez szorosan összefügg a klímaváltozással is, hiszen aki szénnel vagy háztartási hulladékkal fűt, netán az indokoltnál sokkal több gázt használ fel a rosszul szigetelt falak és ablakok miatt, azzal az éghajlatot is betegíti.

De a légszennyezés összefügg a koronavírussal is. A halle-wittenbergi Luther Márton Egyetem kutatói egyértelműen kimutatták azt, hogy az állandóan magas légszennyezettség szintje jelentősen magasabb az új koronavírus okozta elhalálozás esetén. *(Sic!)* Talán nem véletlen, hogy a világon hazánkban a legmagasabb, 10 százalék a koronavírus halálozási rátája, míg a környező országokban ez 3-4 százalék körül mozog.

Az Orbán-kormány hosszú évek óta szorgos munkával akadályozta meg, hogy az Európai Unió százmilliárdos nagyságrendű vissza nem térítendő támogatást adjon a magyar otthonok energiahatékonysági korszerűsítésére, közben pedig betiltotta a szélerőművek építését, büntetőadót vetett ki a napelemekre és a hőszivattyúkra, és tűzön-vízen át igyekszik elérni, hogy még évtizedekig az orosz gáz és az orosz atom rabszolgái legyenek.

A szélerőművekről a Fidesz hozott egy olyan törvényt, amely szerint lakott település 16 kilométeres körzetében nem lehet szélerőművet építeni. Láss csodát, kiderült, hogy Magyarországnak nincs ilyen pontja. Minő véletlen! Most pedig már azt nem is tagadják, hogy a készülő, sokszorosan túlárzott naperőművekből gyakorlatilag Mészáros Lőrincet és Tiborcz Istvánt fogják újra hizlalni.

Ez a Fidesz valódi klímapolitikája, képviselőtársaim, és amivel most, az utolsó pillanatokban kozmetikázni igyekeznek, hogy majd 2030-ra szénszemleges lesz az energiatermelésünk Paks II. miatt, és 2050-re elérjük az EU klímacéljait, az sem több átlátszó hazugságnál. 2030-ra nem lesz itt semmiféle új atomerőmű, hiszen a Roszatom máig nem tudott engedélyezésre alkalmas tervekkel előállni. Önök pedig épp most vették el, hála istennek, az ideai költségvetési támogatás felét az évek óta egy helyben toporgó, a mostani válság által végképp értelmetlenné tett beruházástól. Ráadásul az atom egyáltalán nem szénszemleges, nemhogy életveszélyes. *(Sic!)* A teljes életciklusra vetített üvegházgáz-kibocsátása megközelíti a gázerőművékéét.

Ami pedig 2050-et illeti, a mostani járvány is jelzi, hogy a klímaváltozás nem vár 2050-ig, azonnal cselekedni kell. Nemcsak a koronavírussal kell megküzdeni. Az elmúlt években Magyarországon felbukkant új vírusos megbetegedések egy-két évtizeddel ez előtt még nem tudták volna túlélni nálunk a telet. Most kell lépni, nem 2050-ben, és az Orbán-kormány látszatklímatervei biztosan nem fogják megoldani Magyarorszag problémáit.

A Párbeszéd javaslata felkészíti az országot a klímaváltozás elleni harcra, és megvédi az embereket a klímaváltozás senkit sem kímélő hatásaitól, ezért kell támogatni és megvalósítani az abban foglalt lépéseket. Többek között ki kell hirdetni országosan a klímavészhelyzetet. 2025-ig be kell zárni a szén- és ligniterőműveket, beleértve a mátrai szénerőművet, amit most önök az emberek pénzén, csilliárdokért megvásároltak Mészáros Lőrinctől. Teljes állami és uniós támogatással biztosítani kell minden magyar háztartás energetikai felújítását, hiszen a teljes magyar szén-dioxid-kibocsátás csaknem fele ebből származik. Azonnal engedélyezni kell a szélerőművek építését. A napelemek és a hőszivattyúk áfáját a jelenlegi 27 százalékról az 5 százalékos szintre kell csökkenteni. Az iskolai tananyagba azonnal be kell építeni a klímavédelmi tanulmányokat.

A Fidesz klímastratégiája milliók szenvedését vetíti előre. Valódi változás ebben csak akkor lesz, képviselőtársaim, ha támogatják a Párbeszéd előttünk

fekvő javaslatát. Köszönöm. *(Taps a Párbeszéd, az LMP és a függetlenek soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Schmuck Erzsébet képviselő asszonynak, a napirendi pont másik előterjesztőjének. Parancsoljon, képviselő asszony!

SCHMUCK ERZSÉBET (LMP), a napirendi pont előadója: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! A múlt év szeptemberében az LMP kezdeményezésére az ellenzéki frakciók közösen nyújtották be az Országgyűlésnek a ma tárgyalandó, a klímavészhelyzet kihirdetésére vonatkozó javaslatot. Azóta több mint nyolc hónap telt el. A mai parlamenti vitától azt várjuk - legalábbis én biztosan mint zöldpolitikus -, hogy a kormány végre lássa be, hiába nyeri meg a kommunikációs meccset, ha a cselekvést elmulasztja, akkor azzal súlyos helyzetbe taszítja az országot, mert az éghajlatváltozás nem veszi figyelembe a Fidesz kétharmadát.

A határozati javaslat benyújtásának alapvetően az volt az oka, hogy láttuk, a világ és az EU vezetői felismerték a klímaváltozás veszélyét, gyorsulását, annak következményeit az emberiségre, az egyes társadalmakra és mindennapi életünkre és nem utolsósorban a gazdaságra, és azt is láttuk, hogy elkezdték sürgetni a szigorúbb klímacélokat és a cselekvést az üres szavak helyett.

Ennek ellenkezőjét tapasztaltuk itthon. A kormánypolitikusok ekkor még a klímaváltozás tényét is tagadták, de legalábbis megkérdőjelezték. Az Orbán-kormány szembement az EU szigorúbb klímacélkitűzési javaslataival, keményen vétózta. Ugyanakkor Magyarországot nagyon hamar klímabajnokká kiáltotta ki a kormány, ami egy hatalmas hazugság.

Tisztelt Képviselőtársaim! Egy ország nem lehet klímabajnok, ha évről évre növekszik a szén-dioxid-kibocsátása a csökkenés helyett, márpedig 2014 óta ez a helyzet. 2013-ra - 1990-hez képest - elértük a 40 százalékos szén-dioxid-csökkentést, és azóta 8 százalékos előnyt veszítettünk el. Ez azt jelenti, hogy 2030-ra, ha az Európai Unió marad az 55 százalékos csökkentés mellett, az óriási kihívás lesz az országnak. Nagyon kíváncsi leszek arra, hogy ezt így hogyan lehet majd teljesíteni.

És egy ország akkor sem lehet klímabajnok, ha nem fog neki az alkalmazkodási feladatok számbavételének és végrehajtásának. És akkor sem lehet klímabajnok, ha a feladatokra nem biztosít forrásokat a költségvetésből, és nem biztosít ehhez megfelelő intézményrendszert - gondolok például a zöld klímaügyi és fenntarthatósági csúcsmiszteriumra vagy a klímatorvényre -, és akkor sem lehet klímabajnok, ha hagyja leromlani az erdők állapotát, vagyis a nyelőkacpacitásokat.

A benyújtott határozati javaslatban vannak olyan konkrét célkitűzések, amelyek helyett már most szigorúbb célokat kell magunk elé tűzni. Ezekre természetesen módosító javaslatokat fogunk benyújtani. Így módosító javaslatot fogunk benyújtani a 2030-ra vonatkozó szén-dioxid-kibocsátás csökkentésére, valamint

arra, hogy a klímasemlegességet 2050 helyett már 2040-re el kell érni. A határozati javaslatunk döntő többsége azonban még most is aktuális, sőt sokkal aktuálisabb, mint az tavaly szeptember elején volt. Ilyenek például az alkalmazkodási feladatok. Megtapasztaltuk például azóta, hogy a mezőgazdaságunk mennyire kitétt az éghajlatváltozás hatásainak, és a szélsőséges időjárási viszonyok milyen nagy terméseredmény-csökkenést okozhatnak, aminek a hatására per sze az élelmiszerárak az egekbe szökhetnek.

És mi lesz idén? Már most szembesültünk azzal, hogy az év eddig eltelt időszakában aszály sújtotta a mezőgazdaságot, de voltak fagykarak is, és még pontosan nem lehet tudni, hogy majd a szélsőséges időjárási viszonyok hogyan fognak hatni.

(11.40)

A határozati javaslatban szerepelt, hogy múlt év végére alkossa meg a kormány a klímátörvényt. Természetesen vagy nem természetesen, de egy biztos: elszabotálta. Pedig az Európai Unió legtöbb tagállamának már van, és az Európai Unió is nekikezdett az Európai Unió klímátörvényének az elkészítésének.

Persze, az Orbán-kormány nyilván tudja, hogy egy törvényt sokkal nehezebb elszabotálni, mint egy éghajlatváltozási stratégiát elfektetni. A határozati javaslatnak értelemszerűen az a pontja okafogyottá vált, amelyik az ENSZ múlt év szeptemberi klímacsúcs-értekezletén képviselendő magyar álláspont időben történő megismerésére vonatkozik. És engedjék meg, hogy ezúton is megköszönjem az ellenzéki frakcióknak, hogy közösen nyújtottuk be ezt a határozati javaslatot, de azért megjegyzem, hogy az igazán kívánatos az lett volna, ha ez hétpárti összefogásban születik meg.

Tisztelt Országgyűlés! Az elmúlt nyolc hónapban sok minden megváltozott. Az év egyik legnagyobb meglepetése az volt, hogy Orbán Viktor évertékelő beszédében klímavédelmi akciótérvet mutatott be. Azért volt meglepő, mert eddig a miniszterelnök az évertékelő beszédeiben soha egy szót sem ejtett a környezet- és természetvédelemről, a kormány környezetpolitikájáról.

Ez alkalommal is el kell mondani, hogy a miniszterelnök által bemutatott klímavédelmi akciótérvet sajnos még zöldre festésnek is kevés. Leginkább arra mutat rá, hogy a Fidesz-kormány az elmúlt tíz évben csak rombolt a környezet- és természetvédelem területén, és fogalma sincs róla, hogy milyen lépéseket kellene megtenni, ha komolyan gondolná a klímavédelmet, a környezet- és természetvédelmet. Ezt támasztja alá, hogy a bejelentett intézkedések éghajlatvédelmi szempontból rendkívül gyengék. Gondoljunk például arra, hogy az illegális hulladéklerakók felszámolása nem is befolyásolja az üvegházgáz-kibocsátásunkat. Ráadásul joggal tesszük fel azt a kérdést, hogy eddig mit csinált a kormány. *(Nacsa Lőrinc közbeszól.)* Hiszen a jogszabályok szerint eddig is fel kellett volna lépni az illegális szemetelőkkel szemben, nem

pedig tíz év kormányzás után elkezdni ezzel foglalkozni.

Az egyszer használatos műanyagok kivezetése is akkor került napirendre, amikor a magyar kormány aktív tiltakozása ellenére ez már Európa közös döntésévé vált. De a gyakorlati lépéseket azóta sem tette meg a kormány. A multicégek megregulázását is megígérte a miniszterelnök, miközben milliárdokat öntöttek a támogatásukba, és adókedvezményekkel növelték az amúgy is nagy versenyelőnyüket ezeknek a legnagyobb környezethasználóknak ahelyett, hogy inkább a kis- és középvállalkozások zöldülését és erősödését támogatta volna a kormány.

A hatszoros naperóművi kapacitás kiépítése pedig szép zöldre festése a drága, veszélyes és környezetszennyező paksi atomra épülő energiamixünknek, ugyanis kevés. Arról nem is beszélve, hogy a napelemeket nem zöldmezős beruházással, értékes termőföldeket felhasználva kellene telepíteni, hanem a háztetőkre.

Hiányzik az akciótérvtől a széleróművek támogatása is. Arra is felhívtuk a figyelmet többször, hogy fát ültetni nemes ügy, nagyon fontos, de egymillió fa még nem erdő, nem ökoszisztéma, és így nem is nyújt olyan szolgáltatást, amely mérsékelhetné a ránk leselkedő veszélyeket. Ráadásul joggal tesszük fel a kérdést, hogy közben miért pusztítják, helyenként miért hagyják sok hektáron tarra vágni a fákat, és miért nem gondozzák, gyarapítják megfelelően a már meglévő erdeinket és zöldfelületeinket.

Összességében ez a klímavédelmi akciótérvtől rettentően kevés. Egyértelműen azt bizonyítja, hogy a kormány a klímaváltozás ügyét kommunikációs akarja megnyerni. Még mindig ott tart a kormány, hogy potyautas akar lenni a nemzetközi erőfeszítésekben és így az Európai Unió klímavédelmi programjában is. Még mindig ott tartunk, hogy 2030-ra mindössze 40 százalékos szén-dioxid-csökkentést akar Magyarország, illetve a magyar kormány bevállalni, de azért tartjuk a markunkat. A klímaalkalmazkodási feladatokkal összefüggő ágazati programoknak pedig még a nyomát sem látjuk.

Tisztelt Képviselőtársaim! Szeretném röviden megindokolni, hogy mi, e határozatot benyújtók miért nem gondoljuk indokolatlannak a klímavészhelyzetnek a kihirdetését. Tudjuk, hogy ez erős kifejezés, de indokolt. Nos, nem azért, mert az éghajlatváltozás már most közvetlenül emberek tömegeinek az életét követelné, vagy mert odáig jutottunk, hogy a szélsőséges időjárás miatt nem tudjuk előteremteni az élelmet, mert kiszáradtak a folyók, terméketlen lett a föld, és megfagyódtak a fajok a Földön.

Veszélyhelyzet van, mert egyre gyorsabban sodródunk ebbe az irányba. Ezt tudomásul kell venni, mert a probléma súlyosbodik, a kezelésére pedig nincsenek megfelelő eszközök. Veszélyhelyzet van, mert az éghajlat alapvető ökológiai feltétele a földi életnek, és ha az éghajlat változik, akkor mindenki alkalmazkodásra kényszerül. És ez bizony sokaknak nem fog sikerülni. Veszélyhelyzet van, mert a melegedés egy

ideig még növelheti is az erdők szénkészségét, ám idővel az egyre intenzívebben pusztuló erdőkből származó éves kibocsátás elérheti a jelenlegi összes emisszióknak akár a 40-55 százalékát is. És veszélyhelyzet van, mert az éghajlatváltozás összefonódik minden más problémával is.

Egy régi-új vírus megjelenése, a sivatagosodás, az erdőtüzek, az aszályok és árvizek és mindaz, ami összefügg az éghajlattal, alapvetően befolyásolja az emberek helyben való boldogulását, és nagyban hozzájárul a migráció fokozódásához is.

Tisztelt Ház! A koronavírus-járvány megjelenése és gyors elterjedése, a járvánnyal járó egészségügyi hatások, a fertőzöttek számának exponenciális növekedése a világban és a nagyarányú elhalálozások száma teljesen természetesen elterelték a figyelmünket az éghajlatváltozás kérdéseiről és a tágabb összefüggésekről. De egyre többen irányítják a figyelmet arra, hogy a világméretű járvány összefügg az életmódunkkal, a fenntarthatatlan termelési és fogyasztási gyakorlattal, azzal, hogy a természeti környezetünket iszonyú ütemben tesszük tönkre, a földi környezetet katasztrofális mértékben elszennyeztük.

Ferenc pápa is arról beszélt, hogy a koronavírus-járvány a természet egyik válasza arra, hogy figyelmen kívül hagyjuk az ökológiai válságot. Be kell látnunk, hogy a különböző válságok összefüggnek, közös gyökereik vannak, és ha ezeken nem változtatunk, akkor kiszámíthatatlan járványokkal és válságokkal kell szembenéznünk. Mind a koronavírus-járványt, mind a klímaválságot komolyan kell vennünk. Elérkezett a valódi cselekvés ideje.

Tisztelt Képviselőtársaim! Remélem, a mai napon érdemi vita és párbeszéd bontakozik ki az éghajlatváltozás megfékezése és alkalmazkodásunk érdekében. Remélem, hogy a kormány nem azt fogja nézni, hogy ki mondja, hanem hogy mit mond. Köszönöm a figyelmet. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő asszony. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Schanda Tamás államtitkár úrnak, aki a kormány nevében kíván felszólalni. Államtitkár úr, parancsoljon!

SCHANDA TAMÁS JÁNOS innovációs és technológiai minisztériumi államtitkár: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Sok minderről volt szó itt az előterjesztések kapcsán már. Engedjék meg, hogy én konkrétan azokról a benyújtott javaslatokról beszéljek elsősorban, amelyek a tisztelt Országgyűlés előtt fekszenek, hiszen komoly kérdésről van szó. Érdemes erről komolyan beszélni.

A kormány számára, tisztelt Országgyűlés, fontos a környezet védelme, és a klímaváltozás elleni küzdelem, hiszen mindannyian tiszta vizet, tisztább levegőt és elviselhetőbb klímát szeretnénk. Az Alaptörvényünk is tartalmazza azt a gondolatot, hogy a Kárpát-medence természet adta értékeit meg kell óvni, és azt is, hogy felelősséget viselünk utódainkért, ezért természeti erőforrásaink gondos használatával védelmezzük az utánunk jövő nemzedékek életfeltételeit.

(11.50)

A klímaváltozással szemben nem szavakkal, nem törvényekkel és határozatokkal, hanem elsősorban cselekvéssel lehet fellépni, és a magyar kormány így is tesz. A teremtett világ, a környezeti örökségünk védelméről, a közös jövőnkéről van szó ugyanis. A kormány ennek tudatában cselekszik, azon dolgozunk, hogy a megváltozott körülményeknek hazánk a nyertesévé tudjon válni.

Tisztelt Országgyűlés! A benyújtott törvényjavaslat, illetve határozati javaslat az éghajlatváltozás okozta kihívásokra és az arra adandó válaszlehetőségekre fogalmazta meg az irányokat. Abban egyetértünk a tisztelt ellenzéki képviselőkkel, hogy a klímaváltozás korunk egyik legjelentősebb fenyegetése, és ezért hatékony cselekvésre van szükség a Föld minden országa részéről. A magyar kormány eddig is tudatában volt ennek a kérdésnek, a jövőben pedig még nagyobb hangsúlyt fektet a szükséges intézkedésekre, az építő jellegű javaslatok megtárgyalására pedig nyitottak vagyunk, mindig is azok voltunk.

Tisztelt Országgyűlés! Ugyanakkor a klímaváltozás fontosabb annál, mint hogy politikai akciókra használja bárki is, mert gyermekeink jövője a tét. A 2015 decemberében elfogadott párizsi megállapodás keretében a részes felek abban állapodtak meg, hogy minden ország a közös, de megkülönböztetett felelősség és az eltérő képességek elvét követve, az eltérő nemzeti körülményekre tekintettel vesz részt a globális éghajlatváltozás elleni küzdelemben. A megállapodás célja, hogy a globális átlaghőmérséklet emelkedését jóval 2 Celsius-fok alatt tartsa az iparosodás előtti átlaghőmérséklethez képest, de törekedve arra, hogy a hőmérséklet-emelkedés a 1,5 Celsius-fokot ne haladja meg.

Magyarország mind a párizsi megállapodás részes feleként, mind pedig az Európai Unió tagállamaként elkötelezett a megállapodásban foglalt célkitűzések teljesítése iránt. Az Európai Unió és annak tagállamai, köztük Magyarország, globálisan eddig is a klímaváltozás elleni harc vezérszereplői és vezéralakjai voltak. *(Egy hang az ellenzéki sorokból: Ja!)* 2050-re az Európai Unió az első klímasegélyes kontinenssé kíván válni, ezt Magyarország is támogatja, sőt magával szemben is ezt a célkitűzést támasztotta a nemzeti tiszta fejlődési stratégia tervezetében. A cél elérése nehéz, de nem lehetetlen: teljes és alapvető gazdasági átalakulást, átfogó stratégiai és szakpolitikai tervezést, valamint jelentős anyagi forrásokat igényel.

De négy szempontot minden esetben és mindenképpen szem előtt kell tartanunk. Az első: a klímasegélyes gazdaság költségeit a klímabaromlókkal kell megfizettetni, tehát elsősorban a nagy szennyező országokkal és a nagyvállalatokkal. A második: úgy kell végrehajtani ezt a politikát, hogy ne emelkedjen a családok által fizetett energia és élelmiszer ára. A harmadik: nem a szegényebb országoktól kell elvenni a pénzt, tehát nem fogadható el, hogy az Európai Unió a következő költségvetésében a kohéziós alapokból csoportosítson át pénzt a klímavédelemre. A negyedik

pedig az, hogy nyíltan ki kell mondani, és egyetértésre kell jutni végre ebben a kérdésben, hogy atomenergia nélkül nem lehet klímasemleges gazdaságot építeni. (Dr. Szél Bernadett: Hajrá, Moszkva!) Az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak és a Nemzetközi Energia Ügynökségnek is van olyan dokumentuma, amely ezt világossá teszi. A kormány a tiszta gazdasági fejlődésre való átállás érdekében már eddig is több jelentős lépést tett: stratégiákat, cselekvési terveket fogadott el, és további intézkedéseket is tervez.

Tisztelt Országgyűlés! Magyarország reális és a magyar emberek érdekeit szolgáló, felelős politikát követve dönt a nemzetközi és az európai uniós célokhoz való hozzájárulásról. Hazánk annak ellenére, hogy a világ összkibocsátásának mindössze 0,1 százalékaért felelős, a nemzetközi klímapolitikai tárgyalások kezdete óta elkötelezett e téren, és kiemelkedő teljesítményt nyújt az éghajlatváltozás elleni küzdelemben is. Ma Magyarországon az egy főre eső szén-dioxid-kibocsátás 40 százalékkal alacsonyabb, mint a klíma- és környezetvédelem éharcosának tekintett Németországban. Az Európai Unió tagállamai közül Magyarország az élmezőnyben jár a vállalt kibocsátáscsökkentési célok elérése terén, és 2030-ra azon kevés tagállamok közé fog tartozni, akik nemcsak hogy képesek lesznek teljesíteni az emissziókereskedelmi rendszeren kívüli ágazatok, vagyis a közlekedés, az épületenergetika, a hulladékgyártás, valamint a mezőgazdaság kibocsátására vonatkozó nemzeti célt, hanem várhatóan túl is teljesíti azokat.

Itt szeretném felhívni a tisztelt képviselők figyelmét, hogy jelenleg több olyan, magasabb 2030-as célokat követelő tagállama is van az Uniónak, amely 1990-hez képest 2017-ig nemhogy csökkentette volna, hanem növelte a kibocsátását, vagy igen alacsony szinten áll az 1990-hez képest elért csökkentés mértéke ezekben az országokban. Ezzel szemben hazánk önként is igen ambiciózus célkitűzést vállalt saját magára nézve a nemzeti stratégiáiban, amelyek teljesítését a kormány az intézkedései, fejlesztései útján hatékonyan segíti elő.

A javaslattervezetben önök az államigazgatásban megjelenő, szó szerint idézem, klímagyilkos érdekeket említik, holott ezzel szemben a valóság az, hogy mind a kormányzati intézkedések, mind a kormányzati teljesítményt is mérő számok egészen más tendenciákat mutatnak Magyarországon, mégpedig állításuk szöges ellentétét.

De hol is tartunk jelenleg a hazai üvegházgáz-kibocsátások tekintetében? Tisztelt Országgyűlés! A hazai bruttó üvegházhatásúgáz-kibocsátás 2018-ban 33 százalékkal volt alacsonyabb az 1990-es szintnél. Ez azt is jelenti, hogy az egységnyi gazdasági teljesítményre eső üvegházhatásúgáz-kibocsátás folyamatosan csökken. Az éves, egy főre jutó üvegházgáz-kibocsátásunk - ez 6,6 tonna - mindössze az átlagos uniós érték - ez 8,8 tonna - 75 százaléka, ami még a hasonló méretű országokhoz viszonyítva is alacsonynak tekinthető, EU-s szinten pedig a hatodik legjobb arányú. Erre legyünk közösen büszkéek! 2010 óta 22 százalékkal - 22 százalékkal! - javult a magyar gazdasági

teljesítmény üvegházgázhatás-intenzitása, vagyis az egységnyi GDP előállításával járó kibocsátásunk. A kedvező folyamatot a 2018. évi kibocsátási adatok is megerősítik: míg a GDP-növekedés 5,1 százalék volt, a kibocsátás 0,7 százalékkal csökkent.

(Az elnöki széklet dr. Latorcai János, az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

Magyarország tehát, minden ezzel ellentétes állítással szemben, valóban klímabajnok. Kiemelt stratégiai célunk, hogy ezt a tendenciát pedig tovább erősítsük, azaz a minőségi gazdasági növekedés fenntartásával párhuzamosan a nemzetijövedelem-termelésünk energia- és üvegházgáz-kibocsátás-intenzitása tovább csökkenjen. Ezt pontosan jelzi a kormányzat klímapolitikájának elsődleges állítása, amely szerint a gazdaság fejlesztése és a klímavédelem egymást erősítő célok; nem egymással szemben állnak, hanem egymást erősítik. Ez a meggyőződésünk élesen szemben áll tehát az ellenzéki pártok klímavédelmi javaslataival, amelyek a gazdaságfejlesztés és a klímavédelem céljait előszeretettel állítják egymással szembe, mint ahogy az expozék egy részében ezt hallhattuk is.

Magyarország 2050-ig szóló dekarbonizációs célkitűzéseit a nemzeti tiszta fejlődési stratégia tervezete tartalmazza. A klímasemlegeség 2050-ig tartó eléréséhez Magyarország üvegházgáz-kibocsátását 1990-hez képest várhatóan 95 százalékkal kell csökkenteni.

(12.00)

Ugyanakkor arra is fel kell készülni, hogy a 95 százalékos összkibocsátás-csökkentési cél elérése érdekében ma még nem ismert technológiák alkalmazására is szükségünk lesz.

Tisztelt Országgyűlés! Magyarország elkötelezett a klímaváltozás elleni határozott fellépés mellett. Ennek határozott kifejeződése volt az is, amikor az Országgyűlés 2018. október 30-án elfogadta hazánk második nemzeti éghajlatváltozási stratégiáját. A 2018 és 2030 közötti időszakra vonatkozó és a 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó stratégia magába foglalja az éghajlatváltozás várható magyarországi hatásainak, természeti és társadalmi-gazdasági következményeinek, illetve az ökoszisztémák és az ágazatok éghajlati sérülékenységének értékelését, a mitigáció, az adaptáció és a szemléletformálás hármas pillérére alapozva.

Az erről szóló szavazás jól mutatja azt is, hogy milyen az ellenzék valódi hozzáállása a klímaváltozáshoz, ugyanis az ellenzék nem szavazta meg ezt az indítványt. Mint ahogy nem vettek részt azon a vitán sem, amelyet önök kezdeményeztek a témában. Fejlődés, hogy a mai vitán itt vannak.

Tisztelt Országgyűlés! A kormány 2020. január 8-án több kulcsfontosságú stratégiai dokumentumot is elfogadott. Az első éghajlatváltozási cselekvési terv az imént említett második nemzeti éghajlatváltozási stratégiában megfogalmazott célok eléréséhez konkrét intézkedések meghatározásával járul hozzá.

A nemzeti tiszta fejlődési stratégia tervezete a párizsi megállapodásban lefektetett vállalásokhoz, illetve a 2019. december 13-ai Európai Tanács-ülésem megszavazott és Magyarország által is támogatott 2050-es uniós klímasemlegességhez is hozzájárul. A stratégia továbbfejlesztése érdekében idén további, klímamodellleléssel alátámasztott számításokat is végzünk.

A Kárpát-medencére vonatkozó jelentés tudományos vizsgálatokkal kimutatott tájékoztatást ad az éghajlatváltozás Kárpát-medencét érintő hatásairól az egyes szektorok tekintetében is, valamint a lehetséges főbb cselekvési irányokról.

Az új nemzeti energiasztratégia legfontosabb célkitűzése pedig az energiaszuverenitás és az energia-biztonság megerősítése, a rezsicsökkentés eredményeinek a fenntartása, valamint az energiatermelés dekarbonizálása, ami csak az atomenergia alkalmazásával lehetséges.

A hagyományos energiaforrásokban szegény országoknak, mint amilyen hazánk is, az energiaszuverenitás jóléti, gazdasági és nemzetbiztonsági kérdés. Magyarország egyértelmű érdeke, hogy csökkentse energiainport-szükségletét, és ezzel egyidejűleg biztosítsa a mind szélesebb körű kapcsolódását a régiós áram- és földgázhálózatokhoz, ami garantálja az ellátás biztonságát és a hatékony importversenyt. Ezek a dokumentumok pedig nemcsak egymással, hanem az európai uniós és nemzetközi célokkal is összhangban állnak.

Tisztelt Országgyűlés! Ezek a stratégiákön kívül miniszterelnök úr 2020. február 16-án az évértékelő beszédében jelentette be a klíma- és természetvédelmi akciótervet, amely konkrét intézkedéseket is tartalmaz. Gyermekeink jövője érdekében cselekednünk kell, mert az éghajlatváltozás és az azzal járó szélsőséges időjárás jelenségek sajnos a világon mindenütt egyértelműen érzékelhetővé váltak.

Engedjék meg, hogy felidézsem az akcióterv kiemelt intézkedéseit. Július 1-jével megkezdjük az illegális hulladéklerakók felszámolását. A kormány 2019 végén döntött a hulladékgazdálkodási lánc valamennyi elemére kiterjedő hulladékgazdálkodási hatóság felállításáról. Ennek az elsődleges feladata annak támogatása, hogy a hulladék értékékként való kezelése megvalósuljon, a hulladékot megfelelően gyűjtsük, válogassuk, értékesítsük és újrahasznosítsuk, újrafeldolgozzuk. Ennek az új típusú szemléletnek az is a része, hogy felszámoljuk az illegális hulladékot, hulladéklerakókat, és megbüntetjük azokat, akik nem a szabályok szerint helyezik el ezt. Az illegális hulladéklerakás megelőzése és a hatékony szankciórendszer kialakítása érdekében felülvizsgáljuk éppen ezért a hatályos szabályozást is.

Betiltjuk az egyszer használatos műanyagok forgalmazását, és lehetővé tesszük az üveg és műanyag palackok, valamint a fémdobozok visszaváltását. Ennek részeként pedig szemléletformálási kampányt indítunk, felülvizsgáljuk a jogszabályi környezetet, előkészítjük a helyettesítő termékek kutatás-fejlesztését,

innovációját, ösztönző pályázatokat és támogatási konstrukciókat.

Meg fogjuk védeni a folyóinkat a külföldről ideérkező hulladékoktól. A tiszta víz ugyanis nemzeti kincsünk, megbecsüljük és óvjuk a Kárpát-medence vízkészletét. Továbbá a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás során kiemelt figyelmet fordítunk a Magyarország területére érkező víz megtartására és vizeink védelmére.

Elvárjuk a multinacionális cégektől, hogy környezetbarát technológiákat alkalmazzanak. A kis- és középvállalkozások megújulóenergia-termelését pedig 32 milliárd forinttal támogatjuk. A támogatott beruházások megvalósításával csökken az energiafelhasználás és a károsanyag-kibocsátás, erősödik Magyarország energiafüggetlensége.

És igen, környezetbaráttá alakítjuk a Mátrai Erőművet, amellyel jelentősen csökken az ország üvegházhatásúgáz-kibocsátása. A Mátrai Erőművet nem bezárni kell, hanem meg kell valósítani a zöld jövőképet, amelynek a kialakításával a kormány a következő évtized legjelentősebb magyar klímavédelmi és egyben kiemelt régiófejlesztési projektjének a megvalósítását kezdi meg, megvédve ezzel a magyar emberek munkahelyét is.

És igen, az is igaz, ami itt elhangzott már korábban, minden újszülött után tíz fát ültetünk. Ez évente egymillió fát jelent, így 2030-ra az ország erdővel borított területe 27 százalékra nő.

Tisztelt Országgyűlés! A kormány célja, hogy a magyar villamosenergia-termelés legnagyobb része két forrásból származzon: atomenergiából és megújuló energiából, elsősorban naperőművekből. Ezek nem egymást kiváltó vagy kizáró technológiák, ahogyan sokan megpróbálják ezt bemutatni, hanem egymást támogató megoldások, és mindkettő tiszta energiaforrásnak tekinthető. A nap- és az atomenergia együttes használatával pedig 2030-ra a magyarországi áramtermelés 90 százaléka szén-dioxid-mentes lehet. Tehát a kormány szándéka szerint a karbonsemleges hazai villamosenergia-termelés részaránya 2030-ra a jelenlegi 60 százalékról 90 százalékra nő.

A karbonsemleges energiatermelés az atomenergia nélkül elképzelhetetlen és megvalósíthatatlan, Magyarország villamosenergia-termelésének közel felét ugyanis a karbonsemleges nukleáris energia adja. A Paks II.-beruházással ez az arány pedig hosszú távon fenn is tartható.

A nukleárisenergia-termelés kiegészítéseként a következő tíz évben pedig meghatszorozzuk a naperőművek kapacitását. Megvédjük közben a rezsicsökkentés eredményeit, és olcsó, innovatív energiát biztosítunk a magyar családok számára. Segítünk, valós segítséget nyújtunk, hogy a háztartások áramszámlája tartósan alacsony szinten maradjon.

2030-ig legalább egymillió okos fogyasztásmérőt telepítünk a villamosenergia-fogyasztás szabályozhatóvá tétele érdekében.

A közműszolgáltatói modellben okosotthon-eszközökre épülő újszerű ügyfélszolgálatokat alakítunk ki.

Támogatni fogjuk az olcsó elektromos autók megjelenését és használatát. A kibocsátásnövekedés megfékezésének egyik legfontosabb eszköze a zéró kibocsátású elektromos járművek alkalmazása.

Tisztelt Országgyűlés! A kormány célja, hogy Magyarországon minél szélesebb körben elérhetővé váljanak az elektromos autók, azokhoz a magyar családok minél könnyebben és olcsóbban juthassanak hozzá.

(12.10)

A cél az, hogy az új járművásárlásokon belül első ütemben 6 százalékra, majd több mint kétszeresére, 13 százalékra nőjön az elektromos autók aránya. Támogatjuk az alacsony és nulla kibocsátású járművek beszerzését a közösségi közlekedés számára is, elindítva és megvalósítva ezzel a „Zöld busz” programot. Ennek keretében 2022-től kizárólag elektromos buszt lehet üzembe helyezni a 25 ezer főt meghaladó lélekszámú településeken. Az intézkedéseknek köszönhetően tíz éven belül minden második busz környezetbarát lesz a nagyvárosok helyi tömegközlekedésében. A kormány összesen 36 milliárd forintnyi forrást különített el 2020 és 2029 között erre. Emellett a kormány támogatja a tömegközlekedés arányának növelését és a kötöttpályás elővárosi közlekedés fejlesztését is. Bevezetjük a zöld államkötvényt, aminek a forrásait kizárólag zöldügyek finanszírozására fogjuk fordítani.

Mint ezekből az intézkedésekből is látható, Magyarország jelenleg is rendelkezik azzal a stabil jogszabályi és stratégiai kerettel, amely a fenti célkitűzések elérését biztosítja, és meg fogjuk tenni azokat a határozott lépéseket, amelyek indokoltak és szükségesek a fenti célok teljesítése érdekében.

Tisztelt Országgyűlés! Magyarország abban a 21 országban van a világon, amely úgy csökkentette a kibocsátását, hogy közben nőtt a GDP-je 2000 óta. Ezzel szemben hat, magát klímabarátnak valló tagállam 1990 óta egy tonna kibocsátáscsökkenést sem tud felmutatni: Ausztria, Írország, Portugália, Spanyolország, Ciprus, Málta. Tehát globálisan is az első olyan 21 ország között van Magyarország, tisztelt Országgyűlés, amely 2000 óta növelni tudta a GDP-jét, miközben csökkentette az üvegházgáz-kibocsátását. Legyünk erre közösen büszkék, legyünk arra közösen büszkék, hogy az ország ilyen teljesítményt tudott elérni.

Biztosíthatom önöket arról is, hogy a kormány az elfogadott hosszú, közép- és rövid távú stratégiák és akciótervek mentén ütemezetten halad a 2050-es klímasegélyességi cél elérése felé. Határozottak vagyunk abban, hogy megvédjük a teremtett világot és természeti örökségünket, amelyet itt, e hazában mi, magyarok együtt alakítottunk ki. Ez közös feladatunk, gyermekeink és unokáink számára meg kell ugyanis őriznünk Magyarországot és a Kárpát-medencét. Köszönöm a megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormány pártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Szeretettel köszöntöm a képviselőtársaimat. A vezérszónoki felszólalások következnek.

A Fidesz képviselőcsoportjának vezérszónoka Bencsik János képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó, harmincperces az időkerete.

BENCSIK JÁNOS, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Országgyűlés! Földtörténeti léptékű változás zajlik ezekben az évtizedekben, volt már ilyen a földtörténet során, és nekem is volt módomban azokkal a tanulmányokkal találkozni és szembesülni, amelyeket volt kollégáim készítettek a Magyar Állami Földtani Intézeten és Geofizikai Intézeten belül, amely intézet jelenleg integrált formában az alap- és alkalmazott kutatási feladatokat, illetve a természeti erőforrásainkkal való készletezési feladatokat egységes keretrendszerben végzi, amely intézet helyet biztosít a Nemzeti Alkalmazkodási Központnak, amely 2012-ben azzal a céllal jött létre, hogy az éghajlatváltozáshoz és más globális folyamatokhoz kapcsolódó kutatási feladatokat elvégezze annak érdekében, hogy segítse mind központi, mind helyi szinten a kormányzati feladatokat ellátó intézményeket, segítse a gazdaság szereplőit, és segítse az állampolgárokat is azoknak a nagy, nemzeti szintű, térségi szintű vagy éppen magánéleti léptékű stratégiai döntéseknek a meghozatalában, amelyek a későbbiekben cselekvésekké is átalakíthatók, hogy ehhez a földtörténeti léptékű változáshoz legalább alapszinten alkalmazkodni lehessen.

Sokan azt mondják, hogy kizárólag az emberi tevékenységnek köszönhető ez a változás. Tudnunk kell, hogy itt csak a léptékben van különbség a korábbi éghajlat-módosulások és a jelenlegi éghajlatváltozás között. De ez nagyon fontos az emberi populációra és az emberi társadalomra való tekintettel, hiszen korábban tízezer évek kellett hogy elteljenek annak érdekében vagy a természet működési rendjében, hogy 2-3-4 fokos átlaghőmérséklet-emelkedésre sor kerüljön. És ez a hosszú időperiódus lehetőséget biztosított az akkori élővilág számára, a különböző fajok számára, hogy többé-kevésbé alkalmazkodjanak a megváltozott körülményekhez, és az alkalmazkodóképességüknek köszönhetően megmaradjanak vagy éppen globálisan elpusztuljanak. Szoktuk ezt a mi szakmai környezetünkben úgy is megfogalmazni, hogy a kevésbé alkalmazkodóképesekből teremtődtek meg azok a fosszilis készletek, amelyeket az elmúlt 150-200 esztendőben az iparosodás utáni társadalmi és gazdasági keretrendszer elhasznált, ami jelentős mértékben hozzájárult azokhoz a kedvezőtlen változásokhoz, amelyeknek jelenleg nemcsak tanúi, hanem elszenvetői vagyunk.

Tehát egy olyan természetes folyamattal állunk szemben, amelyre mi, az emberi populáció a saját magatartásunkkal, a természeti környezetből történő, szinte teljes egészében megvalósuló kiszakítottágunkkal hozzájárultunk. Az emberi tevékenység nélkül ilyen mértékű éghajlat-módosulásra és felmelegedésre nem

lett volna lehetőség, nem következett volna be. Ez egy nagyon fontos alapvetés, amit mindannyiunknak látni kell, és a különböző tudományágakban és a különböző hitvilágokban élők, akár kutatói tevékenységet folytatók, fizikusok vagy éppen biológusok, ökológusok, földtörténettel foglalkozók közötti viták egységes platformra történő hozatala szempontjából is egy lényeges alapvetés, hogy az éghajlat-módosulás egy természetes folyamat, amelyet az emberi tevékenység jelentős mértékben felgyorsított.

Látnunk kell, hogy a korábbi földtörténeti időszakokban sem sikerült minden fajnak az alkalmazkodás, akkor sem, ha tízezer éve volt erre. Most, úgy tűnik, évtizedeink vannak arra, hogy alkalmazkodjunk, és nem azt mondom, hogy megfordítsuk ezt a tendenciát, de legalább lassítsunk ennek a földtörténeti léptékű változásnak a mértékén annak érdekében, hogy nemzedékeken keresztül átívelő életmódváltozásból fakadó gazdaság- és társadalomszervezéssel vissza lehessen térni abba a mederbe, amely lehetőséget biztosít a normális, minőségi és alapvető - azt mondhatjuk -, emberi jóléti szolgáltatásokat nyújtó természeti, társadalmi és gazdasági berendezkedésre.

A természeti rendszer, maga a természetierőforrás-rendszer egységes egészet alkot, annak mi egy töredékrészét lakjuk be és tartjuk az irányításunk alatt, legalábbis ebben hiszünk mi, emberek, az emberek közössége, de mi csak egy alrendszer vagyunk ennek a természetierőforrás-rendszernek, és ezen alrendszeren belül is csak egy alrendszerecske az a gazdaság, amely alapvetően határozza meg mindannyiunknak a létfeltételeit, gondolkodását, értékrendjének az alakulását. A gazdaság alapvetően a reális emberi igények kielégítését kellene hogy szolgálja. Ma azt látjuk, hogy nem a gazdaság van az emberért, hanem leginkább az ember van a gazdaságért. Ahogy azt Lányi András barátom szokta mondani: a legnagyobb problémánk az, hogy összetévesztettük a mennyiséget a minőséggel. Tehát csak mennyiségi növekedésben gondolkodunk, a fejlődés az, ha valami növekszik, gyarapszik, nagyobb lesz, és azt nem tartjuk értéknek, ha valami tartalmasabb lesz, szebb lesz, esztétikusabb lesz, vagy éppen erkölcsi oldalról nézve sokkal erőteljesebb, az emberi bizalom, együttműködés és szolidaritás szempontjából sokkal, de sokkal hasznosabb lesz, mint maga a gazdasági növekedés.

(12.20)

Ez nagyon lényeges dolog, mert ez rámutat arra, hogy az elkövetkezendő években, évtizedekben csak akkor lehet hatékony fellépés a klímaváltozás mértékének lassítása érdekében és a kedvezőtlen hatásokhoz történő alkalmazkodás érdekében, hogyha ezen a keretrendszeren tudunk változtatni. Ha rögzítenünk kellene, hogy mi az a három dolog, ami jelentős mértékben megváltozott az elmúlt 80-100 esztendőben, az az, hogy a tudomány ismeretté silányult, a cselekvőképességünk technológiai szolgáltatásokra korlátozódott. Tehát ha nincs a kezünkben technológia, akkor végünk van, és összedől a világ.

Tessék csak arra gondolni, hogy ha tartós áramszünet van egy otthonban, akkor hogyan változik meg az életünk, vagy ha lemerül az akkumulátor a telefonunkban vagy a laptopunkban, akkor kétségbeesünk, és azt gondoljuk, hogy elérkezett a világvége, és teljesen lebénulunk. Tehát a technológiák irányába egy teljes kiszolgáltatottságot mutatunk, így építettük fel az életünket, a társadalmunkat és a gazdaságunkat, amely azzal egyenértékű, hogy kiszakítottuk magunkat a természetes környezetünkől és a tudás, az az egységes, holisztikus tudás egy ismeretté csökevényesedett, és hozzátesszük azt is, hogy a jóléti társadalomról való gondolkodásunk a pazarló és irányított kényszerfogyasztással egyenértékű - tehát még egyszerű, pazarló és irányított kényszerfogyasztásról beszélek -, hiszen soha nem volt még olyan időszak az emberiség történetében, amely a fegyveres, információs és pénzügyi hatalom ilyen mértékű koncentrációját vonta volna maga után, és amely fegyveres, pénzügyi és információs hatalom ilyen mértékben tartotta volna kezében az elektronikus tudatipart, amely tudatiparon keresztül elsődleges szándék az, hogy a tájékoztatatlanságot, nagy tömegek tájékoztatatlanságát fenntartsa.

Ez egy újabb peremfeltétel, amin érdemes elgondolkodni, hogy mikor lesz ebben változás, és kik az érdekeltek ebben. Lehet mutogatni fölfelé, bármerre lehet. Addig például, amíg az Európai Unió legfelsőbb döntéshozó testületei is ebben a keretrendszerben gondolkodva alkotják meg a klímaváltozásra vonatkozó különböző javaslatokat vagy akár kötelező direktívákat, amelyeket át kell ültetni a nemzeti joggyakorlatokba, akkor érdemi változás nem fog történni, mert az ő mozgásterüket is jelentős mértékben behatárolja ez az általam említett fegyveres, információs, pénzügyi hatalmi koncentráció és az arra ráépülő vagy az annak a kezében működő elektronikus tudatipar.

Ha lesz változás, az egy észrevétlen változás lesz. Minden ilyen jelentős változás észrevétlenül történik meg, és az észrevétlenség a zárványokból, a belső zárványokból indul el, olyan személyektől, olyan közösségektől, amelyek képesek a tudás és az ismeret megkülönböztetni, és képesek a valós tudás alapján valós cselekvőképességgel valós jóléti társadalmat és közösséget építeni. Vannak erre példák Magyarországon. Vannak olyan kisközösségek, kistelepülések, amelyek önellátók, megszervezik a saját életüket. Időközönként a törvény és törvénytelenység határán mozogva, a palánkon ülve hol erre, hol arra teszik le a lábukat annak érdekében, hogy észszerűen, az egészséges életösztön és a józan ész által vezérelve biztosítsák az ott élők tényleges jólétét, amiben nemcsak a mennyiségi növekedés található meg, hanem megvan a minőségi változás, a minőségi javulás, tehát a pozitív irányú változás, amely az egymásba vetett bizalomban, a megértésben, a szolidaritásban, a helyi közösségi és a nemzeti minimum kölcsönös elfogadásában ölt testet.

Végtelenül fontos, hogy ezt is rögzítsük, hogy nemcsak a személyes, hanem a helyi közösségi, a nagyobb közösségi települések közötti hálózati együttműködésben megnyilvánuló szolidaritás és a nemzeti

szolidaritás, egyetértés is alapvető kérdésekben legyen. Ha ez megvan, akkor értelemszerűen el tudják indítani a változást. Ezeket helyi hősöknek is nevezhetjük, prófétáknak. Ugye, a próféták nem itt vannak, nem mi vagyunk azok, akik itt beszélünk, és hangosabban, egymásnál is hangosabban akarunk itt klímaváltozásról és veszélyhelyzetről beszélni, hanem helyben vannak meg ezek a derék emberek. Az ő jó gyakorlatukat kell figyelemmel kísérni, és ezek a jó gyakorlatok azok, amelyek megtalálják egymás irányába az együttműködést a szívek és a mindennapi cselekedetek tekintetében. Tehát a szemlélet formálása a jó gyakorlatok által egy nagyon fontos dolog.

Mindezeket azért mondom, mert az elmúlt húsz esztendőben volt alkalmam arra, hogy számos ilyen kutatásszervezői feladatot elvégezzek. A vidéki kistéleplési életviszonyokat kutató falukutató mozgalom a mi védernyőnk alatt működött az elmúlt két évtizedben. Nagyon sok jó gyakorlatot sikerült ebből átmenteni és közkinccsé tenni, akár a helyi élelmészellátás, a vízbiztonság vagy a demográfiai stabilizáció, a kritikus infrastruktúrák, helyi infrastruktúrák bevizsgálása és azok feljavítása terén. Ha ezeket kicsiben meg lehet csinálni, akkor ezeket nagyban is meg lehet csinálni.

Fiatalok voltunk még akkor, amikor a kétezres évek első felében a Bundeswehr jövőkutató intézetével volt módunk egy rövid együttműködésre, és láttuk azokat a forgatókönyveket, amelyeket nemcsak vizionáltak, hanem amelyeket papírra vetettek, megfontoltak, hogy milyen változások fognak jelentkezni az éghajlatváltozásból, az éghajlatváltozás következtében átalakított geopolitikai viszonyokból, migrációs nyomásból, a kulturális sokszínűség elvegyüléséből, milyen kihívások fognak majd jelentkezni Európa és Németország életében. Akkor döntöttünk úgy a kollégáimmal, hogy egy életünk, egy halálunk, próbáljuk meg mi is ezt az értékelési keretrendszert összerakni. A Földtani Intézetben a Nemzeti Alkalmazkodási Központon belül ez a nemzeti alkalmazkodási térinformatikai rendszer lett az, amely erre jó lehetőséget biztosít, amely tökéletesen alkalmas arra, hogy mind az élelmészbiztonság, a vízbiztonság, a demográfiai stabilizáció és a kritikus infrastruktúrák vizsgálata szükséges beavatkozásokkal történő megerősítése modellezhetővé váljon. Ezeket a javaslatokat mind a kormányzat, mind az önkormányzatok irányába elérhetővé kell tenni, és ez így működik.

Tehát azért javasolom mindig képviselőtársaim számára is, akik klímakérdésekkel, klímapolitikával, annak alkalmazkodási aspektusával foglalkoznak, hogy regisztráljanak a nemzeti alkalmazkodási térinformatikai rendszer platformján, mert olyan információkhoz, olyan kutatási anyagokhoz, olyan stratégiai cselekvési tervek készítéséhez szükséges háttér-információkhoz jutnak, amelyekkel nemcsak a saját maguk, hanem a környezetük életét is pozitívan tudják befolyásolni.

Tisztelt Képviselőtársaim! Földtörténeti léptéki változás zajlik, nem egyszerű vészhelyzetről van szó, és éppen ezért egy nagyobb összefüggési rendszerbe,

keretrendszerbe kell elhelyeznünk ennek a kérdésnek a megvitatását. Tehát nem arról kell beszélnünk, hogy hirdessük ki a klímavészhelyzetet, hanem arról kell beszélni, hogy hogyan lehet az Országgyűlés által elfogadott nemzeti éghajlatváltozási stratégiát aprópénzre váltani, hogyan lehet amögé a cselekvési terveket odatenni, és hogyan lehet a cselekvési tervek mögé konkrét finanszírozási programokat is társítani, hogy a rendelkezésünkre álló pénzügyi forrásokat az önkormányzatok és a gazdasági szereplők a legoptimálisabban tudják megvalósítani.

(12.30)

Hiányoltak ilyen jellegű lépéseket a vezérszónoki felszólalásban, ezért kiemelnék néhány dolgot, például azt, hogy az elmúlt években közel 6500 hektáron valósultak meg erdőtelepítések. Az a kormányzati cél - ami a jelen időszakban is a megvalósítás útját járja -, hogy az erdőterületek nagysága 21 százalékról 27 százalékra növekedjen. 2010-től 2019 júliusáig 82 új országos jelentőségű védett természeti terület létesült több mint 4 ezer hektáros területen. 2010 és 2018 között már több mint 120 milliárd forintot költött a kormány környezetikár-mentesítésre. Hamarosan elkezdődik itt a Házban a mai napon a környezetvédelmi törvény vitája, ahol a barnamezős területek revitalizációjára vonatkozó hatékonyabb kormányzati beavatkozás feltételeinek a megerősítéséről is szó lesz. Ajánlom a tisztelt figyelmükbe, mint ahogy azt is, hogy a Levegő Munkacsoporttal való egyetértésben egy olyan javaslat is szerepel, amely teljes tiltását írná elő a zöldhulladék- és avarégetésnek, amely az egyik legnagyobb légszennyező, s amely jelentős mértékben rontja a klímaváltozásból fakadó kedvezőtlen körülmények alakulását, tehát tovább ront rajtuk. Említette államtitkár úr, hogy azon 21 ország közé tartozik Magyarország a világon, ahol 1990 óta úgy nőtt a gazdasági teljesítmény és úgy jöttek létre munkahelyek, hogy a szén-dioxid-kibocsátás és az energiafelhasználás is csökkent, elvált egymástól a két folyamat. Ez egy lényeges dolog.

Az öntözött területek nagyságáról beszélnék még két gondolat erejéig. 87 ezer hektárról 2022-re, tehát két év múlva 200 ezer, 2030-ra pedig 400 ezer hektárra növeli a kormányzat az öntözhető mezőgazdasági területek nagyságát. Ha élelmész-önrendelkezésről, élelmészbiztonságról beszélünk, akkor ez egy alapvetően szükséges kormányzati lépés, amely már rég nem a stratégia, hanem a cselekvés szintjén tart.

Áttekintve az önök által benyújtott törvényjavaslatot, néhány észrevételt szeretnék ezzel kapcsolatosan is tenni. Képviselőcsoportunk továbbra is azon az állásponton van, hogy a nemzeti klímapolitikának igazodnia kell a klímavédelmet szolgáló nemzetközi és európai uniós vállalásainkhoz. S ahhoz is igazodnunk kell, azt is figyelembe kell vennünk, hogy ki milyen mértékben járult hozzá a jelenlegi globális változások kialakulásához nemzetállami szinten, milyen erőforrásokkal, gazdasági erővel rendelkezik, és mindezek figyelembevételével történjék meg a közös

erőfeszítések meghatározása is. Tehát csak olyan mértékben, amilyen mértékű teherviselő képességünk van, és amilyen mértékben hozzájárultunk a változásokhoz, vegyünk részt a probléma kezelésében. Ez is egy alapvető nemzeti érdek. Tehát mi kis kibocsátóként hiába nyomorgatjuk magunkat jobban a nemzetközi vállalatoknál, attól még a kedvező globális változások nem fognak elindulni, nem fognak felgyorsulni, viszont a mi országunk, a mi társadalmunk és ezen belül a gazdaságunk, amely a valós igényeket kellene hogy kiszolgálja, károkat szenvedne el ebben a nemzetközi együttműködésben.

Fontosnak tartjuk, hogy az egész Kárpát-medencét érintően érvényes válaszokat kell adni. Ez a nemzeti minimumhoz hozzátartozik. Nem szeretnék itt képviselőtársat megnevezni pozitív példaként, akinek a felszólalásait a tegnapi napon is hallhattuk és vélhetően a mai napon is fogjuk még hallani és hallottuk eddig is, aki úgy fogalmaz meg kritikái észrevételeket a kormányzati cselekvések irányában, hogy közben a nemzeti minimum keretrendszeréből nem lép ki, és azt elfogadottnak tartja. Nagyon fontos, hogy normális párbeszédet tudjunk itt folytatni, hogy ilyen jellegű testtartással rendelkező képviselők vegyenek részt ezeknek a kérdéseknek a megvitatásában.

Fontosnak tartjuk, hogy a hazai környezetet, társadalmat, gazdaságot tekintve is meg kell felelni minden előttünk álló kihívásnak. Tehát a természeti, azon belül az emberi, társadalmi alrendszer és annak a gazdasági alrendszerét is figyelembe kell venni, mert bárhol nyúlunk bele a rendszerbe, a potmétert bárhol mozdítjuk meg, abban a pillanatban mozdul minden, de korántsem olyan arányban mozdul minden az alrendszereken belül, mint amekkorát mozdítunk egy társadalmi vagy gazdasági alrendszernek, fogyasztásnak a kicsi mutatóján. Fontos a karbonsemleges atomenergia-felhasználás és a fotovoltaiikus energia-előállítás együttes figyelembevétele az energiamix meghatározásában.

Fontosnak tartjuk azt, hogy az üvegházhatású gázok kibocsátását legalább 40 százalékkal csökkentse Magyarország 2030-ig 1990-hez képest. Fontosnak tartjuk azt, hogy a végső energiafelhasználás 2030-at követően a 2005-ös szintet meghaladó növekedés esetén növekményt kizárólag karbonsemleges, tehát alapvetően atomenergia és megújuló energiaforrásból biztosítsa. Az ország a bruttó végső energiafogyasztásban legalább 21 százalékos megújuló energiaforrás-részarányt érjen el 2030-ig, és 2050-re érje el a teljes klímasemlegességet, azaz az üvegházhatású gázok még fennmaradó hazai kibocsátása, valamint elnyelése 2050-re egyensúlyba kerüljön.

Javasoljuk, hogy kapjon a kormány felhatalmazást arra, hogy dolgozza ki a magyarországi lignit- és szénenergiák bezárásának szabályozását, tekintettel a munkaerőpiaci és szociális szempontokra. Itt is ez a potméter: ha beavatkozunk egy magasabb közösségi cél érdekében, akkor a helyi érdekek jelentős mértékben sérülhetnek, olyan mértékben sérülhetnek a helyi érdekek, amelyek a napi megélhetésüket negatívan

befolyásolják. Tehát ebben az esetben úgy kell kivetnünk a magasabb cél érdekében egy jelentős üvegházgáz-kibocsátó szektor működését, hogy a helyben élők mindennapi megélhetése, társadalmi jóléti boldogulása biztosított legyen alapszinten.

Kapjon felhatalmazást a kormány a bruttó végső energiafogyasztás tekintetében, hogy 2030-ra legalább 21 százalékos megújuló energiaforrás-részarányt érjünk el.

Kapjon felhatalmazást a kormány arra is, hogy a lakosság és a helyi közösségi fogyasztók aktív energia-termelőkké válhassanak. Tehát ne csak fogyasztóként legyenek jelen az ellátóhálózatban, hanem aktív energiatermelőkként is, hogy a helyi szintű termelésben osztoztott termeléselosztás, tehát helyi ellátórendszerek jöjjenek létre, és ezt le kell követnie a jogi szabályozásnak is.

Kapjon felhatalmazást a kormány arra is, hogy kidolgozza az energiaszolgáltatókra vonatkozó energiahatékonysági kötelezettségi rendszert. Ez is az erőforrás- és a kötelezettségmegosztási rendszer egyensúlyát erősíti, elősegítve az energiahatékonyság növelésének a programját. Tehát ne csak lakossági oldalról, hanem termelői oldalról, szolgáltatói oldalról is legyen erőfeszítés.

Kapjon felhatalmazást a kormány arra is, hogy kidolgozza a hazai vállalkozások megújuló energia- és energiahatékonysági fejlesztéseinek támogatási programját. Ez is egy lényeges lépés.

S kapjon arra is felhatalmazást a kormány, hogy kidolgozza a kapcsolódó közpolitikai szabályozások, a közlekedés, energia, hulladékgazdálkodási politika, víz-, mező- és erdőgazdálkodási politika, terület- és településfejlesztési politika módosítását a fenntarthatóság szempontjainak a figyelembevételével, hogy ne csupán mennyiségi, hanem minőségi változások is bekövetkezzenek a létkörülményekben.

Kapjon felhatalmazást a kormány arra is, hogy olyan támogatási programokat dolgozzon ki, amelyek a klímavédelem technológiai szempontú megoldásainak ösztönzését is támogatják. Tehát nem kell megijedni a technológiától, de nem szabad, hogy csupán a feltörekvő innovációk, technológiai vívmányok és az a mögé szerveződő gazdasági érdekek domináljanak, hanem mindezt tudatosan tudjuk fölhasználni a közös céljaink megvalósítása érdekében. Ne elszenvedői legyünk a technológiai változásnak, hanem tudatos alakítói.

(12.40)

Kapjon felhatalmazást arra is a kormány, hogy a klímavédelmet szolgáló költségvetésből finanszírozott fejlesztések forrásának megteremtése céljából a zöld államkötvényt bocsássa ki, és jöjjön létre az a zöldberuházási rendszer, amely tudja segíteni mind ezeknek a céloknak a megvalósítását, amelyek a kibocsátáscsökkentést is szolgálják, másrészt pedig a megváltozó körülményekhez történő sikeres alkalmazkodást is.

Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Országgyűlés! Elnök Úr! Hogyha hasonló hangnemben tudjuk lefolytatni a vitát, érdemi kérdésekről tudunk beszélni, érdemi javaslatokat tudunk megvitatni, akkor, azt gondolom, hogy születhet az elkövetkezendő hetekben Magyarországon is klímatorvény, a klímastratégiát megerősítő törvény, amely segítséget, támogatást nyújt a kormányzat számára, sőt kötelezettséget is ró a kormányzatra annak érdekében, hogy az ágazati stratégiában megfogalmazott nemzetpolitikai célok mentén történő beavatkozások cselekvési tervek formájában és finanszírozási programok keretében is segítséget nyújtsanak ennek a földtörténeti léptékű változásnak a megértéséhez, felfogásához, megfelelő értékeléséhez, a szemléletünk változásához és a szemléletünk változásából fakadó napi cselekvéseink változásához is, amiben a sok kicsi egyéni változás, a helyi közösségek erőfeszítései is összeadódhatnak, és tényleges változást tudnak elindítani.

Ebben az esetben könnyebben tudunk alkalmazkodni a megváltozó természeti feltételekhez úgy, hogy a közben ránk nehezedő, kétarcú nemzetközi politikai és gazdasági elvárások meglehetősen szűk mozgásterébe ne szoruljunk be, vagy ott ne tévedjünk el. Ez egy lényeges dolog, mert az a fajta koncentráció, amiről beszéltem, az a fegyveres, pénzügyi és információs koncentráció nem nagyon szeretné azt, hogy akár nemzetállami vagy helyi szinten a helyi közösségek olyan mozgásteret teremtsenek maguknak, amely a saját nemzeti karakterüknek megfelelő berendezkedést és mindennapi életet biztosítana. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Taps.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Ház! A Jobbik képviselőcsoportjának vezérszónoka Nunkovics Tibor képviselő úr. Parancsoljon, öné a szó.

NUNKOVICS TIBOR, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Ház! Ígérem, megpróbálok nem olyan hosszú lenni, mint Bencsik János képviselőtársam, bár nagyon örülök az ő felszólalásának, mert előremutató gondolatokat hallhattunk itt az elmúlt fél órában...

ELNÖK: Bocsánatot kérek, képviselő úr, csak azért szeretnék egy dolgot megjegyezni: önnek is 30 perces az időkerete *(Nunkovics Tibor: Nyilván...)*, tehát nyugodtan kifejtheti a gondolatait. Parancsoljon!

NUNKOVICS TIBOR, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen, hogy erre emlékeztetett, elnök úr. *(Derültség az ellenzéki pártok padsoraiból.)* Azért örülök annak, hogy ez a javaslat ide került a Ház elé, és tudunk róla vitázni. Abban egyetértünk Bencsik János képviselőtársammal, hogy valóban jó lenne ezt a vitát megfelelő mederben lefolytatni, és végül egy olyan közös döntést meghozni, teljesen mindegy, hogy most azzal ellentétesen, hogy ez most

egy ellenzéki indítvány, amelyet, tudjuk, a kormánypártok nem nagyon szoktak szeretni, de reméljük, hogy ezúttal befogadóképesek lesznek. Mi is befogadóképesek leszünk majd szerintem az ő javaslataikkal kapcsolatban.

Két oldalról közelíteném meg a témát. Az egyik a kormány hozzáállása. Elnézést, képviselőtársam - valószínűleg el fogom rontani Bencsik János képviselőtársamnak a hangulatát -, de azért az mégiscsak szembetűnő, hogy itt szépen felsorolták, hogy az elmúlt tíz év alatt miket tettek a környezetvédelem oltárán és a klímavédelem oltárán, de azért mégiscsak leépült ennek az intézményi rendszere. Vagy mégiscsak azt látjuk, hogy az elmúlt két évben előretörték az önköz köthető oligarchák - lásd Mészáros Lőrinc vagy Tiborcz István, aki most a napelemparkok biznisszébe vágott bele -, tehát mégiscsak vannak ilyen előrelépések önöknek, amelyek mellett nem tudunk elmentni szó nélkül.

Nekem az a problémám az önök klímavédelmi javaslatával vagy csomagjával, hogy ez már sokkal hamarabb megvalósulhatott volna. Tartalmilag azt mondom, hogy majdnem teljesen rendben van, de mégiscsak lássuk azt, hogy ezeket a javaslatokat, amelyek ott szerepelnek benne, az elmúlt, mondjuk, öt-hat vagy nyolc évben az ellenzéki képviselők sorra nyújtották be, és akkor ezekkel a mélyenszántó gondolatokkal, amelyeket most ön is elmondott, Bencsik János képviselőtársam, nem találkozhattunk itt a Parlament falai között, amit én nagyon sajnállok, hiszen akkor már valószínűleg egy mindenki által elfogadott javaslatcsomaggal állhatnánk szemben, és például ez a mostani vita sem valósulhatott volna meg, hiszen történtek volna olyan lépések, amelyekben, én azt gondolom, mindannyian egyetértünk és mindannyian támogatjuk.

A jelenlegi helyzeten a koronavírus-járvány viszont rengeteget változtat, és azt gondolom, hogy figyelembe kell vennünk a klímaváltozás terén, amikor a klímaváltozásról beszélünk, a koronavírus-járvány hatásait is, hogy egyébként miért súlyosbodott el ennyire ez a járvány, és miért lett világszintű. Nagyon sok ember hal meg naponta ebben a járványban, és nem tehetjük meg azt az ő emlékünk miatt sem, hogy nem foglalkozunk azzal, hogy milyen összefüggései vannak egyébként a járványnak, az emberiségnek, az emberiség gazdálkodásának és életformájának, valamint a klímaváltozásnak, ugyanis a klímaváltozás és a járvány, ha nem is közvetlenül, de közvetetten mégiscsak összefüggő jelenségek.

Azt láthatjuk most a járvány hatásaként, hogy csökkent az üvegházhatású gázok kibocsátása, csökkent a légiforgalom, ami a klímavédelem szempontjából egy jó dolog, de amint elmondtam, a járványnak van egy másik oldala is, hogy itt emberek halnak meg, és emberek kerülnek kórházakba. Tehát arra kell nekünk felkészülni, és arra kell hosszú távú célokat kitűzni, hogy miután a járvány elmúlik - és azt gondolom, hogy egyébként a magyar újságírói szakmában is egyetértés van ebben, hiszen például pont nemrég a

Demokratában olvastam erről egy cikket -, igenis változtatni kell majd az emberi hozzáálláson, az emberi életvitelen ahhoz, hogy a járvány után, miután ezt sikerült leküzdenünk, ne térjünk még brutálisabban vissza azokhoz a megszokott, az életünket, a napjainkat kitevő eseményekhez, amelyek egyébként előidézik a klímaváltozást, és hogy ne legyen még nagyobb CO₂-kibocsátás. Egyébként több szaklap is figyelmeztet arra, hogy 2008-ban, amikor szintén gazdasági válság volt, szintén visszaesett az üvegházhatású gázok kibocsátása, ami 2010-től azért brutális mértéket öltött, és lehet, hogy most örülünk annak, hogy az üvegházhatású gázok kibocsátása csökkent, de ha elmúlik a járvány, és elmúlik a gazdasági válság, a járvány okozta gazdasági válság, akkor bizony azzal kell majd szembenéznünk, ha valóban nem változtatunk a hozzáállásunkon, hogy még brutálisabb lesz a klímaválság elleni harc, még nagyobb erőket kell hogy felemésszen.

Éppen ezért én fontosnak tartom, hogy Magyarország igenis járjon élen abban... - és ez a kormány politikájával teljesen megegyezik, hiszen önök azt mondják, hogy a munkahelyeket meg kell tartani, sőt újakat kell létrehozni. Akkor miért nem hozunk létre például a zöldszektorban? Például a megújuló energiaforrások területén van lehetőségünk arra, hogy munkahelyeket teremtsünk, és ezzel élen tudunk járni egyébként nemcsak Európában, hanem akár még világszinten is, hiszen mozgásterünk van a témában. És ha jól tudom, akkor anyagi mozgásterünk is van a témában, hiszen nem véletlen, hogy például a Mátrai Erőművet 17 milliárd forintért vásárolta meg az állam, egyébként azt a Mátrai Erőművet - és itt most szintén egy kis kritikát, ha megengednek a kormány felé -, amit Mészáros Lőrinc, miniszterelnök úr legjobb barátja, 6 milliárd forintért vásárolt meg. Most pedig rá két évre a magyar állam 17 milliárd forintért vásárolt meg egy olyan kivézetett erőművet, egy fosszilis erőművet, amelyből egyébként 11 milliárd forint osztalékot is kifizettek maguknak, illetve még pluszban az évek alatt 7 milliárd forint állami támogatást is kaptak fejlesztésekre, beruházásokra, amelyek azért részben meg is történtek.

(12.50)

Ezt az erőművet a magyar államnak át kell vennie, és több száz milliárd forintot fog felemészteni eleve, hogy átalakítsák, amivel amúgy teljes mértékben egyetérttek, tehát ezt az erőművet nyilván modernizálni kell, át kell alakítani, de mellette még a pénzügyi nehézségeket is majd a magyar adófizetőknek kell megfizetniük. Tehát azt gondolom, nem ez lenne az út. Nem ez lenne az út, hogy Mészáros Lőrinc zsebébe tömjük ki, miközben önöknek a klímaváltozás elleni harc... Nemrég még azt hallottuk, hogy az ellenzék klímahisztit csinál. Most nyilván önök is mérték, látják, hogy a saját táborukat is erodálná, ha erről a témáról nem beszélnének, így fordultak. Elnézést, én ennek örülök, örülök, hogy megtörtént ez a zöldfor-

dulat a Fideszben, csak azt szeretném, hogy a zöldfordulatra szánt források, adófizetői pénzek ne egy gazdasági holdudvart és ne bizonyos emberek pénztárcáját gazdagítsák, hanem azok megfelelő helyre menjenek, és a magyar emberek, a magyar háztartások hasznára váljon.

Ezért arra kérem önöket, és nyilván a vita során még sok párbeszéd fog lezajlani, hogy amikor mérlegelik majd ezt a javaslatot, tegyenek olyan módosító indítványokat, amelyek számunkra is biztosan elfogadhatók lesznek, és legyünk engedékenyek tényleg egymással azért, amit Bencsik János képviselőtársam is elmondott, hogy miután a járvány és a gazdasági válság elmúlik, utána egy új életet és egy új felfogást tudjunk meghonosítani Magyarországon. Köszönöm. *(Taps az ellenzéki padsorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Képviselőtársaim! A KDNP képviselőcsoportjának vezérszónoka Aradszki András képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

DR. ARADSZKI ANDRÁS, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Tisztelt Államtitkár Úr! Ma egy olyan törvényjavaslat és határozati javaslat vitáját kezdtük meg, amelyek megvitatásának előzménye volt, tulajdonképpen jó előzménye lehetett volna a 2018. december 12-én az éghajlatváltozásról megtartott vitanap. Akkor a határozati javaslatot és törvényjavaslatot benyújtók más egyéb elfoglaltságuk miatt távol maradtak a vitanaptól, akkor ez a fontos, az emberiség számára is fontos kérdés megvitatása nem volt olyan súlyú, hogy részt vegyenek ezen a vitán. Ha itt lettek volna, hallhatták volna, hogy a részt vevő képviselők között egyetértés volt abban, hogy az emberiség modern korában megtapasztalt légköri felmelegedés kiváltó oka alapvetően az emberi tevékenységre vezethető vissza.

Nyilvánvalóvá tettük, hogy az éghajlatváltozásból eredő komplex elemzésnek vannak gazdasági, technológiai, szociális és politikai aspektusai is, amelyek között el kell tudni igazodni, és meg kell találni azt a stratégiát, amely stratégia úgy tud sikeres lenni az éghajlatváltozás megállításában, a felmelegedés maximalizálásában, hogy legalábbis nem rontja az emberi lét minőségét. Arra, hogy milyen lesz az emberi lét minősége a jövőben, milyen elvárásoknak, milyen élethelyzeteknek felel meg az emberiség, hadd ne térjek ki, mert nem vagyok jövőbe látó. Azonban bizonyos, hogy ez a komplex feladat egy nagyon komoly kihívás számunkra, és ezen a napon ezzel kapcsolatban idéztem Ferenc pápának a Laudato si' enciklikáját, amelyben a következőkkel jellemezte a mai embert érő kihívást és a felelősségének objektív létét. „A fogyasztás, a pazarlás és a környezetkárosítás üteme meghaladta a bolygó lehetőségeit, olyannyira, hogy a mostani életmód, mivel nem fenntartható, csak katasztrófahoz vezethet, miként az egyes térségekben már ténylegesen visszatérően ez történik. A jelenlegi egyensúly-

vesztés hatásainak enyhítése attól függ, hogy mit teszünk most, különösen, ha figyelembe vesszük azt a felelősséget, amelyet nekünk tulajdonítanak azok, akiknek majd viselniük kell a legsúlyosabb következményeket.”

Tehát az emberiség számára eljött a tettek ideje, mégpedig a közös cselekvés ideje, mérlegelve a társadalompolitikai változások irányát, elemezve a globális kihívásokat. A mostani helyzetet egy sürgősségi osztályhoz tudnám hasonlítani, és az időpont is adekvát ehhez, amikor technológiai válaszokat kell keresnünk a felmerülő éghajlatváltozási indikátorokra, a felmelegedésre, a légkör elszennyeződésére, de nem kerülhetjük el azt sem és nem szorítkozhatunk arra sem, hogy csak technológiai kérdéseket keressünk, hanem, ahogy az előbb is mondtam, figyelniük kell az emberi lét minőségének alakulására is.

Tisztelt Ház! Ahogy elmondtam az előbb, 2018. december 12-én érdemi vitát lehetett volna folytatni ezekről a komoly kérdésekről és megközelítésekről, azonban nem volt erre lehetőségünk. Mi itt voltunk akkor és most is itt vagyunk és részt veszünk az előterjesztések vitájában. Mi történhetett 2018. december 12-e és a két javaslat benyújtása, 2019. augusztus 1-je és szeptember 5-e között, mi változott meg ez alatt az időszak alatt? Mondhatnánk azt is, hogy semmi különös, mert az ENSZ égisze alatt a közös gondolkodás eredményeként a 2015-ben létrejött párizsi megállapodás létezik, és a társult, elfogadó államok kellő erőfeszítéseket tesznek többségében az iránt, hogy az abban foglalt célok elérése realitássá váljon.

Erre csak egy-két adatot szeretnék mondani igazolásul. A Nemzeti Energia Ügynökség tanulmánya szerint az energiatermeléssel összefüggő üvegházhatású gáz kibocsátása a fejlett gazdaságokban 1,7 százalékos növekedés mellett vagy ellenére 3,2 százalékkal csökkent. Ebben a csökkenésben jól teljesített az Egyesült Államok, az Európai Unió és Japán. Ellenben kisebb mértékben, de nőtt a kibocsátás Kínában, Indiában és az úgynevezett harmadik világban. Ez a jelentés azt is mondja, hogy a sikeres kibocsátáscsökkentés mögött elsősorban az áll, hogy a fosszilis alapú energiatermelés részaránya az adott területeken, adott országokban csökkent, helyébe lépett egyrészt a megújuló alapú energiatermelés, másrészt növekedett a nukleáris kapacitások termelési mennyisége.

Az is látszik ebből a dologból, hogy a legnagyobb kibocsátók hozzájárulása elkezdődött, de mindannyian tudjuk, hogy ez még nem elég a klímaváltozással kapcsolatos problémáink kezelésére. De más is változott. Ami megváltozott ettől az időponttól kezdve - már úgy értem, a 2018. decemberi vitanap és a törvényjavaslat, illetve a határozati javaslat benyújtása közötti időszakban -, az az volt, hogy a világ számos országában a politikai baloldal, szövetkezve a liberálisokkal, új politikai terméket talált ki magának, a klímavészhelyzetet. A balliberális zöld erők ma is azt vallják, hogy ők a progresszívak, szemben a konzervatív nemzeti politikával. Ez a progresszivitás az, amely

mindig meg akarta változtatni az emberiséget és annak létezési formáit. Az effajta progressziónak jellemzője a politika tematizálása. Még olyan fontos dolgot is a politika eszközüvé silányítanak, mint a természetvédelem, természetvédelem, környezetvédelem. Ma új politikai témát találtak: ez a klímavédelem. Ma nem hallunk tőlük természet- és környezetvédelemről, hanem ők most klímavédők és klímatudatosak. A klímavészhelyzetet meg kell hirdetni, mert vannak klímagyilkosok, miképpen régebben voltak maradiak és reakciók. Ez a fajta progresszivitás nagyon gyorsan tud haladni, így hamar eljutottak a mezőgazdaság, az állattartás korlátozásáig, megszüntetésének óhajáig.

(13.00)

Ennek az új politikának az alkalmazását éreztük és érezhettük az előttem szóló előadók hozzászólásaiból, kivéve Bencsik Jánosét. Ennek az igazolására hadd mondjak egy-két másik tény! Eddig a világ 1250 önkormányzata hirdetett klímavészhelyzetet, ahogy 2019 novemberének végén az Európai Parlament is. Emellett 16 ország van, ahol egyes régiók hirdették ki a klímavészhelyzetet, és 9 olyan ország van, ahol azt a parlament állapította meg. Ezek Argentína, Ausztria, Banglades, Franciaország, Írország, Japán, Málta, Portugália és Spanyolország. A felsorolt országok többségét balos, zöld- és liberális politikusok vezetik. Macron elnök neoliberais csapatáról ez egyértelműen állítható, Kanadában olykor a szélsőség határát érintő liberális baloldali többség van, ugyanez mondható el Argentínáról és a spanyol kormányzó erőkről is.

Ha ránézünk a térképre, eléggé egyértelmű, hogy a klímavészhelyzetet a nyugati világban és a fejlett országokban szeretnék kihirdetni, Európa, illetve Észak-Amerika és Ausztrália nagyvárosaiban, kerületeiben, régióiban. Afrika, Dél-Amerika és Ázsia szinte teljesen hiányzik a klímavészhelyzetet hirdető listájáról. A legnagyobb kibocsátók közül India és Kína sehol nincsen. Tehát a világnak azon a részén, ahol szintén sok tennivaló van a klímavédelemmel kapcsolatban, nincs klímavészhelyzet, pedig úgy gondolom, hogy ezekben az országokban nem az energiafelhasználást kell kiemelten megcélozni, mert itt számos területen létezik az energiaéhség, hanem azt, hogy az energiatermelés elkerülhetetlen növekedése minél kisebb CO₂-kibocsátással történjen, megtartva az elnyelő természetes kapacitásokat és lehetőségeket. Ez az egyik igazi nagy kihívás, és elsősorban itt jelentkezik az, hogy nem feltétlenül technológiai választ kell adnunk a klímaváltozás kihívására.

Tisztelt Ház! Mint ismeretes, az Európai Parlament 2019. november végén szintén klímavészhelyzetet hirdetett. A magyar néppárti delegáció ezt nem szavazta meg, állásfoglalásukban ezt írták: a néppárti frakció a klímavédelem ügyében és az újabb és újabb szavak helyett a cselekvés mellett foglal állást. A klímaváltozás valós folyamat, valós veszély, ezért pusztán fölösleges szójáték, hogy vészhelyzetről vagy sür-

gősségiről beszélünk, a lényeges a cselekvés. A magyar kormány eddigi tevékenysége során, 2010 óta, ha nézzük, szintén a cselekvés oldalára áll, és nem az újabb és újabb szavak megalkotásához, kimondásához ad garanciát vagy ad hozzájárulást.

Ha a cselekvésről beszélünk, akkor érdemes megvizsgálni, hogy a magyar parlament, a kormány milyen döntéseket, intézkedéseket hozott az éghajlatváltozással szemben. Az elfogadott Alaptörvényünk már eleve tartalmazza azt a gondolatot, hogy meg kell óvnunk a Kárpát-medence természet adta értékeit, és azt is, hogy felelősséget kell viselnünk utódainkért, és természeti erőforrásaink gondos használatával védelmeznünk kell az utánunk jövő nemzedék életfeltételeit. Az Alaptörvényünkben fakadóan a kormány intézkedései nem klímavédelemről, nem klímavészhelyezetről szólnak, hanem összhangban az európai uniós kötelezettségeinkkel, az Alaptörvényben megfogalmazott teremtésvédelmi elveket támogatva a természetvédelemre, a környezetvédelemre irányulnak.

Ennek céljait meghatároztuk, a keretrendszerét folyamatosan alakítjuk ki. A parlament elfogadta a nemzeti éghajlatváltozási stratégia második változatát 2018. október 30-án, amit a parlament ellenzéki része nem szavazott meg. 2020. január 8-án a nemzeti tiszta fejlődési stratégia tervezete készült el, amelynek részei a nemzeti energia- és klímaterv, új nemzeti energiastratégia, az éghajlatváltozás Kárpát-medencei hatását vizsgáló jelentés, és pluszként benne van, elfogadott lett a nemzeti éghajlatváltozási stratégia második változata, aminek a végrehajtása az éghajlatváltozási cselekvési terv, amelyből három-három évente négy-négy darab születik majd meg.

Mit tartalmaznak ezek a dokumentumok? Vizsgálják a 2018-2030 közötti időtartamban 2050-re tekintve az éghajlatváltozás hatásait, ökoszisztémák és ágazatok éghajlati sérülékenységének értékelését, az üvegházhatású gázok 2050-es céljai elérését és céljait, céltartományait. Tartalmazza a hazai dekarbonizációs úttervet, nemzeti alkalmazkodási stratégiát, szemléletformálási tervet.

A kormány a nemzeti tiszta fejlődési stratégiának, ami tervezet, szintén több alrendszerét állapította meg: nemzeti energia- és klímatervet, új nemzeti energiastratégiát és az éghajlatváltozás Kárpát-medencei hatását elemző jelentést. Fontosnak tartom elmondani, hogy mindezek a dokumentumok összhangban vannak azokkal a célokkal, amelyeket európai uniós szinten, illetve a párizsi klímamegállapodás tekintetében egyetemes, globális szinten Magyarország elfogadott és támogatott.

Én azt gondolom, hogy ezeknek a dokumentumoknak a birtokában a kormány kormányzati szinten is letett előre fontos lépéseket. Hadd emeljem ki, hogy 2018 után egyesítette az energetikai és a klímavédelmi feladatokat az Innovációs és Technológiai Minisztériumon belül, ezáltal is egy komplexebb és harmonizáltabb megközelítés kidolgozására vált valóra nagyobb lehetőség, ami mindannyiunk javát fogja szolgálni.

Fontosnak tartom azt is aláhúzni, hogy az elmúlt időszak alatt olyan döntések, olyan akciótervek kerültek előtérbe, illetve olyanokat fogadtunk el, amelyek határozottan leteszik a voksot, leszik az álláspontot a klímasemlegesség mellett. Magyarország 2050-ig vállalta, hogy az üvegházhatású gázok kibocsátását 1990-hez képest 95 százalékkal csökkenti. Ehhez fontos lépéseket már korábban is megtettünk, amikor az energiatermelés tekintetében egyrészt bezártuk a Vértesi Erőművet, bezártuk a márkushegyi bányát, és most szó van a Mátrai Erőmű átalakításáról is. Döntés született a szintén klímasemlegességi szempontból kulcspozícióban lévő Paksi Atomerőmű kapacitásának fenntartásáról, és döntés született arról is, hogy milyen arányban és milyen módon kívánjuk kiegészíteni a bázis-, alaperőművi szolgáltatást a megújulókra épített áramszolgáltatásra, energiaszolgáltatásra is. Az bizonyos, hogy 2045-re ezek a számok olyanok lesznek, amelyek egyébként meghaladják az előterjesztés tárgyát képező törvényjavaslatban foglalt elvárásokat is.

Összességében azt tudom mondani, tisztelt Ház, hogy a magyar kormánynak megvan az a szándéka és elkötelezettsége, hogy az akciótervében megfogalmazottaknak megfelelően a következő években a jövő nemzedék életfeltételeinek biztosítása érdekében megtegye azokat a lépéseket, amelyek az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentését jelentik. És nemcsak az energetikában vannak ezek a fontos lépések, hanem a közlekedésben is, amelyik a második legnagyobb kibocsátó terület az üvegházhatású gázok kibocsátásában.

A már jóval ezelőtt, több évvel ezelőtt elindult Jedlik Ányos-program keretei között a közlekedés elektrifikációja mellett tette le a voksot, ami azt jelentette, hogy olyan támogatási rendszert dolgozott ki a kormány, amelynek következtében lehetőség nyílt arra több helyen és időben, hogy gyorsított állomások induljanak. Támogatások keretei között megkönnyítettük az elektromos meghajtású gépjárművek beszerzését, és mindamellert azt a célt fogadtuk el és gyakoroltuk a munkánk során, amely szerint el akarjuk érni, hogy az ország elektromos autóval, elektromos közlekedéssel átjárható legyen.

(13.10)

Mindezeket összegezve azt kell mondanom, hogy e tekintetben igen-igen jól állunk, összhangban vagyunk a vállalt európai kötelezettségeinkkel, és Magyarország a hozzájárulásához képest azt meghaladó módon járul hozzá a klímavédelemhez; a hozzájárulás alatt azt értem, hogy milyen mértékben vesz részt az üvegházhatású gázok kibocsátásában. Azt kell mondanom, hogy e tekintetben az 1990-es bázishoz képest jól állunk, tartani tudjuk azt, hogy 2030-ra '90-hez képest az üvegházhatású gázok kibocsátása 40 százalékkal csökkenjen, és ezt a későbbiekben magasabb szintre tudjuk emelni.

Ha megnézzük a benyújtott törvényjavaslatot, illetve határozati javaslatot, tisztelt Ház, akkor azt lehet

mondani, hogy az elmondottakra figyelemmel is annak elfogadása, jövőbeni elfogadása egy kissé idejétmúlt lenne, azaz nem időszerű már a benyújtott országgyűlési határozati javaslat elfogadása.

Ha megnézzük a pontokat, az 1. pont arról szól, hogy az Országgyűlés kötelezze a hivatalos úton kijelölt képviselőjét, hogy '19. szeptember 23-án, a rendkívüli ENSZ-klimacsúcson milyen álláspontot kövessen a képviselő. Anélkül, hogy ez a határozati javaslat elfogadásra került volna, ezeknek a követelményeknek megfelelően járt el a magyar képviselő, amit ebben a határozati javaslatban a benyújtók megfogalmaztak.

A 2. pont tekintetében két döntésre tett javaslatot a határozati javaslatot benyújtó. Egyrészt, hogy haladéktalanul hirdesse ki a klímavész helyzetet, azt mondanom kell, ahogy a vita eddigi részében elhangzott, hogy igazából mi ezt az eddigi intézkedésekkel kapcsolatban nehezen tartjuk összehangolhatónak, másrészt, ahogy én ezt korábban is elmondtam, a törvényjavaslatnak ebben a formában történő benyújtása inkább egy politikai harci mezőre terelné el ennek a komoly kérdésnek a megvitatását. Az a pont is, hogy az EU-s és a nemzetközi klímavédelmi célokkal összhangban, azok tükrében vizsgáljuk felül az energiahatékonyság javításával összefüggő hazai célkitűzéseket, különös tekintettel nemzeti érdekeinkre, ez megtörtént. Az előbb felsorolt dokumentumokban ez a felülvizsgálat megjelenik, és magasabb szintű célértéket kívánunk meghatározott időn belül elérni. Magáról a törvényről is ugyanezt lehetne elmondani; jó része a dokumentumok - az előbb általam felsorolt és a kormány által előterjesztett, illetve a parlament által elfogadott dokumentumok - szerint megvalósult már.

Azzal nem tudunk mit kezdeni, hogy Magyarország 2030-ra legalább 55 százalékkal csökkentse az üvegházhatású gáz kibocsátását. Egyetértek Bencsik Jánossal, a KDNP frakciója is azon az állásponton van, hogy az eddigi európai uniós kötelezettségek keretei között fogunk eljárni, azokat teljesíteni fogjuk. Nyilvánvaló az, hogy a parlamentben szereplő zöldpárti indítványt ennek a komplex és a magyar élethelyzethez és az európai viszonyokhoz igazodó megközelítésnek a tekintetében nem tudjuk már elfogadni. Ugyanez vonatkozik az energia felhasználásával kapcsolatosan is, mert ez elsősorban a gazdasági növekedéssel összefüggő kérdés, és a gazdasági növekedéssel összefüggésben azért itt jó eredményeket értünk el, ahogy említettem korábban, és úgy sikerült a gazdasági növekedést végrehajtanunk, hogy a kibocsátás, az energiafelhasználás csökkent. Én azt gondolom, hogy e tekintetben a magyar gazdaság az elmúlt tíz évben kifejezetten jól vizsgázott. Az a fajta gazdaságpolitika, amely bevonta a magas technológiai színvonalat, az energiahatékony megoldásokat, e tekintetben sikeresnek tekintendő.

Én azt gondolom összességében, hogy ezekről az elképzelésekről, amelyeket felsorolt a törvény, érdemes vitatkozni, érdemes a tekintetben megvizsgálni, hogy milyen összefüggések vannak a kormány elképzelései és ennek a törvényjavaslatnak a tartalma között.

Például a zöldbank létrehozása tekintetében a kormány is hasonlóan gondolkozik, amikor a zöldkötvény kibocsátásával kívánja megteremteni az éghajlatváltozás elleni intézkedések fedezetét, és ezek közé tartozik, hogy a megújuló energiák és azon belül a napenergia, a fotovoltaiikus energia támogatásával a közösségek, a fogyasztók egyben termelővé is válnak. Erre vonatkozóan a digitalizáció, az okosmérők elterjesztésére vonatkozó szándékok mind benne vannak ezekben az anyagokban.

Én azt gondolom, hogy remélhetőleg ez a fajta intézkedéssor, ami elsősorban a technológiai megközelítést tartalmazza, segítségünkre lesz abban, hogy a klímavédelem területén Magyarország el tudja érni azokat a markáns és bátor célokat, amelyeket az akciótervek és a stratégiák tartalmaznak, és ezzel egyidejűleg az emberi lét minősége Magyarországon a környezetvédelmi intézkedésekkel együtt jobbra válik, és az ország Európa egyik legélhetőbb országává válik. Én ebben kérem az ellenzék megértését.

A jelenleg benyújtott javaslatok tekintetében elsősorban politikai, de praktikus okok miatt a támogatását a KDNP nem tudja megadni. Köszönöm megítéslő figyelmüket. *(Taps a kormánypártok sorában.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Az MSZP képviselőcsoportja jelezte, hogy a vezérszónoklatukat két képviselőjük fogja megtartani, Gurmai Zita képviselő asszony és Varga László képviselő úr, az Országgyűlés jegyzője. Elsőnek Gurmai Zita képviselő asszonynak adok szót. Parancsoljon, öné a szó.

DR. GURMAI ZITA, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen, elnök úr. Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Köszönöm szépen a lehetőséget, hogy így mind a ketten el tudjuk mondani gondolatainkat.

Bár nyilvánvaló, hogy Magyarország legnagyobb problémája a koronavírus-járvány és az ennek nyomán kibontakozó gazdasági válság, mégsem feledkezhetünk meg a klímavész helyzetről sem, már csak azért sem, mert egy olyan jelenségről van szó, amely a hatásait tekintve több ponton is nagy hasonlóságot mutat a mostani járványhelyzettel. Pár hónappal ezelőtt még senki nem hitte volna, hogy egy Kínából elinduló vírus két vállra fekteti a világot. Az emberek tömegesen veszítik el a munkájukat, a gazdaság romokban, a mindennapi élet alapvető normái kérdőjeleződtek meg. A rossz hír az, hogy a klímavész helyzettel kapcsolatosan is ugyanez várható.

Ma még sokan vannak, köztük sajnos a magyar kormánypárti képviselők is, akik szerint a klímaváltozás egy olyan dolog, amivel nem kell törődni, holott a valóság az, hogy az éghajlatváltozás hatásai már 10-15 éven belül olyan erőssé válnak, hogy ez gyökeresen forogtatja fel a mindennapi életünket, és ezt nemcsak egy homályos háttérű vírus okozza majd, a baj sokkal nagyobb lesz. Ezt a katasztrófahelyzetet mi, emberek okozzuk, és nem fog elmúlni.

Nem csupán pár hónapig tart majd, hanem, ha most nem cselekszünk, akkor örökre, bár Bencsik képviselő úr adott nekem némi reményt, hogy van esély arra, hogy mégiscsak legyen erről törvény.

Ha a következő tíz évben nem teszünk meg mindent az üvegházhatású gázok kibocsátásának és egyéb környezetkárosító gazdasági tevékenységünk csökkentése érdekében, akkor az egész civilizációnkat veszélybe sodorhatjuk. Éppen ezért az MSZP számára egyértelmű, hogy támogatni kell minden javaslatot, amellyel megtarthatjuk élhető környezetünket. Persze, nagyon nehéz úgy érvelni, hogy tudjuk, hogy a jobboldalon sokan vannak, akik még a klímavészhelyzet fogalmával sincsenek tisztában.

(13.20)

Még maga az állítólag környezetvédő államfő is azt mondta nemrég, hogy a fővárosi klímahelyzet kihirdetése nem több mint politikai retorikai fogás. *(Nacsá Lőrinc: Így van!)* Majd Áder János mindezt még azzal fejelte meg, hogy szerinte, idézem: „a klímavédelem nem érinti például a fenyegető vízválságot, a műanyag hulladék újrahasznosítását, a termőföld védelmét, a biodiverzitást, az élővilág sokszínűségének megőrzését”. Ne haragudjanak, de ahol még kiművelt fejekben is ekkora a káosz az alapvető klímavédelmi fogalmakkal kapcsolatban, ott tényleg az alaptól kell kezdeni a magyarázatot. Ezért most igyekszem úgy fogalmazni, hogy mindenki rádöbbenjen, hogy milyen komoly, súlyos problémáról van szó.

Kezdjük ott, hogy nincs másik Föld. Képzeljék, még Mészáros Lőrincnek sem, még Orbán Viktornak sem; akármennyi vagyont szedtek össze, még az önkormányzatának sem. Ezen a bolygón kell élnünk, és ha ezt tönkretesszük, vége van mindennek. Emberek fognak meghalni a forróság miatt, vagy ha ez nem érdekli önöket, akkor fogalmazhatok az önkormányzat szerint is: öntözhetik bármennyit, még a felcsúti stadionban is ki fog égni a gyepe.

Ma az extrém forró napok száma hazánkban éves szinten nem éri el a két hetet. A század végére ez az időszak a duplájára nő, azaz gyermekeinknek és unokáinknak már csaknem egy hónapig kell majd szenvedniük a hőségtől. Mivel a társadalom előregedőben van, és az idősek fokozottan érzékenyek a hőség pusztító hatásaira, ez azt jelenti, hogy 2050-ig az egyes régiókban a többelhalálozás elérheti a 166 százalékot. Igen, jól hallották, 166 százalékkal többen fognak meghalni. Erre az egészségügy semmilyen szinten nincs felkészülve, sem infrastrukturális, sem emberi erőforrás tekintetében. Ennek a jeleit egyébként már most is láthatjuk. A mezőgazdasági termelés az aszály miatt vissza fog esni. A magasabb hőmérséklet miatt robbanásszerűen fognak elterjedni a klímaberendezések, ami óriási energiaigényt fog jelenteni.

Talán már ennyiből is világosan látható, hogy a klímakatasztrófa kifejezés egyáltalán nem túlzás, és akkor még a társadalmi hatásokról nem is szóltam. A hőség okozta többletkiadások nyomán megjelenik az energiaszegénységnek egy egészen új dimenziója,

rengetegen lesznek, akik nem tudnak majd védekezni a forróság ellen. Eddig csak télen olvashattuk azt, hogy hányan fagytak meg saját lakásukban, mert nem tudtak fűteni, néhány évtized múlva a hőség miatt halálozásokkal lesznek tele a híradások, azoknak a nevelivel, akik nem tudtak védekezni a forróság ellen.

Ehhez képest mit tesznek önök, kormánypárti képviselők, hogy ezeket a veszélyeket elkerüljék, vagy legalábbis csökkentsék? Hát, nem túl sokat. Megszüntették a környezetvédelemmel foglalkozó minisztériumot. Már ez az egy intézkedésük elárulja, hogy az Orbán-kormányban egyáltalán nem fontos a jövő. De önök itt még nem álltak meg, mert nemcsak mulasztottak, hanem romboltak is. Szó szerint betiltották a megújuló energiaforrások kiaknázását. Leállították a szélenergiaforrások kiaknázását. Megadóztatták a napelemeket és hőszivattyúkat. Kiirtottak rengeteg fát Budapesten és vidéken, felszámolva ezzel jelentős zöldterületeket. A víztakarékos öntözési technológiák kiépítése helyett mindenkinek megengedték a kútúrát, csökkentve ezzel a rétegvíz mennyiségét. Már öt évvel ezelőtt is kétféle millió tonnával több üvegházhatású gázt bocsátottunk ki a megengedettnél. Látható tehát, hogy az utolsó pillanatban vagyunk. A klímavészhelyzet kihirdetése még nem megoldás, hanem csupán esély arra, hogy elkerülhessük a legrosszabbat.

Önök persze azt sem tudják, mi az a klímavészhelyzet, hiszen az önök propagandistája a köztévében ezzel kapcsolatban azt kérdezte a főpolgármestertől, hogy szólnak-e már a szirénák. Nem, a szirénák nem szólnak, mert a klímavészhelyzet konkrét intézkedések megtételéről szól. Olyan intézkedésekről van szó, amelyekkel először is lefékezhető a már elindult káros folyamatok, és esélyt kaphatunk az élhető környezet megőrzésére.

Javaslatunk értelmében az Országgyűlés kihirdeti a klímavészhelyzetet, és kötelezi a kormányt rövid, közép- és hosszú távú klímavédelmi és klímalkalmazkodási intézkedések kidolgozására és megvalósítására. Egy zöld New Deal segítségével a magyar családok, vállalkozások, munkahelyek is új esélyt kaphatnak a minél hamarabb talpra álláshoz és a fenntartható növekedéshez. Ezt a javaslatot minden ellenzéki párt képviselője támogatja. És tényleg azért, hogy képviselőtársaim ne értsenek félre semmit, felsorolok néhány konkrétumot, amit a klímavédelmi törvénynek tartalmaznia kell. Bizakodó vagyok, hogy támogatják.

Magyarország 2030-ra legalább 55 százalékkal csökkenti az üvegházhatású gázok kibocsátását, legalább 30 százalékkal csökkentjük az energiafelhasználásunkat. Végző energiafogyasztásunk legalább 35 százalékát megújuló energiákból nyerjük. 2050-re elérjük a teljes klímasegítségességet, a nettó nulla üvegházhatásúgáz-kibocsátást. 2025-ig bezárjuk a magyarországi lignit- és szénenergiaforrásokat úgy, hogy közben tekintettel vagyunk a munkaerőpiaci és szociális szempontokra. Eltöröljük a szélenergia hasznosítását korlátozó intézkedéseket. A napelemek, napelemes rendszerek és hőszivattyúk áfáját a jelenlegi 27 százalékról a kedvezményes 5 százalékra csökkentjük.

Támogatjuk a lakosság és a helyi közösségek fogyasztókból aktív energiatermelőkké való válását. Állami támogatással energetikai korszerűsítési programot indítunk a hazai lakásállomány részére, és meghirdetjük a hazai vállalkozások energiahatékony-sági fejlesztésének támogatási programját, melyet egy új zöldbank finanszíroz.

Felállítjuk a zöld közbeszerzési rendszert. A fenntarthatósági szempontok alapján megváltoztatjuk a kapcsolódó közpolitikai szabályozásokat. A klímavédelem ügyét támogató módosításokat vezetünk be az adórendszerben. A klímaigazságosság szempontjait érvényesítő társadalompolitikai programokat indítunk, kiemelten védve és támogatva a sérülékeny társadalmi csoportokat. Államtitkár úr egyébként beszélt ilyenekről, ezt örömmel hallottam. Társadalmi szemléletformáló kampányokat indítunk, különös tekintettel a gazdasági döntéshozókra. Kidolgozzuk a klímaalkalmazkodás komplex programját, kiemelten kezelve a mezőgazdaság, az élelmiszer-biztonság, a vízgazdálkodás, a településpolitika, a lakhatás, a kritikus infrastruktúrák és a közegészségügy kérdéseit. Helyreállítjuk a környezetvédelmi minisztériumot a korábbi hatásköreivel és önállóságával.

Hallhatták, tisztelt kormánypárti képviselőtársaim, hogy a klímavész helyzet kihirdetése és a klímavédelem jóval összetettebb kérdés annál, mint amit önök eddig hittek. A jó hír az, hogy nagyon sok ország már elindult ezen az úton. Az ír, a francia, a katalán, illetve a brit törvényhozás már kihirdette a klímavész helyzetet, de rajtuk kívül San Francisco, New York City, Vancouver, Milánó, Nápoly, Bazel, Zürich, London, Párizs és számos kisebb nyugat-európai város önkormányzata is így döntött. Los Angeles vezetői még tovább is mentek, ott a világon elsőként már egy klímavész helyzet mobilizációs osztályt, illetve egy klímavész helyzet-bizottságot is létrehoztak. Kérem hát önöket, hogy ne politikai presztízs-kérdésként kezeljék ezt a kérdést, hisz önök is tapasztalhatják már a figyelmeztető jeleket. Olyan invazív fajok jelentek meg Magyarországon, amelyek eddig soha, és olyan betegségekben halnak meg emberek Európában, amelyek eddig csak Afrikában voltak jellemzőek. Mindez az egyre szélsőségesebb időjárás-változás miatt van.

A klímavész helyzet kihirdetése nem egy szimbolikus gesztus, hanem valódi cselekvéssel kell megtöltenünk. Ne csak akkor ébredjünk, amikor már kínoz a kánikula, és hetekig tart a hőségriadó. Ha most döntünk, akkor is csak tíz-tizenkét évünk van arra, hogy megfékezzük a klímakatasztrófát. Kérem, szavazzák meg a határozati javaslatunkat, mert ha nem így tesznek, még a mostani járványhelyzetnél is sokkal súlyosabb és tartósabb következményekkel kell szembenéznünk.

És arról se feledkezzünk el, hogy holnap a Föld napja lesz! Köszönöm szépen megtisztelő figyelmüket, és elnök úrnak is, hogy lehetővé tette, hogy közösen tegyük. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Az MSZP képviselőcsoportjának vezérszónoklatát Varga László képviselő úr, az Országgyűlés jegyzője folytatja. Parancsoljon!

(13.30)

DR. VARGA LÁSZLÓ, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Gurmai Zita nagyon pontosan elmondta a javaslatainkat részben az előterjesztéshez, részben, azt gondolom, hogy általában, hiszen a kormány politikájában én naivan remélek egyfajta változást végre, így tíz év után, és azt gondolom, hogy ez a nap ugyan lehetne szimbolikus, ha támogatnák az előterjesztéseket, de semmiképpen nem kizárólag a mai napról beszélünk. Azt gondolom, hogy a következő évek, évtizedek politikáját meghatározó, kormányzati ciklusokon átívelő kérdésszóról van szó. Tehát az, hogy hogyan viszonyulunk ebben az ügyben akár egymáshoz, és mit üzenünk a magyar társadalomnak, kétségtelenül nagyon fontos, ebben elhangzottak tehát a javaslataink.

Tulajdonképpen ez a helyzet számomra egy lehetőséget ad, hogy az elmúlt időszak munkája alapján végiggondoljam azt, hogy milyen helyzetben vagyunk és mi a viszonyunk a konkrét kérdéshez, illetve néhány helyi tapasztalatról is beszámoljak, hiszen a Sajó völgyében élek, Miskolcon, ahol a klímavész helyzet, azt gondolom, az egyik legsúlyosabb kérdés lesz a következő években, évtizedekben, és már ma is az.

Sokszor voltam életemben abban a helyzetben mindenféle közösségben az élet számos területén, hogy különböző álláspontok között kellett egyfajta szinkront megtalálnom, szintetizálnom kellett, és ez számomra egy igen ambiciózus politikai munka. Egyébként a politikai munkában ennek látom a legkomolyabb szerepét: meglátni idejekorán, időben különböző álláspontok között az összhangot, megtalálni, és megvalósítani az ebből fakadó döntéseket, valódi, cselekvő politikát csinálni.

Ha a valódi, cselekvő, konszenzusos politikákat nézzük, amik az elmúlt tíz évben voltak, talán szimbolikus ügyet mondhatnánk néhányat, de az elmúlt tíz év alapján a legkevésbé sajnós a környezetvédelem ügyét és a zöldpolitikát gondolhattuk ilyennek. Azt kell mondjam, hogy annyira más volt a kormány álláspontja és a kormánypárti képviselők álláspontja a legtöbbször a környezetvédelem ügyében, mint az ellenzék képviselőinek az álláspontja - utalok itt akár az LMP-re, a Párbeszédre, az MSZP-re vagy a DK-ra, de a Jobbik padsoraiból is hangzottak el olyan álláspontok, amelyek hasonlóak voltak a mi álláspontunkhoz -, hogy én ezt egy olyan törésnek láttam, mint a világ többi országában. Az, hogy mondjuk, progresszív erők mit gondolnak, mondjuk, akár az Egyesült Államokban vagy a világ bármely pontján a környezetvédelem kérdéséről, és adott esetben jobboldali, konzervatív erők mit gondolnak, akik nyilván elsősorban a gazdaság szemszögéből nézik ezt akár az Egyesült Államokban, ez nagyon-nagyon más dolog volt.

Fordulópontot élünk, én így gondolom. Fordulópontot élünk a koronavírus miatt, valóban, erre többen utaltak, ez ennek az évnek a fordulópontja. Soha nem gondoltuk volna, hogy egy ilyen járvánnyal nézünk szembe, és ennek ilyen társadalmi és gazdasági hatásai vannak. De a klímavészhelyzetről most részben emiatt kevesebb szó esik. Én úgy látom, hogy a tavalyi évben történt egy fordulat a világban és részben Magyarországon is ebben az ügyben, nem feltétlenül a politikában még sajnos, hanem a társadalomban. Mi történt tavaly? Én úgy látom, hogy tavaly a társadalom túlnyomó többsége elkezdte a bőrén érezni, adott esetben a nyári időszakban, de különböző, egyéb éghajlatváltozási szituációkban és a mezőgazdasági és egyéb összefüggéseiben ennek az éghajlatváltozásnak elkezdte a társadalom a bőrén érezni, hogy baj van, hogy nem úgy mennek a dolgok, ahogy korábban mentek, hogy valóban változik az éghajlat, és ennek nagyon komoly gazdasági és társadalmi hatásai lesznek.

Na most, hogy mitől kezd legalább látszatra picit a politikájuk változni, azt most elemezhetnénk, egy dolog biztos: önök mindig mérnek, rengeteget mérnek. Mérték az önkormányzati választás után is meg az egész tavalyi évben, és elkezdték érezni, hogy a magyar társadalom számára ez egyre fontosabb téma, sokkal fontosabb, mint akár tíz éve lehetett volna, és a magyar társadalom ezekben a kérdésekben megoldásokat vár.

Azt tudom mondani tehát, hogy ha önök ezt valóban fontos kérdésnek tartják, nemcsak a szavak szintjén, hanem valójában egy olyan kérdésnek, amiben megoldásokat szeretnének a magyar társadalomnak bemutatni, akkor vegyék azt figyelembe és vegyék tudomásul, hogy csak kormányzati ciklusokon átnyúló, szakmai megoldások érhetnek el eredményeket. Tehát tegyenek gesztust, és az szerintem egy fontos gesztus lenne, hogy ezeket az előterjesztéseket valóban érdemben megtárgyalja a Ház, a szakbizottságok valóban érdemben a módosítókat is végiggondolják, és adott esetben konszenzussal elfogadják a Ház az előterjesztéseket. Ez nyilván egy út eleje, de egy fontos lépés lenne, én úgy ítélem meg. Remélem, hogy ez nem egy naiv dolog a részemről.

Olvastam az interneten egy cikket ma reggel egyébként, amikor részben készültem a felszólalásaimra a mai nap folyamán - ez is megdöbbentő -, 2050-ről beszélünk sokat, és hogy milyen célokat lehetne akkorra elérni; egy kutatás szerint 2050-re nyáron nem lesz jég a Jeges-tengeren. Milyen érdekes, hogy a nevével ellentétesen fog létezni egy nagyon komoly, hatalmas tenger a Földön, ha nem történik semmi.

Tehát nagyon sok feladat van, s lehet, hogy mi azt mondhatjuk, hogy ez távol van tőlünk, és nem érint minket, az óceánok vagy a tengerek vízszintjének a változása nem érint minket, de konkrétan Magyarországot érintően is drasztikus hatásai vannak ennek a melegedésnek, hiszen itt konkrétan az elsivatagosodás, a víz mennyiségének, a csapadék mennyiségének jelentős csökkenése lehet egy olyan eredménye ennek a klímaváltozásnak, ha nem teszünk valamit, ami életterheltség helyévé teheti a Kárpát-medencét 30-40

éves távlatokban, akár a mi életünkben, de a gyermekeink, unokáink életében mindenképpen.

Ezt nekünk meg kell akadályozni, és azt, amit meg lehet tenni ebben az ügyben - igen, ez egy globális kérdés, hogy mit lehet tenni, de amit itt meg lehet tenni -, azt álláspontom szerint meg kell tenni. Ebben néhány dolgot hadd említsek meg!

Egyrészt elhangzott az élelmiszer-termelés. Ez az ország legalább a kétszeresét képes előállítani az itt szükséges élelmiszernek. Ennek a teljesítményének az akadályát képező dolgokat el kell hárítani, valóban a családi gazdaságokat kell támogatni, és nem a nagy oligarchákat, a föld ügyében sem. Itt utalnék egy két héttel ezelőtti agrárvitára, amikor igenis azt láttuk, hogy ismét a nagyobb gazdaságoknak kedveznek, egyébként a földtörvényben megfogalmazott alapelvekkel ellentétben. Ez a vidék eltartóképességének a kérdése. Tehát ha a magyar élelmiszer-termelést összekötjük a vidék eltartóképességével, akkor nem kiürülő falvakat fogunk látni, ez egy fontos alapkérdés, a jövő alapkérdése.

A vízgazdálkodás kérdése. Nagyon sokat hallhatunk az elmúlt tíz évben önköztől arról, hogy mennyi víz folyik át hazánkon, és ez mekkora érték. Hogyan tudjuk ezt a vizet megfogni? Hogyan tudunk nemcsak elméletileg az öntözéses gazdálkodásban előrelépni vagy adott esetben egy fenntartható vízgazdálkodás irányába komoly lépéseket tenni előre?

Az erdősítés folyamata lehet egy olyan kérdés, amely munkahelyeket teremthet Magyarországon, ha ezt komolyan vesszük, nagyon sokat egyébként, és egyben a szén-dioxid- és a porszenyezés megkötésében is komoly szerepe volna, nagyon komoly lehetőségek és tartalékok vannak tehát ebben is.

A hulladékgazdálkodásban az elmúlt 30 évben, ha őszinték vagyunk, akkor nagyon komoly adósságok vannak. Még 15-20 éve is olyan típusú lerakók jöttek létre Magyarország több területén, amelyek nem megfelelően szelektálva teszik lehetővé a depónálást.

Nagyon sok tartalék van ebben is, és ez egy komoly iparág is. Tehát azt gondolom, hogy a hulladékgazdálkodás újragondolása, fenntarthatóvá tétele is egy komoly előrelépést igénylő folyamat. Sok helyen visszalépést láttunk ebben az elmúlt tíz évben, gondolhatnánk itt a kukaholdingtól kezdve nagyon sok olyan, jól működő vidéki rendszernek az újragondolásán át sok mindenre, ami felesleges volt, én úgy látom, több vidéki nagyvárosban visszalépés van akár a szelektív hulladékgyűjtésben is.

Barnamezős rehabilitáció. Itt hadd térjek ki egy miskolci ügyre, amit itt javasoltam számtalanszor, és elment a fülek mellett. Több olyan ipari terület van Miskolcon és Borsod megyében is, amely önmagában a létezésénél fogva komoly porszenyezést okoz, rehabilitációra szorul adott esetben ott a talaj, és semmi nem történik ebben olyan időszakban, amikor a kohéziós alaplóból nagyon sok forrást el lehetett volna költetni arra, hogy ne csak zöldmezős iparterületek létrehozatalában gondolkodjunk adott esetben, hanem barnamezős rehabilitációban is.

(13.40)

Egy nagyon kicsi jelzésnek látom ezt az 5 százalékos lakásáfat a rozsdáövezetekben, de itt is nagyon sok mindent kéne még tenni, mert egyébként elhúzódnak majd az engedélyeztetések, két év legalább egy ilyen történetet végigverni, sokkal nagyobb költség, egyéb ösztönzők is kellene ebben a történetben, hogy valóban, a rozsdáövezetek, illetve barnamezős iparterületek száma csökkenjen a hazánkban.

A Sajó völgyéről még mindenképpen meg kell említenem, hogy szóba hozták az energetikai pályázatokot, hogy egyébként milyen eredmények vannak ebben a tekintetben. Nem nagyon értem én ezt. Miskolcon az iparosított technológiával épült lakóépületeken lévő lakások egyharmada újult meg 2002-10 között. Tehát a teljes állomány egyharmada került energetikai korszerűsítés alá, csökkentve a fűtésszámlákat, a kibocsátást, egyébként a családok rezsiköltségét, és én úgy láttam, hogy ez a munka megállt 2010 után, vagy legalábbis egy időre megállt, vagy nagyon lassú újraindulását figyelhetjük meg ennek. Gondoljanak bele, hogy ebben a tekintetben, ha csak a korábbi ütemet folytatták volna, akkor ma már Miskolcon a lakások 75 százaléka megújulhatott volna, ha csak azt folytatják. Most már látszik, hogy a fenntartható rezsicsökkentéshez valójában ez kell, és ez egy hatalmas hiba volt, de ha tényleg most változtatnak a politikájukon, akkor ezt újra kell indítani. Erre európai uniós forrásokat kell szánni, és egyébként a családi házak tekintetében is komolyabb forrásokat.

Korszerű fűtési rendszerekről is hallhattunk, a porszennyezés legalább 80 százalékáért, tehát a PM10-szennyezés legalább 80 százalékáért felel a korszerűtlen fűtés. A legszennyezettebb levegő évről évre a kritikus időszakokban a Sajó völgyében van egyébként. Putnokot, Kazincbarcikát sokszor, Sajószentpétert hallhatják rengeteget és Miskolcot. Ezen a területen 300 ezer ember él legalább még a mai napig, hiszen nagyon sokan elvándoroltak itt az elmúlt 30 évben negatív társadalmi és gazdasági hatások miatt. Tegyük ezt a környezetet az itt élők számára, az itt maradók számára egészségessé! Lépünk ebben előre, és valóban szánjanak forrást, sokat, a fűtési rendszerek korszerűsítésére!

Itt kiemelkedően magas egészségügyi károkat okoz egyébként ez a helyzet. Daganatos megbetegedések és egyéb komoly megbetegedések oka közvetve egyébként ez a szörnyű levegő. Megjegyzem, hogy a koronavírusnál is egyébként a légszennyezést összefüggésbe hozták olasz kutatók a megbetegedésekkel, tehát semmiképpen nem egy olyan helyzet, aminek a felszámolásáért ne kellene haladéktalanul mindannyiunknak küzdeni. Örülök, hogy ennyi év után végre meghallják ezt a hangot, cselekedjenek is akkor, ebben a támogatásunkra is számíthatnak, ha valóban lépnek.

Fontos egyébként még egy irányt kiemelve, hogy a tömegközlekedés, a gépkocsi-közlekedés korszerűtlen és kibocsátásban nagyon rossz volta is befolyásolja a levegőszennyezést. Lehet, hogy nem olyan

mértékben, mint a fűtés a fűtési szezonban, de mindenképpen a széles néprétegek által elérhető elektromosautó-program és az elektromos meghajtás behozatala a tömegközlekedésbe tömegével, nagy számosságában, az rendkívül fontos volna. Erre kellene szánni az európai uniós forrásokat, csakúgy, mint a napelemprogramra, amely pedig nagyon sok háztartásnak megtakarítást is jelentene, és nemcsak kamatmentes hitel formájában kellene, hanem effektív támogatni kellene az ilyen típusú beruházásokat.

Összességében véve, abban a hitben fogom segíteni a magam részéről a következő években is ezt a munkát - lehet, hogy naiv hit, de én még mindig hiszek benne -, hogy ebben lehet konszenzust teremteni, és valóban fognak tenni ezért végre, hiszen azzal kezdtek, hogy felszámolták a környezetvédelmi minisztériumot, hogy egy alacsony polcra helyezték ezt az ügyet. Tehát nagyon bízom, hogy a kormánypárti képviselők és a kormány is belátja, hogy ez milyen fontos, és ha valóban tudunk lépni, akkor a kitűzött időpontokra a Sajó völgye és Miskolc karbonsemleges, klímasemleges terület tud lenni, amely számomra így is az ország - és eddig is ez volt - legszebb területe, de abban bízom, hogy ha lépéseket teszünk, akkor hosszú évszázadokra sok százezer magyar családnak adhat otthont és élhető otthont. Ezért vágok én magam is bele ebbe a küzdelembe, és nagyon bízom benne, hogy végre változtatnak a politikájukon. Köszönöm, elnök úr. *(Taps az ellenzéki pártok sorában.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Képviselőtársaim! A DK képviselőcsoportjának vezetője Oláh Lajos képviselő úr. Öné a szó. Parancsoljon!

DR. OLÁH LAJOS, a DK képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Környezetvédelmi Miniszter Úr! Ja, nem! Azt önök felszámolták, kivégezték. Tisztelt Zöldombudsman! Ja, igen! Őt is megszüntették. Tisztelt magát zöldnek tartó Köztársasági Elnök Úr! Ja, ő sincs itt, mert nem lehet pontyokkal fotózni, és valójában, amikor valódi teljesítményre van szükség, akkor hiányzik. Egyetlenegyszer sem emelte fel a hangját idehaza a környezetvédelmi problémákkal kapcsolatosan. Kint rengeteg vízügyi konferencián ott van, mert ott lehet fotózkodni, itthon, amikor a munka várná, hogy tegyen végre valamit a klímaváltozás ellen, akkor őt nem lehet megtalálni.

Orbán Viktor azt mondta, hogy majd akkor foglalkoznak környezetvédelemmel, ha több pénzt kapnak az Európai Uniótól. Nem értik, hogy a klímaváltozás elleni küzdelemmel nem lehet várni, hisz minden elvesztegetett év után csak többre fog kerülni ez a küzdelem. Nem elkerülhető, csak egyre nagyobb lesz a baj, és újabb visszafordíthatatlan folyamatok indulnak be, amiket utána a legtöbb pénzzel se lehet már megállítani.

Nem értik, hogy a klímaváltozás elleni küzdelem nem egy elvont fogalom, hanem a szociális jólét

alapja. Persze önöket nem érdeklik azok a most munkájukat veszített emberek sem, akik a járvány idején elvesztették a munkájukat, semmiféle támogatást nem kapnak önöktől, így azt sem értik meg, hogy a klímaváltozás elsődlegesen a szegényebb embereket érinti, ezért is nem foglalkoznak ezzel érdemben, hisz persze a rózsadombi luxusvillákban kevésbé érződik a klímaváltozás hatása. *(Nacsza Lőrinc: A Szemlőhegy utcában?)*

Mit csináltak kormányon önök tíz évig? Bujkáltak. Most itt bujkálnak elől, de ha valaki megkérdezi, hogy ki képviseli most egyébként a környezetvédelmi minisztériumot, egy nevet se tudnak megemlíteni az emberek, önök láthatatlanok. Ezelőtt végig azt mondták, hogy a klímaváltozással való foglalkozás nem más, mint egy görögdinnye, hogy kívül kicsit zöld, belül piros, aztán hirtelen úgy látszik, hogy önök is görögdinnyévé váltak, mert csináltak néhány statisztikai kutatást, amelyik azt mutatja, hogy igenis ez az egyik olyan téma, amelyik a leginkább érdekli a magyar embereket is, és látják azt, hogy az elvesztett önkormányzati választások után muszáj valamit változtatniuk, és hirtelen önök is zöldek akarnak lenni.

A tavaly nyáron benyújtott, a klímaváltozással kapcsolatos törvényt, úgy döntöttek, hogy most, a járványveszélyhelyzet idején próbálják meg tárgyalni. Azt hiszik, hogy megússzák ezt, hogy kevesen foglalkoznak vele, hisz emberek százazeit a mindennapos megélhetés veszélye fenyegeti. De ne dőljenek hátra, hisz ezt a témát önök nem tudják megúszni, nem tudják beletenni a fiókba, s függetlenül attól, hogy mi lesz az eredménye a mai megbeszélésnek, az ellenzéki pártok, a Demokratikus Koalíció folyamatosan napirenden fogják ezt tartani.

Azt gondolják, hogy az emberek ezt ilyen távoli, elvont dolognak kezelik, és nem fogja érdeklni őket. Igenis lehet látni a Facebookon, a közösségi médiában, hogy az elmúlt években jelentősen növekedett az emberek érzékenysége, felelősségtudata a környezetvédelmi problémákkal kapcsolatosan. De önök bármit mondanak, mi az, amit csinálni szeretnének? Nem fogjuk elfelejteni azt, hogy az egyik első cselekvésük az volt, hogy megszüntették a környezetvédelmi minisztériumot. Ez a minisztérium mindig megtalálható volt. Az látszik, hogy önök ezt el is rejtették, nincs olyan arc - vagy önöknél is volt, ki is rúgták gyorsan a pártból, gyakorlatilag megszűnt a Fidesz szakpolitikusa lenni, mert valóban érdekelt a környezetvédelem. Ő az a politikus volt, aki odaláncolta magát a fához. Most ugye, önök már kivágták a fákat, már oda se tudná magát láncolni Illés Zoli ezekhez a fákhöz.

(13.50)

A zöldbudspan, tudják, az, amelyik a jövő nemzedékéért felelt volna, önöket ez sem érinti. A klasszikus mondás, hogy majd az unokáink miatt kell ezzel foglalkozni, már rég nem igaz. Nem az unokáink miatt kell ezzel foglalkozni, hanem azért, mert ma

már mindenkit érint a mai pillanatban is, nem egy távoli jövőre vonatkozik.

Ha van valami, ami ellen csak együtt, közösen lehet küzdeni, az a klímaváltozás. Önök ezzel kapcsolatosan is nehéz helyzetben vannak, hisz nemzetközileg olyan helyzetbe navigálták magukat, hogy önökkel nem szívesen állnak szóba külföldön. Magyarország állandóan harcban áll a világgal, így nehezebb kialakítani egy konstruktív együttműködést.

Önök próbálkoznak, látták azokat a közvéleménykutatásokat, amelyek azt mondják, hogy az embereknek nem elég az, hogy önök Sorosról beszélnek, Soros-ügynökökről beszélnek. Elegük van abból, hogy önök erről konzultálnak. Amikor a klímaváltozás volt a téma, és az Európai Unió azt akarta, azt kezdeményezte, hogy beszéljék meg ezt a lakossággal, önök elfelejtették ezt a konzultációt megcsinálni. Csendben, titkos, füstös szobákban kitöltötték az EU-nak szóló papírokat, de nem csináltak valódi konzultációt. *(A miniszteri széksorban helyet foglaló Nacsza Lőrinchez:)* Ne nézzen hátra, képviselő úr! Nem csináltak konzultációt! Önök csak Soros-ügyben hajlandóak konzultációt csinálni. Semmi más nem érdekli önöket.

Ezért azt javaslom, hogy ha valóban azt mutatják, azt szeretnék mutatni, hogy önök a környezetvédelemért vannak, akkor tegyék meg például azt, hogy előveszik azokat a korábbi ellenzéki törvényjavaslatokat, módosító indítványokat, írásbeli kérdéseket az elmúlt tíz évből, amiket önök lesepertek az asztalról, nem érdekelte önöket, leszavazták folyamatosan, mert ezt sem az ország, sem a politika nem felelti el! Önök hirtelen váltottak, de ott vannak a bizonyítékok.

Ott van a Városliget mint bizonyíték arra, hogy mennyire érdekli önöket a klímaváltozás elleni küzdelem, mennyire érdekli önöket a környezetvédelem. A Városligetben önöket csak a beton és a lenyúlható pénz érdekli. Kezdeményeztük, hogy ha bármilyen építkezés van, akkor tegyék kötelezővé bizonyos négyzetméterenként a fásítást. Önök a DK-nak ezt a törvényjavaslatát elvetették.

Kezdeményeztük, hogy jelöljenek ki területeket, ahol civil szervezetek erdőt tudnának telepíteni. Önök a DK-nak ezt a kezdeményezését elvetették. Kezdeményeztük, hogy a klímavészélyhelyzet kezelésére lehessen állandóan 1 százalékot felajánlani. Önök a DK-nak ezt a kezdeményezését elvetették. Kezdeményeztük azt, hogy a NAT-ban átfogó módon szerepeljen a környezetvédelem, a klímavédelemmel kapcsolatos tananyag. Önök erre azt válaszolták, hogy minden rendben van, a DK-nak ezt a javaslatát önök elvetették. Magam többször kezdeményeztem, hogy az illegális szemetelést lényegesen erőteljesebben büntesse ez a kormány. Ezt önök az elmúlt években többszöri kezdeményezés ellenére elvetették.

Kezdeményeztük, hogy a csomagolási hulladékkal kapcsolatosan, annak csökkentésére hozzanak sokkal keményebb szabályokat. Önök ezt az elmúlt tíz évben elvetették. Ez egy újabb DK-kezdeményezés volt. Kezdeményeztük, hogy a zölcivileknek több forrást juttassanak, tekintettel arra, hogy nagyon sok kormányzati feladatot is ellátnak. Önök a DK-nak ezt

a javaslatát elvetették. Kezdeményeztük, hogy az EU-s forrásból minél több lehetősége legyen a magánszemélyeknek, társasházaknak, magánházaknak arra, hogy az energetikai hatékonyság területén előremenjenek. Önök ezt elvetették, és inkább állami intézményekre csoportosították át ezt az összeget.

Kezdeményeztük, hogy sokkal több forrást biztosítsanak a panelprogram folytatására. Önök a DK-nak ezt a javaslatát elvetették. Kezdeményeztük, hogy az MNB a pénzt ne az alapítványok finanszírozására, ingatlanmutyira, étterem nyitására fordítsa, hanem támogassák azt, hogy energiahatékonysági programok valósulhassanak meg ebből, és ezt a pénzt fordítsák erre. Önök ezt elvetették. A szélerőművekkel kapcsolatos kezdeményezésünket mondhatnám, a klímakutató intézet felállítására, napenergiával kapcsolatosan - sorolhatnám még.

Tisztelt Fidesz! Tisztelt Kormány! Ezer olyan kezdeményezést tudnak az ellenzéki pártok az elmúlt időszakból felsorolni, amit önök elvetettek, vagy hirtelen, egy önkormányzati vereség után kiderült, hogy önök is görögdinnyék: kívül zöldek, belül pirosak, és hirtelen elkezdnek a klímaveszélyhelyzettel, -veszélyhelyzettel kicsit komolyabban foglalkozni.

Tisztelt Képviselőtársaim! A vírus miatti gazdasági válságból való kilábalást muszáj a zöldfordulattal összekötni. A zöld intézkedési terveket ne dobjunk sutba a gazdasági növekedés érdekében, hanem azokat építsük be a gazdaság-talpraállító intézkedésekbe! Az elsődleges szempont a gazdasági kilábalásnál ne a fideszes oligarchák pénzhez juttatása, hanem a szegény emberek, a munkahelyek megvédése, és a zöldfordulat elindítása legyen.

Ne feledjük, hogy tágabban szemlélve a klímaváltsággal összefügg a vírus megjelenése, és ahhoz, hogy az újabb vírusok felbuklásának kockázatát csökkentsük, a klímaválságot és a hozzá kapcsolódó szociális válságot közösen kell kezelni. Köszönöm szépen a lehetőséget, elnök úr. Köszönöm. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! *(Dr. Keresztes László Lóránt a szónoki emelvényre lép.)* Megvárom amíg képviselő úr ideérkezik. Köszönöm szépen. Az LMP képviselőcsoportjának vezérszónoka Keresztes László Lóránt képviselő úr, a frakció frakcióvezetője. Ő a felszólalását innen, az emelvényről mondja el. Parancsoljon, frakcióvezető úr, öné a szó.

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT, az LMP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Államtitkár Úr! Az iménti hozzászólás végén voltak gondolatok, amikkel azonosulni tudtam, ugyanakkor igyekszem visszatérni a tartalmi, szakmai vitához, kevésbé politikai terepre terelve ezt a rendkívül fontos kérdést.

Nagyon örülök annak, sokadik felszólalóként a vitában, hogy valamennyi frakció felszólalója egyetér-

tett abban, hogy most a legfontosabb feladat közvetlenül a járványügyi helyzet kezelése, az emberi élet védelme, illetve a kibontakozó gazdasági válság kapcsán azoknak az embereknek, azoknak a családoknak a megsegítése, akik bajba kerülnek, ugyanakkor mindenki aláhúzta azt, hogy ennek a vitának van létjogosultsága és fontos. Azt is főleg kormánypárti képviselők nehezményezték, hogy nem előbb került rá sor, amit kicsit cinikusnak tartok. Szeptemberben nyújtottuk be ezt a törvényjavaslatot, illetve határozati javaslatot, és csak most kerülhetett a Ház elé, de most ne ezt nézzük. Azt gondolom, hogy örülünk neki, hogy erről a kérdéstről tudunk vitatkozni.

Az nagyon igaz, és erre többen utaltak az előttem felszólalók között, hogy most azon túl, hogy küzdünk a járvánnyal és ennek a hatásaival, már most látnunk kell azt, hogy nem lehet cél, hogy oda, ahhoz a működési mechanizmushoz térjünk vissza, ami megfigyelhető volt az elmúlt hosszú-hosszú időszak alatt. Tehát nem lehet célja senkinek, hogy azt a gazdasági logikát, azt a gazdaságpolitikai szerkezetet próbáljuk rekonstruálni, ami sok tekintetben olyan szinten kiszolgáltatottá tette a társadalmat és a gazdaságot, aminek a gyengeségét és kiszolgáltatottságát egyébként most ez a tragikus járvány megmutatta.

Úgyhogy most egy vitát indítottunk el. Nem folytatunk itt ma egy vitát, hanem elindítottunk egy vitát. Én is ezzel szeretnék mindenképpen hozzájárulni, tehát reagálva kicsit az elmúlt évek kormányzására, reagálva az itt elhangzott felszólalásokra, megfogalmazott tervekre, szeretném ezt a vitát beindítani úgymond, hogy konkrétumokra reagálok, és arra próbálok majd fókuszálni, hogy mi az, amit most rosszul csinálunk, és mit kell azonnal más irányba fordítani annak érdekében, hogy esélyünk legyen egy fenntarthatóbb rendszer alapjaira újraépíteni a gazdaságot.

Nagyon örültem néhány felszólalásnak, és külön meg kell említenem Bencsik képviselő úr felszólalását, amit én majd tartalmában is kénytelen leszek bizonyos elemeiben szembeállítani a kormány elmúlt tízéves cselekvésével. Itt cselekvés és kimondott gondolatok, tervek ellentmondásba tudnak kerülni, és szembe kell majd állítanom a kormány képviselőjével is. De én nagyon fontosnak tartottam Bencsik képviselő úr utolsó gondolatát, miszerint bízik abban, hogy itt egy vitafolyamat végén megszülethet egy olyan törvény, ami, mondjuk, ha nem is minden elemében teljes konszenzust tartalmaz, de legalább körvonalaz egy olyan irányt, aminek a döntő többségében, legfontosabb elemei tekintetében egyetértünk. Nagyon boldog lennék, ha ennek a vitafolyamatnak a végére eljuthatnánk idáig. Ez szerintem óriási lépés lenne, és mindenképpen az elmúlt ciklusok legfontosabb fejleménye lenne, ha idáig el tudnánk jutni.

Nagyon fontos, hogy ebben a vitában, nemcsak a mai vitában, hanem a következő hetekben és ezt követően, ha esetleg más javaslatok is az Országgyűlés elé kerülnek, akkor megpróbáljunk odáig eljutni, hogy pontosan tisztázzuk azokat a kihívásokat, amikkel szembesülünk. A különböző felszólalók között

még adott politikai oldalon belül is nagyon komoly - nem csak árnyalatnyi, nagyon komoly - eltérések vannak a helyzet értékelésében. És ahhoz, ha megoldásokat akarunk keresni, akkor a helyzetértékelést kell nagyon pontosan lefektetni, hogy tehát pontosan milyen kihívásokkal szembesülünk. Utána lehet vitatkozni a megoldásokon, de egyáltalán a célig jussunk el, hogy mik a célok.

*(A jegyzői székben dr. Tiba Istvánt
Földi László váltja fel.)*

Látunk kell, hogy milyen hibákat követett el nemcsak az elmúlt tíz évben a politika, hanem az elmúlt ciklusokban, mondjuk, a rendszerváltástól kezdve e tekintetben. Lehetne sorolni nagyon hosszan a jelenlegi kormánynak és az azt megelőző balliberális kormányoknak is a súlyos hibáit, ugyanakkor arra is figyelni kell, hogy azonnali beavatkozásra van szükség, mert most is az Országgyűlés előtt vannak, illetve elindultak olyan projektek, amik gyakorlatilag az eszközeit, a lehetőségeit vennék el annak a zöldfordulatlak, aminek a fontosságáról egyébként mindenki beszél. Ezekről is szeretnék majd részletesebben szólni.

(14.00)

Nos, én egyetértek azokkal a megnyilvánulásokkal, hogy itt nem az a fontos, hogy milyen jelszavakat mondunk ki, milyen intézkedéseket hozunk, pontosabban hogy annak mi a címe, hanem hogy mi a tartalma. Itt valóban arra kell figyelni, hogy nem az a lényeg, hogy miről beszélünk, hanem az, hogy miként cselekszünk.

És akkor szeretnék rögtön a kormány részéről felszólaló Schanda Tamás államtitkár úrra reagálni. Ugye, itt egy kicsit talán cinikusnak tekinthető hozzászólást hallhattunk, hogy fejlődik az ellenzék, hogy itt van. Tekintsük ezt pozitív megnyilvánulásnak a kormány részéről, hogy mondjuk, ez sikeredett a legpozitívabb kijelentésnek az ellenzék felé. Én azt gondolom, hogy akkor ezt meghálálhatjuk egy hasonló összehasonlítással: fejlődik a kormány is, hogy már nem bolsevista trükknek tekinti az éghajlatváltozást, hanem elhangozhattak kormánypárti képviselőtől is olyan gondolatok, hogy bizony ez korunk egyik legnagyobb, a mi olvasatunkban a legnagyobb kihívása. Tehát ilyen szempontból nekem is hasonló dicséretet kell megfogalmaznom, ez egy viszonylag gyors változás, gyors páfordulás, de nevezzük ezt most ebben a vitában fejlődésnek, amit be tudott mutatni a kormányoldal; ez mindenképpen előrelépés, amit szerettem volna megemlíteni.

*(Dr. Varga Lászlót a jegyzői székben
dr. Lukács László György váltja fel.)*

Nos, azt mindenképpen ki kell emelni ugyanakkor az előterjesztő államtitkár úr felszólalásából, hogy a problémák értelmezésében, a helyzet értékelésében még óriási távolság van, mondjuk, az LMP frakciója

és a kormány olvasata között. Ugyan azt láttuk az elmúlt tíz évben, nem azt, amit mondanak, hanem hogy mit cselekedtek, hogy gyakorlatilag a környezetvédelmet egyfajta korlátozó tényezőnek tekintették a tekintetben, hogy voltak különböző, az önkö szívének kedves beruházások, amelyek tekintetében gyakorlatilag önkö eltakarították azt az intézményrendszert, a környezetvédelmi intézményrendszert, amire valószínű, hogy teherként tekintettek, és úgy gondolták, hogy ezt fel kell számolni. Én nagyon bízom benne, hogy ezzel a szemlélettel legalább tíz év ilyen irányú rombolás után szembemennek. Az elmúlt tíz évben azt tapasztaltuk, hogy önkö nem védtek meg a természeti kincseket, sőt ezzel ellentétes politikát csináltak, és nagyon sok esetben még piacosították is ezeket az alapvető, védendő nemzeti és természeti kincseket és értékeket, amelyeknek a birtoklása, a védelme alapvető nemzeti érdek, ha a jövőbe tekintünk.

*(Az elnöki széklet Lezsák Sándor,
az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)*

Azt is látjuk, és erről már szó esett korábbi felszólalásokban, hogy fenntartható társadalmi működésről akkor beszélhetünk, ha kiegyensúlyozott lesz a területi fejlődés Magyarországon belül, és újra étellel töltjük meg a most leszakadó periférikus vidéki térségeket is. Hát, ezzel ellentétes nagyon sok olyan intézkedés, ami szintén most előttünk van, tehát konkrétan gyakorlati, politikai lépésekre is szükség lesz.

És ami az egyik legfontosabb kijelentése, és mondjuk úgy, legfájóbb kijelentése volt államtitkár úrnak, és akkor most itt nyilván nem államtitkár úrról van szó, hanem a kormány álláspontjáról, amivel nagyon nem értünk egyet, hogy önkö azzal vádolták meg az ellenzéki javaslattevőket, hogy mi szembeállítjuk a gazdasági fejlődést az éghajlatváltozás kérdésével - ez nem igaz. Mi azt mondjuk, hogy a végeláthatatlan növekedést hajszoló gazdaságpolitika értelmezhetetlen egy olyan világban, amikor a természeti erőforrások korlátosak. Mi azt mondjuk, hogy nem a profitot kell hajtani, mi azt mondjuk, hogy nem a növekedés a megfelelő mércéje a gazdasági fejlődésnek, és ebben van önkövel egy nagyon-nagyon komoly vitánk. Önkö egy szintiszta, vadliberális, neoliberális gazdaságpolitikát folytatnak, és ezzel valóban óriási vitánk van; alapvető szemléletváltásra van szükség a gazdaságpolitikában, tehát gyökeres gazdaságpolitikai fordulatra. Én azt gondolom, ha ebben a kérdésben nem sikerül dűlőre jutni, akkor nem fogunk tudni továbblépni érdemben ilyen kérdések megvitatása kapcsán.

És akkor most szeretnék itt a reakciók tekintetében visszatérni Bencsik képviselő úr felszólalására. Annak ellenére, hogy voltak pontok, amelyekkel nagyon-nagyon nem tudtam azonosulni, itt főleg az atomenergia felhasználása tekintetében, alapvetően fontosnak tartom kimondani, hogy egy kormánypárti képviselő itt döntően egy nagyon-nagyon sok tekintetben támogatható, pozitív jövőképet festett elénk, és kimondott olyan gondolatokat, amelyeket én, megmondom őszintén, nem gondoltam volna, hogy a mai

országgyűlési többség bármely képviselője itt, az Országgyűlés ülésén meg fog fogalmazni. Igen, valóban mondhatjuk, hogy kisebbségben van képviselő úr, és az is megfogalmazódott itt már, nem is tudom, melyik képviselőtársamtól, hogy a mai vitára a Fidesz nem állított vezérszónokot, mert Bencsik képviselő úr gyakorlatilag egy pozitív, egy nagyon-nagyon jó, pozitív, koherens hozzászólást tett, amely nagyon sok elemében tökéletes ellentmondásban van azzal, amit itt az elmúlt tíz évben a politikai cselekvés és döntéshozatal szintjén láttunk.

Nagyon fontos volt képviselő úr gondolataiban, hogy igen, ki kell mondani, hogy most az éghajlatváltozás jelenlegi üteme egy példátlan folyamat, és ebben óriási szerepe van az emberi tevékenységnek, a gazdaságnak. Nagyon-nagyon fontos gondolat volt szintén, hogy évtizedeink vannak csak, és lehet, hogy itt nem is lehet többes számban beszélni, annak érdekében, hogy ezt a hatást lassítani lehessen. Itt nem oly rég az Országgyűlésben még voltak olyan baloldali képviselők, akik arról beszéltek egy picit talán tévútra terelve ezt a kérdést, hogy meg kell állítani az éghajlatváltozást. Nagyon helyes volt a képviselő úr részéről, hogy arról beszélt, hogy meg kell próbálni mérsékelni és csökkenteni a hatásait. Hát, ne keressünk illúziókat! Tehát nagyon-nagyon fontos, hogy ezt a kérdést reálisan ítéljük meg.

Nagyon-nagyon fontosnak tartottam a normális jóléti szolgáltatásokra, a túlzott fogyasztás, a túlfogyasztás elutasítására vonatkozó gondolatokat. Azt szintén ki szeretném emelni, hogy a technológia irányában jelenleg teljes a kiszolgáltatottság, pazarló kényszerfogyasztás folyik, és azzal is tökéletesen egyetértek, és ez egy nagyon-nagyon fontos kérdés volt, hogy gyakorlatilag - most akár ha csak az Európai Unió döntéshozatali mechanizmusáról beszélünk - valóban ezt rabul ejtették olyan erők, amelyeknek nem érdeke, hogy ezek az alapvető változások megtörténjenek. Nagyon sok vitát folytattunk már és folytatni is fogunk még az Európai Unió működéséről, de az világosan látszik, hogy az nagyon sok tekintetben hibás, hogy hatalmas világcégek lobbistáinak ezrei ejtették fogságba az Európai Unió döntéshozatali mechanizmusát, és nagyon sok mindent kell tennünk annak érdekében, hogy valóban egy olyan működést tudjon felmutatni az európai integráció, az Európai Unió, amely az európai polgárok érdekeit teszi előtérbe, szemben, mondjuk, a nagyvállalati profitérdekkel. Tehát e tekintetben is egyetértés van.

Szintén egy fontos gondolat volt az, amire már utaltam is, hogy egy egységes településrendszerben kell gondolkodnunk, tehát fenntartható akkor lesz az élet, akkor lesz a társadalom, akkor lesz a gazdaság Magyarországon, ha újra a különböző méretű települések megtalálják egymással azt a természetes kapcsolatot, ami alapján így, ahogy most látjuk, kialakult a településrendszer Magyarországon. És ennek szerintem nagyon komoly aspektusai vannak, és ez messze nem környezetvédelmi kérdés, ez egy gazdaságpolitikai, területfejlesztési kérdés.

És akkor rátérve a konkrétumokra, rohamosan fogy az idő: gazdaságpolitikai fordulat, gazdaságpolitikai változás. Erről nem szeretnék nagyon sokat beszélni, mert én azt gondolom, egy picit kevés most erre az idő, de amit láttunk a kormánytól, az nem volt más, mint egy liberális, a mult cégek profitérdekeit szolgáló módon kiszolgáló politika. Itt sorra kötötték a stratégiai megállapodásokat a multinacionális cégekkel, támadást indítottak a felsőoktatás ellen, és képesek voltak olyan helyzetbe hozni Magyarországot, hogy leépül a tudományos szektor, leépül a felsőoktatás, leépül a teljes oktatási ágazat. Nagyon sokan elmentek ebből az országból kiművelt emberfők, tehetséges fiatalok, kevesre a boldogulást, és Magyarországból egy összeszerelő üzemet akartak csinálni, mert úgy gondolták, hogy rövid távon, ameddig önök gondolkodni képesek, a politikai érdekeiket ez szolgálja, nem egy hosszú távú gondolkodás. Ennek a nehézségei most vissza fognak ütni, tisztelt államtitkár úr.

Tehát azért mondom, hogy alapvetően egy teljesen más gazdaságpolitikát kell képviselni, látni kell és érezni kell a XXI. század kihívásait, hogy milyen kihívásokkal szembesülünk, és milyen módon tud erre felkészülni egy ország. És mi azt mondjuk, hogy alapvetően a tudásra, a jól képzett fiatalokra, a jól képzett szakemberekre kell alapozni ezt a gazdaságpolitikát, a magas hozzáadott értékű termékekre, arra kell felkészülni, hogy a lehető legszélesebb mértékben megvalósítsuk az önellátást. A legfontosabb javakat, termékeket meg kell próbálni hazai szinten vagy legalábbis regionális együttműködésben előállítani, nem távoli kontinensekről ideszállítani a tömegtermékeket, illetve a jól képzett magyar munkaerőt rákényszerítve az elvándorlásra, itt az összeszerelő üzemeknek a minimális hozzáadott értékű és óriási energiaigényű gazdaságpolitikájára építeni. Tehát itt van egy óriási különbség.

Én azt mondom, államtitkár úr, és nem személyesen önnel van problémám, ezt szeretném hangsúlyozni, hanem a mai, Orbán Viktor által vezetett kormány színtiszta örököse az SZDSZ-nek, a szabad demokratáknak, amelynek egykor, mondhatjuk, hogy az ifjúsági tagozata volt (*Koncz Ferenc: Ejnye-ejnye!*), és ilyen módon Orbán Viktor hű maradt ahhoz, hogy a Liberális Internacionálé alelnöke volt, hiszen beszélhet retorikusan nemzeti módon, de nézzük meg, hogy mit tesz, nézzük meg, hogy a politikájának mi a hatása, és a politikájának sajnos olyan hatása van, amire mondjuk, Kóka János is büszke lehetne. (*Z. Kárpát Dániel: Sajnos, igen!*)

Nos, akkor nézzük meg a konkrétumokat, amelyekről önök beszéltek! Ugye, nagyon-nagyon fontos kérdés az energia, az energiapolitika kérdése, és azt gondolom, hogy ez az a terület, ahol a legkomolyabb vitáink lesznek önökkel. Mielőtt még rátérnék az atomenergiával kapcsolatban Aradszki képviselő úrtól is elhangzott gondolatokra, önök nem beszéltek, kerülték az energiahatékonyság kérdését. Tehát itt az alapvető feladat az energiaellátás mellett az, hogy törekedjünk egy olyan gazdaságszerkezet kialakítására,

hogy kevesebb energia felhasználására legyen szükség a gazdaság működéséhez, fűtéséhez, és a többi.

(14.10)

Erről nagyon keveset beszéltek, holott ebben óriási gazdaságfejlesztési potenciál lenne, ha olyan lehetőségeket hoznának létre épületszigeteléssel, különböző épületgépészeti eszközök gyártásával, tehát az energiafelhasználás csökkentésére vonatkozó gazdasági ágazat támogatásával rengeteg munkahelyet lehetne teremteni. És valóban ezek zöldmunkahelyek lennének, és ez lenne az első lépés, ha az energiapolitikáról beszélünk, hogy hogyan tudunk egy olyan fordulatot végrehajtani, hogy kevesebb energia felhasználására legyen szükség.

Akkor itt rátérhetünk rögtön az atomenergia használatára. Önök elkészítettek egy klímastratégiát, beterjesztették az Országgyűlés elé, és sajnos azt kell mondanunk, bizonyos problémafelvetések kapcsán mondhatjuk ezt előrelépésnek, bizonyos megfogalmazott retorikai elemek tekintetében egyetértésünket is kifejezhetjük, de alapvetően ez a klímastratégia, úgy látjuk, azt hivatott szolgálni, hogy ezzel próbálják legitimálni a Paks II.-gigaprojektet. Ugyanakkor mi ezzel semmilyen módon nem értünk egyet, és lehet, hogy vitába kell majd szállnunk ellenzéki frakciókkal is Paks kapcsán.

Ugye, emlékszünk még arra, hogy Paks II. kapcsán a szerződést önök 2014-ben kötötték meg olyan módon, ahogy megkötötték, de 2009-ben volt az előképe ennek a döntésnek, és 2009-ben még balliberális kormányok vezették az országot, és mondhatjuk, hogy egy nagykoalíciós döntés volt 2009-ben a paksi bővítés elindítása kapcsán. Ugye, akkor még sem az LMP, sem a Jobbik nem volt még tagja a magyar Országgyűlésnek. Tehát én azt gondolom, hogy itt sokkal messzebb kell mennünk annál, mint hogy egy jelenleg fennálló kormányparti és ellenzéki ellentétet keressünk, hogy ezzel alátámasztható lenne ez. Tehát mi azt mondjuk, hogy az atomenergia fetiszizálása és erőltetése helyett egy fenntartható energiamixet kell létrehozni, alapvetően a megújuló energiákra kellene alapozni és olyan rugalmas hálózatokra, amelyekkel az ellátásbiztonságot meg lehet oldani.

Az atomenergia és konkrétan a paksi bővítés kapcsán önök nagyon sok érvet megfogalmaztak, de ha ezeket végigvesszük, amire most nyilvánvalóan nem lesz idő, akkor láthatjuk, hogy ezek többsége azóta már tévedésnek vagy egyszerűen hazugságnak bizonyult. Tehát nem igaz, hogy az atomenergia olcsó lenne, nem igaz, hogy kiszámítható és biztonságos az atomenergia, és nem igaz, hogy az atomenergia zöld, és ezt, képviselőtársaim, majd bizonyítani is fogom, és őszintén remélem, hogy a vita során erről konkrétan párbeszéd jellegű vitát felépítve tudunk beszélni.

Most alapesetben 4000 milliárdra teszik a paksi bővítés költségeit, ha az akkori terveket nézzük, ugyanakkor ebbe a költségbe nem számolták bele a majdani leszerelés költségét, nem számolták bele a

nukleáris hulladékok kezelésének költségét, nem tudjuk pontosan, hogy milyen műszaki elemekkel számolnak, mert azt tudjuk, hogy óriási késésekkel tudták az oroszok leszállítani a terveket, és úgy tudom, hogy a mai napig nem készült el a teljes engedélyezési dokumentáció. Nem tudjuk, hogy számolnak-e hűtőtornyokkal, hűtőtavakkal, de azt tudjuk, hogy ha ez a beruházás megvalósul, akkor óriási fejlesztéseket kell végrehajtani a magyar villamos hálózatban, ami szintén százmilliárdokban mérhető. És ha az összes ilyen költséget mellé tesszük, akkor egy hatalmas, sokkal nagyobb összeg fog kijönni, tehát itt 5000 milliárd forintról minimum beszélhetnénk, de a 6500-7000 milliárd forint sem irreális.

Ha megnézzük, hogy milyen egyéb költségekkel számol, akkor látszik, hogy egyáltalán nem lesz olcsó az atomenergia, sőt rettenetesen drága lesz, és ez nagyon sok pénzbe fog kerülni, nagyon sok lemondást fog a magyar lakosság részéről igényelni. Tehát mi azt mondjuk, hogy a paksi projektet nem halasztgatni kell, hanem le kell állítani, és ezt a hatalmas nagy összeget egy fenntartható energiastratégia megalapozására kellene fordítani.

Elhangzottak olyan érvek önöktől, hogy az atomenergia zöld lenne. Na most, ha közvetlenül csak a kibocsátást tekintjük, a teljes életciklust és minden egyéb kapcsolódó tevékenységet, akkor nem zöldebb, mint a megújuló energia, ez teljesen világos, azt gondolom, nem érdemes ezzel kapcsolatban vitát nyitni, de ha más aspektusokat is megnézzünk, és a nukleáris energia biztonságára vonatkozó kérdéseket egy pillanatra félretesszük, akkor a fűtőanyagok előállítása tekintetében érdemes egy kitérőt tenni. Én magam pécsi vagyok, és aki Pécsen, Baranyában vagy Pécs környékén él, az pontosan tudja, hogy milyen brutális környezetpusztító iparág az uránbányászat. Ott volt Magyarországon uránbányászat egy viszonylag rövid ideig, nyilván politikai okokból, soha nem volt reális, nyilván ennek katonai okai voltak, egészen elképesztő volt az a környezetpusztítás, amely a mai napig látható. És alá kell húznom, tisztelt képviselőtársaim, mert erről keveset beszélünk, és talán önök máshol élnek, nem tudják, hogy ez soha helyre nem állítható környezetpusztítást okozott. Eddig 30 milliárd forintba került a magyar adófizetőknek a rekultiváció tevékenysége, de ezt a folyamatot soha nem lehet leállítani. Én azt javaslom mindenkinek, hogy tegyen egy látogatást azon a környéken, és ugyan ránézésre ezeknek a nyomoknak már csak egy részét fogja látni, de azt gondolom, ott lehet szembesülni azzal, hogy az atomenergia felhasználása semmiképpen nem tekinthető zöldenergiának.

Ha azt tekintjük, hogy milyen szintű biztonsági intézkedéseket igényel az atomenergia használata, akkor azt is nagyon-nagyon egyszerűen ki lehet számolni, hogy ez is óriási költségnövekményt jelent majd a nukleáris energia ellen. Tehát ez is a nukleáris energia ellen szól.

Önök szintén érvelnek amellest, hogy ez az oroszoktól való energiafüggőségünket csökkenti. Ez nyilvánvaló tévedés, nyilván a beruházás finanszírozása

tekintetében, a kivitelezés, a technológia tekintetében, a fűtőelemek megszerzése tekintetében is, minden szempontból növeli a kitétségünket, növeli a függőségünket Oroszországtól.

Paks II. kapcsán azt is elmondhatjuk, hogy ez nem illeszthető egy rendszerbe - már csak a logikája alapján sem - a megújuló energiákkal, tehát az semmiképpen nem jó, és ez lehetetlenné teszi, ha valóban egy fenntartható energiapolitikát, energiarendszert akarunk létrehozni.

Hogy mennyire kiszámítható és mennyire biztonságos az atomenergia, javasolom ezt a vitát rövidre zárnai azzal, ha megnézzük, hogy az elmúlt években hány ilyen-olyan meghibásodás, probléma, leállás volt a jelenlegi Paksii Atomerőmű kapcsán. Meglepően nagy számot fognak kapni - én készültem egyébként adatokkal, ha szükségük van rá a vitában, én nagyon szívesen ismertetem -, hogy hányszor került sor olyan előre nem látott leállásra, ami semmiképpen nem amelletti érv, hogy az atomenergia kiszámítható lenne. A nukleáris baleset szerencsére ritka, láttunk erre történelmi tragédiákat, de azt tudjuk, ha megtörténik, annak egészen beláthatatlan következményei vannak. Erre figyelni kell, és ezért a nukleáris energia felhasználásával kapcsolatban a biztonság óriási költségeket emészt fel.

De beszélünk kell arról is, hogyha atomenergiáról beszélünk, hogy mi lesz annak a kifizetése. Tehát ha a teljes életciklust tekintjük, és felelősen gondolkodunk - én azt gondolom, hogy ez minimálisan elvárható mindannyiunk részéről -, akkor végig kell gondolni, hogy mi fog történni adott esetben a lejárt üzemidejű atomerőművekkel, és mi fog történni a kiegészítő fűtőelemekkel, mit fogunk ezekkel csinálni. Jelenleg elfogadott szakmai konszenzus, amit egyébként rögzített a magyar Országgyűlés is egy döntésében, hogy végleges mélygeológiai tárolóban kell elhelyezni a nukleáris fűtőelemeket. De nem tudom, azt tudják-e, képviselőtársaim, hogy erre a világon sehol nincs végleges megoldás, tehát sem a technológia nem létezik, a csomagoláslezárási technológiát nem tudták sehol minden kétséget kizáróan bebizonyítani, hogy létezik ez a technológia, nincs meg rá a finanszírozási modell, és nincs meg rá a megfelelő helyszínelasztásnak sem az eljárása, ezért a világon sehol nincs végleges, nagy aktivitású nukleáris hulladékok tárolására szolgáló objektum. Erről a mai napon a következő napirendi pontnál részletes vitát fogunk folytatni. Tehát az önmagában is egy rendkívül súlyos és felelőtlen politika, hogyha egy olyan technológiába fektetnek be örületesen sok pénzt, amelynek nincs megoldása, amelynek egy fontos elemére, a végleges leszerelésre és a nukleáris hulladékok biztonságos tárolására nincs megoldás. Itt Magyarországon Pécs közelében, Boda térségében folynak kutatások ezzel kapcsolatban, és az nagyon világossá vált, hogy az az elképzelés is, hogy egy nagyvárosi agglomeráció közelében akarnak egy ilyen objektumot létrehozni, az sem megalapozott, és ezzel kapcsolatban is önöknek szüksége lesz, hogy felülvizsgálják az eddigi döntéseiket és az eddigi politikájukat.

Ennyit hirtelen az atomenergiáról. És azt tudom mondani, hogy az elmúlt időszakban bejelentett, járványügyi, gazdaságpolitikai intézkedések kapcsán bejelentett átcsoportosításnak persze örüdtünk, hogy talán egy 30 milliárdos összeget a paksi tőkeemeléssel átcsoportosítanak a gazdaságvédelmi akciótervbe, de ezt még kevésnek találjuk. Paksii. kapcsán az idei költségvetésben 92 milliárd forint szerepel, mi azt javasoljuk, hogy ezt a teljes összeget fordítsák a nehéz helyzetbe került magyar családok, magyar emberek támogatására. Én azt gondolom, abban nem lehet vita, hogy ez most a legfontosabb, és ez egy rendkívül fontos lépés lenne.

Egy kis ugrással: itt hallottam még kormánypárti képviselőtársaimtól olyan kijelentéseket, hogy a rezsisökkentés eredményeit meg kell védeni, hallottam olyat, hogy a tiszta víz nemzeti kincs. Utóbbival egyetértek, az előbbi mindenképpen falsnak és álszent gondolatnak tartom.

Mi történt itt a vízkincs védelme tekintetében és a vízügy védelme tekintetében az elmúlt tíz év alatt? És ne legyünk igazságtalanok, a 2010 előtti időszakban ugyanez volt megfigyelhető. Tehát önök gyakorlatilag a legfontosabb kincsünk, az ivóvíz tekintetében egy rendkívül felelőtlen, romboló politikát folytattak, hasonlóképpen elődeikhez. Gyakorlatilag odáig jutottunk el, hogy a teljes vízügyi ágazat Magyarországon az összeomlás szélére került, és az elmúlt időszakban is tapasztalhattuk, hogy ezt még egy ilyen rendkívül súlyos helyzetben, egy járványügyi helyzetben, egy gazdasági válság kibontakozásának időszakában sem hajlandó a kormány meghallani. Ugye, a 2010 utáni időszakról beszélünk, azóta megduplázódott a meghibásodások száma.

(14.20)

20 százalék alá csökkent a megfelelő minősítéssel rendelkező vízrendszerek száma. Körülbelül 30 százalék a hálózati veszteség, tehát a megtermelt ivóvíz 30 százaléka a rossz minőségű hálózat miatt egyszerűen elfolyik a rendszerből - ez teljes mértékben elfogadhatatlan. A különböző becslések 1500 és 3000 milliárd forint közé teszik azt a hatalmas összeget, ami 15 éves távlatban hiányzik ahhoz, hogy a megfelelő karbantartási, pótlási munkákat el lehessen végezni ahhoz, hogy az alapvető infrastruktúra, az ivóvízellátás és a szennyvizek elvezetése és megfelelő kezelése megvalósuljon. És ha a szennyvizek kezelése nem valósul meg, akkor egyértelmű következménye lesz, hogy a vízbázisok sérülni fognak, adott esetben menthetetlenül, ez pedig szintén azzal az állításukkal ellentétes, hogy a tiszta víz nemzeti kincs. Igen, csak meg is kéne védeni ezt a nemzeti kincset, nemcsak magunkra, hanem a jövő generációkra, gyermekeink jövőjére gondolva is. És ehhez képest tapasztalhattuk azt, hogy az elmúlt napokban a Magyar Víziközmű Szövetség a kormánytól kért segítséget, miszerint hozzon olyan intézkedést a magyar kormány, hogy a többnyire önkormányzatok tulajdonában, fenntartásában működő vízszolgáltató cégek kapjanak haladékokat a közműadó kifizetése kapcsán,

mert már amúgy is óriási működési problémákkal szembesülnek - hát, sajnos süket fülekre talált ez az igény is. Ha egy kicsit továbbgondolják a képviselőtársaim, hogy milyen következménye lehet ennek, ha elnehezedik a működése a víziközműcégeknek, annak valóban beláthatatlan következményei lesznek - én azt gondolom, hogy ezt senki nem vállalhatja fel.

De hasonlóan beszéltek már röviden a képviselőtársaim a vízkormányzásnak, vízgazdálkodásnak, felelős vízgazdálkodásnak a kérdéséről, ennek a fontosságáról és az ebben rejlő, egyébként nagyon-nagyon komoly gazdaságpolitikai lehetőségekről is.

És valóban szó esett már a kiegyensúlyozott településrendszerről, a vidéki térségekről, a kistelepülések működéséről. És ha megnézzük, hogy milyen módon vannak kitéve, kiszolgáltatva ezek a kistelepülések az éghajlatváltozás hatásainak, akkor ismét csak azt mondhatjuk, hogy ezek azok az intézkedések, amelyek nem egy hosszú távú gondolkodás, hanem egy azonnali, gyors politikai cselekvést, döntéshozalt igényelnének.

Látjuk azt, és ezt mindannyian tapasztalhatjuk, akár városban élünk, akár kistelepülésen, vidéken, hogy az éghajlatváltozás milyen extrém hatásokkal mutatkozik meg. Tehát olyan időjárási anomáliákat látunk, amelyek, mondjuk, korábban százévente egyszer fordultak elő, most pedig kétévente tapasztaljuk őket. És egyik napról a másikra érkezhetnek egészen brutális viharok, olyan környezeti katasztrófák, amelyekkel kapcsolatban nincsenek felkészülve főleg a kistelepülések. Mi ezzel kapcsolatban is tettünk már indítványt, hogy készüljön jogalkotás arra vonatkozóan, hogy kapjanak segítséget ezek a kistelepülések, egyrészt egy szakmai felkészülésre legyen nekik valamiféle szakmai háttér, illetve legyen olyan költségvetési forrás, ami megadja a lehetőséget nekik, hogy ilyen esetben tudjanak azonnal intézkedni és tudjanak mihez nyúlni. De hozzáteszem, hogy az ilyen események, például a villámárvizek kapcsán a megfelelő infrastruktúra, mondjuk, vízelvezető árkok megépítése tekintetében is azonnali átszabályozásra lenne szükség, hiszen rengeteg olyan műszaki szabvány van, ami nem is tudja kezelni ezeket az éghajlati változásokat. Tehát mondhatjuk, hogy még ha rendelkezésre is állnak pályázati források, amikről tudjuk, hogy nagyon nehézkesek, nagyon bürokratikusak, akkor is sok esetben képtelenség ezeknek a feladatoknak megfelelni, és ez nagyon-nagyon komoly kockázatokat hordoz.

Már alig-alig lesz időm ebben a szűk 30 percben beszélni egy szintén fontos területről, amit említettek a képviselőtársaim, ez pedig a közlekedés, a közlekedéspolitikának a kérdése. És most szintén nem azt tartom a legfontosabbnak, hogy a jelenlegi kormányt támadjam és kritizáljam, mert ugyanezeket a kritikákat szinte automatikusan a 2010 előtti kormányokra is érvényesíteni lehet, de tisztelt kormánypartii képviselőtársaim, hol van a hosszú-hosszú évek óta ígért közlekedési stratégia? Hol van a nemzeti buszgyártás? Hol van egy olyanfajta közlekedési hálózatnak, közlekedési rendszernek a kialakítása, ami valóban a

közösségi közlekedést preferálná az egyéni közlekedéssel szemben? Ennek sajnos a nyomait se látjuk. Azt látjuk, hogy ilyen-olyan-amolyan átszervezéseket hajtottak végre a közösségi közlekedést ellátó cégek kapcsán, de ezek nem vittek közelebb egy fenntartható közösségi közlekedési rendszer kialakításához. Az teljesen egyértelmű, hogy itt is megvan az azonnali cselekvésnek a menetrendje, és hozzáteszem: néhány évvel ezelőtt, amikor ellenzéki frakciókkal közösen - akkor én még ebben szakértőként vettem részt - kidolgoztunk egy közlekedésstratégiára vonatkozó javaslatot, még egy - most nem mondom név szerint, nem akarok neki bajt okozni -, az önök sorában ülő kormánypartii politikus is azt mondta, hogy ezzel tökéletesen egyetért, csak neki nincs meg a politikai hatalma ahhoz, hogy ezt érvényesítse. Tehát ott van egyébként a szakmai szervezetekkel egyeztetve egy közlekedési stratégia évek óta önök előtt, önök ennek a megvalósítását sajnos elmulasztották. És azt is láthatjuk, hogy milyen állapotban van a közösségi közlekedésnek a buszparkja, a buszállomány, és hogy e tekintetben sem tesznek a közelgő kihívásoknak megfelelő lépéseket. És azzal pedig szerintem Aradszki képviselő úr alá is húzta, hogy egyetért, hogy a közlekedés a második legnagyobb károsanyag-kibocsátó, tehát e tekintetben szintén óriási a fontossága az azonnali és gyors politikai cselekvésnek.

Látva, hogy rohamosan közeledik a felszólalásom idejének a vége, arra szeretném még felhívni a figyelmet egyelőre, képviselőtársaim, hogy vannak konkrétan a járványügyi helyzettel kapcsolatosan azonnali megteendő intézkedések is. Erről majd később fogunk vitatkozni, például az avarégetésről is szó volt, ami a légszennyezettségnek egy nagyon komoly összetevője, ezeket nem 2021-ben kellene, képviselőtársaim, életbe léptetni, hanem azonnali lépéseket, azonnali intézkedéseket kell annak érdekében fogantatosítani, hogy a légszennyezettséget csökkenteni lehessen. Pontosan tudjuk azt, hogy a járványügyi helyzetben a légszennyezettség nagyon erőteljesen megnöveli a kockázatát a veszélyes szövődményeknek. Tehát ebben a helyzetben végig kell gondolnunk, hogy mi az az alapvető irány és mi az az alapvető stratégia-váltás, amivel újra kell terveznünk mindannyiunknak az életét globális szinten a járvány elmúltával, de vannak itt olyan nagyon-nagyon fontos intézkedések, amelyeknek a meghozatalával napokat sem lehet késlekedni. Köszönöm szépen a figyelmet. *(Taps az LMP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, Keresztes frakcióvezető úr. Most megadom a szót Tordai Bence képviselő úrnak, a Párbeszéd képviselőcsoportja vezérszónokának. Öné a szó, képviselő úr.

TORDAI BENCE, a Párbeszéd képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Kedves Polgártársak! Tulajdonképpen örülök, hogy most került az Országgyűlés elé a klímavészhelyzet kihirdetéséről szóló párbeszéd, illetve az ehhez nagyon hasonló összellenzéki javaslat.

Eleinte egy kicsit türelmetlen voltam. Tehát amikor azt látom, hogy a Fidesz hétvégén benyújt egy törvényjavaslatot, és hétfőn megvitadjuk, majd kedden szavazunk róla, akkor ez a háromnegyed éves csúszás a benyújtás és a napirendre kerülés között némiképpen frusztrált ószintén szólva, de most végső soron így a járványban, amikor veszélyhelyzet van, talán jobban megértik önök is, talán jobban megérti a társadalom nagy része, hogy mégis miért fontos és mennyire jelentős az a veszélyhelyzet, ami a klímaváltozás okán állt elő.

Talán most ebben a két párhuzamos veszélyhelyzetben meg tudjuk találni a hasonlóságokat és a különbségeket, és azokat a közös okokat, amelyekre mind a kettő visszavezethető. Nyilván hasonló, hogy mindkét veszélyhelyzet alapvető életmódváltásra kényszeríti az emberiséget, ami tulajdonképpen bizonyos értelemben helyes is, néhány olyan viselkedésmintánkat legalább így könnyebb lesz eldobni, amik eddig akadályozták a klímaváltozás elleni küzdelmet, illetve az új klimatikus viszonyokhoz való adaptációt, de vannak nagyon komoly különbségek is természetesen.

Az egyik: a járványveszély egy nagyon akut probléma, egy viszonylag gyors lefolyású dolog, történelmi léptékekkel mérve, de még egy ember életében is; remélhetőleg néhány hónap alatt túleszünk rajta. És miközben történelmi, különösen földtörténelmi léptékek mérve a klímaváltozás is egy nagyon rapid folyamat, azért az egyén életében ez hosszabb időtávnak minősül, de ha azt nézzük, hogy melyik a veszélyesebb, akkor attól tartok, hogy a klímavészhelyzet és az ezzel együtt járó ökológiai válság az, ami sokkal-sokkal veszélyesebb az emberi életre, az emberi civilizációra nézve.

Látjuk, hogy milyen komoly pánikot váltott ki a koronavírus-járvány, jó okkal, és nagyon helyes, hogy a Föld legtöbb országának társadalmi nagyon komoly erőket mozgósítanak a védekezés érdekében. Sajnos ezt a hevületet nem látjuk a klímavészhelyzet és az ökológiai válság elleni küzdelem, a válságkezelés kapcsán, miközben ha csak a számokat nézzük, akkor itt Magyarországon a koronavírus-járvány az elmúlt egy hónapban naponta átlagosan 7 halálos áldozatot szedett, most már 200 fölött jár az elhunytak száma, ami hatalmas szám, tragikus, és még lesz sajnos sokkal magasabb is, de ha megnézzük, hogy a klímaváltozást okozó üvegházgáz-kibocsátás és a légszennyezés hány ember életét rövidíti meg éves szinten Magyarországon, akkor azt látjuk, hogy 12 800 halálért felelős, tehát napi 35 ember halálát okozza csak a légszennyezettség.

(14.30)

Az a helyzet, hogy az az ökológiai válság, amely a klímaváltozásban ölt testet a leginkább észlelhetően, ugyanilyen módon hatással van a járványokra, azokra a globális járványokra, amelyeknek korábban a terjedése ennél sokkal kevésbé volt intenzív. A WHO 2003-ban már azt mondta, idézem: „A fertőző beteg-

ségek terjedésének változása valószínűleg a klímaváltozás következménye.” Azt is tudjuk, hogy Magyarországon olyan vírusok, olyan betegségek jelentek meg, amelyek soha korábban nem ütötték fel itt a fejüket, gondoljunk csak a nyugat-nílusi lázra, a maláriára, az Usutu-vírusra, a Chikungunya-lázra, a Dengue-lázra, a Zika-vírusra. Az ezeket hordozó szúnyogok jellemzően a koreai szúnyog, tigrisszúnyog vagy zebraszúnyog, illetve az ázsiai bozótiszúnyog, az utóbbi masszív magyarországi populációt alakított ki, és terjed, terjeszkedik. Ez okozza a nyugat-nílusi lázat, ez okozza a nyugat-nílusi lázzal való megbetegedést, amiben tavaly 225-en betegedtek meg, 39-en közülük kórházba is kerültek, és 15-en elhaláloztak a nyugat-nílusi lázban Magyarországon.

Tehát látjuk, hogy akár csak ezek az apró leágazások is milyen komoly veszélyeket hordoznak ránk nézve, de nagyon sok más, a klímavészhelyzettel összefüggő tragédia, kataklizma volt az elmúlt években. Ha egy kicsit körülnézünk, visszatekintünk az időben, a hóhullámok mennyi áldozatot szedtek! Tavaly például Hollandiában, amely 17 milliós ország, 400 halálesetért volt felelős egy hóhullám. 2018-ban Berlinben, amely egy három és fél milliós város, 490-en haltak meg az ismétlődő hóhullámok miatt, de 2015-ben Magyarországon öt hóhullám során, amely mindösszesen 35 napig tartott, 1800, jellemzően idős vagy beteg honfitársunk vesztette életét, olyanok, akik egyébként még évekig élhettek volna jobb-rosszabb egészségi állapotban. 2003-ban pedig, amely az egyik legsúlyosabb volt a hóhullámok európai történetében, Nyugat-Európában 70 ezer ember vesztette életét ennek köszönhetően. Láttuk tavaly is az 50 fokos hőmérsékleteket Indiában, Ausztráliában, ahol ennek hatására korábban soha nem látott méretű területeken gyulladtak ki erdő- és bozóttüzek, amelyek összesen 417 halálesetet okoztak, de tavaly Kínában egy erdőtüzből 30 tűzoltó halt meg, 2018-ban Görögországban 91-en vesztették életüket erdőtüzek miatt. 2017-ben Portugáliában 62-en. 2016-ban Indonéziában pusztítottak olyan súlyos tüzek, hogy az azokból kiáramló füst 100 ezer ember életét rövidítette meg.

És akkor még nem beszéltünk az aszályokról és árvizekről, amelyeket Magyarországon is ismerünk, és egyre jobban ismerünk, és amelyek együttesen azt eredményezik, hogy az éhezés, amelyet egy-két évtizeddel ezelőtt még legyőzhető problémának gondoltunk itt a földön, egyre szélesebb kört érint, egyre nyomasztóbb méreteket ölt. 2018-ban már 820 millió ember éhezett ezen a bolygón. Ez tehát az a klímavészhelyzet, ez tehát az az ökológiai válság, amely léptékében sokkal súlyosabb annál a koronavírus-járvány okozta válságnál, amely szintén nagyon drasztikus korlátozásokat kényszerített ki minden jóérzésű, felelős kormányból, és ebben alapvetően Magyarország Kormánya is jó irányban jár, még ha a válságkezelésben vannak nagyon masszív hiányosságok is.

Szóval, ez a klímavészhelyzet itt a nyakunkon, itt van velünk; súlyosabb, mint az a veszélyhelyzet, amit a kormány különleges jogrenddel erősített meg, és

amely a rendeleti kormányzáson keresztül, egy felhatalmazási törvényen keresztül tulajdonképpen a demokráciát is fenyegeti. A klímavész helyzet ennél komolyabb fenyegetés, fenyegeti az egész emberi civilizációt, és mégsem javasoljuk azt, hogy különleges jogrendet vezessünk be ennek okán. Csak azt javasoljuk, hogy végre kezdődjön el a felelős cselekvés, tíz év vagy több évtized semmittevése után.

Úgyhogy nézzük meg, hogy a Párbeszéd törvényjavaslata szerint milyen konkrét cselekvésre volna szükség, mik azok a lépések, amelyeket mindenképpen meg kell tenni. Engedjék meg, hogy az eddigi kormányzati klímavész helyzetre reagáló csomagokat külön ne is értékeljem, hiszen annyira kevés, annyira gyenge, amit Orbán Viktor bejelentett egy-két hónappal ezelőtt, hogy majd kitérek rá a szükséges cselekvések kapcsán néhány pontban. Azt kell előzetesen elmondanom erről, hogy 14 pontot tartalmaz a konkrét cselekvési területek közül a párbeszédes törvényjavaslat, ebből mindösszesen kettőt érintettek a kormányzati intézkedések, amelyeket eddig megtettek.

De nézzük, hogy milyen célok kellenének hogy megvalósuljanak Magyarországon annak érdekében, hogy jó lelkiismerettel nézhessünk egyrészt más országok fiai és leányai szemébe, másrészt, hogy jó lelkiismerettel nézhessünk majd a saját gyerekeink és unokáink szemébe, amikor megkérdezik, hogy ti mit tettetek annak idején a klímavész helyzet, az ökológiai válság kezelésére. Egyrészt ambiciózus célokat kell meghatározni. Azok a célok, amelyeket az Európai Unió kitűzött maga elé, már közel járnak ahhoz, ami tényleg lehetővé teszi az ökológiai válság érdemi kezelését, de ezen belül Magyarország vállalásai sajnos méltatlanul szerények. Tehát miközben a törvényjavaslat 55 százalékos üvegházgázkibocsátás-csökkentést irányoz elő 2030-ra, a magyar kormány mindösszesen csak 40 százalékot vállalt. Amikor mi azt mondjuk, hogy a végső energiafogyasztásnak legalább 35 százalékat kell megújuló energiákból nyerni, akkor a magyar kormány sajnos ehhez képest csak 21 százalékos vállalást tett. Az energiafelhasználás csökkenéséről nem is nagyon látni kormányzati dokumentumot, miközben tényleg ez a kulcsa talán az egésznek. Itt a következő tíz évben egy 30 százalékos felhasználáscsökkenést szeretnénk látni. Ez elvezethet oda, hogy 2050-re valóban klímasemleges legyen a magyar gazdaság és társadalom működése. Ez is egy olyan dolog, aminek örülök, hogy most már a kormány és a kormánypártok is támogatni látszanak, de azért mi nem felejtjük el, hogy hónapokon keresztül blokkolták azt az európai uniós közös célkitűzést, amely a 2050-es klímasemlegességet határozta el.

No, hát menjünk végig azokon a pontokon, amelyek teljesítése szükséges ahhoz, hogy ezeket az egy fokkal már ambiciózusabb célokat teljesíteni lehessen! Az első rögtön egy örömhír, ha úgy vesszük; ez az a terület, ahol a kormány cselekvései úgy-ahogy találkoznak az elvárásokkal, mégpedig a szén- és ligniterőművek bezárása. Mondjuk, mi nem pont így képeztük, tehát amikor tavaly nyáron benyújtottuk ezt a törvényjavaslatot, akkor még azt láttuk, hogy Magyarország

szén-dioxid-kibocsátásának hatodáért gyakorlatilag egy személyben felelős Mészáros Lőrinc, azaz Orbán Viktor, illetve az ő kezében lévő Mátrai Erőmű. Azóta sikeresen visszavásárolta a Fidesz-kormány az adófizetők pénzéből ezt a sok tíz-, de talán százmilliárdos nagyságrendű veszteséggel szanálható erőművet. Mészáros Lőrincnek persze szép pénz ütötte ezért is a markát, miután már kivett több tízmilliárd forintot ebből a bizniszből. Úgyhogy nem pontosan így képeztük - anyám, én nem ilyen lovat akartam, de azért legalább ló, és hát ajándék lónak ne nézzük a fogát! Örüljünk annak, hogy tényleg állítólag le fognak állni a szén-, illetve lignittüzeléssel, és valóban - ahogy a törvényjavaslat is mondja - tekintettel kell lennünk mindenközben a munkaerőpiaci és a szociális szempontokra.

A második pontot illetően már korántsem állunk ilyen jól. A szélenergia hasznosítását korlátozó intézkedéseket kellene eltörölni, de továbbra is látjuk, hogy a Fidesz-kormány ellehetetlenítette Magyarországon a szélerőművek építését végtelenül átlátszó érvelésekkel. Nyilvánvalóan még nem sikerült felvásárolni a megfelelő cégeket a Fidesz-közeli oligarcháknak, és ezért még nem öntenek bele állami pénzt. A helyzet változik a napelemes rendszerek tekintetében. Ott már sikerült azokat a cégeket felvásárolni, illetve azokat a barátoligarchákat megtalálni, akik naperőmű-beruházásokat tudnak Magyarországon indítani. De mi megint csak nem ilyen lovat akartunk. Mi azt szeretnénk, ha egy decentralizált energiarendszer lenne, ha a háztartások maguk termelhetnék meg saját maguk számára a felhasznált energia nagy részét, tehát a háztartási napelemeket kellene támogatni, eltörölni a büntetőadóként működő termékdíjat, amely háromszorosa az európai országokban tapasztalt mértéknek, illetve csökkenteni a 27 százalékos áfát 5 százalékra. Sajnos, az ez irányú javaslataink eddig nem találtak meghallgatásra.

Aztán, ami talán a legfontosabb a klímaváltozás elleni küzdelemben Magyarországon: ahogy a legtöbb országban is, javítani kell a háztartások energiahatékonyságát. Tehát amikor maguk rezsicsökkentéséről papolnak, akkor nem azt kell csinálni, hogy megszabnak egy hatósági árat, ami aztán azóta már magasabb, mint a világpiaci ár, és ilyen módon átverve a választókat, a fogyasztókat, több pénzt csalnak ki a zsebükből, mintha be se vezették volna ezt az árplafont, hanem arra van szükség, hogy a fogyasztást korlátozzuk, a fogyasztás csökkentéséhez járuljunk hozzá, ne kelljen annyi energiát elhasználni a fűtésre, hűtésre, és nem mellesleg így egészségesebb lakásokban élhetnének a magyarok, akiknek most a negyede egészségtelen lakáskörülmények között él, és a legtöbb magyar család energiahatékonysági szempontból nem korszerű házakban, lakásokban él.

(14.40)

Ilyenkor is, amikor azt mondjuk, hogy maradj otthon, érdemes végiggondolni, hogy ki hol marad otthon, tudja-e fűteni a lakását, nem penészesek-e a

falak, nem ázik-e be a tető, vagy nyáron nincs-e fűlászto meleg, hiszen évről évre annyian halnak meg fűtetlen lakásukban, mint ahányan az elmúlt egy hónapban a koronavírus-járvány áldozataként jelentek meg. Úgyhogy ezzel is, már csak emberiség okokból is, kezdenünk kell valamit.

Ehhez képest a Fidesz nagyon komoly küzdelmet folytatott azért, hogy az Európai Unió által a lakossági, az embereknek, családoknak, háztartásoknak nyújtott energiahatékonysági felújításokra szolgáló támogatásokat átcsatornázhassa a baráti cégekhez, Lázár János haverjaihoz és más baráti vállalkozókhoz. S ugyanígy a hazai vállalkozások energiahatékonysági fejlesztései is - amik egyelőre egy száználmas, kevesebb, mint 40 milliárdos összeget jelentenek a kormány tervei szerint a következő egy évtizedben - várhatóan megint csak baráti cégekhez mennek, és ilyen módon tovább torzítják a piacot ahelyett, hogy a leghatékonyabb módon szolgálnák a gazdaság olyan élénkítését, amely egy zöld, fenntarthatóbb irányba is mutat egyidejűleg.

Aztán itt van a zöldbank felállítása, amit, hadd legyenek őszinte, a 2010-es Fidesz-programból emeltünk át. Nagyon örültünk, hogy a Fidesznél is megjelentek már zöldgondolatok. Akkor azt mondták, hogy 80 ezer új munkahelyet lehet teremteni egy zöldfordulat segítségével, és ezt finanszírozandó hoznak létre egy zöldbankot. Ezt Orbán Viktor az elmúlt tíz évben még többször is megígérte, de továbbra sem látjuk ennek a nyomát. Most marad a zöld államkötvény, ami új pénzeket nem von be a rendszerbe, hanem csak a környezettudatos megtakarítóknak lehet valami szépségtapas, valami jó érzés, hogy hozzájárulhatnak a kormány nagyon-nagyon gyenge és rossz minőségű klímavédelmi programjainak a finanszírozásához.

Ugyanígy a zöld közbeszerzési rendszer felállítása is fontos lenne, de a Fidesz erről nem is beszélt. Amikor azt látjuk, hogy több mint 80 milliárdért vásárolnak be személygépjárműveket, robbanómotoros autókat 2019-2020 magasságában, a klímavészhelyzet közepén, akkor meg kell állapítanunk, hogy ez a törekvés legalábbis várat még magára a megvalósulást illetően.

Utána lenne egy nagyon komoly szakpolitikai munka, a babramunka, hiszen gyakorlatilag minden közpolitikai szabályozást újra kéne gondolni a klímavészhelyzet, az ökológiai válság megoldása kapcsán, a hulladékgazdálkodástól a közlekedéspolitikán, a víz-, mező- és erdőgazdálkodáson át, a területhasználton és településfejlesztésen keresztül tulajdonképpen az adórendszerig bezárólag mindent. Sajnos az elmúlt években ha bárhol hozzányúltak a közpolitikai szabályozásokhoz, akkor az sokkal inkább a nem fenntartható irányba vitte el a dolgok állását és menetét. Amikor azt látjuk, hogy mi az, amihez, mondjuk, így járvány idején, veszélyhelyzet idején hozzányúlnak, mi jut eszükbe például a közlekedéssel kapcsolatban, amikor azon gondolkozunk, hogy hogy lehetne tartani az izolációt és hogy lehetne a távolságot biztosítani az amúgy közlekedni vágyó vagy arra rákényszerülő emberek között, akkor a fideszes kormányzatnak az jut

eszébe, hogy az autóknak tegyük ingyenessé a parkolást, a párbeszédés Karácsony Gergely főpolgármester vezette Budapestnek pedig az jut eszébe, hogy tegyék gyakorlatilag ingyenessé a közbiciklirendszert, és olyan új bicikliutakat jelöljenek ki, amelyek hatékonyabbá és biztonságosabbá teszik a városon belüli kerékpáros közlekedést. Látszik a szemléletbeli különbség. Tényleg lehet, hogy ez nem azon múlik, hogy kihirdetik-e a klímavészhelyzetet, mint ahogy Budapest kihirdette, a kormány pedig egyelőre nem hajlandó erre, hanem alapvető hozzáállásbeli különbség van a zölden gondolkodó politikusok - ilyen az ellenzéknek gyakorlatilag már az egésze -, illetve, hát hogy is mondjam, az antizölden vagy nagyon barnán, rozsdásan mozgó agytekervényekkel gondolkodó politikusok a fideszes és KDNP-s képviselők esetében.

Olyan adófajtákat kéne bevezetni, úgy kéne átalakítani a közteherviselés rendszerét, hogy az tényleg érvényesítse „a szennyező fizet” elvét. Orbán Viktor csak beszél erről, és olyankor mindig arra gondol, hogy valaki más valamelyik más országban fizessen, de amikor az ő multi barátairól vagy az ő oligarcha barátairól és az általuk fizetendő pluszpénzekről, pluszadókról van szó, akkor valahogy már nem annyira nyitott „a szennyező fizet” elvére. Pedig éppen az lenne az alkalmazkodás gazdasági kikényszerítésének vagy ösztönzésének az egyik kulcsa, ha bevezetnénk a szenádót, vagyis minél több szén-dioxidot állít elő valaki a gazdasági tevékenysége során, annál magasabb adómérték terhelje őt.

De ilyen fontos új adónem lehet a kerozinra kivett jövedéki adó is, hiszen nonszensz az, hogy ami a közúti közlekedésben súlyosan megadóztatott üzemanyag, az a légi közlekedésben, amely sokkal szennyezőbb, jelen pillanatban nincs megadóztatva. S ez a válság, amit a koronavírus okozott, talán azt is segít belátni, hogy nem muszáj nekünk minden második hétvégén más európai városokba repkedni, lehet, hogy érdemesebb előbb felfedezni a szűkebb környezetünket, és csak ritkán és tényleg szükséges esetekben tenni hosszabb utazásokat. Nem kell ennyi repülő, nem kell ennyi elégetett kerozin. Ebbe az irányba tereli a gondolkodásunkat a kerozinadó is. Ha majd visszaáll valamelyest az élet a normális kerékvágásba, akkor sem ugyanoda kell visszatérni, nem gond az, ha a légi közlekedés némileg veszít a jelentőségéből, és ehelyett vasútra vagy egyéb környezetbarát közlekedési módokra tereljük át, szoktatjuk át az embereket, az utazóközönséget.

Aztán olyan társadalompolitikai programokat kellene megvalósítani a klímatorvény keretein belül, amelyek érvényesítik a klímaigazságosság szempontjait. Hiszen minden ilyen nagy társadalmi átmenet során a legsérülékenyebb, a legnehezebben élő, a legszegényebb, a legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportok fognak a legvalószínűbb módon sérülni, ők viselik a válság vagy az átalakulás terheit, ha nem figyelünk oda külön arra, hogy őket támogassuk. Ezt látjuk most a koronavírus-járvány okozta válság esetében is.

Ezt látjuk különösen azért, mert a Fidesz érzéketlen válságkezelése pont a legnehezebben élőkre és a

jövedelmüket most nagyrészt vagy egészében elvesztőkre valahogy nem akar odafigyelni, miközben ez lenne a legfontosabb szempont, hiszen azért van a politika, hogy szolgáljon, és azokat kell szolgálni, akiknek más szolgálja nincs. Ezért javasolja a Párbeszéd a koronavírus okozta veszélyhelyzetben is az alapjövedelem válságkezelő javaslatának a megfontolását és bevezetését. *(Nacsa Lőrinc közbeszól.)* Még egyszer, képviselő úr! *(Nincs válasz.)* Értem, akkor már annyira nem bátor. Tehát azért van szükség például egy válságban válságkezelő alapjövedelemre, hogy a társadalom legszegényebb, legkiszolgáltatottabb harmadának, azoknak a millióknak, akiknek most gyakorlatilag semmi jövedelme nem maradt, segítségünk. S ugyanilyen gondoskodásra, ugyanilyen törődésre, ugyanilyen humanus megközelítésre lesz szükség a nagy társadalmi átmenet során, ami a klímasemleges gazdasági-társadalmi rend felé vezet el minket.

Aztán olyan társadalmi szemléletformáló kampányokat kellene folytatni, amik nem gyűlöletre uszítanak, hanem egy felelősségteljes, mértéktartó életmódra. Úgy látszik, hogy minden évben akad 100-150 milliárd forint kormányzati propagandára. Ennek nyomán különösen bájos, amikor Bencsik János fideszes képviselőtársunk problematizálja az embereket elbutító propagandagépezetet. Nos, talán esetleg a saját háza táján kellene söpörgetni először. Ugyanilyen feladat a klímaalkalmazkodás komplex programját megteremteni, megvalósítani gyakorlatilag minden közpolitikai területen.

Végül, de nem utolsósorban - sőt talán lehet, hogy érdemes lett volna ezzel kezdeni, hiszen az intézmények a jó működés garanciái - vissza kell állítani, meg kell erősíteni, fel kell tuningolni azt az intézményrendszert, amely a környezetvédelem, a klíma- és ökológiai válság kezelésének a szempontjait tudja érvényesíteni. Szabó Tímea, a Párbeszéd frakcióvezetője már elmondta, hogy összesen négy ország van a világon, két afrikai ország, a környezetpusztításban élen járó Szaúd-Arábia, illetve Magyarország, ahol nincs önálló környezetvédelmi minisztérium. Egészen sajtószerű, amikor az Innovációs és Technológiai Minisztérium felel a kormány nevében a környezeti ügyekért és a klímavédelemért. Talán jó lenne rendet vágni az intézményrendszer háza táján is, és azt a pusztítást, amit az Orbán-kormány az elmúlt tíz évben végzett, a visszájára fordítani.

És van egy plusz egy pont az eddigi 14 mellett, amit be sem írtunk, mert annyira magától értetődő, és talán egy kicsit más vágány, hiszen itt nem csinálni kéne valamit, hanem nem csinálni.

(14.50)

Mégpedig nem kéne atomerőművet építeni egy olyan veszélyes, drága, és korántsem semleges technológiát, amely bizonyíthatóan szükségtelen a klímaváltozás elleni küzdelemhez, hiszen ahogy Jávor Benedek, a Párbeszéd korábbi európai parlamenti képviselője kimutatta egy tanulmányában, a „Zöld Magyarország energia útiterve” keretében megvalósítható

2050-re egy olyan energiamix, egy olyan biztonságos, hatékony és csökkenő energiaszükséglettel számoló energiapolitika, amely nem támaszkodik semmilyen mértékben az atomerőművekre. Úgyhogy Paks II. amellet, hogy végtelenül drága, kiszolgáltatja az országot energetikai és politikai értelemben is Putyin Oroszországnak, még csak nem is szükséges, és minden ezzel ellenkező állítás hazugság, hiszen nagyon sok ország megvalósítja a klímasemleges működésre való átállást atomenergia nélkül.

Hogyha megnézzük, hogy milyen esélyekkel indulunk neki annak, hogy tényleg legyen valami ebből a klímátörvényből, akkor kicsit elbizonytalanodom, hiszen az a csiki-csuki játék, amit az elmúlt háromnegyed évben folytattak az ellenzéki javaslatokkal, nem azt mutatja, hogy a Fidesz tényleg elkötelezett az érdemi, hatékony cselekvés mellett, hanem azt mutatja, hogy időt akarnak nyerni. De hogyha meg Bencsik János képviselőtársunk szavaira alapozhatok, akkor néhány héten belül, ahogy mondta, elkészül egy klímavédelmi törvény, úgyhogy ezek után kíváncsi vagyok, mert az a helyzet, hogy Orbán Viktor a híres kiszivárgott mondatában nagyon őszintén fogalmazott, amikor azt mondta: ne azt figyeljék, amit mondok, hanem azt, amit csinálok; hiszen azt nem lehet követni, amit mond.

Csak néhány idézet. Hogyha tippelniük kéne, hogy kitől származik és melyik évből, akkor nehéz dolguk lenne. Orbán Viktor mondta mind a kettőt 2019-ben. Azt is a miniszterelnök mondta, hogy a klímaváltozás elleni fellépés baloldali huncutság; és azt is a Fidesz elnöke mondta, hogy aki szerint a klímaváltozás egy kommunista trükk, az nem normális. Egy éven belül ennyire önmagának ellentmondó véleményeket megfogalmazni egy mezei kommentelőtől is elég siralmas volna, de ő a Fidesz elnöke, a csapat esze, Magyarország aktuális kormányfője, bár sokan az ő legitimitását joggal vitatják.

Szóval, itt tartunk most, és az a helyzet, hogy a Párbeszéd, zöld baloldali pártként, ahogy eddig is, ezután is konkrét javaslatokkal és politikai nyomásgyakorlással is próbálja arra terelni a mélyen tisztelt kormánypárti képviselőtársakat, hogy hallgassanak a józan észre, vagy akár hallgassanak a saját képviselőtársukra, hiszen azt kell mondanom - és ez a másik ok, ami miatt elbizonytalanodtam -, hogy Bencsik János felszólalását hallgatva egy pillanatra nem tudtam, hogy most ebben az országban tényleg Fidesz-kormány van-e, hiszen a Fidesz-frakciónak a vezérszónoka vitatkozik a Fidesz-kormány államtitkárával. Az egyik azt mondja, hogy mi, gonosz ellenzékiek itt szembeállítjuk egymással a környezet védelmét, a klímavészhelyzet kezelését és a gazdasági fejlődést. *(Nacsa Lőrinc folyamatosan közbeszól.)* Bencsik János pedig elmondja, hogy az a gazdasági fejlődés, ami a fejlődést kizárólag növekedési értelemben tudja fel fogni, ahogy sajnos a Fidesz-kormány ezt teszi, az teljesen alkalmatlan arra, hogy az emberi életet jobbá, szebbé, teljesebbé tegye, és nekünk a fejlődést nem a növekedés értelmében kell követnünk. Márpedig a nem növekedés értelmében vett gazdasági-társadalmi

fejlődés a legkevésbé sem áll szemben a klímavédelemmel, a klímavész helyzetben való helytállással, azaz a küzdelemmel, amit az ökológiai válság megoldásáért folytatnunk kell.

Úgyhogy szeretném, ha Bencsik János álláspontja győzedelmeskedne, és nem a Fidesz-kormány álláspontja győzedelmeskedne, de nincsenek különösebb illúzióink, hiszen láttuk, hogy korábban is volt már olyan, nemcsak Fidesz-tag, hanem kormánytag, Illés Zoltán személyében, aki valóban elkötelezett volt a fenntarthatóság, a zöldeszmé mellett. Hát, láttuk, hogy csúnya vége lett az ő karrierjének a kormányban. És azt is tudjuk, nem véletlen, hogy Bencsik János nem vállal kormányzati pozíciót, hiszen most súlytalanul megfogalmazhatta a saját, és egyébként nagyon is érvényes gondolatait a klímavész helyzettel kapcsolatban, de kormánytagként, attól tartok, hogy már nem tehetné ezt.

Úgyhogy van némi remény, hiszen azt láttuk, hogy Orbán Viktor a veszélyhelyzeteket nem kezeli túlságosan jól (*Derűtség a kormányzó pártok padsoraiból. - Nacs Lőrinc összecsapja a kezét.*), amikor azon a híres ominózus pénteken még azt nyilatkozta reggel, hogy szó sem lehet az iskolák bezárásáról (*Koncz Ferenc: Nem zártuk be... - Az elnök csenget.*), majd a hétpárti egyeztetés után Orbán Viktor késő este maga nyilatkozta, hogy na jó, mégis bezárjuk a kapukat, és innentől távoktatással, digitális tanrendben folytatjuk tovább. (*Balczó Zoltán: Így van!*) Akkor tulajdonképpen az történt, hogy a saját frakciói fellázadtak ellene; úgyhogy lázadás, kedves fideszes, KDNP-s kollégák. Hogyha komolyan gondolják azt, amit itt elmondtak, akkor a saját kormányuk ellen kell lázadniuk; akkor meg kell szavazniuk a Párbeszéd törvényjavaslatát. És akkor a saját kormányukat tényleg rákényszeríthetik azoknak a lépéseknek a megtételére, amelyek a klímavész helyzetben az eredményes, hatékony cselekvést lehetővé teszik.

Úgyhogy drukkolok önöknek, hogy a választóiknak és a jövő generációknak felelős módon döntsenek, és legyen egy kis bátorság önökben, legyen vér a pucájukban ellentmondani Orbán Viktornak. Szerintem lehetséges, szerintem ez nem fog fővesztéssel járni, úgyhogy szedjék össze magukat! Én drukkolok önöknek, és velem együtt az ország közvéleményének a túlnyomó többsége, úgyhogy hajrá Fidesz, hajrá KDNP! Köszönöm szépen. (*Szórványos taps az ellenzéki pártok padsoraiból.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen, Tordai képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! A vezérszónoki felszólalások végére értünk.

Most az elsőként jelentkezett független képviselő szólalhat fel. Megadom a szót Szél Bernadett képviselő asszonynak. Öné a szó.

DR. SZÉL BERNADETT (független): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Szeretném leszögezni, hogy én kizárólag a magyar állampolgárokhoz beszélek, ugyanis üres padsorokhoz nem vagyok hajlandó beszélni. Jelenleg két KDNP-s, összesen

négy kormánypárti képviselő tartózkodik a teremben, és ha jól látom, akkor két államtitkár.

Hol van Áder János, a köztársasági elnök? Ha egy ilyen fontos zöldnapirend van a magyar parlamentben, miért nem tisztelt meg minket? (*Nacs Lőrinc: Hol van Hadházy?*) Hol vannak a felelős miniszterek? Ja, hogy nincsenek felelős miniszterek. Nincsenek olyan miniszterek ebben az országban, akik felelősnek éreznék magukat a klímaügyért, a zöldügyekért, az egy külön probléma.

Ha olyan fontos a magyar Országgyűlés működése, hol van a miniszterelnök? Hol vannak önök, bátor harcosok ott a Fideszben? Hol vannak önök 133-an, a bátor emberek, amikor egy ilyen fontos napirendről van szó? Mert én nem látom önöket itt a páston. (*Koncz Ferenc közbeszól.*)

Ezenkívül meg legyenek kedvesek, árulják el, hogy miről szól ez a hóka-móka itt a magyar parlamentben, mert nem biztos, hogy értem. Tíz éve az ellenzéki indítványokat önök rendre megölik a bizottságokban. Nem jut tovább a bizottsági szakaszon. Ha beleszakadunk, akkor se jut el a magyar plenáris ülésig!

Most meg itt fogták magukat, és továbbengedték ezt a két klímajavaslatot ide a plenárisra. Elmondtak 30 percen keresztül (*A kormánypárti képviselők felé:*), ön is 30 percen keresztül, ön is 30 percen keresztül nagy vezérszónokikat, egy órán keresztül beszéltek hozzánk, és közölték, hogy nem fogják támogatni ezeket a javaslatokat.

Sok mindenről beszéltek. Közölték, hogy idejétmúlt ez a két javaslat. De hát akkor miért vártak hónapokon keresztül? Miért nem vitték azonnal plenárisra? Hogy elmondhassák, nem tudom, hány hónappal később, hogy bocsi, ez idejétmúlt egy pandémia, egy világiárvány közepette? Azért ez elég átlátszó!

Meg beszélnek nekem arról, hogy ez teremtésvédelem, és mi vagyunk a balos libsik, akik progresszívek vagyunk, meg politizálunk, bezzeg önök a teremtésvédelemmel mennyire máshogy közelítenek ehhez a kérdéshez, és akkor kérnek minket, hogy akkor támogatassuk a kormány teremtésvédelmét.

Én felmentem az internetre, és megnéztem, hogy egész pontosan ez a teremtésvédelem mint olyan, mit jelent. A teremtésvedelem.hu-n azt találtam, hogy keresztény látásmóddal a környezetvédelem voltaképpen teremtésvédelem. Akkor most mi a különbség? Ahány vallás, annak mind mást jelent a környezetvédelem? Mert jelentem, akkor nagy bajban vagyunk. De most komolyan, álljanak föl, és mondják meg nekem, hogy miért osztják meg a világot balos libsi környezetvédőkre meg teremtésvédőkre!

Hát, tényleg nem jutottak el odáig, hogy ez az egész globális krízis arról szól, és akkor tudjuk csak megoldani, ha megértjük egymást és közösen tudunk cselekedni?! Hát, tényleg olyan fontos önöknek a hatalom, hogy bejönnek ide ketten a KDNP-ből, és kiosztják az országot, hogy ti vagytok a balos libsik, bezzeg mi a teremtésvédők?!

Egyébként tudja, mit? Akkor csinálják! Hívjuk teremtésvédelemnek! Hívjuk bárminek! Hívjuk, nem tudom, zöld almának vagy sárga citromnak, de csináljuk,

államtitkár úr, ez a javaslatom. De akkor csináljanak végre valamit! *(Nacsá Lőrinc: Ez elég gyenge!)*

És egyébként meg mélységesen felháborító, mert tudom, mire megy ki ez a játék, hogy ma este a köztévében az önök hangjától lesz megint hangos a híradó, amit a magyar emberek jelentős része elér, és el fogják mondani, hogy önök milyen zöldek, önök milyen konstruktívak, és egyébként meg gyakorlatilag itt fogják lezárni ezt az ügyet. Itt a klímaválság, aminek egy aspektusa a világjárvány, amit éppen megélünk, és a KDNP meg a Fidesz azzal szórakozik, hogy nyílt plenárison öli meg az ellenzéki indítványokat azért, mert önök igazából nukleáris lobbisták akarnak csinálni, Mát-rai Erőművet akarnak Mészáros Lőrinc-től megvenni úgy, hogy feljelentés lett a vége részéről, mert hűtlen kezelés az egész, meg nem tudom, milyen dolgokat akarnak csinálni.

(15.00)

Ez teljesen felháborító. Tudják, én már tíz éve is, amikor a politikát elkezdtem, a klímaválságról beszéltem. Sokan, akik itt vagyunk most az ellenzéki oldalon, különböző pártokban és különböző helyeken akkor együtt voltunk és ugyanazt gondoltuk, a mai napig ugyanazt gondoljuk erről a kérdésről. Akkoriban, tudják, még senki nem beszélt a klímaválságról. Azt mondták, hogy igen, igen, helyesek ezek a fiatalok, milyen jó dolgokat beszélnek, beszéljünk végre a fontos, a lényeges dolgokról. De ma ott tartunk, hogy mindenki erről beszél. Van, aki azt mondja, hogy klímahisztia, van, aki azt mondja, klímakamu, van, aki azt mondja, hogy klímaválság, más azt mondja, klímaváltozás, az ötödik azt mondja, hogy globális felmelegedés. De az egész világ erről beszél. Sorsszerű, sorszerű az, hogy egy világjárvány kellős közepén beszélünk erről a magyar parlamentben, ugyanis évtizedekkel korábban az önök által lenézett tudósok, akik önök átléptek, mondták, hogy bizony, a klímaválság egyik kísérőjelensége pontosan ez lesz, hogy új kórokozók jelennek meg, régi kórokozók térnek vissza, és pandémiák, világjárványok lesznek, mert a globalizáció miatt annyira össze vagyunk kötve egymással, hogy ha valahol valami probléma történik, és nem vagyunk kellően védettek, akkor fél perc alatt eljut a világ túlsó felére.

Mások azt mondták, nagy elődeink, zöldpolitikások, hogy mire kell sokat költeni a XXI. században: oktatásra, egészségügyre és szociális ügyekre. Most tegye fel a kezét az, aki azt gondolja itt, a magyar parlamentben, hogy Magyarországon nem kell oktatásra költeni, nem kell egészségügyre költeni és nem kell szociális védelemre költeni! Ez a három terület kellene hogy a legfontosabb támogatottja legyen a válságintézkedéseknek. Ehelyett most, míg itt beszélnek, éppen népirtás zajlik az országban, rákos betegeket toloncolnak ki a különböző kórházakból. *(Nacsá Lőrinc: Szégyelld magad!)* Igen, így van, képviselő úr! Így van, rákos betegeket toloncolnak ki! *(Nacsá Lőrinc: Szégyelld magad!)* Csak az én praxisomban

sorra kapom a jelzéseket, az agyműtött embertől elkezdve a daganatos műtetre váró nőig mindenki írja a leveleket. A trombózisos ember, aki lábra sem tud állni, semmit nem tud csinálni, kikerül az orvosi felügyelet alól. *(Nacsá Lőrinc: Szégyelld magad!)* Félnék az emberek. Volt olyan, aki nem tud hova hazamenni, mert nincs, aki otthon gondoskodik róla. Mi lesz ezekkel?

És a digitális oktatás? Emlékszünk mi, mi volt az önök első intézkedése. Megfenyegették a tanárokat, most meg éppen terroristázzák őket. Ez az oktatás!

És a harmadik, a szociális kérdés. Na, ez mindennek a legalja, hogy fogják magukat, és emberek, akik elveszítik a munkájukat, a megélhetésüket, semmire nem számíthatnak. Önök, tisztelt KDNP, akik valamikor nyáron kitalálták, hogy önök lesznek majd az új zöldpárt, és augusztusban csatlakoztak a műanyagmentes júliushoz, mondják meg nekem, hogy mikor fogják önök a kormányt arra biztatni, hogy oktatás, egészségügy és szociális védelem legyen a központban! Enélkül ugyanis nincs klímavédelem, nincs zöldpolitika, nincs semmi, élet sincs ezen a bolygón, ha ez a három terület sincs.

A tudósok egyébként most is jeleznek. Önök már jelezték a vitában - az állampolgárok kedvéért mondom -, hogy le fogják szavazni az ellenzéki indítványokat. Tényleg az történt, hogy most nem a bizottságban gyilkolták meg ezeket a javaslatokat, hanem felhozták plenárisra, hogy itt öljék meg őket, hogy elmondhassák a köztévében, ahova mi be sem tehetjük a lábunkat, hogy önök milyen zöldek. Szóval, a tudósok most is jeleznek, és azt mondják, hogy ez a koronavírus nem egy egyszeri vírus, hanem ez egy olyan történet, amiből még sok és sokféle jöhet, ha bizonyos dolgokon nem változtatunk. Élelmezési válság jöhet geopolitikai feszültségekkel és nagyon súlyos szociális problémákkal. Tisztelettel kérdezem önöket: készek önök bármin is változtatni, amit eddig az elmúlt tíz évben iszonyatosan rosszul csináltak? Ugyanis most van ez a jelenség, a pandémia, a világjárvány, de emellett ugyanúgy hőmérsékletrekordok vannak, erdőtüzek vannak, bozóttüzek vannak, áradások és apályok vannak, olvadnak a gleccserek, a jéghegyek, ugyanúgy fennáll a teljes klímakrízis, ahogy korábban is fennállt.

Azt gondolom, nagyon méltatlan, hogy önök egy ilyen helyzetben atompropagandát csinálnak a magyar parlamentben, csak azért, mert a nukleáris lobbizsebre vágta az egész Fideszt meg a KDNP-t, és azzal vádolnak minket, hogy mi túl progresszívek vagyunk, és olyan gyógszöveget mondanak nekünk, hogy mi csak környezetvédők vagyunk, bezzeg önök akkor teremtésvédelemmel foglalkoznak. Hát, akkor foglalkozzon az egész magyar parlament a teremtésvédelemmel! Azt mondják nekünk, hogy nem időszerű ez a javaslat. Hát, miért vártak hónapokat? Ez az egyik. Azt viszont tételesen szeretném cáfolni, amit mondtak, hogy Áder János azt csinálta, amit mi mondtunk neki. Egyrészt Áder János láthatatlan. Áder János 2014 óta nem kommunikál a Facebookon, Áder János köztársasági elnök a Sándor-palota, a Magyar Televízió és a Kossuth Rádió, tehát a propagandaszekció és

egzotikus országok között utazgat. Ő nem beszél velünk, nem áll szóba velünk, ellentétben minden vacskot aláír, amit az orra elé tesznek. Ez Áder János, úgyhogy legyenek kedvesek, ne hivatkozzanak Áder Jánosra, Áder János pedig nem zöld, hanem zöldre festést csinál, és Áder János úgy ment el a New York-i ENSZ-klímacsúcsra, hogy nem mondta meg, ott mit fog képviselni.

Ráadásul azt mondták, hogy politikai harci mező lenne ez a komoly kérdés, ha önök itt klímavész helyzetet hirdetnének meg. Ne haragudjanak, ha valami harci mező ebben a világban, akkor az, hogy mi lesz a bolygó és az emberiség jövője. Tudják, hogy mi a pikantériája ennek a harcnak? Hogy egy oldalon állunk. Figyeljenek rám, mert semmi értelme kormányról meg ellenzékéről beszélni ebben a kérdésben, csak ember és ember van. Ember, aki a Föld északi féltékén él és a délin, ember, aki kizsákmányol, és akit kizsákmányolnak, ember, aki kormányon van éppen, vagy éppen ellenzékben van, ember, aki éppen gazdag vagy éppen szegény, aki nő vagy férfi, teremtésvédő, környezetvédő vagy egyik sem. Teljesen mindegy. „Csak” az emberiség jövője a tét ebben a kérdésben.

A keményebb célok pedig azért kell hogy megtörténjenek, mert fogy az idő. A következő tíz évben ez a kérdés el fog dőlni. Önök szoktak állandóan azzal kampányolni, hogy hány gyerekük van meg hány unokájuk - ebbe a versenybe nem fogok beszállni -, viszont azt tudom, hogy az utolsó órámon is arra fogok gondolni, hogy itt és most mindent megtettem-e annak érdekében, hogy ezt a dolgot átfordítsuk, és egy élhető jövőt, egy élhető országot, egy élhető bolygót hagyjunk az utódainknak. Legyenek kedvesek, csatlakozzanak ebben a küzdelemhez, mert ez nem egy olyan kérdés, amit a propagandamédiában önök meg tudnak beszélni és meg tudnak oldani! Ugyanis ezt a kérdést propagandával nem lehet megoldani.

Az elmúlt tíz év ilyen szempontból egy szegény, szegény az, amit a kormány csinált. Ez a zöld ellenforradalom maga, amit önök itt, ebben az országban megcsináltak. Ez tényleg botrány. Egy dolog - nagyon sokszor elmondták már tanult kollégáim, igen -, hogy megszűntették a zöldminisztériumot, a zöldhatóságokat alkalmatlanná tették arra, hogy bármi érdemi munkát végezzenek. A kiemelt beruházási törvényt pedig, aminek az lett volna a helyes sorsa, ha jól eltörlik, továbbvitték, hogy még annyi lehetősége se legyen az embereknek védeni a természetet és a környezetet, mint korábban volt. Az erdőtörvénnyel megkönnyítették a tarvágásokat, a pusztítást, a fák pusztítását.

És akkor ott van a másik, hogy mit nem csináltak. Önök azzal kampányoltak 2010-ben, hogy a lakásállomány 10 százalékanak évenkénti megújításával, nem tudom, hány munkahelyet teremtenek. Emlékszem a '10-es programjukra. Szerintem azóta egyébként nem volt a Fidesznek választási programja. De gyakorlatilag 90 milliárd eltűnt. Emlékszem, még Lázár János volt a miniszter, amikor addig lobbiztak Brüsszelben, hogy 90 milliárdot kiszedtek a magyar adófizetők zsebéből, és a lakossági beruházások helyett a közintézmények energiahatékonysági beruházásaira adták oda, mert

abból jobban tudtak lopni. Mert ha odaadják a családoknak, az decentralizált, abból nem tudnak lopni. Eből is üzletet csináltak, odaadták a közintézményeknek.

Mi a helyzet a levegőtisztasággal? Még a vírus is jobban terjed, ha a levegő koszos. Itt, Budapesten nem véletlenül vagyunk annyian, nemcsak a fizikai közelség miatt, hanem a levegő is rosszabb. Van olyan kimutatás, amely szerint tíz évvel korábban hálnak a budapesti polgárok, mint mások, annyira rossz a levegő, de tíz éve biztos, hogy kötelezettségszegési eljárás van Magyarország ellen azért, mert a szállópor-koncentrációval nem csináltak semmit. Holott ebben az időben a főpolgármestert a Fidesz-KDNP adta.

Itt kérdezem, hogy miért tették mindezt. Ez a vita ilyen szempontból tényleg parádés. Minden megszólalójuk elmondta, hogy mennyire fontos, hogy az atom, az atom, az atom működjön. Tehát önöket hallgatva tényleg azt hiszem, hogy a hetvenes években vagyok. Tényleg azt hiszem. Bencsik úr, emlékszik a három részre osztott Magyarországra? Igen, én Moszkvát kiabáltam, mert a moszkvaiakkal dealeltek le, de ledealeltek önök másokkal is. Nyugati céggel és Moszkvával, meg Mészárossal meg egyéb oligarcháikkal. Gyakorlatilag tényleg szétkapták Magyarországot és az adófizetők pénzét. A mai napig nem tudom, hogy azért a Rothschild-tanulmányért, amiben önök kiszámolták, hogy ez a magyar adófizetőknek elvileg megérné - egyébként nem ez van a tanulmányban -, mennyit fizettünk. A mai napig nem tudjuk, hogy milyen lobbisták verték át ezt az egész szabályt Brüsszelen, és a mai napig önöknek nem szabadna Orbán Viktornak megbocsátani, hogy hátba szúrta a saját kormányát, ugyanis amikor 2014-ben kiment Moszkvába, azt mondta, hogy gazdasági kérdésekről fog tárgyalni, és úgy jött haza azzal a repülővel, hogy aláíratta a paksi dealt a miniszterrel. Ez történt. A kormány is utólag értesült erről az egész helyzetről.

Önök most azt állítják, hogy 2030-ra Paks II. ezerrel termelni fog. Dehogyan fog! Hatalmas csúszásban van. Ha önök 2030-ra megépítik ezt az atomerőművet, én sírva kérem, hogy ne csinálják meg, mert komolyan mondom, tényleg együtt halunk meg, ha itt valami probléma történik. Ne tegyék!

(15.10)

Látom, hogy lopják a pénzt, látom, hogy viszik ki belőle, de az atombiztonságra figyeljenek! És ha már ennyit atomoznak, miért nincs itt a Süli miniszter? Mindennap itt volt, direkt figyelem, mindennap itt van. Hol van?! Hol van?! *(Kovács Pál államtitkár a képviselő felé fordul.)* És ön ki? Ön a Süli miniszter? *(Nacsa Lőrinc: És ön ki?)* Hát nem az, most ne haragudjon! Ne haragudjon, van egy ember, akit úgy hívnak, akit azért tart ez az ország, mert a felelős miniszter a Paks II.-ért. Miért nincs itt, miért nincs itt? *(Közbeszólás a kormánypárt sorából.)* Akkor ne csinálnak atom... A Hadházy Ákost ne rajtunk kérje számon, nem ő a Paks II.-miniszter!

Rádásul szégyen a Brüsszelnek leadott nemzeti energia- és klímaterv is, 21 százalékos megújuló arányt vállalnak 2030-ra, és minimális, 40 százalékos kibocsátáscsökkentést, és akkor önök mondják, hogy klímabajnokok vagyunk.

Tudják, hogy mi az igazság?! Az az igazság, hogy a Fidesz meg a KDNP még mindig a szocialista ipar összeomlásából akar élni. Ez az igazság.

De van egy nagyon rossz hírem önöknek. Az, hogy itt alapvetően fordulnak a dolgok, egy változás jön. Ezt propagandával és ilyen mellébeszéléssel, ezt a helyzetet, amiben vagyunk, nem lehet megoldani. Szociális programra van szükség, egészségügyre van szükség, oktatásra van szükség, zöldfordulatra van szükség. Egy szó, mint száz, ha önök ennyivel akarják ezt az egészet kipipálni, akkor önöknek előbb vagy utóbb, de lefőtt a kávé. De jó, mert új idők jönnek. *(Taps az ellenzék soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Kétperces hozzászólások következnek. Elsőként megadom a szót a Jobbik-képviselőcsoportból Balczó Zoltán képviselő úrnak.

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): Elnök úr, köszönöm a szót. Érdemben nem akarok bekapcsolódni a vitába, de egy sokszor hallott állítást, amit én városi zöldleendőnek nevezek, szeretnék cáfolni. Milyen minőségben teszem ezt? Mint a klímavédelem iránt elkötelezett politikus, aki tisztában van azzal, hogy a klímavédelmi célokat csak a nukleáris energia és a megújuló zöldenergia együttesével lehet megfelelően megoldani. Mint ahogy ezzel tisztában vannak olyan elkötelezett országok, mint Finnország, Svájc, Belgium, Svédország, Franciaország. Csak azokat mondom, amelyeknél a nukleáris energia meghatározó.

Mi volt az állítás? Az állítás az volt, hogy nem tiszta energia valójában az atomenergia a szén-dioxid-kibocsátás szempontjából, mert a teljes életciklust kell vizsgálnunk. Nos, itt van előttem a World Energy Councilnek az ilyen irányú adata és vizsgálata, 1923 óta működő független szervezet 94 taggal. Tíz energiatípusnál hasonlított össze a közvetlen kibocsátást és az életciklus-kibocsátást. Nos, a napenergia esetében a közvetlen nulla, az életciklusra 40-100 tonna jut egy gigawattóra megtermelt energiára. Az atomenergia esetében 10-40 tonna jut egy gigawattórára. Tehát az életciklus alapján az atomenergia egyértelműen kedvezőbb.

Egyébként pedig azt teszem hozzá, hogy az Európai Unió csak úgy fogadta el Pakst, hogy bizonyított a 7,35 százalék hozam, mert különben megengedhetetlen állami támogatásnak minősült volna. Köszönöm. *(Csárdi Antal: Mi az életciklus? A leszerelés is benne van?)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, Balczó képviselő úr. Következő kétperces Nacsa Lőrinc képviselő úr, KDNP.

NACSA LŐRINC (KDNP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Szél

Bernadettnek igaza van abban, hogy a környezetvédelem ügye nem propaganda, ő kizárólag Facebook-élőzésre használja a környezetvédelem ügyét. Ön népszerűséggel vádol bennünket, ezt teljes mértékben visszautasítom. Ön egy hivatásos politikai provokátor, aki bemászott egy párt hátán a parlamentbe, majd sunyin elárulva otthagya őket; nem fogadunk el öntől semmiféle kioktatást ilyen szempontból.

Az anarchista frakciónak mondanám, hogy az alapjövedelem eddig mindenhol megbukott, ahol megpróbálták bevezetni, innentől kezdve ezt sem tudjuk elfogadni.

A Gyurcsány-pártnak meg üzenném, hogy teljesen igaza van Oláh Lajosnak: a Rózsadombról tényleg nem látszik a magyar emberek ügye. Ezt ő mondta; hát, az üveghegyen túl vagy az üres üvegeken túl Gyurcsány Ferenc házából tényleg nem látszik a magyar emberek problémája.

A cselekvés a természetvédelem és a környezetvédelem ügyében ezen az oldalon van, a pufogtatás és a lufik pedig azon az oldalon vannak. Nem szavakban, nem politikai pamfletokban és nem verbális ámokfutásban kell védeni a természetet mint közös ügyet, hanem valós cselekvésben, és addig nem fogunk tudni elkezdni érdemben vitázni erről a kérdéstről, amíg önök minden felszólalásban bármilyen eredményt, amit eddig a kormány elért, azt eltagadnak. Amíg kioktatnak bennünket ezzel kapcsolatban, és amíg semmilyen módon nem ismernek el olyan eredményeket, amelyeket elértünk az elmúlt tíz év alatt, addig nem tudunk erről érdemben vitatkozni. Lehet kritikákat megfogalmazni, lehet jobbító javaslatokat megfogalmazni, lehet elmondani, hogy nem elégségesek a mostani intézkedések, mi is nyitottak vagyunk újabb és újabb intézkedésre. A miniszterelnök nem véletlenül jelentette be két hónappal ezelőtt a klímavédelmi akciót, de azt, hogy semmilyen intézkedést, semmilyen eredményt ne ismerjenek el, ami az eddigi tíz évben történt, az nem elfogadható. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Két percben megadom a szót Koncz Ferenc képviselő úrnak, Fidesz.

KONCZ FERENC (Fidesz): Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Picit elképedve ültem itt végig az előző időszakot, és egy, azt hiszem, valamilyen orosz nagy írótól olvasott mese jutott az eszembe, ahol Péterke azon gondolkodik, hogy milyen nagy tettet hajtson végre az életében, aztán úgy dönt, hogy a favágó papát majd megmenti a medvétől, az anyukáját megmenti a farkastól, a nagymamát pedig az ólalkodó rókától. Aztán valaki jön a családból, és megkéri Péterkét, hogy Péterke, menjél már, hozzád vizet, és akkor Péterke azt válaszolja, hogy nagy gondolatokon töröm a fejem, nehogy már vízfordásra forduljak az időmet. Hát, valahogy egy kicsit így éreztem most itt az elmúlt időszakban magam. Mindenféle óriási nagy dolgok, hatalmas vádak hangzottak el itt az ellenzéki oldal részéről, miközben azért ha az ember belebújik,

különben még a közösségi médiába is elég belebújni, mert jó pár minden onnan is könnyedén elolvasható.

Különben azt kell hogy mondjam, hogy voltak olyan részei az ellenzéki oldal megszólalásaival, amivel egyetértek. Például Schmuck Erzsébettel egyetértek abban, hogy a napenergiát leginkább a háztetőkön kellene felhasználni, ott kellene igénybe vennünk, de azért sok minden eszembe jutott más egyéb szempontból is. Jól látszott a végzettség a felszólalásokat illetően, mert biztos vagyok abban, hogy egy mérnök másként gondolkodik egy ilyen kérdéstről, mint egy jogász végzettségű ember. Nem azért, mert bármelyik is megelőzné a másikat, de azért kíváncsi vagyok, hogy Szél Bernadett meg tudja-e mondani, hogy mi a különbség a neutron és neutrínó között. Csak úgy érdekességképpen vetem föl, mert olyan magas... *(Dr. Szél Bernadett: Nem vagyok jogász, közgazdász vagyok!)* Én tudom, hogy nem, akkor nem is kéne ebben az ügyben talán megszólalni. És nekem olyan nagy problémám van ilyenkor, amikor az észosztással találkozom, merthogy bizony, merthogy bizony ezek fontos kérdések. Ez nagy probléma ebből a szempontból, úgyhogy ilyen értelemben egy kicsit rosszul érzem magam az előző időszakot tekintve. *(Taps a kormánypartok padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Két percre Schmuck Erzsébet képviselő asszonyt illeti a szó.

SCHMUCK ERZSÉBET (LMP): Köszönöm szépen, elnök úr. Tekintettel arra, hogy Aradszki András képviselő úr még bent van a teremben, szeretnék hozzá egy kérdést feltenni, mert lehet, hogy később elmegy, és nem tud nekem válaszolni. Ön arról beszélt a hozzászólásában, hogy aki klímavészhelyzet kihirdetését akarja, erről beszél, az egy ilyen neoliberalis megközelítésű, és gyakorlatilag politikai hasznot akar magának. Én múlt évben ott voltam a szeptember 23-ai klímacsúcs, amelyet az ENSZ-főtitkár azért hívott össze, merthogy klímavészhelyzetet akart kihirdetni, és azt mondta, hogy vége a szép szavaknak, cselekvésre van szükség. Ugyanerre a klímacsúcsra Ferenc pápa üzenetet küldött, és a szentatya arról beszélt, hogy baj van, nagyon nagy baj van, a klímaválság gyorsul, és igen, klímavészhelyzetet kell kihirdetni.

Azt szeretném megkérdezni öntől: akkor ön szeret a szentatya liberális, baloldali liberális, és vajon politikai hasznot akar-e szerezni? Szeretném tudni, hogy ön mint a KDNP képviselője mit gondol a szentatyáról. *(Dr. Varga-Damm Andrea: Ők nem szeretik a szentatyát. - Taps az ellenzék soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Két percre megadom a szót Szél Bernadett képviselő asszonynak.

DR. SZÉL BERNADETT (független): Köszönöm a szót. Szóval, a helyzet az, hogy önök azért nem támogatják a klímavészhelyzet kihirdetését, mert például akkor a következő változtatásokat kellene most

azon nyomban megtenniük. A nemrég elfogadott nemzeti energiastratégiának ugyanis nem lesz a része az az 1,4 millió vidéki családi és társasház energiahatékonysági felújítása, akik viszont nagyon várnák ezt.

(15.20)

Úgy nyilatkoztak, idézem önöket, hogy vannak olyan vidéki lakóházak ma is, még ha Kádár-kockának is nevezzük, amelyeknek a felújítása többbe kerülne, mint a lakóépületek teljes értéke. Vagyis ezeket az épületeket majd csak hitelből akarják korszerűsíteni, nem lesz országos energiahatékonysági program, ezeknek az embereknek viszont nem lesz meg a pénz, önrésze. Tehát önök ezekről az emberekről mind lemondtak.

A másik pedig az, hogy a járvány közepén az első, akit kimentettek a gazdaságból, az Mészáros Lőrinc volt. Fogták magukat, és gyakorlatilag megvásárolták a mi pénzünkön a Mátrai Erőművet. Ez Magyarország legszennyezőbb erőműve, gyakorlatilag az összkibocsátás 14 százalékáért felel, de minden kibocsátás, ami a villamos szektorból jön, annak a felét ez adja, ez az erőmű. Önök azt kamuzzák, hogy ezt majd valami hiper-szuper zölderőművé akarják átalakítani. Hol vannak a tervek? Adják oda! Mutassák meg! Nem mutatták meg. Mi lesz ott? Mi lesz a Mátrával?!

A harmadik: nemrég hozták ide elénk a Budapest-Belgrád-vasútvonalnak a letitkosítását. Kínai projekt kínai hitelből, a kínai érdekeknek megfelelően, a kínai kommunista párt megrendelésére. Én azt kívánom, hogy ebben az országban legyenek olyan vasútvonalak, amik használhatók, jók, gyorsak, kényelmesek, és A pontból B pontba gyors idő alatt elvisznek minket. Miért nem azzal foglalkoznak?! Ha klímavészhelyzet lenne, nem Belgrádban építenék a vasutat, hanem itt benn, Magyarországon. És ott vannak a környezetgyilkos beruházások: nemrég engedélyezték a Mészáros-bányákat Tiszakóródon, vagy ott van a gödi Samsung akkumulátorgyár. A helyiek tiltakozása ellenére gyakorlatilag elcsatolják Gödtől, kirabolják a várost.

Ezek mind nem működnének, ha önök klímavészhelyzetet hirdetnének ebben az országban.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Két percre Arató Gergely képviselő urat illeti a szó.

ARATÓ GERGELY (DK): Tisztelt Koncz Ferenc képviselő úr! Azt szeretném önnek elmondani, hogy bár mi kollégák vagyunk, és magam is fizikatanár vagyok, de azt gondolom, hogy ettől egyikünk sem válik energetikai szakértővé. Viszont nem is ez a dolgunk, tisztelt képviselő úr, hanem az, hogy a választóinkat képviselve, az ország érdekében politikai döntéseket hozunk meg. Ehhez persze jó lenne, ha higgadt vita folyna *(Koncz Ferenc: Egyetértek!)*, és ebben mindannyiunknak segít a műszaki tudományos előképzettség valamilyen szintje, de öntől se sok szakmai érvet hallottunk, ön is csak személyeskedett, persze, kétségtelenül nem azon a szinten, mint Nacsa képviselő

úr, akinek csak személyeskedésre telik leginkább ebben a témában. *(Nacsa Lőrinc közbeszól.)*

Drága képviselő úr *(Nacsa Lőrincnek:)*, nem tudom, elgondolkozott-e már azon, hogy mit jelent a második nemzeti éghajlatváltozási stratégia elnevezésében a második szó. Elárulom önnek: azt, hogy volt első is. Mégpedig azt az elsőt a Gyurcsány-kormány fogadta el annak idején ebben a parlamentben, 2008-ban az akkori kormánytöbbség szavazta meg. Mi nem a nyáron jöttünk rá arra, hogy milyen fontosak a környezeti problémák, vagy milyen fontos probléma az éghajlatváltozás, mint a KDNP, mi egy picit régebben elkezdtünk már evvel a kérdéssel foglalkozni! Azért pedig csak szánni tudom képviselő urat, hogy már ilyen kora délutáni órán a parlamentben is csak az üvegek lebegnek a szeme előtt, és csak arról tud beszélni. Köszönöm szépen, elnök úr. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Soron kívül megadom a szót Schanda Tamás államtitkár úrnak.

SCHANDA TAMÁS JÁNOS innovációs és technológiai minisztériumi államtitkár: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Számtalan kérdés merült föl a különböző hozzászólásokban, és engedjék meg, hogy néhány mondatban igyekezzek reflektálni ezekre az elhangzott mondatokra, hiszen ha jól követtem a vitát, akkor a legtöbb szó azért mégsem a benyújtott javaslatokról, hanem a kormánnyal kapcsolatos mondatokról szólt. *(Közbeszólások a DK és az MSZP soraiban.)* Az a helyzet, engedjék meg, hogy onnan kezdjem, amivel képviselő úr befejezte az egyesült ellenzék részéről és a környezetvédelem iránti elkötelezettségről. Azt gondolom, jól mutatja egyébként az egyesült baloldal környezetvédelmi elkötelezettségét, hogy önök akarták felemlíteni és felmelegíteni a bős-nagymarosi vízlépcsőprojektet, vagy akár gondolhatunk a NATO-radarállomásra, amit pedig a Mecsek legmagasabb pontján, a Zengőn szerettek volna létrehozni jelentős fakivágással, természetvédelmi területen, s kizárólag csak a magyarok ellenállásának köszönhető, hogy ezt sikerült megakadályozni.

Az a helyzet, hogy ezen kívül is számtalan kérdés merült föl *(Közbeszólások, zaj az MSZP és a DK soraiban. - Az elnök csenget.)*, engedjék meg, hogy ezekre is igyekezzek néhány mondattal kitérni. Több hozzászólás érintette a Samsung gödi gyári beruházását. Itt engedjék meg, hogy azért az elmondjam, hogy különösen ezekben a napokban és ezekben a hetekben, én azt hiszem, nem érdemes és nem helyes olyan beruházást támadni, és az ehhez a beruházáshoz szükséges intézkedéseket támadni, amely 1500 munkahelyet véd meg és 2500 új munkahelyet hoz létre. Erről szól ez a kérdés. Arról szól, hogy 4 ezer munkahelyet meg szeretnénk védeni, és 4 ezer munkahelyet szeretnénk teremteni, és az ehhez szükséges intézkedésekről döntött a kormány, amik egyébként szüksé-

gesek, hiszen szükséges egy ilyen különleges gazdasági övezet. Ennek a szabályai egyébként ráadásul nemcsak egy települést érintenek, a jogszabály négy településre vonatkozik, Göd mellett Csomád, Sződ, valamint Dunakeszt is érinti.

Ráadásul, azt hiszem, mindannyian egyetérthetünk abban, hogy azok az akkumulátorok, amik ebben a gyárban fognak létrejönni, azok egyébként pont kapcsolódnak ahhoz a vitához, amiről ma itt beszélünk, hiszen az elektromos autózáshoz is akkumulátorokra van szükség, és alapvetően ez a gyár is hozzá fog tudni járulni a tisztább és élhetőbb Magyarországhoz és Európához és a klímaváltozáshoz történő adaptációhoz. Szeretnénk kérni éppen ezért, hogy ezt a beruházást se támadják, hanem sokkal inkább támogassák, és segítsenek megvédeni 4 ezer munkahelyet. Erről szól ez az ügy.

A másik kérdés, ami többször előkerült, hogy önálló környezetvédelmi minisztérium vagy klímapolitikáért felelős tárca. Én azt gondolom, hogy ezt a vitát már sokszor lefolytattuk. Sokszor beszélünk erről a kérdéstről, de igenis beláthatnák önök is, beláthatnák, hogy annál jobb helyzet, mint hogy egy olyan tárca foglalkozik a klímapolitikával, amelyik egyszerre foglalkozik a közlekedéssel, az energetikával, az építéssel, az uniós forrásokkal, a gazdaságfejlesztéssel, az oktatással és a fenntarthatósággal, ennél jobb konstrukciót nehéz elképzelni, hogy mindazok a területek, amik egyébként a klímaváltozáshoz kapcsolódnak, amik a klímapolitikához szükségesek, azok egy tárcán belül vannak. Így nemcsak beszélni lehet róla, hanem valós intézkedésekre is lehetőség nyílik, így van lehetőség arra, hogy ne csak beszéd, hanem cselekvés is legyen, ez is hozzájárulhat ehhez. Tehát az a kérésem, hogy támogassák ezt a megoldást is.

Paks II. kapcsán szintén több hozzászólást hallhattunk. Azért arról ne felejtkezzünk el, hogy a Paks II. Atomerőművel évtizedek óta élnek együtt a magyarok. A világban másutt is építenek erőműveket, Franciaországban például felújítják a régi atomerőműveket, és újakat is építenek, és ne felejtkezzünk el arról sem, hogy Paks adja egyébként most is a villamosenergia-termelés 35-40 százalékát Magyarországon. Tehát ebből is látszódik, szükséges, hogy Paks II. elkészüljön, és továbbra is építhessünk a nukleáris technológiára.

Az a helyzet, tisztelt Országgyűlés, hogy Németországban 1 kilowattóra villamos energia 94 forintba kerül, Magyarországon ugyanezért az energiáért a fogyasztók pedig 36 forintot fizetnek, és a versenyképes ipar is ráadásul csak olcsó energiával tud működni. Tehát ezekben az időszakokban, amikor különösen fontos nekünk a gazdaság helyzete, akkor pedig különösen fontos, hogy olcsó energiával - ami a nukleáris energiának köszönhető - tudjuk segíteni a gazdaság szereplőit.

Tisztelt Országgyűlés! A világon évente 10-15 új blokk kezd meg az üzemét, miközben világszerte aktuálisan 450 atomerőművi blokk üzemel. Az Európai Unióban a tagállamok fele támaszkodik az atomener-

giára. Magyarországnál nagyobb mértékben is használja ezt a technológiát Franciaország, Szlovákia, Svédország, Bulgária, Csehország, Szlovénia.

(15.30)

Ebből is az látható, hogy egyébként az atomerőművek állítják elő a legtöbb tiszta, karbonmentes áramot Európában.

Tisztelt Országgyűlés! Évente 17 millió tonna szén-dioxid kibocsátását teszi elkerülhetővé idehaza a Paks II. beruházás. Ne akarják ezt megakadályozni! Egy klímapolitikai kérdésekről szóló vitanapon, országgyűlési határozatról és törvényről szóló vitában, elnézést, egyszerűen nem hiszem azt, hogy érdemes amellest érvelni, hogy ne épüljön meg ez a beruházás, amelyik 17 millió tonna szén-dioxid kibocsátását teszi elkerülhetővé. Legyenek bátrak, változtassák meg az álláspontjukat, különösen a magukat zöldnek nevező pártok és képviselők, és álljanak az élére ennek a fejlesztésnek!

Sokat lehetne még erről a kérdéstről beszélni, de engedjék meg, hogy másik témát is érintsek. Ez a szél-erőmű kérdése. Szeles erőművek kapcsán is sokszor folytattunk már vitát. Itt az a helyzet, hogy Magyarország adottságai nem közelítik meg sem a lengyel síkságnak például, sem pedig Európa tengerparti területeinek a széladottságait. Nálunk egyértelműen a naperőművek használata az indokolt és célszerű. Ezt szükséges éppen ezért fejleszteni. Számptalan problémát és számptalan nehézséget okozna egyébként a szélenergia alkalmazása. Az emberi egészségre gyakorolt hatások, az állatvilágra gyakorolt hatás, esztétikai kérdések, a szélbiztonság kérdése, a Kárpát-medence klimatikus viszonyainak változása is ezt indokolja. A nap, tudjuk, hogy sütni fog.

Teljesítménysűrűség kapcsán engedjék meg, hogy itt is azt mondjam el, hogy egy kilowatt teljesítményt hány köbméter beton, acél, réz felhasználásával lehet előállítani, akkor bizony az a helyzet, hogy tizenkétszer hatékonyabb a Paks II. beruházás, tizenkétszer hatékonyabb, mint egyébként szeles erőműveket építeni. Ráadásul azt is el lehet mondani, hogy az uniós szabályozás is bünteti a szél-erőműveket. Érdemes megnézni a menetrendezésről szóló új uniós elvárást, amely teljesen egyértelműen nehezé teszi egyébként a szeles erőművek használatát, viszont sokkal nehezebb megmondani előre, hogy pontosan mekkora termelés fog megtörténni; és ráadásul beszélhetnénk még itt a karbantartási kérdésekről, a technológia áráról, a hálózati követelményekről, sok minden másról, de egyértelmű és világos szakmai érvek szólnak a magyar kormány ezen álláspontja mellett.

Szó volt a Mátrai Erőműről is. Többen fogalmaztak meg ezzel kapcsolatban kritikákat. Engedjék meg, hogy arról tájékoztassam önöket, hogy a magyar kormány, a polgári kormány minden esetben arra törekszik, és erről az expoé kapcsán is én is próbáltam beszélni, hogy az energiabiztonságunkat és az energiaszuverenitásunkat tudjuk növelni. Ezért vásároltuk vissza a MOL tulajdonrészének az ötödét. Azokat az

energiapolitikához, energiaügyhöz kapcsolódó kritikus infrastruktúrákat ezért vásároltuk szintén vissza, például a hazai földgáztárolókat. Szintén ezért döntöttünk amellest, hogy egyébként a gázbeszerzés több irányból, több forrásból valósul meg. (Arató Gergely közbeszól.) Mindez azt támasztja alá, hogy szükséges minél több olyan lehetőséget biztosítani, amely a magyar energiabiztonsághoz és energiaszuverenitáshoz hozzájárul.

Bizony, az a helyzet, hogy Magyarországon a Mátrai Erőmű és az ahhoz tartozó lignitbányászati jogok kulcskérdést jelenthetnek még egyszer Magyarországra energiaszuverenitási és ellátásbiztonsági szempontból. Akár csak a mostani események rávilágíthatnak arra is, hogy nem biztos, hogy egyébként az életünk mindig úgy megy, mint ahogy azt megszoktuk. Lehetnek váratlan fordulatok, amikor bizony fontos az, hogy hazai kézben milyen erőmű van, és egyébként hozzá kapcsolódóan milyen energiahordozó. Magyarország számára kizárólag a lignit-vagyon van, a mátraaljai lignitvagyon áll rendelkezésre.

Ez a 2,6 milliárd tonnás lignitvagyon fontos, hogy közvetlen állami kontroll alá kerüljön, még akkor is, ha egyébként a Mátrai Erőmű átalakítása számunkra egy kulcsprojekt, aminél azt kérjük, hogy ne támadják, hanem támogassák... (Csárdi Antal: *Álljanak az élére! - Derűtség az ellenzéki padsorokban.*) Álljanak az élére, képviselő úr, jól mondja, hiszen a Mátrában is szeretnénk megőrizni az ott dolgozó emberek munkahelyét, és olyan innovatív módon átalakítani az erőművet, amelyik képes lesz arra, hogy új technológiákkal, gázzal, hulladékégetéssel, napenergiával az ott élők, az ott dolgozók számára munkahelyet biztosítson, egyébként pedig az ellátás biztosított legyen.

A Mátrai Erőmű egyébként egy fontos erőmű, hiszen alaperőműnek számít. A második legnagyobb villamosenergia-előállítója az országnak, és ahogyan mondtam, 2100 közvetlen alkalmazottja van, tízezer ember munkáját biztosítja, és családtagokkal ez eléri a 27 ezer főt is. Jó lenne, ha az ő munkahelyeik nem kerülnének veszélybe felelőtlen mondatok és felelőtlen javaslatok miatt.

Szó volt többek között a klíma- és természetvédelmi akciótervről, de azt hiszem, hogy ezt korábban részletesen igyekeztem ismertetni, erre most külön nem térek ki.

Amit szeretnék még elmondani a rendelkezésre álló időben, hogy egyrészt Áder János köztársasági elnök úr képviselte Magyarországot az ENSZ-klímacsúcson, ezt mindenki jól tudja és jól ismeri, és arra szeretném kérni a képviselőket, hogy bennünket támadjanak, de a közös köztársasági elnökünk felé mutassanak tiszteletet. (Közbeszólások az ellenzéki padsorokból.) Az, hogy bennünket gyaláznak, egyébként rendben van, de egy közös köztársasági elnökünk számára egy minimális tiszteletet adjanak meg. Ez az egyik kérésem.

A másik, ami nem a vita szakmai részéhez tartozik, hogy az egészségügyről rémhírek terjesztése nem

tesz jót senkinek ebben az országban. Nagyon kérem, hogy ebben a vitában se történjen ez meg. *(Folyamatos közbeszólások, közbekiáltások az ellenzéki padsorokból.)*

Az a helyzet, tisztelt Országgyűlés, hogy a vita során számtalan olyan kérdés hangzott el, amely az elkötelezettségünkre vonatkozik. Azt gondolom, hogy itt van a körünkben Bencsik képviselő úr, aki maga a jó példája annak, hogy a polgári oldalon nem most keletkezett egyáltalán ez a téma, régóta fontos téma. Erdemes Áder elnök úr munkásságát is idehozni és kiemelni *(Közbekiáltások az ellenzéki sorokból.)*, aki jóval korábban beszélt erről a kérdéstről, mint az ellenzéki politikuskos túlnyomó többsége; és egyébként Sólyom elnök úr sem az MSZP szavazataival lett köztársasági elnök *(Felzúdulás, közbekiáltások az MSZP és a DK soraiból.)*, de ez már egy messzire vezető kérdés lenne. *(Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az idő leteltét.)* Köszönöm megtisztelő figyelmüket. Köszönöm, elnök úr. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Országgyűlés! Előre bejelentett felszólaló következik, Hohn Krisztina képviselő asszony, Lehet Más a Politika.

HOHN KRISZTINA (LMP): Igen, lehet. Köszönöm szépen a szót. Először államtitkár úrnak szeretném mondani, hogy legyenek önök bátrak, és támogassák önök ezt a javaslatot! Mi bátrak vagyunk ahhoz, hogy előterjesszük *(Nacsá Lőrinc: Nagy bátorság kellett hozzá!)*, önök legyenek elég bátrak, hogy fogadják ezt el! *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)* És még egy nagyon fontos dolgot szeretnék mondani, képviselőtársamnak mondanám, hogy ugye, emlékszik arra a bizonyos törvényre, amit ön nyújtott be, hogy nem lehet bekiabálni. Az nem arra vonatkozott, hogy csak az ellenzéknek nem lehet bekiabálni, hanem önnek sem. Jó. *(Derűtség az ellenzéki padsorokban.)* Bocsanat, de ezt muszáj volt mondanom. *(Derűtség az ellenzéki padsorokban.)* Ne tessék nevetni!

Egyszerre érzem magam könnyű és nehéz helyzetben, amikor az éghajlatváltozás, az agrárium és a vidék kapcsolatáról kell szólnom, hiszen mindenki számára egyértelmű, hogy ezek szorosan összefüggenek. Nem nehéz belátni, mert mindenki tudja, és az élelmiszerárak növekedése miatt a saját bőrén is érzi, hogy az időjárási viszonyok alakulása mennyire meghatározza nemcsak a gazdálkodás esélyeit, de a gazdák és az ott élők életkilátásait is. Ugyanakkor még ez az időkeret is kevés lenne ahhoz, hogy minden fontos problémát és feladatot akár csak felsorolás szintjén is megemlítsek, ezért ezt nem is teszem.

(15.40)

Azt szoktuk mondani, hogy Magyarország adott-ságai különösen kedvezőek a mezőgazdaság számára, sőt, hogy a kormány szavait idézzük: az önellátáson

kívül akár még tízmilliónyi ember élelmiszer-ellátását is tudjuk biztosítani. Nos, az éghajlatváltozás várható és ma már tapasztalható következményeinek tükrében ezt a kényelmes és felelőtlen kormányzati hozzá-szólást alaposan újra kell gondolni, különösen annak tükrében, hogy milyen történelmi mulasztást követett el a kormány a tekintetben, hogy az elmúlt tíz évben nemcsak elszalasztotta egy, a vidék élhetőségét javító, alkalmazkodó mezőgazdaság alapjainak megteremtését, de számos, ennek ellenében ható intézkedést is hozott. Pedig vissza nem térő lehetőség lehetett volna annak a sok ezermilliárd forintnak az okos elköltése, amit a csatlakozásunk óta ehhez az EU-tól kaptunk, csupán egy észszerű, ösztönző szabályozási rendszert kellett volna kialakítani.

Megbocsáthatatlan, hogy ezeket a pénzeket a leg-utóbbi hét éves pénzügyi időszakban milyen kis hatékonysággal engedélyezte felhasználni a kormány, leginkább csak néhány oligarcha mértéktelen gazdago-dását támogatva, pedig a kilátások brutálisak. Ma-gyarország Európában az éghajlatváltozás szempont-jából az egyik legkedvezőtlenebb helyzetű ország. A tömegtermelésre szakosodott, iparszerű, nagyüzemi, a környezeti szempontokat mellőző mezőgazdasági gyakorlat táptalaja a várható kockázatoknak, így az-tán vége lehet a kormány azon narratívájának, hogy 20 millió ember éléskamrája leszünk, mert jó, ha egyes éveken majd magunkat el tudjuk látni.

Hazánkban a nyolcvanas évektől gyorsuló mele-gedés következtében a nyári középhőmérséklet már most 2 Celsius-fokkal nőtt, az évszázad végére pedig 4-5 fokkal is magasabb lehet. A nyár még szárazabb lehet. Mind nagyobb területeket sújthat az aszály, mi-közben fokozódó árvizekre és felhőszakadásokra lehet számítani; már olyan területeken is tapasztalhatunk árvizeket, ahol tulajdonképpen alig-alig van valami-lyen kisebb patak, s ez is képes megáradni.

Egyes növénykultúrák esetében várhatóan akár 30 százalékos lehet a termésátlag-csökkenés. Az okok összetettek, például áradások, belvizek vagy aszály, sőt, akár sivatagosodás, erdőtüzek, melyekre már ná-lunk is megvan minden esély; emberre, növényre és állatra veszélyes kártevők migrációja, ami már sokkal veszélyesebb, mint az évek óta tapasztalható, ázsiai és afrikai eredetű poloskainvázio.

Sokféle mértékben és módon változik a növény-és állatfajok elterjedése is, ami egyrészt a természetes élőhelyeken a tápláléklánc felborulását, másrészt pél-dául a beporzó rovarok drasztikus csökkenését okoz-hatja. Ez utóbbiak nélkül viszont az élelmiszer-ellátás alapjai dőlnek be. Számos ökológiai rendszerünk rugalmasságát már most meghaladja az éghajlatválto-zás. Miközben arról szólnak a hírek, hogy a kormány hogyan akarja a megmaradt állami erdőket saját hold-udvarának átjátszani, érdemes volna a felelős gondol-kodású erdészek hangját is meghallani, mert sajnos pusztulnak a magyar erdők, az éghajlatváltozás miatt sok területen nemhogy az erdősítés, de még a meglévő állományok megtartása is kérdéses.

A felszíni vizek vízhozama és tavaink vízszintje is számottevően csökkenhet, sőt némelyikük akár ki is

száradhat, minősége leromolhat. A korábbi folyószabályozások nyomán elveszítettük árterületeink csaknem 90 százalékát. Jelenleg a vízfolyások és tavak csupán 12 százalékának megfelelő az ökológiai állapota, pedig a víz és a vizesélőhelyek az élet és a kultúra alapvető feltételei, különösen most, az éghajlatváltozás korában, amikor Magyarországra szárazodás vár, és a víz lesz a legnagyobb kincs.

Ahhoz, hogy továbbra is jó termést hozzanak talajaink, egészségesek legyenek erdeink, hogy ne apadjanak el tavaink és folyóink, új, a hagyományos tájgazdálkodásra épülő, de korszerű és fenntartható terület-használatra, erdő- és vízgazdálkodásra, a vizesélőhelyek természetvédelmi célú rekonstrukciójára volna szükség.

A kormány folyton a magyar vidék és mezőgazdaság sikereiről beszél, de nem vesz tudomást arról, hogy megfelelő szabályozás és támogatás nélkül a talajok termőképessége csak romlik. A klímaváltozáshoz igazodóan talajvédő, a sokféleségre építő gazdálkodásra volna szükség, tájfajtaikkal, hozzáértő gazdákkal. Válságálló mezőgazdaságra van szükség.

De az agrárium bajai nem csak az éghajlatváltozással függenek össze. Ennél sokkal többről van szó. A jelenleg meghatározó, iparszerű mezőgazdasági termelés lerontja termőtalajaink termőképességét, vízgazdálkodását, és csak jelentős energia- és vegyszerhasználat mellett működik. Ez drága, szennyezi a környezetet és minket is. A túlzott vegyszerfelhasználás már most a beporzást végző fajok állományának kritikus csökkenését okozza. A természeti fajok és fajták kiválasztásakor még mindig hiányzik a helyi adottságok kellő figyelembevételére, holott génbankjaink gazdag tárházat adhatnak ehhez. A természettechnológiát is át kell állítani a talajmegújító mezőgazdaság követelményei szerint, mert akkor sok kultúra öntözés, vegyszer és egyéb agrotechnika nélkül is megfelelő hozamot és minőséget biztosítana. S nem felejtethetjük el - lásd például sertéspestis, madárinfluenza -, hogy a változó körülmények miatt az állattenyésztés helyzetét is újra kell gondolnunk.

Lehetne folytatni a sort. A lényeg, hogy ökológiai alapokra kell helyezni a mezőgazdaságot, növelni a termelésbiztonságot és csökkenteni a kockázatot. Csak úgy lehet válságálló a magyar mezőgazdaság, ha a gazdálkodók kapnak erre ösztönzést és támogatást. Pedig a fenntarthatóságra nevelésen van a hangsúly; a tanításról a tanulásra helyeződik át. Az iskola beilleszkedik a tanuló társadalomba, kialakul a tudásmedzsment. A fenntarthatóságra nevelés megfogalmazza a kulcskompetenciákat, esélyegyenlőséget biztosít, elősegíti a fenntarthatóságra nevelés helyi programjainak kidolgozását, új tanulásszervezési módszereket kezdeményez, segíti a források feltárását, új együttműködési formákat és érdekszövetségeket hoz létre, így az iskola is tanuló szervezetté válik, s átalakul az iskola és a helyi társadalom kapcsolata.

Félve, de határozottan teszem fel a kérdést: magát hazafiasnak, nemzetinek valló kormányunk mind ezen mulasztását vajon hogyan ítélné meg a nagy ma-

gyar, Széchenyi István? Mert ő az idők szavára hallgatva saját erőforrásait sem kímélve jó döntéseket hozott. Azt gondolom, hogy az Orbán-kormány nem bírná ki az összehasonlítást, ahogyan a jelen és a jövő kihívásait sem tudja méltón felvállalni és megoldani. Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki pártok sorában.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. A következő előre bejelentett felszólaló Bana Tibor képviselő úr. Öné a szó.

BANA TIBOR (független): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Nagyon örülök annak, hogy ezek a javaslatok elénk kerültek és vitatkozhatunk róluk, de azzal kapcsolatban azért már szkeptikus vagyok, hogy lesz-e érdemi eredménye annak, hogy hosszú órákon keresztül vitattuk meg ezt a két javaslatot. S azt kell mondanom, hogy a kormánypártok részéről egy meglehetősen álságos hozzáállás tapasztalható, hiszen sokkal korábban került benyújtásra a törvényjavaslat és a határozati javaslat, akkor ezeket nem hozták az Országgyűlés elé, most vették ezeket napirendre, és félek tőle, hogy sajnos érdemi eredménye nem lesz majd a mai vitának. De ne legyen igazam, hiszen ellenzéki oldalról nagyon sok hasznos felszólalást hallhattunk, és azt is el kell ismernem, hogy Bencsik János a Fidesz vezérszónokaként szintén kellő szakmai megalapozottsággal és nagyon is megbecsülendő hozzáállással beszélt a klímavédelem kérdéséről.

Sajnálatos módon azonban azt is el kell mondani, hogy nem ez az általános helyzet kormánypárti oldalról - és akkor még nagyon finoman fogalmaztam -, hiszen az tapasztalható akár miniszterek, államtitkárok, akár fideszes, KDNP-s országgyűlési képviselők részéről, hogy bagatellizálják a klímaváltozás kérdését, és majd fogok is rá utalni, hogy milyen nyilatkozatok fogalmazódtak meg a korábbiak során ezzel a témával kapcsolatban.

Nagyon sok irányból meg lehet közelíteni ezt a témát, és képviselőtársaim ezt meg is tették az elmúlt órákban. Nagyon örülök annak például, hogy Varga László szocialista képviselőtársam is beszélt arról a kérdéskörrel, amiről magam is szólni kívánok; itt arra kívánok utalni, hogy a lakosság rezsiköltségeinek 75 százalékát a fűtés teszi ki Magyarországon. Ennek első sorban az az oka, hogy korszerűtlen lakások tömkelege van hazánkban, és a szigetelés problémáiról mindenképpen beszélnünk kell. Világgazdasági 2019-es összefoglaló alapján azt a megállapítást tehetjük, hogy hazánkban a lakóingatlanok 30 százaléka korszerű, de a legkorszerűtlenebb kategóriába ugyancsak 30 százalék tartozik, míg a további 40 százalék csak nagyon nagy ráfordítással korszerűsíthető.

(15:50)

Miért is beszélek erről? Azért, mert nagyon komoly környezetterhelést jelent ez, ami igaz itt, Buda-

pesten, a fővárosban is, de kiemelten igaz a szegényebb vidéki településeken, legyen szó egyébként akár megyeszékhelyek településrészeiről vagy akár magyarországi szegényebb falvakról. Felelős, független ellenzéki országgyűlési képviselőként meggyőződésem, hogy egy modern klímastratégiahoz elengedhetetlen az épületek energiahatékonyságának növelése.

Nagyon örülök annak, hogy Aradszki András képviselőtársam visszajött a terembe, hiszen éppen arra szeretnék utalni, hogy ezzel pár éve még a kormány is tisztában volt, hiszen 2012-ben a 2030-ra vonatkozó nemzeti energiastratégiában még a következő mondatok szerepeltek: az energiastratégia célja az épületállomány fűtésienergia-igényének 30 százalékkal való csökkentése 2030-ra, az európai uniós célokkal összhangban lévő épületenergetikai programok segítségével, ezáltal a hazai primer energiaigény több mint 10 százalékkal lesz csökkenthető. Nemrégiben azonban sajnos mégis arról szóltak a hírek, hogy a nemzeti energiastratégiának nem lesz része közel 1,4 millió vidéki családi és társasház energiahatékonysági felújítása, s éppen Aradszki András államtitkár úr, KDNP-s képviselőtársam indokolta ezt azzal, hogy ezeknek a lakóházaknak, legalábbis jelentős részüknek a felújítása többbe kerülne, mint maga az épület.

Tisztelt Képviselőtársaim! Ebbe a kategóriába tartoznak az úgynevezett Kádár-kockák, melyeknek lakói ma főként idős emberek, akiknek önerőből biztosan nem lesz pénzük a felújításra. Én kérem a kormányt és a kormánypártokat, hogy e tekintetben vizsgálják felül az álláspontjukat. A koronavírus-járvány által okozott veszélyhelyzetben természetesen elsősorban azért kell mindent megtennünk, hogy minimálisra csökkentjük a kockázatokat, de azt gondolom, hogy egyébként is fontos beszélünk különböző olyan veszélyekről, amelyekkel szembesülnünk kell a mindennapok során, így a klímaveszélyhelyzetről is. És arról is szólni kell itt az Országgyűlésben, hogy félok, hogy majd a veszélyhelyzetet követően lesznek olyan országok világszerte, így az Európai Unió területén is, amelyek a gyorsabb talpra állást a klímapolitikai intézkedések terhére fogják megtenni. Ez azért különösen veszélyes, képviselőtársaim, mert hosszú távon a klímaváltozás súlyos hatásokkal jár, amit igyekezett mindenki saját felszólalása keretein belül körbejárni.

Hadd hozzak ide még egy olyan számadatot, ami arra utal, hogy az elmúlt évek során egyáltalán nem jó irányba indult el hazánk a klímavédelem politikája terén, komoly lemaradásban vagyunk a zöldenergia-felhasználás tekintetében. 2018-as adatok szerint az uniós átlag ezen a téren 18 százalék volt, míg Magyarországon ez az érték csupán 12,5 százalék, pedig néhány éve még az uniós átlag fölött voltunk. Ez nagyon jól példázza azt, tisztelt Országgyűlés, hogy mennyire elhúzódtam mellettünk Európa ezen a téren is. Meggyőződésem - és ennek az álláspontomnak nemzetközi fórumokon, valamint az európai uniós ügyekkel foglalkozó bizottság ülésein is több alkalommal hangot

adtam -, hogy az Európai Uniónak jó példát kell mutatnia a klímavédelem vonatkozásában. Sajnos, Magyarországon nem ezt tapasztalhatjuk. A kormány hozzáállása felelőtlen a klímavédelem ügyében. Idénem Gulyás Gergely Miniszterelnökséget vezető minisztert, aki úgy fogalmazott, hogy semmi nem sürget bennünket - mindezt a 2050-ig szóló klímastratégia kapcsán mondta miniszter úr az Európai ügyek bizottságának tavaly nyári ülésén, de számtalan hasonló kormányzati megnyilatkozást lehetne az elmúlt évekből idehozni.

Azt gondolom, hogy mindenképpen fontos lenne felülvizsgálni ezt az álláspontjukat, és az pozitív fejlemény, hogy az elmúlt fél év fejleményei ebből a szempontból egy kicsit más irányba mutatnak a korábbiakhoz képest. Viszont azt az érvelést is jó lenne felülírni és jó lenne ezen felülemelkedni, ami kormánypárti és kormányzati oldalról elsődlegesnek tűnik, hogy a gazdasági fejlődés mindenekfelettsége felülírja a környezetvédelmi és klímapolitikai érdekeket. Fontos ugyanis azt aláhúzni, tisztelt képviselőtársaim, hogy a környezetvédelem és a gazdasági fejlődés egyáltalán nem ellentétei egymásnak. Azt gondolom, hogy az oktatásba és az új technológiákba kell fektetnünk, amivel gazdasági versenyelőnyökhöz is juthatunk, miközben lépéseket teszünk egy zöldebb jövő felé.

Felelős, független ellenzéki országgyűlési képviselőként azt a politikát igyekszem képviselni, hogy ha időben átváltunk a környezetbarátabb megoldásokra, és innovatívabb technológiákkal állunk elő, azok gazdasági előnyöket jelenthetnek, és egy zöldebb Magyarországot teremthetünk ezáltal. Kérem önöket, hogy ezért harcoljunk közösen a következő évek során. Köszönöm szépen a figyelmüket. *(Taps az ellenzéki pártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Kétperces hozzászólások következnek. Elsőként megadom a szót Koncz Ferenc fideszes képviselő úrnak.

KONCZ FERENC (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Sajnos, Arató Gergely képviselő úr már nincs itt, csak azért, mert az előbb itt megszólított bizonyos kérdéseket illetően. Azért azon nem lehet csodálkozni, kedves képviselőtársaim, amikor a másik oldalról annyi vád, különben oly sokszor rendkívül neveltséges vád hangzik el, akkor esetleg innen is, erről az oldalról valamiféle reakció jelentkezik ezzel kapcsolatban, különösen akkor, ha az ember megnézi a számokat. A fizikatanárság mellett matematikatanár is vagyok, és nagyon érdekesek ezek a számok. Amiről mi itt vitatkozunk - és itt gyilkossággal és nem is tudom, mivel vádoltak meg minket, talán éppen Szél Bernadett is -, az körülbelül az Európai Unió 1,4 százaléka, ennyiért vagyunk mi, magyarok felelősek. Az éves szén-dioxid-kibocsátás az EU-ban jóval magasabb, mint Magyarországon az átlagot tekintve. Nálunk 5,4 tonna, egyes számítások szerint 7-8 tonna között van az Európai Unióban. És különben Auszt-

ria, Ciprus, Írország, Málta, Portugália és Spanyolország mind előttünk van ezen a téren, és az EU-s kibocsátás 43,5 százalékát Németország, az Egyesült Királyság és Olaszország okozta.

Ehhez képest, ha valaki bejön a magyar parlamentbe, és meghallgatja az általam rendkívül tisztelt ellenzéki képviselőtársainkat, úgy érezheti magát, hogy minden bajért mi vagyunk a felelősök, minden az Orbán-kormány hibája, s mindenben elrohan mellettünk Európa, és mi mint egy ballaszt, úgy húzzuk vissza az Európai Uniót. Hát, ez az, amit elég nehezen lehet erről az oldalról elviselni. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Aradszki, Ungár, Z. Kárpát a sorrend; elsőként Aradszki András képviselő úr.

DR. ARADSZKI ANDRÁS (KDNP): Köszönöm a szót, elnök úr. Az általam nagyra tartott Schmuck Erzsébet megkérdezte, hogy egyetértek-e a szentatyának a legutóbbi klímacsúcshoz intézett üzenetével, ami Madridban volt, akkor tegyük tisztába... (*Schmuck Erzsébet: New Yorkban tavaly szeptember 23-án!*) - New Yorkban. (*Közbeszólás: Decemberben!*) Decemberben. Én nem tudtam ellenőrizni ezt az állítást, tisztelt képviselő asszony, az azonban bizonyos... (*Schmuck Erzsébet: Ott voltam!*) - én is ott voltam Marrákesben, én sem hallottam mindent tökéletesen annak idején, ön is ott volt akkor Marrákesben. A lényeg a lényeg, amit el akarok mondani, hogy teljes mértékben egyetértek szentatyának a madridi csúcscsal kapcsolatos megnyilvánulásával, nyilatkozatával, nevezetesen, hogy a szavak helyet már a tettek kell hogy következzenek.

Mi is azt mondtuk a mai törvényjavaslat és határozati javaslat vitája során, hogy nem szavakra van szükség, hanem tettek, és ezeket a tetteket a kormány az intézkedések során egyre inkább meg tudja mutatni önöknek, ideértve a klímavészhezelyzettel kapcsolatos felvetett kérdésekben való sikereit is.

A másik dolog, amit szeretnék még elmondani, hogy nagyon sajnálom, hogy van köztünk olyan képviselő, aki hiába olvasta el engedélyem nélkül az általam elkészített hozzászólásomat, ennek ellenére nem sok hasznát látta, mert nem fogadta el, és másokat mondott, mint amit tőlem olvashatott volna. (*Nacsa Lőrinc: A Bence belenezett!*) Eddig vártam, hogy hátha az illető bocsánatot kér, eddig nem tette meg. Ezek után azt szeretném mondani, hogy bármikor odaadom neki a felszólalásomat, nyugodtan elolvashatja, nem kell a hátam mögött megtenni ezt. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. (*Taps az ellenzéki pártok soraiban.*)

(16.00)

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A következő kétperces Ungár Péter, LMP.

UNGÁR PÉTER (LMP): Köszönöm szépen a szót. Én most nem vennék részt a szentatyáról folyó vitában,

viszont államtitkár úr mondanivalójára reagálnék. A szélenergiával szemben sok mindent hallottunk már, hogy a kormány miért nem támogatja, sőt effektív pönalizálja ezt a tiszta energiaforrást. A Pakssal való összehasonlításban csak annyit mondanék államtitkár úrnak, hogy a szélenergia hatására nem kell embereknek Baranya megyében például nukleáris hulladék mellett nevelni a gyermekeiket. Ez a szélenergiának, mondjuk, egy pozitív hatása. (*Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.*)

Azt még államtitkár úrnak: amit mindig elmondanak, az az esztétikai probléma a szélenergiával. Én nem vagyok az építészethez értő ember, de amikor legutoljára Heves megyében a Mátrai Erőművet láttam, nem lábadt könnybe a szemem a magyar építészeti művészet eme csúcsteljesítményétől (*Derűtség.*), ugyanúgy a paksi erőmű sem gondolom, hogy a bilbaói Guggenheim mellett lesz a könyvekben mint építészeti remekmű. (*Derűtség.*) Tehát az esztétikai kérdéseket szerintem vegyük ki az energiapolitikából, mert talán esztétikai kérdéseket más ügyekben kéne folytatnunk.

Energiapolitika kapcsán. A szélenergia értelem szerűen - ha már a végzettségekről beszélünk, én földrajz szakos vagyok, mint ahogy az LMP frakcióvezetője is, tudomásunk van arról, hogy Magyarország egy medencében van. Ezért tudjuk, hogy szélvédett, tehát még ennek is a tudomásában vagyunk. Ugyanakkor Szerbia nagyon-nagyon hasonló földrajzi körülmények között van, mégis sokkal nagyobb szélenergia-kapacitása van, amelynek többségét egy magyar cég, bizonyos MET cég fejlesztette. Tehát ha magyaroknak jó üzlet Szerbiában szélenergiát fejleszteni, feltételezhetően a földrajzilag nagyon közel és korábban egy országba tartozó részeknél is értelmes lett volna szélenergiát fejleszteni.

(Az elnöki széklet Jakab István,
az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

Tehát az a kérdésem van, hogy ha ez egy olyan szörnyű dolog, akkor az önöktől nem annyira távol álló gazdasági csoportosulások miért keresnek rajta. Köszönöm szépen. (*Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.*)

ELNÖK: Köszönöm. Köszöntöm ismét képviselőtársaimat. További kétperces felszólalások következnek. Megadom a szót Z. Kárpát Dániel képviselő úrnak, Jobbik-képviselőcsoport.

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! A könnyebb jegyzőkönyvvezetés kedvéért mondom, az előbb azt találtam benyögni, hogy igen, klímáról bármédig el lehet vitatkozni, hiszen mindenről és az ellenkezőjéről is hitvita jelleggel elő lehet bizonyos adatokat húzni, de vannak azért szám-szerűségek, amelyekről nem.

Elképedve hallom, amikor kormánypárti képviselőtársaim azzal igyekeznek villogni, hogy milyen pozitív kibocsátási adatokkal bír Magyarország, mert

európai uniós összevetésben nem is vagyunk mi annyira szennyezőek, nem is állunk olyan rosszul. Kérem szépen! Önök a mai napig elhibázott, elbaltázott 30 év második kétharmadából élnek, amikor is a kommunizmus vége felé, majd a 90-es évek elején hazáruló módon úgy építették le és árusított ki a magyar termelőegységeket, gyárat, hogy az valami iszonyat. Tehát a történelemkönyvek legsötétebb fekete lapjaira illik. De akkor csökkent olyan mértékben a kibocsátás Magyarországon, hogy abból a mai napig meg tud élni a kormányzat, és mindenféle különböző határértéknek meg tud felelni, már ahol éppen meg tud.

De azt kell hogy mondjam, viszont az önök tevékenységéről van egy bizonyítvány minden évben, ez pedig Magyarország költségvetése. És megvizsgálhatjuk, hogy a legdurvábban a teremtett környezetet is károsító és a magyar emberek mindennapjait is károsító dolog Magyarországon az az elképesztő lakhatási válság, illetve annak a helyben hagyása. Ha csak a lakossági fronton szigetelés-korszerűsítés tekintetében ez a kormány tíz év alatt megnyitotta volna az uniós források egy részét - mert meg lehetett volna, csak önök nem akarták -, és megnyitotta volna azokat a fejlesztési programokat, amelyek korszerűsítésre, fűtésfejlesztésre kinyíltak volna, akkor azt mondhatnánk, hogy egyrészt a környezetünk tekintetében, másrészt magyar emberek mindennapi életvitele tekintetében százmilliárdokba mérhető áldást, pozitívumot, hasznot lehetett volna letenni az asztalra.

Tehát az én kérésem csak annyi, hogy mielőtt rózsaszínre festik azt a bizonyos magyar eget, vizsgálják meg ezeket a számokat, és nézzenek szembe azzal, hogy mit nem tettek meg, pedig megtehették volna. Köszönöm. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm. Tisztelt Országgyűlés! Most azzal folytatjuk munkánkat, hogy megadom a szót az írásban előre bejelentett felszólaló kollégánknak, képviselőtársunknak, Csárdi Antalnak, LMP-képviselőcsoport. Parancsoljon, képviselő úr!

CSÁRDI ANTAL (LMP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Azt gondolom, hogy kell beszélünk az önkormányzatokról, mert a klímaválság súlyosan veszélyezteti településeink élhetőségét is. És azt gondolom, hogy amikor erről beszélünk, akkor nem tudunk és nem is szabad elmennünk a mellett a tény mellett - és már tudom, hogy a kormánypárti padosorokban most fölszisszennek -, tehát hogy önök az elmúlt napokban, hetekben, hónapokban és években kiüresítették folyamatosan, apró szeletenként az önkormányzatiságot.

Konkrét példákat tudok mondani. Azt hiszem, a mai vitán nem véletlenül hangzott el Göd városának említése, ahol - Schanda államtitkár úrnak mondom - nem a beruházás a problémás feltétlen, hanem az, hogy eltérítették a vállalkozásnak a várost illető adóbevételeit, tehát megkárosították Göd lakosságát sok-sok millió, milliárd forinttal. Gyakorlatilag Göd a költségvetésében az adóbevételeinek körülbelül 30 százalékát veszti el ezzel a döntéssel.

De miért is baj ez? Mert lehetne azt mondani, hogy ah, mit számít ez? Azért számít ez, tisztelt képviselőtársaim, mert az önkormányzatok finanszírozhatóságának az a lényege, hogy szükséges beruházásokat is el tudjanak végezni a városokban. Nem elég üzemeltetni a várost, fontos, hogy szükséges és fontos fejlesztések is megtörténjenek. Mondok néhány példát, és azt gondolom, hogy talán az egyik legfontosabb, hogy a víziközművek cseréje, megújulása olyan ütemben történik ma Magyarországon, hogy körülbelül 200 év alatt tud ezzel az ütemmel kicserélődni a víziközmű infrastruktúrája.

Kérem szépen, ha ez nem felelőtlenység, akkor semmi sem az! És miért van ez így? Azért, mert a közműcégek, és azért, mert az önkormányzatok nincsenek abban a finanszírozási vagy gazdasági helyzetben, hogy ezeket a beruházásokat lefolytassák. De azt gondolom, hogy ilyenkor kell beszélünk arról is, hogy a klímaváltozás a városoknak, településeknek a lakásállományát súlyosan megterheli. És itt szóba fog kerülni ebben a pillanatban, hogy városrehabilitáció, ami 2010-ig csodálatosan működött, és Budapest belső része egyre szebb és szebb lett, majd 2010-ben önök ezt a forrást is megszüntették. Azt gondolom, hogy amikor pedig az épületek megújulásáról beszélünk, akkor valóban nem lehet elmenni szó nélkül, hogy amióta önök kormányon vannak, nem jut pénz épületenergetikai korszerűsítésre, lakossági épületenergetikai korszerűsítésre.

Mert azt gondolom, hogy ez a lényeg, hogy az itt élő emberek, polgártársaink, a választók egy sokkal klímabarátabb környezetben, egy sokkal komfortosabb környezetben élhessenek. És igen, itt vannak a társasház-felújítás kérdései, amelyek a mai napig az önkormányzatok hathatós és jelentős támogatásával valósulnak meg, viszont a kivéreztetett önkormányzatok egyre kisebb mértékben tudják segíteni azokat a társasházakat, akik szeretnének társasház-felújítási programokban részt venni.

Azt gondolom, hogy ezek az elemi károk nagyon súlyos mértékben fogják befolyásolni az elkövetkező években a mindennapi életünket. És ha a városok, az önkormányzatok nem tudnak megfelelő válaszokat adni ezekre az éghajlati változásokra, akkor mindennaposá válhatnak az özőnvízszzerű esőzéseket követően az elfolyó csapadék okozta károk a csatornahálózat hiányosságai miatt, és igen, könnyen veszélybe kerülhetnek azok az ivóvízbázisok is, amelyek biztosítják az ivóvizet a városainkban.

Azt gondolom, hogy újra kéne gondolni a teljes önkormányzati finanszírozási rendszert. Önök rendkívül büszkék arra, hogy átvállalták 2015-ben az önkormányzatok adósságállományát, de közben - és ezzel párhuzamosan - önök egy olyan feladatfinanszírozási rendszert alakítottak ki, ami a kötelező feladatelátásoknál gyakorlatilag alulfinanszírozza a kötelező feladat minimális minőségű elvégzését.

Ami azt jelenti, egy korábbi hozzászólásomban összegyűjtöttem ezeket, hogy a szociális feladatokat emlékeim szerint olyan 70 százalékban finanszírozzák, az óvodai, bölcsődei ellátásokat körülbelül

50 százalékos mértékben finanszírozzák, és az önkormányzatok egyéb bevételeikből, az esetek túlnyomó többségében beruházások elmaradása árán kell hogy finanszírozzák ezeket a közszolgáltatásokat. És igen, tisztelt képviselőtársaim, amikor klímavészhelyzetről beszélünk, akkor erről is beszélnünk kell.

(16.10)

Arról is beszélnünk kell, hogy önök nettó politikai okokból, ugye, beszéltem Gödről, eltérítették az adóbevételek egyharmadát, és átirányították a megyei közgyűléshez. Illó tisztelettel kérdezem képviselőtársaimat, hogy milyen feladatellátást végez el akár az egészségügyi vészhelyzet kapcsán, akár általában az önkormányzati feladatok tekintetében egy megyei önkormányzat, ami szükségessé teszi, hogy ilyen mértékű bevételeket vonjanak el egy ellenzéki vezetőségű várostól, és adják át a megyei önkormányzat számára, ami ugye, fideszes vezetőségű. Azt gondolom, ez egy olyan költői kérdés, amire sajnos nincs válasz.

És igen, beszélnünk kell arról is, hogy a kiemelt kormányzati beruházások milyen mértékben teszik tönkre a városképet, a város egységét. Gondoljunk csak, nem kell messzire menni, a Liget-projektre! Igen, a Liget-projekt, ami azért nem valósult meg a mai napig, mert néhány lelkes, elkötelezett hős védte azt az értéket, amit a Liget Budapest számára jelent. Budapest tüdejét jelenti, és... *(Nacs Lőrinc: Felgyújtották! Felgyújtották a plakátokat!)* Képviselőtársam, ha benyújtotta azt a szájjártörvényt, legalább tartsa be! Semmi más kérésem nincs.

Tehát néhány lelkes önkéntes megakadályozta, hogy ez a beruházás megvalósuljon, és hogy ez a beruházás minőségi zöldterületek tömkelegét vegye el a várostól, pedig pontosan tudjuk, ha jön a nyári hőség, akkor egy Városliget méretű park több fokkal tudja csökkenteni a város, főleg a belső városrészek átlaghőmérsékletét. Érdemes egyébként elgondolkodni azon itt, a Parlament épületében - a Kossuth tér megújítása előtt itt fák százai álltak, a Kossuth tér egy parkos kinézetű terület volt -, hogy ha kimennek a Parlamentből, vajon egy 35-40 fokkal nyári hőségben mennyivel van most melegebb, amikor gyakorlatilag a Kossuth tér kőtől kőig tart, mint a felújítás előtti időben, amikor a fák árnya hűtőbiztosított egyébként úgy az itt élőknek, mint a város szíve számára.

Azt gondolom, nagyon fontos, hogy ezeket a kérdéseket ne vesszük szem elől, mert ha ezeket a kérdéseket másodlagosnak tekintjük, és úgy tekintünk rájuk, mint amelyek nem elsődleges, fókuszba vágó kérdések, akkor mindannyian vesztesek leszünk a klímaváltozással folytatott harcban, és azt gondolom, hogy ez nem pártpolitikai kérdés: ha vesztesek leszünk, önök is vesztesek lesznek, mi is vesztesek leszünk, de a legnagyobb vesztesei ennek az esetlegesen elveszített harcnak a gyerekeink és az unokáink lesznek, de a felelősség a miénk. Köszönöm szépen. *(Taps az LMP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Most kettőperces felszólalások következnek, és azt követően következik majd államtitkár úr. Megadom a szót Koncz Ferenc képviselő úrnak, Fidesz-képviselőcsoport.

KONCZ FERENC (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Képviselőtársaim! Ungár képviselő úrnak mondom, hogy esetleg a Mátrai Erőmű egy nagy ronda ház, a szélerőművek meg sok kis ronda ház sok helyen. Tehát nem hiszem, hogy más egyéb módon kellene ezeket összehasonlítani, de erőművekre mindenképpen szükség van.

En igazából a szélerőművekről akarok egy pár szót szólni. A szélerőművekkel nemcsak az a gond, hogy nem kolibrik szövik a propellereit és más egyéb alkatrészeit ennek az erőműnek, nemcsak úgy terem magától, és kinő a földből, hanem bizony, ehhez is egy erős háttérpar kell, amely előállítja. És van még egy nagy probléma vele: az, hogy a szélerőműveket rendkívül nehezen lehet tervezni, és mindenképpen kiegészítő erőmű kell hozzájuk. Kiegészítő erőműre általában a megfelelő földrajzi környezettel bíró országok a SZET-et választják, ez szivattyús erőművet jelent. Magyarországon erre rendkívül kevés lehetőség adódik, szivattyús erőművel nem lehet ezt a kérdést kezelni, még azzal se lehet, amennyire átnéztem, hogy esetleg a magyar folyókat kicsi erőművekkel, tehát lokális, helyi erőművekkel telepítjük be. Ez a fő probléma a szélerőművekkel.

A naperőművek jobban tervezhetők, hiszen általában könnyebben lehet különbséget tenni éjszaka és nappal között, a széljárással vannak problémáink. Ezt csak úgy a szélerőművekkel kapcsolatban mondom, de azért a naperőműveket tekintve is, mint ahogy mondtam, én magam azzal értek elsősorban egyet, ha a meglévő épületek tetején helyezük el, de az még jóval drágább, mint a naperőmű. Teljesen igazuk van azoknak, akik azt mondják, hogy ezen a téren viszont felmerül az a kérdés, hogy ne 30-40 aranykoronás földekre telepítsünk naperőművet, ebben egyetértünk, nincs vita közöttünk. Mégis azt mondom, hogy Magyarországon a naperőmű még mindig sokkal jobb megoldás *(Az elnök csengetéssel jelzi az időkeret leteltét.)*, mint ha nyakrafőre szélerőműveket telepítenénk.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Megadom a szót Keresztes László Lóránt képviselő úrnak, LMP-képviselőcsoport.

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Köszönöm a szót, elnök úr. Koncz képviselő úrnak szeretnék reagálni. Ugye, itt esztétikumról, szélerőművekről esett szó. A jelenlegi, önök által előterjesztett és elfogadott jogi szabályozás értelmében egy település határától 12 kilométeren belül nem lehet szélerőművet építeni, ugyanakkor atomtemetőt lehet, akár közvetlenül egy település határában. *(Taps az ellenzéki sorokban.)* Pár évvel ezelőtt módosították az atomtörvényt, és ezt a gyalázatos intézkedést hozták, hogy ilyen nevetséges 50-100 méteres hatásterülete van.

Ugyanakkor én Schanda államtitkár úrnak egy fontos kijelentésére szeretnék reagálni. Említette pozitív példaként a 2004-es Zengő-harcot. Ugye, ebben az ügyben egy nagyon példamutató összefogást láthattunk Sólyom elnök úr részéről, Illés Zoltán részéről, a magyar emberek, a pécsi, a pécsváradi emberek példamutató helytállása juttatott el minket ahhoz, hogy meg tudtuk menteni a Zengő hegyet. Három évvel később a pécsi Tubes hegyre akart a szocialista kormány - a kritika jogos - lokátort építeni, és akkor is a magyar emberek, alapvetően nyilván a pécsi emberek küzdelme akadályozta meg ezt a gyalázatos cselekményt. Akkor egy nagyon fontos eseményre került sor Magyarországon, az első zöldügyben tartott népszavazásra a Tubes-ügyben, 2007-ről beszélünk, és ez a népszavazás söpörte el ezt a gyalázatos és a szocialista kormány által előterjesztett döntést.

Na most, visszatérve: a Fidesz-kormány... *(Közbeszólások.)* Akkor ellenzékben volt a Fidesz a városvezetés szintjén, az MSZP pedig akkor megsemmisült, ezt pontosan tudjuk. De most jelen helyzetben az önök kormánya egy atomtemetőt akar építeni a város mellé, továbbá elnézi, hogy egy uránbánya újrainyítási tervei a város lakott területei alatti uránbányászati tevékenység tervezésével folyamatban vannak. Na most, az ön miniszterelnöke, az ön főnöke 2015-ben egy nagyon világos ígéretet tett Pécsen, és azt mondta, hogy a pécsi emberek jóváhagyása nélkül ilyen nukleáris létesítmények nem jöhetnek létre. Mikor tartja be végre az ígéretét a miniszterelnök úr?

Pécs megyei jogú város önkormányzata nem oly rég kinyilvánította, hogy sem atomtemetőt, sem uránbányát nem kíván látni a város szomszédságában, ezért államtitkár urat szeretném kérdezni, hogy betartja-e Orbán Viktor miniszterelnök úr a pécsieknek tett ígéretét. Köszönöm szépen. *(Taps az LMP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm. Kettőperces felszólalásra megadom a szót Nacsa Lőrinc képviselő úrnak, KDNP-képviselőcsoport. Parancsoljon!

NACSA LŐRINC (KDNP): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Schmuck Erzsébet képviselő asszonynak jelezném, hogy egyébként nem kell mindenben egyetérteni Ferenc pápával sem, lehet vele vitatkozni is. De amit a madridi klímacsúcsra elküldött üzenetében megfogalmazott, abban teljes mértékben egyetértünk: Ferenc pápa nem azt szorgalmazta, hogy klímavészhelyzetet hirdessen ki mindenki, hanem azt szorgalmazta, hogy cselekedjenek, pont azt mondta. Kár volt ezért az a sok kibocsátás, ami a repülő meg minden, tehát kár volt ezért odautazni.

Szeretném elmondani Csárdi képviselő úrnak, hogy az ön által hősnek nevezett anarchisták azok, akik egy ősi, nagy értékű platánt kipusztítottak a felégetéssel a Ligetben *(Schmuck Erzsébet: Nem így van!)*, tehát így kezdődik az ön által hősnek nevezett Liget-védők története.

A hosszabb hozzászólásomban majd elmondom részletesen is, hogy miért van ez a probléma, és az önkormányzatiságra is szeretnék kitérni, amire ön utalt,

de ezen anarchisták tevékenységének köszönhetően egy nagy értékű platán elpusztult. Ezt nyilván ön is sajnálhatja, vagy számonkérheti rajtuk.

(16.20)

Azt felháborítónak tartom, hogy Szél Bernadett rendszeresen Magyarország vezetőit, közjogi méltóságokat vádol azzal, hogy hol vannak, milyen munkahelyükön meg mit csinálnak, amikor ő egy darab Facebook-videó erejéig bejön a parlamentbe, majd azonnal elviharzik, és a válaszokat nem várja meg. Így nehéz vitatkozni vele is meg másokkal is, akik a felszólalásuk után azonnal kirohannak. Szerintem ez nem illő, ha már a vitát kéri rajtunk számon.

Még egyszer kérem, a vita azon a talajon álljon, hogy ismerjék el azokat az eredményeket, amelyek megszülettek. Arató képviselő úr, pontosan tudjuk, hogy az első éghajlatváltozási stratégia mikor került elfogadásra és ki terjesztette azt be. Egy darab intézkedés nem történt meg 2008 és 2010 között. *(Arató Gergely: Nem igaz!)* Lehet stratégiákat betervezni, intézkedések kellene és konkrét számok, eredmények kellene, ami egyébként 2010 után került foganatosításra, és 2010 után történtek intézkedések. Volt stratégia, csak utána nem történt semmi. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Nunkovics Tibor képviselő úrnak, Jobbik-képviselőcsoport.

NUNKOVICS TIBOR (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Igazából én csak Koncz képviselőtársamra szeretnék reagálni, aki azt mondta, hogy a szélerőműveknek nincs létjogosultsága Magyarországon. Ha jól tudom, ön Borsodból került be az Országgyűlésbe *(Koncz Ferenc: Zemplénből!)*, szeretném önnek elmondani, hogy látogasson el a Kisalföldre, és ott szembesülhet azzal, hogy vannak helyek Magyarországon, ahol igenis van létjogosultsága a szélerőműveknek.

Mi adtunk be egy határozati javaslatot erre vonatkozóan, hogy pontosan ezt a kilométer-korlátozást vegyék ki a törvényből, és ott, ahol létjogosultsága van és gazdaságilag kifizetődő - ez nagyon fontos, hogy gazdaságilag kifizetődő -, ott igenis létesülhessenek szélerőművek, amennyiben erre lakossági igény van. Hiszen egyébként pont a Kisalföld példája mutatja azt meg, hogy egy-egy kistelepülésnek - és ott valóban kistelepülésekről beszélünk, hiszen ez egy olyan régiója az országnak - mennyi bevételt jelent ez. Köszönöm. *(Taps a Jobbik soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm. Megadom a szót Arató Gergely képviselő úrnak, DK. Parancsoljon, képviselő úr!

ARATÓ GERGELY (DK): Azt mindenképpen örömmel hallom, ha jól értem, Nacsa képviselő úr azt mondja, hogy 2010 után a Fidesz-kormány folytatta az éghajlatváltozási stratégia intézkedéseinek

végrehajtását. De ezek már 2010 előtt elkezdődtek, és 2010 után önök nagyon keveset valósítottak sajnos meg belőle, amit az is bizonyít, hogy a második stratégiában egy sor dolgot megismételték, ami már az elsőben is szerepelt. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megadom a szót Tordai Bence képviselő úrnak, Párbeszéd-képviselőcsoport.

TORDAI BENCE (Párbeszéd): Csak Nacsa Lőrinc képviselőtársamnak szeretném két dologra felhívni a figyelmét. Egyrészt, ha úgy általában a repülő mint közlekedési eszköz használatát kéri számon az ellenzéki képviselőknél, akkor legyen olyan szíves ugyanabban a kérdésben ugyanúgy a saját képviselőtársát is számonkérni. Tehát ez a végtelenül átlátszó kettős mérce ebben a kérdéskörben is szerintem sokaknál kiveri a biztosítékot.

A másik pedig, hogy illene legalább annyi méltányosságot tanúsítani, legalább többgyerekes szülőként tudhatná, hogy az otthonoktatás idején nem mindenki engedheti meg magának, hogy végigülje ezt a vitát. Én attól tartok, hogy amikor a képviselőtársainktól azt várja el, hogy végig itt üljenek, akkor nem áll a realitás talaján. Elmondták a véleményüket, kifejtették az álláspontjukat, üzentek a választóknak, üzentek maguknak, hogy mi lenne a felelősségteljes magatartás. Ha újabb és újabb érvekkel lenne esély önöket meggyőzni, akkor lehet, hogy itt maradnának, de attól tartok, látva a fafejűségüket, a konokságukat, ez sajnos nem annyira reményteljes.

Úgyhogy legyen olyan szíves, nem megjegyzéseket tenni azokra a képviselőtársainkra, különösen azokra az édesanyákra, akik nem tudnak nyolc órán keresztül ugyanarról az egy témáról vitatkozni különösebb remények nélkül az önök meggyőzésére. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Tisztelt Országgyűlés! Most további felszólalások következnek. Megadom a szót elsőként Schanda Tamás államtitkár úrnak. Parancsoljon, államtitkár úr!

SCHANDA TAMÁS JÁNOS innovációs és technológiai minisztériumi államtitkár: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Engedjék meg, hogy néhány ponton én is kapcsolódjak a vitához, és több olyan kérdésre reflektáljak, amelyek első sorban talán hozzám lettek intézve.

Gazdaság és klímavédelem kapcsolata kapcsán... - rossz volt a mondat. Tehát a gazdaságvédelem, gazdaságfejlesztés és a klímavédelem témája került még fel korábban. Itt arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy mi azt gondoljuk, nem kellene hogy egymás ellen fordítsuk ezt a két ügyet, hanem egymást ki is tudják egészíteni, és egymást tudják erősíteni. Ilyen fejlesztés például a Budapest-Belgrád, ilyen fejlesztés a Paks II., és lehetne még sorolni azokat a fejlesztéseket, amelyeket önök támadnak, mi pedig azt gondoljuk, hogy részben gazdaságfejlesztési,

részben pedig klímavédelmi szempontból kulcskérdések az ország szempontjából.

A másik, amire szeretném felhívni a vita kapcsán a figyelmet, kicsit az eredeti országgyűlési határozattervezetre is visszautalva, hogy alapvetően olyan célokat, olyan reális és megvalósítható célokat érdemes kitűznie egy országnak saját maga elé, akár kormányzati dokumentumról van szó, akár országgyűlési határozatról, amelyek nem lehetetlenítik el egyéb fontos céljainkat. Tehát mi azt gondoljuk, hogy felelős és reális klímapolitikára van szükség. A magyar kormány ilyen politikát folytat, olyat, amelyik közben lehetővé teszi azokat a stratégiai céljainkat, amelyek szintén fontosak, például a szegénység felszámolását, a cigányság felzárkózását, a munkahelyek megvédését és teremtését vagy akár a demográfiai fordulathoz szükséges programok finanszírozását.

Valóban, abban is, azt gondolom, van közöttünk vita, hogy az európai uniós céloknál szigorúbb célok meghatározása olyan versenyképességi hátrányt jelentene Magyarországra számára, a magyar gazdaság és a magyar gazdasági szereplők számára, amely különösen egy olyan helyzetben, amelyben most vagyunk, ahol a versenyképességnek a következő években kulcsszerepe lesz, jelentős hátrányt okozna Magyarországnak. Mi arra kérjük önöket, hogy ne akarjanak a magyar vállalkozásoknak és a magyar gazdaságnak rosszat, hanem olyan határozatokat és olyan célokat fogadjunk el, amelyek egyszerre szolgálják a klímavédelmet, és egyszerre szolgálják egyébként az összes többi stratégiai célunk elérését.

Alapvetően szó volt még rezsikérdésről is. Itt mindenfajta furcsasággal vádoltak bennünket. Engedjék meg, hogy egy mondatot hadd mondjak el: a MEKH szerint, megvizsgálva 2020. februári adatokat - tisztelt képviselő úr, februári adatok -, a hazai lakossági fogyasztók földgázban Európában a legalacsonyabb, áramhoz pedig a második legkedvezőbb áron juthatnak hozzá. *(Nacsa Lőrinc: Így van.)* Minden más egészen egyszerűen nem igaz. Kár bennünket olyasmivel vádolni, amit pillanatok alatt be lehet bizonyítani, hogy egyébként nincs önöknek igazuk. Legyünk ezek az eredményekre - még egyszer mondom, legyünk ezek az eredményekre - közösen büszkék, felesleges bennünket hamis vádakkal illetni. *(Nacsa Lőrinc: Így van.)*

Göd kapcsán is elhangoztak még - én igyekeztem rövid lenni, és most se húznám sokáig az időt, de azért arra hadd hívjam fel a figyelmet, hogy az új szabályozás nem elvonja a bevételeket a klímavédelmi szempontból is stratégiai beruházástól, hanem egyébként lehetővé teszi. És egyébként a különleges gazdasági övezet területén - nincs itt Csárdi képviselő úr, de talán ő vetette fel ezt a kérdést - a beszédre kerülő, a megyei önkormányzat bevételeként megjelenő helyi adóból származó bevétel elosztására új szabályok kerültek megállapításra, amelyek szerint 70 százaléka - ismétlem, 70 százaléka - a beruházással közvetlenebbül érintett, a kijelölt kormányrendeletben felsorolt települési önkormányzatokat lakosságszámarányosan illeti meg. 30 százaléka pedig a különleges

gazdasági övezet fekvése szerinti megye megyei önkormányzatát illeti meg, amelyből 5 százalékpontnyi bevételrész az átvett közfeladatok ellátására köteles fordítani, és 25 százalékpontnyi bevételrész pedig a rendelkezésben meghatározott különleges gazdasági övezet területére és a beruházással közvetlenül érintett települési önkormányzatok közigazgatási területére kiírt pályázatok forrásául szolgál.

(16.30)

Senkitől nincs elvéve semmifajta forrás. Erről van szó! Tessenek elolvasni egyébként a vonatkozó rendeleteket!

Az épületenergetika kapcsán kaptunk még bíráló megjegyzéseket. Itt szeretném arra felhívni a figyelmet, hogy számos lakossági energiahatékonysági programmal segítettük és segítjük a magyar családokat: „Otthon melege” program, a lakáscélú ingatlanok energetikai korszerűsítésére igényelhető nullaszázalékos kamatú hitelprogram, „Magyar falu” program, CSOK, falusi CSOK, a felzárkózó települések lakhatási körülményeinek a javítása és ehhez kapcsolódó programok. Hiszen a kormány családpolitikájának egyik központi elemét jelenti a lakáscélú otthonteremtési programok biztosítása, és lehetne még sorolni a programokat. Az „Energiatudatos modern magyar otthonok” című projekt kifejezetten a háztartások helyzetének javítását célozza. Támogatjuk a saját célra történő energiatermelést. Egymillió okos-fogyasztásmérőt telepítünk, és egyébként pedig a tervezett energiahatékonysági kötelezési rendszer és a hozzá kapcsolódó ESCO-finanszírozás pedig lehetővé teszi, hogy az energiahatékonysági célok elérésének költségeit ne a háztartások fizessék és viseljék, ennek keretében pedig a hátrányos helyzetben lévő háztartások kiemelt figyelmet kapnak. Tehát azt gondolom, hogy bőven vannak olyan intézkedések, soha nem látott méretben, soha nem látott módon és változatosan, amelyek pontosan azokat az intézkedéseket szolgálják, amelyeket önök számon akarnak kérni rajtunk. Ezek megvalósuló, valós, létező programok.

Engedje meg, hogy a széles, szélerőműves esztétikai vitába érdemben ne kapcsolódjak be, hiszen képviselő úrnak sokkal jobb esztétikai érzéke van nálam (*Moraj és derűltég az LMP soraiból.*), ebben egészen biztos vagyok. Viszont engedje meg, hogy emlékeztessenem, nyolc vagy kilenc szempontot soroltam fel, amivel megpróbáltam aládúcolni, alátámasztani azt az álláspontot, ami a szélenergia kapcsán a magyar kormány álláspontja. Ön ebből kiválasztott egyet, ami szerintem egyébként ráadásul védhető, még akkor is, ha önnek az esztétikai szépérzéke jelentősen fejlettebb az enyémnél. Mégiscsak az a helyzet, hogy az összes többi érveink és az összes többi szempont, azt gondolom, kellő biztonságot és stabilitást ad erre a szempontokra is. Még egyszer mondom, éppen ezért határozottan az az álláspontunk, hogy az az irány, amit a megújulóknak kapcsán a magyar kormány követ, helyes és jó irány.

Ami pedig az atomtemetőt illeti, ennek kapcsán felmerültek itt mindenfajta kérdések. Bevallom őszintén, azt vártam, hogy a következő törvény vitájában, azon túlterjeszkedően fognak majd előkerülni ezek a kérdések, de remélem, hogy ezt most itt le tudjuk játszani képviselő úrral, és akkor a következő gyorsabb lesz. Engedje meg, hogy akkor erről néhány mondatot hosszabban beszéljek, de igyekszem gyors lenni. Magyarországon mélygeológiai tároló létesítéséről még nem született döntés, csak a lehetséges, elvileg lehetséges telephelyek kiválasztását célzó kutatások zajlanak Magyarországon. A magyar törvények pontosan és felelősségteljesen rendelkeznek a kiégett üzemanyag és radioaktív hulladék kezeléséről, és az előző felmérésekre alapuló, a telephely kiválasztására irányuló földtani kutatások zajlanak a nyugat-mecseki területen.

Ez a folyamat egyébként a nemzetközi tapasztalatok alapján egy kiválasztási és igazolási folyamat, több évtizedig is eltarthat, és ezek a kutatások még zajlanak. Tehát semmifajta döntés nincs. Amennyiben az elvégzett kutatások egyáltalán majd alátámasztják, itt még nem tartunk, de ha alátámasztják, ezt nem tudhatjuk még, de ha alátámasztják, akkor a bodai helyszín alkalmas lehet a nagyaktivitású radioaktív hulladék elhelyezésére, akkor az Országgyűlésnek előzetes elvi jóváhagyására van szükség. Tehát ide fog jönni az Országgyűlés elé az, hogy egy földtani kutatólaboratórium létesítése történjen meg. Tehát idejön az Országgyűlés elé, létrejöhet az Országgyűlés engedélyével, nem a kormányéval, hanem az Országgyűlés engedélyével a kutatólaboratórium, akkor az ott folytatott vizsgálat lefolytatását követően lehet döntést hozni a helyszín végleges alkalmasságáról. Tehát én azt javaslom, hogy több évtizedes vitát ne feltétlenül a mai nap próbáljunk megvívni. Ráadásul azt is engedje meg, hogy elmondjam, hogy az atomtörvényben előírt tájékoztatási feladatának a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. folyamatosan eleget tesz, az érintett települések lakosságát rendszeresen tájékoztatja, és ráadásul a törvényi kötelezettségen túlmenően Pécs vagy Szentlőrinc lakosságát is informálja egyébként a kérdésekről. De engedje meg, hogy még egyszer aláhúzzam azt a kérdést, hogy egy olyan elméleti vitát folytatunk, amiről kutatások zajlanak. Azt gondolom, kutatásokról politikai vitát folytatni legalábbis nem feltétlenül célszerű és érdemes.

Igyekeztem minden komolyan vehető hozzászólásra reagálni. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. (*Taps a kormánypárti padsorokból.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Országgyűlés! Schmuck Erzsébetnek adom meg a szót, aki az előterjesztők képviselőjében kért szót. Parancsoljon!

SCHMUCK ERZSÉBET (LMP): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Előterjesztőként közben szeretnék néhány dologra egy picikét reagálni. A mai napon a kormány részéről és a kormánypárti oldalról a képviselő urak részéről akkor lett volna számomra hiteles

a mai vita és a hozzászólásuk, ha legalább egy picit kritikát is belevittek volna a hozzászólásukba, és elismerték volna azt, hogy igen, a kormány az elmúlt években nem fordított figyelmet a klímaváltozásra, és hogy az milyen magyarországi következményekkel jár. Önök ma is azt tették, amit eddig szoktak, hogy mosták ki a szennyesüket, és azt bizonygatták, hogy önök rettentően klímabarátok. Azért csak emlékezzünk egy picikét arra, hogy 2014-ben eléggé nagy nyomásra benyújtották a második nemzeti éghajlatváltozási stratégiát, ami még a múlt ciklus végén volt. Mi történt? Egyszerűen utána évekig elfektették. Először arra hívatkoztak, hogy lesz 2015-ben a párizsi klímacsúcs, klímaegyezmény, és majd akkor utána meglátjuk. Utána pedig azt mondták, hogy hát, még várunk egy kicsikét. Mikorra sikerült a második nemzeti éghajlatváltozási stratégiát benyújtani? Csak néhány évvel később, amikor már az idő túlhaladta.

Aradszki képviselő úr nemcsak a pápáról beszélt, illetve a pápáról nem beszélt, csak azt, hogy neoliberais megközelítés ez az egész, de azt kérdezte, feltette azt a kérdést, hogy mi változott 2018. december 12-e óta. Megjegyzem egyébként, hogy nagyon sok minden változott azóta is, hiszen akkortájt robbant be az IPCC-nek - azaz az ENSZ éghajlatváltozási tudományos testületének - a jelentése, amely arról szólt, hogy már a 2015. évi párizsi klímacélkitűzések is kevesek. Tehát amikor 2015 után a kormányok benyújtották az önkéntes jelentéseiket arra vonatkozólag, hogy mennyivel akarják csökkenteni a szén-dioxid-kibocsátást, kiderült, hogy ez több mint 3 százalékos szén-dioxid-emelkedést jelentene az évszázad végére. Tehát ott 2018 végére már látszott, hogy nagy a baj, és radikális változtatásokat kell tenni. De önök még ezt sem fedezték fel, mert ön azt mondja, hogy miért nem voltunk itt. Ön nagyon jól tudja, hogy miért nem voltunk itt december 12-én. Azért, mert a rabszolgatörvényt akkorra hozták be, és az is ugyanilyen fontos és súlyos kérdés volt. Mi történt a múlt évben? Önök múlt évben sem akartak maguktól változni és belátni, hogy baj van. Még múlt évben is, a múlt év nagy részében, még szeptemberig is, sőt később is tagadták a klímaváltozás tényét. Ha önök tagadták, és azt mondták, hogy ez bolsevista trükk, akkor hogyan lehettek környezetbarátok és klímabarátok? Sehogyan sem! *(Közbeszólások a Fidesz soraiból: Ki mondta? Nem mondtuk!)* Ez így volt! Egyébként arra is fel akarom hívni a figyelmet, hogy önök rettentően büszkék arra az akciótervre, amit a miniszterelnök úr bejelentett idén év elején az évindító beszédében, nézzenek már szembe azzal, hogy ez édeskevés, ez még tényleg egy csepp sem a tengerben.

(16.40)

Tehát attól most nem fog változni, nem tudjuk lassítani az éghajlatváltozást, hogy önök azt mondják, hogy számoljuk fel az illegális hulladéklerakókat. Számoljuk fel! Fel kell számolni, no de nem ennek a keretében, és nem azt kell mondani, hogy ez a kormány klímavédelmi programja.

Abban az akciótervben és egyáltalán abban a jelentésben, amit az Európai Uniónak beadtunk, ami a 2050-ig szóló elképzeléseket és a 2030-ig szóló elképzeléseket tartalmazza, az gyakorlatilag semmi, amit önök vállalnak. Még mindig arról beszélnek, hogy 2030-ig maradjunk a 40 százalékos csökkentésnél. Vannak olyan kérdések, amiket egyáltalán nem lehet megkérdőjelezni, mert nemzetközi kötelezettségek. Igen, a társadalmi igazságosság jegyében ez nemzetközi kötelezettség. Ha mi azt mondjuk, hogy csak akkor teszünk valamit, ha pénzt adnak, akkor mit mondjanak a fejlődő országok, mit mondjanak a kis óceáni szigetországok, amelyek attól félnek, hogy a lakóhelyük, az élethelyük egyszerűen el fog tűnni, mert emelkedik a vízszint. Gondoljuk már végig, hogy mi most ezt mondjuk, és mit mondjanak azok!

Nagyon elfogadhatatlan az, amit önök az energiamixben is mondanak, hogy atomenergia. Nem igaz! Az atomenergia nem zöldenergia. *(Dr. Aradszki András: Tiszta energia!)* Nem tiszta energia, és rettentően drága energia. Nem tiszta és rettentően drága energia, és olyan következményei vannak, amelyek a jövő generációk számára évszázadokra kockázatot rejtenek magukban.

Amiről még szeretnék néhány mondatot mondani: egyáltalán nem esett szó arról, hogy az alkalmazkodási feladatokról, az ágazatokról mikorra készül el a stratégia. Önök felkérték a Mezőgazdasági Minisztériumot, a többi tárcát, még a Pénzügyminisztériumot is, az oktatást, az egészségügyet, hogy készítsék el az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati programokat, vegyék számba a feladatokat. Hol ejtettek egy szót is arról, hogy például az oktatásba be kellene vinni azokat az ismereteket, amelyek a fenntarthatósággal, az éghajlatváltozással és ezzel az egész kérdéssel összefüggnek? Az nem válasz erre, hogy integráltan külön megjelennek. Egy biztos, hogy erre-arra szükség lenne, hogy ezek az ismeretek egy önálló tantervi keretben is megjelenjenek.

Schanda államtitkár úr azt mondta, hogy már lefolytattuk azt a vitát, hogy önálló zöld-csúcsminisztérium. Én azt gondolom, hogy nem folytattuk le ezt a vitát, erre szükség van. Ön felsorolta, hogy örüljünk annak, hogy most önöknél mindenféle terület van. Csak ez olyan, mint amikor a kecskére bízunk a káposztát. Önök a gazdálkodás érdekeit követik, és gyakorlatilag nem az életminőség, a környezetvédelem, a természetvédelem oldaláról nézik ezeket a kérdéseket. Egy nagyon jó példa: önök abban érdekeltek, hogy minél több szén-dioxid-kvótát adjunk el, mert hogy az bevételt jelent. Viszont a szén-dioxid-kvóta eladása gyakorlatilag szennyezési jogokat jelent. Tehát itt olyan kérdések vannak, amelyeket másképp kellene megközelíteni. Tekintsenek már egy kicsit olyan szempontból is az osztrák szomszédokra, akik létre merték hozni a zöld-, klímaügyi, fenntarthatósági minisztériumot. Ezekre szükség van.

Még egy utolsó kérdés. Elhangzott Bencsik képviselő úrtól - bár még nem tudom, ezt hogyan kell majd értenünk -, hogy talán lesz rövid időn belül klímátörvénye az országnak. Nem tudom, hogy milyen

módon tervezik majd ezt megvalósítani, mert az elmúlt időszakban, a múlt évben is nagyon sokszor itt szerepelt javaslatként az asztalon, hogy fogjunk már neki. Ha önök tavaly nekifogtak volna, például hasonlóan, mint Németország, akkor lehet, hogy Magyarországnak már régen lenne egy jó klímátörvénye. Bár megmondom őszintén, igazából majd a tartalomra lesznek kíváncsi, hogy önök mit szeretnének ebbe a klímátörvénybe berakni.

Nagyon fontosnak tartanám, hogy ebben az esetben is próbáljunk meg egy tartalmi konszenzust megtalálni, és ne az legyen - s remélem, nem ez lesz -, hogy önök a kétharmad erejével bizonyos kérdéseket le akarnak majd nyomni a torkunkon. Köszönöm szépen a figyelmet. *(Taps az ellenzéki oldalon.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Tisztelt Országgyűlés! Most megadom a szót Ungár Péter képviselő úrnak, LMP-képviselőcsoport, aki írásban jelezte felszólalási szándékát. Parancsoljon!

UNGÁR PÉTER (LMP): Köszönöm a szót. Én visszatérnék pár perc erejéig arra a nagyon épületes vitára, amit a szélenergia esztétikai jellegéről folytattunk. Én bóknak veszem, hogy államtitkár úr szerint nekem magasabb az esztétikai érzékem, mint az ellenzéki képviselők többségének. Remélhetőleg ez a ma is kifogástalan öltözékemnek szól. *(Derűtség az ellenzéki oldalon.)* Ugyanakkor jelezném, hogy ebben az esetben a kormánypárti képviselők közül én Bánki Erik kollégát kérdezném meg, akinek általában szintén kifogástalan szokott lenni az öltözéke, hogy az ő esztétikai érzéke mit takar.

Az a helyzet, hogy az esztétikai érzéket most kicsit hagyjuk, és beszéljünk a szélenergia körüli vitáról. Próbáltam az előző kétpercesben elmondani, hogy tudomásunk van arról, hogy ez nem tud egy olyan erőmű lenni, amely a magyar energiamix nagy részét adja. A szélenergia egy kiszolgáló erőmű tud lenni Magyarországon, egy kisebb mértékben létező kiszolgáló erőmű. De ha már a nosztalgiaivonatra mindannyian kollektívan felültünk, szeretném jelezni fideszes képviselőtársaimnak, hogy engem energetikára legutoljára Illés Zoltán tanított a CEU-n. *(Derűtség és taps az LMP soraiban.)* Itt már rögtön két eleme is van ennek a mondatnak. Az egyik az, hogy engem Illés Zoltán tanított a CEU-n, tehát akkor még egy fideszes államtitkár a CEU-n oktatott, ezzel nem volt probléma. Sőt, egy olyan fideszes államtitkár, aki kétségtelenül értett a környezetvédelemhez, annyira, hogy ha jól emlékszem, az önök első kormányzása alatt a saját minisztériuma ellen is tüntetett. *(Koncz Ferenc: Nem, nem, az az MDF-kormány alatt volt!)* Mindegy. Akkor majd ennek a történelmi vitának is belemegyünk a részleteibe.

De mielőtt ezt kifejtjék: a szélenergia értelemszerűen egy kiegészítő erőmű lenne, ami főleg a nyugati és a délnyugati határszélen tudna működni. A nyugati és a délnyugati határszélen ennek van létjogosultsága. De önök azt se engedik, hogy legalább azok építsenek, akik bevállalják a piaci rizikót, hogy

ezt nem nyereségesen működtetik. Ugyanis azzal a szabállyal, hogy 12, 17 - és ez még változni fog elég sok szempontból - kilométeren belül nem lehet egy településtől szél erőművet telepíteni, tulajdonképpen nem marad olyan hely, ahol szél erőművet lehetne telepíteni, mert Magyarországon sok település van, és ezek a határok összeérnek. Tehát az, hogy önök a piaci szereplőknek sem engedik, hogy ebbe befektessenek, azt jelenti, hogy önök valamilyen módon effektíve be akarják tiltani, hogy a szélenergiát mint egy kiegészítő erőművet használjuk, aminek semmi értelme nincs.

Amit képviselőtársam elmondott arról, hogy ezt milyen vízerőművel szokták kiegészíteni, az egy nagyon érdekes kérdés. Az LMP ezt értelemszerűen nem támogatja, hiszen amellel, hogy a nosztalgiaivonaton már beszéltünk Sólyom elnök úr megválasztásáról, amit a Lehet Más a Világ Egyesület kezdeményezett, amiből utána az LMP lett, és beszéltünk a NATO-lókatórról is, akkor most beszélhetünk arról, hogy a magyar zöldmozgalom kezdete mégiscsak a bős-nagymaroszi vízerőmű elleni és a kommunista rendszer elleni tüntetésekből indult. Tehát értelemszerűen ezeket a nagy vízenenergia-rendszereket sem támogatjuk. Ugyanakkor valamennyi átmeneti legitimitása van például a földgáznak. A földgáznak, amely kiegyenlít addig, amíg nem tudunk más alternatív energiát találni, lenne legitimitása.

Az a helyzet ugyanakkor, hogy önök sajnos valótlanúságot állítanak - vagy nem tudom, hogy mondjam szépen, tehát amit állítanak, az nem bontja ki az igazság minden részletét, hogy egy régi klasszikus idézet -, amikor azt mondják, hogy diverzifikálták a gázellátást Magyarországon, és most már nem csak Oroszországból jön a gáz. Hát honnan? Mondanának még egy országot? Ugyanis a Déli Áramlatot megalapozó magyar-szerb szerződés, amit korábban behoztak az Országgyűlés elé, szintén Oroszországból szállít gázt, csak egy alternatív útvonalon, és jelenleg is alapvetően Oroszországból jön a gáz. Tehát nem épült meg a krki LNG-terminál, aztán - hiába beszélt róla már Sziijártó miniszter úr rengetegszer - nem jön Romániából gáz. Illetve elméletileg jön, csak maga a gyakorlati gázmozgás nem jön, ezért Magyarországra nem jön diverz gázellátás. Tehát amit erről mondanak - sajnos nagyon szomorúak vagyunk emiatt -, az nem igaz. Az a helyzet, hogy ezért is lenne érdemes befektetni az alternatív energiába, hiszen az nem függ Oroszországtól.

Ha jól emlékszem, gyermekkoromban még úgy tudtam, hogy Oroszországtól függő módon lenni a geopolitikában nem egy feltétlenül jó dolog.

(16.50)

Emlékeztetném önöket arra, hogy 2008-2009-ben Oroszország nagyon is élt azzal, hogy el tudta zárni a vezetéket, és ha jól tudom, Szerbiának Magyarországnak kellett adnia a gázt. *(Közbeszólás az LMP padsoraiból: Gyurcsány...)* Igen, akkor egy korábbi kormány volt. *(Közbeszólások az ellenzéki pártok padsoraiból.)* Az a helyzet... Egy másik kormány

volt, másik miniszterelnökkel. De az a helyzet, hogy ott is a probléma onnan jött, hogy csak Oroszországból jön a gáz.

Kedves Koncz Képviselő Úr! Hiába rázza a fejét, egyszerűen még mindig Oroszországból jön a gáz, tehát ez a tény... *(Koncz Ferenc: Egyetértünk. Nincs vita! Ott van gáz. Ez a helyzet... - Az elnök csenget.)* Ez egy földrajzi tény, így van. Ha már önök szeretik... Tudna máshonnan is jönni a gáz, de a lényeg az, hogy amíg Oroszországból jön a gáz, fontos lenne olyan módon átalakítani a magyar energiamixet, hogy ne legyünk rászorulva az orosz gázra.

Az a helyzet, hogy ezt leszámítva még fontos elmondani, hogy a magyar nemzeti függetlenséget nem feltétlenül erősíti, hogyha az az erőmű, amit az orosz gázzal szemben építenek, az orosz technológiával készült orosz nukleáris erőmű, amibe amúgy az oroszok fognak nukleáris anyagot szállítani, majd el fogjuk az oroszoknak szállítani a nukleáris hulladékot, ha nem Bodára rakjuk.

Tehát én nem nagyon érzem, hogy a magyar energiafüggetlenségért folytatott szakadatlan küzdelem a Fidesznek vezetett volna bármi jellegű eredményre e tekintetben. Alá lehet írni még 27 darab memorandum of understandinget Horvátországgal, a papír sok mindent elbír, csak ismételtelen mondom, ettől a magyar energiafüggetlenség nem nő.

Azért is fontos, hogy beszéljünk még az épületszigetelésről, mert a legjobban az energiafüggőséget értelem szerűen úgy tudjuk csökkenteni, hogyha kevesebb energiát használunk fel, ebben talán mindannyian egyetértünk a teremben, hiszen azt kevésbé kell behozni, és akkor azt nem használtuk el. Ez jó zöldszempontból is.

Schanda államtitkár úrtól azt kérem, hogy legalább abban a természeti tényben egyezünk meg, hogy azért 2010 óta az első két Orbán-kormánybeli ciklusnak nem volt a kifejezett prioritása az épületenergetikai korszerűsítés. Tehát legalább azt ismerjük be, hogy ebben pár év csúszásban azért legalább vannak. Tehát nem az volt, hogy ezt önök mindig nagyon akarták, és akkor majd így ez most már nagyon van, hanem most rájöttek, hogy lehet vele EU-s pénzeket lehívni, amúgy alapvetően eddig meg nem csinálták igazából. Csinálták valamennyire az önkormányzati és állami épületekben, de a lakossági épületekben nem csinálták kellően.

Hozzá szeretnék még szólni ahhoz a vitához, ami azzal kapcsolatos, hogy Magyarország - ezt is Koncz képviselőtársam mondta - csak milyen kicsi részben részesül az egész európai üvegházhatásúgáz-kibocsátásból, és hogy ehhez képest kell mérni a felelőséget. Igen. Mondjuk, segítene ebben az, hogyha az Európai Unióban betöltött vezető szerepét a miniszterelnök... Hiszen hiába önök az Európai Unió nagy ellenségei, a Tanácsban miniszterelnök úr ül ott, tehát ő is része az Európai Unió vezetésének, és ha jól tudom, korábban Navracsics Tibor például biztos volt a Juncker-bizottságnak, és Navracsics Tibor nem annyira LMP-s, egy kicsit inkább fideszesebb, tehát azért önök aktív

részt vállaltak az Európai Unió vezetéséből. Ez az Európai Unió vezetésében vállalt aktív részük azért nem volt egy nagyon zöld vezetés. Az Európai Unió néppárti vezetése finoman szólva sem volt zöld.

Az, hogy a külügyminiszter azt mondta, hogy fontosabb Magyarországnak a német autóipar, mint az, hogy a környezetvédelmi szabályozások EU-s szinten kemények legyenek, azt mutatja, hogy önök az érdekérvényesítő képességüket - amiről, ha például a 888-at olvasnám, azt gondolnák, hogy Orbán Viktornak a legnagyobb, hiszen ő a keresztény Európa védője -, ezt az érdekérvényesítő hatalmas képességüket nem arra használták, hogy erősebb EU-s szabályozások legyenek, hanem hogy a létezőket letörjék, és az Audinak meg a BMW-nek szolgáltatassák ki. Az a helyzet, hogy önök mindig érvelnek az osztott szuverenitás ellen, kivéve, ha ezt a szuverenitást a BMW-vel vagy az Auidal osztják meg; az az osztott szuverenitás önöknek nagyon is belefér. *(Taps az LMP és a Párbeszéd padsoraiból. - Koncz Ferenc közbeszólása.)*

Az a helyzet, hogy az autógyárakon kívül... *(Közbeszólás a kormányzó pártok padsoraiból: Elég volt...)* Igen. Elnézést kérek, csak egy kicsit dialógusba ment át. Tehát ezen kívül önök támogatták az Északi Áramlat 2 projektet. Az elején aláírtak egy nyilatkozatot a régiós országokkal szemben, majd amikor itt volt... Nézze meg, Aradszki képviselő úr, ne ingassa a fejét, nézze meg, amikor Orbán Viktor Putyinnal sajtótájékoztatót tartott - tudom, hogy sok ilyen volt, sokat kell nézni, az egyiket keresse meg -, abban benne van, hogy elmondja a miniszterelnök, amúgy a mélyen kritikus Rosszija 1 kérdésére, hogy támogatja az Északi Áramlat 2 projektet. Tehát azzal, hogy támogatta, önök nemcsak magyar szinten támogatták az orosz energiafüggést, hanem európai szinten is támogatták. Itt lett volna a lehetőség a szabadságharcra, hogy elmondják, hogy milyen szörnyű a merkelé német vezetés. Lehetett volna merkelezni, lehetett volna putyinozni, nagyon jól áll ez önöknek, és mégis ebben az esetben ez elmaradt; ebben az esetben európai szinten is támogatták az orosz energiafüggést.

Végezetül tehát, a klímavédelmi harc nemcsak az életünkről szól, hanem arról szól, hogy Magyarország függetlensége jobban kiteljesedjen. Aki az orosz gázt és az orosz atomot támogatja, az nem a magyar függetlenséget támogatja, ezért arra kérem önöket, ha már ennyire büszkék arra, hogy önök a nemzeti oldal, akkor támogassák azt, hogy Magyarország függetlenebb legyen. Köszönöm szépen. *(Taps az LMP és a Párbeszéd padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Most kettőperces felszólalásokkal folytatjuk munkánkat. Megadom a szót Z. Kárpát Dániel képviselő úrnak, Jobbik-képviselőcsoport. Parancsoljon!

(Folytatás 121/2-ben!)

Országgyűlési Napló

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Azért erről Ungár kollégámmal még lesz egy diskurzusunk, hogy a valódi nemzeti oldal hol található. *(Derűltég a kormányzó pártok padsoraiból.)* Véleményem szerint inkább itt a kollégáim környékén, és nem a Fidesz-KDNP oldalán, hiszen történelmi példák ezreit tudnánk, akár a fenntarthatóság vagy a környezetpolitika jegyében ideidézni. *(A kormányzó pártok padsora felé:)* Hogy csak egyet mondjak képviselőtársamnak, aki mosolyog: ki volt az, aki a földet a tőke szabad áramlása fejezetbe betárgyalta az EU-csatlakozási tárgyalások során? A Jobbik volt? Ugye, hogy nem? A balliberálisok voltak? Ugye, hogy nem? A Fidesz volt az. Ezernyi ilyen példát fel lehetne hozni, de szerintem ne ragadjunk le itt.

Ami viszont igenis elképesztő, az az, hogy ha arról beszélünk, hogy a fenntarthatóság jegyében vagy akár a magyar klímacélok tekintetében hogyan lehetett volna megfogni a lakossági szegmenst érintő problémát, akkor azt látjuk, hogy igenis volt olyan alap, volt olyan kassza, amit meg lehetett volna nyitni a magyar lakosság felé, nemcsak a közintézmények, középületek tekintetében.

És itt volt egy fideszes képviselőtársam, aki EU-statisztikát idézett. Hozok akkor én is egyet, jó? Talán nem sértődik meg. A magyar családház-állomány az uniós átlagnál továbbra is 10 százalékkal több energiát fogyaszt - nem összesen, négyzetméterenként -, ezzel Magyarország a tíz fajlagosan legtöbbet fogyasztó uniós tagország között van. Ennek egyik oka, hogy a hazai épületállomány energiahatékonysági szempontból egyértelműen elavult. A kérdésem az, hogy mit csinált ez a kormány programszinten 10 év alatt ebben a kérdésben.

Én úgy látom, hogy egy helyen avatkozott be az épületek energiahatékonysága tekintetében, miután, még egyszer mondom, nem nyitotta meg azt a kasszát, amit meg lehetett volna. Egy helyen beavatkozott: a lakáscélú előtakarékoság állami lábának eltörlésével, kicsinálásával, mondjuk, a kazáncserére készülő társasházak jövőbeli céljait csinálta ki, hiszen jellemzően a társasházak is LTP-vel, állami célú előtakarékosági támogatással tudtak ilyen beruházásokra gyűjteni, kuporgatni, szert tenni. *(Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret lejártát.)* Na, önök ezt kicsinálták. Köszönöm a figyelmet. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiból.)*

ELNÖK: Megadom a szót Koncz Ferenc képviselő úrnak, Fidesz-képviselőcsoporthoz. Parancsoljon!

KONCZ FERENC (Fidesz): Mi nem mondtunk ilyet, hogy a környezetvédelem, vagy éppen, bocsánat, a klímaváltozás balsevista trükk, ezt innen hallom folyamatosan. *(Tordai Bence: Orbán Viktor...)* Épp az ellenkezőjét mondta, én úgy emlékszem. Az nem ugyanez, az a pártokról szól, és nem magáról a jelenégről, mert abban viszont, megint csak teljesen egyetértek, nem látok semmiféle ellentmondást. *(Tordai Bence: Orbán Viktor...)*

(A szájmaszkot viselő Tordai Bence felé:) És ha már Tordai Bence volt kedves ideszólni a micsoda mögül, akkor az ő szájából érdekesen hangzik a kettős mérce elnevezés. Arról pedig ne is beszéljünk, éppen Szél Bernadett volt, aki a múltkori alkalommal, a felszólalása után gyorsan távozott, és valaki odaszólt neki, megkérdezte, hogy hová megy - mondta: tünnetni. Tehát ennyit a délutáni elfoglaltságról ezzel kapcsolatban.

Ami pedig a szélérőműveket illeti, térjünk vissza az eredeti témához. Én nem azt mondtam, Nunkovics képviselő úr, hogy a szélérőművek egyáltalán, hanem azt mondtam, a naperőművek jobbak. És ezt most is mondom, ez a véleményem. Magyarországon kiszámíthatatlanok a szélérőművek, nem lehet tervezni. Egyértelműen kiegyenlítő erőmű kellene hozzá; arról meg hallottunk az előbb, hogy pontosan mit jelent. Ezért én azt javaslom, hogy a naperőműveket támogassuk a szélérőművekkel szemben, mert azoknak kevesebb hatása van, különösen akkor, ha már a meglévő épületeken elhelyezzük ezeket a szolárfelületeket.

Amit pedig az előbb, azt hiszem, Keresztes Lóránt mondott, annak az a következménye, hogy az annak az okán történik, képviselő úr, mert ha ön már állt egy szélérőmű alatt, annak nagyon durva zajhatása van.

(17.00)

Nagyon durva, szerintem aludni sem nagyon lehet ott, ahol közvetlenül van egy ilyen szélérőmű. Arról meg ne is beszéljünk, ha több egyben van. Úgy gondolom, hogy Paks meg egészen közel van Pakshoz *(sic!)*, tehát ilyen értelemben, ha jól működik egy erőmű vagy akár egy megfelelő tározó, akkor annak talán nem lesz káros következménye.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Megadom a szót Csárdi Antal képviselő úrnak, LMP. Parancsoljon!

CSÁRDI ANTAL (LMP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Tisztelt Államtitkár Úr! Az ön reakciójára szeretnék válaszolni. Engedje meg, hogy nagy tisztelettel meghívjam a választókerületembe. *(Schanda Tamás János: Ott élek!)* Nagyon jó, akkor nem kell sokat utazni, ha ott él államtitkár úr. *(Balczó Zoltán közbeszól.)* Tűri a vitát ez a megjegyzés. Tehát meghívom nagy szeretettel, hogy megmutassam, a választókerületen belül - amely tényleg Budapest szíve és biztos, hogy az országban ennél csak rosszabb helyzetet találunk - hogy néz ki az energia-korszerűsítés hiánya.

Tisztelt Államtitkár Úr! Ha elmegyünk két-három ilyen családhoz, egyértelműen fogja látni, hogy milyen irratlan módon hiányzik az állami segítségnyújtás ebben a körben. Értem én, hogy azt gondolták, támogatott hitellel ezt meg lehet oldani, és hogy a családtámogatásuk ezt mind célként tűzte ki, de hangsúlyozom - és akár a héten elmehetünk, meg fo-

gom mutatni -, hogy a családtámogatásuk elérhető- sége pont azoknak a családoknak lehetetlen, akiket ez a probléma a leginkább sújt, és azokat a családokat, akiket a leginkább sújt ez a probléma, segíti ki egy, adott esetben akár támogatott hitel is a legjobban a bajból. Közvetlen támogatásra lenne szükség. Egyébként ezek a támogatási formák már léteztek, és az önkormányzatokon keresztül jutottak el közvetlenül a felhasználókhöz, tehát a lakossághoz, a választókhoz.

Zárójelben teszem hozzá... *(Az elnök csengetéssel jelzi az időkeret leteltét.)* Bocsnát, egyetlenegy költői kérdés: de ugye, azt államtitkár úr sem gondolja, hogy Gödnek nem fog hiányozni az az adóbevétel, amit most elveszítene?

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Aradszki András képviselő úrnak, KDNP-képviselőcsoport.

DR. ARADSZKI ANDRÁS (KDNP): Köszönöm a szót. Tisztelt Ház! Tisztelt Elnök Úr! A gázkérdéssel kapcsolatban szeretnék szólni. Teljesen igaza van képviselőtársamnak, amikor azt mondja, hogy ha megnézzük, Magyarországra tulajdonképpen - bármilyen forrás, bármilyen vezetékrendszer - orosz gáz érkezik. Ez nem Magyarországon és főleg nem a Fidesz-KDNP-kormányon múlt.

Hozzá kell tennem megengedően, hogy ez a fajta függetlenedési célzat a gázellátás tekintetében már a 2010 előtti kormányzásra is jellemző volt, helyesebben, az akkori MOL-ra és az akkori FGSZ-re, és ennek következtében Magyarország abba a helyzetbe került, hogy minden szomszédos ország felé, kivéve Szlovéniát, megfelelő határkeresztesző kapacitást épített ki a mi oldalunkról. Az más kérdés, hogy Romániában az Exxon és a román kormány döntése miatt ebbe a vezetékbe nem került a Fekete-tengeri gázból egy molekula sem.

Az megint más kérdés természetesen, hogy Ausztria és Szlovákia felől a német piacon megvásárolt gáz az orosz, mert az a legolcsóbb, amit ide tudnak hozni. Az megint más kérdés, hogy a legrosszabb politikai viszonyok között is Horvátországgal folyamatosan tárgyaltunk arról, hogy miképpen tudunk a krki likvid gázból rendes gázt, LNG-terminált megépíteni, milyen üzleti konstrukciók mellett tudjuk azt úgy megvalósítani, hogy Magyarország számára kedvező legyen. Ugyanez mondható el a szerb relációra is, Szerbia felől is megkezdődött ez a fajta gázvezeték-kiépítés. Tehát Magyarország felé Szerbiából is jöhetne gáz, és mindez igaz Ausztria felől.

Magyarország technikailag, technológiailag mindent megtett azért, hogy a forrásai diverzifikáltak legyenek, és több forrásból tudjuk a gázt előállítani. Nem rajtunk múlt, hogy ez ebben a formában nem sikerült.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! A kétperces felszólalások végére ér-

tünk, és az írásban előre bejelentett felszólalások végére értünk. Most normál időkeretben szót kért képviselők következnek. Megadom a szót Varga-Damm Andrea képviselő asszonynak, Jobbik-képviselőcsoport. Parancsoljon!

DR. VARGA-DAMM ANDREA (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Nem kívántam volna e javaslat vitájához hozzászólni, de azért pár kérdés elhangzott, és azt gondolom, nem baj, ha ezek kapcsán az Országgyűlés ülésén felszólalok.

Februárban volt az OECD-nek a világ parlamentjei számára minden évben kétszer megtartott ülése Párizsban, amelynek az egyik témája az energiaváltozás 2050-ig, mind az energiafajtákat illetően, mind a felhasználást illetően egy prognózis volt, és rendkívül tartalmas előadások voltak. Egyébként 1999-ben készítette el az OECD azt a 2050-ig szóló tanulmányát, amelynek az a címe, hogy „Energia a következő 50 évben” és ezt évente aktualizálják, hogy a prognózisok vajon beaváltották-e a hozzájuk fűzött reményt avagy sem. Ajánlom egyébként mindenkinek mind a tanulmányt, mind az OECD e vonatkozásban megjelent kutatásait.

Ebből egyet szeretnék kiemelni. A kutatás szerint 2009-ig nőtt a nukleárisenergia-fogyasztás, amely olajparitáson 7500 millió tonna energiafelhasználást jelent. Ez azt jelenti, hogy az olaj energiatermelő adottságaihoz igazítják az egyéb energiaforrások teljesítményét. 2009 óta csökken a nukleáris energia által teremtett energiaforrás, úgyhogy nem igaz az - és bocsnát, bárkivel is kell vitatkoznom -, hogy a jövő energiája a nukleáris energia lenne.

Ugyanezen a párizsi ülésen, február 24-én bemutattak egy grafikont, amelyben az szerepelt, hogy 2050-ig miként várják változni a világ ebbéli kutatói azt az energiadiverzifikációt, ami óhatatlanul is be fog következni, hiszen egyrészt fogy a fosszilis energia, másrészt szeretnének a klímaproblémát megoldani, a szén-dioxid-kibocsátást csökkenteni. Ez a jövőbeni grafikon egyértelműen arról beszél, és ha tetszik, ha nem, ebben a helyzetben leszünk a világ népességének növekedése miatt, hogy ha nem is exponenciálisan, mert igyekezünk kevesebb energiát fogyasztani, de természetesen nőni fog az energiafogyasztás, ez nem kérdés, méghozzá elég erőteljesen a népességnövekedés miatt. De ami rendkívül érdekes volt, az az, hogy 2050-ig a nukleáris energia arányát, nem reál-, hanem nominális mennyiségben változatlanul jelezte ez a prognózis. Ez azt jelenti, hogy nem igaz az, hogy a jövő energiája a nukleáris energia.

Persze, ott is leírták a politikai instabilitást, az esetleges biztonsági veszélyeket, a fűtőelemek tárolásának problémáit mint negatív tényezőket, de az biztos, hogy ezek a kutatások mindig a világ országainak energiapolitikai döntéseiből indulnak ki, illetve természetesen a források rendelkezésre állásából, és míg a szélenergia, a napenergia elképesztő módon nő a grafikonban, ahogy megyünk előre az időben, a nukleáris energia változatlan. Tehát lehet, hogy igaz az,

hogy nyitnak atomerőművek, de az is igaz, hogy zárnak is be. Tehát azt szeretném ezzel kapcsolatban mondani, hogy a világon egy ilyen befolyásos intézmény, mint az OECD a saját maga kutatásaiban és prognózisában is azt mondja, hogy nem fog nőni és nem is nőhet a nukleáris energiának az energiaforrásokon belüli, nemcsak relatív, hanem nominális módon való aránya.

A második kérdés, amihez szerettem volna hozzászólni, a Paks II. bekerülési költsége. Amikor legelőször meghallottuk az első költségvetési összeget, én nem tettem mást, mint az interneten megkerestem az arra vonatkozó adatokat, hogy egy háztartást milyen költségből lehet megújuló energiaforrással feltölteni. Az első költségvetésből az jött ki, hogy Magyarország összes háztartását fel lehetett volna szerelni megújuló energiával ebből az összegből úgy, hogy maximum 20 százalékot kellett volna a háztartásoknak önerőt biztosítani. Azóta a költségek közel kétszerezésére emelkedtek, hiszen folyamatosan halljuk, hogy nőnek a beruházás költségei. Ez azt jelenti, kérem szépen, abban igazuk van, hogy az atomenergia esetleg a termelési energiaigényt is kiszolgálja, hiszen más a lakossági és más az ipari környezet energiafelhasználása, sőt az ipari energiafelhasználás jelentősen fog nőni a jövőben, sokkal nagyobb arányban, mint a lakossági fogyasztás.

(17.10)

Tulajdonképpen azt a következtetést lehet levonni, hogy ha tetszik, ha nem, egyéb energiaforrásokkal az ipari felhasználás pótolható lenne, ha a háztartásokat igyekeznének megújuló energiaforrással ellátni.

A következő, amiről szeretnék pár szót szólni - hát nem fognak annyira szeretni engem az LMP-s képviselőtársaim, sőt nagyon sokan, pécsiek meg különösen, de -, ha már a Zengő-kérdést szóba hozták, akkor én pedig elmesélem ennek a témának azt az aspektusát, amit az én szakmai kompetenciám alapján megéltem, amiről egyébként a Házban, nem tudom, miért, soha nem volt szó.

Amikor a Zengő-radar kitalálták, annak az egyik legfontosabb szempontja az volt, ha talán emlékeznek idősebb képviselőtársaim, hogy irdatlan módon megnövekedett a déli országokból jövő kábítószerek csempészet aránya. A titkosszolgák kimutatták, hogy a déli országokból kisrepülőgépekkel Magyarországra érkezett drog körülbelül 80 százalékát ezen a reláción keresztül hozták be, és egyértelmű volt, hogy a magyarországi radarok nem voltak alkalmasak arra, hogy az alacsonyan repülő kisrepülőgépeket észleljék. És többek között emiatt is azért választották ki akkor a Zengőt mint esetleges radar megvalósítására szolgáló területet, mert az egyetlen magassági pont volt, ahonnan a teljes Dél-Dunántúlt, még akár áthúzódva az Alföldre is ezek a radarok látni tudták volna.

Amikor ezt kitalálták, előtte két évvel fejeződött be Belgiumban a legnagyobb NATO-radarállomás, amelynél szerencsére tényleg nagyon tisztességesen

csinálták ezt meg. Olyan természeti környezetet vontak a radar köré - már csak egyébként az álcázás miatt is, mert az önmagában egy fontos dolog, hogy a radar ne látszódjon senkinek, akinek nem szabad, hogy tudjon róla -, hogy rendkívüli módon nagyon szépen és tényleg gazdag növényzettel vették körül. Én magam is láttam ezt a radart. Ez lett volna a minta.

Majd természetesen érthető volt a pécsiek, baranyaiak és a természetvédők álláspontja, hogy ezt a természeti környezetet ilyenekkel ne terheljék. Viszont ennek az volt a következménye, ezt tudniuk kell, sőt az elmúlt hónapokban szavaztuk meg azt a törvényt, amely biztosította azt a hiányt, amit sajnos ebbéli radarépítés nem tudott megteremteni, és pedig az, hogy miután a délnyugati országrészt a megmaradó, Medinán felépült radar nem tudja látni, ezért Horvátország az, aki a saját képességeit számunkra átadva, ezt a délnyugati, déli országrészt a radarral figyeli. Egy komoly társadalmi probléma volt a drogterjesztésnek ez a módja, sajnos csak úgy tudjuk megoldani ennek a területnek minden tekintetben való radarral figyelését, hogy Horvátországnak vagyunk kiszolgáltatva.

Erre vonatkozóan egyezmény született, és a mi ellenszolgáltatásunk az, hogy a Gripenekkel védjük Horvátország északi területeit, ha valamifajta ellenséges behatolás van. De ez, ha tetszik, ha nem, még ha természetesen kismértékben is, de szuverenitási kérdést is eredményezett.

Azért fontos kérdés ezekről beszélni, mert a társadalmi igény, a természeti igény, a környezetvédelmi igény és számtalan igény egy-egy ügyben ütközik egymással, és míg az egyik oldalon jót teszünk, és eredményesen leküzdünk például egy ilyen kérdést, addig van ennek másik aspektusa, ami pedig hazánkat, társadalmunkat, a polgárainkat vagy a kormányt nehezebb helyzetbe hozza.

Az utolsó pedig, amiről szerettem volna beszélni, ez egy kicsit talán vicces, és talán felkelti már elfáradt képviselőtársaim figyelmét is, hogy Bencsik János képviselő úr itt egy olyan klímaszemléletet adott elő a beszédében a Házban - és miután jelentősen nagyobb számú ellenzéki képviselő vesz részt ezen a vitán, mint kormánypárti -, hát, közfelkiáltással kiáltuk ki Bencsik János képviselő urat környezetvédelmi miniszternek, és szólítsuk fel a köztársasági elnököt, hogy miniszterelnök úr javaslatára teremtsen egy környezetvédelmi minisztériumot. Itt lenne az ideje, és hát, van itt egy képviselőtársunk, aki tökéletesen el tudná ezt a feladatot látni. Köszönöm a figyelmüket. *(Taps az ellenzék soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő asszony. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Nacsa Lőrinc képviselő úrnak, KDNP-képviselőcsoport. *(Közbeszólások az ellenzék soraiból.)*

NACSA LŐRINC (KDNP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Köszönöm előre a bizalmat, a bekiabálásokból hallom.

Ungár Péter képviselőtársamnak szerettem volna először válaszolni: természetesen Magyarország

elemi érdeke az energiadiverzifikáció. Sose mondunk mást, és akkor is ezt gondoljuk, ha önök azzal vádolnak minket, hogy nem ezt mondjuk. Szijjártó Péter miniszter úr több alkalommal Ungár képviselő úr jelenlétében például a Külügyi bizottságban is beszámolt erről, de itt a Házban is, illetve számtalan alkalommal külföldi partnerekkel való tárgyalás során is erről volt szó. Például az amerikai féllel két út iránt is nyitottunk már, az elmúlt években is jelentős lépéseket tettünk; az egyik a fekete-tengeri gázmezők kitermelése, itt egy amerikai-osztrák konzorcium döntésén múlik az, hogy egyébként el tud-e indulni itt a kitermelés. Mi természetesen kiépítjük az ehhez szükséges infrastruktúrát. A másik pedig Horvátország felé a Krk-szigeteki LNG-terminál, ahol szintén számtalan szándéknyilatkozat-aláírás és szintén az infrastruktúra kiépítésének megkezdése is megtörtént. Mi nyitottak vagyunk, előszerződéseket is kötöttünk, és kapacitást is kötöttünk le, ha ez majd élő megoldás lesz, akkor ezzel tudunk élni.

Azt gondolom, hogy találtunk egy pontot a mai nap sok más pontja között is, amiben egyetértünk, és természetesen energiadiverzifikációra szükség van, és nemcsak azt mondanám, hogy szükség van, hanem Magyarország elemi érdeke, hogy ez megvalósulhasson.

Csárdi képviselő úr már nincs itt a teremben, most nem látom, de hozzá is szerettem volna az önkormányzatokkal kapcsolatban egy pár szót szólni, hogy az önkormányzatoknál, amikor felelősségi pozícióba kerül valaki, ott látszik meg, hogy igazából mit szeretne tenni a klímavédelem érdekében, mit szeretne tenni a környezetvédelem érdekében, mert amíg nincs valakinek felelősségteljes pozíciója, addig lehet politikai lufikat pufogatni, de nézzük meg, hogy mi történt Budapesten!

Szabó Timea frakcióvezető asszony választókerületében, Óbudán a gyurcsányista polgármester azzal kampányolt szeptember-októberben, hogy mentsük meg a Szentendrei úti fákat, nagyon helyesen, majd polgármester lett, átvált a Gyurcsány-párthoz, és most a kivágásról döntött. Azokról a Szentendrei úti fákról van szó, amikkel egyébként korábban azzal kampányolt, hogy meg kellene védeni; ezek Szabó Timea választókerületében található. Ő nem szeretné ezeket megmenteni, úgy látszik, olyankor nem annyira klímabajnok.

De térjünk át például Csárdi Antal képviselő úr választókerületére. Ha meghívta már Schanda államtitkár urat a látogatásra, akkor ne felejtse el megmutatni a párbeszéd polgármester által kivágott jegyefákat sem, amikor az I. kerületiek újévi ajándékként januárban azzal szembesülhettek, hogy gyönyörű, ősi és nagyon értékes jegyefákat a Szentháromság tér mellett kivágásra ítélte a párbeszéd polgármester.

De menjünk tovább! Költési időszakban, fészekkel teli fákat vágott ki Karácsony Gergely, akkor még zuglói polgármester a Pillangó utcai parkból, költési időszakban, fészekkel teli fákat. Az is beszédese szám, hogy az elmúlt években Tarlós István több fát ültetett

Zuglóban, mint Karácsony Gergely ugyanabban az időszakban, amikor ő polgármester volt, Tarlós István pedig főpolgármester. Ilyen egyszerű, ilyen a kétarcú vagy görögdinnye-politika, amelyet a balliberális képviselők folytatnak ebben a kérdésben. Senkinek ne legyen kétsége, hogy most itt beszélnek klímavédelemről, és amikor cselekvésre kerül a sor, akkor ennek ellenkezőjeként cselekszenek. Mi ezért beszélünk arról, hogy nem szavakra van szükség ebben a témában, hanem cselekvésre van szükség, és aki cselekvő pozícióban van, mint ahogy a Fidesz-KDNP-kormány, annak az a kötelessége is van, hogy cselekedjen ebben a kérdésben, nem pedig olyan politikai lufikat pufogtasson, mint amit önök itt több órán keresztül tettek az elmúlt időszakban.

Sokkal több közös pontot találhatnánk, erről már beszéltem, ha elismernék azokat az eredményeket, amelyeket már elértünk, és sokkal több előrelépési lehetőség lenne ebben a témában, ha ilyen hangnemben tudnánk lefolytatni ezt a vitát.

Én azt gondolom, hogy olyan helyzethez érkezünk el ebben a kérdésben, amely nem volt még korábban, hiszen a környezet, pontosabban a természeti környezet a történelem századai során nem mutatta ki ráutaltságát az emberre, az emberi gondoskodásra. Az ember mintegy korlátlanul használhatta, élhette fel a javait, kincseit, akár el is feledkezve arról, hogy az embernek a természet felé művelői és őrzői feladatai is vannak.

(17.20)

Ez az állapot történelmi távlatokban nézve csak nemrég, a közelmúltban jelentkezett nagyon, de annál nagyobb sebességgel változott, és folyamatosan változik meg az emberiség létszámnövekedésével, iparosodásával vagy a környezet egyes javainak szűkössé válásával, a környezet minőségének romlásával kezdődően. Mi azt látjuk, hogy az ember és környezetének életfeltételei eddig soha nem látott módon függenek ma attól, hogy az ember tudja-e ezt a művelői és őrzői feladatát ellátni, s a természet és környezete felett gyakorolni. A környezettel való törődés jelen korunkban az intézményi szintről odakerült az egyes ember cselekvési szintjére, hiszen ma már mindenki, aki akár a jelen, akár a jövő generációinak életminőségével törődik, kénytelen a környezet állapotával és jövőjével is törődni.

Szerintem az a kulcskérdés, hogy vannak-e jó stratégiák - erről beszélünk már, vannak -, ebből következnek-e jó cselekvési tervek - következnek -, ehhez egyébként tudunk-e forrást rendelni. Erről most az Európai Unióban egy nálunk jóval nagyobb vita folyik arról, hogy milyen forrásokat lehet ehhez rendelni. Nekünk az az álláspontunk, hogy a legnagyobb szennyező vállalatoknak, a legnagyobb szennyező országoknak kell állni a számlát, és mindenképpen a cselekvési terveket viszont végre is kell hajtani.

Ehhez egy határozott, végrehajtásra képes akaratra van szükség, ami itt a parlamentben is, a kormánypartokon túlmutatva is meglehetne, hiszen a

gazdasági szereplőknek, a politikának, a közösségeknek, egyházi, társadalmi, civil szervezeteknek és az egyes embereknek is megvan ebben a rettentő nagy felelőssége.

Képviselőtársaim többször említették már az épületek energetikai korszerűsítését. Erről lehet vitatkozni, hogy mi a helyes irány, a közintézmények, épületek energetikai korszerűsítése, a lakóotthonok, magánházak korszerűsítése. Azt nem mondhatják, hogy ilyen nem volt, mert ez tényszerűen nem igaz. Óriási programok voltak az elmúlt években, és azért kezdtük el egyébként a közintézményeken, iskolákon, óvodákon, bölcsődéken, rengeteg önkormányzati épületen, önkormányzati tulajdonban lévő épületen, rengeteg civil szervezeti és egyházi tulajdonban lévő épületen, mert ezek a nagyobb létszámú épületek a legnagyobb fogyasztók, itt lehet első körben a legnagyobb megtakarítást elérni, ha ezeknek a nagy intézményeknek a korszerűsítése lezajlik.

Ezért döntöttünk úgy, hogy ebbe az irányba lépünk. Erről lehet vitatkozni természetesen, hogy ez az irány jobb, vagy a sok kicsivel kezdeni a jobb, de az tagadhatatlan, hogy nagy programok voltak ebből a szempontból, nagy költségvetési források, EU-s és hazai költségvetési források voltak ehhez rendelve, és pontosan emiatt is sikerült megtakarításokat elérni ezekben a szektorokban; mondom még egyszer, közösségi épületekben, iskolákban, óvodákban, önkormányzati intézményekben, szociális intézményekben, kórházakban és számtalan olyan társadalmi intézményben, amely nagy fogyasztónak minősül az intézmények sorában. Ezért mondom, hogy ez lehet egy szakmai vita, de szerintem jól döntöttünk akkor, amikor ebbe az irányba indultunk el, és sok megtakarítást értünk el azzal, hogy megtörtént ezeknek az intézményeknek az energetikai korszerűsítése. Tehát szerintem nem fair azt állítani, hogy nem voltak energetikai korszerűsítési programok. Voltak, lehet, hogy nem úgy, ahogy önök elképzelték, de mindenesetre voltak, és ezek nagyon sok eredményt is hoztak az elmúlt öt-hét évben.

Én szeretném még azzal befejezni a felszólalásomat, hogy a környezetvédelem ügyében... - egyébként önök bírálták, hogy miért nincs környezetvédelmi vagy klímavédelmi törvény, miért nincs klímátörvény. Most is ilyenről tárgyalunk. Ha önök nem elég bátrak ahhoz, hogy a sajátjukat annak véljék, akkor arról nem tehetek, de most is erről a témáról beszélgetünk már több órán keresztül, most is ilyen intézkedésekről beszélünk. Ma még egyébként lesznek napirenden ehhez hasonló intézkedések, de én azt gondolom, hogy kizárólag a haszonelvű gondolkodásmód, ami csak az egyén saját javát, szubjektív hasznát tartja szem előtt, ez nem helyes irány.

Közösségi szemléletű gondolkodásmódra kellene áttérnie mindenkinek, mert a másik ember érdekének az akarása is benne van a közösségi szemléletben, és az ember egyéni céljai a közjót is tartalmazzák, és végre az egyén érdeke elé kellene helyezni a közösség érdekét, mert a közösségnek mindenki a tagja, tehát ha a közösség jól jár, akkor az egyén is jól fog vele

járni. Innentől kezdve ebben a témában is ezt a szemléletet szorgalmaznám mindenkinél, hiszen minden egyén felelős a saját teremtett világunkért, környezetünkért - még ha Szél Bernadett kicsúfolta a teremtett világ védelmét és a teremtésvédelem kifejezést, én mégiscsak ragaszkodnék ehhez a szóhoz is -, mindenkinek van felelőssége a teremtett világban, egyéni és közösségi felelőssége is, de próbáljuk meg a közösségi célokat előnyben részesíteni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Keresztes László Lóránt képviselő úrnak, LMP-képviselőcsoporthoz.

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Csak egy nagyon rövid reakció Nacsa képviselő úr felszólalására. Itt Ungár képviselőtársam is említette, az orosz energiafüggőségről beszélt, hogy önök ezt csökkentik, egyáltalán az energiafüggőséget. Ha a Paks II.-re építenek mindent, ha a Paks II. beruházásra építik a teljes klímastratégiát, akkor mind a finanszírozást a hitel szempontjából, mind a technológiai függőség szempontjából, mind pedig a fűtőelemek beszerzése szempontjából is egyértelműen konzerválják ezt az energiafüggőséget. És hasonlóképpen, ha már a szabadságharcról, a nemzeti elkötelezettségről van szó, itt említette államtitkár úr a Budapest-Belgrád-vasútvonalat, akkor miért a magyar adófizetőkkel akarnak 1000 milliárd forintot kifizettetni egy olyan projektért, ami a kínai nagyhatalmi érdekeket szolgálja? Ha ez ekkora üzlet, akkor miért nem a kínaiak építik meg piaci alapon?

Az önkormányzatok tekintetében most én nem nyitnék ki egy részletesebb vitát, de azért nagyon sok példát lehetne mondani, hogy amikor fideszes városvezetők voltak, akkor mit tettek ezen intézkedések kapcsán, tehát a klímavédelem kapcsán. Én azt tapasztaltam, hogy Pécsen, ahol élek, tíz éven keresztül kormányzott a Fidesz, minden lehetőségük meglett volna, hogy bármit tegyenek a város védelme érdekében, akár az atomtemető, akár az uránbányászat újraindítása érdekében, semmit nem tettek. Igazából akármilyen fórumon a lakosság az ilyen irányú igényét kifejezte, ők ezzel a kérdéssel nem voltak hajlandók foglalkozni, teljesen egyértelmű volt a helyzet, egy központi kormányzati diktátum ellen egy fideszes városvezető nem volt hajlandó fölemelni a szavát, hasonlóképpen egyébként a megválasztott választókerületi kormánypárti képviselők sem.

Említette képviselő úr az energetikai korszerűsítés helyzetét. Én egyszer már fölhoztam egy vitában, hogy vannak ilyen anomáliák, jogi anomáliák, például hogy a biomassza-tüzelés kapcsán a távfűtéses lakások most nem tudnak ilyen energetikai korszerűsítésre pályázni, egyszerűen azért, mert a jelenlegi szabályozásukban egy nullával való szorzás van, és kimaradnak ebből. Én azt gondolom, hogy ez teljesen egyértelmű mindannyiunk számára, hogy akár a nyílászárócseré vagy bármilyen módon egy házszigetelés mindenképpen előremutató, de ezt nem tudják megtenni.

Hasonlóképpen, és ez szintén egy pécsi, de lehet más példákat is hozni, hogy a biomassza kapcsán mi tekinthető zöldenergiának, illetve mi nem tekinthető. Abban, én azt gondolom, hogy a pécsi jelenlegi ellenzéki városvezetéssel, vagy annak egyes tagjaival is nagyon komoly vitánk van, hogy például a nagyerművi fatüzelés számíthat-e zöldenergiának. Mi azt mondjuk, hogy nem, tehát e tekintetben is nagyon komoly változásokat kellene a jogi környezetben eszközölni.

Nos, és akkor még egy reakció itt annak kapcsán, hogy nagyon erőteljesen hangsúlyozta államtitkár úr és kormánypárti képviselőtársaim is a cselekvés fontosságát. Látjuk azt, hogy az elmúlt évben, az elmúlt tíz évben mi történt. Méltányosságot kérnek kormánypárti képviselőtársaim. Nyilván nem mondhatjuk azt, hogy minden rossz volt, ami történt, de alapvetően nekünk ellenzékiként az a feladatunk, hogy rávilágítsunk arra, ami helytelen, amit meg kell változtatni. És ha már cselekvés, államtitkár úr valamiféle nemtelen támadásként aposztrofálta azt, hogy én a rezsicsökkentés megvédésére utaló expozéjában ennek a mondatára utaltam, és ezt összefüggésbe hoztam a víziközmű-szektor helyzetével.

Államtitkár úrtól szeretném kérdezni, ez szintén az ön minisztériumához tartozik, hogy mit tettek önök egész pontosan a víziközmű-ágazat megvédése érdekében, mit tettek annak érdekében, hogy javuljon a helyzete e legfontosabb közszolgáltatásnak, az ivóvízellátásnak, a szennyvízelvezetésnek, szennyvízkezelésnek, ezáltal a vízbázisok védelmének. Azt látjuk, hogy minden szám, minden statisztikai adat tekintetében folyamatosan romlott a helyzet e tekintetben. Van-e bármiféle elképzelése államtitkár úrnak?

Már nagyon sokszor megpróbáltam Palkovics miniszter úrnak is föltenni a kérdést, hogy azt az 1500-3000 milliárd forint közé saccolt összeget, ami a jelenleg rendelkezésre álló forrásokon túl hiányzik a legalapvetőbb karbantartási és pótlási munkák elvégzéséhez, ezt milyen forrásból lehet majd pótolni. Ez egy 15 éves távlatban értelmezhető, 15 éves távlatban kell a gördülő fejlesztési terveket meghatározni, és ehhez a finanszírozást is a feladatok mellé le kell tenni. Soha egyetlen kormánypárti politikus, kormánytag sem tudott erre egy világos választ adni, mindig valamiféle olyan ködös mondas volt, hogy majd valamiféle pályázatból. Milyen forrásból? 1500-3000 milliárd forint, az egy hatalmas nagy nagyságrend, hatalmas nagy összeg, mégis milyen pályázati forrásból és milyen módon fogják ezt az összeget előteremteni? Tehát itt a cselekvés; az elmúlt tíz évben, látható, hogy ez lett az eredménye a cselekvésnek, a fideszes kormány cselekvésének, a Fidesz-KDNP-kormány cselekvésének a víziközmű-ágazatot érintően.

De szintén a cselekvés, hogy mit tettek önök a közösségi közlekedés kapcsán. Az expozémban már említettem, akkor nem volt időm, hogy részletesebben kifejtsem, most se fogok részleteiben belemenni egy közlekedéspolitikai vitába, de évekkkel ezelőtt már le-tettünk egy közlekedéspolitikai koncepciót egy szakmai egyeztetésre, egyébként még a munkavállalói oldal is részt vett az egyeztetésen.

(17.30)

Egy olyan anyag alakult ki, amellyel kapcsolatban elmondhatjuk, hogy valóban teljes szakmai konszenzus övezte, hogy milyen módon kellene a hazai közösségi közlekedés rendszerét átszervezni közlekedési szövetségek megalakításával, egy országos ütemes menetrend kialakításával, tarifaközösség bevezetésével, és hogy hogyan lehetne a most felhasznált források mellett egy sokkal hatékonyabb közlekedési rendszert kialakítani, amely teljesen egyértelmű, hogy milyen módon kapcsolódik a klímaváltozás elleni küzdelem kérdéséhez, vidékpolitikai kérdéshez, s a többi, s a többi.

Önök miért nem lépték ezt meg? Tíz évük volt arra, hogy ezt a közlekedési reformot elindítsák. Önök mindig beszéltek nemzeti buszgyártásról, ehhez képest egymilliárdos támogatást adtak egy kínai összerelő üzemnek, tehát ez sem valósult meg.

Azt is szeretném kérdezni önöktől, hogy pontosan milyen forrásból, milyen ütemezéssel és hogyan fog megújulni a hazai közösségi közlekedés járműparkja, tehát a buszpark. Látjuk, hogy milyen buszbeszerzések vannak folyamatban, de ha kiszámoljuk azt, hogy mi az átlaga, a jelenlegi buszpark átlagéletkora mi, akkor látjuk azt, hogy ez még nagyságrendjében sem közelíti meg azt, amire szükség lenne. Tudjuk azt, hogy sajnos van egy uniós kötelezettség a helyközi közösségi közlekedés piacnyitása tekintetében, amit mi nagyon rossznak tartunk, de ez már többszöri halasztás után valószínűleg nem elkerülhető feladat. Ilyen módon ebbe a rendszerbe garanciákat kellene építeni azért, hogy ha mondjuk, megjelennek különböző piaci szereplők, és megtörténik a piac leosztása, amit ismétlem, mi nagyon rossz ötletnek tartunk, mert a közösségi közlekedést egy olyan stratégiai ágazatnak tartjuk, amit állami, önkormányzati kézben kellene tartani, hogy akkor nem szenvedik ezt meg, mondjuk, a vidéki periférikus térségekben élők. Itt is a cselekvést hiányoljuk.

Nem mondhatják azt, hogy mi csak kritizálunk, nem teszünk javaslatokat, mert letettük. Mi nagyon sokat dolgoztunk ezen a közlekedési stratégián, ott volt önök előtt. Nagyon komoly, hozzáértő kormánypárti politikusok is elismerték, hogy maga az anyag szakmailag teljesen jó. Igazából itt a cselekvés hiányzott az önök részéről. A kérdésem, államtitkár úr, hogy ez mikor valósul meg.

Még egy kérdés, ugye, említette államtitkár úr a Budapest-Belgrád-vasútvonalat. Erről egy négyórás vitát nem oly rég lefolytattunk, nem kívánom újrainyitni ezt a vitát, de államtitkár úr... *(Csárdi Antal közbeszól.)*

De ha úgy érzik, hogy önöknek van igaza, akkor miért titkosítanak? Miért titkosították a számításokat, a megalapozó dokumentumokat, miért titkosítják a szerződést? Önök ismerik el, hogy önöknek igazából nincsenek érveik, gyakorlatilag nem tudnak konkrét vitába szállni a projekt mentén, sem kapcsán, ezért titkosítják a dokumentumokat, de tartalmilag valóban nem kívánok már ismét belemenni.

Még egy kérdést említenék még, ami azért nagyon-nagyon fontos. Itt kritikák fogalmazódtak meg, hogy az ellenzék milyen módon és hogyan közelíti meg a klímaváltozás kérdését. Most szeretnék egy idézetet felolvasni, házelnök úr mondta ezt: „Az emberek Európa-szerte a bevándorlást és a terrorveszélyt tartják a legfontosabb kérdésnek, de a főáramú, Brüsszelt is uraló politikusok óriási erőfeszítéseket tesznek azért, hogy ehelyett a jogállamiság, a kelet-európai országok hálátlansága vagy a klímaváltozás legyen a választás tétje.” Ezt házelnök úr mondta valamilyen rendezvényen.

Én az Európai Unió működésének kritikájába már részben belementem, nem erről akarok beszélni, hanem a migráció kérdésének és az éghajlatváltozás kérdésének a szembeállítására szeretném felhívni a figyelmet, hogy ez megalapozatlan. Nagyon remélem, hogy képviselőtársaim elfogadják azt, ami azért, mondhatjuk, hogy elég közismert dolog, hogy óriási, nagyon erőteljes összefüggés van az éghajlatváltozás, a környezetpusztítás és a migrációs nyomás között. Azt is tudják képviselőtársaim, hogy középtávon, ha nem sikerül ezeket a problémákat kezelni, ha nem sikerül közösen egyébként, nyilván ez nem egy nemzetállami hatáskör, és még csak nem is az Unió hatásköre, ha nem sikerül érdemi cselekvést kifejteni annak érdekében, hogy csökkentsük az éghajlatváltozás hatásait, és minél inkább megadjuk mindenkinek a lehetőséget, hogy a szülőföldjén boldoguljon, ott éljen meg, megmaradjon a lehetőség a mezőgazdasági termelésre, akkor olyan bődületes és brutális migrációs nyomással fogunk szembenézni, amit már, mondjuk úgy, hogy tüneti kezeléssel, határvédelemmel nagyon-nagyon nehéz lesz kezelni.

De ismétlem, itt nem arról van szó, hogy önmagában a migráció, a határvédelem, a terrorveszély ne lenne releváns kérdés. Bizony az, mi úgy gondoljuk, hogy sorskérdés. Tehát, hogy a migrációt, a globális migrációs krízist kezelni tudjuk, az sorskérdés egész Európa és sorskérdés Magyarország számára is, csak azt lássák, képviselőtársaim, hogy ezek a dolgok egymással nagyon-nagyon erőteljes ellentmondásban vannak. Köszönöm szépen előre is, ha még ezekre a kérdésekre választ kapunk a vita során. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Most kettőperces felszólalások következnek. Megadom a szót Nunkovics Tibor képviselő úrnak, Jobbik-képviselőcsoport.

NUNKOVICS TIBOR (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Sajnálom, hogy Koncz képviselőtársam most nincs itt, mert úgy látszik, kialakult köztünk egy párbeszéd a szélerőművek kapcsán. Ő azt mondta, hogy nincsenek konkrétan ellene a szélerőműveknek, csak Magyarországon ez nem használható vagy nem kivitelezhető. Még egyszer mondom neki, hogy legyen szíves ellátogatni akkor a Kisalföldre, ahol működőképes modellek vannak, és egyébként azt gondolom, hogy az ott élők nagyon szívesen látnának még ezekből.

És ha már szóba hozta ő a háztetőket, ahol mi legtöbbször napelemeket szoktunk látni, tehát, amikor egy panelház modernizálása történik, akkor mit szoktunk látni a panelház tetején? Napelemeket, de egyébként pont Pécsen, Keresztes Lóránt képviselőtársam városában van egy olyan panelház, ahol projektszerűen működik egy szélturbina, ráadásul nagyon jól működik, az ott élők ezt jóformán a saját zsebükből dobták össze, és megfelelő energiaellátást biztosít egyébként annak a lakóépületnek. Tehát ilyenben is lehet gondolkodni, nem feltétlenül az óriási, hatalmas szélerőművekben, hanem ilyen háztetőkre szerelhető szélturbinákban is lehet gondolkodni.

Azt gondolom, hogy egyébként nem jó dolog összehasonlítani azt, hogy az egyes európai vagy a világ másik részén lévő országok milyen irányba mennek el az energiamixük tekintetében. Azt gondolom, hogy nekünk a saját utunkat kell járni ebben a kérdésben. Meg kell nézni, hogy Magyarországnak nyilván milyen adottságai vannak, milyen gazdasági lehetőségei vannak, hogyan tudunk átállni, mondjuk, majd idővel az atomenergiáról a teljes megújuló energiaforrások felhasználására. Nyilván ez egy hosszú folyamat, de semmiképp nem előremutató *(Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az idő leteltét.)* az, ha mással összehasonlítjuk magunkat. Köszönöm. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Megadom a szót Csárdi Antal képviselő úrnak, LMP-képviselőcsoport. Parancsoljon!

CSÁRDI ANTAL (LMP): Köszönöm szépen a szót. Nacsa képviselőtársamnak szeretnék válaszolni, remélem, hogy képviselőtársai majd átadják neki, mert önhibáján kívül most egy picit ki kellett mennie a teremből. Azt gondolom, nagyon fontos azt elmondani, hogy képviselő úr számára nem szégyen, illetve nem igaz, nem bűn, ha tájékozatlan, de azt gondolom, joggal várható el egy országgyűlési képviselőtől... *(Nacsa Lőrinc belép a szakértői páholyba.)* Itt van képviselőtársam. Tehát nem bűn tájékozatlannak lenni, de egy képviselőtől, azt gondolom, joggal várjuk el, különösen, ha érvként használ információkat, hogy kellően tájékozott legyen.

De hogy ne sérüljön, elmondom gyorsan, felsorolás szintjén, hogy mi történt ezekkel a fákkal. Egy vihart követően egy faszorból kidőlt egy fa, ezt követően elrendelték a fák egészségének a vizsgálatát. Majd a XII. kerület jegyzője a fák egészségi állapotára való tekintettel rendelte el a fák kivágását. A XII. kerület jegyzője rendelte el, és mindez az önkormányzati választásokat megelőzően történt. Szeretném jelezni, hogy ez a fakivágás a közeli iskolában tanuló diákok biztonságát szolgálta még akkor is, ha még egyébként a fideszes városvezetés alatt indult el ez a folyamat, merthogy az a veszély fenyegetett, hogy ezek a fák a saját egészségi állapotuk miatt, korhadtak voltak belülről, rádőlhetek volna a szomszédos iskola kertjére. Azt gondolom, hogy a tájékozottság igénye önben is bizonyára buzog, ezt ezért mondtam el

önnek. Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Megadom a szót Bencsik János képviselő úrnak, Fidesz-képviselőcsoport. Parancsoljon!

BENCSIK JÁNOS (Fidesz): Tisztelt Képviselőtársaim! Nyitva maradt egy kérdés Z. Kárpát Dániel képviselő úr felszólalása után, az pedig a magyar termőföld külföldiek általi vásárolhatóságával kapcsolatos. Azt azért rögzítsük, mi ketten meg kifejezetten rögzíthetjük, hiszen a földtörvény több pontját is vitattuk annak elfogadását megelőzően, de azt leszögezhetjük, hogy ez a magyar földtörvény nem ad lehetőséget arra, hogy a külföldiek csak úgy földet vásároljanak Magyarországon, és nem is nagyon került sor 2014 óta ilyen jellegű tranzakcióra. Sőt, a zsebszerződések fölszámolására is egyre több alkalommal kerül sor.

Egy másik észrevétel: köszönöm azon ellenzéki képviselőtársaim megerősítését, hogy a kormány érzékelhető középület-korszerűsítési programot valósított meg. Nemcsak azért fontos ez, amit mondott Nacsa képviselőtársam, hanem a szemléletformálás szempontjából is, ezek a legnagyobb forgalmú közintézmények, iskolák, óvodák, szociális, kulturális létesítmények, ahol az oda betérők szemléletét lehet alakítani, formálni, és fontossá tenni számukra is a kibocsátás csökkentésének a mértékét a megtakarítások, energiamegtakarítások által.

(17.40)

Egy harmadik észrevétel a szélenergia-erőművekkel kapcsolatos. A Kisalföld szélén vagyok képviselő, ha a szőlőben dolgozom, látom Győrig szinte az összes szélturbinát. Nem mindenki örül neki a látvány szempontjából, főleg ha a hegyről nézzük, a Madártani Egyesület tagjai időnként észrevételezik, hogy a madarak sem szeretik. Ezek mind-mind figyelemre méltó észrevételek, de ami ennél sokkal fontosabb, hogy azért ezek nagyságrenddel nagyobb kapacitással való rendszerbe állítása kiegyenlítő energiát igényel. Azért gyors reagálású kiegyenlítő energiát csak gázalapú erőművekkel lehet biztosítani, ez pedig az energiafüggőségünket, egészen biztos vagyok benne, hogy nem enyhítheti, bár óvakodnék attól, hogy az elefántok násztáncába mi feltétlenül beleavatkozzunk *(Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret leteltét.)*, ugye ott a Schröder és Putyin közötti paktum örökségéről van szó Németország és Oroszország között. Rendezzék el egymás között, mi ebbe ne keverdjünk bele. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Megadom a szót Arató Gergely képviselő úrnak, DK-képviselőcsoport. Parancsoljon!

ARATÓ GERGELY (DK): Egy rövid megjegyzést kénytelen vagyok erre tenni, tisztelt képviselő úr. Ön

azt mondja, hogy sokkal jobb, ha teljes mértékben az oroszoktól függünk az atomenergián keresztül, mint ha egyébként a kapacitás döntő részét vagy jelentős részét szélből állítjuk elő, és egyébként függünk valamennyire a gáztól, ahol viszont egyébként lehet diverzifikálni a beszerzést. Azért ezt a logikát én kevésbé értem.

De nem ezért kértem szót, hanem azért, mert Nacsa képviselő úr sajnos a III. kerület tekintetében is téved, merthogy arról a tényről feledkezik el, hogy azt a fakivágási engedélyt, amely alapján egyébként nem a kerület, hanem a BKV egy beruházáshoz fákat vágott ki, azt még az előző önkormányzat adta ki Bús Balázs polgármestersége idején. Ezt az engedélyt nem lehet visszavonni. Amit sikerült elérni tárgyalásokkal, az az volt, hogy 10 fa megmenekült a 25-ből. Köszönöm szépen. *(Szórványos taps az ellenzéki pártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Megadom a szót Aradszki András képviselő úrnak, KDNP-képviselőcsoport.

DR. ARADSZKI ANDRÁS (KDNP): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Szintén egy elvarratlan szálát szeretnék tisztázni. A Paksi Atomerőmű ma is és a jövőben is orosz technológiával Magyarországon magyar áramot termel, amely áramot a magyarok és az exportra termelés során a külföldiek is fel tudnak használni.

A Paks II. létesítése során, előkészítése során az Európai Uniónál egy hosszas eljárás zajlott le, amely eljárásnak egy nagyon fontos eleme volt, és az úgynevezett engedély, a jóváhagyás megadásának az egyik feltétele volt, hogy biztosítani kell a beruházás során azt, hogy a fűtőelemek beszállítója változhat. Tehát olyan Paksi Atomerőmű fog épülni, ahol, ha az a döntés születik meg, hogy nem orosz fűtőelemet akarunk berakni, hanem egy másik típusút, amelyik nem orosz, akkor erre lehetőség legyen. Ezt a piaci körülmények és az ellátásbiztonsági körülmények indokolják. Az új atomerőmű erre képes lesz. A jelenlegi erre nem képes, ez kétségtelen.

Hozzá kell tenni azt is, hogy a fűtőelemek tárolása, azaz a megrendelt fűtőelemek száma körülbelül, ha jól emlékszem, legalább egyévi működésre - de lehet, hogy még hosszabb ideig - elegendő kell hogy legyen az atomerőmű területén. Tehát ilyen szempontból túl távoli az a megközelítés, hogy a Magyarországon magyar áramot termelő Paksi Atomerőmű növeli az oroszoktól való függőségünket, pontosan azért, mert van lehetőség és mód, technikai módja annak, hogy megváltoztassuk a fűtőelem beszállítóját, aki nem orosz.

Köszönöm szépen. *(Szórványos taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Tordai Bence képviselő úrnak, Párbeszéd-képviselőcsoport. Parancsoljon!

TORDAI BENCE (Párbeszéd): Köszönöm a szót, elnök úr. Csak hogy akkor a harmadik hazugságát is helyre tegyük Nacsa Lőrinc képviselőtársunknak, már ami a fakivágásokat illeti: 2015-ben Zuglóban a BVSC rendelte el a fakivágásokat, aminek az elnöke Szatmáry Kristóf fideszes képviselő volt. Egyébként szakmai vélemény szerint azok is már kiöregedett nyárfák voltak, de nem akarok ebbe belemenni, tehát ezt beszéljük meg egymás közt, csak azt szeretném kérni, hogy megőrizendő az Országgyűlés méltóságát, ilyen szárnalmas fideszes propaganda fake newsokat ide ne hozzanak be ilyen számban a jövőben. Köszönöm szépen. *(Szórványos taps az ellenzéki pártok soraiban.)*

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! Most normál időkeretben történő felszólalás következik, ugyanis gyorsan meg kellett nézzük a könyvelést, hogy ki hányszor szólott már. Megadom a szót Z. Kárpát Dániel képviselő úrnak, Jobbik-képviselőcsoport.

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! A köz megnyugtatása érdekében szólok, hogy 3-4 percnél többet valószínűleg nem vesz igénybe a mondandóm. *(Derűltség.)*

Én egyébként szeretném megköszönni Bencsik képviselőtársunknak azt, hogy a földtörvény kapcsán reagált. Hozzáteszem, engem képviselőtársam szavai és életérzése sokkal jobban megnyugtatott, mint az, ami egyébként a valóságban megtörtént és még megtörténhet, hiszen nem véletlen, hogy a Jobbik annak idején pulpitust foglalt - ha emlékszünk - a földtörvény elfogadása előtt; akkorának éreztük a nemzetstratégiai és a magyarságra leselkedő veszélyt, hogy erkölcsi kötelességünknek éreztük ezt megtenni. Úgy gondolom, hogy a mai eszemmel is azt mondhatom, hogy ez nem volt egy eltúlzott reakció a részünkről.

Egyrészt nagyon is érdemes volt vernünk az időzöjeles paláveret annak érdekében, hogy a kormány azért odafigyeljen, ahova oda kell figyelni, és a Benetton-ügy és más kapcsolt ügyek azt mutatják, hogy bizony azért külföldi érdekeltségek, ha nem is a direkt tulajdonszerzés közvetlen lehetőségével, de azért megpróbálták megvetni a lábukat Magyarországon.

Ha most az Őrséget végigjárja képviselőtársam - ahogy Balczó Zoltán kiváló kollégám ezt említette, közvetlen tapasztalatokkal rendelkezik ő is a térségről, Zalának a széléről, én is -, azt láthatjuk, hogy bizonyos járások egyfajta osztrák kiszervezett tartományként működnek. Lehet, hogy a közvetlen tulajdonos nem egy osztrák vagy német fél, de azt látjuk, hogy használat szempontjából már évtizedes távlatban kijelenthető, hogy idegenek használják a magyar földet, aztán azt majd a történelem ítélőszéke eldönti, hogy önöknek vagy nekünk lesz igazunk a tekintetben, hogy ez tulajdonjogba is torkollik majd egyszer. Én nagyon remélem, hogy nem, mert egyetlen rögöt sem szeretnék idegenek kezére juttatni, még közvetve sem.

Viszont visszatérve a tárgyunkhoz: az energiahatékonyság tekintetében, én úgy érzem, hogy a leginkább elhanyagolt terület, ahol óriási baj van, az a

lakhatási krízis kérdésköre, nemcsak azért, mert boldogabb történelmi korokban, egészen 20-30 évvel ezelőttig a lakhatás költségei nagyjából benne foglaltattak akár egy férfiember keresetében, akár a két családfenntartó keresetében, tehát valamelyest a lakhatási költségek azért a mindennapi költségek részeként kerültek kezelésre. Ez megszűnt a későbbiekben, és a mai, kataklizmaszerű állapotokat az okozza, hogy kitermelhetetlenek sokszor ezek a költségek, és bizony azt is látjuk, hogy üdvözljük persze a közintézmények modernizálását, de szerintem egyetértés van közöttünk abban, hogy a családiházigazgatás felé lenne érdemes nyitni. Diskuráltunk is államtitkár úrral erről, és én nagyon jó irányú dolgot hallottam.

De azt kell mondjam, hogy ezeket a folyamatokat most, a jelenben lehet elkezdni, hiszen, amit itt Schanda államtitkár úr felsorolt, az a legjobb szándékom mellett is azt kell hogy mondjam, elégtelen, nem elégséges. Akár a CSOK, akár a falusi CSOK, akár a családi adókedvezmények, akár a családtámogatási rendszer tekintetében, nem akarok túl erős szavakat használni, de ezek jellemzően felső középosztálytól fölfelé tudnak 100 százalékban hatni. S azt elgondolni, hogy ezek a felső középosztálytól fölfelé ható kedvezmények, áldások majd lecsorognak minden társadalmi csoporthoz, ez vegytiszta neoliberalizmus, ez a világon sehol nem következett még be. Magyarországon se várjuk, mert nincsen olyan működési modell, amely bizonyítja azt, hogy sikeres lenne ez az elvárás.

Én sokkal inkább arra biztatnám államtitkár urat és minden jelen lévő kormánypártit, hogy változtassanak ezen az optikán, ne csak a felső középosztálytól fölfelé próbáljanak hatni, kedvezni. Mondjuk, a CSOK tekintetében érthetetlen számomra, hogy a kedvezményes hitel elérhető összegét elképesztő módon növelik - nem baj, üdvözljük, oké -, de a támogatási volumen egész egyszerűen elérhetetlen a szükséges mértékben egy tipikus élethelyzetben lévő fiatal számára.

Nagyon sokan a CSOK önrészt gyűjtötték össze LTP-vel, Fundamentával, államilag támogatott eszközökkel, aminek az állami lábát meg kirúgta ez a kormányzat, s azt látjuk, hogy rengeteg fiatal, aki nem képes a CSOK segítségével új építésű, lakóparki lakást vásárolni, a használt ingatlan tekintetében nagy támogatási volumenre nem tarthat számot, csak hitelt tud elérni, viszont az önrész összeszedéséhez már az LTP állami támogatását megszüntették. Mit javasoltak helyette, államtitkár urak? Rogán Antal lakáslöttyjét.

(17.50)

Úgy látom, hogy azért széles társadalmi tömegek ezen lakáslötty-konstrukción keresztül nem jutottak még otthonhoz Magyarországon, éppen ezért arra kapacitálnám önöket, hogy ne szelektíven válogassanak a társadalmi csoportok közül, a kedvezménytömeget, a támogatási tömeget is igyekezzenek elérhetővé

tenni. Ugyanakkor ki kell nyitni ezt az egész rendszert az új ingatlanok irányából a használt ingatlanok vásárlása felé is. Sok esetben akár egy családi ház bővítése egy teljes generáció számára életteret, lehetőséget biztosít, akár a gyermekvállaláshoz felületet, területet.

Azt kell lássuk, hogy a használt ingatlantömeg irányába történő nyitás egy energiahatékonysági programmal együtt lehet majd egy demográfiai fordulat alapja is, hiszen minden egyes demográfiai mutató tekintetében rontott Magyarország az utóbbi tíz évben. Ez a kormány eljutott oda, hogy retorikailag már fontosnak nevezi ezt a területet, és én ezt üdvözlöm, mert szerintem ez a magyarság legsúlyosabb sorskérdése. Az összes mutató tekintetében sajnos zuhanunk. A házasságkötések száma nem demográfiai mutató a szakma szerint. Üdvözljük ennek a növekedését, még akkor is, ha leginkább az áll mögötte, hogy a kormány családtámogatásait házasként lényegesen könnyebb elérni, sőt bizonyos formákat csak úgy lehet elérni, de a demográfiai mutatók, az élveszületések száma, az elhalálozások száma, illetve a termékenységi arányszám mindhárom tekintetében sajnos romló tendenciákat látunk az utóbbi években.

Bárcsak ne így lenne, bárcsak legalább a termékenységi mutató fel tudna menni, mondjuk, 1,7-1,8-ig, akkor sokkal perspektivikusabb jövőt láthatnánk magunk előtt! Az a helyzet, hogy ezek a kilátások egyelőre nem festhetők fel a magyar égre, nincs tehát itt még a demográfiai fordulat. Rengeteg közös feladatunk van addig, amíg ennek egyáltalán a halvány reménysugaráról, esélyéről lehet beszélni. Köszönöm a figyelmet. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm. Tisztelt Országgyűlés! Most kétperces felszólalások következnek. Megadom a szót Nunkovics Tibor képviselő úrnak, Jobbik-képviselőcsoport.

NUNKOVICS TIBOR (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Csak hogy ne azt higgyék, hogy felültem erre a szélerőműlemezre, mindjárt gyorsan le is szállok róla, de azért mégiscsak egy fontos témáról beszélünk.

Bencsik János képviselőtársamnak mondanám, hogy szerintem tényleg látogasson el Mosonmagyaróvárra. Én tudom, hogy ön hol lakik, nem azért, mert kutakodtam maga után, de tudom, hogy merre lakik, sejtem, hogy milyen erőműveket lát. De tényleg, sétáljon el, vagy ne sétáljon, bár sétálhat is, de inkább autóval menjen el Mosonmagyaróvárra, és akkor ott beszéljen a helyiekkel, tényleg a kistelepi településeken élőkkel, hogy egyébként anyagilag egy-egy ilyen kistelepi településnek mennyi pluszt jelent egy ilyen erőmű működése. Arról nem is beszélve, hogy azok a kifogások, amiket elmondott, ez 10-15 évvel ezelőtt még ült, de manapság már olyan szélerőműveket gyártanak, amelyek egyébként anyagukban is mások, mint a 10-15 évvel ezelőtt gyártottak.

Másrészről vannak már olyan cégek, akik az elhasznált elemeket fel tudják dolgozni, még ezeket az

óriási, hatalmas méretű elemeket is. Harmadrészt pedig a madarak szempontjából is most már olyan erőművek épülnek világszerte, amelyek nem okoznak akkora turbulenciát ezeknek az állatoknak, tehát nem változik meg a röppályájuk, nem mennek neki ezeknek a szerkezeteknek.

Még annyit szeretnék mondani, hogy nekem nagyon szimpatikus volt tíz évvel ezelőtt, amikor a Fidesz meghirdette a „300 ezer napelemet a magyar háztetőkre” programot, amiből ugyan semmi nem lett, viszont az egy jó irány volt, mert az egy decentralizált irány volt. Most azt látjuk, hogy a centralizáció felé megyünk ebben a kérdésben is, az energia-előállítás kérdésében is, és a magyar háztartásokat egy központi rendszertől akarják függővé tenni, ami nem jó irány. A magyar háztartásokat függetlenné kell tenni ettől a rendszertől, és ezért kell támogatni a megújuló energiaforrásokat. Köszönöm. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Megadom a szót Bencsik János képviselő úrnak, Fidesz-képviselőcsoport. Parancsoljon!

BENCSIK JÁNOS (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Valóban, a választókerületem szélén van az utolsó szélturbina, a Kisalföld legkeletibb csücskében. A szélcsatorna is ott fejeződik be, tehát ezért nincs több szélturbina kelet irányába. Tehát a leghatékonyabban ott lehet átalakítani a szélenergiát villamos energiává.

Még egyszer mondom, nem feltétlenül örvend mindenki, sem a gazdák, sem az ott élők annak a látványnak és a szélturbinák működésének, de ez egy természetes dolog. Én nem vagyok szélenergia-ellenes, de azt a dolgot kell látni, tisztelt képviselőtársaim, hogy vagy kiegyenlítő energiatermelésben gondolkodunk, tehát mögé kell tenni kiszabályozó energiaként akár a gyors reagálású, gázalapú erőművet, amit gyorsan be lehet indítani, ez az egyik, a másik pedig a vegyi tárolás. Ezt azért vetem fel, mert ez egy műszaki paraméter, tól-ig, és amikor beszélünk itt éghajlatváltozás elleni küzdelemről, beszélünk megújuló energiaforrásokról, akkor tisztában kell lennünk azzal is, hogy a különböző megújulóenergiás technológiáknak milyen lábnyoma van, milyen feltételek mentén tudjuk azt rendszerbe állítani, és a vegyi tároló pedig akkumulátorról szól, tehát az nem más, mint akkumulátor.

Ma már vannak megawattnál nagyobb teljesítményű akkumulátorok is, de azt látni kell, hogy az is egy veszélyes technológia. Annak a lebontása, újrahasznosítása, ártalmatlanítása azért egy komoly feladat, mint ahogy említette képviselőtársam is, hogy még egy-két évvel ezelőtt... - teszem hozzá, itt, magyarországi viszonylatban még mindig a felszámolásra kerülő turbinák nagy lapátjai nem újrahasznosításra, hanem elföldelésre kerülnek.

Tehát ezek a részletkérdések nagyon lényeges és fontos részletkérdések, amit mindig meg kell vitatni

oda-vissza alapon ahhoz, hogy egy normális konszenzust ki lehessen alakítani. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Megkérdezem képviselőtársaimat, kíván-e még valaki élni az adott napirend keretében a felszólalás lehetőségével. *(Senki sem jelentkezik.)* Jelentkezőt nem látok. Az együttes általános vitát lezárom.

Az előterjesztők közül Tordai Bence és Keresztes László Lóránt kívánnak válaszolni a vitában elhangzottakra. Elsőként megadom a szót Tordai Bence képviselő úrnak mint előterjesztőnek. Parancsoljon!

TORDAI BENCE (Párbeszéd): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Örülök, hogy ilyen komolyan vettük ezt a vitát, és ha más nem, annyi haszna biztosan volt, hogy egy kicsit fontos és komoly ügyekről is beszélhetünk itt, az Országgyűlés termeiben; ha más nem, akkor az ellenzéki képviselők egymás közt, tisztelet annak a kevés kormánypárti kollégának, aki végigvárta a vita végét.

Nem tudom, mennyire lehetek bizakodó, hiszen nagyrészt ugyanazokat a frázisokat hallhattuk a kormánypárti, illetve a kormányzatot képviselő kollégák részéről, amit az eddigiekben, és amelyek, mint jól tudjuk, nem igazán fedik sajnos a valóságot, hiába szónokolnak a hatásos és elkötelezett cselekvésről, ha az eredmények ennek az ellenkezőjét igazolják. Körülbelül annyira ültek ezek az állítások, mint amennyire Nacsa Lőrinc képviselőtársunk három különböző fakivágásról szóló állításai, amelyeket egyesével cáfoltunk meg. Ugyanígy cáfoltuk meg egyesével az összes többi kormányzati propagandaállítást.

Az egyetlen üde színfolt... - és hadd köszönjem meg még egyszer a jelenlétét és a hozzászólásait Bencsik János fideszes képviselőtársunknak, aki valóban, ha majd lesz egyszer ebben a kormányban egy környezetvédelmi és klímaügyi minisztérium, akkor reméljük, hogy elfoglalja ezt a jól megérdemelt posztot, hiszen azok a gondolatai, amiket itt idézett, akár Lányi mestertől, akár a saját kútfejből, azok maximálisan találkoznak azoknak a zöldügyek iránt elkötelezett politikusoknak a gondolataival, mint például Karácsony Gergely, aki ugyanezt mondta, amit ön néhány nappal korábban, hogy a gazdaság kéne hogy az emberért legyen, és nem fordítva. Amikor válságkezelésről van szó, akkor ezt a tanulságot, remélem, megfontolják majd a Fidesz-KDNP-frakcióban ülő kollégák, illetve a kormánydöntéseket meghozó miniszterek, államtitkárok, illetve a miniszterelnök is. Jó lenne, ha akár most, a vírus okozta veszélyhelyzet idején, akár az ennek nyomában járó gazdasági-társadalmi válság kezelésekor, akár a klímavészhelyzet és az ökológiai válság kezelésekor tekintettel lennének tényleg arra, hogy a gazdaság kell hogy szolgálja a társadalmat, az embereket, és nem fordítva.

Úgyhogy, abban a reményben, hogy ha más nem, legalább ezek a gondolatok meggyökeresednek itt, nem csak az ellenzéki oldalon, újra köszönöm minden egyes ellenzéki frakciónak, a Jobbik, az LMP, a DK, az

MSZP képviselőcsoportjának is, hogy kifejezték hiteles és mély, adatokkal alátámasztott meggyőződésüket a tekintetben, hogy Magyarországon valóban egy zöldfordulatra van szükség.

(18.00)

Remélem, hogy szépen, lassan, nem úgy, mint a járvány, nem veszélyes módon, hanem sokkal inkább pozitív és termékeny módon, de ez a gondolat áterjed majd a patkó túloldalára is. És ha néhány hónap vagy akár egy-két év múlva vitatkozunk hasonló kérdésekről, akkor már valóban összhang lesz, de nem azon az áron, ahogy ezt a nemzeti együttműködés rendszerében elképzelik, hogy mindenki egyetért Orbán Viktorral, akármit is mond, és akármennyire is önmagának ellentmondó dolgokat fogalmaz meg, ahogy azt láttuk az elmúlt év során ebben a témában, hanem úgy, hogy tényleg mindenki a jövő nemzedékek és már a ma élő generációk iránt elkötelezett módon beszél és cselekszik a fenntarthatósággal összefüggő kérdésekben.

Úgyhogy ebben a reményben adom át a szót a társelőterjesztőknek, Keresztes László Lórántnak, és köszönöm a türelmüket. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Ha megengedi, akkor én adom meg a szót *(Derültség.)* Keresztes László Lóránt képviselő úrnak mint előterjesztőnek, úgyhogy, képviselő úr, ön a szó.

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Köszönöm a lehetőséget. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Én is azzal szeretném kezdeni, hogy megköszönöm mindenkinek az aktív részvételt ebben a vitában. Semmiképpen nem becsülném le a jelentőségét.

Szerintem óriási jelentősége van, hogy elkezdődött egy vita erről a kérdésről, és nagyon nagy a jelentősége annak, hogy aktívan részt vettek nemcsak ellenzéki, hanem kormánypárti képviselők. Láthattuk, többször fölszóltak, vitáztak, államtitkár úr sem egy fölszólalással akarta megúsni, hanem érdemben - nem biztos, hogy sikeresen meggyőzött minket, sőt nem győzött meg, de érdemben részt vett - kivette a részét a vitából. Ez mindenképpen pozitív és előremutató.

Az is érdekes volt - nem tudom, megfigyelték-e képviselőtársaim, vagy nyilván megfigyelték -, hogy a törésvonalak nem feltétlenül úgy alakultak, hogy ellenzék és kormánypárt, mert látható volt törésvonal még a kormánypárti szereplők között is, illetve mondjuk, Paks II. témájában egyes ellenzéki pártok között is vannak nézetkülönbségek, mondjuk, az atomenergia használata tekintetében. De nagyon fontos, hogy elkezdődött egy olyan vita, amiben voltak politikai szálak és voltak olyan görcsök - főleg az egyik frakció részéről, akik csak politikai szinten szóltak hozzá -, hogy megpróbáljunk szakmai érveket ütköztetni. Azt gondolom, hogy ez nagyon-nagyon példamutató, és olyan eset volt, amit mindenképpen követnünk kéne a jövőben, hogy több órán keresztül valóban döntően

szakmai vitát tudtunk folytatni, ez mindenképpen fontos.

Annak is nagyon örülök, hogy senki nem vonta kétségbe ennek a vitának a jelentőségét, és azt, hogy meg kell alkotni olyan jogszabályokat, melyek közelebb visznek minket ahhoz a bizonyos cselekvéshez, amiről itt nagyon-nagyon sok szó esett.

Az éghajlatváltozás kérdése kapcsán idáig is eljutottunk, hogy már senki nem kérdőjelezi meg, hogy óriási kihívás, és azt sem, hogy nagyon-nagyon kevés időnk van, hogy érdemben tudjunk cselekedni annak érdekében, hogy ennek a hatásait lassítani lehessen.

Az energiapolitika megítélésében nyilván nagyon komoly viták vannak, ahogy mondjuk, az atomenergia használata tekintetében is. Ami a legfájóbb talán itt az elmúlt, többórás vita kapcsán, az az, ami a gazdaságpolitikát érinti. Tehát amikor arról beszélünk, hogy van egyfajta helyzet, ami kialakult, és az következménye annak a fajta gazdaságpolitikának, amit nemcsak az önök kormánya, hanem az önöket megelőző balliberális időszak kormánya is követ, és egyenként sajnos ez a fajta liberális gazdaságpolitikai szemlélet domináns még Európában, hogy ezzel kell tudni szakítani annak érdekében, hogy érdemi lépéseket tudjunk tenni egy fenntartható jövő biztosítása érdekében. Annak érdekében, hogy elfogadja mindenki, hogy a társadalmi-gazdasági és környezeti szempontok, ezek a szférák egymástól nem elválaszthatók.

Mi látjuk azt, ugye, most beszéltünk erről, és a járványellenes küzdelem, az emberi élet védelme, illetve a gazdasági tűzoltás, ami a legfontosabb most, de el kell fogadnunk azt, hogy nem folytatódhat minden úgy, ahogy eddig volt. Tehát nem törekedhetünk arra, hogy azt a világgazdasági működést próbáljuk helyreállítani, aminek most a járvány által okozott gazdasági válság megmutatja a gyengeségeit.

Mi úgy gondoljuk, hogy sokkal nagyobb mértékben az önellátásra, regionális együttműködésre, a legfontosabb javak, termékek helyi előállítására kell főlépíteni a gazdaságpolitikát. Nyilván soha nem lesz az környezetbarát, ha hatalmas távolságból, kontinensek között szállítunk tömegtermékeket. Ez föl sem merülhet, ha a fenntarthatóságot megalapozó projektekről beszélünk, lásd Budapest-Belgrád-vasútvonal. Ez képtelenség. Nekünk arra kell törekednünk, hogy mindent a lehető legközelebb a lakóhelyünkhöz tudjunk előállítani, és így egy önellátó, patrióta gazdaságpolitika alakuljon ki.

Én azt szeretném, ha a következő időszakban el tudnánk jutni odáig, hogy legalább azokat a kérdéseket, amiben mondhatjuk, hogy egyfajta széles körű konszenzus van, meg tudjuk fogalmazni akár egy határozati javaslatban is. Nyilván a kétharmad az kétharmad, alapvetően a kétharmad döntésén múlik majd, hogy ezekből a vitákból végül milyen joganyagot fog elfogadni az Országgyűlés, de én nagyon bízom benne, hogy el tudunk jutni odáig, hogy valamiféle konszenzusos első lépésként megfogalmazható anyagot akár egy határozati javaslat formájában, mondjuk, a megfelelő módosításokkal úgy tudunk benyújtani a Ház elé,

hogy azt is széles körű konszenzussal el tudjuk fogadni. Úgy gondolom, ez egy szimbolikus és nagyon fontos lépés lenne, ha arról beszélünk, hogy a jövő a fenntarthatóságra kell hogy épüljön.

A végén az LMP által elkészített határozati javaslat kapcsán is szeretném megköszönni, hogy az ellenzéki frakciók csatlakoztak, és köszönöm a Párbeszédnek is, hogy egy törvényjavaslatot előterjesztett, és köszönöm egyébként a kormánypárti szavazóknak is, hogy még a decemberi ülésen lehetővé tették, hogy ezt a vitát itt lefolytassuk, elkezdjük ezekről a nagyon fontos kérdésekről a vitát. Tisztelettel köszönöm a lehetőségét. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! A módosító javaslatok benyújtására csütörtökön 16 óráig van lehetőség.

Tisztelt Országgyűlés! Soron következik **az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény és az uniós vámjog végrehajtásáról szóló 2017. évi CLII. törvény módosításáról** szóló előterjesztés általános vitája a lezárásig. A kormány-előterjesztés T/10095. számon a parlamenti informatikai hálózaton elérhető. Bejelentem, hogy az előterjesztést uniós napirendi pontként tárgyalja az Országgyűlés.

Elsőként megadom a szót Schanda Tamás János államtitkár úrnak, az Innovációs és Technológiai Minisztérium részéről. A napirendi pont előterjesztője államtitkár úr. Öné a szó, államtitkár úr.

SCHANDA TAMÁS JÁNOS innovációs és technológiai minisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Az önök előtt lévő törvénytervezet egyrészt az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény, másrészt az uniós vámjog végrehajtásáról szóló 2017. évi CLII. törvény módosítására tesz javaslatot.

Az atomenergiáról szóló törvény jelenlegi módosítása az uniós jognak való megfelelést biztosítja. Pontosítjuk az átmeneti tárolás törvényben szabályozott fogalmát. A tervezetben az átmeneti tárolás definíciója az egyértelműség kedvéért kiegészül egy szövegrésszel, miszerint az átmeneti tárolóban tárolt kiegészítő fűtőelemet és radioaktív hulladékot a későbbiekben végleges elhelyezés céljából a végleges elhelyezést szolgáló létesítményben kell elhelyezni.

Az atomenergiáról szóló törvény II. mellékletének módosítása pedig megteremti azt a lehetőséget, hogy a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatósága nukleáris létesítmény építése és bontása és használatba vétele során tűzvédelmi szakhatósági hatáskörben eljárhasson.

(Az elnöki széket Sneider Tamás, az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

Tisztelt Országgyűlés! Az önök előtt lévő törvényjavaslat a vámítók kezelésével kapcsolatban az atomenergiáról szóló törvényen túl az uniós vámjog végrehajtásáról szóló törvény módosítását is magában foglalja.

Az atomenergiáról szóló törvény azzal a rendelkezéssel egészül ki, hogy az atomenergia-felügyeleti szerv, az Országos Atomenergia Hivatal megkeresésére a Nemzeti Adó- és Vámhivatal megküldi a vámítokot tartalmazó dokumentumot.

A vámítok adatkezelésére kizárólag a törvényben meghatározott esetekben van mód, vagyis hogyha az atomenergia-felügyeleti szerv engedélyezési, ellenőrzési, felügyeleti vagy nyilvántartási feladatának ellátásához ez szükséges.

Tisztelt Országgyűlés! A törvényjavaslat elfogadásával Magyarország eleget tesz az európai uniós tagságából adódó jogharmonizációs kötelezettségének. Eppen ezért kérem, hogy a törvényjavaslatot támogathatni szíveskedjenek. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypárti padosorokban.)*

ELNÖK: Köszönjük, államtitkár úr. Én is köszönöm képviselőtársaimat. Most a vezérszónoki felszólalások következnek. Megadom a szót elsőként Barcza Attilának, a Fidesz képviselőcsoportja vezérszónokának.

BARCZA ATTILA, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Az előttünk fekvő, atomenergiáról szóló '96. évi törvény és az uniós vámjog végrehajtásáról szóló '17. évi törvény módosításáról szóló törvényjavaslatról van szó, aminek a lényege egy fogalom pontosítása, továbbá más törvényekkel való összhang megteremtése érdekében lényeges ez.

(18.10)

A törvényjavaslat tehát véleményem szerint, illetve lényegét tekintve egy jogharmonizációs célt szolgál, hogy az uniós jognak meg tudjunk felelni.

Tisztelt Ház! Az uniós jognak való megfelelés céljából több körben történtek egyeztetések az Európai Bizottsággal, főként a 2011/70/Euratom irányelvnek való megfelelés érdekében. A jogharmonizációs pontosítás arra irányul, hogy az atomtörvényben az „átmeneti tárolás” definíciója hogyan és milyen értelemben tartalmazza a kiégett fűtőelemek és a radioaktív anyagok végleges elhelyezésének lehetőségét, amely az Európai Bizottság szerint nincs összhangban a 2011/70/Euratom irányelv rendelkezéseivel.

A jogharmonizáció kapcsán olyan módosítási javaslat született, amely szerint az „átmeneti tárolás” fogalma úgy egészül ki, hogy az átmeneti tárolóban tárolt kiégett fűtőelemet és a radioaktív hulladékot a későbbi végleges elhelyezés céljából a végleges elhelyezést szolgáló létesítményben kell elhelyezni.

A vámítokok átadásának és kezelésének az Országos Atomenergia Hivatal mint atomenergiailag felügyeleti szerv részére történő átadásának biztosítása érdekében szükséges az atomtörvény és az uniós vámjog végrehajtásáról szóló 2017. évi törvény rendelkezéseinek a kiegészítése. Az atomtörvény módosítási javaslata szerint az OAH megkeresése alapján a Nemzeti

Adó- és Vámhivatal megküldi a vámítokot, ami az engedélyezési, ellenőrzési, felügyeleti vagy nyilvántartási feladatainak ellátásához szükséges. Az uniós vámjog végrehajtásáról szóló 2017. évi törvény kiegészítése alapján a NAV-nak ezután harminc napja van arra, hogy az Országos Atomenergia Hivatalt tájékoztassa a feladatai ellátásához szükséges vámítokok tartalmáról.

Tisztelt Országgyűlés! A T/10095. számú törvényjavaslat elsődlegesen jogharmonizációs célt szolgál, emellett a korábban hatályos szabályozással megegyezően biztosítja az Országos Atomenergia Hivatal egyes hatósági eljárásaiban a tűzvédelmi szakhatósági közreműködést, valamint megteremti az uniós vámjog végrehajtásáról szóló 2017. évi törvénnyel való összhangot, és egyben felhatalmazást is ad az Országos Atomenergia Hivatal feladatainak ellátásával összefüggésben vámítok kezelésére és annak megismerésére.

Az elhangzottak ismeretében kérem tisztelt képviselőtársaimat, hogy a Fidesz-frakcióhoz hasonlóan támogassák a törvényjavaslatot, és bízom abban, hogy a vitában valóban arra tudunk fóként kitérni, amiről a törvénytervezet szól, ami egy jogharmonizációs egyeztetés, és nem megyünk bele majd az atomenergia szükségességét érintő vitákba, hiszen ez a törvényjavaslat nem arról szól. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Most megadom a szót Balczó Zoltánnak, a Jobbik képviselőcsoportja vezérszónokának.

BALCZÓ ZOLTÁN, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Elnök Úr! Köszönöm a szót. Hadd tegyem fel a kérdést: miért foglalkozunk mi most ezzel a törvényjavaslattal? Azért, mert Magyarországon, Pakson jelenleg atomerőmű működik, tehát ez a javaslat semmiképp nem függ össze azzal, hogy vajon kinek mi a véleménye arról, hogy 2035-ben fenn akarjuk-e tartani ezt az erőművi kapacitást, vagy nem akarjuk fenntartani. Erről egyébként érthetően és jogosan vitáztunk az előző napirendi pontnál, tehát lehet, hogy aki most érkezik, az frissen úgy gondolja, hogy egy új témát vet fel, ha kiterjeszti a vitát arra, amiről itt részben órákon át beszéltünk.

És hogy szerintem ez mennyiben egy támogandó javaslat akár az atomerőmű-kapacitás fenntartását támogatók, akár az ellenzők számára, hadd mondjam el, hogy az irányelv, amelynek a részeit mi most beültetjük, a következő szöveget tartalmazza: „Ez az irányelv közösségi keretrendszert hoz létre a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok felelőségteljes és biztonságos kezelésének biztosítására annak elkerülése érdekében, hogy indokolatlan terhek háruljanak a jövő nemzedékére. Az irányelv biztosítja, hogy a tagállamok a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezelésével összefüggésben a magas szintű nukleáris biztonság érdekében megfelelő nemzeti előírásokat alkalmazzanak, hogy a lakosságot és a

munkavállalókat megvédjük a veszélyektől. Az irányelv biztosítja a lakosság szükséges tájékoztatását és részvételét...” és így tovább.

Úgy gondolom, hogy ezzel az irányelvvel én nemcsak azért értek egyet és támogatjuk, mert gyakorlatilag jogharmonizációs köteleességről van szó, hanem a benne foglaltak nagyon fontosak abból a szempontból, amit itt röviden az irányelv tartalmáról mondtam. Nem tartanám szerencsésnek, de természetesen mindenkinek joga van újrakezdeni az előző vitát. Ezért én itt befejezem, de lehet, hogy abba kénytelen leszek bekapcsolódni, ez a képviselőtársak belátásán múlik. Köszönöm. *(Taps.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Megadom a szót Aradszki Andrásnak, a KDNP képviselőcsoportja vezérszónokának.

DR. ARADSZKI ANDRÁS, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Államtitkár Urak! Tulajdonképpen azért vannak különböző izgalmak e törvényjavaslat tárgyában, merthogy az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény módosításáról van szó, és az előző napirend kapcsán azért érzékelhető volt, hogy ha „a”-val kezdődik és „tom” a vége, akkor ez a szó mindig kellő érdeklődést és kellő harci kedvet jelent az ellenzék részéről. A magam részéről ezt meg tudom érteni, és tartalmas vitákat tudunk lefolytatni az atomenergia felhasználásának módjáról, helyénvalóságáról, illetőleg arról, hogy miképpen lehet az energiatermelést oly módon megoldani, hogy az tiszta energiát termeljen, de most itt ez esetben nem erről van szó.

Itt egy európai uniós irányelv kapcsán jött elő egy módosítási igény, nevezetesen az „átmeneti tárolás” fogalom meghatározásáról szóló rész került elő. Hozzá kell tennem, hogy Euratom-irányelv 2011-ben lépett hatályba. Akkor, ha jól emlékszem, márpedig jól emlékszem, az irányelvnek megfelelő jogharmonizációs lépéseket az atomenergiáról szóló törvényben az akkori parlament megtette, az akkori kormány előkészítette, a parlament meg elfogadta, és ezáltal megfelelő tartalommal létrejött egy jogharmonizációs feladatnak a teljesítése.

Az azonban igaz, hogy a Bizottság folyamatosan jogosult követni azt, hogy egy adott irányelvnek a hatályosulása, jogharmonizálása miképp történik meg. A Bizottság észlelte nem olyan régen, hogy a 2011/70/Euratom irányelvben foglaltaknak nem felel meg az atomtörvény 2. § 40. pontjában meghatározott „átmeneti tárolás” fogalma. Itt azt kell mondanom, hogy lehet nyelvtani, értelmezési vitákat csinálni, de úgy gondolom, az előterjesztő nagyon helyesen úgy döntött, hogy ebben a kérdésben nincs vitának helye, nem érdemes, mert a tartalmi lényegét, hogy mi az „átmeneti tárolás” fogalma, és mi az, amit jobban meg szeretne érteni az Európai Bizottság, a magyar kormány és a magyar parlament is el tudja fogadni, mert lehet az ő olvasatukban olyan, ami számunkra egyértelmű volt eddig is, de a mostani tör-

vényjavaslatban meghatározott meghatározás egyértelműbb, és ennek az egyértelműsítésnek szerintem nincs akadálya.

A további kiegészítéseket az atomtörvénnyel kapcsolatban a Belügyminisztérium, illetve a Pénzügyminisztérium kezdeményezte. A Belügyminisztérium tűzvédelmi hatóságként kívánja beemelni az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságot, míg az atomtörvénnyel kapcsolatos uniós vámjognak megfelelő szabályozást kívánta a Pénzügyminisztérium alkalmazni.

(18.20)

A jogszabály előbb előadott tartalma teljes mértékben az atomtörvény célját szolgálja, és ezért azt tudom mondani, hogy a Kereszténydemokrata Néppárt, elfogadva a Bizottság kezdeményezését, elfogadva a kormány álláspontját, az atomtörvénynek e három dologban történő módosítását támogatni fogja. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypártok soraiból.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Most megadom a szót Molnár Gyulának, az MSZP képviselőcsoportja vezérszónokának.

MOLNÁR GYULA, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Ház! Államtitkár Úr! Hadd mondjam Aradszki úrnak, hogy nem izgulok, tehát nincs bennünk semmi izgalom. Magam se kívánom azt a csodálatos és fantasztikus vitát újra kinyitni, amit az előző néhány órában meghallgattunk. Én abba nem szálltam be, csak aktívan figyeltem, úgyhogy szeretnék most itt élni a lehetőséggel és mindenkinek elmondani, hogy igazán színvonalas és izgalmas vita volt. És mivel picit változott a közönség délelőttől képest, amikor volt szerencsém még épületes hozzászólásokat tenni fontos témákban, hadd mondjam el, mégiscsak szép dolog ez, hogy a magyar Országgyűlés nehéz időkben is ülésezik, és legalább az a pár kormánypárti képviselő, aki tévéhez jut, el tudja majd mondani a CNN-nek, a BBC-nek és az Euronewsnek, hogy ez a demokrácia mégiscsak itt van. Tehát olyan ez, mint délelőtt mondtam Nacsa... Elnézést kérek, tehát olyan ez, mint az olcsó szaloncukor karácsonykor: nyomokban kakaót is tartalmaz. Most mi is így vagyunk itt, hogy tulajdonképpen itt vagyunk, ülésezünk, és ha ez az indítvány nem lett volna, amit ellenzéki képviselők tettek, ez a klímavédelmi kérdés, akkor tulajdonképpen mondhatnánk azt, hogy meglehetősen laposra sikeredett parlamenti nap lett volna. De nem erről van szó természetesen, ezt akartam itt mondani.

Én mégis egy picit belemennék a dolog tartalmi kérdésébe. Szerintem nagyon-nagyon vicces az, hogy van egy törvényjavaslat pontokba szedve, az indoklás meg tulajdonképpen ugyanazt tartalmazza. Tehát az indoklás sem indoklás, hanem visszaismételi a szöveget. Majd most államtitkár úr a szövegében elmondta, hogy azért van szükség a vámtitok kérésére, mert

szükség van a nyilvántartáshoz... És elmondja ugyanazt, és még mindig nem tudjuk, hogy tulajdonképpen az az egyszerű kérdés, miért van szükség ezen a területen arra, hogy a NAV-hoz lehessen fordulni, és hogy meg lehessen tudni a vámtitkot. Tehát azt látjuk, hogy ez a kígyó így pörög-pörög körbe-körbe, és nem tudjuk, hogy mi ezen a területen az, amit egyébként ne tudna meg az Atomenergia Hivatal. Megmondom őszintén, ebből a nagyon alapos törvényjavaslatból, amit fel is mutatok a közönség számára (*Felmutat egy iratot.*), nem nagyon derül ki ez az egyszerű dolog.

A másik pedig az a kérdés, hogy miért kell most a BM katasztrófavédelmet hirtelen belevonni ebbe a dologba. Mit tudnak ők, amit egyébként az eddigi ellenőrző és engedélyező hatóságok nem tudtak? Tehát mi történt az elmúlt időszakban, ami miatt úgy gondolja most a kormány, hogy a katasztrófavédelemnek ebben az ügyben valamilyen extra teendője és feladata van?

De összességében azt szeretném mondani, hogy tényleg nem akarok belemenni abba, amitől itt többen csóváltuk a fejünket, hogy semmi nem függ össze semmivel és minden összefügg mindennel, tehát ez most csak egy ilyen hirtelen leakasztott törvényjavaslat. Rendben van, de akkor azt mondják meg, hogy tényleg mi ez a vámtitok, és tényleg mi köze a BM katasztrófavédelemnek ezekhez az atomenergetikai kérdésekhez. Mi a magunk részéről, ha ezekre alapos válaszokat kapunk, akkor újabb mérlegelés után készen állunk arra, hogy akár támogassuk is a törvényjavaslatot. Köszönöm szépen. (*Taps az ellenzéki padsorokból.*)

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Most megadom a szót Keresztes Lórántnak, az LMP képviselőcsoportja vezérszónokának.

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT, az LMP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a lehetőséget. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Én úgy gondolom, ha egy ilyen fontos kérdéstről van szó, mint például az Országos Atomenergia Hivatal szerepköre, a nukleáris hulladékok elhelyezése, akkor mindenképpen szót kell ejteni, hogy mi is az a tartalmi kérdés, mi is az a kihívás, amivel nemcsak nemzeti szinten, hanem az Európai Unió szintjén is küzdünk. Semmiképpen sem szeretnék a paksi bővítés kérdéséhez most visszamenni, ugyanakkor ezekről a kérdésekről szükséges beszélni.

Én az iménti napirendi pontnál már kicsit megtartóztattam magamat, akkor nem reagáltam már Aradszki képviselő úr felszólalására, egyetlenegy momentumra mindenképpen szeretnék reagálni. Fölvettem azt, hogy a paksi bővítés kapcsán az oroszoktól való függőség a fűtőelemek beszerzése kapcsán adott probléma. És akkor azt mondta, hogy nem gond ez, mert úgy van kitalálva maga a rendszer, hogy cserélhetők, tehát nemcsak az oroszok tudnak fűtőelemet beszállítani. Na most, tudjuk, hogy egy ilyen megmagyarázhatatlan csúszásban van ez a paksi bővítés, te-

hát sok-sok éves csúszásban, és amikor múlt év nyarán a Fenntartható fejlődés bizottságának a záróülésén Süli miniszter úr miniszteri meghallgatása volt, akkor én megkérdeztem, hogy mikorra várható az engedélyezési eljárás elindítása, megkérdeztem a szakminisztert, ő azt mondta, hogy fogalma sincs, nem tudja megtippelni. És azt is elmondta még, hogy az oroszok most tanulmányozzák a hazai műszaki környezetet. Ugye, egy atomerőmű építéséről van szó. Tehát az oroszok tanulmányozzák a hazai műszaki környezetet. Tudjuk, hogy óriási kihívás egy ilyen hatalmas nagy, sok ezer oldalas dokumentációt előállítani, hát mennyire lesz reális az, hogy ha az oroszok megépítik az új erőművet, akkor majd utána iksz év múlva más beszállító tud fűtőelemeket hozni. Ennyit szerettem volna csak visszautalni arra.

Viszont a nukleáris hulladékok kezelésének a kérdésével kapcsolatban sokkal több megjegyzésem lenne. Államtitkár úr ugyanis még az előző vitában megfogalmazott néhány állítást, és mivel az Innovációs és Technológiai Minisztérium berkeiben ezek szerint nem minden információ van meg, ezért ezekre a problémákra mindenképpen felhívnam a figyelmet. Azt mondta államtitkár úr, hogy nem született olyan döntés, hogy Magyarországon mélygeológiai tároló épül. Én felhívom a figyelmét a többször módosított, aktualizált stratégiára, amit elfogadott az Országgyűlés, a nukleáris fűtőelemek kezelésével kapcsolatos nemzeti program, ebben kerek perccel benne van az, hogy Magyarországon kell egy mélygeológiai tárolót építeni. És az is szerepel ebben az elfogadott stratégiában, hogy Boda térségében, a Bodai Agyagkő Formációban történik ennek a kutatása. Tehát ilyen formában döntés született. És egyébként elég veszélyes is lenne, ha nem lett volna erről döntés, mert most már több mint tízmilliárd forintot elköltöttek Boda térségében a kutatásokra. Tehát nyilván döntés nélkül tízmilliárd forintot elkölteni, azért az fölvetne néhány kérdést.

Említette még államtitkár úr, hogy valamennyi érintett települést a törvények szerint bevonják, tájékoztatást kapnak. Ugye, van ott egy ilyen tájékoztatásra létrehozott önkormányzati társulás, amely valóban különböző támogatásokat kap a nukleáris hulladékokat kezelő cégtől. Ugyanakkor nem része ennek a társaságnak Pécs, a közeli Szentlőrinc város és még több más község, ezek a települések csak ilyen informális módon kapnak tájékoztatást, miután egyébként kiharcolták a helyi politikai szereplők - zárójelben jegyzem meg, a helyi LMP -, hogy kapjanak tájékoztatást. De érintett településnek nem számítanak, hiszen az atomtörvény már imént citált módosítása kizárta például Pécsset, hogy a nyugati határától 6-8 kilométerre lévő területtel kapcsolatban, amikor egy atomtemető helyét keresik, akkor tagja legyen ennek a társaságnak. Ez semmiképpen nem elfogadható.

És itt hívom fel a figyelmet egy súlyos ellentmondásra. 2015. április végén miniszterelnök úr Pécsset azt mondta, hogy a pécsiek nélkül nem történhet meg, hogy atomtemető épül. Én úgy gondolom, hogy egy

miniszterelnöknek van lehetősége egy ilyen jognyilatkozatot megtenni, hogy márpedig Pécs érintett. Ha Pécs érintett, akkor miért nem tagja ennek a társulásnak, ami formálisan is részt tud venni ebben a folyamatban?

Újabb problémára szeretném felhívni a figyelmet. Államtitkár úr arról beszélt, hogy ezek a kutatások, a nukleáris hulladékok végleges tárolójának a helyszínével kapcsolatos kutatások nemzetközi tapasztalatok alapján történnek. Igen, itt egy jogharmonizációs kérdésről van szó, egy európai kihívásról, hozzáteszem, ez az egész világon egy kihívás, hogy mit kezdjünk a nagy aktivitású nukleáris hulladékokkal, és sehol a világon nem megoldott ezeknek a végleges elhelyezése. És a nemzetközi példák bizony sok mindről tanúskodnak. Arról nem, hogy hogyan lehet megoldani, mert arra még senki nem tudott egy végleges mintát mutatni, de arra igen, hogy igenis vannak nemzetközi példák, és nagyon határozottan szeretném erre felhívni a minisztérium és a kormány figyelmét. Nemzetközi példák azt mutatják, hogy azt nem lehet megcsinálni, hogy egy adott potenciális területbe befektetnek óriási pénzeket, nem veszik figyelembe a társadalmi és gazdasági adottságokat, majd ha a térség érintett lakossága azt mondja, hogy ebből nem kér, akkor az a pénz vesztendőbe megy.

Volt egy ilyen példa az Egyesült Államokban, hogy Las Vegas városa a 130 kilométerre lévő Yucca-hegységben előkészített és már jobbra meg is épített nukleáris hulladék-tároló megnyitását akadályozta meg egyébként gazdasági és társadalmi kérdésekre vonatkozóan. Ők konkrétan a turizmustól féltették a várost.

Tehát mindenképpen azokat a nemzetközi tapasztalatokat kellene ilyen szempontból irányadónak tekinteni, amelyek abból indulnak ki, hogy vannak geológiai, műszaki szempontból alkalmas potenciális helyszínek, ezeket először társadalmi szempontból kellene értékelni, hogy hol elfogadható ez az érintett lakosság számára. Tehát társadalmi-gazdasági szempontból kell ezeket értékelni, és azt követően, amikor már van egy társadalmi elfogadottság, akkor nekiállni ennek a telephelykutató, rendkívül hosszú procedúrának.

És hogy még milyen döntések vannak itt a Bodai Agyagkő Formáció kapcsán: még múlt év februárjában talán volt egy közmeghallgatás Boda térségében, ahol az Országos Atomenergia Hivatal vezetői is jelen voltak, és ők is a felszólalások alapján elismerték - ez a szó szerinti jegyzőkönyvben elérhető -, hogy igen komoly társadalmi problémák vannak.

(18.30)

Konkrétan a közelben lévő pécsi agglomeráció elutasítja ezt a projektet, és az Országos Atomenergia Hivatal jelen lévő vezetői azt mondták, hogy az ebben az ügyben lépni tudó döntéshozók felé ezt a komoly problémát jelzik. Na most, ezt követően, hogy ez így jegyzőkönyvbe került, nem történt meg ez a jelzés,

vagy nem tudom egész pontosan, hogy mi történt, de az biztos, hogy utána telephelykutatói engedélyt kapott ez a bizonyos kutatólaboratórium, amit már említett államtitkár úr. Tehát most ebben a fázisban vagyunk. Még nem tartunk ott, hogy bárki megkérdezte volna Pécs város és az egész térség véleményét, hogy mit gondol egy ilyen nagyaktivitású tároló létesítéséről. Tehát 10 milliárd forint már elment erre. Most én úgy érzem, hogy a kormánynak nem okoz problémát az, hogy még akár hosszú-hosszú évekig újabb milliárdok menjenek el a kutatásra úgy, hogy nagyon világosan elmondta már a felelős miniszterelnök, hogy Pécsnek joga, vétőjoga van ebben, de valamiért nem akarják megkérdezni a városban élőket.

És akkor itt jönnek be azok a bizonyos szempontok, amelyeket szintén említett államtitkár úr, hogy szakmai kérdésekben lehet-e politikai döntést hozni. Ez kőkemény politikai kérdés, államtitkár úr. Annak idején, amikor szerveztünk egy szakmai fórumot az érintett cég szakembereinek a részvételével, akkor ők világosan elmondták, hogy ők a szakmai részéért felelnek; azért, hogy ha kapnak egy utasítást a politikától, hogy ezen a területen, mondjuk, a Bodai Agyagkő Formációban kutassanak egy potenciális helyszínt, ezt ők megteszik.

Ha kapnak egy olyan politikai döntést, hogy kutassanak öt másik alternatív helyszínt, ami társadalmi és gazdasági adottságok szempontjából jobb, akkor ők azt is meg fogják tenni. Tehát azért citáljuk mindig ezt a kérdést az Országgyűlés elé, mert ezek kőkemény, szikár politikai kérdések, és ezeket a politikai döntéseket felelősen az Országgyűlésnek kell meghozni, és utasítani kell a szakembereket arra, hogy a társadalmi és gazdasági szempontokat, lásd az emberek szempontjait figyelembe véve értékeljék újra a Magyarországon potenciálisan, műszaki, geológiai szempontból alkalmas területek között, hogy hol folytatnak kutatásokat.

Na tehát, összességében azt gondolom, hogy ezekről a kérdésekről most kell beszélni, ezeket a kérdéseket most kell behozni az Országgyűlés elé. Ha a kormány komolyan veszi az önkormányzatiságot, és komolyan veszi, hogy az emberek akaratával nem kíván szembemenni, akkor figyelembe veszi Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzatának azt a határozatát, amely kimondja, hogy nem támogatja, hogy a város nyugati határában atomtemető létesüljön. Én ezért arra biztatom a kormányt, hogy terjesszen egy ilyen dokumentumot az Országgyűlés elé, és lehessen érdemi vitát folytatni arról, hogy ezek a kutatási folyamatok olyan irányba mehessenek - valóban sok évtizedes kérdésről van szó -, amely a végén magában hordozhatja azt, hogy elkészül egy olyan mélygeológiai tároló, amelynek a társadalmi, gazdasági hatásai, amelyek nyilván negatívak, kezelhetők lesznek hosszabb távon. Köszönöm szépen. *(Taps az LMP padso- raiból.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Ezzel a vezér- szónoki felszólalások végére értünk. Most megadom a szót Volner Jánosnak mint független képviselőnek.

VOLNER JÁNOS (független): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Megszokhattuk már hosszabb ideje, hogy az atomenergia kérdése folyamatosan a baloldal számára gyakorlatilag vörös posztót jelent, bármiről legyen szó, akár egy részlet-szabály módosításáról, folyamatosan keresik a gyenge pontokat és a kifogásolnivalókat, igyekeznek megakadályozni mindent, ami az atomerőmű bővítésével, megújításával vagy egyáltalán a további működtetésével kapcsolatos. Ebben a kontextusban, amiben eddig a baloldali és liberális képviselőtársak szokták vizsgálni ezt az egész kérdést, az állapítható meg, hogy az egyik oldalon állnak a baloldali és liberális felelős politikusok, akik környezettudatosak, látják a jövőt, belátják azt, hogy a Földet úgy kell átadni a másik generációnak, az utánunk következőknek minimum, ahogy mi megkaptuk, de még lehetőleg jobb állapotban; a jobb oldalon meg állnak a populisták és demagógok - egyébként ez a két szó a balliberális sajtó szóhasználatában rendszeresen összekapcsolódik -, akik nem foglalkoznak egyáltalán a jövővel, akik nem invesztálnak ebbe egyáltalán semmit, sem tudást, sem pénzt. Gyakorlatilag e két erő összecsapása ez az egész, ahol az egyik oldalon vannak a progresszív baloldaliak, akik mindent tudnak, a másik oldalon a maradi jobboldaliak, akik semmit nem tudnak, és felelőtlenül alig várják, hogy elszennyezzék a környezetünket.

Amit érdemes a képviselőtársaimnak tudniuk ennél a törvényjavaslatnál is, hogy hasonlóan kezdődött minden, mint ahogy ennél a törvényjavaslatnál is Németországban, aminek az lett a vége, hogy amikor a németek betiltották az atomerőművek működését és korlátozták őket, több atomerőművet bezártak, egy év alatt 1100 haláleset kötődött ahhoz, hogy a megnövekedett légszennyezés, amit a széntüzelésre történő visszatérés okozott, elvitte az embereket különböző légzőszervi megbetegedésekben. Tehát elmondható, hogy a sötétzöld hülyeség halálhoz vezetett. Ennek nagyon röviden ez lehet a summázata. Tehát én azt javasolom képviselőtársaimnak, hogy nagyon óvatosan bánjanak ezekkel a kérdésekkel, mert ennek komoly, emberéletben mérhető kára lehet, amit önök tesznek itt napról napra. Az a tévinformációs kampány, amit ebben az atomkérdésben folyamatosan folytatnak, az egyszerűen elképesztő.

Hadd mondjak egy-két beszédes adatot képviselőtársaim kedvéért, néhány konkrétumot arról, hogy hogy áll Magyarország energiamérlege, és miért fontos az, hogy az atomerőmű tovább működjön. Én egyébként nem arra biztatom a kormányt, hogy még két atomerőművi blokkot építsen, hanem még kettőt, a meglévő kettő mellett még kettő épül, és azon kívül még kettőre lenne szükségünk ahhoz, hogy Magyarország energiamérlege fenntartható irányt vegyen. Hadd idézzek egy-két adatot, képviselőtársaim, csak hogy tisztában legyenek a helyzet súlyosságával és az úgynevezett sötétzöld elképzelések komolytalanságával. Tavaly december 5-én 16 óra 45 perckor Magyarország fogyasztása energiarekordot döntött, soha

annyi villamos áramot nem használtunk fel, mint akkor. Tessék megkapaszkodni, képviselőtársaim, mondom az adatokat! Tavaly december 5-én 16 óra 45 perckor 7105 megawatt villamos energiát használt az ország. Most mondom, képviselőtársaim, hogy a zöldelképzések a valósággal mennyire vannak köszönőviszonyban, mennyire nem. Ebben az időszakban azok a naperőművek, amelyeket elképesztő számban szeretne telepíteni a zöldpártok bármelyike, ebben az időszakban a naperőművek összesen biztosítottak Magyarország számára 9 megawattnyi energiát. Tehát még egyszer, csak hogy egymás mellé tegyünk a számokat: kellett Magyarországnak - ennyi volt az energiafelhasználásunk - 7105 megawatt, és az összes naperőmű, ami a magyarországi kapacitásokon működött, ebben a pillanatban 9 megawattot adott ebből az összeteljesítményből. Tehát ha képviselőtársaim rendszerszinten próbálnának gondolkodni, és nemcsak az lenne a teóriájuk, hogy a nap süt, a szél fúj, mindent megoldunk ezzel, akkor láthatnák, hogy ez így egyszerűen nem lesz működőképes.

A másik, amire szeretnék kitérni, képviselőtársaim, az, hogy én gyakorlatilag egy kollektív felelőtlenséget látok - ez egyébként részben a kormánypártokra is igaz, amelyek atompártiak - ezzel az egész kérdéssel kapcsolatban, ez pedig az energiainport részaránya. Én nagyon sokat kifogásoltam azt, hogy Magyarországon egyik erőművet zártuk be a másik után, jelenleg importból vásároljuk a villamos energia jelentős részét. Ez a rekord is egyébként tavaly dőlt meg. Május 30-án 6 óra 30 perckor 2987 megawattnyi villamos energiát vásárolt az ország. Az összterhelés ebben az időszakban a magyarországi hálózaton 5135 megawatt volt. Látható tehát, hogy rendkívül magas a magyar energiabehozatal. Éppen ezért én egyszerűen fel nem tudom fogni, hogy miért nem lehet erről a kérdésről őszinte, épkezláb, számadatokon nyugvó, szakmailag megalapozott vitát folytatni. Én ugyanis egyszerűen nem látom azt, és soha nem volt olyan zöldpárti egyeztetésünk, ahol azt láttam volna, hogy ez az atomerőművi áram kiváltható lenne megújuló energiával. Hát, mindenki tisztában van azzal, hogy milyen adottságokkal rendelkezik Magyarország; nem sorolom végig, mert az előző napirendi ponthoz kapcsolódott. Bős-Nagymarosra nemet mondott a magyar nép, ez a rendszerváltással együtt megbukott. A vízenergia-projektet gyakorlatilag keresztülhúztuk, az nem fog működni. A szélenergia-kapacitásunk messze nem olyan szép, mint Dániáé, amely bezzegországnak számít ezen a területen. Ezenkívül még biomasszával lehet fűteni; a zöldek egy része kifogásolja a biomasszával történő fűtést, a másik része pedig éljenzi, hiszen megújuló energiának találja. Ez az Európai Unió belülről jelenleg is zajló vita. Tehát egyszerűen az egyik oldalról adott egy energiaigény a társadalom részéről, ami nem csökken, hanem folyamatosan nő, hiszen az elektromos közlekedés gyakorlatilag itt toporog a kapuban, egy valószínű forradalom előtt áll, a másik oldalról meg ezt valahogy rendszerszinten ki kellene elégíteni. Amikor az

ember olyasmit lát, hogy 7105 megawattnyi energiából a naperőművek egy országon belül 9 megawattot biztosítanak, akkor nagyon könnyű belátni, hogy ez nem lehet a jövő útja.

(18.40)

Én tehát arra kérem képviselőtársaimat, hogy felelősséggel álljanak az atomerőmű kérdéséhez, támogassák az előttünk fekvő törvényjavaslatot, amely törvényjavaslat meggyőződésem szerint semmi rosszat nem akar.

Egy dologra azonban még föl szeretném hívni a figyelmet, és nagyon sajnálom, hogy ez ezekben a vitákban nem szokott megtörténni. Német technológiával lehetőség van arra, hogy az alacsony aktivitású radioaktív hulladékot lebontsák, semlegesítsék anélkül, hogy eltemetnék a föld alá. Itt konkrétan a dolgozók ruháiról, védőkesztyűiről, s a többről van szó. Ez egy meglehetősen költséges dolog, hiszen a térfogatát, terjedelmét tekintve ez jelenleg nagy mennyiségben kerül elhelyezésre a föld alatti tárolókban. Azt javaslom a kormánynak, hogy foglalkozzanak ezzel a kérdéssel, vegyék fel a német kollégákkal a kapcsolatot, mert meggyőződésem szerint sokkal olcsóbban, kisebb lakossági ellenállással meg lehet oldani ezt a kérdést, és a német technológia átvételével semlegesíteni lehet ezt a radioaktív hulladékot. Teljesen felesleges nagy költséggel eltenni föld alatti tárolókba.

Egészében véve, még egyszer hangsúlyozni szeretném, hogy az előttünk fekvő javaslatot támogatásra érdemesnek találom, és szeretném felhívni képviselőtársaim figyelmét a felelős magatartásra. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Most megadom a szót Schanda Tamás János államtitkár úrnak.

SCHANDA TAMÁS JÁNOS innovációs és technológiai minisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Igyekszem gyors lenni, és egy kősa kísérletet teszek arra, hogy meggyőzzem Molnár Gyula képviselő urat, hogy mégiscsak támogassa ezt a törvényjavaslatot. Nem tudom, hogy ezt a választom hosszával vagy pedig a tartalmával tudom-e megtenni, de nekifeszülök mind a két szempontnak.

Egyrészt a vámtitok kérdése. Itt egy olyan szabályozási kérdéstről van szó, hogy az Országos Atomenergia Hivatal egész egyszerűen nem férhet hozzá jogi okok miatt ezekhez az információkhoz, ha ennek nincs meg a törvényi lába, márpedig erre szükség van ahhoz, hogy a tevékenységét egészen biztosan és megbízhatóan el tudja végezni.

A másik kérdés pedig az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság tűzvédelmi hatáskörére vonatkozott. Ez korábban így volt, majd kikerült a jogszabályból egy rövid időre, és most vissza szeretném tenni annak érdekében, hogy a beruházások gond nélkül tudjanak megvalósulni, és a jelenlegi helyzet is biztonságosabb legyen.

Arra kevésbé mernék kísérletet tenni, hogy meg tudjam győzni képviselő urat, akivel erről már komolyabb vitát folytattunk, de néhány mondatot mégiscsak engedjen meg. Egyrészt a Paks II. projekt nincs csúszásban, csak annyi csúszás van, amit az Európai Bizottság okozott, egyébként a projekt ütemezetten halad. Fűtőelemet bárholnan lehet vásárolni, ott nem vagyunk bármilyen relációra rászorulva, alapvetően ez a szabadpiacon megvásárolható.

A legfontosabb kérdése talán az atomtemető kérdése volt, amit az előző pontnál már igyekeztem megválaszolni. Engedje meg, hogy ne mondjam végig újra azokat az érveket, amiket ott elmondtam, de azt mégiscsak aláhúzzam, hogy itt semmifajta döntésről nincs szó. S ez meg kellene hogy önt nyugtassa. Nincs szó arról, hogy itt politikai döntésnek az időszaka van. Nem erről van szó. Arról van szó, hogy egyáltalán alkalmas-e az a hely, alkalmas-e az a környék arra, hogy el lehessen helyezni oda ilyen típusú hulladékot. Ezzel kapcsolatban is elmondtam már korábban, hogy ez adott esetben egy több évtizedes vizsgálat is lehet, amely vizsgálatot el kell végezni, addig nincs döntési pont. Amikor döntési pont lesz, akkor pedig az Országgyűlés elé bekerül majd egy döntés, hogy egyáltalán a kutatás vagy a vizsgálat következő fázisába lehet-e lépni egy kutatólabor létesítése érdekében. Egyébként ilyen laborok létesítése már megtörtént Svédországban és Finnországban, mindenki halad előre ezen a mélygeológiai kutatási területen, aki érintett. Én mégiscsak azt szeretném itt hangsúlyozni, az, hogy Magyarországon van-e olyan hely, amely erre alkalmas, és hogy a bodai helyszín alkalmas-e erre, ez tisztán szakmai kérdés. A politikai kérdés az után következik, ha szakmailag tudjuk, hogy alkalmas vagy nem alkalmas. Ne siessünk előre, képviselő úr! Annyit szeretnék kérni, egyezünk ki abban, hogy önnek igaza van, és politikai döntésre van szükség. S amikor eljutunk odáig, hogy erre szükség van, akkor ez a politikai döntés meg kell hogy szülessen az Országgyűlés által. Addig pedig hadd végezzék a szakemberek a munkájukat, és hadd végezzék mindezt úgy, hogy a tájékoztatási kötelezettségüknek természetesen eleget tesznek. Úgy látszik, hogy a tájékoztatást még tovább kell fokozni, hogy elmondhassuk és beláthassa és megismerje mindenki azt a tény, hogy itt egy szakmai kérdéstről van szó, és a későbbiekben születik majd a beruházás megvalósulásáról érdemi döntés.

Nem húznám tovább az időt, de abban bizakodom, hogy legalább részleges győzelmet tudtam aratni a törvényjavaslat támogatása érdekében. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük, államtitkár úr. Most megadom a szót két percben Nacsa Lőrinc képviselő úrnak.

NACSA LŐRINC (KDNP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Mivel Molnár Gyula már másodszer hozza föl a szaloncukrot és ezzel kapcsolatban a parlament és a magyar demokrácia állapotát a mai

napon, és a múltkor nem tudtam rá reagálni, ezért egyrészt szeretném kifejezni a sajnálatomat az eddig önt ért gasztronómiai élményekkel kapcsolatban, és remélem, hogy jövőre jobb szaloncukrot tud majd vásárolni.

Másrészt szeretném elmondani, hogy nekünk nem kellene a CNN-nek, az Euronewsnek és mindenki másnak elmondani, hogy a magyar parlament működik, ha önök három héttel ezelőtt nem terjesztették volna, hogy nem működik, be akarjuk zárni, és Orbán Viktor fel fogja függeszteni a magyar parlament működését. Ha önök ezeket nem terjesztették volna, akkor erre nem lenne szükség. A magyar parlament nem azért működik, hogy ezeket el tudjuk mondani, hanem azért működik, hogy fontosabb és nyilvánvalóan kisebb jelentőségű törvényeket is el tudjunk fogadni, és felkészüljünk a koronavírus-járvány okozta nehézségek utáni időszakra is.

Képviselő úrnak meg atomtemetőügyben államtitkár úr már kétszer is válaszolt, én csak azt akarom elmondani, hogy mennyire hosszú ez a folyamat és mennyire nincs még döntés: annak a helyszínnek, amiről ön beszélt, az első talajvizsgálata 1992-ben kezdődött meg, onnantól tart mostanáig. Tehát az már 28 éve folyamatos vizsgálat alatt van, és még úgy is lesz jó pár évig. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Most normál hozzászólások következnek. Elsőként megadom a szót Arató Gergely képviselő úrnak.

ARATÓ GERGELY (DK): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Sajnos azt kell mondanom a közben távozott Volner képviselő úrnak, hogy nem cáfolta meg azokat a sztereotípiákat, amelyeket az elején fölhozott. Persze az igaz, hogy én nem gondolom azt, hogy minden jobboldali politikus demagóg módon állna a környezeti kérdésekhez, de speciel ez rá személyesen a mostani felszólalásból hallhatóan is igaz. Azt gondolom, hogy a napenergia potenciálját nem egy decemberi késő délután vagy este időszakából kell megítélni. S ha részt vett volna a délelőtti vitában, akkor nemcsak arra lett volna módja, hogy halljon jó pár megoldást arra, hogy hogyan lehet megújuló energiával működő energiamixet fenntartani.

Egyébként ha elolvasná a kormány energiastratégiáját, abban is találhat olyan forgatókönyvet, amelyik atomenergia nélkül is megvalósítható és fenntartható energiamixet tartalmaz. Szóval, azt kell mondanom, hogy ha tájékozódott volna, akkor lett volna módja arra, hogy tudja, hogy vannak megoldások ezekre a problémákra. De ezek létező problémák, érdemes róluk beszélni. A demagógia ott kezdődik, amikor úgy teszünk, mint ha ezekre csak egyetlen megoldás létezne, az atomenergia.

Lenyűgöző volt Schanda államtitkár úrnak az a mostani közbeszólása, amelyben megismételte ugyanazt az egy mondatot, ami már szerepel a törvényben, hogy azért van szükség az adótitokra vonat-

kozó törvény módosítására, hogy a hatóság megszerzhesse a vámtitkot. Ugyanez szerepel a javaslat indoklásában is, ezt mondta el az előterjesztésében is, majd amikor megkérdezte Molnár Gyula képviselő úr, hogy miért van szüksége a vámtitokra az Atomenergia Hivatalnak, akkor erre az volt a válasza, hogy azért, mert szüksége van rá. Hát, köszönjük szépen, de azért ez nem nyugtatott meg tökéletesen még mindig, hogy tulajdonképpen miért van szüksége az Atomenergia Hivatalnak a vámtitkok megszerzésére. Azért vagyok ebben egy picit gyanakvó, meg általában ezzel a törvényjavaslattal is, merthogy egy kicsit úgy vagyunk ezzel a történettel, a kormány és az atomenergia biztonsága viszonyával, mint a klasszikus viccben, amely szerint a kiváló szovjet dolgozó mindig hazaviszi a hűtőgépyárból a hűtőgépalkatrészeket, hogy otthon összerakjon egyet, de valahogy mindig tank lesz belőle.

(18.50)

Na, hát így vagyunk, hogy a kormány mindig matat valamit az atomenergia biztonságával, és valahogy mindig Putyin Paks II.-es beruházása lesz belőle, akárhogy fognak hozzá, és akárhogy kezdik. Mert, drága képviselőtársaim és drága államtitkár urak, most higgyük el azt, hogy önök most tényleg az atomenergia biztonsága miatt aggódnak, és az a fő problémájuk, hogy hogyan feleljenek meg a vonatkozó irányelvnek, és ezért hoznak be egy törvénymódosítást? Miközben önök kértek közben kivételt az alól a szabály alól, hogy nem lehet elkezdni az építkezést, amíg nincsenek meg az engedélyek. Önök küldtek Brüsszelbe úgy egy rendelettervezetet, hogy hátha ki lehet kerülni a vonatkozó uniós szabályokat; és mielőtt meglenne az engedélye a Paks II.-es beruházásnak, előtte mégis hadd kezdjenek el kiásni egy bazi nagy gödröt az atomerőmű számára.

Tisztelt drága Államtitkár Urak! Drága Képviselőtársaim! Ne legyünk már naivak, ne gondoljuk már azt, hogy most hirtelen tényleg a jogharmonizációs szándék uralkodott el a kormányon! Mindenesetre én azt gondolom, hogy legalábbis erősebb indoklást és tisztességes magyarázatot várnánk ahhoz, hogy el lehessen hinni, hogy itt valóban ilyen ártatlan és békés szándékok vannak.

Továbbra sem értjük, hogy a kormány ezt az energiát miért nem abba fekteti, amit abba fektet, hogy hogyan kerülje ki az uniós szabályozásokat is Paks II. ügyében, miért nem arra fordítja, hogy inkább a megújuló energiát fejlessze ezzel. Mindannyian jobban járnánk, az ország és szerintem hosszú távon egyébként önök is. Köszönöm szépen, elnök úr. *(Taps az MSZP és a Párbeszéd padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Most megadom a szót Kocsis-Cake Olivio képviselő úrnak.

KOCSIS-CAKE OLIVIO (Párbeszéd): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Én fi-

gyelemben veszem a fideszes képviselők kérését, Volner Jánossal ellentétben, és nem akarok itt belemenni az atom versus megújuló energia vitába. Én tudom, hogy önök félnek ettől a vitától. Az előző panelbe bekapcsolódtam, és láttam, hogy nem voltak túl meggyőzőek.

Volner János képviselő úrnak csak a figyelmébe ajánlom a Párbeszéd által készített - most sajnos nincs itt, de majd biztos a jegyzőkönyvben visszaolvassa – „Zöld Magyarország úttervet”, Jávor Benedek volt európai parlamenti képviselő szerkesztésében. Ő elmagyarázza pontról pontra, hogy hogyan lehet atomenergia nélkül megújuló energiát működtetni Magyarországon.

Tehát én a törvényjavaslatról szólnék röviden. Egyetértünk vele, hogy a vámtitok megismerhetőségének ki kell terjednie a Roszatom által Magyarországra hozott nukleáris berendezésekre és kiegészítő alkatrészekre is, úgyhogy ebben nincs vita, ezt tudnánk támogatni.

A törvényjavaslatban viszont van egy elég furcsa mondat, ami kapcsán lehet, hogy nekem nehéz a felfogásom. Megkérdeztem a szakértőinket is, és ők is kicsit furcsán álltak a törvényjavaslatban elhelyezett szöveghez. Részünkről az a feltevésünk, hogy ez összemosza az ideiglenes és a végleges tárolást, ha a radioaktív hulladékokról beszélünk, és bennem is azért felmerül a gyanú. Tehát a Fidesz nem úgy ismerem, mintha annyira igényt érezne arra, hogy ha az Európai Unió jelez valamilyen jogharmonizációs problémát, akkor azt hirtelen, gyorsan, pont egy járványhelyzet alatt be kell hozni ide a parlamentbe, és erről döntenünk kell. Tehát azért bennem is felmerül a gyanú, hogy miért van erre szükség.

De mondom, ha ezt a mondatot akár államtitkár úr majd tudná pontosítani és megmagyarázni. Ez úgy szól, amit az előterjesztő is már felolvasott, hogy az átmeneti tárolás fogalma a végleges elhelyezés fogalmától való egyértelmű elhatárolás érdekében úgy egészül ki, hogy az átmeneti tárolóban tárolt kiegészítő fűtőelemet és radioaktív hulladékot a későbbi végleges elhelyezés céljából egy végleges elhelyezést szolgáló létesítményben kell elhelyezni. Ez a mondat, remélem, nem azt jelenti, hogy a végleges tárolóból átmeneti tároló lesz, ugye? Merthogy nem értjük, hogy mi szükség van akkor erre az ideiglenes tárolóra. Pont az EU-s normatívák szerint a nemzetközi szabványban gyökeresen eltérő előírások vonatkoznak erre a két tárolási formára. Tehát nem teljesen világos, hogy erre mi szükség van, de tényleg lehet, hogy csak mi értelmezzük rosszul ezt a mondatot. Ezért kérem, hogy ha van erre egy elfogadható magyarázat, akkor azzal álljanak elő.

Szóval, a vámtitok megismerésével egyetértünk, viszont Paks II. felépítése messze nem tart ott, hogy erről itt a parlamentnek most döntést kéne hoznia. Schanda államtitkár úr azt mondta, hogy Paks II. nincs csúszásban. A reaktorok építéséhez a legfontosabb papír, a létesítési engedély hiányzik; olyannyira, hogy az engedélykérelem nincs benyújtva. Azért nem mondanám azt, hogy ez nem késés! És itt joggal felvetődik tehát a kérdés, hogy pontosan milyen orosz árut

akarnak most önök sürgősen elvámolni, ami miatt ennek most be kellett jönnie. Tehát erre tényleg kíváncsiak vagyunk, hogy most itt a járvány közepén ezzel a kérdéssel kell foglalkozni.

Nem akarom kinyitni ezt a vitát. Arról is vitatkozhatnánk, hogy mire ment el eddig 300 milliárd forint úgy, hogy nincsen létesítési engedély. Ezért az lenne a tiszteletteljes kérésünk, hogy amíg az engedélyek nincsenek készen, addig többet ne költsenek Paks II.-re, hogyha lehet, tehát legalább várjuk meg az engedélyeket. Úgyhogy, ha ezt az átmeneti és végleges tárolással kapcsolatos kérdést tudnánk tisztázni, akkor megnyugodnánk, és akár megfontolnánk azt, hogy ezt a javaslatot tudjuk támogatni. Köszönöm szépen. *(Taps az MSZP padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Most megadom a szót Kovács Pál államtitkár úrnak.

KOVÁCS PÁL, a Miniszterelnökség államtitkára: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Ház! Elnézésüket kérem, hogy eddig nem szóltam hozzá, most úgy gondoltam, hogy most már ezeket a kérdéseket helyre kellene tenni.

Először is, a hulladék tárolásáról. Engedje meg, a félreértést valószínűleg az képezte a Bizottság részéről, hogy természetesen meg akartak arról győződni, hogy a Magyarországon már létező kis és közepes aktivitású mélygeológiai hulladéktároló nem keveredik a majdani - a majdani - nagyaktivitású hulladék-tárolóval. És a nagy aktivitású hulladékról beszélünk. Azt tudni kell, hogy Bataapátiban már van egy működő létesítmény, ez még a 2010-2014 közötti Orbán-kormány volt a nagy eredménye, hogy annak a működése 2013-ban megkezdődhetett. Ezáltal a radioaktív hulladék-kezelés kérdése, a végleges elhelyezés kérdése, hogy úgy mondjam, megoldottnak tekinthető.

Természetesen elkezdődött a nagy aktivitású hulladék... - itt leszerelési hulladékokról és üzem közbeni hulladékok egy részéről van szó, ami egy eléggé kis mennyiség, illetve a majdani kiegészítő üzemanyag sorsáról lenne szó. A majdani üzemanyag sorsával kapcsolatban mindenképpen meg kell jegyezni azt, hogy itt a „do and see” elvet - ezt úgy hívják, hogy csináld, végezd a kutatásokat, és kövesd azt, hogy a kutatásfejlesztés terén milyen újabb eredmények képződnek -, ezt a politikát folytatjuk mi a nemzeti hulladékpolitikában. Tehát megnézzük azt, hogy mi lesz a sorsa a majdani nagy aktivitású hulladékoknak. Nagy aktivitású hulladék mindenképpen keletkezni fog, aminek az elhelyezéséről felelősen gondoskodnunk kell. Tehát arra megfelelő közet, megfelelő befogadó formációt kell találni, amit az országon belül, a nemzetközi egyezményeknek megfelelően el kell tudnunk helyezni.

Egy másik kérdés az, hogy ezek például azok a berendezések, amiket majd a leszereléskor le fogunk szedni, ilyen a reaktortartály, a primerköri csővezetékek, esetleg a gőzfejlesztő. Ezeket a finnek és a svédek például úgy tervezik megoldani, hogy a finnek

esetében, például a loviisai atomerómú esetében közvetlenül ott a telephelyen - ők szerencsések, mert az erómú egy gránitkőzetre épült -, abba a gránitba fogják majd elhelyezni. Már készen van a kutatólaboratórium, készen vannak azok a fogadóterek, amikbe ezeket a berendezéseket el tudják tenni, sőt, már kísérleteket is folytatnak, hogy az elhelyezést hogyan tudják minimális téren megoldani.

Nálunk is ez az egyik fő cél, hogy a radioaktív hulladékokat hogyan tudjuk minimális téren elhelyezni. Tehát mivel Bataapátiban megvan a kis és közepes aktivitású hulladék tárolója, ebben már, úgy tudom, hogy négy csatorna, négy befogadóképesség elkészült. Az első be is telt, annak a végleges lezárására hamarosan sor kerülhet. Addig még természetesen hulladéktömörítő és a maradék rést kihasználó technológiákat, betoneleget keresnek, amiket majd szintén egyeztetni kell, hogy ezeknek a vízzáró képessége és egyebek hosszú távon hogyan működnek. Illetve folyamatosan dolgozik a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Társaság, illetve most már Kft. azon is, hogy hogyan tud a hulladék elhelyezésében további terméktakarító megoldásokat találni, tehát kisebb hordókban, jóval kompaktabb módon elhelyezni ugyanazt a mennyiséget, mint amit eddig betonhordókban tettek, hogy minél jobb legyen a térkihasználás.

(19.00)

Tehát a második csatornának, a második térnek, aknának a feltöltése elkezdődött, és a harmadik akna szintén készen van mint vágat, mert még mielőtt elhelyezünk valamelyik térrészben radioaktív hulladékot, egy tartalékaknának mindenképpen rendelkezésre kell állnia, és a negyediknek a fúrása zajlik most. Annak a befogadóképessége teljes mértékben a Paks I.-projektet mindenképpen ki tudja szolgálni. Tehát vélhetően Brüsszel részéről ez lehetett az az érv, amely miatt pontosítani akarták ezt a kifejezést, hogy miért pont a végleges tárolókban legyen, mert nem akarták, hogy ha van mélygeológiai tároló, akkor a kis és közepes aktivitású mélygeológiai tároló ne keveredjen, ne legyen ugyanaz, mint a nagyaktivitású hulladék-tároló. Tehát ennek a pontosításnak az oka csak ez, semmi más.

Mi volt még a további kérdés? *(A jegyzetében lapoz.)* Azt hiszem, akkor ennyit. *(Taps.)*

ELNÖK: Köszönjük, államtitkár úr. Most megadom a szót Keresztes László Lóránt képviselő úrnak, frakcióvezető úrnak.

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Köszönöm a szót, elnök úr. Köszönöm szépen a hozzászólásokat államtitkár úrnak is. Igyekszem sok mindenre reagálni. Releváns a vita, tehát most is működik atomerómú, a majdani hulladékok elhelyezésének kérdése aktuális, függetlenül attól, hogy megépül Paks II. vagy nem. Tehát ezt is le kell majd szerelni, és el kell helyezni a kiégett fűtőelemeket.

Nacsá képviselő úrnak köszönöm a jelzést. Tudomásom van róla természetesen, hogy a kilencvenes évek elején minősítették egyszer ezt a Bodai Agyagkő Formációt is, de tudni kell, ahogy éppen államtitkár úr jelezte, hogy a kapacitásokat nagyjából lekötötte Bataapátiban a kis és közepes aktivitású tároló megépítése, és 2013-ban indult meg tulajdonképpen az RHK-nak az a projektje, amely a nagy aktivitású hulladékok végleges elhelyezését szolgálta. Tehát ez akkor indult meg, és nem keverendő össze valóban a nagy aktivitású hulladékok és a kis és közepes aktivitású hulladékok elhelyezése. Egyébként Volner képviselő úr is összekeverte ezeket a felszólalásában.

Én nem akartam Paks II. vagy az atomenergia kapcsán most vitát indítani, de mindjárt reagálok Volner képviselő úr felvetéseire is.

Ugyanakkor én is teszek egy kísérletet, mondhatni, kóssa kísérletet arra, hogy meggyőzzem Schanda Tamás államtitkár urat és Kovács Pál államtitkár urat is, hogy politikai döntést kell hozni. Azt, hogy politikai döntést kell hozni, az önök miniszterelnökének szavaival tudom alátámasztani. Tudjuk, hogy 2013-ban elindult az a projekt, a nagy aktivitású hulladékok elhelyezésére szolgáló tároló. De már nagyon régóta történtek itt kutatások. Én konkrétan megkérdeztem az Országos Atomenergia Hivatalt ezen a múlt év februárjában Bodán tartott közmeghallgatáson, hogy eddig mennyi pénzt költöttek el erre a projektre. Itt volt egy nagyon durva becslésként ez a tízmilliárdos összeg, nem valós értéken, de hogy összesen körülbelül tízmilliárd forintot költöttek el.

A miniszterelnök úr 2015-ben egyértelművé tette, hogy elismeri Pécs város vétőjogát ebben a kérdésben. Mi ezt folyamatosan hivatkozási alapként használtuk Pécsen és a pécsi akkori fideszes városvezetés polgármestere, mindenki mondta, hogy nyugalom, most lezárul 2018-ig egy kutatási fázis, és majd utána jön el az ideje, hogy megkérdezzék nemcsak Pécs, hanem a térség lakosságát. Lezárult a 2018-as kutatási fázis, azért volt a közmeghallgatás, és ezt követően most egy telephelykutató engedélyt adott ki az Országos Atomenergia Hivatal erre a mélygeológiai tárolóra úgy, hogy teljesen világos az OAH vezetőségnek is - ott van a jegyzőkönyvben -, hogy Pécs elutasítja ezt a projektet. Benne van a jegyzőkönyvben az OAH vezetőjének nyilatkozata, hogy látják ezt a problémát, jelezték a döntéshozók felé; az erőforrás, az idő és a pénz is. Mi nem vitatjuk, nem vagyunk sötétzöldek, tisztelt Volner képviselő úr, hogy ha már döntöttek az elődeink az atomenergia használatáról, akkor a nukleáris hulladékokat felelősen a létező legjobb technológia, a legjobb biztonság szerint el kell helyezni. Tehát mi sem tudunk mást mondani, mint hogy valahol kell egy mélygeológiai tároló.

Azt az önök miniszterelnöke ismerte el, hogy joga van az adott térség lakosságának véleményt mondani. Tehát kell-e most politikai döntés? Önök még akár tíz évig, húsz évig akarják a milliárdokat önteni abba, hogy megvizsgálják, hogy az a bizonyos Bodai Agyagkő Formáció műszaki-geológiai adottságok szerint jó-e? Ezt meg lehet csinálni az önök olvasatában,

még tíz évig, mondjuk, még 10 milliárdot rákölteni, majd utána szembesülnek azzal, amit már most elismert az OAH vezetője, hogy Pécs ezt nem akarja. Tehát azt gondolom, most lenne itt az ideje a felelős politikai döntés meghozatalának, hogy megvizsgáljuk, hogy a lakosság elfogadja-e, a társadalmi-gazdasági szempontok lehetővé teszik-e, hogy egyáltalán a Bodai Agyagkő Formáció ilyen szempontból egy konkrétan megvalósítandó mélygeológiai tároló helyszíne legyen.

Azt is szeretném elmondani Nacsa képviselő úrnak, hogy a tekintetben, hogy még milyen helyszínek vannak Magyarországon, elég komoly a választék. Az egyik ilyen fórumon láthattuk, éppen az RHK munkatársai kivetítették, hogy hány olyan helyszín van Magyarországon, olyan kőzetformáció, ami nem kizárt, hogy műszaki-geológiai szempontból jobb. Csak senki nem végezte el a társadalmi és gazdasági értékelést, hogy mekkora agglomerációra fognak a negatív gazdasági hatások kihatni.

Tehát mi azt mondanánk, hogy most szülessen egy politikai döntés, vizsgálják meg a társadalmi-gazdasági hatásokat, igen, értékeljék újra a potenciális kutatási területeket, hozzuk meg azt a politikai döntést, hogy a rendelkezésünkre álló idő és pénz felhasználásával olyan helyet kutassunk, ahol majd esetleg a lakosság el is fogadja, ha találtunk egy megfelelő kőzetet.

Tehát, tisztelt Volner képviselő úr, mi sem azt mondjuk, nem Paks vitáját kinyitva, hogy nem kell ezt a problémát felelősen megoldani. Meg kell, csak mi úgy gondoljuk, hogy ebből a szempontból most, ha már eddig nem történt meg, figyelembe kell venni a lakosság igényeit, a társadalmi és gazdasági szempontokat.

Szintén képviselő úrnak szeretném jelezni, hogy a balliberális jelzöt nem vettem magamra, ezt talán nem rám értette képviselőtársam. Most az atomenergia elvi vitáját sem szeretném újranyitni, csak egy dologra szeretném felhívni a figyelmét. Ön - nem tudom - halálesetek számával támadta a zöldaktivistákat Németországban, nem tudom pontosan, hogyan fogalmazott.

Van-e tudomása Volner képviselő úrnak arról, hogy hány ember halt meg Pécsen és térségében az uránbányászat hatásai miatt? Tehát hány ember és hány család veszítette el a hozzátartozóját, akik részt vettek az uránbányászati tevékenységben? Van-e fogalma arról, hogy milyen brutális környezetpusztítást jelent a nukleáris energia használata? Járt-e valaha Kővágószőlős térségében, és szembesült-e azzal, hogy milyen helyrehozhatatlan károkat okozott az atomenergia?

Arra válaszoljon nekem, képviselő úr, mert lehetne beszélni az atomenergia használatáról, de én most ebben a vitában arról beszéltem, hogy ha van egy hosszú távú kötelezettségünk, hogy a nagy aktivitású hulladékokat helyezzük el, akkor most kell helyesen meghoznunk azokat a döntéseket, hogy milyen módon lehet arra a lehető legjobb helyszínt megtalálni - nyilván itt a lehető legjobb a legkisebb rossz

egyértelműen -, és oda befektetni a szűkösen rendelkezésre álló anyagiakat és ott megkezdeni a kutatásokat, hogy majd évtizedek múltán ez a probléma megoldható legyen.

Hozzáteszem, a finanszírozás sem megoldott. Ahogy már említettem, technológiai problémák is vannak, a skandináv országokban azért akadtak meg ezek a kutatások, mert nincsenek meg azok a technológiák, hogy gránitba elhelyezzék és ott biztonságosan ezeket elszigeteljék, de a finanszírozás sem megoldott kérdés. Tehát pontosan mekkora összegbe fog kerülni adott esetben az erőművek leszerelése, a hűtőelemek elhelyezése, ezt a Központi Nukleáris Pénzügyi Alapból kell-e finanszírozni, és ebben most konkrétan mennyi pénz van. Ebben a pénzügyi alapon jelenleg a leszerelés majdani költségvetésének a töredéke van benne. Ez a probléma, egyrészt van ez a helyszínválasztási probléma, van a műszaki szakmai probléma a helyszín, a technológia kapcsán, és van a finanszírozási probléma. De azt már én is elismerem, hogy ez nem feltétlenül kapcsolódik ehhez a törvényjavaslat-hoz. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Megkérdezem képviselőtársaimat, kíván-e még valaki hozzászólni ehhez a vitához. *(Senki sem jelentkezik.)* Nem látok jelentkezőt. Így megadom a szót az előterjesztőnek, Schanda Tamás János államtitkár úrnak.

SCHANDA TAMÁS JÁNOS innovációs és technológiai minisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Köszönöm szépen a vitában elhangzott hozzászólásokat. Annyival szeretnék csak reagálni rá, hogy jogharmonizációról van szó. Felmerült, hogy miért hozzuk ezt a törvényt most ide. Ezt azért nem értem, mert olyan képviselő úr részéről merült fel, aki maga is dolgozott az államigazgatásban, és tudja, hogy a jogharmonizáció nem szabadon választott feladat, hanem kötelező. Azt egész egyszerűen a kormánynak be kell nyújtani az Országgyűlés elé, az Európai Bizottság elvárja, hogy ezeket a joganyagokat átültessük. Tehát ez az oka, hogy ez most a tisztelt Országgyűlés előtt van. Államtitkár-kollégám, azt remélem, megválaszolta a kérdést. Én erre nem térnék ki. Az Európai Bizottság kérésére kellett pontosítani a fogalmat.

Itt, úgy látszik, eljutottunk a korlátaimig, mert én nem tudom jobban elmagyarázni azt, hogy ha az atomenergia-hatóságnak szüksége van adatokra, akkor azokat meg kell hogy kapja. Ennél jobban ezt nem tudom elmondani.

Köszönöm szépen a vitában elhangzott pozitív és konstruktív érveket. Szerintem képviselő úrral még sokat fogunk erről a kérdéstről vitatkozni más körülmények között is, és kérem, hogy a törvényjavaslatot elfogadni szíveskedjenek majd. Köszönöm szépen. *(Taps.)*

ELNÖK: Köszönjük, államtitkár úr. Tisztelt Képviselőtársaim! A módosító javaslatok benyújtására csütörtökön 16 óráig van lehetőség.

(19.10)

Most soron következnek az **egyes törvényeknek a piacfelügyelettel összefüggő módosításáról** szóló előterjesztés általános vitája lezárásig. A kormány-előterjesztés T/10096. számon a parlamenti informatikai hálózaton elérhető. Bejelentem, hogy az előterjesztést uniós napirendi pontként tárgyalja az Országgyűlés.

Elsőként megadom a szót szintén Schanda Tamás János úrnak, az Innovációs és Technológiai Minisztérium államtitkárának, a napirend előterjesztőjének.

SCHANDA TAMÁS JÁNOS innovációs és technológiai minisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Az Innovációs és Technológiai Minisztérium és a Fogyasztóvédelmi Hatóság egyik szakterülete az élelmiszernek nem minősülő termékek piacfelügyelete. A hatóság és a laboratóriumi ellenőrzések célja, hogy kiszűrjék a piacról a veszélyes termékeket. A termékbiztonság évek óta a magyar fogyasztóvédelem középpontjában áll, ezért az ITM akkreditált vegyipari és műszaki laboratóriumai rendszeresen vizsgálják a kereskedelmi forgalomban elérhető árukinálatot. A laboratóriumi vizsgálatok azért fontosak, mert számos veszélyforrás, kockázat minden igyekezet és körültekintés ellenére sem állapítható meg pusztán ránézéssel a vásárlás során.

Ezen túlmenően a Fogyasztóvédelmi Hatóság a vámhatósággal együttműködve már a vámhatáron megállítja a veszélyes termékeket. Így ezek a termékek sem az üzletek polcaira, sem a webáruházakba nem kerülhetnek be. Ezzel nemcsak a magyar, hanem az európai fogyasztókat is megóvjuk a veszélyes termékektől.

Ha egy termék veszélyesnek bizonyul, a Fogyasztóvédelmi Hatóság nemcsak arról intézkedik, hogy az lekerüljön az üzletek polcairól, hanem indokolt esetben a vásárlóktól való visszahívásra is kötelezi a forgalmazót, a kereskedőt. A piacfelügyeleti vizsgálatok a fogyasztók mellett a tisztességes, jogkövető vállalkozások érdekeit is védik. A tagállamok éves szinten több mint kétezer bejelentést küldenek a fogyasztókra nézve súlyos kockázatot jelentő termékekről az európai gyorsriasztási rendszerbe, az úgynevezett RAPEX-be. Magyarország az utóbbi tíz évben mindig az élmezőnyben, jellemzően az első öt tagállam között volt a nem biztonságos termékek kiszűrésében, 2018-ban pedig a harmadik helyen végeztünk.

Tisztelt Ház! A törvényjavaslat célja az európai uniós tagságból eredő jogharmonizációs kötelezettség teljesítése, a piacfelügyeletről szóló EU-s rendelethez kapcsolódó hazai jogszabályok módosításával a rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseknek a megállapítása. A módosítás minden piacfelügyeleti hatóságra vonatkozik.

Az EU-rendelet alapján a törvénymódosítás vállalkozásbarát módon növeli a gazdasági szereplők önkéntes intézkedéseinek az arányát a nem biztonságos

termékek esetében. Ha a jövőben a piacfelügyeleti hatóság veszélyes terméket talál, akkor haladéktalanul konzultál a céggel, ennek keretében felszólítja az érintett vállalkozást a megfelelő és arányos önkéntes intézkedés megtételére. Ha ezt a cég nem teszi meg, akkor a szükséges intézkedéseket a piacfelügyeleti hatóságok hozzák meg. A hatóság többek között a forgalomból való kivonást, a vásárlóktól történő termék visszahívást, a kockázat súlyosságától függően bírság kiszabását is elrendelheti.

Mivel egyre többen vásárolnak interneten, szükség van az online piacfelügyelet erősítésére is. Ennek megfelelően a törvényjavaslat alapján a piacfelügyeleti hatóságoknak a jövőben lehetősége lesz a honlap blokkolására, ha az veszélyes terméket árusít. Ez azt jelenti, hogy a webáruházban vásárolt súlyos kockázatu termék esetén, ha más hatékony eszköz nem áll rendelkezésre, lehetőség lesz a honlapon vagy az applikációban megjelenő tartalom eltávolítására, a belépéskor figyelmeztetés megjelenítésére vagy akár a belépés korlátozására is. Az alapvető cél az, hogy a veszélyes, például már a bolti forgalomból kivont termékeket a webáruházakban se érhessék el a vásárlók.

Tisztelt Országgyűlés! A piacfelügyeleti hatóságok az értékesítési lánc szereplői közül a gyártóval, az importőrrel és a forgalmazóval szemben járhatnak el. Ugyanakkor az online kereskedelemben egyre nagyobb szerephez jutnak a termékek tárolását, csomagolását végző logisztikai szolgáltatók, akikkel szemben a piacfelügyeleti hatóság hatáskör hiányában nem tud intézkedni. Így egyes cégek akár visszaélés-szerűen is a logisztikai szolgáltatókon keresztül el tudják árasztani a piacot veszélyes termékekkel, vagy legalábbis ki tudják kerülni a piacfelügyeleti ellenőrzési rendszert.

A törvénymódosítás a termékbiztonság erősítése érdekében az EU minden tagállamára vonatkozóan a logisztikai szolgáltatók felelősségét is rögzíti. Velük szemben felelősség megállapítására azonban kizárólag akkor lesz lehetőség, ha az értékesítési folyamat más szereplőivel, például a gyártóval vagy az importőrrel szemben nem tud eljárni a piacfelügyeleti hatóság.

Engedjék meg, hogy arra is felhívjam a figyelmet, hogy ez a módosítás nem vonatkozik a postai szolgáltatókra.

Tisztelt Országgyűlés! A termék biztonságos használatához elengedhetetlen a használati útmutató ismerete. Ezért az önök előtt lévő módosítás előírja, hogy a biztonságos használat érdekében a termékhez közérthető és egyértelmű használati és kezelési útmutatót, a biztonságot érintő figyelmeztetéseket kell mellékelni, méghozzá magyar nyelven.

Azt külön ki szeretném emelni, hogy a törvényjavaslatnak ez a módosítása nem kapcsolódik a jogharmonizációs feladat teljesítéséhez, de úgy gondolom, hogy a folyamatosan fejlődő technológiák miatt ez ma már elengedhetetlen. A tervezet továbbá a veszélyes termékek forgalmazásának hatékonyabb tiltását teszi lehetővé azzal, hogy még szorosabbá válik az uniós piacfelügyeleti hatóságok közötti együttműködés és kommunikáció.

Tisztelt Országgyűlés! A törvényjavaslat alapján az élelmiszernek nem minősülő, nem biztonságos termékek forgalmazásának korlátozása vagy kivonásuk válik hatékonyabbá, uniós szinten egységessé. A változások eredményeként a fogyasztói biztonság javul, a vállalkozásoknak pedig egyértelműbb szabályokat kell betartaniuk. Az illetékes hatóságok fokozott együttműködése pedig hatékonyabb online piacfelügyeletet tesz a jövőben lehetővé.

A fentiek és az elhangzottak miatt arra kérem nagy tisztelettel önöket, hogy támogassák ezt a törvényjavaslatot. Köszönöm szépen. *(Taps a kormány pártok padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönjük, államtitkár úr. Most a vezér-szónoki felszólalások következnek. Elsőként megadom a szót Barcza Attilának, a Fidesz képviselőcsoportja vezérszónokának.

(19.20)

BARCZA ATTILA, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Az előttünk fekvő törvényjavaslat-tal, ahogy az előzőekben tárgyalt törvénytől is, jogharmonizációs kötelezettségünknek teszünk eleget. Az előterjesztésben javasolt jogszabály-módosítással az élelmiszereknek nem minősülő, nem biztonságos termékek forgalmának korlátozása vagy kivonása válik egyszerűbbé, és ami nagyon fontos, hogy EU-szinten egységessé.

Mint tudjuk, a piacfelügyeleti hatóságok annak biztosítása érdekében végzik tevékenységüket és hoznak intézkedéseket, hogy a termékek megfeleljenek a vonatkozó közösségi harmonizációs jogszabályokban megállapított követelményeknek, és talán, ami ennél is fontosabb, hogy ne jelentsenek veszélyt az egészség, a biztonság vagy a közérdek bármilyen szempontjának, és biztosítsák emellett a termékek szabad áramlását.

Tisztelt Ház! A beterjesztett módosítás szükségességének oka, ahogy mondtam, a jogharmonizáció, de további fontos tényező, ha nem a legfontosabb, amit államtitkár úr is említett, hogy a fogyasztók számára magyar nyelven a termékeket el kell látni a kezelési-használati útmutatóval. A szabályozás fontosságát az adja, hogy a széles spektrumú piacfelügyeleti hatóságok még hatékonyabb védelemben részesítsék a magyar állampolgárokat, a részben új és részben megerősített hatáskörüknek köszönhetően pedig még hatékonyabban, uniós szinten erősebb együttműködés keretében léphetnek fel a termékbiztonság erősítése érdekében.

A piacfelügyeleti hatóságok közül az ITM szakmai irányítása alatt lévő Fogyasztóvédelmi Hatóság, azaz a fővárosi és megyei kormányhivatalok egyik legfontosabb szakterülete az élelmiszereknek nem minősülő termékek piacfelügyelete.

A hatósági és laboratóriumi ellenőrzések célja, hogy kiszűrjék a piacról a veszélyes termékeket. A termékbiztonság évek óta a magyar fogyasztóvédelem

központjában áll, ezért a hazai akkreditált vegyipari és műszaki laboratóriumok rendszeresen vizsgálják a kereskedelmi forgalomban elérhető áru kínálatot. Ha egy termék veszélyesnek bizonyul, akkor a Fogyasztóvédelmi Hatóság nemcsak arról intézkedik, hogy az lekerüljön az üzletek polcairól, hanem indokolt esetben a vásárlóktól való visszahívásra is kötelezi a forgalmazót és a kereskedőt, a laboratóriumi vizsgálatok pedig azért fontosak, mert számos veszélyforrás minden igyekezet és körültekintés ellenére sem állítható meg pusztán ránézéssel a vásárlás során. Örvedetes, hogy Magyarország az utóbbi években itt előnyös pozíciót foglalt el, ahogy erre már államtitkár úr is utalt.

A 2019-ben végrehajtott fogyasztóvédelmi ellenőrzés eredménye, hogy az Európai Unión kívülről beáramló termékek körében több mint 340 ezer veszélyes termék forgalomba hozatala került megtiltásra, és ebből 166 ezer termék megsemmisítésre is került, mivel ezek a fogyasztók testi épségét vagy életét veszélyeztették. Ezzel nemcsak a magyar, hanem az EU-s fogyasztókat is sikerült megvédeni, az online piacfelügyelet megerősítése pedig jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy az online vásárlás is biztonságosabb legyen.

A piacfelügyelet alapvető feladata, hogy megvédje az embereket, különösen a gyermekeket a veszélyes termékektől. Ez nem egy egyéni feladat, hanem ez egy csapatmunka, és érintett feleknek a nagyon szoros együttműködésére van szükség. Az új piacfelügyeleti szabályozás ezt erősíti, mondok egy példát: a közös uniós információs és kommunikációs rendszer kötelező használatának előírásával. Az előterjesztés ezenkívül hatáskört biztosít a piacfelügyeleti hatóságok számára súlyos kockázat esetén, ha más hatékony eszköz nem áll rendelkezésre, az online honlapon vagy applikációban megjelenő tartalom eltávolítására, belépéskor kifejezett figyelmeztetés megjelenítésére, a belépés korlátozására. A cél, hogy a veszélyes, például a bolti forgalomból kivont termékeket a webáruházakban se tudják elérni, és az e-kereskedelemben egyre nagyobb szerephez jutó logisztikai szolgáltatók részére megállapít egy piacfelügyeleti kötelezettséget. Az EU-rendelet kizárólag az Unióban letelepedett gyártó, importőr és meghatalmazott képviselő hiányában végső esetben ró kötelezettséget a logisztikai szolgáltatóra, például tudja azt ellenőrizni, hogy az EU-megfelelőségi nyilatkozat elkészülte biztosítja az azonnali, szükséges korrekciós intézkedések meghozatalát. Jó példa erre a forgalomból való kivonás.

Tisztelt Országgyűlés! Végetetül fontos hangsúlyozni az egyik legfontosabb elemét a törvényjavaslatnak, hogy az új piacfelügyeleti hatáskör, azaz a honlapblokkolás jogszabályi bevezetése nem lehetetleníti el a vállalkozásokat, különösen a tisztességes jogkövető webáruházakat. A honlapblokkolás csupán egy végső szankció lehetősége a hatóság számára, amennyiben más jogkövetkezmény, például a figyelmeztetés vagy a bírság kiszabása nem vezet eredményre.

Az elhangzottak ismeretében kérem tisztelt képviselőtársaimat, hogy a Fidesz-frakcióhoz hasonlóan támogassák a törvényjavaslat elfogadását.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket.

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Most megadom a szót Z. Kárpát Dánielnek, a Jobbik képviselőcsoportja vezérszónokának.

Z. KÁRPÁT DÁNIEL, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Eljött az a napirend, ahol üdvözlőnk kell a Fidesz-KDNP és a kormány törekvéseit, hiszen tíz év késéssel, de megérkezett a magyar valóságba, és egy olyan javaslatot tett elénk, amelynek nyilván részegységeiben tudunk kötözködni, és fogunk is, mert ez az ellenzéki lét gyönyöre, a kormányzati lét gyönyöre az, hogy ezen kötözködésekre viszonykötözködésekkel válaszol, de tíz év elteltével és némi európai uniós nyomásra elindultunk egy olyan irányba, amely már vállalható, vitaképes, legitim, és szerintem ez nem kis szó a mai körülmények között.

Miért beszélek tíz évről? Engem az az isteni szerencse ért, hogy 2010 óta lehetek országgyűlési képviselő, és minden cinizmus nélkül ezt egy óriási szerencsének tartom. Amikor 2010-ben letettem az esküt a Szent Koronánál, akkor a parlament Fogyasztóvédelmi bizottságába delegáltak. Nem azért, mert közgazdászként annyira értettem volna a fogyasztóvédelem területéhez, vagy a professzora lennék ennek a területnek, sokkal egyszerűbb oka volt, a Gazdasági bizottságba a Jobbikon belül némi túljelentkezés alakult ki, én is oda szerettem volna orientálódni, hogy őszinte legyek, a Fogyasztóvédelmi bizottsággal meg nem annyira tudott mit kezdeni még a magyar parlamentarizmus sem. A vége az lett, hogy kaptam egy nagy tapsot a frakcióülésen, amikor vállaltam, hogy beülök a Fogyasztóvédelmi bizottságba, és jó diákként igyekeztem talpalni és kitanulni minél többet erről a területről.

Hozzáteszem, baromi jó bizottság volt. A magyar parlamentarizmus általam ismert bizottságai közül az abszolút kedvencem, és egy elképesztő nivójú szakmai munkát hozó bizottság, amelyet nem is értem, hogy önök miért szüntettek meg. Annyira fájó módon hiányzik ez a magyar gazdaságpolitika egéről, egyáltalán a fogyasztóvédelmi szemlélet, a pénzügyi tudatosság szemlélete, ami, látom, hogy ebben mi közösek vagyunk, még a Magyar Nemzeti Bank egyes vezetői is masszívan dolgoztak azért, legalábbis a szavak szintjén, hogy a pénzügyi tudatosság beszűrődjön az alapfokú, középfokú oktatásba, legyenek kampányok, amelyek ezzel foglalkoznak, és szerintem ez egy olyan terület lehetett volna, vagy talán még egy kicsit ott a sarokban lehetne is, amelyik izmusoktól függetlenül, politikai oldalaktól függetlenül egy közösen vállalható valami. Hiszen ha azt mondjuk, hogy a devizahitelezés pénzügyi szörnyszülöttjétől meg kellett és meg lehetett volna menteni a magyar polgárokat már előre, és ehhez lehetett volna egy pénzügyi tudatosságra alapozó programot összehozni, akkor szerintem ebben meg tudunk egyezni, így a tapasztalatok ismeretében. A Quaestor-botrányt hasonló módon meg tudtuk volna előzni, bár nyilván csak nagyon érintőlegesen

köthető ide ez a kérdéskör, ebben is szerintem meg tudunk volna egyezni.

Viszont azt látom, hogy a Fogyasztóvédelmi bizottság tönkretétele, beolvasztása a Gazdasági megbizottságba, ahol volt először egy albizottsága, aztán az sem működött rendesen, az is megszűnt, ez történelmi bűn és mulasztás. Éppen ezért örülök annak, hogy az a javaslat került elénk részeiben, amelynek akkor, 2010-14 között kellett volna idekerülnie a parlament elé, és amely meg tudta volna előzni számtalan fogyasztóvédelmi jellegű problémának az előidézését. Ne legyünk igazságtalanok, és ne kérjük számon akár ezen a kormányon, akár bármelyik másikon azt, hogy minden egyes, a polcokra kerülő vagy webshopokban megvásárolt terméket előre ellenőrizzen, pántlikázza fel, hogy ez biztonságos termék, oda-tehetjük a gyerek elé játszani vagy pedig fogyaszthatjuk, hiszen a globalizáció egyik legnagyobb vadhajtása, hogy olyan temérdek árutömeg zúdul a polcokra, az emberek postafiókjába és postaládáiba, ami lényegében utólag ellenőrizhető belenyúlásokkal, szemegetésekkel, de rendszerszinten és előre minden már nem. Ez eleve egy elképesztő kiszolgáltatottságot kölcsönöz a rendszernek.

Éppen ezért én magam üdvözlöm például azt, hogy már nemcsak kimondottan a gyártóval szemben lehet eljárást indítani, hanem a szállítók, egyes közvetítők is gyakorlatilag a piacfelügyeleti eljárás részeként értelmezhetők a javaslat tekintetében. Tehát van kivel szemben eljárni, a lánc egy másik tagjával szemben, ha éppen maga a gyártó nem érhető el. De azért illúziókat ne tápláljunk, ettől a mindennapi biztonságunk, fogyasztóvédelmi biztonságunk nemhogy nem áll helyre, talán egy kicsit a biztonságérzetünk, a szubjektív lesz erősebb, de lehet, hogy ez hamis erősség.

Azt is látjuk, hogy volt azért ellenzékiből nekünk ebben az említett 2010-14 közötti ciklusban sikerünk is, fogyasztóvédelmi jellegű sikerünk. Ha jól emlékszem, Gaudi-Nagy Tamás akkori képviselőtársammal együtt volt egy felvetésünk, amelynek értelmében a multicégre kivethető bírságösszeget emlékeim szerint megtízszereztük, és ha jól emlékszem, akkor egy nagyon sok, 6-7 nullával ellátott összeg lett ennek a maximuma, amely módosító javaslatunk, láss csodát, keresztülment a Fidesz-KDNP rendszerén. Igen, az egy olyan ciklus volt, amikor folytak szakmai viták, volt valódi diskurzus közöttünk. Persze, rengeteg politikai székdobálás és a sárga lapát hajigálása meg lengtetése közepette - ugye, a homokozóban kinek nagyobb a lapátja alapon -, de akkor is, azért keresztülmentek olyan ellenzéki javaslatok nagyon-nagyon ritkán, amelyek kimutathatók, érzékelhetőek voltak.

Az egyik ilyen volt a multikra kivethető bírságösszeg emelése. Ezt hiányolom, nemcsak ebből a javaslatból, hanem a teljes európai koncepcióból. Nem látom azokat az elrettentő elemeket, amelyek képesek szót szerezni a piacról azokat a folytatólagosan visszaéléseket foganatosító cégeket, amelyeknek nem lenne helyük ezen a piacon. Teljes iparágak jöttek létre fogyasztók megtévesztésére, kizsákmányolására, és arra, hogy vagy hamis terméket áruljanak,

vagy teljesen értéktelen szemetet. És én tökéletesen látom, egy piacgazdaságpárti közgazdász vagyok, hogy amíg lesz kereslet, addig lesz kínálat is, de mi azért kapjuk a fizetésünket, többek között itt a magyar és egyébként az európai parlamentekben is, hogy ezen felelősséget felismerve a szabályozás legszélesebb körét a vásárlópolgárok érdekében keresztülvigyük.

(19.30)

Azt látjuk, hogy ez ügyben az elmúlt tíz évben nem tudott érdemben előrelépni sem Európa, sem pedig ezen belül Magyarország. Nemcsak elrettentő erejű bírságokra gondolok, hanem nyilvánvaló módon arra is, hogy az európai piac tekintetében akár a működési engedélyek ideiglenes vagy végleges elvételevel, akár alternatív eszközökkel igenis oda lehet hatni bizonyos, akár teljes iparágak résztvevőire.

Az egyik kedvenc fogyasztóvédelmi témám a fogyasztói csoportok esete volt, amit, ha jól emlékszem, nyolc év késéssel szabályozott ez a kormányzat. Megszüntette a fogyasztói csoportokat papíron, aztán a fogyasztói csoportok korábbi szervezőinek tette lehetővé, hogy Rogán Antal lakáslottóját elkezdjék a ledózerolt LTP-k meg a Fundamenta meg a többi állami támogatása helyett. Tehát még amit megszüntettek, annak is nyitottak egy piaci részt a későbbiekben. De azt látjuk, hogy a fogyasztói csoportoknak a maguk nemében, nem tudom, hogy volt-e piacgazdasági értelme. Nem látom azt a társadalmi hozzáadott értéket, ami miatt egyáltalán megtúrták önök a magyar gazdaság egén ezt az elképesztő szemétséget, amit fogyasztói csoportoknak hívnak.

Mondok még egyet: termékbemutatók. Álljon föl valaki, és mondja el nekem, hogy milyen nemzetgazdasági érdek szól a termékbemutatók mellett! És látom én a korlátozási szándékot, látom, ugyanakkor azt is látom, hogy teljesen sajnos nem sikerült kiirtani ezt a formát. Először jöttek a trükkök utáni újabb trükkök, miszerint a telephelyen már nem kötöttek szerződést, hitelszerződéseket ezekkel a szerencsétlen átvert emberekkel, hanem elmentek hozzájuk haza, vagy egy másik helységbe jelentették be ezt a tevékenységet, de azt látjuk, hogy teljes gazdasági ágakra egész egyszerűen nincsen szükség, a visszaélések melegágyait jelentik. Jellemzően idős honfitársaink azok, akik kiszolgáltatottságuk és információhiányuk révén sokszor a hasonló cégek csapdájába kerülnek. Bizony, vannak azért konkrét ágazatok, cégcsoportok, azok képviselői, akikkel szemben egy egészen más szankciórendszerrel kellene fellépni.

Nem akarok irreális elvárásokat támasztani, nem akarom Magyarország Kormányától várni a teljes megoldást erre az egyébként világszinten még megoldatlan problémára. Azt ugyanakkor várom, hogy ezen alternatív eszközök tekintetében kezdjenek el gondolkodni. Amit pedig leginkább elvárnék, az a pénzügyi tudatosság szétterítése a teljes magyar gazdaságon belül. És ez nem megy úgy, hogy egy állami vezető vagy tisztségviselő, aki négymillió forint fölött keres,

kiáll és elmondja a magyar családoknak, hogy tervezék újra a költségvetést, és költsenek kevesebbet, mint amennyi a bevételük. Köszönjük szépen, bevétel hiányában igen nehéz lesz ezt a manővert keresztülvinni. Ez egészen egyszerűen úgy menne, hogy az alapfokú oktatásba, de a középfokúba mindenképpen úgy kell belevinni a pénzügyi tudatosságot, fogyasztóvédelmet, hogy onnan ne kerülhessen ki diák olyan állapotban, olyan szellemi, pszichikai állapotban, hogy adott esetben egy fogyasztói csoporttal, egy veszélyes pénzügyi befektetéssel őt megtévesszék. És ha ez az attitűd hatja át az egész társadalmat, azzal vittük keresztül a fogyasztóvédelmet akár termékek szintjén, akár a későbbi szankciók, retorziók szintjén, már ami a visszaélőket illeti.

Én erre bátorítanám tehát a kormányzatot amellett, hogy ahogy én ezt 2010-ben az esküm után megígértem, minden jó irányú javaslatban és javaslat tekintetében támogatni fogom önöket, amellet, hogy részletkérdéseken nyilván fogunk nagyon sokat vitatkozni. Köszönöm a figyelmet. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Most megadom a szót Nacsa Lőrincnek, a KDNP képviselőcsoportja vezérszónokának.

NACSA LŐRINC, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Z. Kárpát Dániel képviselőtársam azzal vezette föl, hogy részletkérdésekben sokat fogunk vitatkozni. Azt gondolom, hogy a felszólalása után nem fogunk sokat vitatkozni, sok mindenben egyetértettünk abban, amit ő elmondott. De ha már egy piacfelügyeleti vagy fogyasztóvédelmi napirendi pontot tárgyalunk, akkor így a vezérszónoki felszólalás előtt engedjék meg, hogy megköszönjem a fogyasztóvédelem munkatársainak azt a munkát, amit jelenleg a koronavírus-járvány elleni védekezésben tesznek. Hiszen rengeteg hamis termék, hamis ígéret, fertőtlenítőszer, koronavírus elleni gyógyszerek, vakcinák és egyéb termékek jelentek meg szerte a világon webshopokban, és így nyilvánvalóan Magyarországon is, és erre mindig nagyon határozott, a leg hamarabbi és legszigorúbb válasz született a fogyasztóvédelem részéről, ha meg büntető kategóriába, büntetőjogi kategóriába esett, akkor a hatóságok részéről, a rendőrség részéről. Úgyhogy azt gondolom, ezt a munkát is a mostani koronavírus-járvány-helyzetben szükséges megköszönni, hiszen ezáltal sok áldozatot, akik ennek bedőltek volna, mentettünk meg attól, hogy olyan terméket vásároljanak, amely nem az, aminek mutatja magát, vagy nem hat.

A másik szempont, amit szeretnék elmondani, hogy mi a KDNP-ben is, ezt Z. Kárpát Dániel képviselőtársam is tudja, sok alkalommal tettünk fogyasztóvédelmi javaslatokat, és például pont a termékbemutatók szigorítása, a csalo árubemutatók, termékbemutatók esetében a KDNP nevéhez fűződik, és itt jelentősen csökkentek a fogyasztóvédelemhez érkező panaszok a KDNP-s törvényi szigorítás után,

például az ingyenes juttatások reklámjainak megtiltása. És tény, hogy lenne igény még szigorításra, mert például a tetten érés nem a legegyszerűbb feladat, például a hatóságoknak. De már azzal beépítettünk védőgátakat, hogy nincsen helyszíni hitelközvetítési lehetőség, illetve sok olyan időkorlátbeli gátat is beépítettünk, ahol az embereknek van idejük átgondolni, hogy mit is szeretnének megvásárolni.

Itt szeretném fölhívni mindannyiunk felelősségére a figyelmet, hogy a fogyasztói tudatosságra helyezük a hangsúlyt, nevelésben, oktatásban és a kommunikációkban is mindannyiunk közös feladata, hogy fogyasztóilag is tudatos állampolgárok éljenek Magyarországon, mi is azok legyünk, és ezt a kommunikációkban is, példánkkal is hangsúlyozzuk, hogy a tudatosság mennyire fontos ezen a területen.

Alapvetően örömteli folyamatnak tartom azt, hogy az online vásárlások száma folyamatosan nő, hogy a webshopokból a magyarországi termékek, termelői termékek, és most nyilván a mostani napirendi pontnál nem élelmiszerekről beszélgetünk, hanem azon túli vagy abba a kategóriába nem eső termékekről, de hogy folyamatosan nő az online vásárlók száma. Én is a tavalyi karácsonyi időszakban megpróbáltam a lehető legtöbb ajándékot beszerezni az internet segítségével webshopokon, webáruházakon keresztül. Azt gondolom, hogy szerteágazó lehetőség nyílik most már erre Magyarországon, sok helyen megbízható tanúsítványokkal, titkosításokkal, tisztességes adatvédelemmel találkozunk, és ez egy nagyon pozitív változás az elmúlt vagy az azt megelőző évekhez képest, hiszen ez nyolc, tíz, tizenöt, húsz évvel ezelőtt még egy sokkal ingoványosabb talaj volt, és sokkal kevésbé állt meg mind adatvédelem, mind adatbiztonság területén. Az utóbbi három-négy év alatt kifejezetten sokat javult.

Nyilvánvalóan a GDPR megjelenése is hozzásegített ehhez, de mindenesetre azt látjuk, hogy az online vásárlások száma folyamatosan nő, ezért nyilvánvalóan első számú prioritás az online vásárlók, fogyasztók védelme is. Itt külön kihangsúlyoznám a gyermekek védelmét, a gyermektermékek, gyermekjátékok, gyermekek által felhasznált termékek veszélyességének a vizsgálatát. Ez egy olyan terület, ahol kifejezetten jól működik az európai uniós koordináció, és Magyarországnak nagy feladata van, hiszen több helyen vámhatárok vannak Magyarországon. Így mi nemcsak a magyar fogyasztókat védjük a beérkező termékek vizsgálata során, hanem az egész Európai Unió fogyasztói közösségét. Így az elmúlt években is több százezer veszélyes terméktől mentette meg a magyar fogyasztóvédelem mind a magyar társadalmat, mind pedig az európai uniós fogyasztókat. Azt gondolom, hogy ez egy fontos előrelépés.

Ezért nagyon fontos az információcsere, ami már eddig is működött, hiszen információcserevel láthattuk azt, ha valahol megjelent egy veszélyes termék, valamelyik hatóság, valamelyik európai uniós tagállami hatóság veszélyes terméknek minősített valamit, akkor az az információ rögtön szétküldésre került

az összes tagállamba, és ugyanúgy viszont, ha mi találtunk ilyet, akkor erről értesítettük a tagállami hatóságokat, illetve az Európai Uniót is. Azt gondolom, hogy az információcsere az az elmélyítése vagy az eggyel történő továbblépése üdvözlendő irány.

Az EU-s koordinációval kapcsolatban pedig nyilvánvalóan látjuk azt, hogy ezek a szigorítások jó irányba mutatnak, látjuk azt, hogy sokszor határozott, gyors fellépésre van szükség akár az önkéntes termék visszahívás esetében, akár radikális esetben veszélyes termék esetében a honlapblokkolás tekintetében. Hiszen sokszor van olyan, hogy az áruházból visszahívott termék fennmarad a honlapon, vagy éppen olyan, kicsit, hogy is mondjam, nem teljesen fehér webáruházak, a szűrkezőnában működő webáruházak különböző importtermékekkel próbálnak üzletelni, más országokban már visszahívott termékekkel próbálnak még valamilyen szintű nyereségre szert tenni, de ezáltal veszélynek tehetik ki a magyar fogyasztókat. Itt a határozott fellépés mindenképpen támogatandó.

Egyetértek fideszes és jobbkios képviselőtársammal is, hogy ez az irány, ami támogatandó, egyre nagyobb hangsúlyt kell helyezni az online fogyasztói tudatosságra és fogyasztóvédelemre, úgyhogy a mostani törvényjavaslatot is a KDNP frakciója támogatja. Köszönöm szépen.

(19.40)

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Most megadom a szót Szakács Lászlónak, az MSZP képviselőcsoportja vezérszónokának.

DR. SZAKÁCS LÁSZLÓ, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Ház! Sokat hallottunk ma a fogyasztóvédelemről, és ahogyan Z. Kárpát Dániel képviselőtársam is elmondta, bizony jó lett volna sok egyéb ügyben is egyébként a fogyasztóvédelemnek nagyobb szerepet vállalni, hamarabb szigorítani azokat az eljárásokat, azokat a követelményrendszereket, amelyeknek megfelelően lehet bizonyos termékeket, akár bizony pénzügyi termékeket is a magyar lakosság számára elérhetővé tenni.

Én azt gondolom, hogy nemcsak tanulsága van ezeknek az ügyeknek - az is, nagyon keserű a tanulsága ezeknek az ügyeknek -, hanem bizony kára is, ami ebben a pillanatban még rendezetlen kár, és igen, van olyan elsődleges fogyasztóvédelmi hatóság is, amitől egyébként többet várunk, ez az ügyesség, ahol még többet lehetne tenni olyan közérdekű keresetek indításával, amik meg tudják védeni a magyar fogyasztókat.

Én is azt gondolom, hogy érdemes ebben elmerülni, és főleg ebben a világban, ahol most már szinte digitálisan minden elérhető, továbbmegyek, most ebben a járványügyi veszélyhelyzetben általában minden csak digitálisan elérhető, bizony sokkal nagyobb lehetőség, illetve sokkal nagyobb szerep hárul a fogyasztóvédelem ezen területére is, és azt gondolom,

hogy meg fognak annyira változni a fogyasztói szokások, ami indokolttá teszi, hogy bizony ebben sokkal jobban el lehet mélyülni.

Mindazonáltal nemcsak a tanulságokat kell levonni, adott esetben pénzügyi szolgáltatók tekintetében, akár hitelintézetek tekintetében a károkat is enyhíteni kell. Én bízom benne, hogy egyszer ebben is majd partner lesz a kormány, és nemcsak azt fogják mondani, amit Matolcsy György mondott, hogy ő úgynevezett károsultakat egészen biztosan nem fog semmilyen ügyben kártalanítani. S bízunk benne, hogy egyszer majd a jegybanknál lévő forrásokat nem alapítványokba teszik bele mindenfajta kalandos úton, amelyek kalandos úton működnek, hanem azt ténylegesen a magyar pénzügyi kultúra növelésére, a magyar pénzügyi kultúrára való oktatásra fogják majd használni. Ez is a fogyasztóvédelemhez tartozik.

Az előttünk fekvő törvényjavaslat szerencsére szigorúbb fogyasztóvédelmi előírásokat ír elő, mint amilyenek korábban voltak, éppen ezért mi ezt támogatni fogjuk. Köszönöm szépen a megtisztelő figyelmüket. *(Szórványos taps az ellenzéki pártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Most megadom a szót Varju Lászlónak, a DK képviselőcsoportja vezérszónokának.

VARJU LÁSZLÓ, a DK képviselőcsoportja részéről: Elnök úr, köszönöm a szót. Tisztelt Ház! Elég sajátos helyzetben vagyunk, mert a végén valóban sok mindenben fogunk e törvény kapcsán egyetérteni, már csak azért is, mert az, hogy itt a jogharmonizáció eredményeként lehetőség nyílik arra, hogy a fogyasztók érdekében és egyébként a gyártók érdekében is közösen tudjunk olyan szabályozást hozni, ami világossá teszi a játékszabályokat, az azt gondolom, hogy helyes. Tehát induljunk ki abból, hogy önmagában ez a törvényjavaslat abba a kategóriába tartozik, ami támogatható, de a későbbiekben el fogom mondani, hogy nekem milyen fenntartásaim vannak.

Olyannyira mondom ezt, hogy mondhatnám, hogy egy lépéssel közelebb kerülünk az európai egyesült államokhoz azzal a megoldással, hogy igen, vannak olyan területek, amelyekben egyre inkább az Európai Unióban zajló koordináció és az abból származó közös tapasztalatok lehetőséget adnak arra, hogy további lépéseket tegyünk ennek érdekében. Ebbe beletartozik az, hogy a piacfelügyeleti elvek hogyan alakulnak, hogy a piacfelügyelet hogyan akceptálja és hogyan figyel a piacfelügyeleti tevékenység során arra, hogy a termékek mind az európai, mind pedig a hazai, ilyen értelemben a nemzeti elvárásoknak, szabályoknak megfeleljenek. Ebbe beletartozik természetesen az is, hogy a szankcionálásnál meghatározott lépésekről is kell beszélni.

Éppen ezért, amikor magát az ellenőrzést lefolytatják, hogy a minőségi tanúsítványnak, illetve az előírásoknak megfelel-e az a termék - ami nemcsak egy adott gyártmány, hanem akár egy pénzügyi termékről beszélünk -, ebből a szempontból, azt gondolom, ha ettől eltérnek, akkor az szankcionálható is legyen.

A szankciók meghatározása között szerepel, hogy a piacfelügyeleti hatóságok jogosultak olyan döntések meghozatalára, melyek a tartalmak törlésére vonatkoznak. Az internet közelében járó állami beavatkozások engem óvatossá tesznek, hogy mikor, hogyan és kivel szemben alkalmazzák, mert maga a kiindulópont - és a szankcionáláshoz szükséges eszköznek gondolom -; de az, amivel a Fidesz-kormány az elmúlt időszakban már próbálkozott, akár az internetkorlátozással, az bizony óvatossá tesz engem, hogy önök mikor döntenek úgy, hogy ráfognak valakire bármely hatóságon keresztül, hogy igenis ártalmas az, ami ott történik. És óvatossá tesz azért, mert az állam erejével avatkoznak be piaci folyamatokba - erre számtalan példát láttunk az elmúlt időszakban -, és ha ezt az eszközt is erre használják fel, akkor az bizony elfogadhatatlan.

Összességében véve még egy dologra szeretném felhívni a figyelmet, hogy a fogyasztóvédelem területén azt mindenképpen a hatóság megszüntetése és ilyen módon való kezelése...; ez további óvatosságra int bennünket. Képviselőtársaim el is mondták ebben meglévő, rossz tapasztalataikat, ezeket most nem kívánom megismételni.

Úgyhogy összefoglalva én egy jó irányba tett lépésnek gondolom ezt a törvényjavaslatot, de bízom benne, hogy itt államtitkár úr mondatai képesek lesznek arra, hogy megnyugtassanak mindenkit a tekintetben, hogy ezzel a lehetőséggel a fogyasztókat, a tudatos fogyasztó polgárokat segítő lépések irányába tesszünk újabb lépéseket, illetve célok érdekében, és nem pedig egy olyan eszközt adunk bárkinek, aki visszaél a helyzettel. Köszönöm szépen megtisztelő figyelmüket. *(Taps az ellenzéki pártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. A vezérszónoki felszólalásoknak ezzel a végére értünk. Most megadom a szót normál időkeretben Z. Kárpát Dániel képviselő úrnak.

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Egy kegyelmi pillanatban vagyunk, hiszen ez a vita biztos, hogy nem fog órákat elvinni az életünkéből, hogy aztán parttalan érvelést követően sehova ne lyukadjunk ki.

Egy dologra szeretném az államtitkár úr figyelmét felhívni még a válaszadás előtt. Évek óta felmerül itt közöttünk egy sajnálatos jelenség: a költségvetés benyújtásakor a Jobbik frakciója benyújt egy módosítót, miszerint a Fogyasztóvédelmi Hatóság és általában széles értelemben véve a fogyasztóvédelmi rendszer költségvetési támogatását legalább duplázzuk meg a korábbihoz képest, hogy eszközrendszer, saját laborhálózat szélesítése, minden olyan vívmány lehetségessé váljon, amely ezt a munkát megkönnyíti, és nyilván itt a személyi állományt illető fejlesztések - legyen szó a bértömeg növeléséről és bármely egyéb lehetőségről - rendelkezésre álljanak, és ez a módosító javaslatunk minden esetben elhasal, amellet, hogy az előirányzatban szereplő, fogyasztóvédelemre költött összeg és pénztömeg mennyisége nem változik a költségvetési vita végére.

Az az egy tiszteletteljes kérésem van, hogy ebben az évben egy olyan költségvetési tervezetet nyújtsanak be - most már nagyjából tudjuk, mikor fog ez bejönni -, ahol ez az összeg tisztességes mértékű, elégséges minden feladatra, és nekünk nem kell ezt a módosítót benyújtatnunk. Egészen biztos, hogy bár a költségvetés egészével kapcsolatban nem tudom ígérni, hogy támogatni fogjuk, de ha erre a területre több pénz, több forrás jut, az egész biztos, hogy elképesztően pozitív hozzáadékkal bír mindannyiunkra nézve. Köszönöm a figyelmet.

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Kérdezem, kíván-e még valaki hozzászólni ehhez a vitához. *(Nincs jelzés.)* Nem látok jelentkezőt, így megadom a szót államtitkár úrnak, hogy viszonvállással reagáljon az elhangzottakra.

SCHANDA TAMÁS JÁNOS innovációs és technológiai minisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Köszönöm mindenkinek a konstruktív hozzászólásokat. Néhány apróságot mondanék csak tényleg zárásként.

(19.50)

Nagyon remélem, hogy a törvényjavaslat nem az európai egyesült államok irányába mutat, mert akkor nehéz szívvel terjeszteném elő. Remélem, ilyen problémába nem keveredtem.

Tisztelt Képviselő Úr! Azt szeretném csak jelezni, hogy ez egy jó törvényjavaslat, amely valóban jogharmonizációs célú elemeket is tartalmaz, de semmiképpen nem az előképe az európai egyesült államoknak, hanem sokkal inkább arra mutat rá, hogy konstruktívan együttműködő nemzetállamok hogyan tudják egyébként összehangolni az intézkedéseiket. Erről szól ez a javaslat.

A másik, ami viszont fölmerült kérdésként, a honlapok blokkolásának a kérdése. Remélem, itt meg tudom nyugtatni a képviselő urat, hogy itt független hatóságok lépnek fel mint piacfelügyeleti hatóságok, és kizárólag csak a legvégső esetben, a fogyasztók védelme érdekében alkalmazzák ezt a szankciót, minden más egyéb lehetőség kimerítését követően. Remélem, hogy ez kellő megnyugtatás, és remélem, hogy az önkormányzatok is támogatja a fogyasztók érdekeit védő intézkedést, hiszen mindannyian abban vagyunk érdekelték, hogy ne tudjanak magyar emberek olyan termékeket vásárolni, amik egyébként alkalmatlanok a használatra, vagy nem felelnek meg az egyéb előírásoknak.

A pénzügyi tudatosságról is szó volt, ami meszszire vitt a törvényjavaslat eredeti céljától, de alapvetően azért abban egyet tudunk érteni, hogy a pénzügyi tudatosság további bővítésére szükség van, erről szól számtalan kormányzati program, többek között együttműködésben egyébként a Nemzeti Bankkal is, illetve az új Nemzeti alaptantervbe is jelentős új tartalmi elemek kerültek be ezen a területen.

Bízom abban, hogy ha alaposan tanulmányozzák a NAT-ot, akkor fölfedezik ezt benne, és egyébként ez is hozzájárul ahhoz, hogy a korábbi véleményektől eltérően támogatni is fogják.

Még egyszer engedjék meg, hogy megköszönjem a vitában elhangzott véleményeket, és zárásképpen arra kérem önöket nagy tisztelettel, hogy a benyújtott törvényjavaslatot támogatni szíveskedjenek. Köszönöm szépen megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük, államtitkár úr. Az általános vitát lezárom. A módosító javaslatok benyújtására csütörtökön 16 óráig van lehetőség.

Soron következik a **kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulásáról, valamint egyes kulturális tárgyú törvények módosításáról** szóló előterjesztés általános vitája a lezárásig. A kormány-előterjesztés T/10098. számon a parlamenti informatikai hálózaton elérhető. Bejelentem, hogy az előterjesztést nemzeti napirendi pontként tárgyalja az Országgyűlés.

Elsőként megadom a szót Fekete Péter úrnak, az Emberi Erőforrások Minisztériuma államtitkárnak, a napirendi pont előterjesztőjének.

FEKETE PÉTER, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára, a napirendi pont előadója: Tisztelt Ház! Az elmúlt években számos olyan változás történt, amely alapjaiban rendezte át a világunkat. A 2015-ös migrációs válság a saját kultúránk törékenységére és fontosságára irányította a figyelmet, a világvilágunk eddigi története pedig azt mutatta meg, hogy a globalizációnak nemcsak előnyei, hanem veszélyei is vannak, és hogy a tágabb értelemben vett nemzeti kultúra a mi immunrendszerünk.

Itt szeretném megköszönni a kulturális élet szereplőinek, művészeknek, azoknak az intézményvezetőknek, akik az elmúlt időszakban az országunkat, a nemzetünket ért kihívásra olyan módon tudtak azonnal reagálni, hogy a mentálhigiénés egyensúlyunk, a lelki egyensúlyunk fenntartásában az egészségügyi dolgozókkal, a rendvédelmi dolgozókkal egyenrangú módon vették ki a részüket. Köszönet innen a kultúra szereplőinek.

Annak érdekében, hogy a világ változásaira éreдемben reagálni tudjunk, hogy ne csak elszenvedjük, hanem alakítsuk is a jelenünket és a jövőnket, tehát a sorsunkat, a hazai kulturális életet is meg kellett és meg kell változtatnunk. Ha ugyanazt csinálnánk, mint eddig, ha ugyanúgy és ugyanazokkal az emberekkel tennénk mindezt, akkor más eredményt várni dőreség lenne.

A szűkebb értelemben vett kultúrában is mentális váltásra van szükségünk. Az elmúlt tíz évben a magyar politikai és gazdasági innováció sikeresnek bizonyult, a kultúrának is föl kell zárkóznia ehhez a folyamathoz. Ezt a munkát ezen falak közt kezdtük el, új alapokra helyeztük a nemzet szellemi bázisát. Ennek az új fundamentumnak van három rendkívül fontos

tételmondata. Kérem, engedjék meg, hogy ezeket a tételmondatokat felsoroljam. Sem a tudomány, sem a kultúra nem lehet az elit egy részének önlegitim monopóliuma. A második, hogy tudomásul kell vennünk, hogy az adóforintok nem alanyi jogon járnak. A harmadik, hogy bár elismerjük és tiszteljük a más kultúrákat és civilizációkat, nekünk mégiscsak a mi kultúránk a legfontosabb. Nem azért, mert jobbnak tartanánk magunkat másoknál, hanem azért, mert ez a miénk, ezt örököltük, ez a mi megtartóerőnk. Tehát a nyitott társadalom híveivel ellentétben ez a kormány a nemzeti kultúrában gondolkodik.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Változtatni ugyanakkor ma korparancs. Ezt sem csinálhatjuk hübelebalás módjára. A múlt században kipróbálták már rajtunk azt a módszert, hogy úgy változtassák meg a hazánkat, a nemzetünket, hogy a múltat végképp eltörljük, aztán láttuk, hogy nem vált be. Ezért nekünk úgy kell változtatnunk, hogy közben megőrizzük a legjobb hagyományainkat. Van rá előképünk. Klebelsberg Kunó bátorsága és rendszerszemlélete a példa. Az ő gondolatiságát megidézve mondhatjuk, hogy a kultúra területére minden bizonnyal igaz az, hogy nekünk ma itt nem az egymással vívott napi politikai csatákat, hanem a jövőt kell megnyernünk együttműködve, közösen.

Tisztelt Ház! A kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulásáról, valamint egyes kulturális tárgyú törvények módosításáról szóló T/10098. számú törvényjavaslat a kulturális kormányzat álláspontja szerint mérföldkőnek minősül a magyar kulturális szektor egészére nézve. Szándékaink szerint áramvonalasítjuk a kulturális intézményrendszert (*Derűtség a DK és az LMP soraiban.*), a valósághoz igazítjuk az elavult bérstruktúrát, így lehetővé tesszük a kultúrateremtők és kultúrahordozók munkája hozzáadott értékének a jutalmazását.

Engedjék meg, hogy a javaslatot két részletben ismertessem, külön a kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulásáról, külön pedig az egyes kulturális tárgyú törvények módosításáról szóló passzusokat.

Hölgyeim és Uraim! A kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulása kapcsán mindenekelőtt le kell szögezmem, hogy a kérdéskör nem új keletű, nem előzmények nélküli. A kultúráért felelős államtitkárság az elmúlt évben több alkalommal egyeztetett a béremelésre vonatkozó kormányzati törekvésekről. Ezen egyeztetések alkalmával a jogviszonyváltás kérdésköre, lehetősége is felvetésre került, kormányzati oldalról szinte minden alkalommal.

Az elmúlt közel 30 év alatt bekövetkezett, a munka világát érintő változások, az egyes hivatásrendek differenciálódása, az azokra vonatkozó speciális szabályozás jelentős mértékben kiüresítette a Kjt.-t, amely sok szempontból nem tudta követni a munkaerőpiaci és munkajogi változásokat, életszerűtlenné vált, és szétzöredezett szabályozást eredményezett. A Kjt. előmeneteli rendszere tehát több szempontból

kontraproduktív, nem a biztonságos életpályát nyújtja, hanem ezzel éppen ellentételesen hat.

Hogy ne mindig a könyvtárosokkal példálózak - elnézést kérek tőlük, hogy a múltkor egy ilyen példát mondtam -, muzeológus és muzeológus között is van különbség. Mi azt szeretnénk, ha megérné jó muzeológusnak lenni. Az a rendszer, amelyre javaslatot teszünk, ezt segíti elő. Jómagam is a kulturális intézmények világából érkeztem, így pontosan tudom, hogy hány és hány agilis, lelkes, a világot megváltani szándékozó és arra képes szakember cipeli béklyóját az intézményenként néhány, a közalkalmazotti lét leple alá húzódo, agilitását vesztett munkatársa tehetlensége okán. Vannak, akik ennél szigorúbban fogalmaznak, azt mondják, hogy beszéljünk egyenesen: minden olyan közalkalmazott, aki jelenleg alibizéssel próbálja kihúzni nyugdíjig, az olyanok a helyét és bérért foglalja el, aki motivált és jobban elvégezné, elvégzi a munkáját.

(20.00)

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Örvendetes, hogy Magyarország kormánya már 2010-ben felismerte, hogy az ország versenyképességének egyik záloga a tudásalapú gazdaság kiépítése. Ennek hatására mára egyre több olyan munkahely és új munkakör születik, amelyben a tudás és a magas hozzáadott értéke a főszerep. (*Arató Gergely: Miért építitek le a felsőoktatást?*)

A felmerések szerint a gazdaságilag fejlett európai országokban a GDP közel felét a tudásiparok adják. Átlagosan tíz új munkahelyből nyolcat a tudásiparban hoznak létre. Ez alátámasztja azt a megállapítást, hogy a Kjt. által biztosított közalkalmazotti foglalkoztatás feltételei - bértábla, pótlékok, előmeneteli rendszer - nem teremtik meg a humán erőforrással elérhető, fenntartható versenyelőny lehetőségét. A versenyelőny-elérés hagyományos eszköztára felett eljárt az idő. És hogy mennyire nem ördögtől való ez a gondolat, jól mutatja, hogy a szakma fű alatt erre már rég elkezdte az átállást. Az előadó-művészeti és közművelődési szcénában a munkavállalók több mint 70, a közgyűjteményi területen több mint 60 százaléka már nem közalkalmazotti státusban dolgozik. Tehát átlagolva az érintettek nagyjából kétharmada már rég meglépte azt a lépést, amelyért a kulturális kormányzatot most épp kárhoztatják egyes szakmai és politikai szervezetek.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! A kultúráért felelős államtitkárság az elmúlt évben több alkalommal egyeztetett a béremelésre vonatkozó kormányzati törekvésekről. '19 márciusában a Magyar Levéltárosok Egyesülete, az Országos Közgyűjtemények Szövetsége, a Kulturális Központok Országos Szövetsége, a Magyar Népművelők Egyesülete, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete, az Informatikai és Könyvtári Szövetség, a Magyar Vidéki Múzeumok Szövetsége, a Pulszky Társaság, a Petőfi Irodalmi Múzeum képviselőit személyesen én hívtam meg az irodámba, fogadtam őket, és hosszasan elemeztük a helyzetet.

Ezt követte '19 júniusában egy találkozó a Szakszervezetek Együttműködési Fórumával, Földiák András vezetésével. Decemberben ismét találkoztunk tágabb körben. Idén januárban és februárban kétszer leültünk az Országos Közszolgálati Sztrájkbizottság képviselőivel.

A sokszoros egyeztetés eredményeképpen összeállt egy problématerkép. Kérem, engedjék meg, hogy ezt a problématerképet, amelyet a szakvezetőkkel, a szakmai szervezetek vezetőivel közösen állítottunk össze, felsoroljam önöknek.

Elsődleges indok, hogy a közalkalmazotti bértábla a 2008. évtől nem változott. Ennek roppant negatív hatásai gyűrűztek be a kulturális ágazatba. A bérszínvonalat kizárólag a minimálbér és a garantált bérminimum formálja. Annak ellenére, hogy ezek összege évenként emelkedik - az elmúlt évek alapján átlagosan 8-8 százalékkal -, a bértábla változatlan-sága miatt a minimálbér és garantált bérminimum folyamatos emelkedésének kedvező hatása egyre kevésbé érzékelhető az ágazatban.

Jelentős bérfeszültséget okoz, hogy a bérek egybecsúsztak, azaz a differenciált illetménymegállapítás nem valósulhatott meg. A teljes munkaidőben alkalmazásban álló, kulturális területen közalkalmazottként foglalkoztatottak bérszínvonalához képest az egyes nemzetgazdasági szegmensek jelentős bérelőnnyel rendelkeznek. A versenyelőny kedvezőtlenül hat a közalkalmazotti karrier munkaerőpiaci versenyképességére, a munkaerő megtartásának képességére és az utánpótlásra.

A kulturális területen közalkalmazottként foglalkoztatottak jelenleg olyan előmeneteli és illetményrendszerrel szembesülnek, amely jelentős lemaradást mutat más humán ágazathoz képest. A fentiek következménye, hogy a humán erőforrás olyan mértékű elvándorlása jelent meg a szektorban, amely az egész országot behálózó kulturális intézményrendszer működését már-már veszélyezteti.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! A privátszféra elvitte a legjobb embereket. Nem tudják megfelelő módon kiemelni és megfizetni az intézmény vezetői a legjobb munkatársakat, és ennek az a következménye, hogy elvándorolnak a legjobbak a privátszférába. A fenti problémákat és negatív spirált a kulturális szektor képviselői jelezték az ágazati szakmai egyeztető fórumokon.

A kormány tehát jelen intézkedésével a szakmai szervezetek visszajelzéseire reagál, az Országgyűlés pedig évtizedes problémát orvosolhat a kulturális szféra tekintetében. Célunk, hogy a gyorsan változó piaci viszonyokra reagálni képes bérek kialakításával versenyképessé tegyük a szakterületet.

Tisztelt Ház! A fenti problémák megoldása a kulturális ágazat dolgozói közalkalmazotti jogviszonyának munkaviszonnyá alakítása, ezáltal az egységes jogállásuk és munkavégzési feltételek megteremtése, valamint az illetmény helyébe lépő munkabér kialakítása azzal a garanciális rendelkezéssel, hogy az érintettek összességében nem kerülhetnek kedvezőtlenebb bérhelyzetbe, mint amit a hatályos szabályozás

számukra jelenleg biztosít. Rendkívül fontos mondat-sor volt ez.

A törvényjavaslat hatálya valamennyi kulturális intézményben foglalkoztatottra kiterjed, így a központi költségvetési szerveknél, a helyi és nemzetiségi önkormányzatoknál, valamint az egyházi szervezeteknél foglalkoztatottakra.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Az Államkincstár adatai alapján az érintettek száma 2020. január 1-jén 18 936 főt jelent. Itt szükséges elmondanom, hogy az egészségügyi dolgozók és a pedagógusok után a közalkalmazottak jogviszonyváltásával párhuzamosan 2020-ban 6 százalékos béremelésről döntött a kormány. Ez több mint 5 milliárd forint többletforrást jelent a szektornak még ezekben a válságos időkben is. Egészen pontosan 2020. évben 5 103 630 740 forint-ról, és 2021. évtől beépülő jelleggel 5 645 628 426 forintot szánunk erre. Az EMMI-ben azon dolgozunk, és én személyesen is azért dolgozom minden erőmmel, hogy a lehetőségek függvényében további emelést sikerüljön realizálni a 2021. esztendőben. Itt fontos azt is hangsúlyoznom, hogy az érintettek összességében nem kerülhetnek kedvezőtlenebb bérhelyzetbe, mint amit a hatályos szabályozás számukra jelenleg biztosít.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! A jogviszony- és modellváltás előnyei közül az időkeretre való tekintettel csak néhányat sorolnék föl. A közalkalmazotti jogviszony átalakulásával és az ahhoz kapcsolódó béremeléssel rugalmasabb, a munkaerőpiac dinamikus változásait követni képes munkajogi szabályozás jön létre.

A munkáltató intézményvezetőknek szélesebb mozgástere nyílik, hiszen a bértáblához immár nem kötött foglalkoztatás a minőségi közfeladat-ellátás záloga lehet. A foglalkoztatottak egy igazságosabb, a tényleges szaktudásuk és befektetett munkájuk szerinti bérezéshez juthatnak hozzá. A jogviszony átalakításával a tudásalapú kulturális ágazatban a tudás, a képesség és a tenni akarás válik a legfontosabb társadalmi értéktermelő faktorrá.

(Az elnöki széklet dr. Hiller István, az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

Tisztelt Ház! A második, rövidebb részben csak pár mondatos indoklást nyújtanék egyes kulturális tárgyú törvények módosítása tárgyában: a köziratokról, közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény módosítása.

A GDPR szempontú módosítás mellett az Ltv. átfogó felülvizsgálatát a jogszabály hatálybalépése óta eltelt idő alatt történt jogszabályi és információtechnológiai változások, valamint az Ltv. alkalmazása során összegyűjtött tapasztalatok implementálása teszi indokolttá. Elsődleges cél a tudományos kutatás feltételeinek biztosítása, a személyes adatok publikálhatóságának az adatvédelmi szabályoknak való megfeleltetésével.

A másik ilyen változtatás a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény módosítása.

Cél, hogy a határon túli magyarok könyvtári ellátottsága szervezettebb keretek között valósuljon meg, másrészt erősíteni kívánja a vidéki életminőséget. Ennek eszközeként létrehozza a regionális hatókörű könyvtárak rendszerét, amelynek feladata többek között a határainkon túli magyarság könyvtári szolgáltatásainak támogatása, valamint a megyei hatókörű városi könyvtárak együttműködésének, ellátásának koordinálása.

(20.10)

Az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló 2008. évi XCIX. törvény módosítása megteremti a nem minősített előadó-művészeti szervezetek pályázati, valamint a közös működtetésű, önkormányzati fenntartású színházak állami támogatásának alapját, amelyek részletszabályainak meghatározására kormányfelhatalmazást tartalmaz a javaslat.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Kérem, engedjék meg, hogy tájékoztassam önöket arról, hogy a kultúráért felelős államtitkárság folyamatos, napi szintű kapcsolatot tart fenn a szakmai szövetségekkel, szakszervezetekkel. Én most is legalább két szervezettel tárgyalok egy nap, és mindent megteszünk annak érdekében, hogy azokat a módosító javaslatokat, azokat a konkrétan megfogható és valós javaslatokat össze- rendezzük, és a parlamenti eljárás keretében nyitottak vagyunk arra, hogy konstruktív javaslatokat befogadjunk.

Köszönöm a figyelmüket. Tisztelettel kérem a tisztelt Háztól a módosítások, illetve a törvény elfogadását. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Üdvözlöm önöket. Jó estét! Most a vezérszónoki felszólalásokra kerül sor. Elsőként megadom a szót L. Simon László képviselő úrnak, államtitkár úrnak, a Fidesz vezérszónokának. Parancsoljon!

L. SIMON LÁSZLÓ, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Nagyon kimerítő, részletes előterjesztői expozét hallhatunk Fekete Péter államtitkár úrtól, úgyhogy csak néhány ponton egészíteném ki mindazt, amit elmondott, hiszen a Fidesz-frakció egyetért az előterjesztésben foglaltakkal és az államtitkár úr expozéjában elhangzottakkal.

Mi az előttünk fekvő törvényjavaslat körül kialakult vitának a legfontosabb pontja? Az, hogy ezt mindenki, aki az elmúlt hetekben megszólalt pró vagy kontra ebben a vitában, nem lehetőségként látta, hanem bérkérdésként tálalta, azaz úgy állították be ezt a törvényjavaslatot, mint ha csak az lenne ennek a törvényjavaslatnak a kardinális része, hogy megmarad-e a közalkalmazottak bére, illetve a státuszuk az átalakulása után a kulturális terület dolgozói megfelelő bérezést fognak-e kapni.

Azt gondolom, erre megnyugtató és kimerítő választ kaptunk államtitkár úrtól: nemhogy az a szándéka a kulturális kormányzatnak, hogy az ágazatban dolgozók bére megmaradjon, hanem az is egyértelmű szándéka, célja, hogy a bérük folyamatosan emelkedjék, és a kormány az idei évre már összességében egy 5 százalékos béremelkedést ígért. *(Arató Gergely: 1 százalék már eltűnt?)* Annyira szeretném, ha Arató képviselőtársam végighallgatna. Megígérem, hogy én is végig fogom őt hallgatni. Alig vagyunk ebben a terebben, próbáljuk már meg egymást végighallgatni! Tehát a kormány már ebben az évben az ágazatban közalkalmazotti státuszban dolgozó, a munka törvénykönyve hatálya alá tartozó munkavállalóknak összességében átlagosan 5 százalékos béremelkedést ígér.

De tisztelt képviselőtársaim, valljuk be őszintén, ez a törvényjavaslat, amely előttünk fekszik, alapvetően nem a bérproblémákról és bérkérdésről szól, ez alapvetően szervezeti kulturális kérdésekről szól, és egy óriási nagy lehetőséget jelent az ágazat számára, ahogyan azt az előbb hallottuk Fekete Péter államtitkár úrtól is, hiszen ez az ágazat nagyon régóta versenyhátrányban van, nagyon régóta küzd olyan strukturális problémákkal, amelyek elválaszthatatlanok attól a bérszerkezettől, amely tulajdonképpen gúzsba köti az intézményvezetők kezét is.

Tulajdonképpen első ránézésre a közalkalmazotti bértáblához való igazodás biztonságát is jelent, hiszen az egy garantált szerkezet, ugyanakkor nincsen benne a közalkalmazotti bértáblában az a lehetőség, hogy az intézményvezető kellőképpen differenciáljon, hogy a minőségi munkát, a tehetséget, az ambíciót, a kimagasló kutatási képességet és tudást honorálja.

Nagyon érdekes dolog az, hogy a vitának nem a nyilvánosság előtt zajló részében, hanem a háttérben zajló részében intézményvezetők úgy szólalnak meg, hogy felhívják bennünket, elmondják, elmondják államtitkár úrnak, elmondják nekünk, kormánypartú képviselőknak, hogy örülnek ennek a törvényjavaslatnak, több mint tíz éve várják azt, hogy végre olyan törvény legyen az Országgyűlés előtt, amely biztosítja az intézményvezetők számára azt a mozgásteret, azt a tényleges vezetői kompetenciát, amit a közalkalmazotti bértáblához való igazodás nem tesz lehetővé. A jelenlegi rendszerben nincsen meg az a szankcionálási lehetőség, hogy azokhoz a dolgozókhöz képest, akik ugyan formálisan a munkájukat elvégzik, de ténylegesen jelentős teljesítménnyel nem rendelkeznek, azokat preferálja az intézményvezető, akik egyébként az intézményük szakmai munkájában kimagasló eredményeket érnek el.

Szerintem erről beszélt ma államtitkár úr is, hogy ez egy súlyos probléma a működés szempontjából, hogy egy intézményvezető nem tud differenciálni megfelelő módon. És már csak azért sem tud differenciálni, mert jelen pillanatban a legtöbb intézményben annak a 18 ezer dolgozónak, akiről beszélt államtitkár úr, a bére már el van térítve a törvény által megengedett módon a bértáblától. Tehát igazság szerint nincsen az a mozgásteret egy múzeumigazgatónak, egy

könyvtárigazgatónak, egy levéltár-igazgatónak, hogy azt mondja, aki egyébként kétszer többet teljesít, az jelentősen több bérhez is jusson. Tehát ez egy szervezeti kulturális kérdés.

Ez a magyar intézményrendszer olyan problémákkal küzd, a múzeumaink, a levéltáraink, a könyvtáraink, a művelődési házaink olyan problémákkal küzdenek, amelyekkel egyébként tőlünk nyugatabbra lévő országokban az intézmények és az intézményvezetők egyáltalán nem küzdenek. Például borzalmas nagy gond az, hogy Magyarországon egy intézményvezető több évre előre nem tud kötelezettséget vállalni, ezeket már rég kellene kezelnünk. Azok az intézmények, amelyek nonprofit kft. formájában működnek, ma sokkal szabadabb költségvetési mozgást engedhetnek meg maguknak, mint azok, amelyek az államháztartási törvény hatálya alá tartozva költségvetési szerv formájában végzik a munkájukat. Hát, hogy akar egy magyar nagy múzeum versenyképes lenni egy olyan európai intézménnyel szemben, amelyik, mondjuk, akár öt-hat vagy még több évre előre úgy tudja megtervezni a kiállítási programját, hogy kötelezettséget is tud vállalni, szerződéseket kötni, műtárgyakat kikölcsönözni, a műtárgyak szállítását leszervezni, és mindezt már időben kommunikálni a közönsége, a potenciális fogyasztó, néző, vásárló, olvasó, látogató közönsége felé? Ezek óriási nagy problémák, amelyeket mindenképpen orvosolni kell, és ebbe az irányba az első határozott, ugyanakkor nagyon jó lépés az, hogy a közalkalmazotti rendszert kivezeti erről a területről a kormányzat.

Én megértem azokat, akik évtizedek óta közalkalmazottként dolgoznak, és ez számukra biztonságot jelentett, hogy most izgulnak, most aggódnak, most vannak félelmeik, de mindabból, amit elmondott államtitkár úr, és mindabból, ami a kormánynak a szándéka, egyértelművé kell tennünk azt, és mindenki számára egyértelmű kell hogy legyen, hogy nincs miért aggódnuk azoknak, akik tisztességesen végzik a munkájukat, akik teljesítenek, akik szívüket-lelküket a magyar kultúráért teszik ki, akik éjt nappallá téve azért dolgoznak, hogy a magyar kultúra, a magyar művelődés ügye tényleg magas színvonalú legyen és jól működjön.

Gondoljuk végig, tisztelt képviselőtársaim, ha vannak olyan intézmények Magyarországon, ahol működik az a rendszer, amit most az állami és önkormányzati intézményeknél is be akar vezetni a kormányzat, akkor miért ne működhetne ez az állami és az önkormányzati szektorban? Ha megnézzük egy kicsit az egyházi levéltárakat, az egyházi könyvtárakat, az egyházi múzeumokat, ha megnézzük az alapítványi fenntartású kulturális intézményeket, ha megnézzük egyébként az önkormányzatok működtetésében, tulajdonában vagy az állam tulajdonában lévő, nonprofit kft. formájában működő intézményeket, ha megnézzük azokat az intézményeinket, amelyek részvénytársaság formájában működnek, és ahol a munka törvénykönyve hatálya alá tartoznak a dolgozók és nem közalkalmazottak, és jól működnek ezek az intézmények, szakmailag magas színvonalúan működnek, a

benne dolgozó szakdolgozók és egyébként a többiek is - hiszen egy jó intézményben nemcsak a szakdolgozók magas színvonalú munkájára van szükség - tisztességesen meg vannak fizetve, és működik ez a rendszer, akkor miért ne működhetne az állami alrendszerben is hasonlóképpen? Ez tulajdonképpen vezetői minőség, vezetői szabadság és intézményi kultúra kérdése, és mindezeket túl természetesen a megfelelő költségvetési háttérnek a biztosítása.

Olyan hangokat hallhattunk a sajtóban az elmúlt napokban, hogy ez azt jelenti, hogy majd elveszik az intézményektől a pénzt.

(20.20)

Nem veszik el az intézményektől a pénzt. Ráadásul összekeverik a dolgokat jó páran, hiszen az intézményeknek - gondoljanak az önkormányzati fenntartású művelődési házakra és könyvtárakra - a finanszírozásához az állam normatívát ad. A normatíva egyébként független attól, hogy hányan dolgoznak abban az intézményben, hiszen a normatívát lakosság-szám alapján a Belügyminisztérium költségvetésén keresztül biztosítjuk azoknak az intézményeknek, amelyeknek a fenntartása az önkormányzatok számára az Alaptörvényben és az 1997. évi CXL. törvényben rögzített kötelező feladat.

Hasonlóképpen az állam a központi költségvetési forrásból támogatja a vidéki múzeumi intézményrendszert, a volt megyei múzeumi intézményrendszer hálózatát, amelyek a települési önkormányzatok fenntartásába kerültek át 2013-ban. Az állam jelentős forrásokkal támogatja a magyar színházi struktúrát. Tehát ezek a támogatások nem fognak eltűnni. Attól, hogy a dolgozók, akik ezeknek a remek intézményeknek a fenntartásához járulnak hozzá, nem közalkalmazottként fogják végezni a munkájukat, attól még az intézmények állami támogatása nem lesz kevesebb. Nyilvánvalóan azt várja a kormány, és azt várjuk mi, parlamenti képviselők a fenntartó önkormányzatoktól, hogy az önkormányzati támogatás se csökkenjen, különösen azon intézmények esetében, ahol az állam céltámogatást ad, vagy ahol az állam normatív alapon ad finanszírozást az intézmények fenntartásához.

Kedves Képviselőtársaim! Vannak olyan intézmények, amelyek valamikor az állami alrendszeren belül működtek. Egy példát mondom önöknek, ilyen a Nemzeti Művelődési Intézet. A Nemzeti Művelődési Intézet ma nonprofit kft. formájában működik, és a székhelyét Budapestről Lakitelekre tett át. Elkészült a gyönyörű szép, új ingatlan, amely a Nemzeti Művelődési Intézetnek otthont ad. Múlt héten ott jártam, és megnéztem, fantasztikus körülményeket sikerült biztosítani a kollégáknak.

Ha ez az intézmény, amely korábban költségvetési szerv volt, és amelynek a dolgozói korábban közalkalmazottak voltak, ma magasabb színvonalon tudja elvégezni a munkáját, nem is a fővárosban, hanem vidéken, nonprofit kft. formájában, ahol a kollégák, a kiváló szakdolgozók ma a munka törvénykönyve hatálya alá

tartozó munkavállalók, akkor nem értem, miért aggódnak attól, hogy adott esetben ez nem működne más intézmények esetében, önkormányzati vagy állami fenntartású intézmények esetében.

De nézzük a volt szakszervezeti intézményrendszernek a megmaradt darabjait, a területi művelődési intézményeknek a művelődési házait, amelyek ma nagyon nagy mértékben járulnak hozzá a vidéki közművelődési intézményrendszer működéséhez. Ezek vagy alapítványi, vagy egyesületi formában működő intézmények. Az állam ezeknek a működéséhez is hozzájárul. Ők már nagyon régóta, hosszú évek, sőt mondhatom, évtizedek óta nem közalkalmazottak. És egyébként meg kell jegyezni, hogy az ő bérfejlesztésükhöz is az első Orbán-kormány járult hozzá '98 és 2002 között. Tehát ezt csak azért hozom példaként, mert ebből az is látszik, hogy nem csak a közalkalmazotti jogviszonyban dolgozó munkatársak bérfejlesztését lehet a központi költségvetésből támogatni. Tehát akik azt mondják, hogy a közalkalmazotti rendszer kivezetésével valójában a kormány egy felelősséget is elhárít, eltol magától, azoknak azt tudjuk mondani, hogy ez nem igaz, és példák sorát tudjuk mondani az elmúlt évtizedekből, amikor az állam ezeket az intézményeket, illetve a bennük dolgozó nem közalkalmazott munkatársakat is támogatta.

Mindaz, amit államtitkár úr elmondott a számokról, az nagyon fontos, mert látszólag nem sok ez a 18 936 fő, akik január 1-jén a Magyar Államkincstár adatai alapján a közművelődési, közgyűjteményi és az előadó-művészeti területen közalkalmazottként dolgoztak, de ez egy nagyon fontos rétege a magyar társadalomnak. Ez a 18 ezer fő, aki a magyar művelődési házakban, könyvtárakban, múzeumokban, levéltárakban, színházakban, állatkertekben, cirkuszban és a többiben dolgozik, nagyon fontos emberek, és az ő munkájukat nagyon meg kell becsülni. Éppen ezért fontos, amit hallottunk államtitkár úrtól, hogy közel 5 milliárd forintos és - pontosítok, mert 5 százalékot mondtam - 6 százalékos bértömeg-növekedés várható az idei évben a kormány ígéretei szerint.

Nézzük meg egy kicsit jobban a számokat, mert nem árt ezt kibontanunk. A közművelődésben 3234-en dolgoznak, az állatkertekben 212 közalkalmazott van, a közgyűjteményi területen, a könyvtárakban 6102, a múzeumokban 4871, a levéltárakban 859 közalkalmazott dolgozik jelen pillanatban. Az előadó-művészet terén 3659, a színházakban ebből 2919, a zenekaroknál 557, a táncegyütteseknél 183. Ezeknek a szummája adja azt a 18 936-ot, amiről államtitkár úr is beszélt. Fontosak számunkra. Nemhogy nem mondunk le róluk, hanem azt szeretnénk, ha minél jobb körülmények között végezhetnék minél magasabb szinten a szakmai munkájukat.

Én ugyanakkor azt is gondolom, hogy lesznek olyanok, akik egy átalakuló rendszerben nem szívesen fognak tovább dolgozni. De ez nyilvánvalóan az ő döntésük is, nem csak a munkaadóé vagy nem csak a kormányzaté. Mi abban vagyunk érdekeltek viszont, hogy az új rendszer, ami fel fog állni, az hatékonyab-

ban működjön, és anyagi értelemben is nagyobb megbecsülést adjon azoknak, akik valóban magas színvonalon végzik a munkájukat.

Összességében, tisztelt képviselőtársaim, én ezt az előttünk fekvő törvényjavaslatot lehetőségnek tekintem. Ebben óriási nagy potenciál van. Én, ha intézményvezető lennék, akkor úgy érezném, hogy végre fölszabadultam, végre megszabadultam egy béklyótól, és végre a saját intézményemben én tudok megfelelően a bértömeggel gazdálkodni, én tudom eldönteni azt intézményvezetőként, hogy ki az, aki arra érdemes, hogy adott esetben jutalmat kapjon, illetve a jutalmat most is el tudja dönteni az intézményvezető, de nagyobb bért kapjon.

Sokkal nagyobb szabadságot jelent az intézményvezetők számára ez az új rendszer, mint amit a közalkalmazotti törvény jelenleg biztosít az intézményvezetők számára. Úgyhogy arra kérem tisztelt képviselőtársaimat, hogy támogassák az előttünk fekvő törvényjavaslatot. *(Taps a kormánypartok soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Most megadom a szót Ander Balázs képviselő úrnak, a Jobbik képviselőcsoportja vezérszónokának. Parancsoljon!

ANDER BALÁZS, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Államtitkár Úr! Rossz a lapjárása a közgyűjteményi és közművelődési dolgozóknak. Ők nem a dzsókert húzták, mondjuk, Tiborcz vagy éppen Mészáros urakhoz hasonló módon, nekik egy Fekete Péter jutott. *(L. Simon László: Jaj! - Nacsá Lőrinc: Juj, juj!)* Igen, így van. És az a helyzet, tisztelt képviselőtársaim, ott a kormánypart pádsorokban, amiről önök itt beszéltek, béklyók, nem értjük. Tehát folyamatosan hallhatták önök is a közbeszólásokat talán, ha nyitott lenne a fülük a kritikára, hogy nem értjük, amiről beszélnek. Ezt a béklyót ki teremtette? Mi akadályozta meg önöket abban, amikor tíz éve kétharmados felhatalmazásuk van, hogy ezeket a béklyókat lerázzák, szétörjék, és egy olyan rendszert alakítsanak ki a közalkalmazotti jogállás megtartása mellett, ami ezeknek az embereknek a biztonságérzetét mégiscsak garantálná, és nem venne el tőlük számos olyan dolgot, amit most joggal féltének? Semmi.

Önök, ha kellett, akkor felülírták, átírták a sziklaszilárd Alaptörvényt. És akkor lehetne még azt is hozzatenni, hogy ha kell, felülírják a Szentírás tízparancsolatát, különösen a 7. és a 8. pontokra vonatkozóan. *(L. Simon László: Szakmai alapon.)* Ez a szakmai alap. Ugyanis nincsen pénz. Az a pénz, az a forrásmennyiség, ami ott kellene hogy legyen, és amire most olyan nagy mellénnyel hivatkoznak, az az 5 milliárd forint, az a 6 százalékos béremelés, azért hiányzik a rendszerből, mert önök nem rakták bele. *(Nacsá Lőrinc: Most rakjuk bele!)* Most, 12 év elteltével, kedves képviselőtársam - egyébként nyomjon gombot, aztán szólaljon föl -, 12 év elteltével belerakják a rendszerbe. Mondjuk, akkor a Budapest-Belgrád-vasút hazai szakaszának egy kilométerét jelentő összeget.

Gratulálunk! (*Tapsol.*) 18 936 kulturális dolgozó nagyon örül ennek a 6 százalékos béremelésnek. Ez a mézesmadzag még annyi sincs, mint amit egyébként a szakképzésben dolgozók orra előtt elhúztak, ott 30 százalékot kínáltak a közalkalmazotti jogállás elvesztéséért cserébe; itt 6 százalék.

Államtitkár úr, aki korábban kiváló bűvészként is dolgozott, jobb lett volna, ha most a cilinderből egy valódi ajándékot varázsol elő, nem pedig egy olyan gonosz bűvésztrükkre készül, hogy teljesen és nyomtalanul eltüntesse ezeknek a munkavállalóknak a közalkalmazotti státuszát. Nyilvánvaló módon mi ehhez nem fogjuk a nevünket adni, nem fogjuk elfogadni ezt a gyalázatos törvényjavaslatot. De akkor felmentem államtitkár urat valamilyen formában, ön csak egy varázslótanonc lehet - bocsánat! - a főmágus, villámló botú Semjén Zsolt mellett, aki kettő vadászatás közben, talán valahol fönn az egyik magaslesen éppen elővette a laptopját, megírta ezt a törvényjavaslatot, és benyújtotta. (*Derűtség az ellenzék soraiban.*)

(20.30)

Ez az, ami elfogadhatatlan, és mindaz, ami ezt az egészet köríti, az az egyeztetéseket nélkülöző, azt a társadalmi és szakmai párbeszédet nélkülöző... - tudom, államtitkár úr, hivatkozott rá, hogy megtörtént, és naponta két szervezet vezetőjével tárgyal. Viszont az egész szféra fel van háborodva, és követelik, hogy felejtsek el ezt, amit most benyújtottak. Különösen egy olyan helyzetben érthetetlen a dolog, amikor egy egész társadalom retteg a megélhetése miatt. Itt van az ország nyakán a koronavírus-járvány. Érthetetlen, hogy miért ebben az időpontban, miért pont most, miért pont így volt arra szükség, hogy ezzel az egészszel előhozakodjanak. Nem tudja megérteni Semjén Zsolt sem, hogy a közszolgálat a közérdek, a közös célok szolgálata, és ezek az emberek, akik ott hivatásszerűen üzik a mesterségüket, nem „fukszos” Józsi építőipari vállalkozó culágerai, akikre majd a munka törvénykönyve vonatkozhat. Hát könyörgöm, értsék már meg! Elképesztő! Ezek az emberek sok esetben annak az intelligenciának az utolsó bázisai, amelyek a vidéki Magyarországon megmaradtak. Mi nemzeti pártként azt mondjuk, hogy sokkal jobban oda kellene rájuk figyelni, és nem az ilyesféle javaslatok azok, amelyek majd ezt elősegítik.

Az egészet körbelengi valamiféle orwelli szürreális beszédmód is. Tudjuk, Orwell regénye, az 1984 egy szörnyű disztópiát fest föl, ahol a Nagy Testvér, ugye, mindenkire figyel. (*L. Simon László: Olvastuk!*) Igen, nagyszerű, államtitkár úr olvasta, akkor azt is tudja, hogy a nyelv is kifordult ott önmagából. Ennek van sokféle módja. Az egyik például, amikor a politikai korrektséget túltolják a röhejességig. Ez önökre nem jellemző - egy jó pont a részemről! Viszont a propaganda és az a feketét fehérnek, a fehéret meg feketének valló örületes hazudozás, az önökre fokozott mértékben jellemző.

Képviselőtársaim! Hadd idézzek akkor néhány dolgot, amit kiírtam; egyébként államtitkár úr felszólalásában is utalt ezekre. Kiemelten fontos a közszférában dolgozók megbecsülése. Igen, térjünk akkor vissza erre a 6 százalékra! Óriási megbecsülés! Tizenkét év után! Ugye, 12 éve volt alapbéremelésben részük! Aztán a tudás, a képesség, a tenni akarás válik az értékteremtés faktorává - mondta most is államtitkár úr. Miért, akkor eddig mi volt? Tehát úgy festik le ezt a dolgot, mint ha lennének a hedonista, egyébként buta tücskök a múzeumokban meg a levéltárakban, és vannak azért szorgalmas és innovatív hangyák is, és akkor ez a törvényjavaslat majd az utóbbi csoportot fogja felemelni és jobban támogatni. Elképesztő, és egyébként sértő arra a 18 936 emberre nézve is az ilyesféle beállítás! A foglalkoztatás nagyfokú biztonságát fogja eredményezni, aztán a bértáblához nem kötött foglalkoztatás a minőségi közfeladat-ellátás záloga lehet. Ez meg már a neoliberalizmus csimboraszója! Hát miről beszélünk? Ha Orwellt idéztem vagy őtőle hozakodtam elő példákkal, akkor ez a „duplalusznemjő” kategóriája. (*Derűtség a Jobbik, az MSZP és az LMP soraiból.*) Máshogy nem lehet minősíteni ezt az egészet. Bár azt tudjuk, hogy önök szerint a tudatlanság az erő. Ez a tudás- és értelmiségellenes politikájukból bizony sokszor kiviláglik. Lehet, hogy nem kell, nem kell bizony majd akkor, kedves Nacsa képviselőtársam, múzeum, nem kellene levéltárak.

Akkor mondom még valamit az 1984-ből, hadd örüljön! Tudja, mi az a prolitáp, hogyha olvasták? Mi az a prolitáp? Ugye, az az alkotás, kedves képviselőtársam, amit gépi segítséggel állítottak elő, és arra volt jó, hogy szórakoztassa az 1984-ben szereplő prolikat, illetve átmossa az ő agyukat, valahogyan manipulálja őket. Lehet, hogy ilyenre lesz akkor majd csak szükség az eljövendő Magyarországon, hogyha önök szerint alakulnak itt a társadalmi folyamatok. Mi viszont ebből nem kérünk.

Morálisan elfogadhatatlan volt az az egész, még egyszer mondom, ahogy ezt levezényelték. Az, hogy húsvét előtt csütörtök este, 19.45-kor megkapják az érintett szakszervezetek ezt az egészet, folytassák le a társadalmi egyeztetést, és akkor, ha van valami hozzáfűznivalójuk, akkor azt kedd reggel 8.30-ig szépen terjesszék be. Nem szabad ilyet csinálni! Felháborító! Mondom egyébként az egykori kollégák nevében is. Mielőtt képviselő lettem, tanítottam, szakközépiskolai tanár voltam, előtte pedig - az egyetem után - dolgoztam múzeumban is, van némi életből való kapcsolat a részemről is. Az a helyzet, hogy az a hurraóptimista hangulat, amiről önök itt beszámolnak, a területen dolgozó munkavállalók jelentős részére nem jellemző, és nem azért, mert ők - még egyszer akkor - valamiféle ilyen hedonista és mellette buta tücskök lennének, akik nem nagyon akarnak dolgozni. Nem! Egészen egyszerűen félnek, mert rosszak a tapasztalatok.

Sorakoznak a kérdések. Mi lesz a kiszámítható előmenetellel, a jubileumi jutalmakkal, a bérpótlé-

kokkal, a hosszabb felmentési idővel? Aztán, mondjuk, ha egy életpálya végén mégis úgy alakul a dolog, akkor a nagyobb végkielégítés könnyen elszállhat, és a foglalkoztatás biztonságával egyetemben ezek is elvesznek. Szóval, az a stabil munkajogi helyzet, amire ezeknek az embereknek igenis szükségük lenne, nem biztos, hogy biztosított lesz, pedig magasan kvalifikált értelmiségi emberekről van szó. Amit itt elővezettek, az bizony a neoliberális modell, ami jó lenne egy, a gyarmati elit meg az oligarchák által irányított banánköztársaságban, de Magyarországon nem. A politikájukból, hiába mondanak itt bármit, azért mégiscsak az világlik ki, hogy a neoliberális gyakorlatot követik, lásd multik támogatása. Vissza lehet motogatni, hogy mi volt 2010 előtt! Önök ezt megduplázták. Meg lehet nézni, hogy mi van a felsőoktatásban: ahová születéssel, ott maradsz, tehát a mobilitási csatornák bezárása, és most a közalkalmazottak megtaposása. 2015-ben egyébként még életpályamodellt ígérték. Hol van? Ez lenne az? Nem hisszük!

Az, hogy az ágazatban dolgozók 80-90 százaléka a garantált bérminimumon nyomorog, az nem fog megváltozni e miatt a törvényjavaslat miatt. Önök követik akkor ilyenformán azt a bokrosi axiómiát, ami szerint, ugye, Burundiban sincsen egyetem, mégis jól megvannak. Akkor államtitkár urak mondhatnák azt, hogy hát, az amazóniai yanomami indiánoknál sincsen múzeum meg levéltár (*Derűltég az MSZP és az LMP soraiban.*), mégis jól megvannak. De nem így van! Hát, azért itt vagyunk Európa kellős közepén! Ezek az intézmények a közös kultúrkinccseinket őrzik. Sokkal jobban meg kellene őket becsülni, és nem azt a metódust követni, amit Kóka úr valósított meg, illetve vallott be: nem kérdezzük meg a békákat, amikor lecsapoljuk a mocsarat. Most sem kérdezték meg ezeket az embereket, hogy mégis mi lenne erről az egész gyalázatról a véleményük. Vagy ott volt Parragh László, aki - amikor a közalkalmazotti jogállás kapcsán a szakképzésben dolgozóktól elvették mindent - valami olyan gyalázatot mondott, hogy a közalkalmazotti lét elkényelmesít, hátra lehet dőlni, mert úgyis megkapják ugyanazt a pénzt, mint ha teljes erőbedobással dolgoznának. Ez a szemem köpése azoknak az embereknek, akik vért izzadnak ezekben az ágazatokban! Tehát egy neoliberális, vegytisztán piaci fundamentalista felfogást tükröz, amiből mi a Jobbik részéről nyilván nem kérünk. (*Z. Kárpát Dániel: Úgy van!*)

Államtitkár úr! Ön is itt még talán kicsit bocsánatot is kért miatta, amikor azt mondta, hogy arra a könyvtárosra, aki nem dolgozik, nem lesz szükség, de akik majd maradnak, azok jó sokat fognak keresni. Hogyan fognak jó sokat keresni? Azt az iszonyatos bértömeg-növekedést mi nem látjuk. Kannibalizáló módon esetleg, hogy ha az egyik munkavállaló felzabálja úgymond a másikat, akkor talán fognak többet keresni, viszont a munka is jóval több lesz, ez pedig valósítható, hogy az egészséges a rovására fog menni. Még egyszer térjünk vissza ahhoz a 6 százalékhoz! Hogy ettől jóval többet fognak keresni, még messze nem fog megvalósulni.

A pénz kapcsán itt elő szokták hozni, Rétvári államtitkár úr is már a héten is jó néhányszor elmondta, hogy GDP-arányosan Magyarország mennyit költ a kultúrára. Nem fogok egyébként amiatt vádaskodni vagy a fejükre olvasni, hogy miért kapott olyan szép színházat Kaposvár. Somogy megyei vagyok, nagyon örülünk neki. Itt most a dolgozók bérééről van szó. Akkor maradjunk csak ennél! Ha állandóan a GDP-vel hozakodnak elő, akkor egyszer már nézzük meg, hogy GDP-arányosan mennyit költ Magyarország strómanokra meg oligarchákra. Azt hiszem, hogy jóval többet, mint ami ebben az összevetésben kimutatható lenne. (*Z. Kárpát Dániel: Úgy van!*)

Államtitkár úr! Úgy látszik, önöknek egyébként az olyan hatalmas bizniszek formájában is fontos, nagyon fontos a Kínai Kommunista Párt barátsága, mint például a felszólalásom lelegején felhozott Budapest-Belgrád-vasút ügye, amire ezermilliárd forintot fognak kiszórni.

(20.40)

Még egyszer, csak ízelgessük ezt az összehasonlítást, ezt az elképesztő és abszurd szakadékot, ami a kettő között, egy örült projektre kidobott, arra elfüstpölt százmilliárdos pénztömeg és a közművelődésben dolgozóknak megajánlott 5 milliárdos pluszforrás között tátong. Mi ezt nem tudjuk elfogadni, viszont azt szeretnénk, hogyha önök is megértenék, hogy könyvtár nélkül nincs esélyegyenlőség, és ezek a könyvtárak csak úgy fognak működni, hogy ha az ott dolgozók valóban a köz szolgájaként, nem pedig az önök cselédjeinek érezhetik magukat. Nincs nemzeti emlékezet múzeumok nélkül, és nincs hiteles nemzeti múlt levéltárak nélkül. És közművelődés nélkül sincs polgári kultúra, amely polgári kultúra nélkül Magyarország halmozottan hátrányos helyzetűvé nyomorodott régiói menthetetlenül el fognak sülyedni. Mi ezt féltjük. S kérem, engedjék meg, hogy ilyen alkalmakkor ezeket a félelmeinket elővezessük, mert számos nagyon rossz tapasztalattal találkozhattunk már az önök részéről. Nagyon szépen köszönöm a figyelmüket, és várom a válaszokat. (*Taps az ellenzéki oldalon.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Országgyűlés! Soron következik Nacsa Lőrinc képviselő úr, a KDNP képviselőcsoportjának vezérszónoka. Parancsoljon!

NACSA LŐRINC, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Államtitkár Úr! Megint itt fekszik előttünk egy törvényjavaslat, amelynek a vitájához úgy érkeztünk el, hogy azt előtte rémhírkeltés, hisztériakeltés és folyamatos hazugságok kísérték ellenzéki oldalról. Mielőtt még a törvény vitája egyáltalán elkezdődött volna, már az előtt önök telehazudták a sajtót, a magyar nyilvánosságot, és folyamatos hisztériakeltést folytattak. Jobbikos képviselőtársamnak csak annyit, hogy a Jobbiktól, a cipőkbe köpő

párttól és a kuruc.infós párttól nem fogadunk el kulturális kioktatást, köszönjük szépen nekik is. (*Ander Balázs: Volt következménye ezeknek!*) Hát hogyné!

Az előttünk fekvő törvényjavaslat egyik célja, hogy bérmodellváltást és szervezeti kultúrafejlesztést hajtsunk végre a kulturális intézményekben foglalkoztatottak körében. A bérmodellváltás eredményeképpen a művészeti szervezeteknél, a közművelődési intézményeknél és a közgyűjteményeknél a foglalkoztatottak a közalkalmazotti jogviszony helyett munkaviszonyban fognak tovább dolgozni. Nagyon fontosnak tartom, hogy azt fogjuk hallani majd az ellenzéki képviselőktől, és azt hallottuk a sajtóban az elmúlt napokban, amit L. Simon államtitkár úr is elmondott, hogy lehetnek félelmek, lehet bizonytalanságérzetük a kultúrában dolgozóknak, de szeretnénk őket megnyugtatni, hogy ez nem ellenük szól, hanem értük. Nem az a cél, hogy bárkit is elküldjünk, nem kell temetni a közművelődési intézményeket, nem kell temetni a levéltárakat, könyvtárakat!

Képviselő úr 15 percéből azzal az utolsó három mondattal egyetértünk, hogy ezekre az intézményekre nagyon nagy szüksége van Magyarországnak, és nemhogy meg kell tartani, hanem meg kell erősíteni ezeket az intézményeket, és ez a törvényjavaslat pont ezt szolgálja. Találtunk három mondatot az ön 15 percében, amivel egyet tudunk érteni, hogy ezekre az intézményekre nemhogy szükség van, hanem ezeket az intézményeket még meg is kell erősíteni. Erről van szó. Az a 18 ezer ember, akiről beszélünk, önök miatt kezdett el most félni, és mi szeretnénk őket megnyugtatni. (*Dr. Varga-Damm Andrea: Nem tőlünk, hanem tőletek!*) Önöktől, mert önök rémhíreket keltenek, önök hazugságokkal tömnek a fejüket. Pedig nem arról van szó, amit önök elmondanak, hanem arról van szó, amit államtitkár úr az expozéjában elmondott, hogy miért is került a tisztelt Ház elé ez a törvényjavaslat, és hogy szeretnénk szervezeti kultúrafejlesztést és bérmodellváltást a kulturális szervezeteknél.

A művészeti szervezeteknél, a közművelődési intézményeknél és a közgyűjteményeknél dolgozók nagyon fontos szereplők a magyar kultúra megőrzésében, fenntartásában, bemutatásában és továbbadásában. Innen is szeretnénk nekik ezt a munkát megköszönni és elismerni, hiszen köszönettel és hálával tartozunk az áldozatos munkájukért, mert elhivatottan, határozottan és a magyar kultúra, a magyar értékek érdekében végzik mindennap a munkájukat. Meg is érdemlik az anyagi megbecsülést a munkájuk elismeréseképpen.

A közalkalmazotti státuszról munkaviszonyba lépő dolgozók idén 6 százalékos béremelésben részesülnek. Ez a béremelés 2020. január 1-jétől visszamenőleg megilleti a státuszt váltó dolgozókat. S hogy Ander képviselő úrnak is félig válaszoljak, természetesen dolgozunk a további lépéseken, most csak az első lépés a 6 százalék. De dolgozunk a folyamatos további lépéseken is. Ez a béremelés több mint 5 milliárd forint többletforrást jelent a szektornak úgy, ahogy az már a napokban is elhangzott, hogy Magyarország a

kultúrára költött forrásokban éllavasnak számít azzal az 1,7 százalékkal, amit GDP-arányosan a kultúrára költünk. Ezzel az Európai Unióban éllavasnak számítottunk. Szerintem erre legyünk büszkék. Ezek után lehetnek vitáink a mai törvényjavaslatról, de arra legyünk büszkék, hogy 1,7 százalékot költünk GDP-arányosan a kultúrára.

Ez közös siker azokkal a költségvetésekkel, amelyeket ez a parlament fogadott el. Azt gondolom, hogy ez egy fontos elismerés. Tudjuk, hogy a 2008-as válság során a Gyurcsány-Bajnai-kormányok az élet minden területén elvettek, megszorítást hoztak, a nemzeti kormány pedig még a koronavírus okozta válság közepén is béremelést ad, és most is béremelésről tárgyalunk.

(Az elnöki széket Sneider Tamás,
az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

A közalkalmazotti státuszról munkaviszonyba lépő minden egyes dolgozó kedvezőbb helyzetbe fog kerülni, mint a jelenlegi állapota. A közalkalmazotti bértábla a kulturális dolgozók körében most kötött, merev előmeneteli rendszere feszültséget okozott ezekben az intézményekben, kontraproduktív is volt néhány helyen, és nem nyújtott életpályamodellt, s ami nagyon fontos, nem díjazza a teljesítményt, ezáltal nem versenyképes, nem motiváló, nem jutalmazó. Csinálhat Ungár Péter bárhányszor viccet itt a parlamentben a kulturális dolgozók teljesítményéről vagy motiválásáról, igenis lehet teljesítmény szerinti díjazásban részesíteni őket, igenis lehet egy motiváló bérezési rendszert fölépíteni, ha egy intézményvezető kap egy ilyen lehetőséget. S mindig hozzá kell tenni a másik oldalt is: ez nemcsak egy lehetőség, hanem egy felelősség is, amivel meg kell tanulniuk élni. Nekik is ki kell szakadniuk az eddig kicsit szűk kereteket szabó közalkalmazotti bértáblából egy nagyobb lehetőséget nyitó keret felé, és ezzel a lehetőséggel meg kell tanulniuk felelősen gazdálkodni, és meg kell tanulniuk élni azzal a pluszfelelősséggel, amit ez az új rendszer fog majd rájuk róni. Én azt gondolom, hogy az intézményvezetők szerepe ebből a szempontból is felértékelődik. Nemcsak szakmailag lehetnek jó vezetői az intézményeknek, hanem egy olyan bérezési rendszert tudnak majd kialakítani, olyan előmeneteli rendszert, olyan motivációs rendszert, ami nemcsak nekünk, hanem az egész magyar kultúra ügyének hasznos és igen produktív rendszere lesz. Ahogy mondtam, ezáltal a munkáltató intézményvezetőknek szélesebb mozgásteret nyílik, hiszen a bértáblához immár nem kötött foglalkoztatás a minőségi közfeladat-ellátás záloga lehet.

És sose felejtjük el, ahogy mondtam, a lehetőség mellé odatenni a felelősséget. Innen is kérem államtitkár urat, hogy időnként nézzük meg, hogy ezzel a felelősséggel hogyan tudnak élni az intézményvezetők, ki az az intézményvezető, aki tud jól élni ezzel a felelősséggel, s ha ez a rendszer kialakult, akkor osszuk meg a többi intézményvezetővel azokat a jó gyakorlatokat, amelyeket látunk majd kialakulni egy-egy

nagyobb intézménynél, hogy egy-egy intézményvezető hogyan is tudja kezelni ezt a helyzetet, hogyan él ezzel a lehetőséggel.

A jogviszony átalakításával a tudásalapú kulturális ágazatban a tudás, a képesség és a tenni akarás kerül majd előtérbe - azt gondolom, hogy ez fontos -, és válik a legfontosabb társadalmi és értékteremtő faktorrá. A munkajogi státuszváltás tehát egy versenyképes, a teljesítményt, a tudást elismerő és értékelő rendszert hoz létre, amelynek a működése demokratikusabb, decentralizáltabb és emberközpontúbb is lesz. Megszűnnek a bértáblával járó merev és bürokratikus kötöttségek, a munkatársakat ismerő, velük közvetlenül együtt dolgozó intézményvezető mozgásteret, döntési kompetenciája ezáltal megnő. Ezzel a dolgozók igényeihez alkalmazkodó, életképes, a döntéseket helyi szinten meghozó bérezési rendszer jön létre, amely értékelni tudja a valódi teljesítményt és az elhivatottságot. Ezt megérdemlik a kulturális intézményekben dolgozók. Ugyanakkor ettől függetlenül állami alkalmazottak maradnak, nem veszítik el a munkahelyüket, csak a munkajogi státuszuk változik kedvezőbb irányba. Nem a jogviszony megnevezése határozza meg a közösségnek tett szolgálat értékét. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok sorában.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Most megadom a szót Hiller István alelnök úrnak, az MSZP képviselőcsoportja vezérszónokának.

DR. HILLER ISTVÁN, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Mindenekelőtt szeretném megköszönni elnök úrnak, hogy lehetőséget biztosított arra, hogy elmondjam a vezérszónoki felszólalásomat.

Tisztelt Államtitkár Úr! Képviselő Asszonyok és Képviselő Urak! Formailag ez a törvényjavaslat a kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulásáról, valamint egyes kulturális tárgyú törvények módosításáról szól. De elgondolkodik az ember, tisztelt képviselők, hogy mi ez az elképesztő sebesség, mi ez a gyorsaság, mi az a törvényalkotói kényszeres akarat, amely néhány héten belül teljesen más sebességet mutat, mint amit néhány hónappal ezelőtt még gondoltak.

(20.50)

Azért mondom ezt, mert amikor a koronavírusról még nem beszéltünk, a kormány, mint minden parlamenti ülés előtt, benyújtott egy törvényalkotási programot. Ezt önök, a tisztelt többség nyújtotta be, nyomon követhető. Azt mondom önöknek, amit nyilván önök is tudnak, hogy ez a törvény ezzel a címmel, ezzel a tartalommal februárban még nem szerepelt az önök javaslatai között. A kormány benyújtott törvényalkotási programjában nem szerepelt az előbb idézett program, sem a törvény, sem ahhoz hasonlós. Mi van abban és miért van az - fel kell tenni a kérdést -, hogy most a járvány kellős közepén fontosnak,

megfelelő időben levőnek tartják, hogy ezt beterjesztik, miközben két hónappal ezelőtt, amikor, feltételezem, tudatosan végiggondolták, hogy mit akarnak tavasszal a magyar Országgyűlés elé hozni, ezt még nem gondolták? Mi van ennek a mélyén? Érdemes feltenni a kérdést, mert azt hiszem, a lényegét csak akkor értjük meg, ha ezt a kérdést feltesszük, nem egyszerűen kronológiailag, hanem a mélyére nézünk.

Először is, talán érdemes az érintettek véleményét figyelembe venni. Én is hallgattam államtitkár urat, hogy miféle megbeszélések voltak, megjegyzem, 2019-ben. Én viszont egy néhány nappal ezelőtti, ön által nyilván ismert állásfoglalást szeretnék idézni, amelyet az összes érintett szervezet együtt jegyez 2020. április 13-ai dátummal. Idézem: „Ilyen módon, hatástanulmány ismerete nélkül, veszélyhelyzetben, láthatóan toldozott-foldozott módon, hibáktól hemzseggő, szakmaiatlan, meggondolatlan törvényjavaslatot benyújtani felelőtlenség. Követeljük, hogy a fenti törvényjavaslat valamennyi, a közalkalmazotti jogviszony megszüntetésére irányuló rendelkezése kerüljön ki a kulturális tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslatból. Álláspontunk szerint a már több mint egy évtizede húzódó illetményrendezés kérdését nem szabad összekötni munkatársaink közalkalmazotti státuszának kérdésével. Budapest, 2020. április 13.” Az összes érintett szervezet, a levéltárosoktól, a könyvtárosoktól át mindenkiig.

Ha viszont ez ennyire egyértelmű, mert nem lehet mondani, hogy az érintett szervezetek félreérthetően fogalmaztak, akkor mégiscsak az előbb feltett kérdést kell valójában megválaszolni, csak hogy nem 2020-ban keresendő a valós magyarázat. Szeretnék idézni egy tanulmányból, amely az önök politikájának egészében meghatározó szerepet játszik, nyilvánosan ritkán, de akkor fontos személyek, fontos összefüggéseken emlegetik, és amely, azt gondolom, valódi magyarázat: „...a jövedelmüket a költségvetési újraelosztáson keresztül kapók igen magas aránya. Ezek a posztoszocialista klientúra tagjai.

Ezek a társadalomrészek nemcsak a költségvetést terhelik meg nagymértékben, de az újraelosztástól való függésük miatt az újraelosztás színvonalának változásaira és az ezzel kapcsolatos politikai ígéretekre is nagyon érzékenyek.” Az egyik oldalon állnak a polgári nemzeti rendszerváltók, a másik oldalon az előbb idézett posztoszocialista klientúra, akik közé az előbbi meghatározás szerint természetesen jelen törvényjavaslat érintett rétegei, szervezetei és tagjai tartoznak.

Az a helyzet, tisztelt képviselők és tisztelt államtitkár úr, hogy ez a gondolkodás messze nemcsak a kultúra területét érinti, csak most alkalmasnak látták az időt a járványveszély kellős közepén, amikor érthető okokból a figyelem más területekre összpontosul, legyen az például az élet védelme, a munkahelyek védelme, hogy akkor ezen a területen végrehajtás azt, amit egyébként ez az ideológus háromnegyed évtizeddel ezelőtt megfogalmazva, miniszterelnök úr 2014-ben Tusnádfürdőn kifejtve akar, aminek a mélyén az a gondolkodás van, hogy hogyan lehet, hogy

önök 2002-ben - nem tévedés a dátum - elvesztették a választást. Hogyan lehet megakadályozni, hogy ne történhessék meg még egyszer, hogy szabad és demokratikus választáson az önök táborával szemben állók kapják meg a kormányalakítás lehetőségét és nyerik meg a választást? Ebben igen nagy részben úgy gondolták, hogy ott követték el a hibát, hogy az akkor meghirdetett jóléti rendszerváltás programját, amit egyébként a későbbiekben megvalósítottunk, nem kis mértékben azok támogatásával tudtuk megvalósítani, akik az előbb említett célcsoport, az előbb említett ideológiai tanulmány része.

Ezért azt kell mondanom, hogy itt igazából csak felszínesen beszélünk kultúráról. Itt valójában egy előre megfontolt, tudatosan és következetesen végigvitt ideológiai, politikai törekvésnek a lecsapódásáról beszélünk, amelyet egyébként akkor kívánnak megvalósítani, mondom még egyszer, amikor bár azt az érintettek valóban egyértelműen és egyhangúlag visszautasítják, de a közvélemény figyelme érthető okokból nem erre a törvényjavaslatra összpontosul. Itt van az ellenzék felelőssége, az a felelős ellenzékiesség, amely egyébként más-más hangnemben, de erre felhívja a figyelmet, akár éjszakai órában kimondja a véleményét, és nem egyszerűen csak azt mondja, hogy a 6. § harmadik sorában változtassuk meg ezt a szót vagy vegyük ki, hanem rámutat, hogy mi ennek a tényleges alapja és célja.

Ennek a törvénynek a tényleges alapja és célja ugyanis nem más, mint amit egy másik alkalommal, az akkor miniszteri tisztséget viselő Lázár János 2016. június 5-én a Német-Magyar Ipari és Kereskedelmi Kamara rendezvényén kifejtett, idézem: „Történetesen a következő években mintegy 300 ezer alkalmazottal kellene csökkenteni a közsférában dolgozók létszámát.” Ebből most 20 ezerről beszélünk.

Ez az, amit valóban és alaposan át kell gondolni, mert egyébként az önök érvelésében itt valamiféle jobbító szándék, valamiféle versenyképesség-fokozás van, én meg azt mondom, hogy szintiszta politika. Önök ezt nem a kultúrában dolgozók, a közgyűjteményekben dolgozók életkörülményei és munkakörülményei javítása miatt, hanem politikai szavazóbázisuk növelése, illetve az önökkel szemben álló gondolkodók, pártok, személyek politikai bázisának csökkentése okán teszik meg.

Ha ezt az egészet belátjuk, akkor kell feltenni azt a kérdést, hogy egyébként valóban mennyire tartoznak egy körbe azok, akik itt érintettek, vajon valóban szakmai gondolkodás és megoldás-e, hogy a levéltárosokat együtt a művelődési házak dolgozóival öntik egy törvénybe. Egyébként, ha már ennél a társaságnál tartunk, minthogy életemnek nem egy évét töltöttem közöttük, azt hiszem, elmondhatom, hogy a szakmaiság, amit önök képviselnek, már akkor csorbult, amikor sikerült valami elképesztő módon már a nevüket megváltoztatni. Nincs Európában, tisztelt államtitkár úr, olyan levéltár, amelyet egyébként nemzeti levéltárnak hívnak. Nehogy félreértse, számomra szent szó a „nemzeti”, főleg akkor, ha megfelelően használják; például a dohánybolt esetében nem, egyébként

meg a levéltár esetében sem. Valamilyen oknál fogva az önök által is laboratóriumnak tekintett Ausztriában Österreichisches Staatsarchivnak hívják, magyarul: állami levéltárnak; de ha elmegy Itáliába és bemegy a firenzei levéltárba, azt Archivio di Stato di Firenzének hívják, magyarul: állami levéltárnak. A szakmaiság ilyen formalitásokban is csorbul. Ennél, ebben a törvényben pedig teljes egészében egy politikai törekvés az, amelyet önök megvalósítani kívánnak, egyébként szakmainak álcázva.

Nem látom, egyetlenegy módon sem látom, hogy milyen módon tudná a versenyképességet növelni ez a törvény.

(21.00)

És egyébként, kérem szépen, gondolkodjunk el együtt, hogyan kell mérni egy levéltáros versenyképességét! Én őszintén mondom önöknek, itthon és levéltárban sok-sok évet töltöttem kutatóként, sok-sok levéltáros ismerősöm, barátom, egykori tanárom, évfolyamtársam és egykori tanítványom van. Azt kell mondjam önöknek, hogy a piac fogalmait, a versenyképességet a középkori vagy kora újkori oklevelek olvasásánál nem fogják tudni érvényesíteni. Éntőlem nem lehet megrendelni reggel 9-kor, hogy el tudok-e olvasni 12 latin oklevelet 1641-ből, mert ez nem olyan tétel, hogy előre megrendelem és elolvasom. Van, amikor el tudtam olvasni 40-et, máskor meg hármat se! És ezt a tanítványaim és a tanárait is így gondolták, és azok a könyvtárosok... - az életem úgy alakult, hogy öközük születtem. Egyébként tisztességes dolognak tartom, hogy elnézést kért, mert helytelen volt, amit mondott, nem lehet a könyvtárosok teljesítményét úgy mérni, ahogy önök ebben a törvényben azt elképzelik, és amit ráerőltetnek. Sőt, úgy sem lehet mérni egy művelődési ház programszervezőjének versenyképességét, hogy majd aztán számadatok alapján megnézzük, hogy ezen a héten nem kilenc, hanem tizenegy rendezvényt szervezett. Szerintem ez így élet-szerűtlen. Ez így nem megy!

Érdemes aztán beszélni a mézről is, mert önöknek az a technikája, hogy a bizonytalanságot - mert egyébként igenis ez nagyobb bizonytalanságot hoz a munkavállalóknál, mint a jelenlegi rendszer - úgy kívánják kompenzálni, hogy több pénzt adnak. Egyébként ezt már az áldott emlékü iskolaállamosításnál is megtették. Tényleg, milyen jól sikerült, csak úgy szárnyal a magyar közoktatás színvonala! A Klebelsberg Központ kialakítása igazán jót tett a magyar közoktatásnak! Aztán a szakképzésnél csinálták, most egy számjegyre sikeredett ez a mézadag. Pedig amikor bevezették a kulturális pótlékot néhány évvel ezelőtt, akkor 25 százalékot ígértek pluszban. Na most, ebből ez a 6 százalék éppen csak hogy ízlik a madzag végén, mert egyébként azt kell mondjam, hogy ha az itt dolgozók 85 százalékának helyzetét figyelembe vesszük, a garantált bérminimumot, hozzáadva a kulturális pótlékot, és tegyük fel, hogy még egy nyelvvizsgapótlék is van, akkor a bruttó 230-240 ezer forint 6 százalékkal megugorva már 250 ezer körül van.

Ez nem elég méz! Az a helyzet, hogy nem kompenzálja azt a fajta biztonságfokozat-csökkenést, amelyet a törvény egészével előidéznek.

Ezért én azt javaslom, hogy fogadják meg a szakma véleményét. Nem lesz nagy meglepetés, mi ezt a törvényt nemhogy nem fogadjuk el, hanem elutasítjuk. A járvány idején betervezve ízléstelennek tartom. Ízléstelennek tartom! (Dr. Varga-Damm Andrea: Nagyon!) Ezért azt kérem, hogy ennek a szférának az ügyei rendezését halasszák a járvány utánra. Emlékeztessék önmagukat a béigért plusz 25 százalékra, és amikor „békeidő” van, akkor a szakmai szervezetekkel együtt itt az Országgyűlésben vitassuk meg. Addig ne! Mi ezt nem fogjuk elfogadni, és nem fogjuk megszavazni. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. (Taps az ellenzék soraiból.)

ELNÖK: Köszönjük alelnök úrnak a felszólalását. Most megadom a szót Arató Gergelynek, a DK képviselőcsoportja vezérszónokának.

(Az elnöki széket dr. Hiller István, az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

ARATÓ GERGELY, a DK képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Igazán nagy gaztetteket sötétben szöktet elkövetni, és úgy látom, hogy önök ehhez tartják magukat, éjszaka nyújtották be a törvényjavaslatot, éjszaka küldték ki egyeztetésre, és újra elintézték azt (Nacsá Lőrinc: Nem!), hogy a parlamenti rendszerbe is úgy kerüljön be, hogy egy várhatóan nagyon hosszú törvény után az éjszaka folyamán tárgyalhassuk. De emlékszik, államtitkár úr, ugyanígy voltunk a színháztörvénnyel is. Mondhatnám azt, hogy ennyire becsülik önök a kultúrát, hogy mindig ez kerül a napirend végére, de persze nem így van, persze nem így van! Önök nagyon jól tudják, hogy ezek politikailag vállalhatatlan, elfogadhatatlan és felháborító javaslatok, és azért rakják éjszakára, hogy hátha akkor kevesebb figyelmet kapnak.

De ez önmagában is botrányos, egy parlamenti demokráciában egy szektort ilyen súlyúan, ilyen módon átalakító javaslatot bizony komoly, megbecsült helyen úgy tárgyalnak, hogy a közvélemény ezt nyomon tudja követni. De hát szégyenletes az egész törvényjavaslat, én se dicsekednék vele az önök helyében, én sem merném a napvilágra vinni, teljesen világos ugyanis, hogy miről van szó.

Tisztelt Államtitkár Úr! Hát, én sem gondoltam, hogy vissza fogom sírni még egyszer L. Simon államtitkár urat, de mai nap ez megtörtént. Mert ő legalább próbált érvelni, próbált legalább valamilyen szakmai érvfeléket mondani! Amit ön itt elővezetett expozéként, hát, azt kell mondanom, hogy lenyűgöző volt a maga módján, de nem tartalmában és nem is politikai érveiben.

Klebelsbergre hivatkozni, aki egyébként az állami finanszírozású közkultúra kiépítésével tett többek között nagyon sokat ezért az országért, akkor, amikor

önök szétverik éppen az állami közkultúrát, az egészen elképesztő. Arról beszélni, hogy a múltat eltörölni egy olyan kormány államtitkáráként, ami tönkretette a magyar műemlékvédelem és örökségvédelem rendszerét, az megint csak elképesztő.

És tényleg ne haragudjon, államtitkár úr, de az, amit itt előadott az önök elképesztő egyeztetési hajlandóságáról, arról, hogy milyen nagyszerű egyeztetések voltak, és hogy ön milyen hasznos dolgokat hallott ott, hát, szeretném elmondani, hogy én azért reménykedem benne, hogy van még abban a minisztériumban néhány ember, aki megértette, hogy miről beszéltek a szakszervezetek. Kérje meg őket, hogy mondják el önnek! Nem azzal volt bajuk, hogy közalkalmazottak a kultúra dolgozói, azzal volt bajuk, hogy tíz éve nem emelték a bérüket. Azzal volt bajuk, hogy ma a közkultúra dolgozóinak egy jelentős része minimálbéren keres, kivéve azokat, akiket kiszerveztek közmunkásnak. Ugye, ezt a botrányt ne is hozzuk most ide, vagy ne is emlegessük föl!

Tisztelt Államtitkár Úr! Ön azt mondja, hogy most a jogszabályt majd a valósághoz igazítják. De ez a valóság ma a kultúrában, a kulturális bérek tekintetében, az a nyomorúság, az az, hogy elképesztően alacsonyak a bérek, hogy már a közszféra béreihez képest is elmaradnak a közkultúra és általában a kulturális terület bérei.

Én úgy látom, hogy az önök kultúrpolitikája a maga módján nagyon skizofrén. Van benne egy ilyen klasszikus ókonzervatív elem, ön is részletetett bennünket benne, amelyik szerint csak az a kultúra értékes, amelyikkel önök egyetértenek, csak az a nemzeti kultúra, a többi, ami önöknek nem tetszik, az nem nemzeti kultúra. És egyébként, amiből azt remélik, hogy propagandahaszon van, hogy fegyverként használható a politikai harcban, a kultúrának azt a részét próbálják szoros ellenőrzés alá vonni, közvetlenül irányítani.

Ugye, erről szólt a színháztörvény, erről szólt a Petőfi Irodalmi Múzeum története, erről szólt ez a bizonyos központosító törvény, amit csak félig vittek véghez, gondolom, a járványhelyzet idején majd visszajön még valamikor a kulturális alap átalakítása is, ha esetleg majd súlyosabb lesz a helyzet, és még inkább el lehet terelni róla a figyelmet, mert nincs kétségem róla, hogy azoknak a pénzeknek a megszerzéséről és közvetlen állami ellenőrzéséről sem mondtak le. Ez tehát az egyik terület. Ebben politikai hasznot látnak, ezen a területen önök politikai komisszárokat akarnak látni az intézmények élén, és közvetlenül ellenőrizni akarják őket.

És van egy másik terület, ez pedig lényegében az önök felfogása szerint mehet a levesbe, amiben nincsen politikai haszon. Mert ez a javaslat, amit önök beterveztettek, lényegében a közkultúrának mint olyannak a szétveréséről szól. Merthogy mi a legnagyobb értéke a közkultúrának? Azt hiszem, ebben nem fogunk újat mondani: a legnagyobb értéket ezen a területen az ott dolgozók jelentik. És az az egyébként nem jó vagy nem minden elemében jó közalkalmazotti törvény - amiről majd később beszélek -, ami

alatt ma ezek a dolgozók dolgoznak, ez legalább teremtetett egy biztonságot.

Azt kell mondanom, hogy elképesztő képmutató, hogy önök nyújtanak be határozati javaslatot az első szabadon választott Országgyűlés megalakulásának alkalmából, az 1990-es rendszerváltás alkalmából, önök, akik most verik szét Antall József egyik nagy művét, a politikától független, szabályozott és független, biztos közszolgálatot.

(21.10)

Ez elképesztő! Ez elképesztő! Azt kell mondanom, hogy ez méltatlan, és ugyanakkor pedig azt is el kell mondanom, hogy rendkívül súlyos károkat is okoz. Úgy látom tehát, hogy önöknek e mellett az ókonzervatív arca mellett van egy neokonzervatív, thatcherista arca is. Erről beszélt ön is, és erről beszélt L. Simon államtitkár úr is, hogy milyen jó lesz, ha majd itt megszüntetjük az állami gondoskodást, ha majd nem lesz közalkalmazotti szabályozás, ha majd itt lehet szabadon kirúgni a munkavállalókat, lehet szabadon elvenni az egyiktől a bért, és odaadni a másinak. Micsoda csodálatos lesz az a szabadság! Tényleg gratulálok önöknek! Akármelyik neokonzervatív politikus vagy közgazdász megnyalná a tíz ujját az állami rendszereknek ilyen típusú lebecsülése és leépítése mellett, a közszolgálatnak ilyen megvetése és szétverése előtt. Nem véletlen, egyébként elnök úr említette már a magyar szakszervezetek tiltakozását, nem véletlen, hogy az európai közszolgálati dolgozók szakszervezete is tiltakozik ez ellen a javaslat ellen, mert még ők is, onnan is világosan értik, hogy mi ennek a lényege.

Önök, akik 2010-ben a jó állam programjával léptek be, és a jó államot akarták megteremteni, még ha erről néha nagyon furcsa elképzeléseik is voltak, ma már ott tartanak, hogy csak rendőrállamra van szükség, csak ellenőrző államra van szükség, ami ezen túlmegy, ami értéket teremt, azt ki kell innen szerelni.

Ön azt mondja, hogy tudásgazdaság kell; mondja akkor, amikor egyébként a kormány néhány évvel ezelőtt még a munkaalapú gazdaság jegyében vette ki a pénzt a felsőoktatásból, tette fizetőssé nagyon jelentős részét, amikor a munkaalapú gazdaságra hivatkozva beszéltek nagyon sokan itt a parlamentben fideszes oldalról, hogy nem kell annyi egyetem végzett ember, nem kell annyi iskolában végzett, nem kell annyi érettségiző. Úgy látom, hogy ez Palkovics miniszter úr belépésével némiképp változott, ő mégiscsak a felsőoktatásból jött, egy picit többet ért ehhez.

De ha tudásalapú gazdaságot szeretnénk, ha már a kulturális gazdaság szót ön nem ismeri, vagy nem használja, akkor nevezzük így: annak az alapja is egyébként a szabad alkotás. Akkor van egyébként kulturális gazdaság, akkor van tudásalapú társadalom, ha vannak olyan műhelyek, amiket nem a napi piaci igények és nem az állami kézi vezérlés működtet. Ezek az autonómiák jelentik a motorját, a magját ennek a

típusú gazdaságnak, amit önök így vagy úgy, de föl akarnak számolni. Aki kell önöknek, azt államosítják, aki nem kell, azt pedig kirakják a hidegre, az majd éljen meg versenykörülmények között!

Legyen világos, ez a javaslat nem teremt semmiféle szabadságot a kultúra dolgozói számára, ez nem ismeri el az ő tudásukat, ez semmilyen módon nem tekinti értéknek az ő munkájukat. Ez a javaslat arról szól, hogy a kultúra dolgozói is olyanok, mint az autógyári munkások - őket is nagyon tiszteltem egyébként, és ott sem örülök annak, hogy ez a feltétel -, de ez a javaslat arról szól, hogy ugyanazokat a normákat akarják rájuk is alkalmazni, amiket egyébként olyan kegyetlenül és a munkásjogokat semmibe véve alkalmaznak a versenyszférában. Ez a javaslat arról szól, hogy ugyanolyan munkavállaló vagy, ugyanolyan lecserelíhető szerszám ebben a világban. De ez elfogadhatatlan! És legyen világos, ha van nemzeti érdek, akkor az alapvető nemzeti érdek, hogy a kultúra, az oktatás, a tudomány világa ne ezek szerint az elvek alapján működjön, akkor az alapvető nemzeti érdek az, hogy ezek autonóm módon és biztonságban tudjanak működni. Ez az, amit ez a javaslat meggyaláz, tönkretesz és veszélybe sodor.

Ön azt mondja, hogy elmennek a versenyszférába, államtitkár úr mondta, hogy elmennek a versenyszférába a legjobb szakemberek. Ezután még inkább el fognak menni! Az a lényege a közszolgálati modellnek, hogy egyébként versenyképes fizetést nem mindig tud adni a közszolgálat, viszont tud adni egy kiszámíthatóságot, biztonságot. Ez nem indok arra és nem mentség arra, hogyha tönkreteszik a közszféra béreit, félreértés ne essék, de természetesen egy-egy piaci projekt, egy-egy jól futó akár kulturális vállalkozás jobban tud egy időszakban fizetni, de az a modell lényege mindenütt, hogy a közszolgálat stabil, biztos, kiszámítható életpályát biztosít. Ne haragudjanak, de azt mondani, hogy a közalkalmazotti státusz nem teremt életpályát! Ez igaz, önmagában nem teremt életpályát, de hogy a munka törvénykönyve alapján lévő státusznak aztán köze nincs az életpályához, az biztos. Ott aztán nincsen életpálya, ott egyébként ugyanazok a szabályok vannak, mint a bolti eladóknál vagy éppen a kalauzoknál a vonaton; ott egyébként nem, mert a MÁV-dolgozók egy kicsit jobban védettek, szerencsére, még, amíg önök meg nem szüntetik.

Szóval, visszatérve erre a dologra, azt szeretném mondani, és azt szeretném nagyon világossá tenni, hogy önök vagy nem tudják, hogy miről beszélnek, vagy szemenszedett módon hazudnak. Döntsék el, hogy ebből melyiket vállalják. Legyen világos, a közalkalmazotti bértábla nem azt jelenti, hogy többet nem lehet fizetni, a közalkalmazotti bértábla nem azt jelenti, hogy évekig nem kell bért emelni. Épp ellenkezőleg, a közalkalmazotti bértábla, ha jól alkalmaznák, az arról szólna, hogy van benne egy garantált indexálás, és egyébként arról szólna, hogy az egy minimumot jelent. Önök azt mondják, hogy kapjanak az intézettől több lehetőséget, hogy elismerjék a többletmunkát? Az helyes. Akkor adjanak nekik több pénzt!

Akkor adjanak olyan bérkeretet nekik, azt a bizonyos normatívát emeljék meg úgy például, amelyik a közszféra intézményeinek egy részére vonatkozik, hogy abból lehessen differenciálni, de ne lefelé, hanem fölfelé, többletmunkát lehessen elismerni, mert egyébként az az igazság, önök azt mondják, hogy mert az alkalmatlan dolgozót se lehet kirúgni.

Én nem tudom, hogy gondolkoznak önök a kultúra dolgozóiról. Egyébként én nagyon keveset ismerek közülük, vagy talán egyet sem, akire ez ráillik, de a közalkalmazotti törvény alapján is meg lehet válni attól, aki nem végzi el a munkáját. *(L. Simon László: Csak nagyon nehezen.)* Csak nem erről van szó, drága Simon képviselő úr, nem erről van szó! Arról van szó, L. Simon képviselő úr, hogy az intézményvezető, akit nagyon gyakran már lecseréltek az elmúlt években, az nem tud más szempontokat érvényesíteni, mint a munkavégzéssel kapcsolatos szempontokat. Azt elhiszem, hogy van olyan, hogy önnek elmeséli, ez milyen súlyos panaszt okoz, hogy ő egyébként személyes vagy éppen esetleg politikai ok miatt nem akar együtt dolgozni valakivel. Ez a javaslat többet között a további politikai tisztogatások előtt is megnyitja a terepet a közszféra területén.

A közalkalmazotti törvéynél mégiscsak bizonyítani kellett valamilyen módon a kötelességszegést, most már nem kell, munka törvénykönyve van, lényegében minden gátlás nélkül bárkit ki lehet rúgni, akit önök megrendelnek az intézményvezetőktől, és akik erre kaphatóak. Szerencsére az intézményvezetők nagy többsége nem ilyen, de biztos vannak ilyenek, akik az államtitkár úrhoz vagy a képviselő úrhoz szaladgálnak feljelenteni a saját kollégáikat és erősebb eszközöket kérni velük szemben. *(L. Simon László: Hogy feljelentik a kollégáikat?! Szégyen!)*

Összefoglalva tehát azt tudom mondani, tisztelt Ház, tisztelt képviselőtársaim... *(L. Simon László: Szó nincs erről! Ez szégyen! - Nacsá Lőrinc: Szégyen!)* Az az intézményvezető, tisztelt képviselő úr, aki nem képes vezetői eszközökkel a saját intézményét irányítani, hanem állami hatalmat kér, ahelyett, hogy vezetne, az az intézményvezető, azt kell mondanom, hogy nekem nem ez az ideálom egy kulturális intézmény vezetőjéről, hadd fogalmazzak így. Végül azt szeretném mondani, tisztelt képviselőtársaim, és szeretném megerősíteni, amit Hiller miniszter úr mondott, hogy gyalázatos, felháborító és aljas, hogy ezt a javaslatot veszélyhelyzet idején, a koronavírus-járvány idején hozzák ide, akkor, amikor számíthatnak arra, hogy a közvéleménynek talán kevesebb figyelme fog erre a dologra jutni, és amikor számíthatnak arra, hogy az érintettek sem tudják megszervezni hatékonyan az ellenállásukat.

Én azt tudom mondani önöknek, hogy mindent el fogunk követni azért, hogy ez a javaslat olyan figyelmet kapjon és olyan megítélést kapjon, amelyet megérdemel, és az sokkal rosszabb annál, mint amit önök nekünk az előbbieken mondtak, hogy mi hergeljük föl a köztisztviselőket, a közalkalmazottakat. Nem mi hergeljük fel őket, önök hergelik föl őket, ez az aljas, tisztességtelen eljárás hergeli fel őket. Az hergeli fel

őket, hogy meg akarják szüntetni a foglalkoztatásuk biztonságát, és az hergeli fel őket, hogy önök lebecsülik és leértékelik azt a szolgálatot, amit a nemzetnek tesznek. Ez az önök szégyene, és mi mindig ki fogjuk mondani azt, hogy ez szégyen. Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki padosorokban.)*

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! Ungár Péter képviselő úr, az LMP képviselőcsoportjának vezérszónoka a következő felszólaló. Parancsoljon!

UNGÁR PÉTER, az LMP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Ház! Én is szeretném a törvény betervezésének körülményeivel kezdeni a felszólalásomat. Azt most már elmondták ellenzéki képviselőtársaim, hogy egy húsvéti hétvégét adtak a szakszervezeteknek, hogy a véleményüket kifejtsék erről a törvényről. Erről államtitkár úr a Hír Televízióban azt mondta, hogy azért történt ez csupán egy hétféle alatt, mert húsvétkor érnek rá az emberek arra, hogy otthon olvasgassanak.

(21.20)

Ezt így a koronavírus-járvány közepén egy kicsit szerintem ízelejünk és gondoljuk végig. Az a helyzet, hogy ha jól tudom, a húsvét nagyon sok embernek egy spirituális ünnepet jelent, amikor általában a családdal van, és hitéletet él, nem pedig arra szánna egy szakszervezeti vezető ebben az esetben ezt a négy napot, hogy egy olyan törvényjavaslatot olvasson el, amelyet önök éppen így akarnak betervezni. Tehát finoman szólva ez az ön mondása nem volt teljesen összhangban azzal, hogy a kormány önmagát kereszténydemokratának tartsa, és akkor az első eufemizmust el is sütöm itt a felszólalásom során.

Továbbmegyek, itt elmondták, hogy önök ki mindenkiel konzultáltak, nagyon sok szervezet elhangzott; ugye, a KKDSZ nem, pedig ők az ágazati szakszervezet. Lehet nem szeretni a szakszervezeteket, sőt Rétvári államtitkár úr a válaszokban el is mondja, hogy csak a szakszervezeteket nem tetszik ez a törvény, mert az ő működésüket veszélyezteti, ami, szeretném elmondani, amúgy probléma, ha veszélyezteti egy szakszervezet működését, hiszen a szakszervezet egy nagyon fontos vívmánya annak a keresztényszociális jóléti államnak, amiről Nacsá Lőrinc olyan mélyen és sokat tud. De az a helyzet, hogy ezen túlmenően a szakszervezet még azért van, mert képviseli azokat, akik a szakmában dolgoznak. Ezzel a szervezettel nem tudták ezt a ráadásul a bérezésről és a munkakörülményekről szóló törvényt egyeztetni, pontosan azért, mert tudták, hogy nem tud olyan szakszervezet lenni a világon, aki ebbe beleegyezne.

Az a helyzet, hogy azért így terjesztették be - hiába ezek a hagymázos mondatok, hogy ön mindenkiel egyeztetett, aki a Föld bolygón megjelent -, mert tudták, hogy ha ennek rendes ágazati egyeztetése lett volna, akkor mielőtt betervezik, már kiállt volna mindenki, aki valaha dolgozott ebben az

ágazatban, és ellene szólalt volna meg. Ha önök annyi intézményvezetőt ismernek, akik ennyire szeretnék, hogy ezt bevezessék, hol vannak ők a Hír TV-ből, hol van a nyílt levelük a Magyar Nemzetből, hol vannak ezek az intézményvezetők? Mert a képzelt intézményvezető nagyon érdekes, meg biztos, hogy nekem is voltak képzelt barátaim fiatalkoromban, de ez nem biztos, hogy egy törvénynél indoklást jelent.

A betérjesztés módjához még azért azt tegyük hozzá, hogy itt most vitázunk erről, ahányan vagyunk, ennek ellenére nem gondolom, hogy a kultúrához méltó dolog az, ha valakik a járványhelyzetre való tekintettel, akik a magyar kultúrával foglalkoznak, azt kérik, hogy halasszák ezt el a veszélyhelyzet végéig, akkor maguk annyit nem tudnának mondani, hogy rendben. Ezt az eleganciát - az elegancia, én úgy tanultam, egy fontos polgári erény - egyszer gyakorolhatnák, és akkor lehetnének elegánsak a kulturális dolgozókkal, és újra megtárgyalhatnánk akkor, amikor például lehetőségünk lenne a karzatra ültetni őket, hogy megnézzék személyesen, és a szemükbe nézzenek, amikor ezeket elmondják.

Az a helyzet, hogy voltak állítások, amelyek az önök részéről véleményem szerint nem voltak teljesen ténszerűek; kettes számú eufemizmus. Az a helyzet, hogy a bértábla fölfelé nyitott volt mindig is, tehát lett volna lehetőségük bért emelni, hiszen voltak olyan közalkalmazotti jogállások, ahol a kormány-többség bért emelt. Ebből következően itt is lehetőség lett volna, de ez nem történt meg ezt a 6 százalékot leszámítva, ami az átlag kulturális dolgozónál, aki a garantált bérminimumnál nem keres többet, 8500 forint, csak hogy nominálisan is mondjuk el.

Az a helyzet, hogy azért nem tud egy intézményvezető most bért emelni, mert a bértömeget nem tudja mozgatni, és a bértömegebe nem fér bele. Ráadásul nagyon sok önkormányzati fenntartású ilyen intézmény van ezek közül, amiről beszélünk. Az elmúlt pár hetet, amit önök az önkormányzatokkal eltöltöttek, amikor leginkább a forrásmegvonásról volt szó, nem valószínű, hogy az önkormányzatoknak most több forrásuk lesz bérkiegészítést adni ezeknek az embereknek. Tehát azt mondani, hogy nem volt béremelés úgy, hogy az egyikfajta fenntartótól a körülbelül ezelőtti meg azelőtti törvénnyel önök elvonnak pénzt, az kicsit azért faramuci.

Itt elmondta mind a Fidesz vezérszónoka, mind pedig államtitkár úr, hogy hány százalékban ki már nem közalkalmazott. Az a helyzet, hogy a közgyűjteményi dolgozók 90 százaléka közalkalmazott. Tehát ez leginkább a közgyűjteményi dolgozókról szól, és az ő számukra káros ez a törvény. Lett volna lehetőség - én végigolvastam az 1992-es vitát, amikor a közalkalmazotti jogállás bevezetésére került. Akkor volt szó a kulturális dolgozókról. Nagyon érdekes, mindenkinek ajánlom, ha van szabad ideje, megnézni, hogy akkor éppen ki mit mondott, erre még visszatérek. Ott az volt az eredeti gondolat, hogy ha az A/1-es minősítés minimálbért kap, akkor onnan végzettségi és előmeneteli alapon meg lehetett volna

egy életpályamodell-szerű, akkor még értelem-szerűen ezt a szót nem használták, de meg lehetett volna egy életpályamodell-szerű dolgot csinálni a kulturális dolgozóknak. Ez is volt az Antall-kormány szándéka, értelem-szerűen nem tudták megtenni, hiszen a gazdasági helyzet olyan volt, amilyen.

Szeretnék itt egy zárójelet nyitni, hogy a '92-es közalkalmazotti törvény ellen a Szabad Demokraták Szövetsége és ifjúsági szervezete, a Fidesz érvelt. Úgy látszik, önök nem változtatták meg azóta az álláspontjukat. Üdvözlöm önöket az SZDSZ-szel egy állásponton.

Az a helyzet, hogy az életpályamodellről még beszéljünk egy kicsit, hogy miért nincs a kulturális dolgozóknak életpályamodellje. Szerintem ez az életpályamodell 2015-ben még a Fidesz-kormány által lett megígérve. Hol van az életpályamodell? Erre válaszoljanak! A kulturális dolgozók életpályamodellje, amit 2015-ben megígérték, hol van? Miért nem azt terjesztették be négy nap alatt? Miért nem az volt ilyen sürgető a nemzeti kultúra védelmében elmondott hagymázás mondataik mellett? Azt miért nem lehetett betérjesztetni? Oké. Remélem, hogy erre még a válasz megszületik.

Szeretnék egypár mondatot mondani az államtitkári expozé kapcsán. Az, hogy ennek a törvénynek az expozéját a 2015-ös migrációs válsággal kezdő, meglehetősen lecsökkenteni a szikár szakmai vita lehetőségét; ez a harmadik eufemizmus. Ugyanis sok mindent biztos befolyásol a 2015-ös migrációs válság, a kulturális dolgozók közfoglalkoztatotti státuszát és bérhelyzetét még nem látom be, de lehet, hogy ez az én ideológiai alulképzettségemből fakad. Inkább úgy érzem, hogy ön ezt elmondta, mint amikor vannak különböző politikai oldalak, ahol vannak ideológiai jellegű események, amit mindenbe bele kell tenni. Talán egy kicsit többet érdemelt volna ez a vita, mint hogy ön innen indítson.

A mentális váltás - amit szintén nem értettem még meg teljesen - mellett a három pontra reflektálnék, amit mondott. Ugye, a kultúra nem lehet elit-monopólium, és nem jár alanyi alapon adóforint, illetve a saját kultúránkat elsődlegessé tesszük. A közgyűjtemények alapvetően a nemzeti kultúrát őrzik, tehát ők értelem-szerűen megfelelnek annak, hogy a magyar kultúrát tekintik elsődlegesnek, hiszen nem gondolom, hogy a közgyűjteményben lévő, illetve megtalálható dolgokat kicserélte volna valamilyen politikai oldal, és itt a nyitott társadalmat meg tudta valósítani. Tehát ennek megfelelnek.

Nem alanyi alapon jár adóforint - tehát ez a feltételezés, hogy a kulturális dolgozók alanyi alapon kapnak adóforintot, lekicsinyli az ő munkájukat. Ők nem alanyi alapon kapnak, hanem egy nagyon fontos munkáért, egy olyan munkáért, amiről az ember azt gondolná, hogy a nemzeti oldal azt gondolja, hogy fontos. Nem tudom, mi ebben az alanyi alap. Mi az alanyi alap abban, hogy valaki egy közgyűjteményben dolgozik? Pont, hogy ő úgy kap adóforintot, úgy vesz részt az újraelosztásban, hogy azt megérdemli.

A harmadik pedig, hogy nem az elit monopóliuma. Ander képviselőtársam már kitért arra, hogy ez leginkább azokon a helyeken lesz probléma, ahol a könyvtár és a közgyűjtemény a lokális művelődés szinte egyedül mindenki számára elérhető módja. Pont, hogy ami meg fog tudni maradni, azok az elit módjai a kulturális életnek, ezek azok, amelyeket az állam fönntart a közösség pénzéből azért, hogy ne csak az elitnek, hanem mindenkinek elérhető legyen. Tehát hiába mondja el ezt a három pontját, amit ebben elmondott, az teljességgel szembemegy magával a törvénnyel, amit amúgy beterveztettek.

Az a helyzet, és itt szeretnék alelnök úr szavaira utalni, hogy már többször, eddig kétszer, remélem, akkor most itt lesz, vagy nem remélem, de azt gondolom, itt lesz a harmadik alkalom, lehetőséget adtam önöknek, hogy elmondják, Nacsa képviselőtársam kedvenc szavaival élve, hogy ez csak ellenzéki rémhírterjesztés, és nem készülnek semmi olyanra, hogy több munkakört kivégyenek a közalkalmazotti státusz alól. Itt a jegyzőkönyv, mondja el valaki a kormányoldalról, hogy nem lesz ilyen, mi rémhíreket terjesztünk. Itt mindenki meg fogja jegyezni, én meg fogok nyugodni, ha önök ezt ki tudják mondani. Nem tudják kimondani. Azért nem tudják kimondani, ugyanis pontosan tudják, hogy az a szisztematikus célja ennek a törvénynek, illetve a megelőző, a szakképzésből kivont emberekről szóló törvénynek, hogy szisztematikus lebontsák ezt az egész dolgot, ami először bár a szociáldemokrata mozgalom vívmánya volt, a két világháború közötti Horthy-rendszerben lett tulajdonképpen nagyon hasonló, mint most.

(21.30)

S itt szeretnék a dolog ideológiai részére térni. Folyamatosan úgy beszélt államtitkár úr, mint egy liberális. Azzal kezdett, hogy mennyire megváltozott a világ, és meg kell változtatni ezért ezt, ahogy a kulturális dolgozók dolgoznak. Sok mindenben megváltozott a világ, ebben jó lenne, ha mi nem változtatnánk. Talán a régen működő dolgokat ebben az esetben nem kéne felrúgni azért, hogy L. Simon képviselőtársam a Nyugatra hivatkozhasson. Ez is megdöbbentő, hogy a Fidesznél újabban hivatkozási alap, hogy mi történik az úgynevezett fejlett Nyugaton. (L. Simon László: *Miért?*) Azért, mert ha én jól tudom, az egy másik párt, ami azt gondolja, hogy ami Nyugaton van, az alapvetően jó; önök azt gondolják, hogy az alapvetően rossz. Én így tudtam, de lehet, hogy rossz mozt néztem. (L. Simon László: *Rosszat. - Közbeszólás az ellenzéki pártok soraiban.*) Így van.

Tehát az a helyzet, hogy én úgy gondolom, hogy önmagában az, hogy mi van Ausztriában, vagy mi van valahol Nyugaton, ez nem egy érv, ez egy földrajzi jellegű állítás. Az a helyzet, hogy önmagában ez, hogy az van Nyugaton, nem érvel meg egy törvényjavaslatot. Érvelje meg, hogy miért jó, hogy az úgy van Nyugaton. Ez önmagában egy mondatként, hogy úgy van Nyugaton, egy liberális érvelés, ahogy liberális érvelés az is,

hogy megváltozott a munka világa, ezért meg kell változtatni azt, ahogy az államnak dolgoznak. Sokkal lassabban változnak meg ezek a dolgok, mint hogy mi ezt most meg tudjuk változtatni. '92 óta nem telt el egyszerűen elég idő, hogy azt tudjuk mondani, hogy ez rosszul működött.

Az a helyzet, hogy jelenleg azért működik rosszul, mert önök az újraelosztásból nem költenek erre pénzt. Ez, tehát a kulturális dolgozók bérezése és az, hogy utána mennyire szívja el őket a versenyszféra, vagy nem, ez egy alapvető pénzkérdés, bérezési kérdés, ez arról szól, hogy az állam mennyire fizeti meg azokat az embereket, akik esszenciális feladatot végeznek az állam szempontjából. Ilyen esszenciális feladat a kulturális hagyatéék és a nemzeti kultúra fenntartása. Önök ezt azért akarják - és erre vonatkozott alelnök úrnak is az idézete, amit Lázár Jánostól idézett - leépíteni, mert ezt részben nem tartják kellően produktív munkának, részben pedig politikailag nem tudják uralni.

Az a szomorú helyzet - és ezen, gondolom, fel fognak háborodni -, hogy legutoljára a közalkalmazottak Magyarországon a 100 napos program alatt kaptak valódi béremelést. Ez a helyzet. Azóta önök kormányon vannak, és azoknak az embereknek, akik az államnak dolgoznak, nem tudnak segítő kezet nyújtani, mert önöknél mindenki előrébb van, mint az állami alkalmazottak, minden fontosabb, mint az állami alkalmazottak, és ami számomra megdöbbentő, még egy olyan nemzeti kormány is előrébb van, amelynek elvileg fontos a magyar kultúra.

S még egy dolgot szeretnék mondani. Megérné jó muzeológusnak lenni az új törvény szerint, államtitkár úr, azt hiszem, egymondatos indokolását így tudnám összefoglalni. S ugye, itt Nacsa képviselőtársam elmondta, hogy én ne foglalkozzak ezzel. Milyen egy jó muzeológus? Nem tudja ezt egy személyben az intézményvezető eldönteni. (Fekete Péter: *De!*) Nem, nem tudja egy intézményvezető egy személyben eldönteni, milyen egy jó muzeológus, milyen egy jó levéltáros. (Fekete Péter: *De! Az a dolga!*) Nagyon sok idő kell ahhoz, hogy kiderüljön valakiről, hogy jó muzeológus volt-e vagy nem, hiszen olyan dolgokkal foglalkozik, amivel már önmagában nagyon sok idő telt el. Ez nem egy olyan dolog, mint hogy jó könyvelő az, aki - nem tudom - el tudja a feladatot adott időre végezni. Ez közelebb van picit a művészethez, mint a piaci dolgokhoz. Nagyon nehéz megmondani, hogy ki egy jó muzeológus. És a lényeg, hogy nem nekünk és nem az állami kinevezetteknek a feladata megmondani, hogy ki a jó muzeológus, hanem majd az utókor, majd azoknak, akik 30-40 év múlva itt ülnek, és nem L. Simon képviselőtársamnak, nem államtitkár úrnak és nem nekem.

Önök vindikálják ezt a döntést azzal, hogy beengedik a piacot egy olyan helyre, ahova nem kéne beengedni. Az a helyzet, hogy én azt gondolom, hogy nagyon sok minden van, ami nem eladó. Van, ami nem eladó, és ilyen a kultúra.

Köszönöm szépen. (Taps az ellenzéki pártok soraiban.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kocsis-Cake Olivio képviselő úr, a Párbeszéd vezérszónoka következik. Parancsoljon!

KOCSIS-CAKE OLIVIO, a Párbeszéd képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Államtitkár Úr! Államtitkár úr az expozéjában a nemzeti kultúra jelentőségéről beszélt, annak támogatásáról, ezzel indokolta ezt a törvényjavaslatot. Ezt nyilván így első hangzásra csak támogatni lehet. De ez a javaslat nagyon nem erről szól, és ki fogom fejteni nyilván, hogy miért.

Most csak röviden, ha a törvényjavaslat háttérét kellene elemezni, akkor ez egy újabb sunyi törvényjavaslat - és akkor diplomatikusan fogalmazok -, amit önök a járványhelyzet alatt betolnak. Volt már itt Belgrád-Budapest-vasútvonal titkosítása, voltak ingatlanok Schmidt Máriának, volt a Városliget feloldása, ezt államtitkár úr bizonyára jól ismeri, és most fű alatt, gondolom, gondolkodtak azon, hogy mit lehetne még itt a járványhelyzet alatt betolni; én kíváncsian várom, hogy még mit hoz majd a jövő. Tényleg az összes vitatható, kellemetlen törvényjavaslatot most fogják betolni, úgy néz ki, a járványhelyzet alatt, erre használják ezt a járványhelyzetet; ez tényleg elképesztő. Tehát itt vannak a közalkalmazottak, a könyvtárosok, a muzeológusok, akiknek a státuszát meg lehet piszkálni, egy olyan dolgot lehet csinálni, ami sok kellemetlenséggel járhat, de hát most nincs rajtuk a figyelem, nincs lehetőség annyira, hogy a társadalom figyelmét fölhívják rá, hogy mit is művelnek velük, és hát akkor meg lehet ezt tenni.

Tényleg, egyébként a Fidesz-kormány a járvány alatt cselekvés hiányában nagyon sok társadalmi csoportot hoz nagyon nehéz helyzetbe, sőt a megélhetését sodorja veszélyes helyzetbe, a turizmusban dolgozókat, a vendéglátásban dolgozókat, sorolhatnám, akiknek azért kerül veszélybe a munkahelye, mert önök nem cselekednek. A közalkalmazottakkal most más a helyzet. Őket azért sodorják veszélybe, mert most elkezdtek cselekedni. Tehát ezzel a törvénnyel, amit most ide behoztak, húszezer ember megélhetését sodorják veszélybe. Ebben bezeg cselekednek!

Államtitkár úr az expozéjában mondta, hogy nyitottak a módosításokra, ez azért egy kis, halvány reménysugárt ad. Egyébként a Pulszky Társaság egy elég részletes módosító javaslatot tett ki, akkor legyenek olyan kedvesek, ezt tanulmányozzák, és építsék bele, amiket leírtak. Ez a társaság egyébként ideológiailag vagy elképzelésekben is közelebb áll a kormányoldalhoz, úgyhogy ajánlom megfontolásra ezt a véleményt.

Államtitkár úr szerint volt egyeztetés 2019-ben - 2020-at írunk már, és azért a 2019-es egyeztetések, nem tudom, mennyire aktuálisak -, illetve azt mondta, hogy kapcsolatban van, kapcsolatban volt a szakszervezetekkel. Erről pont, amikor mondta, akkor kaptam egy üzenetet, hogy valóban van ilyen kapcsolat, de ilyen kiszervezésről nem volt szó ezeken az egyeztetéseken, ezt egy szakszervezetes kapcsolatom

írta. Tehát mindenféle egyeztetés hiánya van itt a törvény kapcsán. Nulla egyeztetés volt. Igazából van ez a 2010. évi CXXXI. törvény a társadalmi részvételtől, ezt szerintem simán kidobhatják a fideszes képviselők a kukába, mert soha nem csinálják. Az elmúlt másfél évben, amióta nyilván szorosán követem a törvényjavaslatokat, sosem találkoztam azzal, hogy volt társadalmi egyeztetés egyes törvényjavaslatokkal kapcsolatban.

De akkor ugye ezt még lehetett fokozni. Államtitkár úrnak volt tényleg egy-két olyan megjegyzése itt a húsvéti szünetben, amik nagyon komoly felháborodást váltottak ki. Én örülök, hogy egy kicsit exkuzálta magát, de az, hogy vannak olyan könyvtárosok, akik nem csinálnak semmit, ezért rájuk nem lesz szükség, illetve hogy a húsvéti ünnepek pont arra vannak, hogy a gép előtt ülnek és akkor meg tudják nézni, ezek tényleg olyan kijelentések voltak, államtitkár úr, amiket azért a kulturális intézményben dolgozók nagyon rossz néven vettek.

Ez a javaslatuk egyébként alaptörvény-ellenes is. Tudom, önök sokszor a saját Alaptörvényüket nem veszik figyelembe, elég, ha csak a környezetvédelemre hivatkozunk, de hát azért mégis önök annyira büszkék erre a konzervatív Alaptörvényre, az ebben foglaltak alapján a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme és fenntartása az állam és mindenki kötelessége. Ebből levezetve: a múzeumügy közszolgáltatás, a múzeumokban őrzött vagy közvagyon, a muzeális értékű kulturális örökség kezelése a magyar nemzet közösségének stratégiai érdeke. A közgyűjteményekben pedig ezekről beszélünk. Ez a javaslat ezt sodorja veszélybe. Az önök Alaptörvényével megy szembe ez a javaslat. Ezek alapján a fenti nyilatkozatok, államtitkár úr nyilatkozata meg ez a javaslat, nagyon rossz üzenetet közvetítenek a kulturális intézményben dolgozó szakemberek felé. Tényleg!

(21.40)

A javaslat fontos indoka, hogy jobb lesz a helyzetük ezeknek az embereknek. Nagyon kedvező, szuper lesz a törvény szerint a közalkalmazottak helyzete, ha ez életbe lép. Igen ám, csak egyetlenegy érdekvédelmi szervezet nem ezt gondolja. A Közgyűjteményi és Közművelődési Dolgozók Szakszervezete nem ezt gondolja. Az Európai Közszolgálati Szakszervezeti Szövetség nem ezt gondolja. A Szakszervezetek Együttműködési Fóruma sem. A Pulszky Társaság, a Magyar Múzeumi Egyesület nem ezt gondolja. Az Értelmiségi Szakszervezetek Szövetsége szintén nem ezt gondolja. A Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája is jelezte, hogy nem ért egyet ezzel a javaslattal. A Magyar Szakszervezeti Szövetség úgyszintén. A Munkástanácsok Országos Szövetsége sem. Gyakorlatilag, nem tudom, majd a viszonválaszban államtitkár úr vagy bárki tud-e mondani olyan érdekvédelmi szervezetet, aki ezzel a javaslattal így, ahogy van, ebben a formában egyetért. Mert nem úgy tűnik. Amikor önök

azt állítják, hogy jobb lesz, de az összes szakszervezet, az összes érdekvédelmi szervezet ez ellen tiltakozik, akkor ez így nem stimmel.

Beszéljünk a fizetésről! A javaslat szerint jobb anyagi helyzetben lesznek, ha a közalkalmazotti státusból a munka törvénykönyve alá fognak kerülni. Hát, ez egy jó nagy hazugság. A bérhelyzet nem lehet kedvezőtlenebb, így fogalmaznak.

Az lehet, hogy a bérhelyzet nem lesz kedvezőtlenebb, de az ezen státuszban lévő emberek a legtöbbször nem a bér miatt dolgoznak ott, hanem azok miatt a kedvezmények miatt és a miatt a stabilitás miatt dolgoznak ott, ami ezzel a státusszal jár. Ezt, pont ezt veszik el tőlük!

A közszféra fizetésének rendezését nem a bértábla kötöttsége gátolta eddig, lehetett volna emelni ezeket a béreket! 2008 óta ez nem változott, nem emelték. Tíz éve kormányoznak, és nem tudták ezt emelni. Jelenleg is egy valós bér 210 ezer forint környéke egy hónapra bruttó, diplomával, több évtizedes tapasztalattal. Erről beszélünk.

Ez csak további elbizonytalanodáshoz fog vezetni. Amire hivatkoztak, az amúgy is jellemző pályaelhagyás felgyorsulását fogja okozni. Végső soron egyébként az is kérdéses lesz, hogy ezek az emberek az országban maradnak-e. Képzett, nyelveket beszélő szakemberekről beszélünk, akik emiatt elhagyhatják az országot. Önök beszélnék állandóan arról, hogy minél több magyart akarnak hazahozni. Ez a javaslat nem ezt a célt szolgálja.

Különösen veszélyes egyébként a tervezet a szerényebb anyagi kondíciókkal működő, például vidéki önkormányzatoknál, mert ha a munkabérek ilyen szabadjára lesznek engedve, akkor nyilvánvalóan egyébként míg azok, akik jobban akarnak keresni, inkább fővárosi vagy fejlettebb régiókba fognak elmenni. Azok a régiók, ahol legalább ennyi kis szemernyi kulturális szakembergárda volt, azok a régiók ki fognak ürülni ennek a javaslatnak a kapcsán. Tehát azért alattomos ez a javaslat, mert pont azokat a pozitív kedvezményeket veszik el ezektől az emberektől, amiért ők még e mellett a nagyon alacsony bér mellett is ebben a pozícióban dolgoznak.

A felmentés nehezebb volt ebben a pozícióban. Ez rendben van, hogy az intézményvezetőnek indokolnia kell pontosan, hogy miért ment föl valakit. A felmondási idő 4 hónapról 15 napra fog csökkenni ezáltal, csak hogy összehasonlítsam a munka törvénykönyve és a közszolgálati státuszban lévő lehetőségeket. A végkielégítés mértéke is csökkenni fog ennek köszönhetően. A jubileumi jutalom megszűnik számukra. Nem lesz ilyen lehetőségük. Az állásfajlárlásra bizonyos esetekben nem lesz lehetőség, ez is megszűnik. Több alapszabadságuk és pótszabadságuk van a közalkalmazottaknak. Ez is meg fog szűnni. Ezek után önök azt állítják, hogy kedvezőbb helyzetben lesznek ezek az emberek, ha kikerülnek ebből a státusból. Ez egyáltalán nincs így. Ezek azok a kedvezmények, melyek ezeket az embereket ezen a pályán tartották. A kisebb fizetésükből fakadó hátrányukat ezzel valahogy kompenzálták.

Fontos indokként szerepel még a törvényjavaslatban a rugalmasság. De a közszféra területén pont a feladatellátás miatt a stabilitás a legfontosabb, nem a munkaerőpiaci változások. És itt is szembemennek az összes polgári, keresztény értékkel és az Alaptörvényükkel is, mert nem lehet mindenhol a piaci logikát - államtitkár úr is ezt hangsúlyozta többször az expozében -, nem lehet mindenhol a piaci logikát alkalmazni. Vannak állandó értékek! Például amire államtitkár úr hivatkozott. Nemzeti kulturális értékek. Ezt emelte ki. Elég furá, hogy ezt egy konzervatív kormányknak kell hangsúlyozni. Elég furá.

Könyvek, műtárgyak piaci értéke lehet, hogy kevés, de ez a kultúránk része, és akik ezekkel foglalkoznak, azok az emberek is a nemzeti kultúránk részei. Alóluk rántják most ki a talajt. Alóluk rántják ki azt a biztonságot, ami miatt még ezen a pályán voltak. Persze, ha önök azon értik a rugalmasságot, hogy egy muzeológusból majd lehet betakarító, mert majd most a mezőgazdaságban erre lesz szükség, vagy egy levéltárosból majd lehet közmunkás meg utcaseprő, remélem, hogy nem ezen értik a rugalmasságot. *(Fekete Péter: Ugyan már! Méltatlan.)* Ugyan-ugyan, de az a baj, hogy ha ezek az emberek elhagyják a pályát, akkor hol fognak munkát találni?

Összességében azt nem vitatjuk, amit L. Simon képviselő úr is fölvetett, hogy a közalkalmazotti jogállásról szóló törvény pár elemén érdemes módosítani. Korrekcióra szorul, de nem így. Hanem egyeztetve, konszenzussal, tárgyalással, az érdekvédelmi szervezetekkel leülve. L. Simon úr azt mondta, hogy nem lehet differenciálni, ezért kell ez a módosítás. Hát, akkor nem az egész közalkalmazotti húszszáz dolgozó státuszt kell megszüntetni, hanem akkor be kell vezetni ebbe a rendszerbe a differenciált bérezést.

A munka törvénykönyve szerinti munkaviszony automatikus bevezetése helyett célszerűbb lenne teljesítményértékelési és minőségmenedzsmenti szabályozás bevezetése. *(Közbeszólásra:)* Önök az Alaptörvényt is most már hetedszerre módosítják, a gránit-szilárdságú Alaptörvényüket. Minden lehetőségük megvan arra, hogy ezt is módosítsák, ezért nem kellene megszüntetni azokat a kedvezményeket, amiket ezek az emberek élveznek.

Összességében tehát ezt így, ebben a formában nem tudjuk támogatni. Remélem, hogy államtitkár úr nemcsak úgy elhintette azt, hogy még nyitottak a módosításokra. Arra kérem, hogy tényleg tanulmányozzák az érdekképviseleti szervezetek által kiadott javaslatokat és reakciókat, és ezek beépítésével azon céllal, amit még egyszer mondom, tudunk támogatni, hogy lehessen differenciálni, és lehessen a teljesítményt jutalmazni ebben a szektorban is, ezzel gyúrják át ezt a törvényjavaslatot, mert különben a Párbeszéd frakciója ezt biztosan nem fogja tudni támogatni. Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki pártok padsorai-ban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Országgyűlés! A vezérszónoki felszólalások végére értünk. Most az elsőként jelentkezett független képviselő szólhat.

Így megadom a szót Bencsik János képviselő úrnak. Parancsoljon!

BENCSIK JÁNOS (független): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Előrebocsátom, hogy nem tudok kellő érzelmi távolságtartással beszélni erről a törvényről, hiszen jómagam is hosszú éveken keresztül az ELTE bölcsészkarának a hallgatója voltam, és számos ember, akit most érint ez a törvény, akkor évfolyamtársam, csoporttársam volt, könyvtáros, levéltáros szakos hallgatók, régészek, akiket most ez a törvény érint. És láttam, személyesen tapasztaltam, hogy ezek az emberek, ezek a fiatalok milyen komoly munkát fektettek bele abba, hogy diplomát szerezzenek. Tisztában voltak azzal, hogy ha a tudásukat, a szorgalmukat a piacon kamatoztatnák, akkor sokkal nagyobb fizetést kaptak volna, de ők mégis azt választották, hogy a köz szolgálatába állítják ezeket. Cserébe azért, hogy élni tudjanak a választott hivatásuknak, és mindazért a biztonságért, megbecsültségért, remélt megbecsültségért cserébe, amit reméltek, ettől fosztaná meg őket most ez a törvény.

Megmondom őszintén, eléggé zavarba kerültem, amikor ezt a törvényt elolvastam, a törvény indoklását és az erről folyó vitát, mert úgy emlékszem, hogy 2018-ban a Fidesz-KDNP nyerte a választást - fordulok most kormánypárti képviselőtársaimhoz: jól emlékszem, ugye? -, kétharmaddal.

(21.50)

Tehát én nem láttam arra utaló jelet, hogy a Fidesz mellett az SZDSZ került volna kormányra 2018-ban. (L. Simon László: *Ne utánozzátok már egymást!*) Mert ha megnézik ezt a törvényjavaslatot és ennek az egész vitának a szellemiségét, a hangulatát, és összevetik, akkor az a hamvaiból feltámadt rossz emlékű SZDSZ-nek a legrosszabb pillanatait idézi. Ilyen fogalmak, mint a versenyképesség, az áramvonalasítás, idézem államtitkár urat, „a rugalmasabb, a munkaerőpiac dinamikus változásait követni képes szabályozás”, ez a virtigli SZDSZ, ezt hallgattuk éveken keresztül, ezt hozzák vissza ezzel a törvényvel. Hol marad a nemzeti érdek, az oly sokszor hivatkozott nemzeti érdek? Hol marad az értékteremtés, a közösségi érdek? Ezek hiányoznak ebből az indoklásból.

Fekete Péter államtitkár úr is arról beszélt, hogy legyenek hatékonyabban elosztva ezek a források. Fordítsa le nekem, kérem, államtitkár úr, hogy ez mit jelent a gyakorlatban! Tehát hogyan fogják a hatékonyságot mérni vagy számonkérni? Mit fog ez jelenteni, mondjuk, egy régész esetében, aki feltár egy ókori várerődöt, vagy mondjuk, egy olyan restaurátor esetében, aki középkori freskókat állít helyre? Hogy fogják mérni az ő hatékonyságukat? Mi fog történni azzal a Békés megyei könyvtárossal, ahol, mondjuk, nem kellő számban kölcsönöznek ki szépirodalmi műveket? Elbocsátják a könyvtárost? Vagy mondjuk, Borsodnádason van egy művelődésszervező, aki varótanfolyamot tart, és a művház csak félig telik meg,

akkor neki három hónapra hosszabbítanak csak szerződést? Mit fog jelenteni a gyakorlatban a képességekhez és a hatékonysághoz szabott díjazás?

Érdekes módon, fideszes képviselőtársaim, ez nem jutott eszükbe akkor, amikor 2018-ban a saját fizetésükről döntöttek. Akkor érdekes módon ez a szempont, hogy igazítsuk ezt a hatékonysághoz, nem merült fel. Önök most akkor nagyon nagy gondban lennének egyébként, azon képviselőtársaik, akik évek óta nem szólaltak fel a parlamentben, csak gombot nyomogatni járnak be, egyetlen önálló indítványuk nincs. Miért nem tartják fontosnak, mondjuk, ha a kulturális dolgozókra kiterjesztjük a piaci szabályokat, miért nem terjesztjük ki akkor az egész törvényhozásra? Akkor mindenki úgy kapja a fizetését, hogy hány érdemi törvényjavaslata vagy felszólalása van.

És ezek az emberek, akikről beszélünk, 2008 óta változatlan fizetés mellett, változatlan bértábla mellett kapják a bérüket, és most ki akarják szűrni a szemüket egy 6 százalékos béremeléssel úgy, hogy közben elveszítik az összes juttatásukat, már amit nem vettek el eddig, hiszen kafetériát már nem kapnak, az utazási kedvezményüket megvonták, tehát igazából nagyon sok mindent már nem tudnak megvonni tőlük. Ami maradt, az az a fajta biztonságérzet, ami az ő elbocsátásukat valamennyire védi, hogy az embereket nehezebben lehessen kilöki a piac karmai közé.

Ez a törvényjavaslat, tisztelt képviselőtársaim, egy dologra jó: ebből is megtudhattuk, és ismét megbizonyosodtunk arról, hogy a Fidesz-KDNP egy szakban nemzeti, módszerekben kommunista és egyébként pedig szellemiségében, gazdaságfilozófiájában egy virtigli neoliberális párt; ebből is ez derül ki, amit most elénk benyújtottak.

Az előterjesztésben sokszor hivatkoztak arra, hogy a magyar kormány európai összehasonlításban is az egyik legtöbbet költ a kultúrára, a GDP 1,2 százalékát. Ezt nem vonom kétségbe, hogy így van, de azért én arról is szívesen látnék egy kimutatást, hogy mi van, ha ebből az összegből kivonjuk, mondjuk, az építési beruházásokat, mondjuk, a Várkert Bazar felújítását, amit háromszor kellett átadni, mert miután kétszer átadták, még nem sikerült eleget lopni belőle, még harmadjára is át kellett adni. Ha ezeket mind kivonjuk, és megnézzük, hogy mennyi pénz marad az épületekben dolgozó embereknek a bérére, képzésére, akkor vajon mennyi maradna? Erről is szívesen látnék egy kimutatást.

Nem tudok nem kitérni államtitkár úrnak a nagy felháborodást keltett mondataira is, amelyek szerint azokra a könyvtárosokra, akik nem csinálnak semmit, nem lesz szükség. Én nem tudom, hogy államtitkár úr mikor volt utoljára könyvtárban, de az biztos, hogy nem mostanában volt. Mert ha járt mostanában könyvtárban, akkor tudnia kell, és a kultúráért felelős államtitkárként tudnia is illene, hogy azok az emberek, akik a könyvtárban dolgoznak, nagyon sokrétű, szerteágazó tevékenységet végeznek, és az ő munkájuk példaértékű, ezt a munkát példaértékű hivatástudattal végzik évek, évtizedek óta úgy, hogy közben mi-

nimális anyagi és társadalmi megbecsültségre számíthatnak. A könyvtárosok nem ücsörögnek a könyvespolc mellett, hanem tájékoztatnak, oktatnak egészen az óvodáskortól a nyugdíjas korosztályig, és a munkájuk nem ér véget délután ötkor vagy hatkor, amikor kimennek a könyvtárból, bezárják a könyvtár ajtaját, hanem otthoni képzésekkel, továbbképzésekkel fejlesztik magukat.

A levéltáros dolgozók sem tűnnek el a polcok között. Az ő odaadó munkájuk nélkül elképzelhetetlen lenne a hazai tudománynak és a kutatómunkának a fejlődése, a tudástáraknak a bővülése, a múltunknak a feltárása, csupa-csupa olyan dolog, amire egy magát nemzetinek való, magát nemzetinek tartó kormányznak büszkének kéne lennie, és támogatnia kéne, és önök mégsem ezt teszik.

Ott vannak, és beszéljünk a művelődésszervezőkről is, akiknek óriási a felelősségük abban, hogy a kultúrát terjesszék a válságrégiókban. Ők ma Magyarországon azok a végvári vitézek, akik a 30 éve magára hagyott vidéken, a zárványtelepüléseken azért harcolnak, hogy legalább a minimális esélye meglegyen azoknak az embereknek kitörni a szociális és szellemi nyomorból, akiket az elmúlt 30 év kormányzása olyan szintre juttatott, ahová juttatott.

De továbbmegyek: a muzeológusok sem ülnek a terem sarkában, ahogy azt esetleg most sokan önök közül elképzelik; ők szervezik a kiállításokat, értékeket gyűjtenek, dolgoznak fel és őriznek meg, foglalkozásokat szerveznek, tanítják és terjesztik a kultúrát, ők a magyar kultúra napszamosai, akik 12 éve, még egyszer mondom, változatlan bértábla mellett végzik a hivatásukat, akiket önök most magukra hagynak, és megbecsültség helyett csupán sértő mondatokat kapnak önöktől.

A szakszervezetek, ugye, azt kérték, hogy halasztsák el ennek a törvénynek a vitáját a veszélyhelyzet túlra, mondván, nincs lehetőség a részletes társadalmi vitára. Az a szomorú helyzet, hogy önök tíz éve úgy kormányoznak, mintha koronavírus lenne az országban, mert semmiről nincs érdemi társadalmi vita, erről sem. Ha lenne, akkor nem a húsvéti hosszú hétvége alatt nyújtották volna ezt be, és nem most, este tíz órakor vitáznánk e Háznak a falai között.

Tisztelt Képviselőtársaim! Még egy dolog: Európában minden kormány azon dolgozik, hogy hogyan tudja a küszöbön álló gazdasági válság előtt megtartani, megőrizni a munkahelyeket, hogyan tudja megakadályozni azt, hogy tömegével essenek ki a munkaerőpiacról emberek, vagy ha kiestek, akkor hogyan tudnak minél előbb újra munkába állni, és most ebben a helyzetben önök ezeket az embereket kiszolgáltatják, és teljes létbizonytalanságba taszítják. Közel 20 ezer emberről, 20 ezer családról van szó, képviselőtársaim. Mit mondanak ezeknek az embereknek, ezeknek a családoknak, amikor kilöki őket a piacra, hogy boldoguljanak, ahogy tudnak? Az összes érdekvédő szervezet egybehangzó véleménye szerint ez a mostani törvény növelni fogja a pályaelhagyást, és végső soron az egész hazai kultúraterjesztés fogja a kárát látni.

Tisztelt Országgyűlés! A mostani törvényjavaslatnak a vitája talán alkalmas arra, hogy általánosságban beszéljünk a hatalom kultúrához való viszonyáról. (Ungár Péter: Már nem lehet, más a házsbálya!) Az én értékrendszerem szerint, meglátásom szerint a kultúra általában egy civilizáció továbbörökítésének egy keretrendszere, és a kultúrpolitika az az eszköztár, ahogy ezt az eszköztárszert minél tartósabban tudjuk továbbörökíteni, fejleszteni és leghosszabb távon fenntartani. A kultúrpolitikának mindig egy egész nemzetet kell képviselnie, legalábbis törekednie kell rá, és lehetőleg minél jobban megbecsülnie a benne dolgozókat.

A kultúrpolitikának véleményem szerint nem feladata az, hogy világnézeti alapon vagy pláne politikai alapon megpróbáljon nevelni vagy büntetni, a kulturális termékek létrehozói tekintetében pedig mindig az életművet kell tekinteni és nem az életrajzot. A dogmatikus kánonokkal szemben nem lehet dogmatikus kánonokkal küzdeni, hanem meg kell próbálni a kánonok fölé emelkedni, ez pedig csak úgy lehetséges, ha a nemzet képzeletbeli könyvespolcán helyet kap egymás mellett Nyirő Józsefnek Az én népem című kötete és Esterházy Péternek a Harmonia Caelestis című műve. A kettő egymás mellett... (L. Simon László közbeszól.)

Azért beszélek erről, képviselőtársam, mert azt gondolom, hogy ennek a törvénynek a vitája alkalmas arra, hogy általában a kultúra, a hatalom viszonyáról váltsunk néhány szót, bár gondolom, hogy önöknek kényelmetlen talán erről is szót váltani. (Közbeszólások a kormánypartok soraiból.) Én azt gondolom, hogy ennek igenis helye van, és azért beszélek erről, mert az, aki akár az egyiket, akár a másikat támadja, a magyar nemzeti kultúra egészét támadja.

(22.00)

Az a megállapításom, tisztelt képviselőtársaim, amivel nyugodtan lehet vitatkozni, vitatkozzanak vele, nyomjanak gombot, hogy 1990 óta nem volt és nincs nemzeti kultúrpolitika. Egyfajta kultúrszektás magatartás van, amelynek a célja nem a nemzet egészének képviselete, hanem a nemzet részének a segítségével az egésznek az uralása.

Ennek a kultúrszektáriánus magatartásnak a bizonyítékai - sorolom, hogy önök is értsék, hogy miről beszélek - az ellenintézmények létrehozása, a szellemi holdudvarnak osztogatott ösztöndíjak és azok a nyilatkozatok, megnyilatkozások, mint például Demeter Szilárdnak, a magyar irodalom állítólagos szellemi erőközpontjának kikiáltott Petőfi Irodalmi Múzeum igazgatójának az a megnyilatkozása, amely alapján ő eldönti, hogy szerinte ki számít magyar írónak és ki nem.

Ez a kultúrszektáriánus politika nem lehet és nem is lesz soha sikeres, mint ahogy a múltban sem volt, azért nem, mert nem egy organikus, hanem egy mesterséges kultúrpolitika. Nem törekszik, hanem megpróbálja kisajátítani a kultúrát.

Számára a kultúra nem érték, hanem egy kellemtelenség, egy megoldandó probléma vagy egy veszélyforrás, amit kezelni kell.

Tisztelt kormánypárti Képviselőtársaim! Arra kérem önöket, hogy ne tekintsék ellenségnek a sokszor joggal kritikus értelmiséget, és főleg ne tekintsék ellenségnek a kultúra hordozóit, továbbörökítőit. Kérem, vegyék tudomásul azt, hogy kenyérrel és korbacsal nem lehet megszelídíteni hosszú távon egy ország értelmiségét. Ideig-óráig talán meg lehet, és közülük sokan kénytelenek is a politika tenyeréből enni, de nagyon kérem önöket, egy pillanatra se higgyék el, hogy ez a befolyás tartós, mert abban a pillanatban, ahogy ez a fullasztó légkör megszűnik, abban a pillanatban önök is rá fognak döbbsenni és azok is, akik most erre kényszerülnek, hogy milyen felszabadító érzés ez alól a fullasztó légkör alól felszabadulni és felélegezni. És tömegével lesznek ilyenek.

Tisztelt Képviselőtársaim! A végére egy anekdotát szeretnék megosztani önökkel. Gróf Andrássy Gyula nagy tisztelője volt Munkácsy Mihálynak, a festőnek. Sokszor előfordult, hogy hosszú órákig beszélgettek egymással, és volt egy olyan alkalom, amikor magas rangú politikusok előszobáztak Andrássy grófnál, és amikor sorra kerültek, akkor számonkérték őt, hogy lehet az, hogy a Monarchia külügyminisztere egy inasból lett festővel tereferél. Mire azt kérdezte tőlük Andrássy, meg tudják-e mondani, hogy ki volt Michelangelo idejében a külügyminiszter. Mire az a válasz érkezett, hogy honnan tudnám. Erre gróf Andrássy azt mondta, hogy na látod, pedig azt még te is tudod, hogy ki volt Michelangelo. *(Nacsá Lőrinc: Nem is volt közalkalmazott! - Arató Gergely: Egyházi alkalmazott. Nem is...)*

Tisztelt Képviselőtársaim! Politikusok jönnek-mennek, de a kulturális alkotások évezredekig fennmaradnak. Azt szeretném kérni önöktől, hogy ezt tartásuk szem előtt, amikor majd gombot nyomnak erre a törvényre.

Köszönöm szépen megtisztelő figyelmüket. *(Taps a Jobbik soraiból.)*

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm. Tisztelt Országgyűlés! Most a nemzetiségeket képviselő bizottság által felkért nemzetiségi szószóló felszólalása következik. Megadom a szót Kissné Köles Erika szlovén nemzetiségi szószólónak, aki nemzetiségi nyelven ismerteti felszólalásának első mondatait, majd magyarra fordítja azokat. Parancsoljon!

KISSNÉ KÖLES ERIKA nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót. Spoštovani Predsednik, spoštovane gospe Poslanke in gospodje Poslanci, cenjeni Zbor! Tisztelt Elnök Úr! Köszönöm a szót. Tisztelt Képviselő Hölgy és Képviselő Urak! Tisztelt Államtitkár Úr! Az Országgyűlés Magyarországi nemzetiségek bizottsága a 2020. április 20-ai ülésén tárgyalta az előttünk fekvő, a kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulásáról, valamint egyes kulturális tárgyú törvények módosításáról szóló T/10098. számú törvényjavaslatot.

A mai gyakorlat azt mutatja, hogy napjainkban a kulturális intézményekben folyó munkában az eredményorientáltság lényegesen nagyobb szerepet kap, mint a korábbi évtizedekben. Úgy látszik tehát, hogy a kulturális terület is menedzsertípusú munkatársakat kíván.

Nyilvánvaló tény, hogy intézménytípusok szerinti eltérések mutatkoznak több jellemző ponton is, más attitűd várható el egy nemzetiségi múzeum vagy egy nemzetiségi tájház, kiállítóter munkatársától, mint például egy művelődési központ közművelődési és rendezvényszervező munkatársától. Ugyanakkor minden közművelődési tevékenység, tehát valamennyi kulturális intézmény sikeressége múlik annak irányító és működtető szervezetében dolgozó munkatársaktól.

Ma Magyarországon a 13 elismert nemzetiség mindegyike több kulturális intézményt tart fenn. A nemzetiségek jogairól szóló törvény értelmében ugyanis a nemzetiségek által létrehozott kulturális értékek Magyarország kulturális örökségének szerves részei; minden nemzetiségi közösségnek és nemzetiséghez tartozó személynek joga van a saját, a szülők, ősök születési vagy lakhelyének kultúrájához, hagyományaihoz való kötődés szabadságához és oltalmához; a nemzetiséghez tartozó személynek joga van anyanyelvének szabad használatához szóban és írásban, történelmének, kultúrájának, hagyományainak megismeréséhez, ápolásához, gyarapításához és továbbadásához.

E törvényt is figyelembe véve hoztak létre és működtetnek a magyarországi nemzetiségi közösségek olyan nemzetiségi közművelődési intézményeket, melyek a nemzetiséghez tartozók szellemi, kulturális örökségének, kulturális hagyományainak megőrzését, fenntartását, fejlesztését, továbbörökítését szolgálják. E sorban közgyűjtemények, könyvtárak, levéltárak, muzeális intézmények, kép- és hangarchívumok, színházak, tájházak, nemzetiségi közművelődési központok, de adott esetben intézmény nélkül működő kulturális egyesületek is jelentős számban vannak.

(Az elnöki széket Sneider Tamás, az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

Ugyancsak e törvény 2. §-ának 5. pontja definiálja a nemzetiségi kulturális intézményt, mely olyan kulturális intézmény, amelynek jogszabályban, alapító okiratában előírt feladata a nemzetiségi identitáshoz kötődő tárgyi és szellemi kultúra, kulturális értékek, javak megőrzése, hozzáférhetővé tétele, hagyományok és a közösségi nyelvhasználat megőrzése, gyakorlása, terjesztése és továbbörökítése.

A nemzetiségi önkormányzatok egyik alapvető feladata tehát a kulturális öngazgatás megvalósítása. Részt vehetnek a nemzetiséghez tartozó személyek kulturális ellátásának segítségével összefüggő állami és önkormányzati feladatok végrehajtásában, egyes nemzetiségi kulturális öngazgatással kapcsolatos

ügyekben véleményezési, egyetértési joggal élhetnek, jogosultak nemzetiségi kulturális intézmények létesítésére, fenntartására, de más által létesített kulturális intézmények fenntartói jogának, illetve kulturális feladatellátásának átvételére is.

Vannak ugyanakkor olyan települések, területek, ahol tradicionálisan élnek egyes nemzetiségekhez tartozók, de nem rendelkeznek helyben nemzetiségi szervezetekkel. A nemzetiségi hagyományok és kultúra ápolása ezeken a helyeken is fontos. Fel kell tehát vállalnia a többségi társadalmat kiszolgáló kulturális intézményeknek a nemzetiségi tartalmak, különféle nemzetiségi néphagyományt őrző tevékenységek, zenei vagy folklór-, színjátszó vagy színházi csoportok működésének támogatását, nemzetiségi tartalmú rendezvények szervezését, esetlegesen egy-egy nemzetiségi vonatkozású kiállítás megszervezését is.

A bizottság megítélése szerint a nemzetiségi feladatellátás kötelezettsége e nem nemzetiségi intézményekben több kérdést is felvet. Nem ismerjük, hol, mely intézmények esetén számíthatunk arra, hogy a kulturális tartalmak között nemzetiségi tartalmakat is vállalnak. Kérdés az is, vajon kik és milyen szolgáltatások biztosítására lesznek kötelezhetőek; vajon e nem nemzetiségi fenntartású intézményekben a nemzetiségi tartalmakhoz kapcsolódó feladatokat meghatározott munkatárs látja el; van-e neki a nemzetiséghez valamilyen kötődése, tud-e a munkájába érzelmi azonosulást is vinni és így tovább.

A nem nemzetiségi fenntartású intézményeknél az intézményvezetés kinevezésére vonatkozóan a nemzetiségi közösség véleményét kérje ki az intézményt fenntartó helyi települési önkormányzat, alapítvány, egyesület vagy egyéb fenntartó. A nemzetiségek jogairól szóló törvény értelmében az intézményvezető kinevezésére vonatkozóan egyetértési joga van a nemzetiségi közösségnek, melynek gyakorlója helyi nemzetiségi önkormányzat hiányában a területi vagy az országos nemzetiségi önkormányzat lehet.

(22.10)

Tudjuk tudniillik, hogy az intézményvezetői munkakörre pályázók szakmai programtervből már jól látható a különböző célcsoportokkal való foglalkozás, így természetesen a nemzetiségi közösségek irányában tanúsított magatartás is. Ne fordulhasson elő, hogy intézményvezető-váltás esetén a nemzetiségi tevékenység veszélybe kerül vagy háttérbe szorul. Minden nemzetiség számít arra, hogy a fenti feladatokat a nem nemzetiségi kulturális intézményekben foglalkoztatottak akkor is vállalják, ha alkalmazásuk nem közalkalmazotti jogviszonyban, hanem munkaszerződés alapján történik. Bizottságunk korábban a nemzetiségek jogairól szóló törvény módosítására vonatkozó tárgyalások során több esetben azt fejezte ki, hogy a nemzetiségi fenntartású intézményekben előnyösebbnek tekinti a munkaszerződés alapján kötött jogviszony szerinti foglalkoztatást, ahogy ezt a közeljövőben a parlament elé kerülő, a nemzetiségek jogairól szóló törvénytervezet is tartalmazza.

2014-2018 között ugyanakkor a nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott kulturális intézmények munkatársaira vonatkozóan a szaktárca a közalkalmazotti státusz szerinti alkalmazást részesítette előnyben. Sokan át is alakították a munkatársak között a közalkalmazotti jogviszony szerinti foglalkoztatást. Azt csak reméljük tehát, hogy a jogviszony átalakulásáról szóló törvényjavaslat nem eredményezi azt, hogy a munkatársak most elhagyják a pályájukat, esetleg végkielégítéssel nyugdíjba vonulnak. Célszerű lett volna, ha az előterjesztő az előterjesztés összeállítását megelőzően kicsit korábban kikéri az országos nemzetiségi önkormányzatok véleményét is.

A törvényjavaslat egyebek mellett az alábbiakat tartalmazza. A közalkalmazotti jogviszony átalakulása esetén a jogviszonyt folyamatosnak kell tekinteni. A jogviszony átalakulása nem szakítja meg a közalkalmazotti jogviszonnyal kapcsolatos igények elévülését, nem érinti a 2. § (8) bekezdése szerinti időpontban hatályban lévő határozott idejű áthelyezést, vagy nem érinti a jogviszony időtartamát, valamint a munkaidő mértékét.

A nemzetiségi önkormányzatok fenntartásában működő intézmények munkatársi körének a bérfejlesztésére a 2020-as évben szintén nem készült költségvetés. A 6 százalékos béremelés visszamenőleges hatálya azt jelenti, hogy az évnek mind a tizenkét hónapjára biztosítani kell ezt a bértömeget. A nemzetiségi önkormányzatok számíthatnak arra, hogy ehhez a szükséges költségvetési támogatást meg fogják kapni? Erre természetesen biztosítékot kellene kapniuk a szaktárcáktól.

A nemzetiségi közösségekben is felmerülnek a törvényjavaslat kapcsán pró és kontra észrevételek. Mennyire marad vonzó a kulturális intézmények kínálta munkalehetőség abban az esetben, ha a közalkalmazotti jogviszonyt további foglalkoztatást biztosító munkaszerződés alapján köti meg a munkáltató a munkavállalóval?

A közalkalmazottak számára a közalkalmazotti jogviszony jubileumi jutalom kifizetését határozza meg. Érzékeny kérdés ennek elvesztése. Ad-e a munkáltató számára lehetőséget ennek valamilyen kompenzálására a munkaszerződéssel foglalkoztatás? Ha igen, ennek az összegét tervezheti-e a nemzetiségi önkormányzat a következő évi költségvetésében? Ha tervezi, lesz-e erre a központi költségvetésben megjelölt forrás? Felkészültek-e költségvetési szempontból a kulturális intézményekben éppen a közalkalmazotti jogviszony lehetősége miatt munkát vállalók távozási szándéka esetén egy magasabb bérral való munkaerőmegtartásra a nemzetiségi intézményfenntartók?

A közalkalmazotti státusz kiszámítható életpályát biztosít az abban foglalkoztatottaknak - előmeneteli rendszer, fizetési osztályok és fizetési fokozatok -, ami ugyanakkor a bértáblához kötöttség okán kicsi mozgásteret biztosít a munkáltató számára a magasabb bérral értékelés, ösztönzés vonatkozásában.

A közalkalmazotti bérbesorolási osztályokat szabályozó bértábla 2008 óta nem változott, nem tesz lehetővé a bérezésben jelentős mozgásteret és minőségi

munkavégzés esetén differenciált bérezést, nem ad lehetőséget bérfelzárkózásra, kevésbé ösztönző. A közalkalmazotti bértábla változatlansága, a fizetési osztályok és azon belül a fizetési fokozatok úgynevezett beragadása bérfeszültséget is okozhat a végzettség és életkor alapján meghatározott bérezés és a minőségi munkát végző, de a bérbesorolási eljárás miatt a bértábla alapján alacsonyabb fizetési fokozatban álló alkalmazottai között.

A munkajogi vagy munkaszerződés alapján kötött jogviszony rugalmasabb jogviszony? A munkavégzés minőségéhez igazodó béremelést vagy bér-differenciálást könnyebben alkalmazható folyamattá teszi? Jobban képes igazodni a munkaerőpiac változásaihoz, a munkaerőpiaci igényekhez, a munkaszerződés alapján történő foglalkoztatás ezek alapján lényegesen előnyösebb lehet-e?

A nemzetiségi közösségek mindegyike azt várja saját kulturális intézményeitől vagy más kulturális intézményektől, amelyekben nemzetiségi tartalom is megjelenik, hogy jól szolgálja a közösség alapvető jellemzőinek, kultúrájának, nyelvének, szokásainak, hagyományainak, történelmi örökségének bemutatását a társadalom egésze számára is. Ezért kiemelten fontos, hogy az e területen munkát vállalók elhivatottsága, szakmai tudása, a nemzetiségekhez való lojalitása minél magasabb legyen. Olyan munkavállalókkal szeretnénk a nemzetiségi kultúra szakmai oldalát megerősíteni, akik ezt minden tehetségükkel minél magasabb szinten biztosítják. A kiemelt munkavégzésért természetesen a megfelelő bérezés szükséges.

Bízunk abban, hogy az előttünk álló törvényjavaslat és az önök döntése a nemzetiségi közösségek ez irányú céljait is szolgálja. Köszönöm a figyelmüket. Hvala za pozornost. (*Taps.*)

ELNÖK: Köszönjük, kedves szószóló asszony. Most kétperces hozzászólási lehetőségre van lehetőség. Megadom a szót Nacsa Lőrinc képviselő úrnak.

NACSA LŐRINC (KDNP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Az önök vezérszónoki felszólalásából megértettem, hogy annyi történt, hogy nem olvasták el a törvényjavaslatot, mert elkezdtek elmondani, hogy húszezer ember kerül utcára, húszezer embernek engedjük el a kezét, húszezer embernek lesz sokkal rosszabb. Hát, nem ez van a törvényben! Nem fogják elveszíteni a munkájukat, nem kerülnek utcára. Nincs ezzel semmi probléma. El kell olvasni a törvényt és megérteni, és akkor rögtön a helyére kerül minden. (*Dr. Szél Bernadett: Segíts megérteni!*)

Azokat a vádakot szeretném visszautasítani, hogy mi raktuk estére a vitát. Arató Gergely mondta ezt. Ön a jegyzői irodában is dolgozik mint jegyző. Láta a jegyzők által készített papírt, ami 15 óra 15 percre rakta ezt a vitát, csak az előző napirenden hét órát vitatkoztunk. Előfordul ez a parlamenti műfajban, semmi szándékosság nincs benne. Visszautasítom ezt a rágalmozást, hogy valamiért éjszakára került volna ez a vita. 15 óra 15 percre volt ez előírva.

Ungár Péter képviselő úrnak mondanám, hogy nem igazodás, hogy nyugat vagy kelet, vagy osztrák példa, vagy kazah példa, vagy japán példa, vagy orosz, de érdemes időnként nemzetközi kitekintést tenni, hogy hogyan néznek ki más országokban az ilyen dolgok. Például az Európai Unióban a kulturális alkalmazottak 95 százaléka nem közalkalmazotti státuszban van. Rengetegen vannak még rugalmasabban (*Dr. Varga-Damm Andrea: Csak háromszor annyi a fizetésük, mint a magyarországiaknak!*), mint a normális piaci viszonyok, atipikus foglalkoztatási viszonyokban foglalkoztatják őket a legnagyobb kulturális intézmények szerte Európában, csak érdemes néha nemzetközi kitekintést tenni.

Hiller elnök úrnak minden tisztelettel jelezném, hogy a levéltár nem attól lesz jó vagy rossz, hogy nemzeti vagy állami. Egyébként Franciaországban, az Egyesült Királyságban vagy éppen az Egyesült Államokban is nemzeti levéltárnak hívják a levéltárakat. Állami vagy nemzeti, nem ez a lényeg, hanem az a lényeg, hogy jól működjön, és magas színvonalú munkát végezzen el a levéltár, nem attól függ, hogy hogy hívják. Van példa államira, és van példa nemzeti levéltárakra is.

Én arra kérem önöket, hogy ne mondják azt, hogy itt húszezer ember hova kerül, utcára kerül. Nem erről van szó! Pontosan tudják önök is, hogy nem erről van szó, és ezért nagyobb aljasság, hogy ezt hangoztatják minden egyes felszólalásukban, mert nem erről van szó. Köszönöm szépen. (*Taps a kormánypárti padsorokban.*)

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Most megadom a szót Arató Gergely képviselő úrnak két percben.

ARATÓ GERGELY (DK): Csalódást kell okoznom Nacsa képviselő úrnak, aki minden egyes törvényjavaslat vitájában elmondja ezt a panelt, hogy önök biztos nem olvasták a törvényjavaslatot. Eddig még mindig az volt a helyzet, hogy nem sikerült eltalálnia. Olvastuk a törvényjavaslatot, értjük, hogy mi van benne, ezért szólunk hozzá. Hozzáteszem, nem ez az első. Olvastuk a szakképzési törvényben, ott is megszüntették a közalkalmazotti státuszt, olvastuk a felsőoktatási törvény módosításában azt, hogy hogyan szerveznek alapítványi egyetemeket az állami egyetemekből annak érdekében, hogy ott megszűnjön a közalkalmazotti státusz. Ezt mind képesek vagyunk elolvasni.

(22.20)

Ezt a törvényt is képesek voltunk elolvasni. Megértettük azt, hogy 6 százalékos béremelést sikerül adniuk ebben a törvényben akkor, amikor az átlagbéremelés a tavalyi évben 10 százalékos volt. Azért a tavalyi évet mondom, mert abban az évben sem volt a köz-kultúrában béremelés, de egyébként az előtte lévő években sem, tehát bármelyik évet mondhattam

volna az elmúlt tízből. S erre szánnak 5, azaz 5 milliárd forintot, és ezzel még el is dicsekszenek a törvényjavaslatban meg a parlamentben. Csak mondom összehasonlításként, hogy mégis miről beszélünk, s akkor nem is a Mátrai Erőmű 17 milliárdját mondom: az a pénz, amit a Corvin-lánc Testületnek nélkülöznie kell ebben az évben és csak jövőre költheti el ingatlanfelújításra, az körülbelül ugyanez az 5 milliárd forint összeg. Tegyük a kettőt mérlegre, hogy mekkora nagy hóstett a kormánytól ez a béremelés.

Ami meg a közalkalmazotti rendszert érinti: arról beszélnek, hogy így rossz, úgy rossz, amúgy rossz, elavult. Tudják, ez egy kicsit olyan, mint amikor van egy régi háza valakinek, amely már lepattant, itt is meg ott is fel kéne újítani, s úgy oldja meg a felújítást, hogy fölgújítja az épületet. Önök most ezt csinálják. A közalkalmazotti törvényen persze lehetne javítani, mert nem nyúltak hozzá érdemben az elmúlt tíz évben, amit meg hozzányúltak, az csak rontott rajta. Lenne vele mit csinálni, de hozzáteszem, már előtte is lett volna mit csinálni. Erre nem az a megoldás, hogy megszüntetik a közalkalmazotti védettséget bármelyik csoportnál, és pláne nem az, hogy most már lassan gyakorlatilag végigmegyünk minden csoporton. Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki oldalon.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Ungár Péter képviselő úrnak adom meg a szót két percben.

UNGÁR PÉTER (LMP): Köszönöm szépen. Azt gondolom, hogy inkább jegyzőkönyvbe, mint bekiabálásokkal mondanám el ezt a gondolatot. Csak annyit szeretnék mondani, hogy nekem legutoljára az a jellegű vitám, hogy érv-e önmagában az, hogy valami hogy van az Európai Unióban, Bauer Tamással volt a határon túli magyarok szavazati jogáról. Mint ahogy ott sem érv, hogy őszerinte azért nem kéne a határon túli magyaroknak szavazati jogot adni, mert az EU legtöbb országában nincs, az sem érv, hogy most Nacsa képviselőtársam mondott valamit, hogy mi van az Európai Unió 95 százalékában. Azt érveljük meg, hogy a magyar hagyományokhoz hogy viszonyul ez a törvény, a '92-es Magyarországon elfogadott közalkalmazotti törvényhez hogy viszonyul, és összességében hogy viszonyul ahhoz, amilyen helyzetben voltak eddig ezek a magyar munkavállalók. Teljesen más történelmi kontextusban vannak az Európai Unió többi országában, és teljesen más módon alakult ki az az amúgy Európa-szerte fontos szakszervezeti vívmány, ami a közalkalmazotti bértábla.

Nem az hangzott el, hogy 20 ezer ember rögtön utcára kerül. Az viszont probléma - és erről panaszkodott L. Simon képviselőtársunk -, hogy flexibilissé teszi a munkaerőpiacot. Ez azt jelenti, hogy ki lehet rúgni olyan embereket, akiket eddig nem lehetett kirúgni, vagy akiket az előző törvénnyel nem lehetett kirúgni. Ez a lényeg. Tehát olyan embereket ki fognak tudni rúgni, akiket eddig nem lehetett. És ők, mivel volt állásuk és nem lesz, nem fognak a kulturális szférában dolgozni.

Arra kérem képviselőtársamat, hogy ne mondja azt, hogy nem olvastuk el a törvényt, mert a törvényt elolvastuk. Amúgy pedig hogy az Európai Unióban ön mit talált, mindenféle dologra van példa és ellenpélda. Arra kérem, hogy a vita színvonalát legalább egy olyan gyönyörű anekdotával emelje inkább, mint amit Bencsik képviselőtársam tett. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Most a további képviselői felszólalások következnek. Ennek keretében elsőként Varga László képviselő úrnak adom meg a szót.

DR. VARGA LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Hát, így este 10 óra után fel kell tennünk a kérdést, ha őszinték vagyunk magunkhoz, hogy mi történik, merthogy nem sok értelme van ennek a vitának így ebben a formában. Az a helyzet, hogy a kormányparti oldalról néhány képviselő beült ide, valószínűleg megkapták pártfeladatban, hogy végig kell szenvedniük az ellenzéki hozzászólásokat, de ezek a hozzászólások érdemben úgysem fognak változtatni ezen az előterjesztésen. Nem először éljük ezt meg egyébként. Amikor én a húszas éveimben elkezdtem hinni abban, hogy a közszereplésnek van értelme, akkor olyanokat gondoltam, hogy mennyire jó érveket ütköztetni, különböző társadalmi csoportok álláspontját szintetizálni, és akkor a legnagyobb közjó érdekében módosító indítványok alapján végül el lehetne fogadni az optimális megoldásokat.

Ezeket az előterjesztéseket egyébként vélhetően akkor kell a Ház elé hozni, amikor egy társadalmi csoportban, a társadalom egy részében társadalmi igény merül fel arra, hogy jogszabályalkotás történjen. Én ebben az esetben még csak ezt sem látom. Mondják már meg nekem, hogy a magyar társadalomnak melyik az a csoportja, amelyben az az igény merült föl, hogy ezt a jogszabályt a magyar Országgyűlés alkossa meg. Könyörgöm, mondják el, nagyon kíváncsi leszek rá! Én azt látom, hogy Hiller Istvánnak volt igaza a vezerszónoki felszólalásában, az önök szűk hatalmi elitjében merült föl több jogszabályra az igény, erre is, mert itt is nagyon aljas módon lehet elvenni a közalkalmazotti jogviszonyt 20 ezer magyar állampolgártól, veszélyeztetve az ő családjukat és a megélhetésüket is hosszú távon, ahogy azt Ungár Péter helyesen elmondta. Persze nem biztos, hogy 20 ezer ember kerül most utcára, majd közülük valamennyien kerülnek utcára a következő években, mert a fenntartók nyilván rugalmasabban tudják majd az ő munkaviszonyukat megszüntetni, kezelni. Érdemben nyilván nem fognak több normatívát kapni ezek az intézmények arra, hogy működjenek, tehát semmiféle pozitív változás nem lesz a konkrét szférában, mint ahogy az elmúlt tíz évben sem volt. S most a végén 6 százaléknál alacsonyabban tesznek le az asztalra. *(L. Simon László: Na, ne már!)* De! Hát, ez történik! Nem először, és nem ez az egyetlen terület, ahol ez történik.

Lehet, hogy elég költői kérdést tettem fel a „mi történik itt?”-tel a felszólalásom elején, de azért tíz év után fel lehetne tenni az önök kormányzása kapcsán ezeket a kérdéseket. Itt ülnek ennél a felháborító javaslatnál, amit pofátlan módon a húsvéti hosszú hétvége előtt nyújtottak be. Miféle társadalmi egyeztetés és párbeszéd ez? Magyarazzák már el nekem! Várva a húsvéthétfő utáni kedd reggelen, a veszélyhelyzet közepén, a koronavírus közepette a szakszervezetek és az érintettek álláspontját. Hát, nevetséges! Ez azt üzeni, hogy önök mindent megtehetnek. Semmi értelme annak, hogy az érintettek vagy itt bármelyikünk konstruktív javaslatokat megfogalmazva kritizálja az előterjesztést. Megjegyzem itt mindannyiunknak az ellenzéki oldalán, hogy lehet, hogy ennek tényleg nincs értelme.

Vonják vissza a fenébe! Én nem nagyon szoktam így fogalmazni, egypáran talán követik, hogy milyen típusú felszólalásaim szoktak lenni, de ennél szerintem ez a helyes eljárás. Merthogy nagyon helyesen utaltak itt ideológiai meg mindenféle szempontokon átívelve Klebelsberg Kunóra, aki szintén rengeteget tett a magyar közművelődésért, a közoktatásért és a kultúráért, de megjegyzem, hogy pont a közművelődés tekintetében, az infrastruktúra-fejlesztés tekintetében a XX. század második felében is nagyon komoly eredmények történtek olyan időszakban, amikor Magyarországon nem voltak megfelelően demokratikus körülmények. De vidéken az aprófalvakban, a kistelepusulásokon a közművelődés, a kultúra terepei megszülettek és nagyon jól működtek, eljuttatva mindenféle néprétegekhez a magyar kultúrát.

Ennek a felszámolásáért és szétveréséért önök rengeteget tettek az elmúlt időszakban - ezzel én önöket vádolom egyébként -, és ezt be kéne fejezni. Nyilván vannak, akiknek meglepetést okoz ebben a ciklusban, hogy ez megy, nekem annyira már nem. Én megéltem Miskolcon azt az előző ciklusban, hogy a nagy múltú, jól működő, egy város elismerését kiváltó ifjúsági házat verte szét akkor az önök városvezetése, amelyet a miskolciak nagy többséggel leváltottak 2019 októberében. Szétverték az ifjúsági házat, és a nagytermében térfelügyelő kamerarendszert működtettek, amit egyébként szükséges működtetni, de nem a közművelődés és a kultúra rovására. Tehát az a fajta hozzáállás, amit önök ebben a történetben tanúsítanak, számomra nem ismeretlen.

(22.30)

S a párbeszéd hiánya is teljes mértékben tetten érhető ebben a történetben. Érdemben nem álltak szóba azokkal tíz éven keresztül, akik ebben a szférában dolgoznak. Ezt ezek az emberek elmondták. Segélykiáltással éltek. Január 22-én, a magyar kultúra napján az ország több pontján demonstráltak. Vidéken is. Megyeszékhelyeken is. Miskolcon is. Azok az emberek, akik ott demonstráltak, engem is megtisztelt az azzal, hogy odahívtak. Én is támogattam a petíciójukat, itt az Országgyűlésben is beszéltem erről, és a mai napig támogatom a törekvésüket.

Ezt a petíciót egyébként a mai napig el lehet érni az interneten. Úgy gondolom, méltó ebben a vitában felolvasni, mert szerintem erre válaszul született ez a javaslat. Ez pedig így szól:

„A Közgűjteményi és Közművelődési Dolgozók Szakszervezete, KKDSZ, felhívása a magyar kultúra ünnepén a kulturális dolgozók védelmére és megbecsülésére. A magyar kultúra napján minden év január 22-én hagyományainkat, ezeréves európai kultúránkat ünnepeljük, jogos büszkeséggel gondolunk ezen a napon az elődeink által létrehozott kulturális, szellemi értékekre. A kulturális kormányzat vezetője büszkén jelenti ki, hogy a magyarság a nyugat-európai népeknél jobban őrzi európai kulturális értékeit. Kijelenti, hogy az elmúlt években komoly előrelépés történt a kulturális alapellátásban, amely a legkisebb falvakba is eljuttatta a kultúrát. A kormány látványberuházásokkal bizonyítja elkötelezettségét, de a nemzeti közművelődés alapintézményei, a vidéki könyvtárak, múzeumok, művelődési otthonok működési feltételei szinte semmit sem javultak az elmúlt években.

Egyre több kulturális nonprofit kft. működik az országban, ami csak a fenntartó és nem a munkavégzés minősége szempontjából kedvező. A kulturális ágazatban dolgozók bére még a költségvetésben dolgozók egyébként sem magas átlagbérét sem éri el. A kormányzat bérpolitikájának eredményeképpen 2020-ban ott tartunk, hogy szinte az ágazat összes dolgozója alapfizetését tekintve a garantált bérminimumot kapja. Valóban lehet alulfinanszírozott intézményekkel és éhbérekkel európai kultúránkat megőrizni? Kérünk mindenkit, akinek fontos, hogy szabad és művelt nemzet éljen e hazában, a magyar kultúrát fenntartó közgűjtemények és művelődési intézmények további bontását ne engedje, tiltakozzon a közművelődésben dolgozók megalázó bérezése ellen, aláírásával támogassa a szakszervezet követeléseit!

Ezek pedig a következők. 1. Követeljük azonnali bértárgyalások megkezdését a Közgűjteményi és Közművelődési Dolgozók Szakszervezete és a megállapodási joggal felruházott kormányzati vezetők között. 2. A bértárgyalások alapja: a bértáblák szerinti legkisebb nettó illetmény legyen legalább azonos a számított minimálbérrel, de megtartva a bértábla eredeti arányrendszerét. 3. A közgűjteményi és közművelődési szférát érintő azonnali béremelés időpontja és mértéke legyen független a szféra ágazataira kidolgozandó életpályamodellek életbelépésének időpontjától és mértékétől. 4. A bértárgyalásokon megkötött megállapodást, megállapodásokat valamennyi megállapodó fél tekintse érvényesnek úgy a központi, mint az önkormányzati közgűjteményi és közművelődési rendszerre. A kormány adjon kiegészítő normatív támogatást a béremelések végrehajtásához. 5. 2020-ban történjen meg a teljes állami és önkormányzati közművelődési és közgűjteményi intézményrendszer működési feltételeinek pénzügyi megerősítése a vonatkozó normatívák és az ágazathoz tartozó nemzeti intézmények támogatásainak reális megnövelésével.”

Ezt a petíciót fogalmazták meg a KKDSZ és partnerei, erre gyűjtötték össze több tízezer támogató honfitársunk aláírását, a koronavírus-járvány közepette is juttatták el önkökhöz, erre kértek választ, erre a segélykiáltásra. Erre a segélykiáltásra az önök válasza ez a jogszabály. Minősíthetetlen ez a történet, ez nem társadalmi párbeszéd, ez nem érdekegyeztetés. Az önök által benyújtott jogszabály iránt semmilyen társadalmi csoportnak nem merült fel Magyarországon igénye. Ez szegény! Az egyetlen helyes megoldás, ha ezt a jogszabályt visszavonják, és haladéktalanul párbeszédbe kezdenek az érintettekkel, így a KKDSZ-szel is, amely ezt a petíciót megfogalmazta.

Nyilvánvalóan, ha nem vonják vissza ezt a jogszabályt, akkor természetesen, ahogy látom, a teljes ellenzékkal egyetemben az MSZP-frakció is ezt el fogja utasítani. Köszönöm, elnök úr. *(Taps az ellenzéki padosorokból.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Most megadom a szót Szél Bernadett képviselő asszonynak.

DR. SZÉL BERNADETT (független): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! A szokásosnál is sötétebb hely most a magyar parlament, mert amióta a világjárvány része Magyarország is, azóta gyakorlatilag rendeleti kormányzás van, mármint ami a vírus illeti. Itt az Országgyűlésben pedig a lopás, a korrupció, a válogatott társadalmi csoportokkal való kiszűrés és most már a jogfosztás a trend. Csupa olyan törvényjavaslatot nyújtanak be a Háznak, amely valamilyen negatív hatással van valakire, valakikre, mert önök egyszerűen a kiszolgáltatottságot, a függőségben tartást és a zsarnokságot tekintik az alapvető szervező elvnek az önök kormányzása alatt.

Tényleg azzal akarom kezdeni ezt a felszólalást 22 óra 35 perckor, kedd este, hogy tényleg szegény az, hogy a járványveszélyhelyzet kellős közepén, amikor az amúgy nem igazán létező egészségügyi és oktatási kormányzatnak finoman szólva a helyzet magaslatán kellene lennie és az ország dolgait kellene hatékonyan intéznie, nekünk arról kell beszélni itt a parlamentben, hogy önök el akarják venni a kulturális dolgozók közalkalmazotti státuszát.

Tényleg most van itt ennek az ideje? Mert azt hiszik, hogy éjjel van, sötét van, világjárvány van, és nem figyelnek az emberek? Hát, gondoskodunk róla, hogy figyeljenek, itt vagyunk, bejöttünk e kései órán, és elmondjuk a véleményünket. Bár tudnánk többet tenni, de eljön az az idő, amikor többet tudunk tenni, és ahhoz, hogy azok az idők elérkezzenek, ahhoz itt kell lennünk, mert nagyon szeretném, ha ezek az emberek, ez a 20 ezer ember és a családtagjaik éreznék, hogy mindent megteszünk értük, amit meg tudunk tenni. Ami erőnkől telik, azt megteesszük. Ami hatalmunkban áll, azt megteesszük. Amit bírunk, azt megcsináljuk. Előbb-utóbb el fog jönni az az idő, amikor mi leszünk olyan helyzetben, hogy nagyon sok mindent visszafordítsunk és visszacsináljunk, amit önök elrontottak ebben az elmúlt tíz esztendőben.

De tényleg kérdezem önöket, hogy önök szerint mi foglalkoztatja az embereket. Mert szerintem Magyarországon az emberek egy jelentős része most a túlélésért küzd. A kórházakból egyszerűen kiebrudalnak nagybeteg embereket. Ezek az emberek és ezeknek az embereknek a családjai ezzel vannak elfoglalva. Nem ezzel kellene önöknek is inkább foglalkozni, hogy az egészségügyben hogyan tudunk normális helyzetet teremteni? De ott vannak a fizetés nélkül maradt emberek, a kényszerszabadságon lévő emberek, a kisvállalkozók, az otthon maradt szülők, akik egyik nap matektanárok a másik nap fizikatanárok, és folyamatosan rendelkezésre állnak. Nem erről kellene inkább beszélni? Nem a digitális oktatásból kimaradó százezer gyermekről kellene beszélnünk, megoldást találnunk erre, hogy hogyan biztosítunk a számukra szükséges infrastruktúrát? Nem ez kellene, hogy a magyar parlamentben a téma legyen? Vagy az, hogy mi lesz az iskolai érettségikkel? Komolyan gondolják azt, hogy a járványveszélyhelyzetnek a miniszterelnök által előre jelzett csúcspontján ők majd ott fognak vizsgáznni, tanárok, diákok együtt, maszk nélkül, minden nélkül? Vagy nemrég nyilvánosságra került az, hogy több mint egymilliárd forintot költöttek el a Nemzeti alaptantervre, ami minden, csak nem nemzeti. Nem erről kellene inkább beszélnünk, hogy mi lesz ezzel a helyzettel?

Nem, nincs elég probléma, ezek önöknek, nem tudom, minden feladat... - önöknek itt most az a téma, hogy 20 ezer emberrel a lehető legjobban kiszűrjanak. Itt jön be az a kérdés, amit már többen feltettek előttem, de én magam is fel akarom tenni, hogy mi van e mögött a gondolkodás mögött. Miért most, miért ezek az emberek, miért így, vajon mit mutat ez a történet? Az én álláspontom az, hogy ez egy virtuális politikai ügy, ez egy leszámolás. Ez egy leszámolás, ez egy bosszú, ez egy függővé tétel, és egész egyszerűen arról van szó, hogy amíg ezek az emberek közalkalmazottak, addig érvényesül az a probléma, amit önök utálnak a közalkalmazotti jogviszonnyal és a bértáblával, hogy önök nem tudják kedvükre kirugdosni azokat az embereket, akik nem kormánypártiak, vagy nem kellően kormánypártiak. Nem tudnak a fizetéssel nyomást gyakorolni ezekre az emberekre. Védi őket a közalkalmazotti státusz.

Önök egyszerűen eljutottak a kormányzásuk, nem tudom, tizedik évre abba a teljesen paranoid helyzetbe, hogy senkiben és semmiben nem bíznak, és egyáltalán nem hajlandók a valódi közszolgálati eszmének megfelelni vagy azt hagyni működni. Nem értik valószínűleg, hogy ez a közszolgálat miről szól. Egyáltalán nem hisznek abban, hogy tényleg vannak olyan emberek, akik nem akarnak a munkájuk során politizálni, autonóm módon akarják végezni a munkájukat közszolgaként, és csak azt nézik, ami szakmailag a közérdek szempontjából helyes, ez a belső irányítójuk. Én voltam közszolga, én pontosan tudom, hogy ez hogy működik. Az ember ott nem politizálni akar. Egyszerűen csak el akarja végezni tisztességgel

a munkáját, szakmai alázattal, erről is szól az elnevezés is.

(22.40)

Önök alapvetően sajnos nem ezt az embertípust akarják látni pozícióban, a függőség, a kiszolgáltatottság és a félelemben tartás egy olyan póráz, amelyet önök szeretnek a magyar állampolgárookra rácsatolni, hogy biztosítsák a saját hatalmukat. Nagyon szomorú ez, és ez egy nagyon kinkeserves történet az egész országnak, de az a jó hírem van, hogy az ilyen rendszerek azért sokáig nem szokták húzni.

És egyébként erről talán még nem esett szó, de van egy módosítás itt a törvényjavaslatban, ugye, eddig az volt a törvényben, hogy a közművelődési intézmény, idézem: „nem lehet elkötelezett egyetlen vallás, világnézet vagy politikai irányzat mellett sem”. Ez benne volt eddig a törvényben. Na most, ez arra változik, hogy „elkötelezett az Alaptörvényben rögzített alapelvek mellett”. Ez került be a törvénybe. *(Néhány kormánypárti képviselő beszélget L. Simon Lászlóval.)* Nagyon megtisztelő lenne, ha nem kvaterkázának itt az államtitkár úr meg a barátai, mert az a helyzet, hogy próbáljuk a munkánkat végezni. *(Közbeszólás a Jobbik soraiból: Megy a parti, parti van!)* Ezt önök nem látják, akik követik a munkánkat, de gyakorlatilag alig van itt egypár fideszes meg KDNP-s, azok is egymással beszélgetnek, engem nagyon megtisztelne, ha figyelnének arra, ami itt történik, és amit megpróbálok elmondani.

Szóval, lényeg az, hogy belekerült a törvénybe az, hogy az Alaptörvényben rögzített alapelvek mellett kell elkötelezettnek lenniük ezeknek a dolgozóknak. Márpedig az Alaptörvényről tudjuk, hogy ez egy egypárti alkotmány, kizárólag a Fidesz politikai értékrendjét tükrözi, és vállaltan nem világnézet-semlegetesen tekint az államra. Ez egy nagyon fontos csere, mert önök ezzel gyakorlatilag azt mondják, hogy a kulturális dolgozók is egyfajta vallási, politikai világnézet szerint kell hogy végezzék a munkájukat. Ez itt a leláncolásnak egy nagyon markáns példája.

És mondjuk, ez ahhoz képest, hogy önök rendszerint és rendszeresen a vallásból csinálnak politikát, és maga Orbán Viktor sem győzi magára öltetni a keresztény államférfi szerepét, gyakorlatilag a benyújtás körülményei azt mutatják, hogy a kereszténységnek a legnagyobb ünnepére is fittyet hánytak. Hiszen pontosan tudjuk azt, hogy nagypénteken, nagycsütörtök este kapták meg az érintettek ezt a törvényjavaslatot, és azt mondták nekik, hogy kedd reggelig, tehát a húsvéthétőt követő napig legyenek kedvesek, és olvassák el és véleményezzék. Tehát ennyire tartották önök fontosnak ezt a nagyon fontos szakrális ünnepet, hogy gyakorlatilag ezt a húszezer családot úgy, ahogy van, rákényszerítették, meg az összes szakszervezetet is egyébként, hogy ezzel foglalkozzon. Mert azt szeretném hangsúlyozni, hogy minden szakszervezeti konföderáció kiállt a kulturális dolgozók mellett, és ugyanaz volt a véleményük, hogy elfogadhatatlan ez a törvényjavaslat.

Egyébként hozzáteszem, hogy pont ekkorra időzítették a kórházi ágyak kiürítését is, a rokonok riasztását, hogy menjenek a beteg hozzátartozókért. Roppan keresztény cselekedet, a KDNP ismételten mehet győnni, van mit!

Tehát egy olyan törvényjavaslat ez, amit semmiféle társadalmi egyeztetés nem előzött meg. Azt, amit az ünnepek alatt próbáltak csinálni, azt nem tudjuk társadalmi egyeztetésnek tekinteni. És azt is látom, hogy az érdekképviselőknek itt a véleménye is pusztába kiáltott szó, merthogy nem került bele a törvénybe. Folyamatosan kiraktam egy képet arról, hogy hogy néz ki a magyar parlament e késői órán, amikor tárgyaljuk ezt a törvényjavaslatot, és többen megkérdezték tőlem, hogy egyáltalán miért jöttünk be, ha ennyire nem figyelnek arra, amit mondunk. Fontosnak tartottam leszögezni, hogy bár úgy néz ki, mintha önökkel beszélénk, igazából mi az állampolgárokkal beszélünk, azokkal az emberekkel beszélünk, akik nekünk felhatalmazást adtak arra, hogy e kemény négy esztendőn keresztül harcoljunk az ő érdekeikért, és mi meg kívánunk felelni ennek a küldetésnek és ennek a feladatnak.

Én azt tudom mondani, hogy biztosítani szeretném - én mindenképpen, de azt gondolom, itt az ellenzéki felszólalásokat hallva, mindenki - az érintetteket, hogy ez, ami történik, egy olyan dolog, ami semmilyen szinten nem élvez politikai konszenzust a magyar parlamentben, és a Fidesz és a KDNP magára fog maradni ezzel a gyalázatos javaslatával. Merthogy önök úgy akarják alapjaiban átalakítani húszezer embernek a jogviszonyát, hogy egyszerűen nem foglalkoznak az ő véleményükkel, nem is érdekli önöket. Hogy egy klasszikust idézzek: „az, hogy az érintettek hogy látják, az teljesen közömbös”. Ezt Vejkey kollégánk mondta, ő a KDNP színeiben képviselő a magyar parlamentben, és bizottsági elnökként ez volt a reakciója arra, amikor érintetteknek a levelét akartam felolvasni a bizottság ülésén.

Szóval, önök gondolkodás nélkül végiggyalogolnak bárkin, és ezért is nagyon fontos azt tudnunk, hogy most valóban a kulturális dolgozók vannak napirenden, nekik estek neki, de bárki lehet a következő, és ezt már kezdjük itt Magyarországon megtanulni, hogy mindenki sorra kerül egy ilyen elnyomó rendszerben. Mert önök tényleg egy dolgot akarnak, azt akarják, hogy mindenki az önök engedelmes szolgálja legyen. Magyarország - és ez a rossz hírem önöknek, Magyarország - nagyon nem szeret szorgasorban lenni, és a magyar állampolgárokkal ezt egy darabig lehet csinálni, többen megpróbálták már a történelmünk alatt, mindegyik csúfos kudarcot szenvedett a végén.

És akkor itt van az EMMI és az elmaradhatatlan közleményei. Tehát tényleg, ha sértett közleményekből gyűjteményt kellene Magyarországon csinálni, akkor az EMMI közleményeit kellene gyakorlatilag sorba rendezni. Itt is egy teljesen nonszensz magyarázkodással jöttek, azt írták, hogy a közalkalmazotti bértábla 2008 óta nem változott, a kulturális szektor képviselői többször jelezték az ágazati szakmai

egyeztető fórumokon, hogy a közalkalmazotti bértábla változatlanlansága bérfeszültséget okoz - igen, így van, és itt jön a lényeg -, a kormány az intézkedéssel a szakmai szervezetek visszajelzésére reagálva évtizedes problémát orvosol a kulturális szférában. Tehát kvázi az EMMI egy olyan közleményt adott ki, amiben mintha az érintettek kérték volna, hogy ők többé ne legyenek közalkalmazottak, így próbálja beállítani ezt az egész törvényjavaslatot. Tehát ez teljesen páratlan cinizmus!

Mintha ezek az emberek úgy akarták volna, hogy béremelést kapjanak, hogy cserébe fontos jogosítványokról lemondanak. És önök nem azt csinálták, hogy akkor a 2008 óta változatlan közalkalmazotti bértáblát megújították volna, illetményeket emeltek volna, hanem az egészet kidobták a kukába, 12 év béremelés nélküli időszak után meg 35 százalékos infláció után adnak cserébe 6 százalékos béremelést, cserébe mondjatok le a jogaitokról! Szóval, nem, nem ezt kérte senki. Tehát szeretném rögzíteni, hogy bármit ír az EMMI az ő közleményeiben, nem kérték az érintettek azt, hogy ők többé ne legyenek közalkalmazottak, ők szerették volna, ha a 2008 óta változatlan bértáblához hozzányúlnak.

De azt is írta az EMMI, idézem: „rugalmasabb, a munkaerőpiac dinamikus változásait követni képes munkajogi szabályozás jön létre a kulturális szektor egészében”; és idézem: „az intézményvezetőknek szélesebb mozgástere nyílik, hiszen a bértáblához immár nem kötött foglalkoztatás a minőségi közfeladat-ellátás záloga lehet”. Magyarra lefordítva ezt a bikkfanyelvet: könnyebb lesz kirúgni a dolgozókat, könnyebb lesz őket a bérek alakításával úgymond minőségi munkavégzésre ösztönözni. És egyébként itt felmerül egy érdekes kérdés is: ha önök számára a közalkalmazotti bértábla egyfajta gátja a minőségi munkavégzésnek, akkor önök szerint az egészségügyben, az oktatásban, a szociális szférában dolgozók sem végeznek minőségi munkát, vagy náluk is megszüntetik a közalkalmazotti jogviszonyt, hogy majd minőségibb legyen az ő munkavégzésük? Vagy milyenfajta gondolkodás ez? Ez az egész teljesen fából vaskarika!

És azt is írják, hogy az illetmény helyébe lépő munkabér kialakítása pedig garanciát jelent arra, hogy az érintettek összességében nem kerülhetnek kedvezőtlenebb bérhelyzetbe, mint amelyet a hatályos szabályozás számukra jelenleg biztosít. Vagyis még azt sem garantálják, hogy ezzel a változtatással jobb helyzetbe kerülnek a dolgozók. Csak annyit ígérnek, hogy rosszabb helyzetbe nem fognak kerülni. Bravó! És akkor ebből fog majd az kijönni, hogy a jó elvtársak kapnak emelést, volt már ilyen, úgy hívták, hogy szocializmus, lehet belőle jutalmazni politikai hűséget, a többiek meg örüljenek, ha ott maradhatnak, és nem rugdossák ki őket.

Szóval, a munkavállalók azt üzenték, és ez legyen nagyon világos önnek, tisztelt államtitkár úr és tisztelt kormánypárti képviselők, hogy ők ebből az alkuból nem kérnek. Nem akarnak lemondani a jogaikról, és garantált béremelést szeretnének. Mindenekelőtt

azonban párbeszédet szeretnének, egyeztetést szeretnének, ez lenne az alap és az, hogy nem a koronavírus-járvány kellős közepén szívatják meg őket ilyen rondán egy éjszakai órán a magyar parlamentben. Ez az, amit ők szeretnének.

Mert hogy a közalkalmazotti jogviszony - ezt azoknak mondom, akiknek nincs ebben tapasztalata - egy nagyon komoly védelmet jelent, jelentett nagyon sok szempontból. Ha most ezt elvesztik ezek az emberek, akkor megszűnnek a felmentési korlátozások, az állásfelajánlási kötelezettség, a felmentési idő is rövidebb lesz, és kisebb lesz a végkielégítés, megszűnik a bértábla szerinti háromévenkénti előrelépés lehetősége, szóval, nincs az a dolgozó, aki ezt önként kéri. Senki nem kért ilyet.

És akkor itt kell feltenni a kérdést, hogy ki lesz a következő. A szociális és a gyermekvédelmi dolgozók? Mert lassan már csak ők maradtak a közalkalmazotti bértáblában, akiket gyakorlatilag már egészen lefed a minimálbér és a garantált bérminimum.

(22.50)

Én azt gondolom, és ez az utolsó mondatom, mert lejárt az idő, hogy ez egy nagyon csúnya politikai leszámolás, nagyon méltatlan, és mindent el fogunk követni annak érdekében, hogy ezt a szégyenletes dolgot visszacsináljuk, és méltó módon megbecsüljük ezeket az embereket. Köszönöm. *(Taps az ellenzék sorában.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő asszony. Most megadom a szót Gurmai Zita képviselő asszonynak.

DR. GURMAI ZITA (MSZP): Köszönöm szépen. Tisztelt Államtitkár Úr! Elnök Úr! Képviselőtársaim! Kik vannak még a listán? Őszintén érdekel, hogy ez miként zajlik önöknél. Van egy listájuk, és kipipálják, akiket már sikerült megalázni, tönkretenni? Ha az itthoni kulturális szférát nézzük, akkor legutóbb a színházakat sikerült megregulázni. Most értek a következő sorhoz a listán? Jönnek a könyvtárosok, a múzeumi dolgozók, a levéltárosok, a kulturális szféra dolgozói, ez nagyjából 20 ezer ember. Őszintén, államtitkár úr, nagyon sajnálom, hogy minősítette a kollégákat, azokra a könyvtárosokra, akik nem csinálnak semmit, azokra nem lesz majd szükség. Értem én, hogy elnézést kért, de még a gondolat is bántó. Remélem, hogy kormánypárti képviselőtársaim is megértették ennek a súlyosságát.

A törvény mostani módosítása a kulturális területen munkavállalók számára teljes létbizonytalanságot okoz, és mindez a koronavírus alatt, amikor egyébként is 320 ezer ember vesztette el a munkáját. Ezek az emberek hosszú évek óta alulfizetetten és értéktelentől, megbecsülést érdemlő munkát végeztek és végeznek. Amit most kapnak ezzel a törvénnyel, az minden, csak nem megbecsülés. A közalkalmazotti jogviszony eddig valamennyire a kiszámíthatóságot és a biztonságot jelentette ebben a szférában. Az új

jogi szabályozás a munkáltató és a foglalkoztatott közötti megállapodásba utalja a bérek rendezését. Azt gondolom, hogy a fenntartók, az önkormányzatok a mostani helyzet és a tőlük való elvonások miatt nincsenek és nem is lesznek abban a helyzetben, hogy erre forrásokat tudjanak biztosítani. Sőt, kérdés lehet az is, hogy a jövő évi költségvetések tervezésekor miként osztják majd el a bérekre rendelkezésre álló forrásokat úgy, hogy ne legyenek elbocsátások. Mert önök szerint ez a törvény nem ezt hozza magával - szerintem meg igen. Ezt a balhét is majd az önkormányzatokra tolják, oldják meg ők.

Egy ilyen időszak után, amelyben valóban nagyon sokan munkanélkülivé váltak, most több ezer ember retteg attól, hogy pár hónap múlva a mostani törvény változásával hasonló sorsra jut. A közalkalmazotti státusz elvesztésével a dolgozók számára eltűnik minden olyan elem, amely a szegénységi küszöböt épp csak meghaladó fizetések mellett némi kompenzációt jelentett eddig, gondolok itt az illetményelőmeneteli rendszer megszűnésére, a végkielégítés mértékének csökkenésére vagy az utazási kedvezmény elvesztésére.

A törvény véleményezésére a szakmai szervezetek és a szakszervezetek is csupán ismét csak megálázó módon a húsvét napjait kapták, így esélyük sem volt bármilyen szakmai vitába kezdeni. A kérdésem: a minisztérium készített egyébként bármilyen hatástanulmányt, szakmai felmérést a várható változások következményeiről? Nyilván nem, bár szeretnék reménykedni, hiszen húsvét után kedden, késő este Semjén Zsolt már be is nyújtotta a törvényt, minden betűjén gondosan átrághva magát. A kulturális szervezetekre, könyvtárakra a járvány alatt is és utána is szükség van, mert az emberek alapvető igénye a közösség és az igényes kultúra, ez kerül veszélybe a törvény elfogadásával, a kulturális szféra megnyomortásával.

Kérem, ne szavazzák meg a törvény módosítását. Számos ellenzéki képviselőtársam arról beszélt, hogy hagyjunk még időt arra, legyen tisztességes egyeztetés, és kezdjük újra, hogy legyen, lehessen változás. Tisztelt Képviselőtársaim! Kik lesznek a következők? *(Taps az ellenzéki padsorokban.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő asszony. Most megadom a szót Bana Tibor képviselő úrnak.

BANA TIBOR (független): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Ahogy arról már többen beszéltek, a kulturális ágazati dolgozók sajátos húsvéti ajándékot kaptak a kormánytól, hiszen az ünnep idején kellett a szakma érintettjeinek véleményezniük a javaslatot, amin aztán minimális módosításokat még eszközöltek, de sajnálatos módon a legtöbb negatívum benne maradt az előttünk fekvő törvényjavaslatban, aminek következtében közel 20 ezer kulturális ágazati dolgozó, könyvtári, múzeumi, levéltári, közművelődési és egyéb munkatársak közalkalmazotti jogviszonya szűnne meg november 1-jével. Többen utaltak már arra is, hogy az érdemi egyeztetés

a szakszervezetekkel és a szakma képviselőivel elmaradt, méltatlan helyzetbe hozták őket azzal, hogy mindössze az ünnepi napokat hagyták számukra arra, hogy véleményezzék ezt a javaslatot, és hiába mondja azt Fekete Péter államtitkár úr, hogy folyamatosak ezek az egyeztetések, a hozzám eljutott információk alapján is akár szakszervezeti oldalról, akár máshonnan a helyzet ennél sokkal szomorúbb.

Bizony, az az érvelés is álságos, ami az anyagi elismerést helyezi középpontba, és több kormányparti országgyűlési képviselő is elmondta, hogy éppen azért került a parlament elé ez a javaslat, hogy javítsanak a kulturális ágazati dolgozók anyagi helyzetén. Ezzel szemben, tisztelt Országgyűlés, az a helyzet, hogy a kedvezmények megszüntetése rosszabb egzisztenciális helyzetbe hozza az érintetteket. Nincs tehát szó a szakemberek megbecsüléséről, és az ágazat problémáinak megoldása helyett önök a jelenlegi veszélyhelyzetet használják fel arra, hogy egy ilyen javaslatot beterjesszenek, és ezt kívánják átvinni a magyar Országgyűlésen. Ez szégyenteljes, hiszen megszüntetik azt a kiszámítható előmenetelt is ezáltal, ami az érintettek számára rendelkezésre állt az eddigiekben, rendelkezésre áll jelenleg az évek számával növekvő bérral vagy éppen nem is beszélve a 40 év utáni nyugdíjba vonulás lehetőségeinek széles tárházával a nők vonatkozásában. Ehelyett önök, tisztelt államtitkár úr, tisztelt kormányparti képviselőtársaim, bizonytalanságra taszítják a kulturális dolgozókat. Az Orbán-kormány célja a kulturális élet kivéreztetése, és külön elfogadhatatlan és elképesztő az, hogy éppen a koronavírus-járvány által okozott veszélyhelyzetben kívánják mindezt megtenni.

Utaltam arra, hogy az anyagi elismerést helyezzék középpontba az érvelésük során, de ha ez valóban fontos lett volna önöknek, akkor hozzá lehetett volna nyúlni a közalkalmazotti bértáblához az elmúlt évek, sőt most már több mint egy évtized során. Ehelyett mit láthatunk? Egy 6 százalékos béremelést ígérnek a kulturális ágazati dolgozóknak, ami nagyon sok érintett esetében kevesebb mint 10 ezer forintot jelent. Nem gondolom azt, hogy a kormányparti oldalról elhangzottak megállnák a helyüket ebben az esetben, és itt valóban érdemi elmozdulásról lenne szó. Ezzel szemben én azt gondolom, hogy csak kiszúrják a szemüket ezzel, és a felháborodást követően döntöttek úgy, hogy ezt bejelentik, de egyáltalán nem jelent ez megoldást, és egyáltalán nem hozza pozitív helyzetbe a kulturális ágazati dolgozókat, sem a javaslat, sem a kormányzati bejelentések.

(23.00)

Joggal merül fel a kérdés, hogy mire készülnek a közalkalmazottakkal, hiszen könnyen lehet, hogy ez csak az első lépés, és további hasonló intézkedésekre számíthatunk az Orbán-kormánytól. Kiszámítható jövőre lenne szükségük az érintetteknek, kiszámítható jövőt érdemelnek a közalkalmazottak. Nagyon sokan beszéltek arról, hogy hogyan értékelik ezt a helyzetet. Számítalan intézményvezetőtől tudnék idézni.

Most az Agora Szombathelyi Kulturális Központ igazgatójának, Horváth Zoltánnak a nyilatkozatát hoznám ide, aki érthetetlennek tartja azt, amit a kormány e tekintetben az asztalra tett. Már csak azért is fogalmazott ő így, mert jelenleg is alacsony létszámmal működik az Agora Savaria, és egyáltalán nem profitorientált módon teszik ezt. Tehát az a szemléletmód, ami kiviláglott kormánypárti hozzászólásokból, az egyáltalán nem elfogadható a kulturális ágazati dolgozók esetében. Tiltakozott a javaslat ellen a Közgűjtmenyi és Közművelődési Dolgozók Szakszervezete, a KKDSZ, és más szakszervezetek is megtették ugyanezt.

Tisztelt Képviselőtársaim! Fontos azt aláhúzni, hogy a közművelődési intézmények, a könyvtárak, múzeumok, levéltárak oroszánrészt vállalnak a közösségépítésből és a művelődésből a fővárostól, a megyeszékhelyektől kezdve a falvakig szerte az országban. Ezért őket megilletné az elismerés, és megilleti az elismerés például az Agora Savaria munkatársait is, akik a koronavírus-járvány által előidézett veszélyhelyzetben a „kulturkarantén” keretein belül házhoz viszik a kultúrát. Ezt különösen ajánlom Fekete Péter államtitkár úr figyelmébe is, hiszen ha jól tudom, akkor ő is a Nagy Lajos Gimnáziumban végzett Szombathelyen, hozzám hasonlóan.

De nemcsak miattuk kellene visszavonni ezt a javaslatot, hanem minden kulturális ágazati dolgozó érdekében meg kellene ezt tenni. Ugyanis, tisztelt képviselőtársaim, a kulturális dolgozóknak a Fidesz elképzeléseivel szemben nem a mindenkor hatalmat kell szolgálniuk. Ez a javaslat szégyenteljes, szembe megy az európai és demokratikus értékekkel, ezért határozottan tiltakozom ellene. Köszönöm szépen megtisztelő figyelmüket. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Most megadom a szót Varga-Damm Andrea képviselő asszonynak. *(Közbeszólások: Nincs itt.)* Nincs benn? Nem látom. *(Zaj.)* Akkor továbblépünk. *(Dr. Varga-Damm Andrea visszatér az ülésterembe. - Zaj, közbeszólások. - Dr. Varga-Damm Andrea: Szólhatok?)* Igen, ön é a szó, képviselő asszony. *(Zaj, közbeszólások a kormánypárti sorokból: Ilyen nincsen! - Kicsit komolyabban vegyük a munkát a parlamentben!)*

DR. VARGA-DAMM ANDREA (Jobbik): Köszönöm szépen. Amikor államtitkár úr előterjesztette ezt a javaslatot, és úgymond az életből vett indoklásokat sorolta föl, egyszerűen megdöbbentem azon, ahogy aposztrofálta ezeket az embereket, akik ezekben a munkakörökben dolgoznak. Képes volt azt mondani, hogy na nehogy már egy agyvérzést kapott, ilyen munkakörben lévő közszolga kibekkelje nyugdíjig a közalkalmazotti jogviszony áldásos lehetősége alatt a munkaviszonyát vagy a közalkalmazotti viszonyát. Vagy azt mondta, hogy a könyvtárban kvázi semmit nem dolgozó emberek na nehogy már ebben a jogviszonyrendszerben tudjanak maradni. *(Fekete Péter: Nem mondtam ilyet.)* De, minősítette őket.

Államtitkár úr, majd nézze vissza a beszédét, olyan módon minősítette ezeket az embereket a felvezető beszédében, mielőtt még a részletekre rátért volna, ami teljes mértékben megdöbbentő volt számomra.

Azért kértem szót, mert van pár kérdés, amit nem említettek ellenzéki képviselőtársaim, merthogy egyébként azon túl, hogy a törvényjavaslat egyszerűen gyalázatos, bizony a részletekben még sok ördög rejlik. Például, amikor a 11. § (2) bekezdés b) pontjáról beszél, ami arról szól, hogy kik lehetnek előadóművészi szervezetek: van a nemzeti, meg van a kiemelt. Megint kasztokat hoznak létre. Az van írva, hogy az lehet nemzeti, akinek a társulatának legalább 70 százaléka a megfelelő képesítéssel rendelkezik, és az lehet kiemelt, amelyik társulatban pedig 60 százalék. Ön aztán volt színházigazgató, művészeti vezető, és megnéztem, 35 színdarab rendezője, és 47 darab effektus, illúzió, trükk és díszlet tervezője. Jól megismertem az ön életrajzát. Számtalan darabot Békéscsabán láttam, amit ön rendezett.

Tehát az az ember, aki ilyen szakmai életúttal bír, azt mondja, hogy támogat egy olyan javaslatot, beleszól az állam úgy egy társulat működésébe, hogy hány százalék azzal a képesítéssel vagy elismeréssel rendelkező. Ha valaki, ön tudja, hogy színésznek születni kell. Lehet tanulni akárhány évig bármilyen iskolában, ha a talentuma nincs meg hozzá, ha a személyisége és a varázsa a személyiségének nincs meg hozzá, akkor elvégezhet 18 színiiskolát, maga akkor sem fogja őt művésznek, színművésznek tekinteni. Már a szocialista rendszerben is óriási vita volt abból, hogy vajon hogy kerülhet színpadra, filmre olyan, aki nem végezte el a színművészeti főiskolát. Hát úgy, hogy arra született. A főiskola csak azt a pluszt adja meg, amiben ő kibontakoztathatja, trükköket, eszközöket és különböző módszereket tud tanulni arra, hogy az amúgy meglévő képességeit kibontakoztassa.

De megyek tovább, ez a csúcsa a sztorinak. Azt írja a 30. §, hogy a karmester, karnagy, színművész, artistaművész, magánénekes, segédszínész és csoportos szereplő munkakörben foglalkoztatottnak meg lehet szüntetni a jogviszonyát, ha a munkavállaló számára az előadásszám legalább 40 százalékára az előző évadban nem tudott művészi feladatot adni a vezető. Hát, tessenek már elgondolkozni! Hát, mesélje már nekem el, hogy aki a Tóthék Mariskáját játssza el, az nem fog tudni Übü mamát. Vagy aki Júliát játssza, az másnap nem fog tudni Gertrudist, mert az egyik is meg a másik is más típusú karakter. És önök még nem hallottak például olyanról, hogy egyetlenegy színész egyetlen karakterszerepe telt-házat hoz egész évadon át a színházban?!

Tessenek már gondolkodni! Ön pont az a szakember, mert hogy L. Simonnak meg a többieknek fogalma nincs erről, azt megértem *(Derültség, felzúdulás és közbekiáltások a kormánypárti padsorokból.)*, mert nem vettek részt ennek a munkájában, és egyébként halvány lila gőze nincs, hogy egy darab hogy áll össze. Na, de ön igen. Hát, ön ne mondja azt nekem - ön Froschra épített, nem tudom, hány évadon keresztül Denevért. Ha valaki,

akkor ön azt tudja, hogy egy színész egyiket hitelesen játssza el, a másikat nem tudja.

És milyen időszakban hozzák be ezt a gyalázatos jogszabályt? Amikor koronavírus-járvány miatt nincsenek színházi előadások. El tetszenek mesélni, hogy a következő évadban milyen adatból kiindulva fogja a 40 százalékot meghatározni, miután nincsenek is előadások, és elmaradtak a darabok, amelyeket új bemutatónak tettek volna? Tessék már elmesélni, hogy fogják ezt a következő évadra például alkalmazni, merthogy egyébként a következő évadban ez már egy hatályos szabály lesz.

Aztán arról tessenek már mesélni: önök találkoztak élőben muzeológussal, könyvtárossal, levéltárossal? Dolgoztak velük? Élvezték az ő társaságukat? Én sokszor. A könyvtárban diplomamunkáim, dolgozataim, szakdolgozataim, tudományos munkáim során hónapokon keresztül ott volt mellettem a könyvtáros, és a saját maga sikerének élte meg, hogy a segítségével elkészül egy mű. És napról napra, ahogy mentem be, hozta nekem azokat a további anyagokat, amelyeket talált, mert érdekelt a téma, és addig kutakodott, míg megvan az irodalom.

Vagy egy muzeológus, aki azt mondja, hogy szeretném az új nemzedéknek ezt vagy azt a korszakot úgy bemutatni, hogy a XXI. századnak is megfeleljen, de a történelmi hűségnek is, és éjt nappallá téve heteken, hónapokon át tervezi és gondolkodik, hogy azt a fajta kiállítást hogyan tegye meg. Önök még ilyen emberekkel, biztos vagyok benne, hogy nem voltak sok ideig együtt, mert akkor ilyen gyalázatos módon ezt a lehetőséget, mint a közalkalmazotti jogviszony, nem veszik el.

Amit önök elmondtak eddig, hogy mik azok a problémák, amelyekről úgy gondolják, hogy meg kell oldani, meg kell változtatni, ezek nem a jogviszony minőségének kérdései. Ezek a munkafeltételek kérdései, a társadalmi megbecsülés kérdései, a jó munkaszervezés kérdései, a perspektíva kérdései. Nekem ezekről az emberekről, tudják, mi jut eszembe? Az alázat. Ők alázattal bírnak ezekben a munkákban. Lehet, hogy van köztük egy-két százalék olyan, aki csak próbálkozik, aki kihasználja esetleg annak a munkakörnek bizonyos előnyeit, de már bocsánatot kérek, ezt általánosságban nem lehet kiterjeszteni.

(23.10)

Minden egyes társadalmi csoportban, minden egyes szituációban mindig vannak ügyeskedők, megúszók, lehetőséggel élők. Mindenütt! Csak nézze meg ezt a parlamentet! Van legalább tíz ember, akit még mindig nem ismerek, hogy hogy hívják, mert gyakorlatilag három-négy havonta egyszer belép három percig szavazásra. Tehát nem azért nem ismerem, mert én nem járok be, hanem azért, mert ő nem jár be. És azok, akik meg nem szólalnak négy éven keresztül, és azok, akiknek ez a beosztása, már bocsánat, de ha valami, akkor élösködés a magyar társadalmon! Mert mi és pár képviselőtársam rendre itt vagyunk végig, ha az

ülésnap hajnali öt óráig tart reggel kilenctől, vagy akármilyen módon nehezítik a sorsunkat, nehezítik a mindennapi munkánkat. Tehát ha ön arról beszél, és a társai arról beszélnek, hogy ebben a társadalmi csoportban, amelyről ez a javaslat szól, vannak olyanok, akik kihasználják ennek előnyeit, hát, akkor először saját maguknál nézzenek körül, mert akkor önmagukról vesznek példát. *(Közbeszólások.)* Önmagukról vesznek példát.

Aztán itt van a következő téma, a jubileumi jutalom kérdése. Azt mondja a jogszabály, hogy a jubileumi jutalmat még öt évig oda lehet adni, mert a jogszabály alkotója azért gyakran még nem találkozott a jubileumi jutalommal, hogy hogy és mint van: 25, 30, 40. Tehát önök azt mondják, hogy aki 34 éve keccsöl abban a levéltárban, tisztességesen dolgozik, az már nem fogja megkapni a 40 éves jutalmát, mert az már hat év múlva lesz. Mutasson nekem egy olyan embert, aki 34 éven át tisztességesen ellátja ezekben a munkakörökben a feladatát, mert vélhetően tisztességesen, hiszen nem rúgták ki, és 34 éve szolgál... Az miért nem érdemli már meg a 40 éves jubileumi jutalmat? El tetszenének mesélni ezt? Ezt hogy magyarázzák meg ezeknek az embereknek?

Ennek a társadalmi csoportnak az átlagéletkora pontosan azért magas, mert a mai fiatalok már nem akarnak ezekbe a munkakörökbe elmenni. Ma, ha azt mondja egy 18 éves gimnazistának, hogy mit szólnál hozzá, ha muzeológus lennél, néz rád, és azt mondja: te megőrültél? Hát, milyen társadalmi megbecsülése van annak? Mennyi fizetést kap? Mennyit kell szolgálni? Vagy azt mondom neki, hogy levéltáros. Mi csoda?! Ilyen ósdi dolog? Pedig ha tetszik, ha nem, a jövőnk záloga, hogy a múltunkat hogy őrizzük meg, milyen minőségben, és hozzáférhető-e.

A mai fiataloknak, tudják, mit kellett volna önöknek csinálni e helyett a javaslat helyett? Például bemutatni ezeket a hivatásokat, például megszerettetni velük, mert mindegyik közigazdász vagy kommunikációs ember akar lenni, hogy minél kevesebbet kelljen dolgozni minél több pénzért. Na nem a földekre menni kapálni! Nem a múzeumba kiállítást szervezni! Nem a levéltárba rendezni a múltunk darabjait a jövőnek! Nem! A könnyebb pénzszerezést. És tudják miért? Mert az egész kormányzat szellemisége erről szól, hogy legyél valakinek a valakije, legyenek kapcsolataid, akkor zsíros állásba bemész, és semmifajta teljesítményt nem kell érte nyújtani, de semmifajta. A 20 éves államtitkárok, a 25 éves vállalatigazgatók semmi tapasztalattal - a mai fiataloknak ez a perspektíva, amit önök adnak.

S idehoznak egy olyan jogszabályt, ami még inkább agyonüti, hogy azt a pár lelkes, elhivatott fiatalembert, aki esetleg szeretne ezekben a foglalkozásokban kibontakozni; még azokat is elriasztják, mert legalább volt az a lehetőség - nem mondom a nyugdíjas állás szót, mert pejoratív, de az volt -, hogy egy élethivatást akár nyugdíjazásáig tud végezni, alázattal, tisztességesen, odaadón. Miért akarják földbe döngölni az utolsó olyan társadalmi csoportot, akikre még azt tudjuk mondani, hogy ők szolgálnak? Pedig leginkább

nekünk mindannyiunknak kellene elsősorban szolgálni a társadalmat, aztán ők majd utánunk jöhetnek valamikor, de ők ténylegesen szolgálnak.

S hangsúlyozom: mindig azok nevében beszélek, akik becsülettel és tisztességesen végzik azt a munkát, és nem arra koncentrálnak, hogy van egy-két csirkefogó, aki esetleg kihasználja, mert egyébként, már bocsássanak meg, de ezekben a hivatásokban én még soha nem láttam olyat, hogy jellemző lett volna általánosságban a szituáció kihasználása. Sokkal inkább esetlegesen a közigazgatásban egy ügyintéző, aki a napjának a felét körömrészeléssel tölti, pedig azoknak eszükben sincs elvenni a közalkalmazotti jogviszonyát, sőt már kormánytisztviselők, ilyen tisztviselők meg olyan tisztviselők, kasztokat alakítanak már itt tíz éve.

Ezek a hivatások pont a szolgálatról szólnak. Úgyhogy nagyon-nagyon kérem önöket, ahogy a képviselőtársaim is - gyalázatos időben gyalázatos módon gyalázatos javaslattal, gyalázatos hangsúllyal megtépázták ezeknek az embereknek a maradék önbecsülését -, kérem, vagy vonják vissza, vagy alapjaiban másként határozzák meg. Mert azért még egy dolgot ne felejtsek el: az a munka törvénykönyve, amelynek hatálya alá teszik ezeket az embereket, az nem munka törvénykönyve, hanem munkáltatói törvénykönyv.

Az utolsó garanciákat is kiirtották az elmúlt tíz évben a munka törvénykönyvből. Még ezeknek az embereknek ez a közalkalmazotti jogviszony egy kicsit magasabb rendű volt, egy kicsit tisztességesebb volt, mint mondjuk, egy munka törvénykönyve hatálya alá tartozó dolgozó esetében. De önök azt kigyomlázták, azokból kivették a munkavállalók valódi jogait, és most ezeket a tisztességgel szolgáló embereket is bele akarják tolni, taszítani abba a viszonyrendszerbe, ami valóban piaci alapú, csak éppen nem a munkavállalót, hanem a munkáltatót szolgálja.

Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki pártok sorában.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő asszony. Megkérdem, kíván-e valaki hozzászólni még a vitához. *(Nincs jelzés.)* Nem látok jelentkezőt, így az általános vitát lezárom, és megkérdem Fekete Péter államtitkár urat, kíván-e hozzászólni. *(Jelzésre:)* Jelzi, hogy igen. Öné a szó, államtitkár úr.

FEKETE PÉTER, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára: Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Egyrészt megtisztelő, hogy itt vannak és megvárták, hogy van-e viszonyválasz, és meghallgatják a választomat. Kérem, hogy egy-két dolgot tegyünk rendbe.

Valóban 11 óra elmúlt, és valóban az elmúlt három órában én úgy, ahogy egy államtitkártól méltó, a székekemen ülve, az önök szemébe nézve végighallgattam valamennyi felszólalást. De mondjuk el a televízió nézőknek és az internetnézőknek, hogy nem azért ilyen hiányosak ezek a padok, mert érdektelenség volna, hanem mert egy hétpárti egyeztetés végeredményeként önök azt a döntést hozták, hogy mindig

csak az a felszólaló lehet bent a teremben, aki a következő felszólaló lesz. *(Dr. Vadai Ágnes: Máskor sem szoktak többen lenni!)*

Kérem, hogy azt is mondjuk el a televízió nézőknek, hogy az, hogy most, 11 órakor itt vagyunk, az nem a kormánynak, illetve az államtitkárságnak az álságos, az éj leple alá bújtatott terve volt, hiszen 3 órára volt kiírva ez a megbeszélés, és 3 órakor itt voltunk. Ha ez így lenne, akkor az avarégetés témakörét miniszterhelyettes úr, illetve államtitkár úr is az éj leple alatt szeretné áttolni valahol álságos módon a Parlament falain.

Elhangzott többször, hogy van-e értelme ennek a beszélgetésnek, van-e értelme ennek a vitának, és van-e itt szó egyáltalán konstruktív vitáról. Érdeklie a 22 felszólalót - amely 22 felszólaló egyetlenegy elemzési pontot nem keresett ebben a törvényben, amely valóban előrevinné a világot -, valóban érdeklie, hogy min mentünk keresztül? Ha igen, akkor annak ellenére, hogy mindenki nagyon szeretne hazamenni, én még rászánnék pár percet, hogy önöknek elmondjam most már nem felolvasásként, most már nem előre megírt szöveggé, hanem azt a folyamatot, amely folyamaton keresztül mentünk.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Másfél évvel ezelőtt elkezdtük ezeket a tárgyalásokat. Nagyon komolyan vettük ezeket a tárgyalásokat. Az alapkérdés az volt, hogy a kultúrában lévő emberek bérezését hogy tudjuk valamilyen módon rendezni, milyen módon kell rendezni. És valóban az egyik megoldás az volna, hogy tartjuk meg a közalkalmazotti törvényt, dőlünk hátra, és kétszeresére emeljük meg minden forrást. Meg tudjuk-e ezt tenni? Van-e erre lehetőségünk? Amikor elmondjuk az Eurostatnak azt az eredményét, azt a kimutatását, amely azt mondja, hogy 1,3 százalékos GDP-vel a legtöbb pénzt mi fordítjuk a kultúra területére Európában, akkor ez az adat nem tudja azt mondani, hogy az lehet a jó megoldás, ha így hagyunk mindent, és mindent megduplázunk.

De miért is van ez így? - kérdezem én. Amikor elemeztük másfél éven keresztül, hogy miért van így, akkor azt kellett látni, hogy Magyarország egyedülálló módon három rendszert tart fenn párhuzamosan: fenntartunk egy állami rendszert - nagyon sok pénzt fordítunk az állami kulturális rendszerünkre -, fenntartunk egy önkormányzati rendszert, és mindemellett folyamatosan támadásokat kapunk akkor, ha a privát rendszert, a független művészeti szférát nem támogatjuk meg elégséges pénzzel. Tehát a három párhuzamos rendszer fenntartása nem teszi lehetővé azt, hogy mind a három rendszerben mindig gondolkodás nélkül egyszerűen csak duplájára emeljük a forrásokat, hiszen az adófizetői forintok ezt nem teszik lehetővé.

(23.20)

Tehát át kell gondolni, hogy mik azok a racionalizálások, mik azok a jobbtó szándékú átgondolások, amiktől hatékonyabbá lehet tenni a három rendszerből

bármelyiket is. Az elmúlt másfél év során szakmai szervezetekkel, intézményvezetőkkel több tucat tárgyalást folytattam. És négyféle emberrel találkozom. Ez a négyféle ember a mostani tárgyalások során is erre a négyféle csoportra tehető körülbelül ennek a közalkalmazotti munkaviszony-kivezetésnek a témakörében.

Az egyik fajta szakember, aki már túl van egy ilyen folyamaton, aki valami miatt egy korábbi közalkalmazotti rendszer helyett egy most már nem közalkalmazotti rendszerben dolgozik. Nagyon sok ilyen van, elsősorban az előadó-művészet területén, de látjuk, hogy a közművelődés területén is gt-sedtek az intézményeink, és azok az intézmények, akik valamilyen oknál fogva egy új rendszerben dolgoznak, azok arról tudnak beszámolni, hogy egy hatékonyabb, sokkal jobban működő rendszerbe tudtak beszállni.

Az intézményvezetők boldogabbak, hiszen a rendelkezésre álló forrásokat hatékonyabban tudják felhasználni. Az ott dolgozó emberek valamennyien több pénzt visznek haza, és ezért boldogabbak, hogy nem a régi közalkalmazotti rendszer szerint kell működniük. Ez volt az egyik információ. Ilyen emberekkel találkozunk, akik ezt igazolni tudják.

A másik fajta embertípus, akivel találkozunk, akik kérik, hogy oldjuk meg ezt a nehézségüket, hiszen elmondják, hogy bár többször elhangzott itt, hogy a közalkalmazotti bértábla fölfelé nyitott, de a fenntartók nem engedik meg, hogy ezzel a nyitottsággal ők éljenek. A fenntartók megkötik a kezét annak a színházigazgatónak, megkötik a kezét annak az intézményigazgatónak, és azt mondják, hogy kedves barátom, a rendelkezésre álló bérkeretted nem lehet több, mint amennyi a közalkalmazotti bértábla. Tehát kérnek bennünket folyamatosan, arra vonatkozólag jelezték a változtatási szándékot, hogy ezt a problémát oldjuk meg, legyen ez a fajta béklyó levéve a kezükről.

Aztán a harmadikféle tárgyalási forma, akikkel találkozom, akik politikai alapon ezt ütik-verik, mert hogy ez egy jó alkalom arra, hogy ezzel a témakörrel kapcsolatban most tudjunk szélesebb társadalmi rétegeket megszólítani és vitatkozni.

És a negyedik réteg, amelyikről Nacsá képviselő úr beszélt, akik bizony egy picit meg vannak vezetve, bizony félelemben vannak tartva. És akkor, amikor itt párbeszédre beszélünk, akkor mi az én feladatom, államtitkárként? Az elsődleges feladatom, hogy azokkal a képviselőkkel - és rendkívül megtisztelő, hogy vannak ilyenek, akik a szemembe nézve figyelik, hogy miről beszélek -, azokat megpróbáljam meggyőzni arról, hogy jók a szándékaink, hogy tiszták a szándékaink, hogy szó sincsen róla, hogy a kulturális szférának ezen dolgozóival bárki is ki akarna babrálni.

Az egyik feladatunk ez. A másik, hogy a kulturális szférában dolgozó embereket megnyugtassuk, hogy nem igaz, a te munkádra, kedves barátom, szükségünk van. Hát, nem igaz, hogy a levéltári dolgozókból utcaseprőket akar csinálni a kormány! Elhangzott egy parlamenti vitán! Megengedhetetlen, hiszen ez illik bele az emberek fejébe. Nem igaz, szükség van a levéltári dolgozókra, szükség van a könyvtárosainkra, és

muszáj megállnom egy pillanatra, mert harmadszorra csavarták ki az én mondataimat.

Egy televízióinterjúban fölteszi a kérdést a riportter, hogy van-e félnivalójuk a könyvtárosoknak. És én erre azt a választ adom, hogy nem, nincs félnivalója egyetlen jól dolgozó könyvtárosnak sem. Mellékesen hozzáteszem, nem a könyvtárosokról beszélve, hogy igen, félnivalója van minden olyan közalkalmazottnak, aki különben nem jól végzi a munkáját. Ezt mellékesen hozzáteszem, de ez nem a könyvtárosok megsértése, elnézést kérek. Szó sincsen róla!

Az általam rendkívül nagyra tisztelt elnök úrnak, miniszter úrnak muszáj a szavait visszautasítanom akkor, amikor ennek a törvénynek az előkészítése során bármiféle politikai tisztogatást sejtet. Én nyolc évig voltam a békéscsabai Jókai Színház igazgatója, két évig voltam a Nemzeti Színház aligazgatója, három évig vezettem a Nemzeti Cirkuszművészeti Központot - akkor még Macivát -, de soha, egyetlenegy olyan munkavállaló, akár közalkalmazott volt, akár művész volt, akár háttérzakmák dolgozója volt, a politikai nézete, az ideológiája miatt semmiféle diszkriminációban soha ezekben az intézményekben nem részesült. Tehát egy ilyen irányú szándékot feltételezni, egy ilyen irányú szándékot sejtetni, ez a négyből a harmadik kategóriájú embereknek a félrevezetését tudja szolgálni, hogy félelemben tartjuk azokat a közalkalmazottakat, akiknek kifejezetten azt szeretnénk, ha jobb körülmények között tudnák elvégezni a munkájukat.

Szó nincs róla, hogy bárki ezektől az emberektől, húszezer embertől meg kívánna válni. Ki végezné el a munkát? Szükség van rájuk! Szeretnénk, ha ezek a könyvtárak jól működne, különben nem hoztunk volna olyan törvényt, hogy minden kis faluban kell lenni egy olyan közművelődési színtérnek, ahol valaki dolgozik, és aki valaki az ottani közösségeket kiszolgálja. Miért hoztuk volna meg azt a törvényt, ha különben meg akarnánk szabadulni tőlük? Szó nincs róla, muszáj visszautasítanom!

És akkor, amikor konstruktív vitáról beszélünk, akkor fölteszem én a kérdést a 22 felszólalóval kapcsolatban, hogy senkinek, egyetlen embernek nem jutott eszébe, hogy e mögött a törvény mögött valóban egy konstruktív, egy előremutató, egy jobb felhasználása a közpénzeknek gondolat merül fel. Azt kérték a szakmai szervezetek egyrészt, hogy gyorsan adjunk valami pénzt, gyorsan jelenjen meg valami forrás, hogy érezzék a dolgozók, hogy van miről beszélni. Itt a 6 százalék. Azt kérték, hogy hosszú távon legyen valamiféle bérrendezés, de az ne egy feneketlen kútba menjen bele, ne egy szőnyegszerűen mindenki által megkapott, hanem egy bértömegszerűen elosztható, valóban a jó munkáért járó, valóban a kreatívan, előremutatóan gondolkodóan dolgozók számára adható bérről legyen szó.

És akkor, amikor a 6 százalékról beszélünk, akkor is azért küzdünk, hogy ez a 6 százalék is bértömegként jelenjen meg, visszamenőleg január 1-jétől. Nagyon kis picit pénz ez a 6 százalék, pontosan tudjuk. De a 8 százalékkal, ami év elején megvolt, ha ezt a 6

százalékot már bértömegnek kezeljük, akkor valószínűleg az év második felében ezzel már valamit el lehet indítani. És az volt a nyilatkozatunk, hogy mindent megtesz a kulturális államtitkárság annak érdekében, hogy egyrészt befogadjon minden kreatív és minden előremutató javaslatot, másrészt pedig, hogy azt a fajta bértömegemelés, amit elindítottunk, azt a jövő évben az ország teljesítőképességének a függvényében megvalósítsa.

Én ezt továbbra is képviselni fogom, és ahhoz kérem a parlament tagjainak segítségét, hogy ez a törvény ilyen módon most elfogadásra kerüljön, hiszen semmiféle rossz szándék nincsen mögötte.

Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypárti pad-sorokban.)*

ELNÖK: Köszönjük, államtitkár úr. Bencsik János képviselőtársunk **ügyrendi** gombot nyomott. Kérem, hogy jelezze az ügyrendi hozzászólását egy percben.

BENCSIK JÁNOS (független): Köszönöm szépen, elnök úr. Egy olyan kérdésem lenne, hogy a napirend megtárgyalásakor a téma komolyságára való tekintettel és a parlament méltóságának megőrzése érdekében van-e lehetőség arra, hogy megbizonyosodjunk arról, hogy minden képviselőtársunk a teljes belátási képességének teljében van-e.

És van-e arra lehetőség, hogy akár szondáztatás útján vagy máshogy kiszűrjük az ittas képviselőket *(L. Simon László: Jó ötlet!)*, és ezáltal azoknak, akik nincsenek birtokában teljes ítélőképességüknek, megköszönjük a munkáját, és jó éjszakát kívánjunk, vagy valamilyen más módon biztosítsuk azt, hogy a további vita a Ház méltóságának megfelelően folyjon? Köszönöm szépen. *(L. Simon László: Ki ivott? - Farkas Sándor: Kire gondol?)*

ELNÖK: Köszönjük a kérdését, képviselő úr. Jelenleg nincs erre most lehetőségünk, hogy ezt megvizsgálhassuk, erre nem született gyakorlati útmutatás, hogy ilyen történhessen. Úgyhogy erre nem tudok lehetőséget biztosítani. *(Farkas Sándor: Kire gondol?)*

Tisztelt Képviselőtársaink! A módosító javaslatok benyújtására csütörtökön 16 óráig van lehetőség.

Most soron következik **az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény és a Magyar Állatorvosi Kamaráról, valamint az állatorvosi szolgáltatói tevékenység végzéséről szóló 2012. évi CXXVII. törvény módosításáról** szóló előterjesztés általános vitája a lezárásig. A kormány-előterjesztés T/10097. számon a parlamenti informatikai hálózaton elérhető.

Elsőként megadom a szót Zsigó Róbert úrnak, az Agrárminisztérium államtitkárának, a napirendi pont előterjesztőjének. Öné a szó.

ZSIGÓ RÓBERT agrárminisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója: *(A mikrofonja beállítása*

után kezdi meg felszólalását.) Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! A 2013-ban elfogadott élelmiszerlánc-biztonsági stratégia új, korszerű alapokra helyezte az e területért felelős szereplők viszonyát. A stratégia Európában is példaértékű átfogó szemléletének eredményességét a szakterület elmúlt években elért eredményei is igazolták.

Az állam küldetése: az élelmiszer-biztonság javítása, az ember és a társadalom védelme. Ezt a célt szem előtt tartva terjesztettük be most e törvény módosítását, igazodva az élelmiszerlánc területén jelentkező, az állatjárványokhoz, a hamisításokhoz, minőséghez kapcsolódó kihívásokhoz, az adminisztráció csökkentéséhez, valamint az Európai Unió által támogatott jogharmonizációs törekvésekhez.

(23.30)

A törvényjavaslat a fentiekén túl, ahogy elnök úr is ismertette, a Magyar Állatorvosi Kamaráról, valamint az állatorvosi szolgáltatói tevékenység végzéséről szóló törvény módosítását is tartalmazza. A javaslat elősegíti a magyar állatorvosok szakmai munkájának további fejlődését, a köztisztület feladatvégzésének hatékonyabbá és gazdaságossá válását, ezáltal hozzájárul a hazai állatvédelem, az élelmiszer-biztonság és az állatjárványok elleni védelem magasabb szintű ellátásához.

Az Országgyűlés előtt fekvő javaslat számos megoldást kínál az elmúlt években felmerült leggyakoribb hatósági, eljárásjogi, adminisztrációs problémákra, megvalósítja a közelmúltban elfogadott, az adott terület átfogó szabályozását célzó uniós jogi aktus végrehajtását, illetve annak harmonizációját.

Tisztelt Országgyűlés! Kérem, engedjék meg, hogy a javaslatban szereplő módosítások közül néhány fontosabbat megemlítek és ismertessek most. A visszaélésekkel szembeni intézkedések keretében számos előremutató rendelkezést tartalmaz a javaslat. Megteremti a hatósági fellépés és szankcionálás lehetőségét a kettős élelmiszer-minőség megállapítása esetén, és az élelmiszer előállítását, nem hazai előállítású élelmiszer esetében pedig az első magyarországi forgalomba hozót teszi felelőssé ezen gyakorlat megszüntetéséért.

Az élelmiszerláncban tapasztalható jogsértések visszaszorítása érdekében szükséges kimondani, hogy az élelmiszerlánc-felügyeleti hatóság laboratóriuma végezze az élelmiszerekkel és állatgyógyászati készítményekkel kapcsolatos élelmiszer-biztonsági és -minőségi vizsgálatokat, amely erre tárgyi eszközeivel és személyi állományával is alkalmas.

A tervezet az emberi egészség védelme érdekében biztosítja, hogy az élelmiszerlánc-felügyeleti hatóság hozzáférhetetlenné tegyen olyan internetes weboldalt, amely hamisított vagy hazánkban forgalomba hozatali engedéllyel nem rendelkező élelmiszert, állatgyógyászati terméket vagy növényvédő szert kínál eladásra.

A javaslat a takarmányipari vállalkozások számára is kiterjeszti a termékvisszahívás kapcsán a meghatározott törvényi kötelezettségeket, valamint a működésük során biztosítandó feltételeket.

A járványügyi intézkedések hatékonyságának növelése érdekében törvényi szinten kerül meghatározásra, hogy mely esetekben van közvetlen szakmai utasítási joga az országos főállatorvosnak az élelmiszerlánc-felügyeleti szervek felé kiemelt élelmiszerlánc-esemény, járványos állat- vagy növénybetegség megjelenésekor.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! A versenyképesség, a hatékonyság növelése, az adminisztrációs csökkentés érdekében is a vállalkozásokra kedvező rendelkezéseket tartalmaz a javaslat. A kártalanításra jogosultak adminisztratív terheinek csökkentését szolgálja az erre vonatkozó módosítás, amellyel lehetőséget teremtünk a tényleges kifizetést követően történő áfabevallásra. Az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszerben a regisztrációra kötelezettek adminisztrációs terheinek csökkentése érdekében az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv hivatalból állapítja meg az ügyfél számára az azonosítót az engedélyezési vagy nyilvántartásba-vételi kötelezettséggel járó tevékenység megkezdése előtt, valamint vezeti át az ügyfél adataiban vagy működésében bekövetkezett esetleges változásokat.

A kötelezően előírt személyes adatok kezelését törvényi szinten szükséges megalapozni. A jelenleg hatályos törvényből hiányzik számos rendeleti szinten szabályozott nyilvántartási kötelezettség, például az állatorvos nyilvántartása az állatgyógyászati készítmények alkalmazásáról, vagy éppen a permetezési napló vagy az állattartó által vezetendő adatok. Emellett törvényi szintű meghatározásra kerülnek az állatorvosi és növényorvosi vény tartalmára vonatkozó minimumkövetelmények is.

Tisztelt Országgyűlés! Ahogy az elején is említettem, a törvényjavaslat tartalmazza a Magyar Állatorvosi Kamaráról, valamint az állatorvosi szolgáltatói tevékenység végzéséről szóló törvény módosítását is. A szolgáltató állatorvosi tevékenység során egyértelmű igény mutatkozik arra, hogy az állategészségügyi szolgáltató intézmények között legyen olyan intézmény, ahol egyszerűbb, főleg belgyógyászati jellegű beavatkozásokat végeznek el, de jelentős műtéti beavatkozásokat nem. Fontos meghatározni, hogy mi az alapvető különbség egy alapellátó és egy teljes körű állatorvosi ellátást lehetővé tevő rendelő között. Ez a szakmai szempontokon túlmenően az állattartók tájékozódását is segíti.

A javaslat elősegíti a hazai állatorvoslás három nagy területének, az egyetemi képzésnek, oktatásnak, az állami állategészségügyi hatóságnak és az elsősorban a szolgáltató állatorvosokat tömörítő köztestületnek az összehangolt, egymás szakmai tevékenységét segítő működését. Lehetővé teszi a kamarai etikai eljárások országosan egységes lefolytatását, az etikai bizottsági tagok hatékony és gazdaságosabb továbbképzését, valamint a kamarai feladatok gazdaságosabb elvégzését. Emellett hozzájárul a magyar állatorvosi

praxisok védelméhez, elősegítve, hogy az állatorvosi gyakorlatban mindennap szükséges szakmai döntéseket olyan szakemberek hozzák meg, akik részt is vesznek az állategészségügyi szolgáltatást nyújtó vállalkozás szakmai munkájában, akik megfelelően és a szakmai szempontokat is értékelve járulnak hozzá a magyar állatvédelmi, élelmiszer-biztonsági és járványvédelmi tevékenységhez.

Összefoglalva az általam elmondottakat: a tisztelt Ház előtt fekvő törvényjavaslattal a kormány deklarálta azon élelmiszerlánc-biztonsági elképzelésének megvalósítására törekszik, hogy a hatóság lehetőleg minél kevesebb helyen avatkozzon be a gazdaság működésébe, de ha erre mégis szükség van, akkor ezt a lehető leghatékonyabban tehesse meg.

Mindezeknek megfelelően kérem a tisztelt Országgyűlést, hogy vitassa meg a törvényjavaslatot, és a lehetséges szavazataikkal támogassák is azt. Köszönöm szépen a figyelmüket. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük, államtitkár úr. Most a vezérszónoki felszólalásokra kerül sor. Ennek keretében elsőként megadom a szót Pócs Jánosnak, a Fidesz képviselőcsoportja vezérszónokának.

PÓCS JÁNOS, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! Elsők között az élelmiszerláncról és a hatósági felügyeletről szóló 2008. évi XLVI. törvény módosításával kapcsolatban szeretnék szólni. Magyarországon az élelmiszer-biztonság kiemelt terület, melynek fontosságát az Európai Unióban is az elsők között ismerte fel a kormány.

Az élelmiszerlánc védelmének jelentős lépése volt 2012-ben, hogy megalakult a teljes ágazatot komplex módon felügyelő Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, a Nébih, majd ahogyan államtitkár úr is mondta, 2013-ban elfogadásra került az élelmiszerlánc-biztonsági stratégia. Az élelmiszerlánc-biztonsági stratégia egyik legfontosabb pillére, hogy az élelmiszerlánc termékei mindenkor egészségesek, kiváló minőségűek és biztonságosak legyenek, valamint előállításuk és forgalmazásuk során felelősséget tanúsítson minden szereplő.

Szeretném felhívni a figyelmet egy igen fontos ügyre, ami a törvényjavaslatban szerepel: az élelmiszer kettős minőségének ügyére.

(23.40)

A 2019/2161. számú európai parlamenti és tanácsi irányelv üdvözlendően megtévesztő kereskedelmi gyakorlatnak minősíti azt az esetet, amikor egy termék Magyarországon akként kerül forgalmazásra, hogy az megegyezik egy másik tagállamban forgalmazott termékkel, miközben a másik tagállamban forgalmazott termék összetételében vagy jellemzőjében jelentősen eltér - a jogszerű és objektív okok kivételével - a Magyarországon forgalmazott élelmiszerektől.

Ez a megtévesztő kereskedelmi gyakorlat évek óta rendszeresen megfigyelhető hazánkban, mely különösen érzékenyen érinti a hazai élelmiszer-előállítókat és a termelőket, akik becsületesen mindent megtesznek azért, hogy a kormány és a fogyasztói társadalom elvárásának megfelelően az élelmiszer-biztonság garantált legyen a termőföldtől egészen a fogyasztók asztaláig. A becsületes magyar termelők és a fogyasztók védelmének érdekében támogatom a javaslatot, és arra kérem tisztelt képviselőtársaimat is, hogy támogassák; támogassanak minden olyan javaslatot, amely segíti megfékezni, visszaszorítani a tisztességtelen piaci szereplők tevékenységét.

Tisztelt Képviselőtársaim! A törvényjavaslatot megismerve láthatjuk - ahogy azt államtitkár úr is előttem részletesen ismertette -, a módosítások, az adott szakterületek szabályozásának uniós jogi harmonizációját tartalmazzák, az elmúlt évek tapasztalatai alapján pedig megoldást kínálnak számos hatósági, eljárásjogi, adminisztrációs problémára.

A Magyar Állatorvosi Kamaráról, valamint az állatorvosi szolgáltatói tevékenység végzéséről szóló 2012. évi CXXVII. törvény módosítási javaslatát áttekintve megállapíthatjuk, hogy valamennyi a hatékonyabb, egyszerűbb munkavégzést fogja szolgálni.

Itt a 44. §-t szeretném kiemelni. A javaslat konkrét szabályok megteremtésével biztosítja a jogi feltételeit az állattartó és az állategészségügyi szolgáltató között létrejövő jogviszonynak. Ez egészen biztosan számos félreértés és konfliktus megelőzéséhez fog vezetni, az eddigi rendezetlen helyzetek tisztázódhatnak.

Tisztelt Képviselőtársaim! Az elmondottak jegyében, kérem, támogassák az Agrárminisztérium módosító javaslatát, kérem, támogassák a törvényjavaslat elfogadását. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypartok soraiból.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Most megadom a szót Magyar Zoltánnak, a Jobbik képviselőcsoportja vezérszónokának.

MAGYAR ZOLTÁN, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Államtitkár Urak! Az előttünk fekvő javaslat valóban tartalmaz olyan elemeket, amelyeket elmondtak, és amelyek támogathatók, ezekben nincs is semmi probléma, kiválóan elmondták őket, úgyhogy ezt nem akarom megismételni. Ellenben azért lenne itt néhány kiegészítendő dolog, amit mindenképpen fontosnak tartok elmondani.

Mindjárt a 3. §-nál értem a célt, és támogatandó is, de sajnálom, hogy a genetikailag módosított növényi és állati eredetű takarmányok, illetve élelmiszerek nem szerepelnek ezen kitételek között, miközben egy olyan esetről van szó, ami az elmúlt tíz évben szinte példa nélküli, hogy az egész magyar Országgyűlés itt a GMO-lobbival szemben állást foglalt, és még az Alaptörvényben is nagyon helyesen rögzítettük az ezzel szembeni ellenérzéseinket, és ahogy említettem, ez tényleg egy összpárti, összparlamentari követelés volt. Bár tudom, hogy azóta sok idő eltelt, és ez a GMO

ma már nem annyira aktuális ügy, hiszen újabb technológiák jelentek meg, melyek nem tartoznak e kategóriába. Tehát vagy új jogszabályokat kell hoznunk a tiltásukra, vagy pedig el kell azokat fogadnunk. Nyilván ez másik szakmai vitának kell hogy az eredménye legyen.

Örülök, hogy az állatgyógyászati készítmények és a növényvédő szerek felhasználásával, nyomkövethetőségével kapcsolatban vannak, lesznek változások. Itt brutálisan sok rossz példát tudok mondani a jelenlegi állapotokról. Itt főleg a szűkebb lakókörnyezetemben, Északnyugat-Dunántúlon jó néhány olyan külföldi érdekeltségű, jó néhány ezer hektáron gazdálkodó birtokról tudok, amelyek módszeresen, évről évre visszatérően megszegik a jelenlegi növényvédőszer-felhasználással kapcsolatos jogszabályokat, és bizony még a hatóságoknak történt jelzés után sincs ennek semmilyen látható következménye, ugyanúgy folytatják ezt a gyakorlatot. Nem is lehet ezek után csodálkozni, éppen most a Rábaközéből jöttek a hírek, hogy brutális méhpusztulás zajlott az elmúlt napokban. De egyébként ez már idén ilyen korai szakaszban megjelent Somogy, Zala és Tolna megyében is.

Csak ha a híreket végigböngésszük, már akkor látható, hogy ezt a problémát igenis komolyan kell venni. Tehát egyetlenegy fontos nemzetgazdasági ágazat sem tehet úgy, mintha ő nem felelne azért az ágazatért, ami egészen az ő növényvédőszer-felhasználása során súlyosan károsodik, és ezzel magyar családok megélhetését veszélyeztetik. Tehát itt mindenféle nyomkövethetőségi garancia mindenképpen támogatandó, de nagyon fontos tehát, hogy a gyakorlatban képesek legyünk ezt végigvinni, ellenőrizni, és valódi következményei legyenek az esetleges visszaéléseknek, mert ahogy mondtam, a jelenlegi gyakorlatban ez még akkor sem következik be, ha én mondjuk, országgyűlési képviselőként konkrét bizonyítékokkal alátámasztva jelzem ezt a hatóságoknak. De ez megint egy másik történet, ezt már írásbeli kérdések formájában kifejtettem többször.

A 6. §-nál szintén egy támogatandó javaslatról van szó. Itt kiemelném a talajvédelem kérdését. Irtózatosan szomorú vagyok mindig, amikor ez a téma itt az Országgyűlésben elhangzik, ugyanis nagyon keveset beszélünk róla, pedig roppant fontos ügrről van szó, és láthatóan a kormányoldalon nem veszik elég komolyan a kérdést. Most is gyakorlatilag majd meglátjuk, hogy miniszter úr milyen végrehajtási rendeletekkel kívánja ezt majd tatalommal feltölteni, de egyelőre ez a félmondat itt nagyon soványnak tűnik, miközben a következő évtizedek egyik legsúlyosabb problémájáról, legsúlyosabb agrárkihívásáról van szó, hogy a talajok termőképességét hogyan tudjuk úgy megőrizni, hogy az a fenntarthatósággal is összefüggésben maradjon.

Itt a 17. §-ra át is ugranék, szintén az élelmiszerlánc-felületei szervvel kapcsolatban. Kiemeli, hogy növényvédelmi korlátozást rendelhet el, illetve a szállítmányt visszautasíthatja, és felsorolja részletesen a jogszabálytervezet, hogy mikor lehet erre szükség. Itt

is arra hívnám fel inkább a figyelmet, hogy ilyen eszközök eddig is rendelkezésre álltak a Nébihnek, mégsem élt vele elég gyakran, és ez nagyon sok, akár zöldség-gyümölcs területén dolgozó gazdát komolyan hátrányosan érintett, amikor kétes minőségű, ismeretlen származású dömpingáru lepte el, mondjuk, a nagybani piacot vagy korábbi években akár élelmiszerláncokat is. Bízom abban, hogy a Nébih a jövőben komolyabban veszi ezeket a kihívásokat, és igenis él akár a szállítmányok visszautasításának jogkörével is.

Szintén beszél a jogszabály az állati károsítókról, ami valóban egy fontos eszköze a hazai agrárium védelmének és a gazdálkodók védelmének. Én nem állítom, hogy a Nébihnek lenne feltétlenül ez a feladata, de jó lenne, ha emellé az invazív fajokkal szembeni fellépést is valamely hatóság végre felvállalná. Ugye, ez egy nagyon eseti és megfoghatatlan terület egyelőre sajnos, pedig egyre súlyosabb károkat okoz. Persze a közvélemény általában csak azzal a néhány invazív emlősfajjal találkozik, amely feltűnő, ami könnyen lehozható a hírekben, és ami szembeötlő, de valójában a hazai ökoszisztéma szempontjából nem jelentős károkat okoz, ellenben mondjuk, a halfajok, puhatestűek vagy ízeltlábúak esetében az állam már egyáltalán nem vállal fel felelősséget, legalábbis a gyakorlatban ezzel nem találkozunk.

Az Európai Unió néha bővíti ezen fajok listáját, erről kapunk egy tájékoztatást, gondolom, ez kormányzati szinten is megtörténik, de ezt nem követi semmiféle gyakorlati tett, és az esetek többségében ma már ott tartunk, hogy ez visszafordíthatatlan károsodást jelent. Még egyszer hangsúlyozom, nem állítom, hogy ezen törvény kapcsán kell most erről vitázunk, vagy hogy éppen a Nébihnek lenne a feladata, de mindenképpen szükségesnek tartottam elmondani, hogy most már kezdjünk valamit ezzel a helyzettel a gyakorlatban is.

Továbbmenve, a 27. §-nál: abszurd, itt az ökológiai termelésnek az elősegítését irányozzák elő. Persze csak azért, mert európai uniós rendeletek erre kötelezik a magyar Országgyűlést.

(23.50)

Itt azért visszakanyarodnék egy kicsit Kishantos ügyére. Ha a legkisebb mértékben is elhinném, hogy ezek a mondatok őszinték, akkor nem kellene arról beszélnünk, hogy bedarálták Európa legnagyobb ökológiai termelésre beállított egységét mindenféle szakmai indoklás és józan érv nélkül. Tehát ezt is akkor tudnám komolyan venni és hihetően kezelni, ha tartalommal feltöltenék. Az, hogy a legelőket egyetlen tollvonással ökológiai területté nyilvánították, és így is még Európa sereghajtói vagyunk a tekintetben, hogy mekkora területet művelnek Magyarországon ökológiai szempontok figyelembevételével, ez elég szomorú. E nélkül a trükközés nélkül pedig végképp a legutolsó helyen állnánk e tekintetben, miközben a kommunikáció hétről hétre pont az ellenkezőjét mondja itt az Országgyűlésben.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szervvel kapcsolatban újabb lehetőségként a hírközlő hálózatok indokolt esetben történő lekapcsolása merül fel. Rendkívül szimpatikus rész, támogató is, de ez igazán akkor tud hatékony lenni, ha a büntető törvénykönyvben is egy komoly változtatást kezdeményezünk e tekintetben, mert nem biztos, hogy az élelmiszerlánc-felügyelet által 365 napra lelőtt esetleges honlapok kellő visszatartó erőt jelentenek a mai világban, amikor egy kamu híroldal létrehozása, beüzemlése egy hozzáértő szakember számára néhány óra alatt gyakorlatilag megtörténhet, tehát azon hamisított termékeket vagy vényköteles, de ott vénykötelesség nélkül árusított termékeket forgalmazó honlapot pillanatok alatt újra lehet élesztetni egy másik felületen. Tehát itt Btk.-szankciókat is szorgalmazok emellett, hogy ez egy támogató rész. Ezzel párhuzamosan a helyszíni bírságok ügyében is javasolnék egy összegszerű emelést. A 25 ezer forint minimum és a 100 ezer forint maximum szerintem egy olyan összeg, ami már kicsit talán komolyabb visszatartó erővel bírna, és elérhetné a jogszabályban megfogalmazott célokat kicsit hatékonyabban.

Amiről még feltétlenül szerettem volna néhány gondolatot mondani, az az élelmiszerek minőségbeli különbsége. Ez egy nagyon régi küzdelem itt, Közép-Kelet-Európában, nem csak hazánk szünet e tekintetben. Szlovákia, Lengyelország, Csehország és Románia is különböző időpontokban, különböző fórumokon felvetette ezt a problémakört. Sőt, néhány évvel ezelőtt itt, a magyar Országgyűlésben is volt erről egy több ország részvételével zajlott ilyen minikonferencia, amelynek végén el is fogadtunk egy anyagot, és az Európai Bizottság talán éppen ezen kiáltvány figyelembevételével fogadta meg ezt, és lépett. Ez mindenképpen üdvözlendő, hiszen elfogadhatatlan, hogy Európa másodrendű állampolgáraiként kezelték minket ezen élelmiszerek és főként tisztálkodószerek előállításában.

Ráadásul, amikor konkrétan, tényszerűen, laboratóriumi vizsgálatokkal be lett bizonyítva, hogy ugyanazon márka, ugyanazon dobozolás mögött más beltartalmi, jellemzően - sőt kivétel nélkül - rosszabb beltartalmi értékű élelmiszereket, tisztítószereket adtak el itt, nálunk, akkor még képesek voltak olyan, bocsánat a kifejezésért, de pofátlan érvekkel jönni, hogy a magyar piac és a magyar fogyasztók kívánják meg ezt a receptúraváltoztatást, csak hát érdekes módon mindig a silányabb minőségű jutott ide, és soha nem fordítva. Tehát örülök, hogy az Európai Unió ezt a közép-európai kezdeményezést felkarolva végre hazánkat is kötelezi, vagy pontosabban lehetőséget teremt arra, hogy ezt itt is szigorúban vegyük és büntessük.

(Az elnöki széket dr. Hiller István,
az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

A Nébih valódi hatósági szerepének ellátásához szerintem nélkülözhetetlen az, hogy a megfelelő laboratóriumi felszereltség megtörténjen.

Itt, a jogszabályban erre utalás van. A gyakorlat fogja majd megmutatni a költségvetési sorok tekintetében, hogy ez mit fog majd jelenteni, hiszen tudtommal, legalábbis a gyakorlatban ez jön vissza, és az írásbeli kérdéseimre adott válaszokból is ez tükröződik vissza, hogy ma még azt sem képes a Nébih Magyarországon megállapítani, mondjuk, egy mézről, hogy hamisított-e, vagy nem hamisított. Remélem, hogy ezek az utalások itt a jogszabályban azt is jelenthetik, hogy ezek a fejlesztések eljuthatnak arra a szintre, hogy ki tudjuk szűrni, mondjuk, a kínai hamisítványt, és ezzel a hazai méhészek érdekében hathatósan tudunk végre fellépni, és ugyanez van egyébként a bor kérdésében, amiről itt már szintén nagyon sokat beszéltünk korábban.

Ezek azok az észrevételeim, amelyeket a jogszabály ezen részéhez szerettem volna elmondani. Még egyszer hangsúlyozom, tudom, hogy volt közöttük olyan, ami nem biztos, hogy ezen jogszabály keretében megoldandó probléma, de most volt lehetőségem elmondani, és nyilván nyújtunk be hozzá módosító indítványokat, majd ezek kapcsán fogjuk tudni eldönteni a végső álláspontunkat, a jogszabály elfogadását vagy elutasítását eszerint fogjuk majd kialakítani. Köszönöm szépen a lehetőséget, elnök úr.

ELNÖK: Jó estét! Köszönöm szépen, folytatjuk munkánkat. Megadom a szót Juhász Hajnalka képviselő asszonynak, a KDNP vezérszónokának. Parancsoljon!

JUHÁSZ HAJNALKA, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Államtitkár Úr! A XXI. század legnagyobb globális kihívásai fokozódó mértékben és sok esetben hátrányosan, más esetekben pedig kiszámíthatatlan módon hatnak az élelmiszer-gazdaságra, valamint az élelmiszer-biztonságra is. A globális környezeti és éghajlati változások például új kórokozók elterjedéséhez vezethetnek. Új technológiák jelennek meg, amelyek révén új élelmiszerek és új diagnosztikai módszerek keletkeznek. Ezek az eszközök sok szempontból ígéretesnek tűnnek, ugyanakkor új élelmiszerlánc-biztonsági kihívásokat is jelentenek számunkra.

Felhívom a figyelmünket arra, hogy a 2013-ban elfogadott - ahogyan képviselőtársam is felhívta a figyelmet - élelmiszerlánc-biztonsági stratégia egyik legfontosabb pillére, hogy az élelmiszerlánc termékei mindenkor egészségesek, kiváló minőségűek és biztonságosak legyenek. Ugyanakkor a világ számos országában, köztük hazánkban is emelkedik a hamis vagy hamisított élelmiszerekkel, emberi fogyasztásra alkalmatlan termékek illegális forgalmazásával kapcsolatos esetek száma. A nyomkövethetőségi eljárás egyre szigorodó és részletesebb szabályai biztosítják a fogyasztók igényeinek maradéktalan kielégítését, valamint a problémás termékek fogyasztókra gyakorolt hatásának megelőzését, illetve minimalizálását. Másrészt lehetővé teszik az élelmiszeripari vállal-

kozások számára, hogy gyorsan reagáljanak az élelmiszerek biztonságát, minőségét érintő kérdésekre és incidensekre. Mindezek megvalósulása érdekében naprakész dokumentációs rendszert kell működtetni az élelmiszerek, a takarmányok, az élelmiszer-termelésre szánt állatok, valamint az élelmiszerbe vagy takarmányba bekerülő vagy vélhetően bekerülő egyéb anyagok tekintetében.

Az élelmiszerláncról szóló törvény ugyanakkor jelenleg kizárólag az élelmiszer-vállalkozások számára állapít meg kötelezettségeket a termékek visszahívhatósága érdekében. Ezen előírások azonban a takarmányvállalkozásokra is vonatkoznak, ezért a törvényjavaslat módosítja az élelmiszerláncról szóló törvényt, kiterjeszti a visszahívhatósági rendelkezéseket a takarmányvállalkozásokra is.

A törvényjavaslat pontosítja az élelmiszerlánc-felügyelet szakmai irányítására vonatkozó rendelkezéseket, meghatározva, mely esetekben van közvetlen szakmai utasítási joga az országos főállatorvosnak az élelmiszerlánc-felügyeleti szervek tekintetében. Közvetlen szakmai utasítást adhat az élelmiszerlánc-felügyeleti szervek részére hatósági eljárás lefolytatására, járványos állat- vagy növénybetegség megjelenése, valamint nagy egészségügyi kockázattal járó, nagy gazdasági kárral fenyegető, több megye illetékességét érintő vagy Magyarország területén kiváló hatással is bíró élelmiszerlánc-esemény esetében.

A törvényjavaslat több kérdésben is újraszabályozza az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszerre, az úgynevezett FELIR-re vonatkozó előírásokat. A FELIR célja az élelmiszerlánc-felügyelet nyilvántartási és ellenőrzési feladatainak támogatása. Az ügyfelek az azonosító segítségével tudják igazolni, hogy jogosultak a hatóság által nyilvántartott tevékenységek végzésére. Fontosnak tartom kiemelni, hogy az élelmiszerlánc-felügyeleti hatóság jelenleg nem rendelkezik törvényi felhatalmazással arra vonatkozóan, hogy hozzáférhetetlenné tegyen olyan internetes weboldalt, amely hamisított vagy hazánkban engedéllyel nem rendelkező, a törvény hatálya alá tartozó terméket, köztük élelmiszert, állatgyógyászati terméket, növényvédő szert kínál eladásra.

(0.00)

A tapasztalatok szerint számos olyan élelmiszert hoznak forgalomba internetes honlapokon, amelyeket a lényeges tulajdonságra vonatkozó félrevezető megjelöléssel árulnak például csodaterméknek vagy gyógyítást ígérő terméknek. Szükség van ezért ezen honlapok hozzáférhetetlenné tételére, mivel a termék forgalmazásáért felelős vállalkozás általában nem ismert.

A törvényjavaslat a Magyar Állatorvosi Kamaráról, valamint az állatorvosi szolgáltató tevékenység végzéséről szóló törvénnyel kapcsolatban is tartalmaz módosításokat. Szeretném kiemelni, hogy a gyakorlatban az állatorvosi szolgáltatói tevékenység vonatkozásában igény mutatkozik annak meghatározására,

hogy az egyes intézmények milyen jellegű egészségügyi szolgáltatást nyújtanak. Célszerűnek mutatkozik az állatorvosi rendelő és az állatorvosi alapellátó rendelő közötti különbségtétel és az ezen szolgáltatók által nyújtható szolgáltatások pontos meghatározása. A javaslat meghatározza, hogy az alapellátást nyújtó rendelőkben egyszerűbb, főleg belgyógyászati jellegű beavatkozásokat végeznek el, jelentős műtéti beavatkozásokat azonban nem.

Emellett a javaslat elősegíti a hazai állatorvoslás három nagy területének, ahogy államtitkár úr is említette, az egyetemi képzési oktatásnak, az állami állategészségügyi szolgálatnak és elsősorban a szolgáltató állatorvosokat tömörítő köztestületnek az összehangolt, egymás szakmai tevékenységét segítő működését, amelynek kihatása van az élelmiszer-biztonságra és a járványok elleni védekezésre is.

A törvényjavaslat tovább rendezi az állattartó és az állategészségügyi szolgáltató között létrejövő jogviszony szabályait, meghatározza, hogy az állat kezelésére irányuló kérelem elfogadásával az állattartó és az állategészségügyi szolgáltató között úgynevezett kezelési szerződés jön létre. A javaslat részletesen szabályozza a kezelési szerződés felmondásának eseteit is.

Tisztelt Képviselőtársaim! A 2012-ben elfogadott, a Magyar Állatorvosi Kamaráról, valamint az állatorvosi szolgáltatói tevékenységről szóló törvény modern és egységes keretet teremt a kamarai és az állatorvosi tevékenység számára. A módosító javaslatok az átláthatóbb, magasabb szintű szakmai tevékenység biztosítását hivatottak szolgálni. A minőségi állategészségügyet szavatolja a számos garanciális elemmel megerősített kamarai etikai eljárás is, amely érvényre juttatja azt az igényt, hogy a jogszabályokban biztosított lehetőségekkel élve az állatorvos valóban a köz, illetve a szolgáltatásokat igénybe vevő érdekeinek megfelelően lássa el a hivatását. Kérem, hogy támogassák a törvényjavaslatot. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Varga László képviselő úr, az MSZP vezérszónoka következik. Parancsoljon!

DR. VARGA LÁSZLÓ, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Elmúlt éjfél, és két nagyon hosszú vitán vagyunk túl. Egyrészt részben a konkrét jogszabállyal összefüggő klímavész-helyzet kapcsán egy nagyon hosszú vitát folytatott le az Országgyűlés. Ezt csak azért mondom, mert az, hogy milyen klíma van az országban és milyen élelmiszer-termelés, milyen élelmiszer-biztonság, ezek nyilván összefüggő témák. Nagyon sok mindenben egyetértettünk ezen a nagyon hosszú vitán, sok mindenben pedig volt vitánk. Sok mindent hiányolt az ellenzék, hogy miért késlekedett a kormány. Kíváncsi leszek, egy kicsit visszautalva erre, hogy hogyan folytatódik az a kérdés. És egy jó hosszú vitát folytattunk a kulturális ágazat dolgozóinak a kérdéskörében is az ő közalkalmazotti státuszukat érintőleg.

Ezek után nyilván nem ez az előterjesztés fogja a mai napon a leghosszabb és legintenzívebb vitát kiváltani. Egyébként nem biztos, hogy ez jó, merthogy amúgy el lehetne merülni ebben a javaslatban, még akkor is, ha most ez egy olyan saláta, ami nem annyira sok komponensű, tehát nem olyan sok törvényt érint, de azért alapvetően sok területét érinti az élelmiszerláncnak, és egyáltalán néhány agrárgazdasági kérdésnek itt Magyarországon.

A jogharmonizációs kérdéseket - ahogy az előterjesztő is mondta -, amiket többségében érint a javaslat, támogatni lehet. Nagyon sok ilyen javaslat érkezik az élet számos területéről. Az Országgyűlés munkájának egy jelentős része arról szól, hogy az Európai Unió szabályaihoz igazítjuk a hazai jogszabályokat. Ez nyilvánvalóan helyes, de kérdés, hogy a konkrét esetben mi a tartalom. Mind a növényegészségügy területén, mind az állatjárványokkal kapcsolatos kérdések tekintetében az élelmiszerlánc területén azt tudom mondani, hogy az előterjesztés zömmel szolgálhatja azt, hogy az élelmiszer-biztonság növekedjen, erősödjön Magyarországon.

Megjegyzem, hogy ez alapvető történet is lenne egy olyan országban, amely lakosságszámának a kéthét és félszeresét elő tudja állítani az agrárgazdaságával, ha azt jól szervezik. Ezen számtalan vitánk volt az elmúlt időszakban, hogy ez jól van-e szervezve, és hogy valójában a földtörvényben megfogalmazott alapcélokat szolgálják-e az egyes intézkedések. Jó két hete emlékszem vissza egy ilyen vitára, ahol a kis családi gazdaságok támogatása volt elvi szinten cél, aztán mégiscsak a nagy gazdaságokat támogatja közvetve és közvetlenül az a jogszabály.

Tehát az, hogy megfelelő minőségben egészséges élelmiszer álljon rendelkezésre minden magyar embernek ebben a hazában, lehet egy közös célkitűzésünk, ezért szerintem minden, az élelmiszer-biztonságot érintő javaslatot és ezzel összefüggő európai uniós jogharmonizációt támogatni kell mindannyiunknak. Ez egy helyes törekvés. Nagyon lelkesen várjuk azt, pláne itt a járvány közepén és az ebből kifolyólag előálló társadalmi és gazdasági válság idején, hogy a megfelelő élelmiszer is ott legyen minden magyar család asztalán.

Ez egy komoly feladat, és erről is kell majd beszélnünk ebben a Házban, mert azt gondolom, hogy a következő hetekben nagyon komoly problémák lesznek az élelmiszer-ellátás területén. Pontosabban fogalmazok, az élelmiszer-ellátásban nem, de hogy a családok asztalán mi van, azzal lesz probléma, és erről kell majd beszélni, de ez nyilván nem függ össze közvetlenül ezzel az előterjesztéssel. A kettős minőség tekintetében elhangzott sok minden. Az elmúlt években nagyon sok cikket olvashattunk erről a kérdéstről. Határozott véleményt szeretnék mondani. A mi frakciónkból és a Magyar Szocialista Pártból senki nem szeretné, ha Európa szemétét kéne a magyar fogyasztóknak Nyugatról ideimportálva elfogyasztani. Semmi ilyesmiről nincs szó, nem támogatunk ilyesmit. S minden olyan alapos okkal lefolytatott vizsgálatot, amely meghatározott paraméterek szerint bemutatja,

hogy bármilyen élelmiszert, tisztítószert vagy bármit nem megfelelő minőségben kénytelenek a magyar fogyasztók elfogyasztani, azt szankcionálni kell, ezt ki kell szűrni, ebben egyértelmű helyzetet kell teremteni. A jogszabály megnevezi az első magyarországi forgalomba hozót ebben a tekintetben, s ezt lehet helyesnek tartani.

Ugyanakkor el kell mondani, ami speciális helyzet és nem általános, de például az üdítőitalok tekintetében van olyan helyzet, amelyben tényleg egyedi receptúrákat terveznek az egyes gyártók az adott országokra. Ez egy vékony jég, egy olyan határterület, amelyben bölcs döntéseket megfelelő jogszabályi háttérrel kell meghozni. Nem vagyok egészen biztos abban, hogy a szöveg és a törvényjavaslat e tekintetben megfelelő. Meg kell nézni majd a módosító indítványokat is ebben a tekintetben. Nem szabad okatlan támadásnak kitenni ilyen típusú cégeket, de nem lehet az, hogy bizonyos helyekről érkező rossz minőségű élelmiszert vagy tisztítószert kapjanak a magyar családok. Ez is világos.

Ezért is támogatom például a hamisított vagy házánkban engedéllyel nem rendelkező termékeket forgalmazó internetes weboldalak hozzáférhetetlenné tételét, még akkor is, ha lehet, hogy ez szélmalomharc, de ez egy másik kérdés. Azt, hogy az élelmiszerlánc-felügyeleti hatóság ebben eljárjon, ha alapos ok van rá, lehet támogatni.

A Magyar Állatorvosi Kamarára vonatkozó szabályozásoknál annyi merül föl bennem: lehet, hogy volt megfelelő egyeztetés, de nem tudjuk, mert nincs rá utalás a jogszabály indokolásában, hogy ezek megtörténtek-e, és nem is hallottunk erről mélyebbeket. Reméljük, hogy igen, és reméljük, hogy olyan módosításokat javasol az előterjesztés, amelyek támogathatók a számukra, és egy közös gondolkodásban jöttek létre ezek a javaslatok.

Végül még két dologra utalnék, amikre Magyar Zoltán is utalt. A 3. §-ban a GMO-mentesség tényleg egy konszenzusos történet volt. Remélem, hogy a képviselő úr ebben a tekintetben valamilyen módosítást eszközöl; ez szerintem akár a tárca számára is egy támogatható javaslat lehet.

Kishantos kapcsán pedig az a megállapítás, amit képviselő úr az ökológiai termelés mint cél kapcsán elmondott, tényleg megmosolyogtató, de egyébként nemes cél. Reméljük, hogy itt újabb fordulat áll be a tárca gondolkodásában, de az eddigiek semmiképpen nem ezt mutatják.

(0.10)

Összefoglalva tehát: a javaslat jelentős része természetesen a jogharmonizációs célok miatt támogatható. A módosító indítványokat meg fogjuk nézni, és annak fényében határozunk a végső álláspontunkról. Köszönöm, elnök úr.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm. Vadai Ágnes képviselő asszony, a DK vezérszónoka következik. Parrancsoljon!

DR. VADAI ÁGNES, a DK képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Azt hiszem, abban nincs közöttünk vita, hogy mindannyiunk igénye az, hogy a magyar polgárokhoz megfelelő minőségű és - hozzáteszem - lehetőség szerint megfelelő mennyiségű egészséges élelmiszer jusson el, amely megfizethető. Hozzáteszem, mostanában új szempontok is előkerülnek, amikor élelmiszerről beszélünk, ez pedig az, hogy ennek a termelése környezetet kímélő módon történjen, és maga a vevőhöz való eljutás is így történjen. Azt hiszem, ezekben az alapkérdésekben, még ha talán a mértékekben lehet is közöttünk vita, egyetértünk.

Minden olyan törvényjavaslatot szerintem érdemes támogatni és milyen olyan paragrafust - inkább így fogalmaznék - érdemes támogatni, melynek a célja az, hogy ennek az élelmiszernak a minősége valóban olyan legyen, amely emberi fogyasztásra alkalmas, sőt azon túlmutasson, és a magyar emberek a lehető legjobb minőséget kapják. Éppen ezért érdeklődve vettem kezembe ezt a törvényjavaslatot. Hozzáteszem, ez is fontos, ezzel a témával is fontos foglalkozni, de borzasztóan örülnék, ha azokkal a témákkal is foglalkoznánk, amik a koronavírus-járvány miatt közvetlenül jelentkeznek ma a magyar mezőgazdaságban, és amiről a miniszter úr egyébként a sajtótájékoztatóin beszél, és amiről, mondjuk, államtitkár úr ma az operatív törzs tájékoztatóján beszélt, vagyis hogy milyen ellenőrzések vannak, hogyan kell fokozni ezeket az ellenőrzéseket.

Ebben picit szigorúbb vagyok, a figyelmeztetés nagyon fontos dolog, de szerintem ma pontosan nem olyan időket élünk, amikor csak egyszerű ejnye-bejnyével meg lehet úszni azt, ha valaki becsapja a magyarokat ilyen nehéz körülmények között. Nem az élelmiszer-ellátás tekintetében, hanem sok egyéb tekintetben vannak nehéz helyzetben a magyar állampolgárok, de nem biztos, hogy mindenkinek van arra pénze, hogy a rosszabb minőséget megvásárolja abban a hitben, hogy az egyébként jó minőség, majd aztán kidobja azt.

Azt gondolom, hogy aki most becsapja a magyarokat, aki csal az élelmiszerral, aki szándékosan próbál rossz minőséget a magyar polgárokra rátukmálni vagy eladni, vagy akitől kényszerből ezek a magyar polgárok egy-egy boltban, főleg kisebb településeken, ahol csak egy-egy ilyen élelmiszerbolt van nyitva, kénytelenek ezt megvásárolni, azokat nagyon szigorúan meg kell büntetni. Van ideje az ejnye-bejnyének, és vannak olyan körülmények, amikor nagyon szigorúan világosan meg kell mutatni, hogy mi az a hozzáállás, amit elvárunk mindenkitől a minőség tekintetében.

Mégis fontos volt, amikor megláttam, hogy az élelmiszer-biztonság kérdéséről van szó és rögtön a 2. §-ban - képviselőtársaim már említették - az élelmiszerek kettős minőségének problémájáról. Itt többféle dolog elhangzott már. Engedjék meg, hogy egy idézettel kezdjem ennek a paragrafusnak az értékelését. „Az európaiak egy része úgy érzi, hogy az általuk

vásárolt márkás élelmiszeripari termékek eltérőek a máshol kaphatóktól, és talán a minőségük is rosszabb. Ezért a Bizottság felkérte tudományos munkatársait, hogy végezzék el ennek tárgyilagos vizsgálatát.

Az eredmény vegyes képet mutat. Örömmel nyugtázom, hogy nem találtak arra utaló bizonyítékot, hogy kelet-nyugati megosztottság alakult volna ki az összetételt illetően, viszont aggodalommal tölt el, hogy a feltárt tények szerint a vizsgált azonos vagy hasonló márkájú termékek akár egyharmada is eltérő összetételű.” Ezt Navracsics Tibor mondta.

Ez azért lényeges, mert az elmúlt években nagyon-nagyon sokszor hallottuk a kettős minőség dögét. Ebben valóban indult egy átfogó vizsgálat. Senki nem mondja, hogy ezzel nincs probléma, de azt gondolom, hogy ebből a kérdésből nem szakmai kérdést, hanem folyamatosan kelet-nyugati megosztottságot generálni, nem érdemes, mert éppen Navracsics Tibor cáfolta az Európai Bizottság vizsgálata alapján. Ez egy nagyon fontos vizsgálat volt, hozzáteszem, és egészen biztos vagyok abban, hogy hozzájárult az európai uniós változtatásokhoz és nyilván annak az átültetéséhez.

Ilyenkor azért érdemes Európához fordulni, ami kicsit mi is vagyunk, azt gondolom. Fontos felvetés volt, hogy ezzel foglalkoztunk. Az egy jó hír Navracsics Tibor beszámolója alapján - neki meg már csak hivatalból is muszáj, hogy higgyen az ember, mégiscsak az Európai Bizottság volt biztosáról van szó -, hogy ugyan vannak problémák, ezekkel kell foglalkozni, de ezekkel egyébként az Európai Unió érdemben foglalkozik.

Tudjuk, hogy 2020-ban újabb átfogó vizsgálatot indított a Nébih ebben az ügyben, összesen 280 terméket vizsgáltak. Tettem fel írásbeli kérdést ezzel kapcsolatban, de az ügyben válasz még nem érkezett. Nem tudom, esetleg kaphatok-e majd erre választ. Pontosabban: amikor a kérdést beadtam, a válasz az volt, hogy még folyik a vizsgálat. Nem tudom, lehet, hogy azóta már lezárták. Tehát azt gondolom, hogy helyes, ha az élelmiszerek kettős minőségét vizsgálják belföld és külföld tekintetében, így szeretném mondani, és nemcsak a Nyugatot értem ez alatt, hanem minden más országot is.

Ugyanakkor engedjék meg, hogy felhívjam a figyelmet egy nagyon fontos dologra. Azt már a 2018. évi agrárgazdasági beszámolóból is megtudhattuk, hogy a magyar élelmiszeriparnak nagyjából 60 százaléka belföldre termel, de itt is van export. Szerintem nemcsak az a lényeges, hogy ami bejön, annak a minősége egyforma legyen, standard legyen. Az is fontos, hogy a Magyarországon termelő élelmiszeripari cégek termékeinek minősége is egyforma legyen, akár a magyar piacra, akár a külföldi piacra mennek.

Szeretném hangsúlyozni, hogy ezt ugyanolyan fontosnak tartom, mert azt kell mondanom, hogy mi is vagyunk olyan finnyás nép, mint bármelyik keleti vagy nyugati nép, tehát elvárjuk ugyanazt a minőséget.

Hozzáteszem, és ez nagyon-nagyon fontos, a fizetőképes kereslet, és az, hogy az emberek mennyit tudnak költeni az élelmiszerre, sajnos meghatározza, hogy milyen minőséget képesek megvásárolni. Támogatom azt és egyetértek azzal, hogy lehetőség szerint vásároljunk magyar terméket, de irtózom attól, amit a Nemzeti Agrárkamara művelt éppen a mai nap folyamán. Lehet azt kérni élelmiszerüzletektől, lehet velük beszélni, hogy a magyar terméket vásárolják meg akkor, amikor válság van. Hozzáteszem, nemcsak akkor kellene magyar termékeket árusítaniuk, amikor válság van, hanem minden egyes alkalommal, amikor olyan mennyiséget tudnak termelni. De azt nem szabad elfelejteni, tisztelt képviselőtársaim, hogy ez a fajta magatartás, amivel a Nemzeti Agrárkamara megzsarolja ezeket az élelmiszerláncokat, és azt mondja, hogy majd 15 óra után csak élelmiszert árusítanak...

Ez egyébként önmagában egy vallomás, hogy nyilvánvalóan piaci előnyt biztosítanak ezeknek az élelmiszerboltoknak. Az önök dolga, hogy eldöntsék, ezt miért teszik. Azt gondolom azonban, hogy ha tudnák, nyilvánvalóan a magyar vásárlók mindig a legjobb, a legdrágább minőséget vásárolnák, legyen az hazai vagy külföldi. Ha a magyar olyan minőségű, akkor a magyart fogják vásárolni. De értsék meg, hogy vannak olyanok, akik akármennyire szeretnék a magyart megvásárolni, akkor sem fogják tudni, mert drágább, drága. Drágább, mint esetleg az import. Ezt láttuk már a tejnél, ezt láttuk például az epernél, én magam is tapasztaltam. Ez nem jó dolog. Nem jó dolog, mert szeretnénk a magyart venni. Meg kell teremteni annak a módját, hogy a magyar terméknek is olyan legyen az ára.

Ehhez sok mindent nyilván az agrárgazdaságon kívül kell megtenni és nem az agrárgazdaságon belül. Hozzáteszem, azért már láttunk erre vonatkozóan lépéseket a magyar kormány részéről, azt hiszem, éppen talán Budai Gyula volt akkor az államtitkár, és a dinnyeügy kapcsán szintén ugyanez a fajta magatartás volt tapasztalható, sőt ott talán még hisztérikusabb is volt a dolog, hogy a magyar dinnyét vásárolják meg, aminek egy jelentős része, pontosan tudjuk, az egyik itt ülő képviselőtársunk termeléséből adódott, állami földterületről közmunkásokkal. Tehát igen jól járt ott a képviselő úr. Egyvalaki nem járt jól a történetben: a magyar vásárló.

Tehát azt szeretném mondani, hogy az nagyon fontos és nagyon lényeges, hogy minél több magyar termék legyen a piacon, hogy az legyen minőségi, hogy az legyen megfizethető. Ennek érdekében szerintem sok mindent lehet tenni. De azt gondolom, hogy az Agrárkamarának például akkor kellene hangsúlyosabban kiabálni, amikor a vidékfejlesztési programoknál 400 napos határidők vannak, meg amikor bonyolult az adminisztráció, és akkor, amikor minőségről, árról beszélünk, a polgárok számára azokról a lehetőségekről, hogy élelmiszert tudjanak vásárolni. Most olyan időkről beszélünk, amikor egyre kevesebb lesz az emberek pénze, és ezt tudomásul kell venni.

(0.20)

Önök is biztosan látták, hogy 300 ezer fölé emelkedett a munkanélküliek száma Magyarországon. Ez komoly problémát fog okozni, itt elő fog kerülni újra és újra az élelmiszer-minőség, -biztonság kérdése, éppen ezért az viszont nagyon fontos, hogy ezekben az ügyekben, amikor a rossz minőséget próbálják a magyar polgárokra ráerőltetni, akkor ott - és ehhez kérem államtitkár úr és a miniszter úr segítségét is -, ott akkor viszont nagyon határozottan járjanak el.

Ugye, azt hiszem, talán valamelyik képviselőtársam már foglalkozott a FELIR rendszer dolgával, engedjék meg, hogy itt csak egy kérdést tegyek fel: ez a rendszer tényleg alkalmas lesz arra a feladatra, amit ebben a paragrafusban megfogalmaztak? Tehát, hogy egészen biztosan képes lesz minden ilyen adatnak a kezelésére? Ezt csak azért kérdezem, mert nagyon sok olyan rendszert láttam az agrárium területén is, ami nem mindig pontosan úgy működött, ahogy azt egyébként az írásbeli kérdésekre megválaszolták. És ez nagyon fontos lenne, mert a világban, és ezt egy másik paragrafus is mutatja, az interneten való adat-továbbítás, az interneten való kapcsolattartás, pályázat, ezek ma a legtermészetesebb dolgok, éppen ezért olyan rendszereket kell fejleszteni, amelyek, azt gondolom, hogy tényleg alkalmasak, és olyan feladatokat kell ezeknek a kifejlesztett rendszereknek adni, amik valóban alkalmasak arra, hogy ezeket az adatokat tárolják.

És akkor itt szeretnék rákanyarodni a másik problémára, amit szintén felvetettek képviselőtársaim, ez pedig ezeknek a bizonyos megtévesztő vagy hamis tartalommal bíró honlapoknak az ideiglenes hozzáférhetetlenné tétele. Ez az önök felvetése szerintem egy nagyon fontos felvetés. Ez rávilágít egy alapvető problémára, ezt a kérdéskört én úgy gondolom, hogy alapvetően nem ezen a szinten kellene szabályozni. Merthogy nem ez az egyetlen olyan terület, ahol ezzel a problémával szembesülünk. Tehát nemcsak élelmiszernél lehet ezt látni vagy éppen növényvédő szernél vagy bármi ilyen másnál, látunk ilyen szolgáltatásnál és nagyon sok minden más területen.

Tehát én ebben a dologban - érteve és elismerve a szándékot, hogy az ilyen honlapok, hozzáteszem, az ilyen, nemcsak webes honlapok, hanem nyilván Facebook-oldalak -, ezekkel én nem vagyok olyan megengedő, mint önök, hogy ideiglenesen teszik elérhetetlenné. Szerintem azok, akik megpróbálják az embereket ily módon becsapni, azokkal szemben nagyon szigorúan kell eljárni. Itt ugyanis nem arról van szó, hogy megérkezik valami használhatatlan műanyag dolog, ha az ember megrendeli, itt arról van szó, hogy esetleg olyan terméket árusítanak, amely az egészségre káros, és annak nagyon komoly következményei vannak.

Ugyanakkor az önök felvetése rávilágít szerintem egy általános problémára, amivel foglalkozni kell, ez pedig általában az internetes világban megjelenő hamis hírek, hamis információk rendezése. Szerintem e sorba illeszkedik be az önök felvetése is.

Végül egy területet szeretnék fölvetni a 16. §-t, az élelmiszerrendész dolgát. Nincs itt sajnos Font Sándor képviselőtársam, aki mindig elmondja, hogy én mennyire nem értek a mezőgazdasághoz, de most végre eljött az én időm, mert a rendészeti területhez viszont nála biztosan jobban értek! Az nagyon rendben van, hogy kell valaki, aki alapvetően ezt a feladatot, az ellenőrzési feladatot ellátja. De most tényleg, én nem értem meg ezt a furcsa vonzódását a mostani kormánynak a mindenféle rendészeti szervekhez, mindenféle új szervekhez vagy már meglévő szervek új feladattal történő felruházásához. Ugye, azt írja a törvényjavaslat, hogy az élelmiszerrendész a rendészeti törvény 15-19. §-a szerinti intézkedések fogantatására is kap lehetőséget: tetten ért személy vizsgatartása, dolog ideiglenes elvétele, igazoltatás, ruházat, csomag és jármű átvizsgálása, valamint jármű feltartóztatása.

Azért most tényleg elképzelem, ahogy ez az élelmiszerrendész, aki egyébként biztos egy jámbor ember, aki csak ott ellenőriz, az majd ott a csirkével verekszik a piacon. Én azt gondolom, hogy az élelmiszerrendészeket... Nem tudom, hogy ezek az emberek rendelkeznek-e azzal a képesítéssel, amivel a rendészeti szervek rendelkeznek, a rendészeti szervek állományának tagjai rendelkeznek. Én végtelenül veszélyesnek tartom, hogy így amortizáljuk egyébként ezt az egész rendészeti területet. Szerintem megvan ennek is a maga formája, útja. Nem pontosan értem, hogy miért fognak igazából rendőrt játszani a végén az élelmiszerrendészek. Úgyhogy ha államtitkár úr erre választ tudna nekem adni, akkor nagyon hálás lennék. Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzék sorából.)*

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm. Tájékoztatom önöket, hogy a vezérszónoki felszólalások végére értünk. Kétperces felszólalásra nem jelentkezett senki. Normál szót kérő képviselőt nem látok, aki beszélni szeretne, ezért megkérdezem, hogy kíván-e valaki élni a felszólalás lehetőségével. *(Nincs ilyen jelzés.)* Megállapítom, hogy nem, további felszólalásra senki nem jelentkezett, az általános vitát lezárom.

Megkérdezem Zsigó Róbert államtitkár urat, kíván-e reflektálni. *(Jelzésre:)* Öné a szó. Parancsoljon!

ZSIGÓ RÓBERT agrárminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Mindjárt fél egy. Egyetérték Varga László képviselő úrral, hogy az előterjesztés fontosabb annál, mint amennyi időnk most van, de ha megengedik, akkor csak ilyen címszavakban próbálok válaszolni, merthogy még utánunk is van egy napirendi pont, ami ráadásul az Agrárminisztériumé, és megpróbálok szolidáris lenni államtitkár-kollégával.

Egy gondolat csak a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalról. Ugye, amikor 2012-ben létrehozta a kormány a Nébihet, és utána 2013-ban, amikor a stratégia is létrejött, azóta olyan munkát sikerült elvégeznie a hatóságnak, a hivatalnak, ami azt eredményezi, hogy az emberek több mint 80 százaléka ma

Magyarországon be tudja azonosítani, hogy mi az a hatóság, ami az élelmiszerek és az élelmiszerlánc-biztonságért felel, és több mint 75 százalékuk egyébként meg is bízik a hivatalban. És van egy nagyon fontos alapelv, és ezzel Magyar Zoltánnak is szeretnék válaszolni, meg részben Vadai Ágnes képviselő asszonynak is: amikor kell, akkor a hatóság nagyon kemény eszközökkel fellép.

A Nébihnek van egy kiemelt ügyek igazgatósága nevű szervezete, amely 90 százalékos hatékonysággal egyébként országos hatáskörrel és nyomozati jogkörrel jár el, és minden olyan esetben, legyen szó akár növényegészségügyi, állategészségügyi, akár élelmiszerhamisítási ügy, amiben fel kell lépni, abban nagyon kemény büntetésekkel és nagyon kemény fellépéssel lép fel. Emellett természetesen a másik alapelve a Nébihnek az, hogy minden tisztességes vállalkozást a partnerének tekint, és megpróbálunk segíteni a vállalkozásoknak abban, hogy megfelelő jogkövető magatartással tudják ellátni a feladataikat. Ezzel egyébként védve a tisztességes vállalkozókat a tisztességtelen vállalkozóktól.

A másik téma, amely talán mindenkinél szóba került, az a kettős élelmiszer-minőség ügye. Sokakkal egyetértek egyébként abban, hogy ebben a témában az elmúlt esztendőben konszenzusra jutottunk minden egyes alkalommal, azt remélem, hogy az ezt követő időszakban is ez fog történni. Ugye, a történet úgy szól, hogy a magyar hatóságok, illetve a közép-európai hatóságok vizsgálatot folytattak, bebizonyosodott, hogy nagyon sok esetben más minőségű és más összetételű termékek kerültek a magyar vagy a közép-európai piacra, mint a nyugat-európai piacra. A V4-ek közösen álltak ki emellett a mezőgazdasági fórumokon, az Európai Bizottságban, és ennek köszönhetően az Európai Bizottság is elismerte, hogy van ilyen probléma.

Ahogy képviselő asszony is elmondta, elkezdődött az Európai Bizottság kutatóintézetének a koordinálásával egy vizsgálat. Arról tudom tájékoztatni, hogy ez a vizsgálat egyébként tagállami vizsgálat, tehát nemcsak a Nébih vizsgálódik, hanem minden érintett tagállam, és amikor meglesz az eredménye, akkor ezt mindenképpen nyilvánosságra fogjuk hozni. Egyetértünk abban, hogy olyan területeken kell ezt megtenni, ahol valóban fontos, és abban is egyetértek, és mivel ez egy európai bizottsági tagállami vizsgálat, hogy minden tagállamnak, illetve minden élelmiszergyártónak figyelnie kell erre.

(0.30)

Laboratóriumok fejlesztését szóba hozta Magyar Zoltán képviselő úr; most talán egy kicsit az élelmiszerrendszerekre is reagálok. Természetesen mindent el kell követnünk, hogy megfelelő technikai háttérrel rendelkezzen a Nébih, hiszen azok, akik a zavarosban halásznak, ha lehet úgy fogalmazni, azok nagyon leleményesek, idézőjelben, hiszen a világon a második legjobb üzlet, ha lehet így fogalmazni, az élelmiszerhamisítás.

Folyamatosan fejleszti a Nébih a laborhálózatát, ez törvényi kötelezettsége is, mert az élelmiszerlánc-felügyeleti díjnak, a minden évben befolyó élelmiszerlánc-felügyeleti díjnak a 10 százalékát a hivatalnak kötelezően fejlesztésekre kell fordítania, és ennek az összegnek a nagyon nagy része laborfejlesztésekre megy el minden esztendőben, éppen azért, hogy fel tudjuk venni a versenyt az élelmiszer-hamisítókkal.

A kettős minőségről beszéltem. A weboldalak ügye, a weboldalak letiltásának ügye: itt, ha jól emlékszem, Varga képviselő úr ezt szélmalomharcnak nevezte. Valóban, egy fontos kérdés. (Dr. Vadai Ágnes közbeszól.) Azt értem, amit képviselő asszony mondott, de rajtunk csak azt lehet számonkérni, hogy az élelmiszerlánc-felügyeleti törvényben ez benne van. De azért azt hozzá kell tennem, hogy a magyar kormány, mivel az internetes vásárlás a mostani világváránytól függetlenül is egyébként az elmúlt években fejlődött, minden területen megpróbálunk olyan jogszabályokat hozni, amelyek ki tudják szűrni az ilyen típusú tisztességtelen vállalkozói magatartást nem csak az élelmiszerlánc területén; de most ennek a törvénynek ez a tárgya.

Élelmiszerrendszerek: nem most jött létre ez a hivatal. A kiemelt ügyek igazgatóságának a kollégái, akikről említettem, hogy országos hatáskörrel rendelkeznek, kaptak jogosítványt másfél esztendővel ezelőtt. A mostani javaslat csak arról szól, hogy az eddigi tapasztalatok alapján próbáljuk pontosítani azokat a jogszabályokat, és éppen egyébként harmonizáljuk - a rendszetehoz nem szeretnék jobban érteni, mint képviselő asszony -, harmonizáljuk az ügyben, hogy megfelelő módon tudjanak élni ezzel. Halkan jegyzem meg, kicsit viccesen, képviselő asszony elmondta, hogy csirkékkel kéne hadakozniuk. Nem, az élelmiszerlánc területén elég komoly, hogy is mondjam, nem tudok mást mondani most így a késői órán, mint hogy a zavarosban halászó, egyébként élelmiszerhamisítók vannak, akikkel valóban legalább addig is fel kell tudniuk venniük a versenyt, amíg a rendőrség kériükre.

A FELIR rendszer ügyében is szeretném pontosítani képviselő asszonyt. A FELIR rendszer működik, jó régóta működik. A kérdésére a válasz az, hogy igen, alkalmas arra, hogy az élelmiszerlánc minden szereplője beazonosítható legyen. Mondok egy példát önnek. A jelenlegi helyzetben az Agrárminisztérium elindított, egészen pontosan a Nébih a honlapján egy termelőkereső oldalt, ahol a kistermelők, őstermelők bejelentkezhetnek, meg kell adniuk többek között a FELIR-azonosítójukat is, és azok, akik keresnek ezen az oldalon, a kistermelők, tehát akik szeretnének vásárolni, direkt ehhez odakapcsoltunk egy FELIR-keresőt is, hogy mindenki, akár ön is, ha fölmege, akkor be tudja azonosítani, hogy az, aki oda följelentkezett, aki fölregisztrált, az valóban rendelkezik FELIR-azonosítóval, valóban benne van a rendszerben, és valóban azokat az adatokat adta meg, amilyen tevékenységet ő folytat. Úgyhogy a rendszer működik.

Egyébként ebben a törvénytervezetben kifejezetten csak bürokráciacsökkentésről van szó, arról van szó, hogy az adatok módosítását a hivatal el tudja végezni saját magától is. Az írásbeli kérdésére a választ meg fogjuk adni, amint lezárult a vizsgálat. Nem zárult még le a kettős minőség ügyében a vizsgálat, nem tudtunk eredményt elérni.

A kettős minőség ügyében egyébként ez a törvényjavaslat, hogy itt a vége felé legyenek, csak annyit tartalmaz, hogy az Európai Parlament által elfogadott irányelvet ülteti át a hazai jogba. Az Európai Parlament valamikor tavaly tavasszal fogadta el ezt, és akkor abban az volt benne, hogy két éven belül minden tagállamnak a saját jogrendjébe ezt be kell építenie. Ebben a törvényjavaslatban ezt tesszük meg egyébként.

Köszönöm szépen mindenkinek a támogató hozzászólását, az észrevételeiket is. Természetesen várjuk a módosító javaslatokat, és ahol tudunk, ott megpróbálunk kompromisszumra jutni, és kérem önöket, hogy szavazataikkal majd támogassák a törvény elfogadását. Elnök úr, köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Országgyűlés! Tájékoztatom önöket, hogy a módosító javaslatok benyújtására csütörtökön 16 óráig van lehetőség.

Tisztelt Országgyűlés! Soron következik a **környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény és a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény módosításáról** szóló előterjesztés általános vitája a lezárásig. A kormány-előterjesztés T/10099. számon a parlamenti informatikai hálózaton elérhető.

Elsőként megadom a szót Farkas Sándor úrnak, az Agrárminisztérium államtitkárának, előterjesztőnek. Parancsoljon!

FARKAS SÁNDOR agrárminisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója: Köszönöm szépen, elnök úr. Az önök előtt lévő normaszöveg, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, amit környezetvédelmi törvénynek is nevezünk, és a természet védelméről szóló 1996. évi, egy évvel későbbi, szintén LIII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat célja a két törvényben a technikai és kisebb tartalmi módosítás, részben az Alkotmánybíróság döntése, részben a jogalkalmazásból fakadó tapasztalatok miatt.

A javaslat a technikai pontosítások sorában elsőként megteremti az összhangot a környezetvédelmi és a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló kormányrendelet között. A kormány döntése alapján 2017 óta a települési stratégiai zajtérkép készítését a települési önkormányzatok helyett az erre a feladatra kijelölt központi szerv látja el, szükségessé vált a környezetvédelmi törvény pontosítása.

A Nemzeti Klímavédelmi Hatóságnak a hatósági feladatai ellátása érdekében szükséges hozzáférnie az országos környezetvédelmi információs rendszer

adataihoz. Erre figyelemmel a környezetvédelmi törvény kiegészül egy új paragrafussal, amely biztosítja a hozzáférés lehetőségét.

A környezetvédelmi és természetvédelmi hatóságnak a két előbb említett törvény szerint sürgősségi megkeresés esetén 15 napon belül szakhatósági állásfoglalást kell adnia. A sürgősségi megkeresés intézménye azonban érdemben nem rövidítette az eljárást, ugyanakkor az indoklási kötelezettség további adminisztrációs terhet rótt a hatóságra. A javaslat ezen rendelkezést törli, megkönnyítve ezzel az eljáró környezetvédelmi hatóság munkáját, természetesen oly módon, hogy sem az ügyfél, sem a környezet érdeke nem sérül.

Szintén fontos változás, hogy a javaslat eleget tesz az információs társadalom által támasztott elvárásnak, és kivezeti az idejétmúlt papíralapú adatszolgáltatás lehetőségét az országos környezetvédelmi információs rendszerrel kapcsolatos adatszolgáltatások köréből. Ennek előkészítéseként kormányzati fejlesztéssel 2020. január 1-jétől megújult az OKIR - ez a rövidítése - webes adatszolgáltató felülete, OKIRkapu elnevezéssel. A módosítás a környezethasználók terheit nem növeli, ugyanakkor a környezetvédelmi hatóságoknak adminisztrációs tehercsökkentést jelent.

Az elmondottakon túl a javaslat további célja a jogbiztonság érdekében egyes eljárási szabályok felülvizsgálata. A hatósági jogalkalmazási tapasztalatok azt mutatják, hogy az egységes jogértelmezés érdekében indokolt egyértelművé tenni azt, hogy az „illetőleg” kötőszó egyes rendelkezésekben vagylagos vagy együttes feltételre vonatkozik. Példaként említeném a környezetvédelmi engedély visszavonásának esetét.

Az engedélyt a hatóságnak vissza kell vonnia, ha a véglegessé válástól számított öt éven belül a tevékenységet nem kezdték meg, illetőleg ha a jogosult nyilatkozik arról, hogy az engedéllyel nem kíván élni. A rendelkezés gyakorlati alkalmazása során a hatóságok az öt év lejárta esetén is csak abban az esetben vonták vissza az engedélyt, ha az ügyfél nyilatkozott arról, hogy a továbbiakban már nem kíván élni az engedéllyel. Az alkalmazott gyakorlat azonban ellentétes a jogalkotó szándékával, a két feltétel külön-külön fennállása esetén is szükséges az engedély visszavonása. Az egységes jogalkalmazás biztosítása érdekében ezeket a jogszabályhelyeket a javaslat egyértelművé teszi.

Az Alkotmánybíróság 4/2019. (III. 7.) számú határozatában megállapította: a hatályos törvényi szabályozás nem írja elő, hogy az eljáró közigazgatási hatóságnak kifejezett megállapítást kell tennie határozata rendelkező részében az ügy környezet- és természetvédelemre gyakorolt hatásáról.

(0.40)

Az egészséges környezethez, a tisztességes hatósági eljáráshoz, valamint a jogorvoslathoz való jog érvényesülését is szem előtt tartva a törvénymódosítás

az előbb említett két törvényt egy olyan rendelkezéssel egészíti ki, ami alapján a hatósági döntés rendelkező részében megállapításra kerül a szakkérdés vizsgálatának ténye, a vizsgálat eredménye, valamint a meghatározott egyedi előírások. Az Alkotmánybíróság döntése alapján elkészített törvénymódosítás tehát a környezetvédelmi és a természetvédelmi törvényben már meglévő környezetvédelmi jogszabályi garanciákat erősíti, és egyben az egységes jogalkalmazást segíti elő.

Az egyik legfontosabb eleme a módosítási csomagnak, hogy felhatalmazást kap a kormány a kármentesítéssel kapcsolatos fontosabb feladatok rendeltetés történő megállapítására. A környezetvédelmi törvény ugyanis egyes esetekben jelenleg úgy ad feladatot a kormánynak, hogy a feladatok megvalósításának részletszabályait vagy nem állapítja meg, vagy nem ad erre felhatalmazást. A módosítással lehetővé válik egy észszerű mértékű egyszerűsítés végrehajtása a kármentesítési eljárásokat illetően, valamint a barnamezős területek fejlesztésével kapcsolatos szabályok megalkotása, ezzel elősegítve ezeknek az alulhasznosított területeknek a hasznosítását.

Az új felhatalmazó rendelkezéssel a kormány rendeletben állapítja meg az országos környezeti kármentesítési program végrehajtásával, továbbá az állami felelősségi körbe tartozó területek kármentesítésével kapcsolatos feladatokat, továbbá a barnamezős területek hasznosításával kapcsolatos részletes szabályokat, ideértve a barnamezős területekre vonatkozó adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjét.

A felhatalmazás lehetőséget ad a kármentesítési feladatokban való állami szerepvállalással kapcsolatos speciális eljárási szabályok megalkotására is, ideértve a barnamezős területeken történő állami beruházások megvalósíthatóságának megkönnyítését, a kármentesítés egyszerűsítését is. A kármentesítés ugyanis sok esetben az építési, beruházási munkákkal együtt is végezhető, ezek nem zárják ki egymást, sőt a párhuzamos megvalósítás a költségeket csökkentheti. A barnamezős területek jelentős része ugyanis nem szennyezett. Ahol a szennyezettség gyanúja felmerül, ott természetesen le kell folytatni a kármentesítési eljárást, ugyanakkor fontos nemzetgazdasági cél, hogy az egészségre és környezetre káros szennyeződéssel nem rendelkező barnamezős területeken minél hatékonyabb ingatlanfejlesztés valósulhasson meg, hiszen ezeket a leromlott állapotú területeket így lehet ismét becsatornázni a települések vérkeringésébe.

Ha a másik legfontosabb pontot kell kiemelnem a javaslatból a kármentesítés mellett, akkor egyértelműen az az avar és kerti hulladék égetési tilalmának bevezetése. Mint azt tisztelt képviselőtársaim is bizonyára tudják, az avar és kerti hulladék nyílt téri égetése levegőszennyezéssel jár, a kisméretű részecskeszennyezés egyik meghatározó forrása. Azt már talán kevesebben tudják, hogy ez milyen mértékű is lehet. Mérési vizsgálatokkal igazolt, hogy 50 kilogramm, tehát egy átlagos kupacnyi avar elégetése egy egész kistelepülés levegőjét erősen szennyezheti.

A javaslat értelmében az avar- és kerti hulladékégetés önkormányzati szabályozására vonatkozó felhatalmazás törlésével országos hatályúvá válik a levegő védelméről szóló kormányrendelet szerinti általános tilalom. A javasolt módosítás a levegő minőségének javítását szolgálja, de legalább ilyen fontos hatásként a lakosság levegőterhelésből származó egészségi kockázatát is csökkenti. Az Egészségügyi Világszervezet és más szakmai szervezetek véleménye szerint ugyanis a szennyezett levegő súlyosbíthatja akár a most, napjainkban is tapasztalható koronavírus-járvány következményeit is. Egyrészt a légszennyezés által legyengített szervezet kevésbé ellenálló a fertőzéssel szemben, még akkor is, ha valaki csak viszonylag rövid ideig van kitéve a magas légszennyezettségnek, másrészt a légszennyező részecskék felületén a vírusok megtapadnak, és ott még akár órákig is fertőzőek maradhatnak.

Az avar- és kerti hulladék-égetés tiltása kapcsán hangsúlyozandó, hogy főszabály szerint jelenleg is ez tilos. Az önkormányzatoknak jelenleg lehetősége van ugyan ez alól felmentést adni, de ennek a felmentésnek az indokoltsága csak addig állt fenn, amíg a szelektív hulladékgyűjtés bevezetésre nem került. Ez pedig 2015 óta kötelező Magyarországon. Jelenleg az önkormányzatok jelentős része a zöldhulladék rendszeres gyűjtése és elszállítása mellett rendeletben tiltja az avar és kerti hulladék égetését, azonban még számos településen - ugyan időben korlátozottan - lehetőség van erre a környezetveszélyeztető tevékenységre.

A kormány üdvözli, hogy az avar és a kerti hulladék égetésének tiltását a jelenlegi járványügyi helyzetre tekintettel sok önkormányzat már most bevezette, a jelenlegi veszélyhelyzetben azonban kiemelten fontos, hogy az önkormányzatok felelősen járjanak el, és lakosaik egészségének védelme érdekében mihamarabb intézkedjenek területükön az avar és kerti hulladék égetésének tilalmáról. A javaslat értelmében a törvényben ennek határideje 2021. január 1-je, de várhatóan a törvény elfogadását követően erre van módosítási lehetőség, hogy azt megelőzően.

A javaslat utolsó módosító pontja kapcsán úgy vélem, egyetértetek velem képviselőtársaim abban, hogy aki védelem alatt álló növény vagy állat tartására jogosító engedélyt szeretne kapni, annak kötelessége a környezetvédelem, a természetvédelem és az állatvédelem területén lévő szabályokat minden esetben maradéktalanul betartani.

Kérem a tisztelt Házat, hogy az előterjesztésben elhangzottakat és a törvényben foglaltakat hozzászólásukkal támogassák, majd pedig a szavazás során fogadják el. Köszönöm megtisztelő figyelmüket.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Most a vezérszónoki felszólalásokra kerül sor. Elsőként megadom a szót Koncz Ferenc képviselő úrnak, a Fidesz vezérszónokának. Parancsoljon!

KONCZ FERENC, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen, elnök úr. Itt a végén már

tényleg általános iskolai osztályt sem lehetne indítani, annyian maradtunk itt az utolsó napirendre. Hosszú nap van mögöttünk, de környezetünk és természetünk védelme és ennek megőrzése alapfeltétel. Az élővilág az emberek egészsége és az életminőség szempontjából a mai alkalommal is többször fölmerült.

A természeti területek és értékek a nemzeti vagy pótolhatatlan részét képezik, ezért kötelességünk a természeti örökség és a biológiai sokszínűség védelmezése. Természeti erőforrásainkkal takarékos és észszerű módon kell bánnunk, enélkül az emberi tevékenység és a természet közötti harmónia nem fenntartható. A mulasztás súlyos következményekkel járhat, veszélyeztetheti a jelen generációk egészségét, a jövő generációk létét és számos faj fennmaradását. Úgy gondolom, a környezet és a természet védelmének szempontjából a javaslatnak rendkívül nagy jelentősége van, hiszen a módosítások egy átlátható és pontos struktúrát szorgalmaznak.

Az előterjesztés tartalmazza a környezetvédelmi törvény 48/E. § zajtérképekkel kapcsolatos rendelkezéseinek módosításait, valamint a környezetvédelmi törvény és a környezeti zaj- és rezgésvédelem egyes jogszabályairól szóló kormányrendelet közötti összhangot teremti meg. A javaslatnak köszönhetően megújul az OKIR adatszolgáltatásának a módja. Jelenleg a természetes személyeknek nem kötelező a környezetvédelmi adatszolgáltatás elektronikus úton történő teljesítése.

Az elmúlt három évben a környezetvédelmi hatóságok adatai alapján természetes személy részéről azonban nem történt papíralapú adatszolgáltatás, ugyanis az évi közel 300-400 fő természetes személy adatszolgáltató az OKIR-ban az elektronikus adatszolgáltatást veszi igénybe. A módosítás a környezethasználók terheit nem növeli, ugyanakkor a környezetvédelmi hatóságoknak kismértékű adminisztrációs tehercsökkentést jelent.

A módosítás továbbá kimondja, hogy a Nemzeti Klímavédelmi Hatóságnak az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában történő részvételéről szóló 2012. évi CCXVII. törvényben foglalt feladatainak ellátása érdekében szükséges hozzáférnie az országos környezetvédelmi információs rendszer adataihoz.

(0.50)

Az előterjesztés a környezetvédelmi és a természetvédelmi törvényt egy olyan rendelkezéssel egészíti ki, ami alapján a hatóságnak a döntés rendelkező részében fel kell tüntetnie a szakkérdés vizsgálatának tényét, a vizsgálat eredményét, valamint az az alapján meghozott egyedi előírásokat. A döntés indoklási részének pedig tartalmaznia kell a szakkérdés vizsgálata során tett megállapításokat.

Az Alkotmánybíróság döntése alapján előkészített törvénymódosítás a környezetvédelmi törvényben és a természetvédelmi törvényben már részben

meglévő környezetvédelmi jogszabályi garanciákat erősíti, és egyben az egységes jogalkalmazást segíti elő. A környezetvédelmi törvény szerint a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóságnak sürgősségi megkeresés esetén 15 napon belül szakhatósági állásfoglalást kell adnia. A javaslatnak köszönhetően eltörlésre kerül ez a rendelkezés, hiszen a sürgősségi megkeresés intézménye érdemben nem rövidíti az eljárást, ugyanakkor az indoklási kötelezettség további adminisztrációs terhet ró a hatóságokra.

A módosítás által a környezetvédelmi törvény kiegészül egy új felhatalmazó rendelkezéssel, amely szerint a kormányrendeletben állapítja meg az országos környezeti kármentesítési program végrehajtásával, továbbá az állami felelősségi körbe tartozó területek kármentesítésével kapcsolatos feladatokat, valamint a barnamezős területek hasznosításával kapcsolatos, részletes szabályokat, ideértve az e területekre vonatkozó adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjét, ezzel elősegítve ezeknek az alulhasznosított területeknek a gazdasági célú hasznosítását.

Az előterjesztés további célja az egyes eljárási szabályok felülvizsgálata, amely a környezetvédelmi engedély vagy az egységes környezethasználati engedély visszavonására vonatkozik. A rendelkezést a gyakorlatban a hatóságok úgy alkalmazzák, hogy az öt év lejáratára is csak abban az esetben vonják vissza az engedélyt, ha az ügyfél nyilatkozott arról, hogy a továbbiakban már nem kíván élni az engedéllyel, ez azonban ellentétes a jogalkotó szándékával, tehát az öt év lejáratára az ügyfél nyilatkozata hiányában is szükséges az engedély visszavonása.

Az egységesség jogalkalmazás, továbbá az egyes közös és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló 2011/92/EU irányelv módosításáról szóló, 2014. április 16-ai 2014/52/EU európai parlamenti és a tanácsi irányelvvel való összhang biztosítása érdekében indokolt a környezetvédelmi törvény pontosítása.

A javaslat 7. §-ának (2) bekezdése és 11. §-ának (2) bekezdése környezetvédelmi szempontból kiemelt fontosságú. A levegőminőség alakulásában a lakossági fűtés mellett az avar és a kerti hulladék nyílt téri égetésének kiemelt szerepe van. Jelenleg az önkormányzatok nagyobb része a zöldhulladék rendszeres gyűjtése és elszállítása mellett rendeletben tiltja az avar és a kerti hulladék égetését, azonban még számos településen ugyan időben korlátozottan, de lehetőség van erre a környezetet veszélyeztető tevékenységre. Minden biomassa, így az avar és a kerti hulladék nyílt téri égetése komoly levegőszennyezéssel jár, a kisméretű részecske, a 10 mikronos por, illetve a 2,5 mikronos por a szennyezés egyik, a helyi levegőminőség szempontjából meghatározó forrása. Számos méréses vizsgálat igazolja, hogy körülbelül 50 kilogramm avar elégetése egy egész kistelepülés levegőjét elszennyezheti.

A javasolt módosítás a levegő minőségének javítását szolgálja, de járulékos hatásként a lakosság levegőterhelésből származó egészségügyi kockázatát is csökkenti. A rendelkezés következképpen összhangban

áll a kormány által februárban meghirdetett klíma- és természetvédelmi akciótervvel, és erősíti azon konkrét tettek sorát, melyre a kormány vállalkozott.

Nem utolsósorban a javaslat szabályozza, hogy a védelemben részesülő állat- és növényfajok esetében három évig nem kaphat tartási engedélyt olyan személy, akit természetvédelmi, illetve állatvédelmi szabálysértésért jogerősen felelősségre vontak vagy bírsággal sújtottak. A szabályozás túl szigorú, gátolja, hogy az egyébként jogszerűen tartott egyedekre vonatkozó tartási engedélyek meghosszabbíthatóak legyenek. A módosítás alapján a szankció nem terjed ki a jogszerűen tartott egyeddel és annak utódjával kapcsolatos kérelmek elbírálására.

A természetvédelmi törvény módosítása az állampolgárokra nézve kedvezőbb szabályt állapít meg, adminisztratív tehercsökkentést eredményez, valamint megfelel annak ez elvárásnak, hogy a szankcióknak arányosnak kell lenniük.

Tisztelt Képviselőtársaim! Kérem önöket, hogy a fentiekre tekintettel támogassák az előterjesztést. Köszönöm szépen, elnök úr. *(Szórványos taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Nunkovics Tibor képviselő úr, a Jobbik vezérszónoka jön. Parancsoljon!

NUNKOVICS TIBOR, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Ház! Köszöntök mindenkit ezen a késői órán. Nem szeretném már sokáig húzni ezt az utolsó mai napirendi pontot, úgyhogy igyekszem gyors lenni.

Látjuk azt, hogy ez a javaslat tulajdonképpen tartalmaz technikai módosításokat, jogharmonizációt is, illetve digitalizációt is, aminek ezúton, megmondom őszintén, hogy örülök. Remélek, hogy a feltételek is adottak ehhez a digitalizációhoz, és a papíralapú benyújtások kivétele majd nem fog problémát okozni a jövőben.

Vizont lenne egy-két kérdésem is a javaslattal kapcsolatban, mégpedig egyrészt, hogy a környezeti zaj-értékelés és -kezelés hova fog kerülni, tehát hogy tulajdonképpen ki fog efelett rendelkezni, vagy kinek fogja ezt a feladatot majd a minisztérium leutalni.

Az jó dolog, hogy az NKH majd hozzáférhet az OKIR-rendszerhez, ezt mindenféleképpen előrelépésnek tartom, de egyébként a barnamezős beruházásokkal kapcsolatban az egy nagyon fontos kérdés a kármentesítést illetően, hiszen rengeteg régi ipari terület van, egyébként én is egy ilyen választókerületből jövök, amely inkább ipari körzetnek számít, és nálunk a Duna mentén az azbesztmentesítés igencsak kellene már hosszú-hosszú évtizedek óta. Úgyhogy én emiatt igazából csak sajnálni tudom, hogy ez a javaslat vagy ez a jobbító csomag nem jött be, mondjuk, tíz évvel hamarabb.

Betudom ezt most annak a hirtelen zöldfordulatnak, amit a kormánypártok vettek, de ma már egyszer említettem, hogy én örülök ennek a zöldfordulatnak.

Nyilván lehetne még egy kicsit erőteljesebb, de majd módosító indítványokkal próbálunk ezen segíteni.

Az avarégetés pedig, azt gondolom, szintén egy nagyon jó gondolat, hogy végre tilalom alá kerül. Az egy más kérdés, hogy ezt ki fogja majd ellenőrizni, vagy hogyan fogják majd ellenőrizni az önkormányzatok, ki fog esetleg büntetéseket kiszabni ezzel kapcsolatban, és egyébként hogyan próbálják meg biztosítani azt, hogy az avarégetés helyett, mondjuk, a komposztálást meg tudják majd oldani, meg tudja majd oldani a lakosság. Látjuk, külföldön vannak erre példák, egyébként nem kell messzire menni, Ausztriában begyűjtik zsákokban, a kifejezetten komposztálásra adott zsákokban ezt az anyagot, és később egyébként hasznosítják is, és azoknak, akik kiraktak ilyen anyagokat, virágföld formájában juttatják vissza. Úgyhogy ezekre a kérdésekre várnám a választ majd itt a vita során.

Egyébként előreláthatólag, jelen állás szerint támogatni fogjuk majd ezt a javaslatot, de azért szeretnék egy-két dologra választ kapni. Köszönöm. *(Szórványos taps az ellenzéki pártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Juhász Hajnalka képviselő asszony a KDNP vezérszónoka. Parancsoljon!

JUHÁSZ HAJNALKA, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Államtitkár Úr! Nagyon rövid leszek, mert mind államtitkár úr, mind képviselőtársam nagyon részletesen ismertette a törvényjavaslatot. Itt nyilván egyrészt technikai és tartalmi módosításokról kell beszélnünk. A törvényjavaslat a zajtérképekkel kapcsolatban technikai jellegű módosítást tartalmaz, lényegében a Kvt. és a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló kormányrendelet közötti összhangot teremti meg. Mivel a települési önkormányzatoknak már nem feladatuk a zajtérkép készítése, így ez a fordulat a jogszabály szövegéből kivezetésre kerül.

Szintén elhangzott államtitkár úr részéről, de én is kiemelném, hogy a kormányhivatalok elektronikus ügyintézési rendszeréhez kapcsolódó, új környezetvédelmi adatszolgáltatási rendszer, az országos környezetvédelmi információs rendszerre vonatkozó módosító javaslat az úgynevezett OKIRkapu továbbfejlesztésével 2020. január 1-jétől egy új és teljes mértékben felhasználóbarát webes adatszolgáltató felület áll a környezethasználók rendelkezésére.

(1.00)

Államtitkár úr szintén bemutatta a 4/2019. alkotmánybírósági határozatot. Ezenkívül én még azt tartom fontosnak kiemelni, hogy a jelenleg hatályos Kvt. nem rendelkezik egyértelműen arról, hogy az állami felelősségi körbe tartozó kármentesítési beavatkozások milyen döntési alapelvek alapján és milyen eljárási keretben kerülnek végrehajtásra. Mindezek

akadályozzák az eljáró környezetvédelmi hatóságok munkáját, és az országos környezeti kármentesítési program feladatainak végrehajtását.

A javasolt módosítás alapján a kormány felhatalmazást kap arra, hogy rendeletben állapítsa meg az országos környezeti kármentesítési program végrehajtásával az állami felelősségi körbe tartozó területek kármentesítésével kapcsolatos feladatokat, valamint a barnamezős területek hasznosításával kapcsolatos részletes szabályokat.

Szintén elhangzott, de fontos kiemelni, hogy a törvényjavaslat értelmében hatályát veszti a Ktv. 48. § (4) bekezdésének b) pontja, amely a települési önkormányzat képviselő-testületének azon hatásköréről rendelkezik, mely szerint rendeletben állapítja meg az avar- és a kerti hulladék égetésére vonatkozó szabályokat. Az avar- és a kerti hulladék-égetés önkormányzati szabályozására vonatkozó felhatalmazás törlésével általánossá válik az avar és a kerti hulladék égetésének a levegő védelméről szóló 306/2010. kormányrendelet szerinti tilalma.

A javasolt módosítás a levegő minőségének javítását, ezáltal a lakosság egészségének védelmét szolgálja. A megfelelő felkészülési idő biztosítását érdemes kiemelni: a törvényjavaslat a rendelkezés hatálybalépésének időpontját 2021. január 1-jében határozza meg.

Tisztelt Képviselőtársaim! A környezetvédelmi törvény jelen módosítása összhangban áll a kormány februárban meghirdetett klíma- és természetvédelmi akciótervével. Ezen rendelkezések tovább erősítik azon konkrét tettek megvalósításának sorát, melyek mellett a kormány elkötelezte magát, ezért kérem a törvényjavaslat támogatását. Nagyon szépen köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Gurmai Zita képviselő asszony az MSZP vezérszónoka.

DR. GURMAI ZITA, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen. Nem gondoltam reggel 9-kor, hogy igazán a Föld napján fogok már beszélni, de akkor legalább egy picit kitekintés: 1970-ben ünnepelték meg először, ma már 175 ország, Magyarország 1990 óta ünnepli, és egyébként a Föld napja mozgalomnak van egy jelmondata: „Ki mondta, hogy nem tudod megváltoztatni a világot?” Nos, azt gondolom, ez egy picit jellemző ránk is, hiszen a koronavírus most új kihívások elé állította a világot, és azt kell mondjam, hogy nagyon világosan figyelmeztetett is, hogy lehet, hogy bizonyos dolgokat egészen másképpen kellene megtennünk.

Nos, a környezet védelmének általános szabályairól szóló törvénytervezet módosítása kapcsán felelős érzéseink vannak. Egyrészt üdvözlendő, hogy a kormány végre orvosolja egy alkotmánybíróági határozatban megfogalmazott mulasztását. Igaz, 10 hónappal később, mint a kijelölt határidő, de hát jobb későn, mint soha.

Csak zárójelben mondom, higgyék el, hogy a rokantnyugdíjasok is örülnének, ha a velük kapcsolatos

mulasztásokat is hasonlóképpen orvosolnák. Többen beszéltek róla, meg tudom erősíteni, hogy rendkívül fontos volt, hogy a háztartási avarégetés országos tiltása megtörtént, ezzel egyetértünk; a zöldszervezetekkel együtt régóta sürgetjük ezt.

Az igazat megvallva nem is értjük, hogy miért kellett ezzel ilyen nagyon sokáig várni. Amióta ugyanis a zöldhulladék elszállítása része a kötelező települési közszolgáltatásnak, végképp indokolatlan, hogy egyesek egész településrészeket borítsanak füstbe.

Más kérdés, hogy az Orbán-kormány hibás intézkedései miatt a hulladék elszállítása nagyon sok településen ellehetetlenült. Az önkormányzatok által hozott szolgáltatók pedig ott spórolnak, ahol tudnak, például a külön gyűjtött hulladék elszállításán vagy sajnálatos módon bármiféle szelektálásán.

De abban nincs köztünk vita, hogy a megfelelő megoldás nem az, hogy az állampolgárok kifüstölik a szomszédaikat. Persze minden korlátozás csak annyit ér, amennyit betartanak belőle, és csak remélhetjük, hogy ez a rendelkezés nem marad meg a papíron, és társul majd hozzá következetes állami ellenőrzés is.

Ugyanakkor az már szomorú része a törvényjavaslatnak, hogy ebben is találtak lehetőséget az önkormányzati hatáskör csökkentésére. Az erős zajhatalmú területtel rendelkező településrészeket eddig önkormányzati feladat volt a zajmérés és az intézkedéseket megalapozó zajtérképek elkészítése. Ez most külön miniszteri kijelölés alapján elvégzendő állami feladat lesz, ami jelentős visszalépésnek tekinthető.

Gondoljunk csak bele, hogy a Liszt Ferenc Repülőtér zajhatásaitól szenvedő lakók eddig bízhattak abban, hogy a kerületi önkormányzatok partnerek lesznek a panaszuk orvoslásában. Mostantól viszont csak imádkozhatunk, hogy a kormány bürokratái hajlandóak-e meghallgatni az észrevételeiket, és fellépnek-e az érdekekben.

Nem nagyon tudjuk megérteni, miért vette el a kormány ezt a feladatkört a helyi viszonyokat sokkal jobban ismerő és a kétoldalú párbeszédre is inkább hajlamos önkormányzatoktól. Hasonló törekvés figyelhető meg a törvény módosítási javaslatban a környezet- és természetvédelmi szakkérdések hatósági hatókörbe utalásánál. Itt is végső soron a kormányhivatalok hozzák majd meg a politikai döntéseket olyan ügyekben, ahol szakmai szempontoknak kellene dominálniuk, de ha megcáfol államtitkár úr, örömmel veszem. Sajnáljuk, hogy ebben a kérdéskörben is megnyirbálják az önkormányzatiságot.

Ha van erre egyébként konkrét és érdemi magyarázat, akkor kérem, hogy osszák meg velünk, mert mindenképpen fontos lenne ahhoz, hogy támogathassuk a javaslatot, ezekre a kérdésekre választ kaphassunk. Köszönöm szépen mindenkinek, hogy itt vannak még most is. Különösen a kollégáknak, akik mondhatni, kétszer 8 órája itt vannak ebben a Házban.

Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm. A vezérszónoki felszólalások végére értünk. Kétperces felszólalásra nem jelentkezett senki. Normál szót kérő képviselői felszólalásként Vadai Ágnes képviselő asszonyt hallhatjuk, DK. Parancsoljon!

DR. VADAI ÁGNES (DK): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Nagyon-nagyon rövid leszek. Természetesen alapvetően hiszünk abban, hogy ott kell megszületnie a döntéseknek, ami legközelebb van az emberekhez, ugyanakkor támogatunk minden olyan állami, kormányzati lépést, amely a környezetvédelem irányába megy. Ez különösen annak fényében pozitív, hogy az elmúlt években azért nem bővelkedtek a parlamenti ülésszakok ilyen típusú javaslatokkal.

Annak is örülök, az avar- és kertihulladék-égetés tekintetében, ha jól értjük, 2021. január 1-jétől aztán már végérvényesen országos tilalom van. Az a kérdés, mert abból már következik utána egy büntetési, rendezési és egyéb feladat, amit nyilván majd el kell látni, hogy ez milyen módon kerül megoldásra.

(1.10)

Mi azt gondoljuk, hogy ez egy első lépés lehet ezen a területen. És én értem, hogy a kormány elfogadott egy akármilyen akciótervet, de nem ez a lényeg. Az a lényeg, hogy 2021. január 1-je után ezekből mi fog megvalósulni, mert rengeteg akciótervet láttunk az elmúlt időszakban, ennek ellenére nem nagyon történtek lépések.

Üdvözljük azt is, hogy végre valóban tíz hónapos - nagyjából tíz hónap, hiszen 2019. június 30-ig adott határidőt az Alkotmánybíróság, amit önök nem nagyon vettek figyelembe, de legalább teljesítették ezt a feltételt, és az Alkotmánybíróság által megállapított környezetvédelmi kérdésekkel vagy hatósági eljárásokkal kapcsolatos alaptörvénysértés vagy alkotmányos sértés ügyét rendezik. Szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy hogy ha úgy fogják rendezni a rendezési kérdéseket vagy büntetési tételeket az 1. pontnál, hogyan foglalkoztak az Alkotmánybíróság döntésével, akkor vissza fogunk jönni ide a parlamentbe, és vitatkozni fogunk. Az Alkotmánybíróságot, amely egészen biztosan nem az én ízlésem szerint állt össze, hanem az önöké szerint, az önök kollégái ülnek benne, talán még volt ügyvédjeik, frakciótagjaik is, már csak illene önöknek tiszteletben tartani. Nagyon fontosnak tartom, hogy ezzel a témával foglalkoztak, hiszen a környezetvédelem kérdése borzasztóan fontos a jövő generációja számára.

Gurmai képviselő asszony jelezte ugyan, késői vagy korai, akárhogy is nevezhetjük ezt az időpontot, de mégiscsak fel kell hívni arra a figyelmet, hogy van egy generáció, amelyről viszont nem feledkezhetünk el, és amelyre vonatkozóan szintén van egy döntése az önök által megszavazott Alkotmánybíróságnak. Úgyhogy borzasztóan örülnék, ha az államtitkár úr ez al-

kalommal közvetítő szerepet is betöltene, és legközelebb kormányülésen felvetné, hogy ha itt sikerült megoldani az alkotmánybírósági problémát, akkor nem látjuk indokát annak, hogy a rokkantnyugdíjasok ügyében ezt ne sikerüljön megoldani.

Nyilván a kérdésekre, amelyeket képviselőtársaim feltettek, és amelyeket én is feltettem, valamilyen választ fogunk kapni. Az ígervény már nagyon kevés tíz év kormányzás után, tehát nagyon konkrét válaszok kellenének ebben az ügyben ahhoz, hogy ezt a törvényjavaslatot támogassuk, miközben, még egyszer szeretném hozzátenni, a Demokratikus Koalíció is támogat egyébként alapvetően minden olyan paragrafust, minden olyan változtatást, amely a magyar polgárok egészségét, jólétét, e tekintetben például a magyar levegő tisztaságát szolgálja, és továbbvisz bennünket azon az úton, hogy az a fajta eljárás, amely Magyarországgal szemben éppen a levegő minősége miatt indult, meg tudjon szünni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm. Tisztelt Országgyűlés! Sem kétperces, sem egyéb felszólalási módra nem jelentkezett senki, de kötelességem megkérdezni, hogy kíván-e valaki élni a felszólalás lehetőségével. *(Senki sem jelentkezik.)* Nagyon szépen köszönöm, minthogy nem. Az általános vitát így lezárom.

Megkérdezem államtitkár urat, kíván-e reflektálni. *(Farkas Sándor jelzésére:)* Parancsoljon!

FARKAS SÁNDOR agrárminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Most én már nem akarok arra hivatkozni, de mégis hivatkozom, hogy késői óra van, igazán már egy következő napnak vagyunk az első óráján is túl, de ettől függetlenül szeretném megköszönni képviselőtársaimnak a javaslatait, gondolatait, akár mondhatnám, kérdéseit is, a támogató nyilatkozatokat pedig külön köszönöm a képviselőtársaimtól.

Azok a kérdések, amelyeket önök itt felvetettek jelentős részben, ebben a törvényben, már a részletes indoklásban olvashatók vagy áttekinthetők, ezt azért szeretném ajánlani a kedves figyelmükbe. Ha pedig még mindig vannak olyan kérdések, amelyekre szeretnének pontos választ kapni, és nemcsak hogy pontos választ, hanem megoldási javaslatot szeretnének tenni, akkor az a kérésem, hogy éljenek ezzel a lehetőséggel, már csak azért is, mert ahogy Vadai képviselő asszony is említette, egy ilyen törvény tényleg ritkán fordul elő a parlament keretén belül. Úgy gondolom, ez nem az első, nagyon bízom benne, hogy hosszú távon nem is az utolsó, hanem több hasonló törvény lesz, amelyek a klímavédelemtől kezdve a környezetvédelmen keresztül a zajszennyezésről, a levegőterhelésről szólnak. Tudjuk, hogy ezek mind olyan kérdések, mind olyan témák, amelyek mindannyiunkat érintenek, egészségünket, jövőnket.

Éppen ezért kérem önöket, hogy a részletes vita során, a bizottsági üléseken fogalmazzák meg ezeket a javaslataikat, biztos, hogy meglesznek, és akkor pe-

dig, ha olyan jellegűek, amelyek a törvénnyel összeépíthetőek, márpedig én nagyon bízom benne, azokkal élni fogunk. Köszönöm szépen. Kérem a támogatásukat. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm. Tisztelt Országgyűlés! Tájékoztatom önöket, hogy a módosító javaslatok benyújtására csütörtökön 16 óráig van lehetőség.

Tisztelt Országgyűlés! 1 óra 13 perc van. Arról tájékoztathatom önöket, hogy minden képviselőtársunk, aki korábban napirend utáni felszólalásra jelentkezett, ettől a szándékától visszalépett, ezt üdvözljük. Mindenkinek jó éjszakát kívánunk!

Tájékoztatom önöket, hogy az Országgyűlés jövő héten, hétfőn 11 órakor folytatja az ülését. Ezzel az **ülésnapot bezárom**. Viszontlátásra mindenkinek!

(Az ülésnap 1 óra 14 perckor ért véget.)

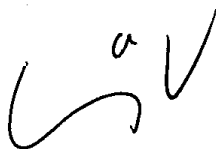
Földi László s. k.
jegyző

Dr. Lukács László György s. k.
jegyző

Dr. Tiba István s. k.
jegyző

Dr. Varga László s. k.
jegyző

A kiadvány hitelül:

Dr. Bárány Tibor
az Országgyűlés Hivatala törvényhozási főigazgató-helyettese

Szöveghű jegyzőkönyv

Felelős kiadó: dr. Such György, az Országgyűlés Hivatala főigazgatója

Szerkeszti és előfizetésben terjeszti: az Országgyűlés Hivatala,

Törvényhozási Igazgatóság, Jegyzői Iroda

Budapest, V. Kossuth tér 1-3.

Postacím: 1357 Budapest, Pf. 4

Telefon: 441-4222

Telefax: 441-4599

MINDEN JOG FENNTARTVA!

ISSN: 2064-6666 (Nyomtatott)

ISSN: 2064-8367 (Online)